

~~ЗАЛА 5
ПРЕДЪЛЪ 1/2
ПОЛКА 1/с~~

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ.

Томъ 70.

DZIENNIK PRAW.

Tom 70.

WARSZAWA.

W DRUKARNI RZĄDOWEJ OKRĘGU NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO

1870.

Depusowski

D 39 / 90

ke

125665

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ

№ 240.

Томъ семьдесятый.

DZIENNIK PRAW

№ 240.

Tom siedmdziesiąty.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Въ С.-Петербурѣ,
31-го декабря 1869 г.

У С Т А В Ъ

варшавскаго городского кредитнаго общества.

ГЛАВА I.

Общая основанія.

§ 1. Варшавское городское кредитное общество учреждается владѣльцами записанныхъ въ варшавской городской ипотеки недвижимыхъ имуществъ, для производства ссудъ, подъ залогъ сихъ имуществъ, закладными листами.

Примѣчаніе. Учредители общества суть домовладѣльцы города Варшавы: графъ Юсифъ Замойскій, Иванъ Блюхъ, Эдуардъ Грабовскій, князь Фаддей Любомирскій, Леопольдъ Кроненбергъ, Юлій Вертгеймъ, Михаилъ Стадницкій, Доминикъ Зелинскій.

§ 2. Получившій ссуду отъ общества становится его членомъ и отвѣтствуетъ имуществомъ, подъ залогъ коего выдана ссуда: во 1-хъ, за исправность срочныхъ по оной платежей, и въ 2-хъ, за точное исполненіе всѣхъ принятыхъ обществомъ на себя обязательствъ, подъ круговымъ ручательствомъ его членовъ (§§ 3 и 33).

Въ обоихъ случаяхъ отвѣтственность каждаго члена ограничивается лишь заложеннымъ въ обществѣ имуществомъ.

§ 3. Для первоначальнаго обзаведенія и покрытія расходовъ по управленію обществомъ въ первое время, а равно для обезпеченія своевременнаго погашенія закладныхъ листовъ и платежа по нимъ процентовъ, при случайномъ со стороны членовъ замедленіи слѣдующихъ съ нихъ срочныхъ платежей, дозволяется обществу заключать займы съ тѣмъ, чтобы общая ихъ сумма не превышала ста пятидесяти тысячъ рублей, и чтобы исправность уплаты долга по симъ займамъ обезпечивалась круговою отвѣтственностію всѣхъ членовъ общества.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Tak ma być“.

St.-Petersburgu,
d. 31 grudnia 1869 r.

U S T A W A

warszawskiego towarzystwa kredytowego miejskiego.

ROZDZIAŁ I.

Zasady ogólne.

§ 1. Warszawskie towarzystwo kredytowe miejskie, założonem zostaje przez właścicieli nieruchomości, hypoteką miejską warszawską objętych, celem udzielania pożyczek w listach zastawnych, za ubezpieczeniem na tychże nieruchomościach.

Uwaga. Założycielami towarzystwa są właściciele domów w mieście Warszawie: hr. Józef Zamoyski, Jan Bloch, Edward Grabowski, książę Tadeusz Lubomirski, Leopold Kronenberg, Juljusz Wertheim, Michał Stadnicki, Dominik Zieliński.

§ 2. Zaciągający pożyczkę od towarzystwa zostaje jego członkiem i staje się odpowiedzialnym z nieruchomości, pod bezpieczeństwo pożyczki poddanej: 1, za regularność wypłaty rat terminowych od niej przypadających, i 2, za ściśle wypełnienie wszelkich zobowiązań, zaciągniętych przez towarzystwo, pod zbiorową odpowiedzialnością jego członków (§§ 3 i 33).

W obu razach odpowiedzialność każdego z członków rozciąga się jedynie do nieruchomości, pod bezpieczeństwo towarzystwu poddanej.

§ 3. Na początkowe urządzenie i pokrycie kosztów na administrację towarzystwa w pierwszych czasach, jak również na pewność umorzenia w właściwym czasie listów zastawnych i wypłaty przypadających od nich procentów, w razie przypadkowej zwłoki ze strony członków w uiszczaniu należnych od nich rat, dozwolonem jest towarzystwu zaciągać pożyczki, pod warunkiem: aby ogólna ich summa nie przenosiła stu pięćdziesięciu tysięcy rubli srebrem i żeby spełnienie zapłaty długu z tych pożyczek powstałego, ubezpieczonem było zbiorową odpowiedzialnością wszystkich członków towarzystwa.

§ 4. Общество считается состоявшимся, когда не менее ста владельцев, означенных в § 1-м, недвижимых имуществ, застрахованных от огня на сумму не менее 1,000,000 руб., предъявят, согласно §§ 19 и 20 настоящего устава, прошения о принятии их в общество.

За сие вступать в общество дозволяется во всякое время.

§ 5. По вступлении в общество, указанного в § 4-м сего устава, числа владельцев недвижимых имуществ, застрахованных от огня на означенную в той же статье сумму, учредители общества созывают общее собрание, которое избирает членов правления и наблюдательного комитета общества.

§ 6. Сему общему собранию учредители представляют отчет в расходах по первоначальному устройству общества.

§ 7. Существование общества не ограничивается никаким сроком.

Общество может быть закрыто по определению общего собрания. В таком случае, общее собрание публикует: 1) о сроке закрытия своих действий, который должен соответствовать сроку погашения последней серии ссуд, и 2) о том, что выдача новых ссуд, со дня постановления общего собрания о закрытии общества, прекращается.

Примечание 1-ое. Могущий оказаться, после ликвидации дела общества и совершенного за тем удовлетворения всех лежавших на нем обязательств, остаток принадлежащего ему имущества, поступает в собственность города Варшавы, за исключением запасного капитала, назначение коего определено в §§ 50 и 52 настоящего устава.

Примечание 2-ое. Во всех случаях, настоящим уставом неопределенных, общество подчиняется общим законам, для частных обществ постановленным, или которые будут впредь постановлены.

ГЛАВА II.

О ссудах.

§ 8. Общество выдает ссуды лишь под залог недвижимых имуществ, записанных в ипотечные книги города Варшавы и приносящих постоянный доход.

Примечание: 1-ое. На первое время, обществом выдают

§ 4. Towarzystwo poczytuje się za zawiązane, skoro przynajmniej stu właścicieli nieruchomości, o których mowa w § 1, ubezpieczonych od ognia na sumę nie mniejszą jak milion rubli srebrem, złożą. odpowiednio do §§ 19 i 20 niniejszej ustawy, podania o przyjęcie ich do towarzystwa.

Następnie, dozwala się w każdym czasie przystępować do towarzystwa.

§ 5. Po przystąpieniu do towarzystwa wskazanej w § 4 liczby właścicieli nieruchomości, ubezpieczonych od ognia na sumę w tymże § oznaczoną, założyciele towarzystwa zwołują ogólne zebranie, które wybiera członków dyrekcji i komitetu nadzorczego towarzystwa.

§ 6. Temu ogólnemu zebraniu założyciele przedstawiają rachunek wydatków, poniesionych na początkowe urządzenie towarzystwa.

§ 7. Istnienie towarzystwa nie jest ograniczone żadnym terminem.

Towarzystwo może być rozwiązane za uchwałą ogólnego zebrania. W takim razie ogólne zebranie obwieszcza: 1) o terminie zakończenia swoich czynności, który powinien odpowiadać terminowi umorzenia ostatniej serii pożyczek, i 2) że wydawanie nowych pożyczek ustaje od daty uchwały ogólnego zebrania, orzekającej rozwiązanie towarzystwa.

Uwaga 1-a. Mogąca okazać się po zlikwidowaniu interesów towarzystwa i po zupełnem zaspokojeniu wszelkich ciężących na niem zobowiązań pozostałość majątku, przechodzi na własność m. Warszawy, z wyjątkiem kapitału zasobowego, którego przeznaczenie określone jest §§ 50 i 52 niniejszej ustawy.

Uwaga 2-a. We wszystkich ustawą niniejszą nieokreślonych wypadkach, towarzystwo ulega ogólnym przepisom praw w przedmiocie prywatnych towarzystw, bądź już postanowionym, bądź w przyszłości postanowić się mogącym.

ROZDZIAŁ II.

O pożyczkach.

§ 8. Towarzystwo udziela pożyczki jedynie za zabezpieczeniem na nieruchomościach, uregulowanych w hipotece m. Warszawy i przynoszących stały dochód.

Uwaga 1-a. W pierwszych czasach towarzystwo udzielać bę-

ся ссуды только подъ залогъ каменныхъ зданій, но общему собранію предоставляется, когда оно признаетъ сіе полезнымъ, ходатайствовать у правительства о распространеніи выдачи ссудъ подъ залогъ деревянныхъ строеній, а также порожней земли, огородовъ и садовъ.

Примѣчаніе 2-ое. Принимаемая въ залогъ строенія должны быть застрахованы отъ огня на основаніи дѣйствующихъ въ царствѣ постановленій о страхованіи и на условіяхъ, въ главѣ VII опредѣленныхъ.

§ 9. Ссуда общества должна быть обезпечена ипотечнымъ порядкомъ на всемъ имуществѣ, записанномъ въ ипотечной книгѣ, на первомъ мѣстѣ IV раздѣла ипотечнаго указателя, и предъ записями, значащимися въ III раздѣлѣ того же указателя, буде такое условіе постановлено въ опредѣленіи о выдачѣ ссуды. Въ этомъ послѣднемъ случаѣ должно быть представлено заемщикомъ удостовѣреніе тѣхъ третьихъ лицъ, коихъ права обезпечены въ III раздѣлѣ ипотечнаго указателя, что они на уступку ипотечнаго первенства въ пользу общества согласны.

Принадлежащія къ заложенной въ обществѣ недвижимости порожнія мѣста, сады и огороды, а также деревянные строенія, хотя доходъ съ нихъ не принимается въ расчетъ для опредѣленія размѣра выдаваемой ссуды, не изъемяются отъ принадлежащаго обществу обезпеченія на всемъ недвижимомъ имуществѣ, записанномъ въ одной ипотечной книгѣ.

§ 10. Ссуды выдаются только закладными листами общества, круглыми сотнями, въ размѣрѣ не менѣе 500 руб.

Основаніемъ къ опредѣленію количества ссуды служитъ оцѣнка закладываемаго имущества, произведенная по правиламъ, изложеннымъ въ VII главѣ настоящаго устава.

Самый высшій размѣръ ссуды можетъ простираться до суммы, образуемой отъ умноженія на 5 валоваго дохода, опредѣляемаго на основаніи § 107 сего устава, но ни въ какомъ случаѣ не долженъ превышать той суммы, въ каковую застрахованы отъ огня закладываемыя строенія.

Общество можетъ назначить ссуду въ меньшемъ, противу означеннаго въ семъ §, размѣрѣ, а въ случаѣ признанія имущества недостаточнымъ для прочнаго обезпеченія ссуды, и совершенно отказать въ ней.

Если бы оказалось, что записанные въ III раздѣлѣ ипотечнаго указателя срочные или безсрочные платежи, могутъ имѣть вліяніе на уменьшеніе представляемаго обществу обезпеченія, въ та-

дѣе поѣздки только за обезпеченіемъ на будынкахъ муrowanych; pozostawionem jest jednak ogólnemu zebraniu, gdy to pożytecznem być uzna, wystąpienie do rządu o rozciągnięcie możliwości udzielania pożyczek na domy drewniane, jak również na place, ogrody i sady.

Uwaga 2-a. Zabudowania pod bezpieczeństwo poddawane, winny być ubezpieczone od ognia, odpowiednio do przepisów w Królestwie obowiązujących, i zgodnie z warunkami w rozdziale VII przepisaniemi.

§ 9. Pożyczka towarzystwa zabezpieczoną być winna hipotecznie na całej nieruchomości, uregulowanej w księdze wieczystej, w pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego, i przed wpisami zamieszczonemi w dziale III tegoż wykazu, jeżeliby warunek ten zastrzeżonym był w decyzji przyznającej pożyczkę. W tym ostatnim wypadku, zaciągający pożyczkę winien dostarczyć oświadczenie osób trzecich, których prawa zabezpieczone są w dziale III wykazu hipotecznego, że zezwalają na ustąpienie pierwszeństwa hipotecznego na korzyść towarzystwa.

Należące do nieruchomości pod bezpieczeństwo poddanej, place, ogrody i sady, jak również budynki drewniane, chociaż dochód z nich nie jest brany za zasadę przy oznaczaniu wysokości udzielanej pożyczki, nie zostają wyłączone z pod należnego towarzystwu bezpieczeństwa, na całym majątku nieruchomym, zapisanym w tej samej księdze hipotecznej.

§ 10. Pożyczki będą udzielane jedynie w listach zastawnych towarzystwa, w okrągłych setkach, w summach nie mniejszych jak pięćset rubli.

Za zasadę do ustanowienia wysokości pożyczki, służy oszacowanie nieruchomości pod bezpieczeństwo poddanej, sporządzone według przepisów, zamieszczonych w rozdziale VII niniejszej ustawy.

Najwyższa ilość pożyczki dochodzić może do summy, otrzymanej z pomnożenia przez pięć dochodu brutto, ustanowionego na zasadzie § 107 niniejszej ustawy; w żadnym jednak razie nie może przewyższać summy, na jaką budynki poddawane pod bezpieczeństwo, ubezpieczone są od ognia.

Towarzystwo może udzielić pożyczkę w niższej wysokości od tej, jaka wskazana jest w niniejszym §, a nawet w razie uznania braku trwałego bezpieczeństwa, w zupełności pożyczki odmówić.

Jeżeliby się okazało, że opłaty czasowe, lub wieczyste, zapisane w dziale III wykazu hipotecznego, mogą mieć wpływ na zmniejszenie przedstawianego towarzystwu bezpieczeństwa, w takim razie skapita-

комъ случаѣ обращенная въ капиталъ стоимось всѣхъ тѣхъ платежей, капитализированныхъ изъ 5%, вычитается изъ общей суммы имѣющей быть выданною въ ссуду.

§ 11. Общество взимаетъ съ заемщиковъ и само уплачиваетъ съ выпускаемыхъ имъ закладныхъ листовъ по пяти процентовъ въ годъ.

§ 12. Определенное предъидущимъ § количество процентовъ, можетъ быть измѣняемо сообразно съ обстоятельствами времени.

Увеличеніе или уменьшеніе процентовъ не можетъ, впрочемъ, относиться къ ссудамъ и закладнымъ листамъ, выданнымъ до измѣненія размѣра процентовъ.

Примѣчаніе. О всякомъ повышеніи или пониженіи процентовъ, какъ и вообще о всѣхъ условіяхъ, на коихъ производятся ссуды, общество публикуетъ ко всеобщему свѣдѣнію.

§ 13. Ссуды выдаются обществомъ на срокъ 27 лѣтъ и 6 мѣсяцевъ. Срокъ сей не можетъ быть увеличиваемъ и въ случаѣ измѣненія размѣра процентовъ по силѣ § 12.

§ 14. Сверхъ пяти процентовъ на занятую сумму, заемщики вносятъ ежегодно, въ теченіи 27-ми лѣтъ и 6-ти мѣсяцевъ, по 2%. Сии 2% идутъ въ первые два года на образованіе запаснаго капитала, а въ 3-й и послѣдующіе годы на погашеніе ссуды, которое производится въ теченіи 25-ти лѣтъ и 6-ти мѣсяцевъ.

Въ видѣ изъятія изъ сего общаго правила, выданныя при перезалогѣ ссуды погашаются, начиная съ перваго полугодія послѣ выдачи ссуды; взносы же процентовъ для составленія запаснаго капитала, въ случаѣ перезалога, не производятся.

Примѣчаніе. Въ случаѣ уменьшенія, или увеличенія процентовъ по займамъ (§ 12), установленный (§ 14) размѣръ ежегоднаго погашенія долженъ быть измѣненъ, дабы продолжительность ссуды не превышала назначеннаго въ § 13 срока.

§ 15. Независимо отъ назначенныхъ въ §§ 11 и 14 платежей, заемщики вносятъ ежегодно съ получаемой ссуды по 1/4 процента на расходы по управленію. Взносъ сей можетъ быть увеличенъ или уменьшенъ по опредѣленію общаго собранія.

§ 16. Слѣдующіе обществу въ каждомъ году платежи вносятся въ два полугодіе срока, по равнымъ частямъ впередъ, наличными деньгами или купонами за истекшіе сроки, а также вышедшими въ тиражъ закладными листами.

§ 17. Заемщики могутъ во всякое время возвратить остающійся капиталный ихъ долгъ до срока, по частямъ, въ суммахъ

lizowana, na stopę 5%, wartość wszystkich tych opłat, potrąconą będzie z ogólnej summy, pożyczki udzielić się mającej.

§ 11. Towarzystwo pobiera od pożyczających i płaci od wydanych przez siebie listów zastawnych po pięć od sta na rok.

§ 12. Oznaczona w § poprzedzającym stopa procentowa, może być zmienioną stosownie do okoliczności.

Podwyższenie lub niżenie stopy procentowej nie może się jednak stosować do pożyczek i listów zastawnych, poprzedzających zmianę stopy procentowej.

Uwaga. O każdym podwyższeniu lub niżeniu stopy procentowej i w ogólności o wszelkich warunkach, podług jakich pożyczki są udzielane, towarzystwo podaje do powszechnej wiadomości.

§ 13. Pożyczki udzielane są przez towarzystwo na lat 27 i miesięcy 6. Termin ten nie może być przedłużony nawet w razie zmiany stopy procentowej na podstawie § 12.

§ 14. Prócz procentu pięć od sta od wypożyczonej summy, dłużnicy wnoszą corocznie, w przeciągu 27 lat i 6 miesięcy, po 2%. Te 2% idą przez dwa pierwsze lata, na utworzenie kapitału zasobowego, a w trzecim i następnych latach, na umorzenie pożyczki, nastąpić mające w przeciągu 25 lat i 6 miesięcy.

Wyjątkowo od tej ogólnej zasady, pożyczki udzielane tytułem odnowienia, umarżane będą, począwszy od pierwszego półrocza po ich udzieleniu; opłaty zaś procentów, na fundusz zasobowy nie będą od nich pobierane.

Uwaga. W razie zwiększenia lub zmniejszenia stopy procentowej od pożyczek (§ 12), postanowiona w § 14 wysokość corocznego umorzenia, powinna ulegć zmianie, tak, aby trwanie pożyczek nie przenosiło terminu, określonego w § 13.

§ 15. Niezależnie od opłat, przepisanych w §§ 11 i 14, dłużnicy wnoszą corocznie po 1/4 procent od wypożyczonej im summy na koszt administracji. Opłata ta może być powiększoną lub zmniejszoną za uchwałą ogólnego zebrania.

§ 16. Należne towarzystwu corocznie summy, wnoszone będą w dwóch półrocznych terminach, równymi ratami, z góry, gotowizną lub ubiegłymi kuponami i wylosowanymi listami zastawnymi.

§ 17. Dłużnicy mogą w każdym czasie zwrócić przed terminem, pozostały w kapitale dług, częściami, w summach nie mniejszych

мыхъ съ имущества казенныхъ податей и городскихъ сборовъ; d) свидѣтельство страхового учрежденія о томъ, въ какую сумму застрахованы отъ огня закладываемыя строения; e) засвидѣствованную копію оцѣночной вѣдомости симъ строениямъ, составленной для ихъ застрахованія.

§ 20. При подачѣ упоминаемаго въ предъидущемъ § прошенія, желающій получить ссуду долженъ сверхъ того внести въ кассу общества наличными деньгами залогъ, составляющій $\frac{1}{2}\%$ процента со всей испрашиваемой въ ссуду суммы.

§ 21. Въ случаѣ отказа въ выдачѣ ссуды, залогъ сей возвращается просителю. Если же общество нашло возможнымъ выдать только часть ссуды, то изъ залога возвращается часть пропорціональная уменьшенію ссуды; остальная же часть залога остается въ кассѣ общества на храненіи (§§ 26 и 27).

§ 22. На основаніи поданнаго о выдачѣ ссуды прошенія общество печатаетъ объявленіе о количествѣ требуемой ссуды, съ описаніемъ представляемаго въ обезпеченію оной недвижимаго имущества.

Всѣ возраженія противъ назначенія требуемой ссуды, которыя будутъ доставлены обществу отъ его члена въ теченіе 14-ти дней, со дня напечатанія вышеупомянутаго объявленія, разсматриваются правленіемъ общества.

§ 23. По разсмотрѣніи представленныхъ при просьбѣ о выдачѣ ссуды свѣдѣній и документовъ, оцѣночная вѣдомость, составленная для застрахованія отъ огня представляемаго къ залoгу недвижимаго имущества, а равно вѣдомость о получаемыхъ отъ сего имущества доходахъ, повѣряется согласно правиламъ, изложеннымъ въ главѣ VI сего устава.

§ 24. На основаніи всѣхъ означенныхъ данныхъ, правленіе общества опредѣляетъ, въ какомъ количествѣ ссуда можетъ быть выдана, или отказываетъ въ выдачѣ оной.

§ 25. Выдача ссудъ производится въ ипотечной канцеляріи порядкомъ, въ § 27 указаннымъ, лицомъ, командированнымъ для сего правленіемъ общества, если, согласно 20-й статьѣ устава объ ипотекахъ 1818 года, ипотечное отдѣленіе утвердитъ составленный по сему предмету актъ.

§ 26. Если же ипотечное отдѣленіе откажетъ въ утвержденіи акта о выдачѣ ссуды, и за симъ въ теченіе 6-ти мѣсяцевъ не будетъ совершенъ новый актъ, подлежащій утвержденію ипотечнаго отдѣленія, то изготовленные для предполагаемой ссуды закладныя листы уничтожаются, и внесенная въ ипотечный указа-

моści podatków skarbowych i miejskich; e) świadectwo instytucji assekuracyjnej, na jaką sumę budowle pod ubezpieczenie poddawane, są ubezpieczone od ognia; f) poświadczoną kopję wykazu oszacowania nieruchomości, sporządzonego przy ubezpieczeniu onej od ognia.

§ 20. Wraz z podaniem, wzmiankowanym w § poprzedzającym, żądający pożyczki obowiązany jest wnieść do kasy towarzystwa, kaucję w gotowiznie, wynoszącą $\frac{1}{2}\%$ od całej żądanej pożyczki.

§ 21. W razie odmówienia pożyczki, kaucja ta zwróconą zostaje proszącemu. Jeżeli zaś towarzystwo uznało możebnem udzielić część tylko żądanej pożyczki, w takim razie z kaucji zwróconą zostaje część w stosunku do zmniejszenia pożyczki; resztująca zaś część kaucji pozostaje w zachowaniu kasy towarzystwa (§§ 26 i 27).

§ 22. Na zasadzie zanesionej prośby o pożyczkę, towarzystwo obwieszcza drukiem o ilości żądanej pożyczki, wraz z wymienieniem nieruchomości pod ubezpieczenie poddawanej.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu żądanej pożyczki, przedstawione towarzystwu przez którego z jego członków w przeciągu dni 14, od daty wydrukowania wspomnionego wyżej obwieszczenia, rozpoznane będą przez dyrekcję towarzystwa.

§ 23. Po rozpoznaniu wiadomości i dowodów, przedstawionych przy podaniu o udzielenie pożyczki, wykaz oszacowania, sporządzonego przy ubezpieczeniu od ognia nieruchomości pod zabezpieczenie poddawanej, i wykaz dochodów, otrzymywanych z tej nieruchomości, ulegną sprawdzeniu według przepisów, zawartych w rozdziale VI niniejszej ustawy.

§ 24. Na zasadzie wszystkich wspomnionych danych, dyrekcja towarzystwa stanowi, w jakiej ilości pożyczka udzieloną być może, lub odmawia jej udzielenia.

§ 25. Wypłata pożyczki dopełnioną zostaje w kancelarji hipotecznej, porządkiem przepisany w § 27, przez delegowanego ze strony dyrekcji towarzystwa, jeżeli wydział hipoteczny, z zasady art. 20 prawa hipotecznego z roku 1818, zatwierdzi akt w tej mierze zeznany.

§ 26. Jeżeli wydział hipoteczny odmówi zatwierdzenia aktu wypłaty pożyczki, a następnie w ciągu 6 miesięcy, nowy akt nie zostanie sporządzonym i przez wydział hipoteczny zatwierdzonym, w takim razie, listy zastawne przygotowane na mającą się udzielić pożyczkę będą zniszczone, ostrzeżenie w księdze hipotecznej o przystąpieniu właści-

тель о вступлении в общество отбѣтка, исключается изъ указателя, а упоминаемый въ § 20 залогъ поступаетъ въ собственность общества.

§ 27. По утверждения ипотечнымъ отдѣленіемъ акта о выдачѣ ссуды, она вносится въ подлежащее мѣсто ипотечнаго указателя, послѣ чего, командированное со стороны общества лицо, представляетъ закладные листы въ ипотечное отдѣленіе, которое, по записаніи нумеровъ оныхъ въ установленную на сей предметъ книгу, скрѣпляетъ листы сія своею подписью и печатью, отмѣчая на каждомъ изъ нихъ нумеръ, по порядку, своего контроля, съ означеніемъ года, мѣсяца и числа опредѣленія ипотечнаго отдѣленія. За симъ командированное со стороны общества лицо, получивъ съ владѣльца имущества разницу между нарицательною и биржевою цѣнностію закладныхъ листовъ, передаетъ ихъ, согласно § 28, съ составленіемъ о томъ протокола, кредиторамъ (если таковые есть), въ присутствіи письмоводителя ипотечной канцеляріи, или же отсылаетъ въ кредитное установленіе, для храненія.

По обеспеченіи ипотечнымъ порядкомъ ссуды общества, представленный, для полученія оной, залогъ, возвращается по принадлежности.

§ 28. Ипотечный кредиторъ, коего капиталъ, или часть онаго, подлежитъ уплатѣ изъ выдаваемой обществомъ ссуды, удовлетворяется или деньгами или закладными листами, съ доплатою разницы курса между нарицательною и биржевою цѣнностію тѣхъ листовъ, по соглашенію съ обществомъ. Разница сія исчисляется по табели курса на варшавской биржѣ, принимая въ соображеніе курсъ, существовавшій въ курсовой день, непосредственно предшествовавшій акту о выдачѣ ссуды общества.

Если кредиторъ въ назначенный для уплаты срокъ не явится или не представитъ о правахъ своихъ достаточныхъ доказательствъ, или же откажется отъ принятія уплаты, то слѣдующіе ему въ выдачу закладные листы, съ доплатою разницы курса, отсылаются для храненія въ кредитное установленіе. Общество же во всякомъ случаѣ вступаетъ по инотекѣ въ права удовлетвореннаго такимъ образомъ кредитора.

§ 29. Поступившія на основаніи предъидущаго § для храненія въ кредитное установленіе суммы выдаются по принадлежности не прежде, какъ по устраненіи препятствій, недопустившихъ выдачи сихъ суммъ во время внесенія ссуды въ ипотеку.

§ 30. Заложеныя въ обществѣ имущества могутъ въ полномъ своемъ составѣ переходить отъ одного владѣльца къ друго-

циела до товарищества, бѣдзіе wykresłone, a kaucja wspomniana w § 20, przejdzie na własność товарищества.

§ 27. Po zatwierdzeniu przez wydział hipoteczny aktu wypłaty pożyczki, takowa wpisuje się w właściwe miejsce wykazu hipotecznego; po czem osoba delegowana ze strony товарищества, przedstawia listy zastawne wydziałowi hipotecznemu, który po zapisaniu numerów ich do księgi na ten cel ustanowionej, opatruje listy te swoim podpisem i pieczęcią, zaznaczając na każdym z nich kolejny numer swojej kontroli, z zamieszczeniem roku, miesiąca i dnia decyzji wydziału hipotecznego. Następnie delegowany ze strony товарищества, odebrawszy od właściciela nieruchomości różnicę pomiędzy wartością nominalną a giełdową listów zastawnych, wydaje takowe odpowiednio do § 28, przy spisaniu z tego protokołu, wierzycielom (jeśli się jacy znajdują), w obecności pisarza kancelarii hipotecznej, lub też odsyła do instytucji kredytowej do zachowania.

Po zabezpieczeniu, porządkiem hipotecznym, pożyczki товарищества, złożoną, dla otrzymania takowej, kaucja zwraca się komu należy.

§ 28. Wierzyciel hipoteczny, którego kapitał lub część jego podpada spłacie z pożyczki, przez товарищество udzielonej, zaspokojonym zostaje, za porozumieniem się z товариществом, albo gotowizną albo listami zastawnymi, z dopłatą różnicy kursu między imienną a giełdową wartością tych listów. Różnica ta oblicza się podług cedyły kursu giełdy warszawskiej, przyjmując na uwagę kurs istniejący w dniu giełdowym, poprzedzającym bezpośrednio akt wypłaty pożyczki товарищества.

Jeżeli wierzyciel nie stawi się na termin naznaczony do wypłaty, lub nie przedstawi dowodów dostatecznych w przedmiocie praw swoich, lub też odmówi przyjęcia zapłaty, to listy zastawne jemu do wydania przypadające, z dopłatą różnicy kursu odsyłają się do zachowania do instytucji kredytowej; товарищество zaś w każdym razie, wstępuje pod względem hipotecznym w prawa zaspokojonego w ten sposób wierzyciela.

§ 29. Summy na zasadzie poprzedniego § złożone do zachowania w instytucji kredytowej, wydają się komu należy nie pierwiej, jak po usunięciu przeszkód, które tamowały wypłatę tych summ, w chwili wniesienia pożyczki do hipoteki.

§ 30. Poddane pod bezpieczeństwo товарищества nieruchomości, mogą w całkowitym swoim składzie przechodzić od jednego właścici-

му, на законномъ основаніи: по наслѣдству, продажѣ, даренію и т. д., съ переводомъ однако долга общества на новыхъ владѣльцевъ, которые вмѣстѣ съ тѣмъ поступають въ число членовъ общества и подчиняются во всемъ дѣйствию сего устава.

На всѣ такіе переходы имущества изъ однѣхъ рукъ въ другія, не требуется предварительнаго согласія общества.

§ 31. При раздѣлѣ заложеннаго имущества, общество можетъ дозволить раздѣлъ ссуды по своему усмотрѣнію, съ тѣмъ однакожь, чтобы уплата долга вполнѣ была обезпечена.

ГЛАВА III.

Закладные листы.

§ 32. Закладные листы общества суть долговыя его обязательства, по которымъ оно должно выплачивать владѣльцамъ закладныхъ листовъ опредѣленные проценты и выкупать ихъ, въ установленные сроки, изъ обращенія, по нарицательной цѣнѣ.

Примѣчаніе. Количество процентовъ и сроки уплаты по закладнымъ листамъ опредѣлены въ §§ 11, 12 и 40.

§ 33. Исправная уплата обществомъ процентовъ по закладнымъ листамъ, и изытіе послѣднихъ изъ обращенія, въ назначенные сроки, обезпечивается передъ владѣльцами закладныхъ листовъ: во 1-хъ, ипотекою недвижимыхъ имуществъ, подъ залогъ коихъ выданы были ссуды закладными листами (§ 2); во 2-хъ, всѣмъ запаснымъ капиталомъ общества и общественнымъ достояніемъ; наконецъ, въ 3-хъ, въ случаѣ недостаточности сихъ средствъ, круговою отвѣтственностію всѣхъ имуществъ, заложенныхъ въ общество.

§ 34. Если бы кто изъ должниковъ общества оказался неисправнымъ во взносѣ слѣдующихъ съ него срочныхъ платежей, то общество, впродъ до продажи залога, покрываетъ недоимку и удовлетворяетъ владѣльцевъ закладныхъ листовъ изъ своего запаснаго капитала, а до образованія сего послѣдняго, изъ занятыхъ обществомъ на сей конецъ, суммъ, согласно § 3 сего устава.

Круговая отвѣтственность всѣхъ членовъ наступаетъ только въ томъ случаѣ, когда долгъ неисправнаго плательщика обществу не будетъ споленъ покрытъ продажей заложеннаго имущества, и когда притомъ не будетъ возможности отнести уплату недостающей до полного погашенія суммы на запасный капиталъ общества.

циела до другого, дорогою правнѣ: przez spadek, sprzedaż, darowiznę i t. d., z przeniesieniem jednak wierzytelności towarzystwa na nowych właścicieli, którzy jednocześnie stają się członkami towarzystwa i podpadają wę wszystkiem pod rozporządzenia niniejszej ustawy.

Na wszelkie tego rodzaju przejścia nieruchomości z jednych rąk w drugie, uprzednie zezwolenie towarzystwa nie jest wymaganem.

§ 31. W razie rozdziału nieruchomości poddanej pod ubezpieczenie, towarzystwo może zezwolić na rozdział pożyczki, według swego uznania, byle jednak spłata długu w zupełności zabezpieczoną była.

ROZDZIAŁ III.

Listy zastawne.

§ 32. Listy zastawne towarzystwa są dowodami jego długu, od którego winno wypłacać właścicielom listów zastawnych ustanowione procenta i wykupywać je z obiegu po cenie nominalnej, w terminach przepisanych.

Uwaga. Wysokość procentów i terminu wypłat za listy zastawne, określone są w §§ 11, 12 i 40.

§ 33. Regularna wypłata przez towarzystwo procentów od listów zastawnych i wycofanie tych ostatnich z obiegu, w terminach oznaczonych, zabezpieczone są względem właścicieli listów zastawnych: 1) hypoteką nieruchomości, na które udzielone zostały pożyczki w listach zastawnych (§ 2); 2) całym kapitałem zasobowym towarzystwa i jego majątkiem; nakoniec 3), w razie niedostateczności tych środków, zbiorową odpowiedzialnością wszystkich nieruchomości, poddanych pod ubezpieczenie towarzystwa.

§ 34. Jeżeliby który z dłużników towarzystwa zaległ w uiszczaniu przypadających od niego opłat terminowych, natenczas towarzystwo do czasu sprzedaży obciążonej nieruchomości, pokrywa niedobór i zaspokaja właścicieli listów zastawnych, ze swego kapitału zasobowego; zanim zaś ten ostatni utworzonym zostanie, z summ na ten cel przez towarzystwo zapożyczonych, na zasadzie § 3 niniejszej ustawy.

Zbiorowa odpowiedzialność wszystkich stowarzyszonych następuje w tym tylko razie, jeżeli dług zalegającego towarzystwu, nie będzie w zupełności zaspokojonym przez sprzedaż nieruchomości pod ubezpieczenie poddanej, i jeżeli brakująca do zupełnego umorzenia summa, nie będzie mogła być zaspokojoną z kapitału zasobowego towarzystwa.

Съ назначенныхъ къ выкупу по тиражу закладныхъ листовъ, слѣдующіе по нимъ проценты выдаются по то полугодіе вѣлочно, въ которое послѣдовала тиражъ.

Закладные листы, вышедшіе въ тиражъ, представляются въ кассу общества, для получения по нимъ капитала, со всѣми слѣдующими къ онимъ купонами. За недостающіе купоны, по коимъ срокъ платежа еще не наступилъ, съ предъявителей взыскивается стоимость ихъ.

§ 12. Платежъ процентовъ по закладнымъ листамъ, равно какъ и самого капитала по листамъ, вышедшимъ въ тиражъ, производится предъявителямъ купоновъ и закладныхъ листовъ, послѣ надлежащей повѣрки оныхъ.

§ 13. Правленіе не принимаетъ никакихъ объявленій о потерѣ или пропажѣ закладныхъ листовъ или купоновъ.

§ 14. На поврежденные закладные листы или купоны выдаются дубликаты.

Ходатайствующій о выдачѣ ему дубликатовъ, обязанъ, вмѣстѣ съ поданною о томъ просьбою, представить въ правленіе общества поврежденные закладные листы или купоны, а также деньги на издержки по изготовленію новыхъ листовъ или купоновъ вмѣсто поврежденныхъ. Новые листы или купоны, долженствующіе имѣть надпись „дубликатъ“, командированнымъ со стороны общества лицомъ представляются, вмѣстѣ съ поврежденными, въ ипотечное отдѣленіе, для исполненія предписанныхъ § 27 формальностей. Затѣмъ новые листы или купоны выдаются владѣльцу оныхъ, поврежденные же подлежатъ передачѣ въ министерство финансовъ, для уничтоженія.

§ 15. Въ случаѣ проважи выданнаго обществомъ свидѣтельства на имя внесшаго въ кассу общества на храненіе закладные листы или купоны, выдается новое свидѣтельство, по удостовѣреніи, что лицо, объявившее о пропажѣ, есть дѣйствительно то самое, коему по книгамъ общества принадлежитъ сіе свидѣтельство. Вмѣстѣ съ нимъ печатается въ мѣстныхъ вѣдомостяхъ, на счетъ владѣльца утраченнаго свидѣтельства, о признаніи онаго за недѣйствительное.

§ 16. Не представленные, для получения слѣдующихъ по нимъ платежей, купоны, по истеченіи 10 лѣтъ, а вышедшіе по тиражу закладные листы, по истеченіи 30 лѣтъ, послѣ срока, съ котораго они подлежали выкупу, теряютъ свое достоинство, причитающійся же на нихъ капиталъ востунаетъ въ пользу общества.

§ 17. Закладные листы общества принимаются въ залоги

Od przeznaczonych do wykupienia, skutkiem losowania listów zastawnych, przypadające procenta wypłacają się, po włącznie to półrocze, w którym nastąpiło losowanie.

Dla otrzymania przypadającego kapitału, listy zastawne wylosowane winny być składane w kasie towarzystwa, ze wszystkimi do nich należącymi kuponami. Wartość brakujących kuponów, których termin wypłaty jeszcze nie nadszedł, potrąconą zostaje składającemu.

§ 12. Wypłata procentów od listów zastawnych, równie jak i samego kapitału za listy wylosowane, dopełnianą będzie okazicielowi kuponów i listów zastawnych, po należytem ich sprawdzeniu.

§ 13. Dyrekcja nie przyjmuje żadnych zapowiedzeń o zagubieniu lub utracie listów zastawnych albo kuponów.

§ 14. Na uszkodzone listy zastawne albo kupony, wydawane są duplikaty.

Żądający wydania duplikatów, winien wraz z zanesionem w tej mierze podaniem, przedstawić dyrekcji towarzystwa uszkodzone listy zastawne lub kupony, jak równie fundusz na koszt wygotowania nowych listów lub kuponów w miejsce uszkodzonych. Nowe listy lub kupony, które powinny mieć napis „duplikat“, delegowany ze strony towarzystwa, składa wraz z uszkodzonymi, wydziałowi hipotecznemu, dla dopełnienia przepisanych w § 27 formalności. Po czem nowe listy lub kupony wydają się właścicielowi takowych, uszkodzone zaś przesyłają się do ministerjum skarbu dla zniszczenia.

§ 15. W razie utraty wydanego przez towarzystwo świadectwa na imię składającego w kasie towarzystwa do przechowania listy zastawne lub kupony, wydaje się nowe świadectwo, po przekonaniu się, że osoba donosząca o utracie, jest rzeczywiście tą samą, do której według ksiąg towarzystwa świadectwo to należy. Jednocześnie ogłasza się w miejscowych pismach, na koszt właściciela utraconego świadectwa o poczytaniu takowego za nieważne.

§ 16. Nie przedstawione do odbioru przypadających wypłat, kupony po upływie lat dziesięciu, a wylosowane listy zastawne po upływie lat trzydziestu, od terminu, w którym płatniemi się stały, tracą swoją wartość, przypadający zaś na nie kapitał przechodzi na korzyść towarzystwa.

§ 17. Listy zastawne towarzystwa przyjmują się na kaucje

по казенным подрядам и поставкам в такой цене, какая в последствии будет определена правительством.

Под залог их производятся ссуды государственным учреждениями, согласно с их уставами.

§ 48. За подделку вкладных листов и купонов общества, виновные подвергаются наказаниям, определенным за подделку государственных бумаг.

ГЛАВА IV.

Запасный капитал.

§ 49. Запасный капитал общества составляет: а) из 2%, вносимых заемщиками в течение первого и второго годов после выдачи каждой ссуды; б) из оставшагося, за покрытием издержек по управлению общества, излишка от вносимой на сей предмет по § 15-му 1/4 процента; в) из денежных штрафов за неисправный взнос следующих обществу срочных платежей, определяемых на основании правил о порядке взыскания долгов обществу; г) из сумм, поступающих в общество за купоны и вкладные листы, подвергшиеся давности по силе § 46 сего устава; д) из процентов, получаемых от запасного капитала; е) наконец, из всяких случайных доходов.

Примечание. Запасный капитал должен храниться в государственных процентных бумагах, или в процентных бумагах частных компаний, гарантированных правительством.

§ 50. Запасный капитал общества составляет общую собственность всех лиц, вступивших в оное. Причитающаяся на долю каждого из них часть капитала, считается залогом принятых обществом обязательств и, вместе с правом собственности заложенного в обществе недвижимого имущества, переходит по закону к приобретателю имущества.

§ 51. Нормальное количество запасного капитала устанавливается на 1/4 часть всех следующих обществу и обеспеченных ипотечным порядком долгов. Если превышающий это количество излишек составит сумму не менее 1/4% со всех следующих обществу и записанных в ипотеку долгов, то он предназначается на уплату соответственной части следующего взносу в общество первого срочного платежа.

§ 52. После совершенного погашения взятой из общества ссуды, владелец недвижимого имущества, из ипотеки коего ссуда эта исключена, в праве требовать, чтобы ему, или кому по ипо-

при предприятиях и доставках государственных, в такой цене, как в будущем через правительство.

На залог их udzielane będą pożyczki przez instytucje rządowe, na podstawie ustaw tychże instytucyj.

§ 48. Za podrobienie listów zastawnych i kuponów towarzystwa, winni ulegają karom, przepisanyim za podrabianie papierów państwa.

ROZDZIAŁ IV.

Kapitał zasobowy.

§ 49. Kapitał zasobowy towarzystwa tworzy się: а) z 2%, wnoszonych przez zaciągających pożyczkę, w przeciągu pierwszego i drugiego roku po udzieleniu każdej pożyczki; б) z reszty, pozostałej po potrąceniu wydatków na administrację, z wnoszonej na ten cel według § 15, 1/4 procentu; в) z wymierzanych na zasadzie przepisów o ściąganiu należności towarzystwa, kar pieniężnych, za nieregularne wnoszenie należnych towarzystwu rat terminowych; d) z summ, przechodzących na korzyść towarzystwa za kupony i listy zastawne, uległe przedawnieniu na zasadzie § 46 niniejszej ustawy; e) z procentów, otrzymywanych od kapitału zasobowego; f) nakoniec ze wszelkich dochodów przypadkowych.

Uwaga. Kapitał zasobowy winien być zachowanym w papierach procentowych państwa, lub w gwarantowanych przez rząd papierach procentowych towarzystw prywatnych.

§ 50. Kapitał zasobowy towarzystwa, stanowi wspólną własność wszystkich stowarzyszonych. Przypadająca każdemu z nich część kapitału, uważana jest za zabezpieczenie zobowiązań, przyjętych przez towarzystwo i przechodzi z samego prawa, łącznie z prawem własności nieruchomości, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddanej, na nabywcę teje nieruchomości.

§ 51. Normalna wysokość kapitału zasobowego, ustanawia się na 1/4 część wszystkich przypadających towarzystwu i hipotecznie ubezpieczonych wierzytelności. Skoro przenosząca tę ilość przewyżka, dojdzie przynajmniej jednej czwartej procentu od wszystkich hipotecznie ubezpieczonych wierzytelności towarzystwa, takowa obróconą zostanie na spłatę odpowiedniej części najbliższej raty, towarzystwu przynależnej.

§ 52. Po zupełnem umorzeniu zaciągniętej od towarzystwa pożyczki, właściciel nieruchomości, z hipoteki której pożyczka ta wykreślona zostaje, ma prawo żądać, aby jemu lub komu z porządku

течному порядку слѣдовать будетъ, выдѣлена была изъ общаго запаснаго капитала такая сумма, какая причтется въ пропорціи исключаемой изъ ипотеки суммы, къ общему итогу всѣхъ записанныхъ по ипотекамъ въ пользу общества долговъ.

При исключеніи изъ ипотеки части долга обществу, по случаю перевода остальной къ уплатѣ части онаго въ новый періодъ погашенія, заемщику ничего не выдѣляется изъ запаснаго капитала.

При исключеніи изъ ипотеки долга, уплаченнаго на основаніи § 17, посредствомъ сверхъобязательныхъ срочныхъ взносовъ, слѣдующая на долю члена, выбывающаго изъ общества, часть запаснаго капитала, исчисляется только соразмѣрно количеству ссудъ, погашенныхъ посредствомъ взноса обыкновенныхъ срочныхъ платежей, къ общему итогу всѣхъ записанныхъ въ ипотекамъ ссудъ общества.

Стоимость недвижимости, приобретенной на помѣщеніе управленія общества, равно какъ и стоимость движимыхъ предметовъ, служащихъ для употребленія общества, хотя принадлежатъ къ общей суммѣ запаснаго капитала, не входятъ однако въ расчетъ при выдѣленіи изъ онаго части, слѣдующей каждому изъ выбывающихъ изъ общества членовъ, которые лишаются на всегда права на участіе въ помянутой части запаснаго капитала.

ГЛАВА V.

Управленіе общества.

§ 53. Дѣлами общества завѣдываютъ: 1) правленіе общества, 2) наблюдательный комитетъ, и 3) общее собраніе членовъ общества.

§ 54. Всѣ дѣла въ правленіи, комитетѣ и общемъ собраніи, рѣшаются простымъ большинствомъ голосовъ. Въ случаѣ равенства голосовъ, мнѣніе предсѣдательствующаго даетъ перевѣсъ.

Изъ сего правила изъемяются опредѣленія общаго собранія по слѣдующимъ предметамъ:

- 1) О дополненіи или измѣненіи правилъ сего устава.
- 2) Объ измѣненіи размѣра процентовъ по ссудамъ и закладнымъ листамъ.
- 3) О закрытіи общества и ликвидаціи его дѣлъ.

Въ сихъ случаяхъ, для дѣйствительности постановленія требуется: по первымъ двумъ пунктамъ не менѣе $\frac{2}{3}$ голосовъ членовъ, присутствующихъ въ собраніи, а по 3-му пункту не менѣе $\frac{3}{4}$ голосовъ.

hipotecznego przypadać będzie, wydzieloną została z ogólnego kapitału zasobowego taka summa, jaka wypadnie ze stosunku wykreślonej z hipoteki summy, do ogólnej summy wszystkich na rzecz towarzystwa zapisanych wierzytelności.

Przy częściowem wykreślaniu z hipoteki wierzytelności towarzystwa, z powodu przeniesienia zostającej do zapłaty reszty w nowy okres umorzenia, nie daje się dłużnikowi żaden udział z kapitału zasobowego.

Przy wykreślaniu z hipoteki długu, spłaconego na zasadzie § 17, przez wnioski nad obowiązkowe raty, przypadająca na udział członka wychodzącego z towarzystwa, część kapitału zasobowego, oblicza się jedynie w stosunku ilości pożyczek, umorzonych przez wnoszenie zwykłych rat terminowych, do ogólnej summy wszystkich zapisanych w hipotece pożyczek towarzystwa.

Wartość nieruchomości, nabytej na pomieszczenie zarządu towarzystwa, równie jak i wartość ruchomości, do użytku towarzystwa służących, chociaż należą do ogólnej summy kapitału zasobowego, nie wchodzą jednak w rachunek przy wydzieleniu z niego części, przypadającej każdemu z członków występujących z towarzystwa; członkowie ci utracają na zawsze prawo do udziału w pomienionej części kapitału zasobowego.

ROZDZIAŁ V.

Zarząd towarzystwa.

§ 53. Sprawami towarzystwa zawiadują: 1) dyrekcja towarzystwa, 2) komitet nadzorczy, i 3) ogólne zebranie członków towarzystwa.

§ 54. Wszystkie przedmioty w dyrekcji, komitecie i na ogólnem zebraniu, rozstrzygane są prostą większością głosów. W razie równości głosów, zdanie przewodniczącego przeważa.

Z pod tego przepisu wyjąją się uchwały ogólnego zebrania w przedmiotach następujących:

- 1) Co do uzupełnienia lub zmiany przepisów niniejszej ustawy.
- 2) Co do zmiany stopy procentowej od pożyczek i listów zastawnych.
- 3) Co do rozwiązania towarzystwa i jego likwidacji.

W tych razach, do ważności uchwały wymaga się, co do dwóch pierwszych punktów, przynajmniej $\frac{2}{3}$ głosów członków obecnych na zebraniu, a co do trzeciego punktu, przynajmniej $\frac{3}{4}$ głosów.

А. Правленіе общества.

§ 55. Въ правленіи сосредоточивается вся исполнительная и распорядительная власть.

§ 56. Правленіе состоитъ изъ трехъ директоровъ, избираемыхъ на три года въ общемъ собраніи. Двое изъ директоровъ могутъ быть избраны и изъ лицъ, несостоящихъ членами общества.

Съ развитіемъ операций общества, число директоровъ можетъ быть увеличено.

§ 57. Директоры избираются въ первомъ общемъ собраніи и послѣ того выбываютъ по жребію ежегодно по одному и замѣщаются вновь избранными. Директоры, выбывающіе изъ правленія, могутъ быть вновь избираемы. Три директора и три кандидата, назначаемые на основаніи слѣдующаго §, избираютъ одного изъ директоровъ въ председатели правленія.

§ 58. Засѣданія должны происходить въ присутствіи всѣхъ трехъ директоровъ; на случай отсутствія или болѣзни котораго либо изъ нихъ, выбираются на томъ же основаніи, какъ и директора, три кандидата по порядку большинства, полученныхъ ими при избраніи голосовъ.

Кандидаты, заступающіе мѣсто директоровъ, пользуются на это время всѣми ихъ правами и несутъ наравнѣ съ директорами обязанности и отвѣтственность по дѣламъ правленія.

Засимъ никакое опредѣленіе правленія, безъ подписи трехъ присутствующихъ членовъ, не имѣетъ дѣйствія.

Примѣчаніе. Для ознакомленія съ ходомъ дѣлъ общества, кандидатамъ директоровъ предоставляется присутствовать въ правленіи, съ правомъ подавать свое мнѣніе по предметамъ совѣщанія, безъ участія однако въ окончательномъ рѣшеніи дѣлъ.

§ 59. Кандидаты, поступающіе на мѣсто директоровъ, выбывшихъ или удаленныхъ, остаются въ семъ званіи до истеченія срока, на который были избраны директора, мѣсто коихъ они заступаютъ.

Примѣчаніе. О каждой перемѣнѣ въ своемъ составѣ, правленіе публикуетъ во всеобщее свѣдѣніе.

§ 60. Порядокъ производствъ дѣлъ въ правленіи опредѣляется по соглашенію его съ наблюдательнымъ комитетомъ и публикуется во всеобщее свѣдѣніе. Тѣмъ же порядкомъ составляются инструкціи для разныхъ должностныхъ лицъ по управленію.

А. Дирекція товарищества.

§ 55. Въ дирекціи jednoczy się cała władza zarządzająca i wykonawcza.

§ 56. Дирекція składa się z trzech dyrektorów, wybieranych na trzy lata, na ogólnem zebraniu. Dwóch dyrektorów może być wybranych i z pomiędzy osób nie będących członkami towarzystwa.

Z rozwinięciem działań towarzystwa, liczba dyrektorów powiększoną być może.

§ 57. Dyrektorowie wybierani będą na pierwszym ogólnem zebraniu i następnie corocznie, losem po jednym wychodzą i zastąpionymi zostają przez nowo wybranych. Dyrektorowie wychodzący z dyrekcji, mogą być na nowo wybranymi. Trzej dyrektorowie i trzej zastępcy, mianowani na zasadzie następującego §, obierają jednego z dyrektorów na prezesa dyrekcji.

§ 58. Posiedzenia odbywać się winny w obecności wszystkich trzech dyrektorów; na wypadek nieobecności lub choroby któregokolwiek z nich, wybierani są na tej samej zasadzie co i dyrektorowie, trzej zastępcy podług większości głosów, otrzymanych przez nich przy wyborze.

Zastępcy dyrektorów, używają przez czas zastępstwa wszelkich praw dyrektorom służących, i ciążą ich narówni z dyrektorami obowiązki i odpowiedzialność w czynnościach dyrekcji.

Postanowienie dyrekcji nie podpisane przez trzech obecnych członków, nie ma ważności.

Uwaga. Dla obznajmienia zastępców z biegiem czynności towarzystwa, służy im prawo być obecnymi w dyrekcji, z prawem objawiania swego zdania w przedmiotach rozbieganych, bez udziału jednak w ostatecznem ich decydowaniu.

§ 59. Zastępcy, wstępujący w miejsce dyrektorów, wyszłych lub oddalonych, pozostają w tym charakterze do upływu terminu, na jaki wybranymi byli dyrektorowie, miejsce których zastępują.

Uwaga. O każdej zmianie w składzie swoim zaszczej, dyrekcja podaje do powszechnej wiadomości.

§ 60. Porządek załatwiania czynności w dyrekcji, przepisany zostaje za porozumieniem jej z komitetem nadzorczym i podanym zostaje do powszechnej wiadomości. W tenże sam sposób układane są instrukcje dla różnych osób urzędujących w zarządzie towarzystwa.

вленію дѣлами общества. Измѣненія или дополненія такового порядка и инструкцій, могутъ послѣдовать не иначе, какъ съ утвержденія наблюдательнаго комитета.

§ 61. Штаты личнаго состава и смѣты издержекъ по управленію дѣлами общества, составляются правленіемъ по соглашенію съ наблюдательнымъ комитетомъ.

Предполагаемое по этимъ штатамъ содержаніе директорамъ, членамъ наблюдательнаго комитета и лицамъ, служащимъ по управленію дѣлами общества, подлежитъ утвержденію общаго собранія.

Лица служащія въ правленіи общества, опредѣляются и увольняются правленіемъ.

§ 62. Чиновникамъ, состоявшимъ въ государственной службѣ и перешедшимъ на службу по варшавскому городскому кредитному обществу, дозволяется продолжать вносить эмеритальную складку съ того оклада жалованья, съ какова уплачивали такую, состоя въ дѣйствительной службѣ, и пользоваться правами на эмеритальную пенсію въ размѣрѣ того же оклада.

§ 63. Директоры подлежатъ ответственности, какъ личной такъ и по имуществу, за постановленіе опредѣленій, протѣвныхъ настоящему уставу, или же постановленій общаго собранія и наблюдательнаго комитета; но директоръ, заявившій особымъ мнѣніемъ несогласіе свое съ какимъ либо распоряженіемъ правленія, или по законнымъ причинамъ не участвовавшій въ постановленіи онаго, не отвѣчаетъ и за послѣдствія такого распоряженія.

§ 64. Всѣ сношенія и переписка по обществу, какъ съ частными лицами, такъ и съ присутственными мѣстами производятся чрезъ правленіе на простой бумагѣ.

Всѣ акты и заключенія, вносимыя обществомъ въ ипотечныя книги, а равно выпускаемыя обществомъ закладные листы, купоны и свидѣтельства, освобождаются отъ гербоваго сбора.

Примѣчаніе. Освобожденіе отъ гербовыхъ пошлинъ не распространяется на письменныя акты, которые обязаны представлять лица, имѣющія дѣло съ обществомъ, въ видѣ документовъ.

§ 65. Правленіе представляетъ ежегодно общему собранію и публикуетъ въ вѣдомостяхъ отчетъ, который въ самыхъ опредѣлительныхъ выраженіяхъ, и со всѣми числовыми данными, долженъ обнимать всѣ распоряженія какъ правленія, такъ и наблюдательнаго комитета, и бывшихъ въ теченіи года общихъ собраній, излагая отдѣльно ходъ и послѣдствія каждой операціи. Въ каждомъ отчетѣ должны непременно находиться слѣдующія свѣдѣнія:

Zmiany lub uzupełnienia tego porządku i instrukcyj, mogą nastąpić nie inaczej, jak za potwierdzeniem komitetu nadzorczego.

§ 61. Etat osobisty służby, równie jak etat wydatków na administrację, układane są przez dyrekcję za porozumieniem się z komitetem nadzorczym.

Projektowane w tych etatach wynagrodzenie dyrektorów, członków komitetu nadzorczego i osób zostających w służbie towarzystwa, podlega zatwierdzeniu ogólnego zebrania.

Osoby sprawujące obowiązki w dyrekcji towarzystwa, mianowane i uwalniane są przez dyrekcję.

§ 62. Urzędnikom, którzy zostawali w służbie rządowej i przeszli do służby warszawskiego miejskiego towarzystwa kredytowego, dozwolonem jest dalsze wnoszenie składki emerytalnej, w stosunku tej płacy, od której uiszczali taką, zostając w służbie czynnej, i korzystanie z prawa do pensji emerytalnej, w stosunku do tejże płacy.

§ 63. Dyrektorowie ulegają odpowiedzialności z osoby i majątku, za wydanie decyzji przeciwnych niniejszej ustawie, czy też uchwałom ogólnego zebrania, lub komitetu nadzorczego; lecz dyrektor, który objawi przez rozpis niezgodzenie się na jakie z postanowieniami dyrekcji, lub który, z prawnych przyczyn, nie będzie w niem uczestniczył, nie odpowiada za skutki tego postanowienia.

§ 64. Wszelkie stosunki i korespondencja w przedmiotach dotyczących towarzystwa, tak z osobami prywatnymi jak i z władzami, załatwiane są przez dyrekcję na prostym papierze.

Wszelkie akta i wnioski, wnoszone przez towarzystwo do ksiąg hipotecznych, równie jak wypuszczane przez towarzystwo listy zastawne, kupony i świadectwa, są wolne od opłaty stempowej.

Uwaga. Uwolnienie od opłat stempowych nie rozciąga się do aktów na piśmie, które jako dokumenta, obowiązani są przedstawiać osoby mające interesa z towarzystwem.

§ 65. Dyrekcja przedstawia corocznie ogólnemu zebraniu ogłasza w pismach sprawozdanie, które, w najtreściwszych wyrażeniach i ze wszelkimi liczebnymi danymi, winno obejmować wszystkie rozporządzenia, tak dyrekcji, jak i komitetu nadzorczego, tudzież odbytych w ciągu roku ogólnych zebrań, z zamieszczeniem oddzielnie biegu i następstwa każdej operacji. W każdym sprawozdaniu winny koniecznie znajdować się wiadomości następujące:

- 1) О числѣ ссудъ и количествѣ капиталовъ, оставшихся въ долгу на заемщикахъ отъ предъидущаго отчетнаго періода.
- 2) О числѣ заемщиковъ, вновь поступившихъ въ общество и о количествѣ суммы, выданной въ ссуду.
- 3) О суммахъ, возвращенныхъ заемщиками въ кассу общества, въ теченіи отчетнаго періода: а) посредствомъ ежегодныхъ (обязательныхъ) погасительныхъ взносовъ; б) посредствомъ возврата частей капитала сверхъ обязательнаго погашенія; в) посредствомъ взысканія долга продажею заложеннаго имѣнія, при неисправности должника, и г) посредствомъ полученія изъ страховаго управленія вознагражденія за сгорѣвшія части заложенныхъ имуществъ.
- 4) О числѣ заемщиковъ и о суммѣ долговъ, остающихся непогашенными къ будущему періоду.
- 5) О суммѣ процентовъ, поступившихъ въ отчетный періодъ отъ заемщиковъ общества.
- 6) О пеняхъ и недонмахъ въ платежѣ процентовъ и погашенія (по каждой статьѣ отдѣльно), оставшихся отъ предъидущаго періода, очищенныхъ, вновь накопившихся и состоящихъ къ будущему періоду, и всѣхъ имуществахъ, воспользовавшихся на основаніи сего устава льготами.
- 7) О количествѣ и употребленіи погасительнаго фонда и запаснаго капитала.
- 8) О числѣ и капиталѣ вкладныхъ листовъ, оставшихся въ обращеніи къ началу отчетнаго года.
- 9) О числѣ и капиталѣ вкладныхъ листовъ, вновь выпущенныхъ.
- 10) О числѣ и капиталѣ листовъ, преданныхъ уничтоженію въ теченіи отчетнаго періода: а) вслѣдствіе выкупа по тиражу; б) вслѣдствіе возврата, въ счетъ долга заемщикамъ; в) вслѣдствіе уплаты вкладными листами за просроченныя и проданныя съ публичнаго торга имущества.
- 11) О числѣ и капиталѣ листовъ, остающихся въ обращеніи къ будущему періоду.
- 12) О процентныхъ купонахъ, предъявленныхъ къ размѣну, и о выданныхъ по нимъ суммахъ денегъ, какъ за отчетный періодъ, такъ и за предъидущіе періоды; о числѣ купоновъ, сроки размѣна по коимъ уже истекли, но кои остались еще непредъявленными.
- 13) О расходѣ на управленіе и всѣхъ прочихъ расходахъ общества.
- 14) О суммахъ, занятыхъ обществомъ (§ 3).
- 15) О количествѣ наличной суммы, хранящейся въ кассѣ общества.

1. O liczbie pożyczek i ilości kapitałów, pozostałych należnemi od wypożyczających, licząc od przeszłego okresu rachunkowego.
2. O liczbie nowo zaciągających pożyczki, którzy przystąpili do towarzystwa, i o wysokości summy udzielonych pożyczek.
3. O summach zwróconych przez dłużników do kassy towarzystwa, w ciągu okresu rachunkowego: a) przez coroczne (obowiązkowe) opłaty na umorzenie; b) przez zwrot części kapitału, niezależnie od obowiązkowego umorzenia; c) przez ściągnięcie należności drogą sprzedaży nieruchomości pod bezpieczeństwo poddanej, w skutek zaległości ze strony dłużnika; i d) przez podniesienie z instytucji ubezpieczeń wynagrodzenia za zgorzałe części nieruchomości, pod bezpieczeństwo poddanych.
4. O liczbie dłużników i summie długów, zostających nie umorzonymi na następny okres.
5. O summie procentów, wniesionych przez dłużników towarzystwa w ciągu okresu rachunkowego.
6. O karach pieniężnych i zaległościach procentów i umorzenia (co do każdej kategorii oddzielnie), pozostałych z poprzedzającego okresu, zaspokojonych, nowo przybyłych, i pozostających na następny okres, a także o wszystkich nieruchomościach, które korzystały ze zwłok w opłacie, na mocy niniejszej ustawy.
7. O ilości i użyciu funduszu umorzenia i kapitału zasobowego.
8. O liczbie i kapitale listów zastawnych, pozostałych w obiegu do początku roku rachunkowego.
9. O liczbie i kapitale listów zastawnych nowo wypuszczonych.
10. O liczbie i kapitale listów, poddanych zniszczeniu w ciągu okresu rachunkowego: a) wykupionych skutkiem losowania; b) wskutek zwrotu, przez dłużników na rachunek długu; c) w skutek spłaty listami zastawnymi, za nieruchomości zalegające i sprzedane przez licytację publiczną.
11. O liczbie i kapitale listów, pozostałych w obiegu do następnego okresu.
12. O kuponach procentowych, przedstawionych do wypłaty, i o wydanych za nie summach pieniężnych, tak za okres rachunkowy, jak i za poprzednie okresy; o ilości kuponów, których termin wypłaty już nadeszły, lecz które jeszcze przedstawione nie zostały.
13. O kosztach na administrację i wszelkich innych wydatkach towarzystwa.
14. O summach, zapożyczonych przez towarzystwo (§ 3).
15. O ilości gotowizny, znajdującej się w kassie towarzystwa.

Примѣчаніе 1-е. За одинъ мѣсяць до совѣщаній общаго собранія, правленіе представляетъ годовой отчетъ на предварительное разсмотрѣніе наблюдательнаго комитета и за симъ отчетъ вносится (вмѣстѣ съ заключеніемъ наблюдательнаго комитета) на разсмотрѣніе общаго собранія въ печатныхъ экземплярахъ, которые и должны быть розданы членамъ по крайней мѣрѣ, за недѣлю до дня открытія собранія. По утвержденіи же отчетъ печатается, вмѣстѣ съ журналомъ собранія, во всеобщее свѣдѣніе.

2-е. Каждая изъ исчисленныхъ здѣсь статей должна быть показана въ отчетѣ отдѣльно и не можетъ быть сливаема съ другою.

3-е. За невѣрность въ показаніи цифръ въ отчетѣ и балансѣ отвѣтствуютъ директора и прочія лица, ихъ подписавшія.

§ 66. Кромѣ ежегодныхъ отчетовъ, правленіе публикуетъ:

- 1) Финансовый балансъ общества чрезъ каждые шесть мѣсяцевъ и не позже 6 недѣль, по истеченіи каждаго полугодія.
- 2) Заключение общихъ собраній и результаты ревизій наблюдательнаго комитета, а равно всѣ объясненія по нимъ правленія.
- 3) Заблаговременно о назначеніи общаго собранія.

Б. Наблюдательный комитетъ.

§ 67. Наблюдательный комитетъ состоитъ изъ девяти членовъ, избираемыхъ на три года общимъ собраніемъ изъ членовъ общества, то есть по три члена ежегодно. Въ первый годъ существованія общества, общее собраніе избираетъ всѣхъ девять членовъ, изъ коихъ выбываютъ по жребію ежегодно по три члена и замѣщаются вновь избранными. Выбывающіе изъ комитета члены могутъ быть вновь избираемы.

§ 68. Въ комитетѣ предсѣдательствуетъ одинъ изъ членовъ его, избранный прочими, срокомъ на три года. Мѣсто предсѣдателя заступаетъ въ случаѣ его отсутствія старшій членъ, по числу избирательныхъ балловъ. Въ случаѣ смерти предсѣдателя, или же продолжительнаго его отсутствія, комитетъ приступаетъ къ избранію изъ среды своей новаго предсѣдателя, на время недослуженное его предшественникомъ.

Для дѣйствительности постановленій наблюдательнаго комитета требуется участіе не менѣе пяти членовъ, включая и предсѣдателя.

Увага 1-а. На мѣсяць передъ посѣдzeniemъ общаго собранія, дирекція поддаетъ справозданіе roczne подъ upzednie rozpoznanie komitetu nadzorczego, po czymъ справозданіе przedstawionemъ zostaje (wrazъ zъ wnioskami komitetu nadzorczego) pod rozpoznanie ogólnego zebrania, wъ drukowanychъ egzemplarzachъ, które winny też być rozdane członkomъ, przynajmniej na tydzień przedъ dniemъ otwarcia zebrania. Po zatwierdzeniu zaś, справозданіе podaje się wrazъ zъ protokołemъ zebrania, do powszechnej wiadomości.

Увага 2-а. Każда зъ wyliczonychъ tu pozycji, winna być oddzielnie wъ справозданіи wykazaną, i nie może być łączoną zъ drugą.

Увага 3-а. За nierzetelność wъ wykazanychъ cyfrachъ wъ справозданіи i bilansie, odpowiadają dyrektorowie i inne podpisane osoby.

§ 66. Próczъ справоздаń corocznychъ, дирекція podaje do publicznej wiadomości:

- 1) Co sześć miesięcy bilansъ finansowy towarzystwa, najpóźniej wъ 6 tygodni po upływie każdego półrocza.
- 2) Uchwały ogólnychъ zebrań i rezultaty rewizyj, dopełnianychъ przezъ komitetъ nadzorczy, orazъ wszelkie co do nichъ objaśnienia dyrekcji.
- 3) Wъ właściwymъ czasie o naznaczeniu ogólnego zebrania.

В. Комитетъ надзорczy.

§ 67. Комитетъ надзорczy składa się zъ dziewięciu członków, wybieranychъ na trzy lata przezъ ogólne zebranie, zъ pomiędzy członków towarzystwa, to jestъ po trzechъ członków corocznie. Wъ pierwszymъ roku istnienia towarzystwa, ogólne zebranie wybiera wszystkichъ dziewięciu członków, zъ których corocznie wychodzi losemъ po trzechъ członków, zastępowanychъ przezъ nowo wybranychъ. Wychodzący zъ komitetu członkowie mogą być na nowo wybranymi.

§ 68. Wъ komitecie prezyduje jedenъ zъ jego członków, przezъ innychъ wybrany на три lata. Miejsce prezesa, wъ razie jego nieobecności, zastępuje starszy członek, według liczby otrzymanychъ głosów. Wъ razie śmierci prezesa lubъ przedłużonej jego nieobecności, komitetъ przystępuje do wybrania zъ grona swego nowego prezesa, na czas, jaki jeszcze służył poprzedniemu.

Do ważności postanowieńъ komitetu nadzorczego wymagana jestъ obecność przynajmniej pięciu członków, liczącъ wъ to prezesa.

§ 69. Комитетъ составляетъ инструкцію, о производствѣ дѣлъ своихъ, и опредѣляетъ штатъ своей канцеляріи. Штатъ сей утверждается общимъ собраніемъ. Лица служащіе въ канцеляріи комитета, назначаются и увольняются председателемъ комитета.

Наблюдательный комитетъ обязанъ наблюдать вообще за дѣйствіями правленія и разрѣшать встрѣчаемыя послѣднимъ затрудненія, въ предѣлахъ власти, предоставленной комитету уставомъ.

Особому вѣдѣнію наблюдательнаго комитета подлежатъ слѣдующія дѣла:

- 1) Утвержденіе и измѣненіе инструкціи директорамъ и лицамъ, служащимъ въ правленіи.
- 2) Предварительное разсмотрѣніе всѣхъ дѣлъ и вопросовъ, подлежащихъ утвержденію общаго собранія.
- 3) Ежегодныя и ввезанныя, по усмотрѣнію комитета, ревизіи дѣлъ и кассы общества.
- 4) Разсмотрѣніе и рѣшеніе жалобъ, подаваемыхъ на правленіе и директоровъ.

§ 70. Два члена комитета, по очереди, постоянно присутствуютъ въ засѣданіяхъ правленія и каждый изъ нихъ можетъ требовать отъ онаго всякихъ свѣдѣній и объясненій.

В. Общее собраніе.

§ 71. Общее собраніе есть высшее учрежденіе общества, окончательно разрѣшающее всѣ касающіеся общества дѣла и вопросы, въ предѣлахъ настоящаго устава.

§ 72. Въ общемъ собраніи участвуютъ всѣ лица, получившія ссуды изъ общества и имѣющія по закону право распоряжаться своимъ имуществомъ.

Членъ общества (§ 2), нежелающій присутствовать въ общемъ собраніи, можетъ передать по довѣренности право голоса другому члену; но никто изъ присутствующихъ не можетъ имѣть болѣе двухъ голосовъ.

Вмѣсто же малолѣтнихъ, несовершеннолѣтнихъ, умалишенныхъ и вообще лицъ, находящихся подъ опекою, право голоса въ общихъ собраніяхъ общества принадлежитъ ихъ опекунамъ или попечителямъ.

Примѣчаніе. Каждый членъ общества, желающій участвовать въ общемъ собраніи, получаетъ въ правленіи общества особый для сего билетъ, въ коемъ обозначается его имя. Безъ билета никто не впускается въ залу собранія.

§ 73. Общія собранія бывають обыкновенныя и чрезвычайныя. Первые созываются ежегодно въ назначаемый наблюдатель-

§ 69. Komitet przepisuje instrukcję co do sposobu prowadzenia interesów swoich i układa etat własnej kancelarii. Etat ten zatwierdzony zostaje przez ogólne zebranie. Osoby służące w kancelarii komitetu, mianowane i uwalniane są przez prezesa komitetu.

Komitet nadzorczy, obowiązany jest czuwać w ogólności nad czynnościami dyrekcji i rozstrzygać w granicach nadanej sobie przez ustawę władzy, trudności przez dyrekcję napotykanе.

Do szczególnej attrubucji komitetu nadzorczego należą czynności następujące:

- 1) Zatwierdzanie i zmienianie instrukcji dla dyrektorów i osób służących w dyrekcji.
- 2) Uprzednie rozpoznanie wszelkich interesów i kwestyj, podpadających pod zatwierdzenie ogólnego zebrania.
- 3) Coroczne i nadzwyczajne, w czasie, przez komitet za właściwy uznany, rewizje czynności i kassy towarzystwa.
- 4) Rozpoznanie i rozstrzyganie skarg, podawanych na dyrekcję i na dyrektorów.

§ 70. Dwaj członkowie komitetu, z kolei, uczestniczą stałe na posiedzeniach dyrekcji i każdy z nich może żądać od tejsze wszelkich wiadomości i objaśnień.

C. Ogólne zebranie.

§ 71. Ogólne zebranie jest najwyższą władzą towarzystwa, decydującą ostatecznie, w granicach niniejszej ustawy, wszystkie interesa i kwestje dotyczące towarzystwa.

§ 72. Na ogólnem zebraniu uczestniczą wszystkie osoby, które otrzymają pożyczki od towarzystwa, i którym służy z prawa możność rozporządzania swoim majątkiem.

Członek towarzystwa (§ 2), nieżyczący sobie uczestniczyć na ogólnem zebraniu, może przez pełnomocnictwo przelać prawo do głosu na drugiego członka; nikt jednak z uczestniczących, nie może mieć więcej jak dwa głosy.

Za małoletnich, usamowolnionych, obłąkanych, i w ogóle za osoby zostające pod opieką, prawo głosu na ogólnych zebraniach towarzystwa, służy ich opiekunom i kuratorom.

Uwaga. Każdy członek towarzystwa, żądający uczestniczyć na ogólnem zebraniu, otrzymuje od dyrekcji towarzystwa bilet oddzielny dla siebie, w którym nazwisko jego jest wymienione. Bez biletu nikt do sali zebrań wpuszczonym nie zostaje.

§ 73. Ogólne zebrania bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Pierwsze zwoływane są corocznie w terminie stałym, przez komitet

нымъ комитетомъ постоянный срокъ, послѣднія же назначаются по усмотрѣнію правленія или комитета, для разсмотрѣнія дѣлъ чрезвычайныхъ, требующихъ немедленнаго разрѣшенія.

Для соблюденія въ общихъ собраніяхъ должнаго порядка, члены общества, не приступая ни къ какимъ сужденіямъ о дѣлахъ, избираютъ изъ среды себя, для каждаго собранія, предсѣдателя, на обязанность и отвѣтственность коего возлагается, какъ надзоръ за порядкомъ въ совѣщаніяхъ, такъ и ближайшее руководство сими послѣдними. Избраніе сего лица совершается подъ предсѣдательствомъ первоприсутствующаго члена въ наблюдательномъ комитетѣ.

§ 74. Для дѣйствительности постановленій общаго собранія требуется присутствіе не менѣе 50 членовъ. Въ случаѣ неприбытія такового числа въ засѣданіе, наблюдательнымъ комитетомъ назначается другой срокъ, въ который совѣщанія общаго собранія признаются законными, не смотря уже на число явившихся въ собраніе членовъ.

Постановленія общаго собранія обязательны для всѣхъ членовъ общества. Журналъ засѣданія общаго собранія подписывается предсѣдательствующимъ и присутствующими.

§ 75. Исключительному вѣдѣнію общаго собранія подлежатъ:

- 1) Избраніе или удаленіе отъ должности директоровъ правленія и членовъ наблюдательнаго комитета.
- 2) Разсмотрѣніе и утвержденіе годовыхъ отчетовъ правленія о всѣхъ его дѣйствіяхъ и оборотахъ общества.
- 3) Возвышеніе или пониженіе размѣра процентовъ по вкладнымъ листамъ и по ссудамъ.
- 4) Окончательное постановленіе по испрашиваемымъ отъ правительства измѣненіямъ въ уставѣ, или по другимъ предметамъ.
- 5) Обсужденіе всѣхъ чрезвычайныхъ вопросовъ, равно предложеній правительства.
- 6) Постановленіе о закрытіи общества и ликвидаціи дѣлъ его.

§ 76. Обсужденію общаго собранія подлежатъ только тѣ предметы, которые представлены будутъ на его разсмотрѣніе и рѣшеніе наблюдательнымъ комитетомъ.

Каждый изъ членовъ имѣетъ право, не позже какъ за 15 дней до засѣданія общаго собранія, передать свое предложеніе въ комитетъ, который обязанъ, если предложеніе подписано, по крайней мѣрѣ 30 членами, внести оное на разсмотрѣніе общаго собранія.

надзорчы означенымъ, ostatnie zaś zwoływane są w miarę uznania dyrekcji lub komitetu, dla rozpoznania nadzwyczajnych przedmiotów, wymagających bezzwłocznego rozstrzygnięcia.

Dla utrzymania na ogólnych zebraniach należytego porządku: członkowie towarzystwa, przed przystąpieniem do obrad, wybierają z grona swego na każde z osobna posiedzenie, przewodniczącego, na którego włożony jest obowiązek i odpowiedzialność, czuwać nad porządkiem obrad i bezpośrednio nimi kierować. Wybór tej osoby dokonywanym jest pod przewodnictwem prezydującego członka w komitecie nadzorczym.

§ 74. Do ważności postanowień ogólnego zebrania wymagana jest obecność przynajmniej pięćdziesięciu członków. W razie nieprzybycia takiej liczby członków na posiedzenie, komitet nadzorczy wyznacza powtórny termin, w którym obrady ogólnego zebrania poczytują się za ważne, bez względu na liczbę, przybyłych na zebranie członków.

Uchwały ogólnego zebrania są obowiązującymi dla wszystkich członków towarzystwa. Protokół posiedzenia ogólnego zebrania podpisuje się przez prezesa i obecnych.

§ 75. Pod wyłączne rozpoznanie ogólnego zebrania podpada:

- 1) Wybór lub usunięcie od obowiązków dyrektorów i członków komitetu nadzorczego.
- 2) Rozpoznanie i zatwierdzenie rocznych sprawozdań dyrekcji, o wszystkich jej czynnościach i obrotach towarzystwa.
- 3) Podwyższenie lub niżenie stopy procentowej od listów zastawnych i pożyczek.
- 4) Ostateczna uchwała co do wyjednania od rządu zmian w ustawie, lub w innych przedmiotach.
- 5) Roztrząsanie wszelkich nadzwyczajnych kwestyj, równie jak wniosków ze strony rządu.
- 6) Wyrzeczenie o rozwiązaniu towarzystwa i jego likwidacji.

§ 76. Uchwały ogólnego zebrania podlegają te tylko przedmioty, które przedstawione będą do jego rozpoznania i decydowania przez komitet nadzorczy.

Każdy z członków ma prawo, byle nie później jak na dni 15 rzed dniem ogólnego zebrania, przedstawić wniosek swój komitetowi, który ma obowiązek, jeżeli wniosek ten podpisało przynajmniej 30 dczłonków, poddać takowy pod rozpoznanie ogólnego zebrania.

ГЛАВА VI.

Мѣры къ исправному взисканію домовъ съ заложенныхъ имуществъ.

§ 77. Если заемщикъ не заплатитъ въ срокъ слѣдующихъ по займу его процентовъ и погашенія, то ему дается, по истеченіи сего срока, три мѣсяца льготы, съ платежемъ $\frac{1}{2}\%$ за первый и по 1% за каждый послѣдующій мѣсяць просрочки на всю невнесенную сумму, по день уплаты недоплатки или продажи имущества. При семъ, части мѣсяца принимаются: менѣе 16 дней, за полъ мѣсяца, а 16 дней и болѣе — за мѣсяць.

§ 78. По истеченіи трехъ льготныхъ мѣсяцевъ, если вся недоплата не будетъ пополнена, правленіе приступаетъ безотлагательно къ продажѣ заложенаго въ обществѣ имущества съ публичныхъ торговъ. Постановленіе правленія по сему предмету не подлежитъ апелляціи.

§ 79. Назначивъ продажу съ публичныхъ торговъ просроченнаго имущества, правленіе составляетъ, по установленной формѣ, объяснительную записку и условія для торговъ.

Примѣчаніе. Форма и содержаніе объяснительной записки и условій для торговъ, утверждаются общимъ собраніемъ.

§ 80. Не позже 80 дней до назначеннаго для публичныхъ торговъ срока, правленіе командировать одно изъ служащихъ въ обществѣ, лицо, которое вноситъ въ ипотечную книгу заявленіе о предстоящей продажѣ и о срокѣ оной, съ указаніемъ нотариуса, въ присутствіи коего будетъ производиться аукціонный торгъ, причѣмъ составляетъ проектъ надлежащей отмѣтки въ III раздѣлѣ ипотечнаго указателя, и прилагаетъ къ ипотечнымъ документамъ постановленіе о продажѣ, съ объяснительною запискою и условіями для торговъ.

Опредѣленіе ипотечнаго отдѣленія о внесеніи вышесказанной отмѣтки о продажѣ въ ипотечный указатель не подлежитъ апелляціи.

§ 81. Вмѣстѣ съ симъ правленіе дѣлаетъ распоряженіе о врученіи, чрезъ судебныхъ возныхъ, краткихъ увѣдомленій о назначеніи въ продажу просроченнаго недвижимаго имущества, и о срокѣ публичныхъ на оное торговъ, какъ владѣльцу просроченнаго имущества, такъ и лицамъ, заявившимъ въ ипотеку, до дня внесенія обществомъ въ ипотечный указатель отмѣтки о назначеніи въ продажу сего имущества, свои права на оное въ видѣ ипотечной записки или даже въ видѣ предостереженія, или отмѣтки; при семъ

ROZDZIAŁ VI.

Środki prawnego poszukiwania długów z nieruchomości, pod bezpieczeństwem poddanych.

§ 77. Jeżeli dłużnik nie uiszczy w terminie należnych od pożyczki procentów i umorzenia, daną mu będzie trzymiesięczna zwłoka, licząc od upłynionego terminu, za opłatą od całej nie wniesionej summy, po $\frac{1}{2}$ od sta za pierwszy, a po 1 od sta za każdy następny miesiąc zwłoki, do dnia zapłaty zaległości lub sprzedaży nieruchomości. Przy czem, części miesiąca przyjmują się: mniej jak 16 dni, za pół miesiąca, a 16 dni i więcej, za miesiąc.

§ 78. Jeżeli po upływie trzechmiesięcznej zwłoki, cała zaległość nie zostanie zaspokojoną, dyrekcja przystępuje bezwzględnie do sprzedaży przez publiczną licytację nieruchomości, towarzystwu pod bezpieczeństwem poddanej. Decyzja dyrekcji w tej mierze nie ulega apellacji.

§ 79. Po nakazaniu sprzedaży przez publiczną licytację zalegającej nieruchomości, dyrekcja układa zbiór objaśnień i warunków podług formy przepisanej.

Uwaga. Forma i treść zbioru objaśnień i warunków, ulegają zatwierdzeniu ogólnego zebrania.

§ 80. Nie później jak na dni 80 przed terminem, do publicznej licytacji oznaczonym, dyrekcja deleguje jedną z osób zostających w służbie towarzystwa, która wniesie do księgi hipotecznej ostrzeżenie o mającej nastąpić sprzedaży i o terminie takowej, ze wskazaniem rejenta, przed którym licytacja odbyta zostanie; przy czem, delegowany projektuje odpowiednią treść do działu III wykazu hipotecznego, i składa do zbioru dokumentów decyzję względem sprzedaży, wraz ze zbiorem objaśnień i warunków licytacji.

Decyzja wydziału hipotecznego, dotycząca zapisania w wykazie hipotecznym wyżej wzmiankowanego ostrzeżenia o sprzedaży, nie ulega apellacji.

§ 81. Jednocześnie dyrekcja poleca doręczenie przez woźnych sądowych, krótkich uwiadomień o wystawieniu na sprzedaż zalegających nieruchomości i o terminie do publicznej licytacji, tak właścicielowi zalegającej nieruchomości, jak i osobom, które, do dnia wniesienia przez towarzystwo do księgi wieczystej postanowienia o sprzedaży tej nieruchomości, objawiły w hipotece, swoje do niej prawa, czy to sposobem czystego wpisu, czy sposobem zastrzeżenia lub ostrzeżenia; przy czem dyrekcja zamieszcza, że w razie niedojścia do skutku sprzedaży, z powodu braku licytantów, naznaczonym zostanie drugi ostateczny

предваряетъ, что если продажа не состоится, по недостатку сопскаателей, то назначенъ будетъ другой окончательный для торговъ срокъ, въ который продажа утверждена будетъ за низшую цѣну, или же недвижимое имущество оставлено будетъ за обществомъ, безъ врученія новыхъ со стороны его увѣдомленій.

Сказанныя увѣдомленія должны быть вручены, по крайней мѣрѣ, за 70 дней до срока, назначеннаго для торговъ, въ дѣйствительныхъ, или значащихся по ипотечной книгѣ юридическихъ мѣстахъ жительства заинтересованныхъ лицъ. Лицамъ же, мѣсто жительства коихъ неизвѣстно по ипотекамъ, увѣдомленія вручаются порядкомъ, указаннымъ въ ст. 69 № 8 устава гражданского судопроизводства.

Примѣчаніе. Производство дѣлъ по наслѣдству, оставшемуся послѣ владѣльца просроченнаго имущества, или кредитора его или же лица, коему принадлежитъ какое либо право на сіе имущество, вытекающее изъ ипотеки, ни въ какомъ случаѣ не можетъ останавливать назначенной обществомъ продажи помянутаго имущества. Врученіе же увѣдомленій о сѣмъ, совершается въ такомъ случаѣ порядкомъ, указаннымъ въ послѣднемъ пунктѣ ст. 447 устава гражданского судопроизводства.

§ 82. Кромѣ того, правленіе составляетъ краткое объявленіе о продажѣ просроченнаго недвижимаго имущества, съ указаніемъ, что объяснительная по сѣму предмету записка и условія для торговъ находятся въ ипотекахъ и въ правленіи общества.

Объявленіе это должно быть тоекратно напечатано въ варшавскомъ дневникѣ и двухъ другихъ издаваемыхъ въ Варшавѣ періодическихъ газетахъ, съ промежутками времени не менѣе 8 дней и съ тѣмъ, чтобы послѣднее опубликованіе сдѣлано было за 50 дней до срока торговъ. Вышеупомянутое объявленіе сообщается также владѣльцу просроченнаго имущества не позже какъ за 50 дней до торговъ, не только въ дѣйствительномъ или юридическомъ мѣстѣ его жительства но и чрезъ управляющаго сѣмъ имуществомъ, или чрезъ лицо, которое, по засвидѣтельствованію полицейскаго начальства, занимается, въ заложенномъ обществѣ домѣ, веденіемъ явочныхъ книгъ.

Одновременно съ врученіемъ означеннаго объявленія владѣльцу, оно выставляется:

- 1) На главныхъ дверяхъ описанной въ продажѣ недвижимости.
- 2) На доскѣ въ приемной залѣ варшавскаго гражданского трибунала.
- 3) Въ приемной залѣ городского ипотечнаго отдѣленія.

termin licytacji, w którym sprzedaż dopełnioną będzie za zniżoną cenę, lub też nieruchomości towarzystwu na własność przysądzoną zostanie, bez doręczenia nowych w tym względzie zawiadomień.

Wspomniane zawiadomienia, doręczone być winny przynajmniej na dni 70 przed terminem, naznaczonym do licytacji, w rzeczywistych lub prawnych, w księdze hipotecznej obranych zamieszkaniach osób interessowanych. Co zaś do osób, których miejsce zamieszkania z hipoteki nie jest wiadomem, zawiadomienia wręczone zostaną w sposób, wskazany w ustępie 8 art. 69 kodeksu postępowania cywilnego.

Uwaga. Postępowanie spadkowe po właścicielu zalegającej nieruchomości, po jego wierzycielu lub po osobie posiadającej jakiebądź, z hipoteki jawne prawa do tej nieruchomości, nie może w żadnym razie wstrzymywać postanowionej przez towarzystwo sprzedaży wzmiankowanej nieruchomości. Doręczenie zawiadomień dopełniać się będzie w tym razie w sposób, przepisany w ostatnim ustępie art. 447 kod. post. cywilnego.

§ 82. Prócz tego, dyrekcja układa krótkie obwieszczenia, zawiadamiające o sprzedaży zalegającej nieruchomości, z nadmienieniem, że zbiór objaśnień i warunków licytacji znajduje się w hipotece i w dyrekcji towarzystwa.

Obwieszczenie to winno być zamieszczone trzykrotnie w dzienniku warszawskim i w dwóch innych pismach perjodycznych, wychodzących w Warszawie, w przerwach czasu przynajmniej ośmiodniowych, tak, aby ostatnie ogłoszenie dopełnionem było na dni 50 przed terminem licytacji. Wyż wspomniane obwieszczenie doręcza się także właścicielowi zalegającej nieruchomości, nie później jak na dni 50 przed licytacją, nie tylko w rzeczywistem lub prawnem jego zamieszkanіu, lecz także u rządcy domu lub u osoby, która, według poświadczenia władzy policyjnej, zajmuje się prowadzeniem ksiąg ludności w domu, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddanym.

Jednocześnie, z doręczeniem właścicielowi powyższego obwieszczenia, takowe rozlepionem zostaje:

- 1) Na głównych drzwiach nieruchomości pod sprzedaż poddanej.
- 2) Na tablicy w sali ustępowej trybunału cywilnego w Warszawie.
- 3) W sali ustępowej wydziału hipotecznego miejskiego.

4) На доскѣ въ подлежащемъ отдѣленіи варшавскаго окружнаго мирового суда.

5) На дверяхъ, ведущихъ въ кассу общества.

О врученіи объявленія владѣльцу и выставленія онаго въ вышепоименованныхъ мѣстахъ, признается достаточнымъ свидѣтельство судебного вознаго.

§ 83. Документы о совершеніи всѣхъ вышеизъясненныхъ формальностей, правленіе представляетъ чрезъ служащее въ ономъ лицо, при надлежащемъ объявленіи, въ ипотечную книгу, не позже конца 45-го дня до назначеннаго для торговъ дня.

§ 84. Должникъ, кредиторы и всѣ вообще заинтересованныя въ продажѣ просроченнаго имущества лица, не позже конца 40-го дня до торговъ, могутъ явиться къ назначенному для производства продажи нотаріусу и заявить въ ипотечной книгѣ возраженія относительно формъ всего производства.

По истощаніи этого срока, никакихъ въ этомъ отношеніи возраженій не принимается.

§ 85. Ипотечная книга со времени предьявленія командированнымъ, со стороны правленія общества лицомъ, доказательствъ о совершеніи формальностей, установленныхъ для продажи просроченныхъ имуществъ, должна находиться въ распоряженіи назначеннаго для производства торговъ нотаріуса.

§ 86. Ипотечное отдѣленіе, не позже 35 дней до назначеннаго для торговъ срока, обязано рассмотреть и обсудить, совершены ли всѣ формальности или нѣтъ. Въ первомъ случаѣ оно свидѣтельствуется, что формальности эти, согласно существующимъ правиламъ, соблюдены, а въ послѣднемъ отмѣняетъ все производство.

§ 87. На постановленіе ипотечнаго отдѣленія, изъясненное въ предвидущемъ §, можетъ быть подана жалоба въ апелляціонный судъ въ теченіи восьми дней со времени восслѣдованія сего постановленія, но только тѣми изъ заинтересованныхъ лицъ, которыя заявили въ подлежащей ипотечной книгѣ возраженія относительно соблюденія установленныхъ для продажи просроченныхъ имуществъ формальностей.

Право подачи апелляціонной жалобы, въ тотъ же 8-ми дневный срокъ, принадлежать и правленію общества.

Вззовъ въ апелляціонный судъ выдается съ назначеніемъ срока въ 24 часа. Заявляющій апелляцію обязанъ вмѣстѣ съ тѣмъ представить въ ипотечную книгу копию вызова, врученнаго противной сторонѣ, безъ чего заявленіе апелляціи въ ипотечную книгу не допускается.

4) На таблицѣ въ сѣдѣ покою округу варшавскаго, właściwego wydziału.

5) На drzwiach, prowadzących do kassy towarzystwa.

Zaświadczenie woźnego sądowego o doręczeniu właścicielowi i rozlepieniu obwieszczenia w w.ż. wzmiankowanych miejscach, uważane jest za dostateczne.

§ 83. Dowody, przekonujące o dopełnieniu powyższych formalności, dyrekcja składa przez osobę w służbie jej zostającą, przy stosownem wniosku, do księgi hipotecznej, nie później jak na dni 45 przed dniem przeznaczonym do licytacji.

§ 84. Nie później jak na dni 40 przed dniem licytacji dłużnik, wierzyciele i wszystkie w ogólności w sprzedaży zalegającej nieruchomości interessowane osoby, mogą się stawić przed rejentem do sprzedaży wyznaczonym i objawić w księdze wieczystej, zarzuty w przedmiocie form całego postępowania.

Po upływie tego terminu, żadne w tym przedmiocie zarzuty przyjmowane nie będą.

§ 85. Od chwili złożenia przez delegowanego ze strony dyrekcji towarzystwa, dowodów spełnienia formalności, przepisanych w przedmiocie sprzedaży zalegającej nieruchomości, księga wieczysta znajdować się powinna w posiadaniu rejenta, wyznaczonego do odbycia licytacji.

§ 86. Wydział hipoteczny, obowiązany jest nie później jak na dni 35 przed terminem licytacji, rozpoznać i wyrzec, czy dopełnionymi zostały wszelkie formalności, lub przeciwnie. W pierwszym przypadku wydział poświadcza, że formalności te, zgodnie z obowiązującymi przepisami zachowane zostały, w ostatnim zaś razie znosi całe postępowanie.

§ 87. Od decyzji wydziału hipotecznego, wspomnianej w poprzedzającym §, może być założoną skarga do sądu apelacyjnego, w ciągu ośmiu dni od czasu jej zażądania, lecz przez te tylko z pomiędzy osób interessowanych, które objawiły w właściwej księdze hipotecznej zarzuty w przedmiocie niezachowania formalności, co do sprzedaży zalegających nieruchomości.

Prawo podania skargi apellacyjnej w tymże 8 dniowym terminie, służy i dyrekcji towarzystwa.

Pozew przed sąd apellacyjny, wydaje się z oznaczonym terminem za 24 godzin. Apellujący winien jednocześnie złożyć do księgi hipotecznej kopję pozwu, wręczonego stronie przeciwnej, inaczej nie będzie dopuszczonem objawienie apellacji w księdze hipotecznej.

Апелляціонный судъ рѣшаетъ дѣла сего рода по реестру сокращенныхъ сроковъ, предъ всѣми другими, въ присутствіи сторонъ или заочно; рѣшенія сего суда считаются окончательными, и за симъ, на оныя не принимаются ни обыкновенныя оппозиціонныя жалобы, ни жалобы постороннихъ лицъ.

Приговоръ апелляціоннаго суда долженъ быть врученъ противной сторонѣ и внесенъ въ ипотечную книгу прежде срока, назначеннаго для производства торговъ.

§ 88. Торги производятся въ назначенный срокъ, порядкомъ, указаннымъ въ 707 и 708 статьяхъ устава гражданскаго судопроизводства, при командированномъ для сего нотариусѣ или при заступающемъ его мѣсто.

Торги начинаются съ той суммы, какая выдана была владельцу въ ссуду, отъ общества, съ надбавкою 50%.

Желающіе участвовать въ торгахъ могутъ явиться къ онымъ лично, или прислать довѣреннаго, или судебного защитника.

Продаваемое имущество поступаетъ въ собственность того, кто предложитъ на торгахъ за оное самую высшую цѣну. Протоколъ о торгахъ, составленный нотариусомъ, служитъ актомъ, доказывающимъ приобрѣтеніе продажной по требованію общества недвижимости.

Примѣчаніе 1-ое. Относительно удостовѣренія тождества лицъ, формы довѣренности и избранія юридическаго мѣста жительства, нотариусъ обязанъ руководствоваться существующими на сей предметъ узаконеніями.

Примѣчаніе 2-ое. Если предложившимъ на торгахъ самую высшую цѣну за продаваемую недвижимость былъ судебный защитникъ, то онъ примѣнительно къ ст. 709 устава гражданскаго судопроизводства, обязанъ, въ теченіи трехъ дней послѣ торговъ, внести въ ипотечную книгу заявленіе о томъ въ чью пользу послѣдовало приобрѣтеніе, иначе онъ подвергается всѣмъ означеннымъ въ сей 709 ст. послѣдствіямъ.

§ 89. До дня торга и даже во время производства торговъ, но прежде окончанія таковыхъ, заемщикъ дозволяется внести взимаемую съ него обществомъ сумму (§§ 77, 78 и 93), и тѣмъ освободить недвижимость свою отъ продажи.

Правомъ этимъ заемщикъ не можетъ уже воспользоваться послѣ производства торговъ, хотя бы даже назначены были, согласно § 90, переторжка, или же, согласно § 93, новые торги.

§ 90. Въ теченіе 8-ми дней, послѣ состоявшейся продажи съ торговъ, дозволяется предложить за продаваемую недвижимость высшую цѣну, но крайней мѣрѣ, на $\frac{1}{4}$ противъ состоявшейся на

Садъ апелляціонный разрѣшаетъ споры этого рода изъ реестра терминовъ сокращенныхъ, предъ wszelkimi innemi, очно или заочно; wyroki tego sądu poczytują się za ostateczne i nie służy przeciwko nim ani oppozycja zwyczajna, ani oppozycja trzeciego.

Wyrok sądu apelacyjnego winien być wręczony stronie przeciwnej i wniesiony do księgi hipotecznej przed terminem, oznaczonym do odbycia licytacji.

§ 88. Licytacja odbywa się w terminie oznaczonym, w sposób wskazany w artykułach 707 i 708 kodeksu postępowania cywilnego, przed wyznaczonym do tej czynności rejentem, lub zastępującym jego miejsce.

Licytacja rozpoczyna się od summy, udzielonej przez товарищество właścicielowi pożyczki, podwyższonej o 50%.

Pragnący uczestniczyć w licytacji, mogą stawać do takowej osobiście, lub przez pełnomocnika, albo przez obrońcę sądowego.

Nieruchomość na sprzedaż wystawiona, przechodzi na własność tego, kto na licytacji najwyższą postąpił za nią summę. Protokół licytacji, sporządzony przez rejenta, służy za dowód nabycia nieruchomości, na żądanie товарищества sprzedanej.

Uwaga 1-a. W przedmiocie poświadczenia tożsamości osób, formy pełnomocnictwa i obioru zamieszkania prawnego, rejent obowiązany jest stosować się do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Uwaga 2-a. Jeżeliby postępującym na licytacji najwyższą cenę za wystawioną na sprzedaż nieruchomość był obrońca sądowy, obowiązany on będzie odpowiednio do art. 709 kod. post. cyw., w dniach trzech po licytacji, złożyć w księdze wieczystej deklarację, na czyją rzecz nabycie nastąpiło; w razie przeciwnym, podlega on wszystkim w art. 709 wskazanym skutkom.

§ 89. Do dnia licytacji, a nawet podczas jej odbywania, byle przed jej ukończeniem, wolno jest dłużnikowi wnieść summę (§§ 77, 78 i 93) od niego przez товарищество poszukiwaną i tym sposobem uwolnić nieruchomość od sprzedaży.

Z prawa tego, dłużnik korzystać nie może po odbyciu licytacji, chociażby nawet naznaczoną była, na zasadzie § 90, nadlicytacja, lub z mocy § 93, relicytacja.

§ 90. W przeciągu ośmiu dni po nastąpieniu sprzedaży przez licytację, dozwolonem jest postąpić za sprzedawaną nieruchomość, szacunek wyższy przynajmniej o $\frac{1}{4}$ część od postąpnego na licytacji.

торгахъ. На сей конецъ совершается въ ипотечной книгѣ у завѣдывающаго продажнымъ производствомъ нотариуса соответственное заивленіе и представляется въ кассу правленія общества залогъ, опредѣленный въ условіяхъ къ торгамъ.

Нотариусъ обязанъ, въ теченіе 48 часовъ, препроводить за свидѣтельствовавшую копію сказаннаго объявленія въ правленіе общества, которое назначаетъ срокъ для переторжки не позже какъ чрезъ 20 дней послѣ первыхъ торговъ, и печатаетъ краткія о семъ объявленія въ публичныхъ вѣдомостяхъ; документы же о такомъ опубликованіи вносить въ ипотечную книгу не позже 5 дней до срока переторжки. Ипотечное отдѣленіе, разсмотрѣвъ, исполнены ли вышепоименованныя формальности, постановляетъ окончательное рѣшеніе на счетъ производства переторжки.

Въ переторжкѣ могутъ участвовать, не только тотъ, за кѣмъ осталась недвижимость на торгахъ, и лицо, предложившее потомъ за оную высшую цѣну, но и всѣ желающіе торговаться, по условіямъ къ торгамъ. Приобрѣтеніе недвижимости утверждается за тѣмъ, кто предложилъ при переторжкѣ самую высшую цѣну.

Если въ назначенный для переторжки срокъ, никто изъ соискателей и даже лицо, предложившее высшую на $\frac{1}{4}$ часть цѣну, не явится, то приобретеніе недвижимости утверждается за симъ послѣднимъ, который обязывается исполнить условія торговъ.

Для явки въ этотъ срокъ ни какія повѣстки не вручаются и, какъ приобретатель недвижимости съ торговъ, такъ и предложившій за оную высшую на $\frac{1}{4}$ часть цѣну, сами должны соблюсти означенный срокъ.

Во всякомъ случаѣ нотариусъ составляетъ протоколъ о состоявшейся, или несостоявшейся переторжкѣ, а также о явкѣ или неявкѣ въ срокъ предложившаго за продаваемую недвижимость высшую, на $\frac{1}{4}$ часть, цѣну.

Послѣ продажи недвижимости посредствомъ переторжки, новое предложеніе высшей за оную цѣны уже недопускается.

§ 91. Приобрѣтатель продаваемаго имущества, не позже 30 дней послѣ публичныхъ торговъ, долженъ представить, въ законномъ, на то порядкѣ, доказательства о выполненіи имъ условій торговъ.

Ипотечное отдѣленіе, по надлежащемъ удостовѣреніи объ исполненіи помянутыхъ условій, постановляетъ въ ипотечной книгѣ адвюдикаціонное рѣшеніе, съ приказаніемъ прежнему владѣльцу, арендаторамъ, залогодержателямъ и другимъ лицамъ, имѣю-

W tym celu zeznaną zostaje w księdze hipotecznej przed rejentem, sprzedaż odbywającym, stosowna deklaracja i składa się w kassie towarzystwa wadium, postanowione w warunkach licytacyjnych.

Rejent obowiązany jest w ciągu 48 godzin, przesłać poświadczoną kopię wspomnianej deklaracji dyrekcji towarzystwa, która wyznacza termin do nadlicytacji, najpóźniej w dni 20 po pierwszej licytacji, i ogłasza krótkie o tem zawiadomienia w pismach publicznych; dowody dotyczące tego ogłoszenia, wnosi do księgi hipotecznej, najpóźniej na dni 5 przed terminem nadlicytacji. Wydział hipoteczny po rozpoznaniu, czy dopełnione zostały powyższe formalności, wydaje decyzję w ostatniej instancji w przedmiocie odbycia nadlicytacji.

W nadlicytacji mogą brać udział, nie tylko ten, który otrzyma przybicie nieruchomości na licytacji i osoba, która następnie, wyższy za nią postąpiła szacunek, ale i każdy mający chęć kupna na warunkach licytacyjnych. Przybicie nieruchomości następuje na rzecz tego, który w czasie nadlicytacji, najwyższą postąpił cenę.

Jeżeli w terminie do nadlicytacji wyznaczonym, nie stawi się nikt ze współubiegających się, ani też osoba, która postąpiła wyższy o $\frac{1}{4}$ część szacunek, wówczas przybicie nieruchomości następuje na rzecz tej ostatniej, która obowiązana będzie dopełnić warunków licytacyjnych.

Do stawienia się w tym terminie, żadne wezwania wręczane nie będą, a tak nabywca nieruchomości, jak i postępujący za nią wyższy o $\frac{1}{4}$ część szacunek, obowiązani są sami dopilnować oznaczonego terminu.

W każdym razie, rejent spisuje protokół o nastąpieniu lub nienastąpieniu nadlicytacji, ze wzmianką o stawieniu się lub niestawieniu na termin, postępującego za nieruchomości wyższy o $\frac{1}{4}$ część szacunek.

Po sprzedaży nieruchomości w drodze nadlicytacji, nowe postąpienie wyższego za nią szacunku, nie jest już dopuszczonem.

§ 91. Nabywca sprzedawanej nieruchomości, najpóźniej w dni 30 po licytacji, winien złożyć w porządku przepisany, dowody zadość uczynienia warunkom licytacyjnym.

Wydział hipoteczny, po należytem przekonaniu się o zadość uczynieniu wspomnianym warunkom, spisuje w księdze hipotecznej wyrok adjudykacyjny i nakazuje poprzedniemu właścicielowi, dzierżawcom, zastawnikom i innym osobom, korzystającym z użytkowania ca-

щимъ въ пользованіи всю недвижимость, или только часть оной, оставить свободною эту недвижимость подъ страхомъ личнаго принужденія.

Вмѣстѣ съ тѣмъ ипотечное отдѣленіе опредѣляетъ, соотвѣтственно цѣнѣ недвижимости, количество гербовыхъ пошлинъ.

За симъ, по представленіи покупщикомъ доказательства объ уплатѣ гербовой пошлины, письмоводитель ипотечной канцеляріи выдаетъ ему адъюдикаціонное рѣшеніе, снабженное обыкновенною исполнительною подписью.

Если же условія къ торгамъ не исполнены, ипотечное отдѣленіе отказывается въ выдачѣ адъюдикаціоннаго рѣшенія.

§ 92. Апелляціонная жалоба на рѣшеніе ипотечнаго отдѣленія объ исполненіи условій къ торгамъ, а также и на адъюдикаціонное рѣшеніе, можетъ быть подана заинтересованными лицами въ обыкновенномъ порядкѣ, съ соблюденіемъ въ этомъ отношеніи предписанныхъ существующими законами формальностей и сроковъ, и никакъ не останавливаетъ исполненія адъюдикаціоннаго рѣшенія, со вводомъ покупщика во владѣніе приобрѣтенною имъ недвижимостью.

Апелляціонная повѣстка должна быть внесена апелляторомъ въ ипотечную книгу.

§ 93. Если приобрѣтшіи недвижимость съ публичныхъ торговъ, или же предложившіи за нее высшую на $\frac{1}{4}$ часть цѣну, не представить въ теченіи 30 дней доказательствъ объ исполненіи условій къ торгамъ, то принудительная продажа признается не состоявшеюся, и неисполнившій условій къ торгамъ теряетъ представленный имъ залогъ.

Таковымъ залогомъ удовлетворяются всѣ слѣдующія въ то время обществу недоимочныя срочныя платежи, штрафы и издержки по принудительной продажѣ.

Вмѣстѣ съ тѣмъ исключаются безотлагательно изъ ипотечнаго указателя, посредствомъ соотвѣтственнаго объявленія, всѣ относящіяся къ несостоявшейся продажѣ записи.

Остальная часть залога вносится въ кредитное установленіе для выдачи кредиторамъ по ипотечному порядку.

Если бы залогомъ не были покрыты всѣ вышепоименованныя претензіи, то правленіе объявляетъ новые торги на страхъ несправнаго приобрѣтателя, каковая мѣра относится безусловно къ продажамъ, производимымъ для взыскація, на основаніи § 18 настоящаго устава, всей суммы или части оной.

§ 94. Количество издержекъ по продажѣ устанавливается правленіемъ общества, на опредѣленіе котораго по этому предмету

ѣеи недвижимости, или части ея, уступить з таковои под ригорем прнзому особнстого.

Едночесоіне, выдзаіа нпотеchnы устанавнва высокоіс оплаты, стемпловой в стосунку до шачунку ннручомоісн.

Настоіпне, по злосеннн прее нбывее доводоі оплаты стемпла пнсарз канцелларнн нпотеchnей, выдате му вырок аджуднкатонн, опатрзны звыклѣ клаузулѣ егзекуцнн.

Езелн варункн лнцнтаконне допелннонемн не зосталн, выдзаіа нпотеchnы odmavnн выдана вырок аджуднкатонне.

§ 92. Skarga apellacyjna od decyzji wydziału hipotecznego, dotyczącej zadość uczynienia warunkom licytacyjnym, równie jak od wyroku adjudykacyjnego, занеснона бн еможе прее osoby interessowane, w zwykłym porządku, z zachowaniem w tej mierze formalności i terminów, przepisanych obowiązującymi prawami, і не wstrzymuje bynajmniej wykonania wyroku adjudykacyjnego, ani też wprowadzenia nabywcy w posiadanie zalicytowanej nieruchomości.

Pozew apellacyjny winien być przez odwołującego się złożonym do księgi wieczystej.

§ 93. Jeżeli nabywający nieruchomość na licytacji, lub postępujący za nią wyższy o $\frac{1}{4}$ część szacunek, nie złoży w przeciągu 30 dni dowodów spełnienia warunków licytacyjnych, to sprzedaż przymusowa uważaną będzie za nie nastąpiłą, a nie czyniący zadość warunkom licytacyjnym, utraci vadjum przez siebie złożone.

Z vadjum tego zaspokojone zostają wszystkie przypadające wówczas towarzystwu zaległe opłaty terminowe, kary pieniężne і koszty przymusowej sprzedaży.

Jednocześnie wykreślonymi zostaną bez straty czasu, z wykazu hipotecznego, za stosownym wnioskiem, wszelkie wpisy, niedoszłej do skutku sprzedaży dotyczące.

Pozostała część vadjum wniesioną zostaje do instytucji kredytowej dla wydania wierzycielom, podług porządku hipotecznego.

Jeżeliby vadjum nie pokryło wszystkich wyż wspomnianych należności, to dyrekcja ogłasza relicytację na koszt і niebezpieczeństwo uchybiającego nabywcy. Relicytacja та bezwarunkowo będzie miała miejsce w sprzedażach, odbywanych dla ściągnięcia na zasadzie § 18 niniejszej ustawy, całości lub części pożyczki.

§ 94. Wysokość kosztów sprzedaży ustanowioną zostaje przez dyrekcję towarzystwa, od decyzji której w tym przedmiocie skarga

подаются жалобы въ наблюдательный комитетъ, рѣшенія же сего послѣдняго считаются окончательными.

§ 95. Срокъ новыхъ торговъ объявляется въ ипотечномъ указателѣ посредствомъ лица, командированнаго правленіемъ общества.

За 15 дней до помянутаго срока, печатается одинъ только разъ въ публичныхъ вѣдомостяхъ объявленіе о новыхъ торгахъ, и таковое выставляется къ всеобщему свѣдѣнію въ мѣстахъ, указанныхъ въ § 82.

Экземпляръ объявленія вручается, посредствомъ судебного вознаго, неисправному покупщику.

Доказательства о совершеніи всѣхъ этихъ формальностей, за 10 дней до срока новыхъ торговъ, представляются въ ипотечную книгу.

Ипотечное отдѣленіе, не позже трехъ дней до новыхъ торговъ разсматриваетъ помянутыя доказательства и окончательно рѣшаетъ относительно исполненія формальностей.

Новые торги начинаются съ цѣны, установленной для первыхъ торговъ.

За разницу цѣны, состоявшейся на первыхъ торгахъ, съ цѣною, предложенною при новыхъ, отвѣчаетъ неисправный приобрѣтатель подъ страхомъ личнаго задержанія, а еслибы предложенная на новыхъ торгахъ цѣна превышала цѣну, предложенную на первыхъ торгахъ, то неисправный приобрѣтатель не имѣетъ права на излишекъ, который обращается на покрытіе ипотечныхъ долговъ, по порядку классификаціоннаго плана, въ случаяхъ же неимѣнія таковыхъ долговъ, въ пользу владѣльца продаваемой недвижимости.

§ 96. Если въ срокъ для первыхъ, или для новыхъ торговъ соискателей не окажется, то правленіе общества назначаетъ новый срокъ для вторичныхъ торговъ. О такомъ срокѣ, не позже 20 дней до онаго, печатаются въ публичныхъ вѣдомостяхъ, двукратныя, съ промежуткомъ не менѣе 8 дней, объявленія и таковыя выставляются къ всеобщему свѣдѣнію въ мѣстахъ, указанныхъ въ § 82, съ заявленіемъ, что по случаю несостоявшихся первыхъ торговъ, вторичныя начнутся съ непогашеннаго до сихъ поръ количества ссуды общества, по присоединеніи къ оному накопившихся недоимокъ, вздержекъ и штрафовъ, и съ соблюденіемъ, сверхъ того, упомянутыхъ въ § 79 сего устава, условій для торговъ.

За 10 дней до срока для вторичныхъ торговъ, командированное правленіемъ лицо представляетъ въ ипотечную книгу доказательства новаго производства о продажѣ, для разсмотрѣнія оныхъ

заносимую быть може до комитета надзорczego, decyzje zaś komitetu są ostateczne.

§ 95. Termin relicytacji objawionym zostaje w wykazie hipotecznym, przez delegowanego ze strony dyrekcji towarzystwa.

Na dni 15 przed wspomnianym terminem, zamieszcza się raz jeden tylko w pismach publicznych obwieszczenie o relicytacji i takowe rozlepia się w miejscach, wskazanych w § 82.

Exemplarz obwieszczenia, doręczonym zostaje przez woźnego sądowego uchybiającemu nabywcy.

Dowody dopełnienia wszystkich tych formalności, na 10 dni przed terminem relicytacji, wniesione zostają do księgi hipotecznej.

Wydział hipoteczny, nie później jak na dni trzy przed relicytacją rozpoznaje wspomniane dowody i wyrzeka ostatecznie w przedmiocie dopełnienia formalności.

Relicytacja rozpocznie się od summy, ustanowionej dla pierwszej licytacji.

Za różnicę pomiędzy szacunkiem, postąpionym na pierwszej licytacji, a szacunkiem, postąpionym na relicytacji, uchybiający nabywca odpowiedzialnym jest pod rygorem przymusu osobistego. Jeżeliby zaś szacunek, postąpiony na relicytacji, przewyższał summę, postąpioną na pierwszej licytacji, uchybiający nabywca nie ma prawa do przewyżki, która obróconą zostaje na pokrycie długów hipotecznych, na zasadzie planu klasyfikacyjnego, a w razie nieistnienia tych długów, na rzecz właściciela sprzedawanej nieruchomości.

§ 96. Jeżeliby w terminie, wyznaczonym do licytacji, lub do relicytacji, nie stawili się chęć kupna mający, dyrekcja towarzystwa wyznacza nowy termin do powtórnej licytacji. Najpóźniej na dni 20 przed tym terminem, zamieszczone zostają w pismach publicznych dwukrotne, z przerwą przynajmniej 8 dniową, ogłoszenia, i takowe rozlepiają się w miejscach, wskazanych w § 82, z nadmienieniem: że z powodu speźłej pierwszej licytacji, powtórna rozpocznie się od nieumorzonej reszty pożyczki towarzystwa, z dodaniem do niej narosłych zaległości, kosztów i kar, i z obowiązkiem spełnienia warunków licytacyjnych, wzmiankowanych w § 79 niniejszej ustawy.

Na dni 10 przed terminem powtórnej licytacji, delegowany ze strony dyrekcji składa do księgi hipotecznej dowody nowego postępowania w przedmiocie sprzedaży, celem rozpoznania takowych przez wy-

ипотечнымъ отдѣленіемъ, которое окончательно рѣшаетъ относительно исполненія формальностей.

Ежели и въ этотъ вторичный срокъ соискателей не окажется, общество заявляетъ тотчасъ же въ протоколѣ требованіе объ утверженіи за нимъ недвижимости и, получивъ таковое, переписываетъ право собственности на свое имя и исключаетъ въ ипотечнаго указателя всѣ долги и повинности, кромѣ обязательствъ и повинностей, имѣющихъ первенство передъ ссудою общества.

Общество принимаетъ на себя сверхъ того обязанность производить всѣ платежи пользующіеся преимуществомъ на удовлетвореніе по силѣ ст. 41 положенія объ ипотекѣ 1818 года.

Вступивъ во владѣніе пріобрѣтенною такимъ образомъ недвижимостью, общество должно продать оную по вольной цѣнѣ въ теченіи одного года.

§ 97. Предписанія въ §§ 78, 80, 81, 82, 83, 90, 95 и 96 формальности, должны быть соблюдаемы подъ опасеніемъ недействительности сдѣлки, ипотечное же отдѣленіе обязано само отъ себя повѣрять оныя.

§ 98. Продажи заложенныхъ въ обществѣ недвижимыхъ имуществъ и взисканія съ оныхъ, судебныя и административныя, принудительныя и добровольныя, равно какъ производимыя порядкомъ, для раздѣла наслѣдства установленнымъ, продажа сихъ имуществъ, по случаю перехода ихъ къ наслѣдникамъ условно, то есть по описи, или наконецъ по несовершеннолѣтію владѣльцевъ, съ разрѣшенія семейнаго совѣта, нисколько не пріостанавливаютъ экзекуціонныхъ мѣръ общества. Начатая обществомъ продажа не препятствуетъ другимъ какимъ бы то ни было продажамъ, съ тѣмъ, чтобы слѣдующій обществу долгъ удовлетворенъ былъ до назначеннаго правленіемъ общества срока продажи.

§ 99. Заложенные въ обществѣ недвижимыя имущества не могутъ быть присуждаемы въ пользу пріобрѣтателей въ случаѣ продажи оныхъ съ публичныхъ торговъ за долги, или вслѣдствіе раздѣла между наслѣдниками, буде причитающаяся съ проданнаго имущества сумма окажется недостаточною для покрытія всѣхъ слѣдующихъ обществу платежей.

Адьюдикаціонное рѣшеніе, при подобнаго рода продажахъ, не прежде можетъ быть постановляемо, какъ по представленіи доказательства въ уплатѣ всѣхъ причитающихся обществу недоимокъ штрафовъ и издержекъ.

§ 100. Въ теченіи производства о продажѣ, начавшагося, по распоряженію общества, правленіе вправѣ по своему усмотрѣнію учредить за недвижимостью надзоръ, поручая таковой владѣль-

дзіалъ ипотечный, который вырѣка оstatecznie w przedmiocie spełnienia formalności.

Jeżeliby w tym powtórny terminie, nie było chęć kupna mających, towarzystwo wnosi natychmiast do protokołu żądanie o przysądzeniu sobie nieruchomości, a po otrzymaniu takowego, przepisuje tytuł własności na imię swoje i wykreśla z wykazu hipotecznego wszystkie długi i ciężary, oprócz obowiązków i ciężarów, mających pierwszeństwo przed pożyczką towarzystwa.

Towarzystwo przyjmuje prócz tego obowiązek uiszczania wszystkich opłat uprzywilejowanych, na zasadzie art. 41 prawa hipotecznego z r. 1818.

Wszedłszy w posiadanie nabytej tym sposobem nieruchomości, towarzystwo obowiązany jest sprzedać taką z wolnej ręki, w przeciągu jednego roku.

§ 97. Przepisane w §§ 78, 80, 81, 82, 83, 90, 95 i 96 formalności, winny być zachowane pod rygorem nieważności, a wydział hipoteczny obowiązany jest z urzędu takowe sprawdzać.

§ 98. Sprzedaże nieruchomości, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddanych, wszelkie egzekucje sądowe i administracyjne, równie jak sprzedaże przymusowe, czy dobrowolne, działowe, beneficjalne i z uchwał rad familijnych dokonywane, nie wstrzymują bynajmniej środków egzekucyjnych towarzystwa. Rozpoczęta przez towarzystwo sprzedaż nie tamuje innych jakichbądź sprzedaży, pod warunkiem, żeby przypadające towarzystwu należności, zaspokojone były przed terminem licytacji, wyznaczonym przez dyrekcję towarzystwa.

§ 99. Nieruchomości, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddane, w razie sprzedaży ich na publicznej licytacji za długi, lub w drodze działów między sukcesorami, nie mogą być przysądzane na rzecz nabywcy, jeżeli przypadający za sprzedaną nieruchomości szacunek pokryje się niedostatecznym na pokrycie należności towarzystwa.

Przy tego rodzaju sprzedażach, wyrok adjudykacyjny nie prędzej wydanym być może, jak po złożeniu dowodów uiszczenia wszelkich przypadających towarzystwu zaległości, kar i kosztów.

§ 100. W ciągu postępowania, dotyczącego sprzedaży, rozpoczętej z rozporządzenia towarzystwa, dyrekcja władną jest, jeśli to właściwem uważa, ustanowić dozór nad nieruchomością, poruczając ta-

плана строения и составления описи, а также удостоверения о степени прочности и исправности строения.

Примѣчаніе. Для руководства въ семь случаевъ можетъ служить оцѣнка, произведенная при застрахованіи строеній отъ огня.

§ 107. За основаніе къ опредѣленію годового дохода съ закладываемыхъ зданій, принимается самый низкій валовой доходъ въ послѣднемъ трехлѣтіи.

§ 108. Перезалогъ имущества, заложенныхъ въ обществѣ, допускается съ новаго срока на 25 лѣтъ и 6 мѣсяцевъ, если со времени ссуды прошло не менѣе пяти лѣтъ и залогъ находится въ исправномъ положеніи.

При всякомъ перезалогѣ требуется повѣрка прежней оцѣнки имущества; въ случаѣ же значительныхъ въ ономъ измѣненій, должна быть даже произведена новая оцѣнка.

§ 109. Дополнительные ссуды подъ новыя постройки при имуществѣ, уже заложенномъ въ обществѣ, производятся на томъ же основаніи, какъ и новыя.

§ 110. При неисправности платежей по первоначальной или дополнительной ссудѣ, назначается въ продажу все заложенное имущество, безъ всякаго раздробленія.

§ 111. Всякое представляемое въ залогъ общества строеніе, должно быть застраховано отъ огня въ правительственномъ учрежденіи не ниже суммы, требуемой въ ссуду.

§ 112. Въ случаѣ истребленія заложенного въ обществѣ недвижимаго имущества пожаромъ, общество властно получить изъ подлежащаго страховаго учрежденія, въ счетъ слѣдующаго отъ онаго владѣльцу вознагражденія, сумму, равную непогашенной части ссуды кредитнаго общества, со всѣми числящимися въ недоимкѣ срочными платежами, штрафами и издержками. Засимъ общество покупаетъ закладные листы на сумму, каковая окажется потребою для выбитія изъ онаго, согласно § 17. Могущій оказаться при этомъ излишекъ, возвращается въ страховое учрежденіе, для выдачи по принадлежности, согласно существующимъ правиламъ.

Уплатенная такимъ образомъ обществу ссуда исключается изъ ипотеки.

Страховое вознагражденіе выдается обществу по простому отзыву его правленія, безъ истребованія согласія на сіе владѣльца недвижимаго имущества или обезпеченныхъ онымъ ипотечныхъ кредиторовъ.

§ 113. Еслибы заложенное въ обществѣ недвижимое иму-

дowań i sporządzenie opisu, oraz przekonanie się o stopniu trwałości i stanie budowli.

Uwaga. Za wskazówkę w tym razie może służyć oszacowanie, dopełnione przy ubezpieczeniu budowli od ognia.

§ 107. Za zasadę przy oznaczaniu dochodu rocznego z budowli pod bezpieczeństwo poddawanych, przyjmuje się najniższy dochód brutto z ostatniego trzechlecia.

§ 108. Jeżeli od czasu udzielenia pożyczki, upłynęło przynajmniej lat pięć, a nieruchomość pod bezpieczeństwo poddana, znajduje się w dobrym stanie, dozwala się odnowienie pożyczki na nowy okres lat 25 i miesięcy 6.

Przy każdym odnowieniu pożyczki, wymaganiem jest sprawdzenie poprzedniego oszacowania nieruchomości, w razie zaś znacznych jej zmian, winno być dopełnionem nowę oszacowanie.

§ 109. Pożyczki dodatkowe na budowle nowo wzniesione w nieruchomości, już poddanej towarzystwu pod bezpieczeństwo, udzielane będą na tej samej zasadzie co nowe pożyczki.

§ 110. W razie nieakuratności wypłat, dotyczących pierwsiastkowej lub dodatkowej pożyczki towarzystwa, wystawioną będzie na sprzedaż cała nieruchomość poddana pod bezpieczeństwo, bez żadnego podziału.

§ 111. Każde zabudowanie, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddane, winno być ubezpieczone od ognia w instytucji rządowej, na sumę nie mniejszą od żądanej pożyczki.

§ 112. W razie zniszczenia przez ogień nieruchomości pod bezpieczeństwo poddanej, towarzystwo ma prawo odebrać z właściwej instytucji assekuracyjnej, na rachunek wynagrodzenia, przypadającego właścicielowi, sumę wyrównywającą nieumorzonej reszcie pożyczki towarzystwa kredytowego, z wszelkimi zalegającymi ratami terminowymi, z karami i kosztami. Następnie, towarzystwo zakupuje listy zastawne na sumę, jaka się okaże potrzebną dla wystąpienia z towarzystwa, odpowiednio do § 17. Mogąca okazać się przy tem reszta, zwróconą zostaje instytucji ubezpieczeń, dla wydania komu należy, według przepisów obowiązujących.

Pożyczka zwrócona tym sposobem towarzystwu, wykreśloną zostaje z ипотеки.

Wynagrodzenie assekuracyjne wydanem zostaje towarzystwu na prostą odezwę jego dyrekcji, bez potrzeby zgodzenia się w tej mierze właściciela nieruchomości, lub wierzycieli, hipotecznie na niej ubezpieczonych.

§ 113. Jeżeliby nieruchomość pod bezpieczeństwo towarzystwu

щество отчасти только сгорѣло, или отчасти было цстреблено, ли-
бо повреждено, то общество входитъ въ обсужденіе, достаточно ли
обезпечена, согласно правиламъ настоящаго устава, осталная
часть непогашенной ссуды. Если обезпеченіе признано будетъ
достаточнымъ, то отношенія общества къ владельцамъ отчасти сго-
рѣвшаго, цстребленнаго или поврежденнаго недвижимаго имуще-
ства, остаются безъ всякаго измѣненія. Въ противномъ случаѣ,
общество опредѣляетъ количество недостающаго обезпеченія и изъ
слѣдующаго за поврежденную пожаромъ недвижимость вознаграж-
денія, получаетъ соотвѣтственную сумму, съ кою поступаетъ по
правиламъ, указаннымъ въ предъидущемъ §, не требуя согласія на
то ни владельца поврежденной недвижимости, ни ипотечныхъ кре-
диторовъ.

§ 114. Въ случаяхъ, упомянутыхъ въ §§ 112 и 113, правле-
ніе общества, по просьбамъ заемщиковъ о предоставленіимъ воз-
можности отстроить сгорѣвшія зданія, или исправить въ оныхъ по-
врежденія отъ пожара, на счетъ страховаго вознагражденія, можетъ
удержать въ кассѣ общества полученныя отъ страховаго учрежде-
нія деньги и выдавать оныя такимъ заемщикамъ частями, по мѣрѣ
возобновленія пожарныхъ повреждений, но съ тѣмъ, чтобы всѣ слѣ-
дующіе съ таковыхъ заемщиковъ срочные платежи по ссудамъ об-
щества, были удерживаемы изъ тѣхъ же денегъ бездовмочно.

Удержанное въ кассѣ общества страховое вознагражденіе, не
подлежитъ никакому аресту или запрещенію; если же постройка
не будетъ совершена въ теченіи четырехъ лѣтъ послѣ пожара, то
вышеупомянутое вознагражденіе обращается на погашеніе ссуды,
порядкомъ, указаннымъ въ §§ 112 и 113 сего устава.

Страховое учрежденіе обязано, впредь до полученія отзыва
правления общества, остановить всякія выдачи вознагражденій и
зачеты, слѣдующіе по случаю цстребленія или поврежденія пожа-
ромъ заложенаго въ обществѣ недвижимаго имущества.

Подписалъ: Предсѣдатель государственнаго совѣта,
„**КОНСТАНТИНЪ**”.

Число опубликованія, 20 марта (1 апрѣля) 1870 года.

поддана, в части только згорзала или в части была уничтожена или
ущкоднена, товарищество распознаетъ, или остална часть непогашенной
ссуды, достаточно ли обезпечена, согласно правиламъ настоящаго устава,
осталная часть непогашенной ссуды. Если обезпеченіе признано будетъ
достаточнымъ, то отношенія общества къ владельцамъ отчасти сго-
рѣвшаго, цстребленнаго или поврежденнаго недвижимаго имуще-
ства, остаются безъ всякаго измѣненія. Въ противномъ случаѣ,
общество опредѣляетъ количество недостающаго обезпеченія и изъ
слѣдующаго за поврежденную пожаромъ недвижимость вознаграж-
денія, получаетъ соотвѣтственную сумму, съ кою поступаетъ по
правиламъ, указаннымъ въ предъидущемъ §, не требуя согласія на
то ни владельца поврежденной недвижимости, ни ипотечныхъ кре-
диторовъ.

§ 114. W wypadkach, wzmiankowanych w §§ 112 i 113, dyrek-
cja towarzystwa, na prosbę dłużników o pozostawienie im możliwości od-
budowania zgorzających zabudowań, lub poprawienia szkód przez ogień
wyrządzonych, na rachunek wynagrodzenia assekuracyjnego, może za-
trzymać w kasie towarzystwa odebrane z instytucji ubezpieczeń fun-
dusze i wydawać takowe tymże dłużnikom, częściami, w miarę przy-
wrócenia do dobrego stanu części uszkodzonych przez pożar, pod wa-
runkiem, żeby wszystkie przypadające od tych dłużników raty termi-
nowe od pożyczek towarzystwa, całkowicie z tych funduszy zatrzy-
mywane były.

Zatrzymane w kasie towarzystwa wynagrodzenie assekuracyjne,
nie ulega żadnemu aresztowi ani zapowiedzeniu; jeżeli zaś odbudo-
wanie nie nastąpi w ciągu czterech lat po pożarze, wyżej wspomniane
wynagrodzenie assekuracyjne obróconem zostanie na umorzenie poży-
czki w sposób, wskazany w §§ 112 i 113 niniejszej ustawy.

Instytucja ubezpieczeń obowiązana jest, do czasu otrzymania
odezwu dyrekcji towarzystwa, wstrzymać wszelkie wydawanie wyna-
godzeń i zaliczeń, należnych z powodu zniszczenia lub uszkodzenia
przez ogień nieruchomości, towarzystwu pod bezpieczeństwo poddanych

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ*.

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящъ
w комиссији rządowej справедливости, тайны радца, *Wosinski*.

Директоръ канцеляри, *Wl. Holewinski*.

День ogłoszenia, dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 roku.

По указу Его Величества,
АЛЕКСАНДРА II-го,
ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Учредительный комитетъ, во исполнение Высочайшаго повелѣнія, вослѣдовавшаго въ 21-й день декабря 1869 года, вслѣдствіе представленія сего комитета, о назначеніи срока для реализаціи купонновъ отъ бывшихъ 5% облигацій казначейства царства, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Для окончательнаго размѣна купонновъ отъ бывшихъ 5% облигацій казначейства царства польскаго, назначается полугодичный срокъ со времени перваго опубликованія о томъ въ газетахъ, — и

Ст. 2. Настоящее постановленіе внести въ дневникъ законовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 333 засѣданіи, 30 декабря (11 января) 1869/70 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Гр. Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 20 марта (1 апрѣля) 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II-go,
CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Komitet urządzający, w wykonaniu NAJWYŻSZEGO rozkazu, zapadłego w dniu 21 grudnia 1869 r., w skutek przedstawienia komitetu o wyznaczenie terminu do wymiany kuponów od byłych 5% obligacyj skarbu królestwa, postanowił i stanowi:

Art. 1. Dla ostatecznej realizacji kuponów od byłych 5% obligacyj skarbu królestwa, oznacza się termin półroczny od daty pierwszego ogłoszenia o tem w gazetach, — i

Art. 2. Postanowienie niniejsze zamieścić w dzienniku praw.

Działo się w Warszawie, na 333 posiedzeniu, 30 grudnia (11 stycznia) 1869/70 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:
Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 roku.

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ

№ 241.

Томъ семьдесятый.

На основании Высочайшего Указа 1 мая 1864 г. о переименовании в повеленный казенный заводской кадетский корпус в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время, в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время.

DZIENNIK PRAW

№ 241.

Tom siedmdziesiąty.

На основании Высочайшего Указа 18 марта 1864 г. о переименовании в повеленный казенный заводской кадетский корпус в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время, в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время.

На основании Высочайшего Указа 18 марта 1864 г. о переименовании в повеленный казенный заводской кадетский корпус в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время, в кадетский корпус, в котором обучаются дети вдовцов, умерших в военное время, и детей вдовцов, умерших в мирное время.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Князя Финляндскаго,
 и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствъ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады неимѣющихъ городскаго характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго, — учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ калишской губерніи города: Ивановице, Козминекъ, Опатувекъ, Ставъ, Ставишинъ и Хочъ, калишскаго уѣзда; Казимержъ, Скульскъ, Лѣндекъ, Вильчинъ, Загуровъ, Клечевъ и Пыздры, слупецкаго уѣзда; Владиславовъ, Голино, Рыхвалъ, Слесинъ и Тулишковъ, конинскаго уѣзда; Брудзевъ, Клодава, Гржегоржевъ, Избица, Бабякъ, Брдовъ и Сомпольно, кольскаго уѣзда; Грабовъ, Пятекъ, Поддембнице и Парженчевъ, ленчицкаго уѣзда; Уніевъ и Добра, турецкаго уѣзда; Шадекъ, Злочевъ и Бурженинъ, сбрадзкаго уѣзда; Верушевъ, Болеславецъ, Прашка, Лютутовъ и Дзялошинъ, велюнскаго уѣзда; — обратитъ въ посады съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія, на началахъ Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 г.:

1. по калишскому уѣзду:

Посады: Ивановице, Козминекъ и Опатувекъ присоединить къ сельскимъ гминамъ тогоже наименованія; посадъ Ставъ присоединить къ гминѣ Калиново, переименовавъ ее въ гмину Ставскую; въ посадѣ Ставишинѣ образовать самостоятельную гмину подъ тѣмъ же наименованіемъ, а посадъ Хочъ присоединить къ гминѣ Олесецъ, переименовавъ ее въ гмину Хотскую.

2. по слупецкому уѣзду:

Посадъ Казимержъ присоединить къ гминѣ Пржійма, пере-

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r. o przemianowaniu osiadłości niemających charakteru miejskiego w guberniach Królestwa Polskiego na osady — komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernji kaliskiej miasta: Iwanowice, Koźminek, Opatówek, Staw, Stawiszyn i Chocz, w powiecie kaliskim; Kazimierz, Skulsk, Londek, Wilczyn, Zagurów, Kleczew i Pыздры, w powiecie slupецkim; Władysławów, Golino, Rychwał, Ślesin i Tuliszków, w powiecie konińskim; Brudzew, Kłodawa, Grzegorzew, Izbiца, Babiak, Brdów i Sompolno, w powiecie kolskim; Grabów, Piątek, Poddebice i Parzęczew, w powiecie łęczyckim; Uniejów i Dobra, w powiecie turekskim; Szadek, Złoczew i Burzenin, w powiecie sieradzkim; Wieruszew, Bolesławiec, Praszka, Lututów i Działoszyn, w powiecie wieluńskim; — zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego, na zasadach wskazanych w NAJWYŻSZYM ukazie z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r.:

1. w powiecie kaliskim:

Osady, Iwanowice, Koźminek, i Opatówek, przyłączyć do gmin wiejskich tegoż nazwiska; osadę Staw przyłączyć do gminy Kalinowo, przemianowawszy ją na gminę Stawską; w osadzie Stawiszyn utworzyć samoistną gminę pod temże nazwiskiem, a osadę Chocz przyłączyć do gminy Olesiec, przemianowawszy ją na gminę Choczeską.

2. w powiecie slupецkim:

Osadę Kazimierz przyłączyć do gminy Przyjma, przemianowa-

именовавъ ее въ гмину Казимірскую; посадь Скульскъ присоеди-
нить къ гминѣ тогоже наименованія; посадь Лѣндекъ къ гминѣ
Цюнкень; Вильчинъ къ гминѣ Вильча-гора; Клечевъ къ гминѣ
Будзиславъ, переименовавъ ее въ Клечевскую, а въ посадахъ За-
гуровѣ и Пыздрахъ образовать самостоятельныя гмины, наимено-
вавъ ихъ Загуровскою и Пыздрскою.

3. по конинскому уѣзду:

Посады Владиславовъ присоединить къ гминѣ Руссоцице, пе-
реименовавъ ее въ гмину Владиславовскую; посады Голино и Ту-
лишковъ присоединить къ гминамъ тѣхъ же названій; посады Рых-
вадь къ гминѣ Домброшинъ, а Слесинъ къ гминѣ Славошевекъ.

4. по кольскому уѣзду:

Посады Брудзевъ и Клодаву присоединить къ гминамъ тѣхъ
же названій; Гржегоржевъ къ гминѣ Кржикосы; Избицу къ гминѣ
Загородница, переименовавъ ее въ гмину Избицкую; Бабиакъ и
Брдовъ къ гминѣ Люботынь и Сомпольно къ гминѣ Любостовъ.

5. по ленчицкому уѣзду:

Посады Грабовъ присоединить къ гминѣ тогоже наименова-
нія; Пѣнтекъ къ гминѣ Покрживница, переименовавъ ее въ гмину
Пѣнтковскую; Родлембице къ гминѣ тогоже имени и Парженчевъ
къ гминѣ Пусковице.

6. по турекскому уѣзду:

Въ посадахъ Униевѣ и Добра образовать отдѣльныя гмины
подъ тѣми же названіями.

7. по сьрадзкому уѣзду:

Посады Шадекъ присоединить къ гминѣ Староство-Шадекъ,
наименовавъ ее гминою Шадковскою; въ Злочевѣ образовать
отдѣльную гмину, а посады Бурженинъ включить въ гмину Маяче-
вице.

8. по велюнскому уѣзду:

Въ посады Верушевѣ образовать отдѣльную гмину подъ тѣмъ
же названіемъ; Болеславецъ включать въ составъ сельской гмины
тогоже имени; Прашка въ гмину Строець, переименовавъ ее въ
гмину Прашковскую, а Лютутовъ и Дзялосинъ включить въ со-
ставъ гминъ такихъ же названій.

wszy ją na gminę Kazimierską; osadę Skulsk przyłączyć do gminy
tegoż nazwiska; osadę Łądek do gminy Ciążęń; Wilczyn do gminy
Wilcza-Góra; Kleczew do gminy Budziszlaw, przemianowawszy ją na
Kleczewską, a w osadach Zagórowie i Pyzdrach utworzyć samoistne
gminy, nazwawszy je Zagórowską i Pyzdrską.

3. w powiecie konińskim:

Osadę Władysławów przyłączyć do gminy Russocice, przemia-
nowawszy ją na gminę Władysławowską; osady Golino i Tuliszków
przyłączyć do gmin tychże nazwisk; osadę Rychwał do gminy Dom-
broszyn, a Ślesin do gminy Ślawoszewek.

4. w powiecie kolskim:

Osady Brudzew i Kłodawę przyłączyć do gmin tychże nazwisk;
Grzegorzew do gminy Krzykosy; Izbicę do gminy Zagrodnica, prze-
mianowawszy ją na gminę Izbicką; Babiak i Brdów do gminy Lubo-
tyń i Sompolno do gminy Lubstów.

5. w powiecie łączyckim:

Osadę Grabów przyłączyć do gminy tegoż nazwiska; Piątek do
gminy Pokrzywnica, przemianowawszy ją w gminę Piątkowską; Pod-
dembice do gminy tegoż nazwiska i Parzenczew do gminy Puszkowice.

6. w powiecie tureckim:

W osadach Uniejów i Dobra utworzyć oddzielne gminy pod te-
miż nazwiskami.

7. w powiecie sieradzkim:

Osadę Szadek przyłączyć do gminy Starostwo-Szadek, nazwa-
wszy ją gminą Szadkowską; w Złoczewie utworzyć oddzielną gminę,
a osadę Burzenin włączyć do gminy Majaczewice.

8. w powiecie wieluńskim:

W osadzie Wieruszew utworzyć oddzielną gminę pod tymże na-
zwiskiem; Bolesławiec włączyć do składu gminy wiejskiej tegoż na-
zwiska; Praszka do gminy Stojec, przemianowawszy ją na gminę
Praszowska, a Lututów i Działoszyn włączyć do składu gmin
tychże nazwisk.

II. Какъ въ посадахъ, имѣющихъ образованъ изъ себя отдѣльныя гмины, такъ и въ тѣхъ гминахъ, которыя измѣняются въ своемъ составѣ, вслѣдствіе присоединенія къ нимъ, на основаніи настоящаго постановленія, посадовъ или селеній изъ другихъ гминъ, произвести немедленно выборы на гминныя должности, на точномъ основаніи Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ.

III. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 333 засѣданіи, 30 декабря (11 января) 1869/70 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

II. Tak w osadach, z których utworzone być mają gminy osobne, jako i w tych gminach, których skład ulega zmianie w skutek przyłączenia do nich, na zasadzie niniejszego postanowienia osad albo wsi z innych gmin, dopełnić niezwłocznie wybory na urzędy gminne, w ścisłem zastosowaniu się do NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich.

III. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczzone być ma, wkłada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 333 posiedzeniu, dnia 30 grudnia (11 stycznia) 1869/70 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный презыдующы
в комиссји rządowej sprawiedliwości, radca tajny, *Wosiński.*

Директоръ канцелярји, *Wl. Holewiński.*

Дзень ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества,

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссийского, Царя Польского,

Великого Князя Финляндского,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Учредительный комитетъ, во исполнение Высочайшаго повелѣнія, вослѣдовавшаго во 2 день января 1870 года о закрытіи ликвидационной комисіи, постановилъ и постановляетъ:

I. Ликвидационную комисію нынѣ же упразднить, оставивъ чиновниковъ оной за штатомъ на общемъ основаніи.

II. Изъ лежащихъ на ликвидационной комисіи обязанностей, возлагается:

1. На польскій банкъ:

a) выдача ликвидационныхъ вознагражденій, кои будутъ назначены установленнымъ для опредѣленія сихъ вознагражденій порядкомъ;

b) разсмотрѣніе доставляемыхъ агентами по ликвидационной операціи, а также губернскими и окружными казначействами донесеній съ распределительными актами о выдачѣ ликвидационнаго вознагражденія и наблюденіе за своевременнымъ представленіемъ таковыхъ донесеній;

c) составленіе полугодовыхъ отчетовъ о погашеніи ликвидационныхъ листовъ посредствомъ тиражей и объ уплатѣ по онымъ процентовъ;

d) разсмотрѣніе въ случаѣ возникновенія сомнѣній, подлинности представленныхъ ликвидационныхъ листовъ и купоновъ съ тѣмъ, чтобы заключенія свои по сему предмету банкъ представлялъ на утвержденіе министра финансовъ,—и

e) разсмотрѣніе ходатайствъ о выдачѣ дубликатовъ, вмѣсто утраченныхъ, по разнымъ случаямъ, ликвидационныхъ листовъ и представленіе заключенія своего по симъ ходатайствамъ на разрѣшеніе министра финансовъ.

2. На мѣстныхъ губернскія правленія:

Приведеніе въ исполненіе постановленій мѣстныхъ по врес-

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO.

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Komitet urządzający, w spełnieniu NAJWYŻSZEGO rozkazu z d. 2 stycznia 1870 r. o zniesieniu komisji likwidacyjnej, postanowił i stanowi:

I. Komisję likwidacyjną znieść bezzwłocznie, a urzędników takowej, uważać za spadłych z etatu na ogólnej zasadzie.

II. Z czynności, jakie komisja likwidacyjna załatwiała, wkłada się:

1. Na bank polski:

a) wypłata wynagrodzeń likwidacyjnych, które oznaczane będą wedle ustanowionego dla przyznawania tych wynagrodzeń porządku;

b) rozpoznawanie nadsyłanych przez agentów operacji likwidacyjnej, jak również przez kassy gubernijalne i okręgowe, doniesień z aktami podziału o wypłacie wynagrodzenia likwidacyjnego, i dopilnowanie, aby takowe doniesienia były przedstawiane we właściwym czasie;

c) ułożenie półrocznych sprawozdań o umorzeniu listów likwidacyjnych przez losowanie i o wypłacie od takowych procentów;

d) rozpoznawanie w wypadku napotykanыхъ wątpliwości, autentyczności przedstawionych listów likwidacyjnych i kuponów, z tem jednak, aby decyzje swoje w tym przedmiocie bank przedstawiał pod zatwierdzenie ministra finansów,—i

e) rozpoznawanie próśb o wydawanie duplikatów w miejsce utraconych, w skutek rozmaitych przyczyn, listów likwidacyjnych i przedstawienie o tych próśbach opinji swojej do decyzji ministra finansów.

1. Na miejscowe rządy gubernijalne:

Wprowadzenie w wykonanie postanowień miejscowych komisji
Tom LXX.

тъянскимъ дѣламъ комисіи объ исправленіи, въ указанныхъ дѣ-
ствующихъ правилахъ случаяхъ, копій съ утвержденныхъ табе-
лей и ипотечныхъ книгъ.

3. *На мѣстныхъ казенныхъ палатахъ:*

Переписка объ отпускѣ изъ казны или о взыскаіи съ част-
ныхъ лицъ суммъ, потребныхъ на удовлетвореніе писарей крѣпост-
ныхъ дѣлъ, за исправленіе утвержденныхъ ликвидационныхъ та-
белей и ипотечныхъ книгъ.

4. Опредѣленіе суммъ, потребныхъ на уплату процентовъ и
производство тиражей ликвидационныхъ листовъ, а также разрѣ-
шеніе ходатайствъ маіоратныхъ владѣльцевъ о выдачѣ, на основа-
ніи 33 ст. указа 19 февраля 1864 года о ликвидационной комисіи,
въ полное сихъ владѣльцевъ распоряженіе, назначенныхъ ликвида-
ционныхъ капиталовъ по-ихъ имѣніямъ, будетъ зависѣть отъ ми-
нистра финансовъ; и

III. Исполненіе настоящаго постановленія которое должно
быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на предсѣдателяхъ:
ликвидационной комисіи и польскаго банка, а также на губер-
нскія правленія, комисіи по крестьянскимъ дѣламъ и казенныя па-
латы.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 334 засѣданіи, 9 (21) января
1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ*.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

сыя влоściaнскихъ о сprostowaniu, w wypadkach obowiazujacemi [pre-
pisami przewidzianych, kopij tabell zatwierdzonych i ksiąg hipotecz-
nych.

3. *Na miejscowe izby skarbowe:*

Korrespondencja co do wydawania z kass lub też co do ściągania
od osób prywatnych summ, potrzebnych na zaspokojenie pisarzy hi-
potecznych, za sprostowanie zatwierdzonych tabell likwidacyjnych
i ksiąg hipotecznych.

4. Oznaczenie summ, potrzebnych na wypłatę procentówi dopeł-
nienie losowań listów likwidacyjnych, a także decydowanie prósb wła-
ścicieli majoratów o wydanie, na zasadzie art. 33 ukazu z dnia 19 lu-
tego 1864 r. o kommissji likwidacyjnej, do wolnego rozporządzenia
tych właścicieli, przyznanych na ich dobra kapitałów likwidacyjnych,
zależec będzie od ministra finansów, — i

III. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku
praw zamieszczone być ma, wkłada się na prezesów: kommissji likwi-
dacyjnej i banku polskiego, a także na rządy gubernijalne, kommis-
sje wlościańskie i izby skarbowe.

Działo się w Warszawie, na 334 posiedzeniu, dnia 9 (21) stycz-
nia 1870 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ*.

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдующы
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*

Директоръ канцеларји, *Wł. Holewiński*

Дзень оглосzenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Князя Финляндскаго,
 и проч., и проч., проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады недвижимыхъ городского характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго, — учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ петроковской губерніи города: Сулейовъ, Грохолице и Каменьскъ, петроковскаго уѣзда; Бендковъ, Уяздъ, Ежовъ, брезинскаго уѣзда; Бялу, Иновлодзь, равскаго уѣзда; Казимержъ, Ржговъ, лодзинскаго уѣзда; Щерцовъ, ласкаго уѣзда; Паенчно, Бржезницу, Плавно, Конецполь, новорадомскаго уѣзда; Клобуцкъ, Мстовъ, Ольштынъ и Яновъ, ченстоховскаго уѣзда; Сѣвержъ, Мржиглодъ, Влодовице и Челядзь, бендинскаго уѣзда, — обратить въ посады, включивъ ихъ въ составъ смежныхъ сельскихъ гминъ, а именно:

1. по петроковскому уѣзду:

Посадъ Сулейовъ — въ гмину Ленчно,
 „ Грохолице „ Ленкова,
 „ Каменьскъ „ Каменьскъ.

2. по брезинскому уѣзду:

Посадъ Бендковъ — въ гмину Бендковъ,
 „ Уяздъ „ Лазиска,
 „ Ежовъ „ Попень.

3. по равскому уѣзду:

Посадъ Бялу — въ гмину Маріановъ,
 „ Иновлодзь „ Любохня.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIEKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO указу z dnia 1 czerwca 1869 roku o przemianowaniu osiadłości niemających charakteru miejskiego w guberniach Królestwa Polskiego na osady, — komitet urządający, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu zarządzającego, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernji petrokowskiej miasta: Sulejów, Grocholice i Kamieńsk, w powiecie petrokowskim; Będków, Ujazd, Jeżów, w powiecie brezińskim; Biała, Inowłodź, w powiecie rawskim; Kazimierz, Rżgów w powiecie łodzińskim; Szczerców, w powiecie łaskim; Rajecznno, Brzeźnica, Pławno, Koniecpol, w powiecie nowo-radomskim; Kłobuck, Mstów, Olsztyn i Janów, w powiecie częstochowskim; Siewierz, Mrzygłód, Włodowice i Czeladź, w powiecie bendińskim, — zamienić na osady, z włączeniem ich do przyległych gmin, a mianowicie:

1. w powiecie petrokowskim:

Osadę Sulejów — do gminy Łęczno,
 „ Grocholice „ Łękawa,
 „ Kamieńsk „ Kamieńsk.

2. w powiecie brezińskim:

Osadę Będków — do gminy Będków,
 „ Ujazd „ Łaziska,
 „ Jeżów „ Popień.

3. w powiecie rawskim:

Osadę Biała — do gminy Marjanów,
 „ Inowłodź „ Lubochnia.

4. по лодзинскому уезду:

Посадъ Казимержъ—въ гмину Бабице,
„ Ржговъ „ Господаржъ.

5. по ласкому уезду:

Посадъ Щерцовъ—въ гмину Дзбанки.

6. по ново-радомскому уезду:

Посадъ Паенчно—въ гмину Паенчно,
„ Бржезницю „ Дворшовице,
„ Плавно „ Гидле,
„ Конецполь „ Конецполь.

7. по ченстоховскому уезду:

Посадъ Клобуцкъ—въ гмину Камыкъ,
„ Мстовъ „ Ванцержевъ,
„ Ольшгмнъ „ Ольштнпъ,
„ Яновъ „ Потокъ-злотый.

8. по бендинскому уезду:

Посадъ Сьвержъ—въ гмину Суликовъ,
„ Мржиглодь „ Поремба-мржиглодская,
„ Влодовице „ Влодовице,
„ Челадзь „ Гзаховъ.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возложить на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 336 засѣданіи, 23 января (4 февраля) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Гр. Беръ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

4. w powiecie łodzińskim:

Osadę Kazimierz—do gminy Babice,
„ Rżgów „ Gospodarz.

5. w powiecie łaskim:

Osadę Szczerców—do gminy Dzbanki.

6. w powiecie nowo-radomskim:

Osadę Pajenczno—do gminy Pajenczno,
„ Brzeźnice „ Dworszowice,
„ Pławno „ Gidle,
„ Koniecpol „ Koniecpol.

7. w powiecie częstochowskim:

Osadę Kłobuck—do gminy Kamyk,
„ Mstów „ Wancerzew,
„ Olsztyn „ Olsztyn,
„ Janów „ Potok-Złoty.

8. w powiecie bendińskim:

Osadę Siewierz—do gminy Sulików,
„ Mrzygłód „ Poremba-Mrzygłódzka,
„ Włodowice „ Włodowice,
„ Czeladź „ Gzichów.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 336 posiedzeniu, dnia 23 stycznia (4 lutego) 1870 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*
Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Князя Финляндскаго,
 и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады непмѣющихся городскаго характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго, — учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ ломжинской губерніи города: Визну, Замбровъ, Новогродъ, ломжинскаго уѣзда; Мазовецкъ, Соколы, Цѣхановецъ, мазовецкаго уѣзда; Брокъ, Анджеевъ, Нуръ, островскаго уѣзда; Сероцъ, Вышковъ, пултускаго уѣзда; Рожанъ, Красносельцъ, маковского уѣзда; Мышинецъ, остроленскаго уѣзда; Граево, Вонсошъ и Радзимовъ, щучинскаго уѣзда, — обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія на началахъ, опредѣленныхъ Высочайшимъ указомъ 19 февраля (2 марта) 1864 г.

1. по ломжинскому уѣзду:

Посадъ Визну присоединить къ гминѣ Божеево, по отдѣленіи отъ сей послѣдней нѣкоторыхъ селеній въ составъ гмины Дроздово; посадъ Замбровъ присоединить къ гминѣ Замбровской, а въ посадѣ Новогродъ образовать отдѣльное гминное управленіе.

2. по мазовецкому уѣзду:

Въ посадѣ Мазовецкъ, по соединеніи его съ нѣкоторыми селеніями сосѣднихъ гминъ Шепетово и Хояны, образовать новую Мазовецкую гмину; посадъ Соколы присоединить къ гминѣ Трусколясы, переименовавъ ее въ гмину Соколы, а посадъ Цѣхановецъ въ гмину Ключово.

3. по островскому уѣзду:

Посадъ Брокъ включить въ гмину Орло, Анджеевъ въ гмину Вархолы, а въ посадѣ Нуръ, по соединеніи его съ нѣкоторыми се-

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 roku, o przemianowaniu osiadłości niemających charakteru miejskiego w gubernijach Królestwa Polskiego na osady, — komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernji łomżyńskiej miasta: Wizna, Zambrow, Nowogród, w powiecie łomżyńskim; Mazowieck, Sokoly, Ciechanowiec, w powiecie mazowieckim; Brok, Andrzejów, Nur, w powiecie ostrowskim; Serock, Wyszaków, w powiecie pułtuskim; Rożan, Krasnosielsk, w powiecie makowskim; Myszyniec, w powiecie ostrołęckim; Grajewo, Wąsosz i Radziłów, w powiecie szczuczyńskim, — zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego na zasadach, wskazanych w NAJWYŻSZYM ukazie z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku:

1. w powiecie łomżyńskim:

Osadę Wizna przyłączyć do gminy Borzejewo, po odłączeniu od tej ostatniej niektórych wsi do składu gminy Drodzowo; osadę Zambrow przyłączyć do gminy Zambrowskiej, a w osadzie Nowogród utworzyć oddzielny zarząd gminny.

2. w powiecie mazowieckim:

W osadzie Mazowieck, po złączeniu takowej z niektórymi wsiami sąsiednich gmin Szepietowo i Chojany, utworzyć nową gminę Mazowiecką; osadę Sokoly przyłączyć do gminy Truskolasy, z przemianowaniem takowej na gminę Sokoly, a osadę Ciechanowiec do gminy Klukowo.

3. w powiecie ostrowskim:

Osadę Brok przyłączyć do gminy Orło; Andrzejów do gminy Warchoły, a w osadzie Nur, po przyłączeniu do niej niektórych wsi

лениями соседней гмины Каменьчикъ-велькій, образовать новую Нурскую гмину.

4. по пультускому уѣзду:

Посадъ Сероцькъ присоединить къ гминѣ Зегрже, по отдѣленіи отъ сей послѣдней нѣкоторыхъ селеній къ гминѣ Сомянка, а посадъ Вышковъ соединить съ гминою Лещидоль, переименовавъ ее въ гмину Вышковъ надъ Бугомъ.

5. по маковскому уѣзду:

Посадъ Рожанъ включить въ составъ гмины Селюнь, по присоединеніи къ ней мельницы Олда и войтовства Рожанъ изъ гмины Пержаново, а посадъ Красносельць включить въ составъ гмины Бѣлосельць, переименовавъ ее въ гмину Красносельць.

6. по остроленскому уѣзду:

Посадъ Мышинецъ включить въ гмину того же наименованія, по отдѣленіи отъ нея нѣкоторыхъ селеній къ соседней гминѣ Вахъ.

7. по шучинскому уѣзду:

Посадъ Граево включить въ составъ гмины Богуше; въ посадѣ Вонсошѣ, по присоединеніи къ нему нѣкоторыхъ селеній изъ соседнихъ гминъ Пруска-Руда и Мсцихи, образовать новую гмину Вонсошъ; равнымъ образомъ, и въ посадѣ Радзиловѣ, по присоединеніи къ нему остальныхъ селеній изъ гмины Мсцихи, образовать новую гмину Радзиловъ.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 337 засѣданіи, 30 января (11 февраля) 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,

(подписаль) *Гр. Беръ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

z gminy sąsiedniej Kamieńczyk-Wielki, utworzyć nową gminę Nurską.

4. w powiecie pultuskim:

Osadę Serock włączyć do gminy Zegrze, po odłączeniu od tej ostatniej niektórych wsi do gminy Somianka, a osadę Wyszków przyłączyć do gminy Leszczydół, z przemianowaniem takowej na gminę Wyszków nad Bugiem.

5. w powiecie makowskim:

Osadę Rożan włączyć do składu gminy Sieluń, po przyłączeniu do niej młyna Ołda i wójtostwa Rożan z gminy Perzanowo, a osadę Krasnosielc włączyć do gminy Biełosielc, z przemianowaniem jej na gminę Krasnosielc.

6. w powiecie ostrołęckim:

Osadę Myszyniec włączyć do gminy tegoż nazwiska, po odłączeniu od niej niektórych wsi do sąsiedniej gminy Wach.

7. w powiecie szczuczyńskim:

Osadę Grajewo włączyć do składu gminy Bogusze; w osadzie Wąsosz, po przyłączeniu do niej niektórych wsi z gmin sąsiednich Pruska-Ruda i Mścichi, utworzyć nową gminę Wąsosz; również w osadzie Radziłowie, po przyłączeniu do niej pozostałych wsi z gminy Mścichi, utworzyć nową gminę Radziłów.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, wkłada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 337 posiedzeniu, dnia 30 stycznia (11 lutego) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący

w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 r.

По указу Его Величества,

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполнение Высочайшаго повелѣнія, воспослѣдовавшаго въ 22 день января с. г. относительно допущенія евреевъ къ избранію на общественныя должности въ посадахъ, — учредительный комитетъ постановилъ и постановляетъ:

1. На должность гминнаго войта, евреи могутъ быть избираемы въ посадахъ, въ такомъ случаѣ, если населеніе гмины состоитъ исключительно изъ лицъ еврейскаго исповѣданія.

2. На должности лавниковъ, евреи могутъ быть избираемы, какъ въ тѣхъ гминахъ, гдѣ населеніе состоитъ исключительно изъ евреевъ, такъ и въ гминахъ съ смѣшаннымъ населеніемъ, въ коихъ евреи, по численности своей, составляютъ не менѣ одной трети общаго населенія гмины, но съ тѣмъ, чтобы въ гминахъ съ смѣшаннымъ населеніемъ, число лавниковъ изъ евреевъ не превышало одного на гминный судъ и чтобы на лавника изъ евреевъ въ сихъ послѣднихъ гминахъ не было возлагаемо исправленіе должности гминнаго войта въ случаѣ, предусмотрѣнномъ ст. 79 Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 г.

3. Избраніе солтысовъ изъ евреевъ допускается во всѣхъ тѣхъ посадахъ, жители которыхъ, образуя отдѣльное сельское общество, состоятъ исключительно изъ евреевъ.

4. Лица еврейскаго исповѣданія, предварительно вступленія въ должности гминнаго войта, лавниковъ и солтысовъ, согласно ст. 76 Высочайшаго указа 19 февраля 1864 г., приводятся къ присягѣ по

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻSZEGO rozkazu, zapadłego w dniu 22 stycznia r. b. względem dopuszczenia żydów do wyboru na urzędy gminne w osadach, komitet urządzający, postanowił i stanowi:

1. Na urząd wójta gminy, żydzi mogą być wybierani w osadach w takim razie, jeżeli ludność gminy składa się wyłącznie z osób wyznania żydowskiego.

2. Na urzędy ławników, żydzi mogą być wybierani, tak w tych gminach, gdzie ludność wyłącznie składa się z żydów, jako i w gminach z ludnością mieszaną, w których żydzi, podług swej liczby, stanowią nie mniej jak jedną trzecią część ogólnej ludności gminy, z tem jednakże, aby w gminach z ludnością mieszaną, liczba ławników z pomiędzy żydów nie przewyższała jednego na sąd gminny, i aby ławnikowi z pomiędzy żydów w tych ostatnich gminach nie było poruczaniem sprawowanie obowiązku wójta gminy w wypadku, przewidzianym art. 79 NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku.

3. Wybór soltysów z pomiędzy żydów, dozwala się we wszystkich tych osadach, których mieszkańcy stanowią oddzielną wieś, składają się wyłącznie z żydów.

4. Osoby wyznania żydowskiego, przed zajęciem urzędu wójta gminy, ławników i soltysów, stosownie do art. 76 NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego 1864 roku, wykonywają przysięgę według for-

формѣ, установленной приложениемъ къ ст. 526 устава о службѣ по выборамъ (т. III св. зак. изд. 1857 г.),—и

5. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возложить на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 338 засѣданіи, 6 (18) февраля 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

му, ustanowionej w aneksie do art. 526 ustawy o służbie z (tom III zbioru praw wydania 1857 roku)—i

5. Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczone być winno w dzienniku praw, wkłada się na członka-zawadzającego czynnościami komitetu urzadzającego.

Działo się w Warszawie, na 338 posiedzeniu, dnia 6 (18) lutego 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящій
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ канцелярji, *Wl. Holecwiński.*

Дзiеі оглосzenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku!

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

По указу Его Величества,

А Л Е К С А Н Д Р А П-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполненіе Высочайше утвержденнаго 22 января 1870 г. положенія комитета по дѣламъ царства польскаго, состоявшагося по представленію учредительнаго комитета о предоставленіи сему комитету права пониженія установленнаго Высочайшимъ указомъ 19 февраля (2 марта) 1864 г. ценза для участія въ гминномъ сходѣ и для выборовъ въ гминныя должности, учредительный комитетъ, постановилъ и постановляетъ:

I. При устройствѣ въ посадахъ общественнаго управленія на основаніи Высочайшаго указа 1 юни 1869 г., допускается съ разрѣшенія учредительнаго комитета, въ тѣхъ исключительныхъ случаяхъ, гдѣ по мѣстнымъ условіямъ будетъ необходимо, пониженіе установленнаго Высочайшимъ указомъ 19 февраля (2 марта) 1864 г. ценза на право участія въ гминномъ сходѣ и быть избираемыми въ солтысы, до 1½ морговъ земли и на право быть избираемыми въ гминныя войты и лавники, до 3-хъ морговъ.

II. Настоящее постановленіе внести, установленнымъ порядкомъ, въ дневникъ законовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 338 засѣданіи, 6 (18) февраля 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Вѣрно:

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A П-го,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻEJ zatwierdzonej w dniu 22 stycznia 1870 roku, uchwały komitetu do spraw Królestwa Polskiego, zapadłej wskutek przedstawienia komitetu urządzającego o upoważnienie go do obniżenia ustanowionego przez ukaz NAJWYŻSZY z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r. cenzus do uczestniczenia w zebraniu gminnem i do wybieralności na urzędy gminne,—komitet urządzający postanowił i stanowi:

I. Przy urządzeniu w osadach zarządu gminnego na zasadach NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r., dopuszcza się za decyzją komitetu urządzającego, w tych wyjątkowych przypadkach, gdzie podług miejscowych warunków, okaże się to niezbędnem obniżenie ustanowionego przez NAJWYŻSZY ukaz z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku cenzus do prawa uczestniczenia w zebraniu gminnem i wybieralności na sołtysa, do 1½ morga ziemi, a do prawa wybieralności na wójtów gmin i ławników, do 3-ch morgów.

II. Postanowienie niniejsze wnieść do dziennika praw według ustanowionego porządku.

Działo się w Warszawie, na 338 posiedzeniu, dnia 6 (18) lutego 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящій
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Директоръ канцелярji, *Wł. Holewinski.*

Дзень ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

Tom LXX.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Учредительный въ царствѣ польскомъ комитетъ, по представлению члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, постановилъ и постановляетъ:

I. Установленныя постановленіемъ учредительнаго комитета отъ 7 (19) апрѣля 1864 года, для гминныхъ войтовъ и для гминныхъ судовъ печати съ государственнымъ гербомъ, а также допущенныя къ употребленію и въ сельскихъ ссудо-сберегательныхъ кассахъ печати съ такимъ же гербомъ, разрѣшается замѣнять постепенно на печати съ Высочайше утвержденными 25 февраля 1869 года губерскими гербами.

II. При образованіи же новыхъ гминныхъ управленій, а равно и вновь открываемыхъ сельскихъ ссудо-сберегательныхъ кассахъ, печати должны быть заготовляемы съ губерскими гербами.

III. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 339 засѣданіи, 14 (26) февраля 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Вѣрно:

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
CESARZA i SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Komitet urządzający w Królestwie Polskiem, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu, postanowił i stanowi:

I. Ustanowione postanowieniem komitetu urządzającego z dnia 7 (19) kwietnia 1864 r. dla wójtów gmin i dla sądów gminnych pieczęcie z herbem państwa, tudzież dozwolone do używania w wiejskich kassach pożyczek i oszczędności pieczęcie z takim samym herbem, dozwala się zamieniać stopniowo na pieczęcie z Najwyżej zatwierdzonymi dnia 25 lutego 1869 r. herbami gubernij.

II. Przy tworzeniu zaś nowych zarządów gminnych, jak również w nowo otwierających się wiejskich kassach pożyczek i oszczędności, przygotowywane być winny pieczęcie z herbami gubernij.

III. Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczone być ma w dzienniku praw, wkłada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 339 posiedzeniu, dnia 14 (26) lutego 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1-го іюня 1869 года, о переименованіи въ посады немѣющихся городского характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго,—учредительный комитетъ, по представленію члена завѣдывающаго дѣлами комитета, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ сувалкской губерніи города: Виштынецъ, волковшискаго уѣзда; Серее и Лоздзее, сейнскаго уѣзда; Бальвержинки и Пильвинки, маріампольскаго уѣзда; Людвиновъ, Симно и Олиту, кальварійскаго уѣзда; Рачки, Сопоцкино и Липскъ, августовскаго уѣзда; Бакаларжевъ, Филиповъ, Пржеросль и Вижайны, сувалкскаго уѣзда; обратитъ немедленно въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ, относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія, на началахъ Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 года.

1. по волковшискому уѣзду:

Посадъ Виштынецъ присоединить къ сельской гминѣ того же названія, отдѣлавъ отъ сей послѣдней 17 селеній, которыя вмѣстѣ съ 6-ю селеніями, отдѣленными отъ гмины Кибарты, и 4-мя селеніями отъ гмины Поевонъ, должны образовать новую гмину Копсодзе; при чемъ къ гминѣ Поевонъ должны быть присоединены двѣ деревни, входящія нынѣ въ составъ гмины Кибарты, а къ сей послѣдней, взамѣнъ отходящихъ отъ нея селеній, присоединена всл гмина Ширвинты.

2. по сейнскому уѣзду:

Посадъ Серее включить въ составъ сельской гмины того же названія, а въ посада Лоздзее образовать отдѣльную гмину подъ тѣмъ же названіемъ.

3. по маріампольскому уѣзду:

Посадъ Бальвержинки, присоединить къ гминѣ того же названія, а въ посада Пильвинки, по присоединеніи къ нему въ которыхъ селеній изъ гмины Антоново, образовать гмину Пильвинки.

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie Najwyższego ukazu z dnia 1 czerwca 1869 roku, o przemianowaniu osiadłości niemających charakteru miejskiego, w guberniach Królestwa Polskiego na osady,—komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernji suwałkskiej miasta: Wisztyniec, w powiecie wołkowyszskim; Sereje i Łoździeje, w powiecie sejnskim; Bawierzyzki i Pilwiszki, w powiecie marjampolskim; Ludwinów, Simno i Olita, w powiecie kalwaryjskim; Raczki, Sopoćkinie i Lipsk, w powiecie augustowskim; Bakalarzew, Filipów, Przerosł i Wiżajny, w powiecie suwałkskim,—zamienić niezwłocznie na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego, na zasadach, wskazanych w Najwyższym ukazie z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku:

1. w powiecie wołkowyszskim:

Osadę Wisztyniec przyłączyć do gminy wiejskiej tegoż nazwiska, po oddzieleniu od niej 17-u wsi, które łącznie z 6-a wsiami, odłączonemi od gminy Kibarty i 4-a wsiami od gminy Pojewon, tworzyć mają osobną gminę Kopsodzie. Obok czego, do gminy Pojewon przyłączone być winny dwie wsie, wchodzące obecnie do składu gminy Kibarty, a do tej ostatniej, w zamian odpadających od niej wsi, przyłączona być ma cała gmina Szyrwinty.

2. w powiecie sejnskim:

Osadę Sereje przyłączyć do składu wiejskiej gminy tegoż nazwiska, a z osady Łoździeje utworzyć oddzielną gminę tegoż nazwiska.

3. w powiecie marjampolskim:

Osadę Bawierzyzki przyłączyć do gminy tegoż nazwiska, a z osady Pilwiszki, po przyłączeniu do niej niektórych wsi z gminy Antonowo, utworzyć gminę Pilwiszki.

4. по кальварійскому уѣзду:

Посадъ Людвиновъ включить въ составъ гмины того же наименованія, по отдѣленіи отъ нея нѣкоторыхъ селеній къ гминамъ Яновъ, Рауданъ и Красна; посадъ Симно, въ гмину Симно, съ отдѣленіемъ отъ послѣдней 3-хъ селеній къ гминѣ Кирсна, и посадъ Олиту включить въ гмину того же имени.

5. по августовскому уѣзду:

Посадъ Рачки включить въ составъ Довспудской гмины; посадъ Солопкино присоединить къ гминѣ Воловичѣвце, по отдѣленіи отъ нея нѣкоторыхъ селеній къ гминамъ Куріанка, Балля-Велька и Голынка; изъ посада Липскъ и части гмины Куріанка образовать новую гмину подъ названіемъ Петропавловской, сохранивъ за остальною частію гмины Куріанка прежнее названіе.

6. по сувалкскому уѣзду:

Посадъ Бакаларжевъ присоединить къ гминѣ Вулька, отдѣливъ отъ сей послѣдней 2 селенія къ гминѣ Конецборъ; изъ посада Филипова съ 4-мя предмѣстьями, одного селенія и казенныхъ земель имѣнія Павлукка, образовать новую гмину подъ названіемъ Филиповской; изъ посада Пржеросля съ предмѣстьемъ, одного селенія, одной усадьбы и одного фольварка, образовать новую гмину подъ названіемъ Пржеросльской; посадъ Вижайны присоединить къ гминѣ Визгуры, переименовавъ ее въ гмину Вижайны, а отъ нынѣшней гмины Визгуры отдѣлить 8 селеній къ гминѣ Кадарышки.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 340 засѣданіи, 27 февраля (11 марта) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

4. в повiecie kalwaryjskim:

Osadę Ludwinów przyłączyć do składu gminy tegoż nazwiska, po odłączeniu od niej niektórych wsi do gmin Janów, Raudań i Krasna; osadę Simno, do gminy Simno, po odłączeniu od tej ostatniej trzech wsi do gminy Kirsna, a osadę Olita przyłączyć do gminy tegoż nazwiska.

5. в повiecie augustowskim:

Osadę Raczki przyłączyć do składu gminy Dówspudskiej; osadę Sopotkinie przyłączyć do gminy Wołowiczowce, po odłączeniu od niej niektórych wsi do gmin Kurianka, Balla Wielka i Gołyńka; z osady Lipsk i części gminy Kurianka utworzyć oddzielną gminę pod nazwiskiem Petropawłowskiej, zatrzymując dla pozostałej części gminy Kurianka dawne nazwisko.

6. в повiecie suwałkским:

Osadę Bakalrzew przyłączyć do gminy Wólka, po oddzieleniu od niej dwóch wsi do gminy Koniecbor; z osady Filipowa z czterema przedmiesciami, jednej wsi i gruntów rządowych dóbr Pawłówka, utworzyć osobną gminę pod nazwiskiem Filipowskiej; z osady Przerośla z przedmieściami, jednej wsi, jednej osady i jednego folwarku, utworzyć osobną gminę pod nazwiskiem Przeroślskiej; osadę Wizajny przyłączyć do gminy Wizgury, z przemianowaniem jej na gminę Wizajny, a od teraźniejszej gminy Wizgury odłączyć osiem wsi do gminy Kadaryszki.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, wkłada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 340 posiedzeniu, 27 lutego (11 marca) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преыдущаго
в комиссии рѣздовой справедливости, тайный радца, *Wosiński.*

Директоръ канцеларји, *Wł. Holewiński.*

Дзень оглосzenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1-го іюня 1869 года, о переименованіи въ посады неимѣющихъ городского характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго,—учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, въ допoлненіе постановленія своего отъ 19 (31) декабря 1869 года, объ обращеніи въ посады городовъ люблинской губерніи, постановилъ и востановляетъ:

I. Существующіе въ новоналександрійскомъ уѣздѣ, люблинской губерніи, города: Консковолю, Барановъ, Юзефовъ, Ополе, Вонвольницу, Бобровники, Куровъ и Маркушовъ,—обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія:

1) Изъ посада Консковоля образовать самостоятельную гмину, подъ названіемъ Консковольской.

2) Посады: Барановъ, Юзефовъ и Ополе включить въ составъ сельскихъ гминъ того же названія.

3) Посадъ Вонвольницу включить въ составъ гмины Дзевце.

4) Посадъ Бобровники присоединить къ части нынѣшней гмины Ивановское-село, находящейся по правую сторону р. Вепржъ, оставивъ по прежнему гминное управленіе въ посадѣ Ирена подъ наименованіемъ гмины Ирена.

5) Изъ селеній той же гмины Ивановское-село, находящихся по лѣвую сторону р. Вепржъ, образовать особую гмину, съ присоединеніемъ къ ней изъ Жиржинской гмины, селенія Балтово, а изъ Ново-Александрійской, селенія Вроновъ, и гмину эту наименовать Голембекою.

6) Въ замѣнъ отходящаго отъ Жиржинской гмины селенія Балтово присоединить къ ней два селенія изъ Ново-Александрійской гмины: Осны и Воли-Осинская.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 roku, o przemianowaniu na osady nie mających charakteru miejskiego osiadłości w gubernijach Królestwa Polskiego,—komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiaującego czynnościami komitetu, w uzupełnieniu postanowienia swego z dnia 19 (31) grudnia 1869 roku, co do zamiany miast w gubernji lubelskiej na osady, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w nowo-aleksandryjskim powiecie gubernji lubelskiej, miasta: Końskowolę, Baranów, Józefów, Opole, Wąwolnicę, Bobrowniki, Kurów i Markuszow, zamienić na osady, z zastosowaniem następných środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego:

1) Z osady Końskowola utworzyć samoistną gminę pod nazwiskiem Końsko-Wolskiej.

2) Osady Baranów, Józefów i Opole włączyć do składu gmin tegóż nazwiska.

3) Osadę Wąwolnica włączyć do składu gminy Drzewce.

4) Osadę Bobrowniki przyłączyć do części teraźniejszej gminy Sioło-Iwanowskie, położonej z prawej strony rzeki Wieprza, pozostawiając zarząd gminy jak dotychczas w osadzie Irenie, pod nazwiskiem gminy Irena.

5) Z wsi tejże gminy Sioło-Iwanowskie, położonych po lewej stronie rzeki Wieprza, utworzyć oddzielną gminę, z przyłączeniem do niej z gminy Zyrzyn wsi Bałtowo, a z gminy Nowo-Aleksandrja wsi Wronów i gminę tę nazwać Gołębską.

6) W zamian odpadającej od gminy Zyrzyn wsi Bałtowo, przyłączyć do niej dwie wsie z gminy Nowo-aleksandryjskiej: Osiny i Wola Osińska.

7) Посадъ Куровъ включить въ Куровскую гмину, оставивъ въ ней изъ прежняго состава селенія: Плонка, Бжозова-гаць, Шумоць, Лонкоць, Барлоги, Хошовъ, Палюховъ и Заставе и присоеди- нивъ къ ней отъ Ново-александрійской гмины селенія: Сельце, Хшонховъ, Хшонхувекъ, Вулька-новодворская и Демба.

8) Изъ посада Маркушова и ближайшихъ къ нему селеній Куровской гмины, а именно: Ланы, Заблоце, Гуры, Воли-пшибы- словской, Орлича, Камне, Вульки-контвой и Клоды, образовать особую гмину, назвавъ ее Маркушовскою.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которе должно быть внесено въ дневникъ законовъ въ дополненіе къ постановле- нію комитета 19 (31) декабря 1869 г., предоставить члену-завѣды- вающему дѣлами комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 341 засѣданіи, 6 (18) марта 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

7) Osadę Kurów włączyć do gminy Kurowskiej, pozostawiwszy w niej z dotychczasowego składu wsie: Płonka, Brzozowa-Gać, Szumów, Łąkoć, Barłogi, Choszczów, Paluchów, i Zastawie, i przyłączywszy do niej z gminy Nowo-aleksandryjskiej wsie: Sielce, Chrzonchów, Chrzą- chówek, Wólka-Nowodworska i Demba.

8) Z osady Markuszowa i jej najbliższych wsi gminy Kurów, a mianowicie: Łany, Zabłocie, Góry, Woli-Przybysławskiej, Orlicza, Kamnie, Wólki-Kątnej i Kłody, utworzyć osobną gminę pod nazwi- skiem Markuszowskiej.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma w uzupełnieniu postanowienia komitetu z dnia 19 (31) grudnia 1869 r., pozostawia się członkowi-zawiadują- cemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 341 posiedzeniu, dnia 6 (18) marca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящъ
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński.*

Дзiеñ ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату января въ 6 день, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Указомъ, въ 14 (26) день апрѣля 1841 года даннымъ, въ Бозѣ почившій родитель Нашъ пожаловалъ коллежскому совѣтнику *Четыркину*, сувалкской губерніи, августовскаго уѣзда, имѣніе *Нетта*, съ принадлежащими къ оному фольварками, селеніями и оброчными статьями, за уравненіемъ чистаго годоваго дохода до 750 рублей. Нынѣ, принимая во вниманіе, что съ упраздненіемъ крестьянскихъ повинностей на основаніи Нашега указа 19 февраля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ крестьянъ въ царствѣ польскомъ, доходъ съ пожалованнаго имѣнія не соотвѣтствуетъ первоначальному окладу онаго и, вслѣдствіе сего, желая оказать пособіе въ видѣ особой Нашей милости, имѣннику владѣльцу маіората *Нетта*, Мы, по представленію учредительнаго комитета, въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнному, повелѣваемъ:

Ст. 1. Согласно положенію 4 (16) октября 1835 года объ устройствѣ имѣній, поступающихъ въ частную собственность по Всемилостивѣйшему пожалованію, отвести владѣльцу означеннаго маіората *Четыркину* въ вѣчное и потомственное владѣніе, сувалкской губерніи, августовскаго уѣзда, фольваркъ *Баргловъ-дворный*, со всѣми правами и угодьями, коими нынѣ пользуется казна.

Ст. 2. Вступая въ права полной собственности, владѣлецъ подвергается тѣмъ ограниченіямъ, какія по актамъ, совершеннымъ по установленной закономъ формѣ, будутъ внесены въ новую ипотечную книгу для фольварка *Баргловъ*.

Ст. 3. Владѣлецъ сего имѣнія обязанъ нести всѣ подати и повинности, какъ нынѣ на немъ лежащія, такъ и тѣ, кои впредь будутъ установлены.

Ст. 4. Земля, нынѣ занятая копярками, паробками или другими сельскими работниками должна быть предоставлена имъ въ собственность на основаніи существующихъ постановленій.

Ст. 5. Все въ жалуемомъ имѣніи находящееся, какъ то: посьвы строенія и прочее, принадлежащее казнѣ, переходитъ въ собственность владѣльца на основаніи 30 статьи вышеприведеннаго положенія.

Ст. 6. Въ случаѣ неисправности владѣльца въ удовлетвореніи возлагаемыхъ на него казною платежей, равно повинностей и другихъ обязанностей, которыя будутъ опредѣлены особо, пожалованный фольваркъ поступаетъ въ казенное управленіе на все время, пока уплата оныхъ не будетъ вполне произведена.

Ст. 7. Срокъ пожалованія считать съ 20 мая (1іюня) 1866 г.; вводить же во владѣніе совершить въ теченіи 1870 г.

Ст. 8. При сдачѣ имѣнія владѣльцу, финансовое вѣдомство, согласно 1 статьѣ настоящаго указа, установитъ границы пожалованнаго фольварка, а также опредѣлитъ лежащія на немъ обязанности. Составленный на семъ основаніи сдаточный актъ будетъ служить данною или актомъ пожалованія.

Ст. 9. Пожалованное имѣніе, переходя въ дѣломъ его составѣ отъ одного лица къ другому, по опредѣленному въ статьѣ 23 указа 14 (26) апрѣля 1841 года порядку наслѣдованія, не можетъ быть ни въ какомъ случаѣ, ни обременяемо новыми обязательствами, сверхъ возлагаемыхъ на оное при пожалованіи, ни закладываемо, ни продаваемо не только по собственной волѣ владѣльца, но даже по взысканіямъ казеннымъ и частнымъ, и никакимъ образомъ отчуждаемо въ другое владѣніе.

Ст. 10. По внесеніи таковой воли Нашей въ ипотечную книгу, право собственности на имя жалуемаго владѣльца должно быть установлено въ ипотеку, по исполненіи правила, предписаннаго статьею 8 сего указа.

Ст. 11. Издержки по составленію акта, переписанію права собственности и по передачѣ имѣнія уплачиваются владѣльцемъ.

Ст. 12. Согласно съ кореннымъ правиломъ, установленнымъ при пожалованіи маіоратовъ въ царствѣ польскомъ, нынѣшній владѣлецъ маіоратнаго имѣнія *Нетта*, а равно наслѣдники его не имѣютъ, ни въ какомъ случаѣ, права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могутъ послѣдовать съ теченіемъ времени отъ уменьшенія доходовъ какъ съ означеннаго маіоратнаго имѣнія, такъ и съ жалуемаго симъ указомъ фольварка *Баргловъ*.

Ст. 13. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оставить учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе.“—Правительствующій сенатъ *приказали*: Исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа предоставить министру финансовъ, о чемъ его, министра, увѣдомить указомъ.

Января 22 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Съ подлиннымъ вѣрно:

За управляющаго отдѣломъ по финансамъ царства польскаго, (подписаль) *Ив. Лукьяновъ*.

Вѣрно:

Главный директоръ предсѣдательствующій въ правительственной комисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, — *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, — *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссийскаго, изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату января въ 6 день, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Указами, въ 13 день сентября 1838 года и во 2 день августа 1845 года данными, въ Бозѣ почившій родитель Нашъ пожаловалъ генералу отъ инфантеріи князю Шаховскому имѣніи Куписки и Новогродъ, съ принадлежащими къ онымъ фольварками, селеніями и прочими угодьями и оброчными статьями, за уравненіемъ чистаго годоваго дохода до 4,500 рублей. Нынѣ принимая во вниманіе, что съ упраздненіемъ крестьянскихъ повинностей, на основаніи Нашего указа 19 февраля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ крестьянъ въ царствѣ польскомъ, доходъ съ пожалованныхъ имѣній не соотвѣтствуетъ первоначальному окладу оныхъ, и вслѣдствіе сего, желая оказать пособіе, въ видѣ особой Нашей милости, нынѣшнему владѣльцу маіората Куписки и Новогродъ, Мы, по представленію учредительнаго комитета, въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнному, повелѣваемъ:

Ст. 1. Согласно положенію 4-го октября 1835 года объ устройствѣ имѣній поступающихъ въ частную собственность по Всемиловитѣйшему пожалованію, отвести владѣльцу означеннаго маіората генераль-лейтенанту князю Шаховскому 1-му, въ вѣчное и потомственное владѣніе, варшавской губерніи, гроецкаго уѣзда имѣнія Вильчоруде и Вятровецъ, и оставшіяся въ распоряженіи казны части фольварковъ Сѣлецъ, пинчовскаго уѣзда, и Темпочевъ мѣховскаго уѣзда, кѣлецкой губерніи, а равно лѣсную дачу Вильчоруда, новогутскаго лѣсничества и участокъ лѣса изъ новогродскаго лѣсничества, съ ежегоднымъ съ сихъ лѣсовъ доходомъ *въ девять тысячъ шестьсотъ рублей*, со всѣми правами и угодьями, конми нынѣ пользуется казна.

Ст. 2. Вступая въ права полной собственности, владѣлецъ подвергается тѣмъ ограниченіямъ, какія, по актамъ, совершеннымъ по установленной закономъ формѣ, будутъ внесены въ новую ipotечную книгу для упомянутыхъ имѣній и лѣсовъ.

Ст. 3. Владѣлецъ жалуемыхъ имѣній и лѣсовъ обязанъ не-

сти всё подати и повинности, какъ имѣ на нихъ лежащія, такъ и тѣ, кои впредь будутъ установлены.

Ст. 4. Земля, имѣ занятая копяржами, паробками или другими сельскими работниками, должна быть предоставлена имъ въ собственность на основаніи существующихъ постановленій.

Ст. 5. Все въ жалуемыхъ имѣніяхъ находящееся, какъ то: построй, строенія и прочее принадлежащее казнѣ, переходитъ въ собственность владѣльца на основаніи 30 статьи вышеприведеннаго положенія.

Ст. 6. Владѣлецъ, сохраняя въ своей силѣ заключенный казною на жалуемыя имѣнія контрактъ, вступаетъ во все права, казнѣ тѣмъ контрактомъ предоставленныя. Такъ какъ въ составъ пожалованныхъ имѣній входятъ фольварки, отданные въ долгосрочную аренду, то согласно условіямъ контракта, пожалованный владѣлецъ обязанъ, до истеченія аренднаго срока, оставить ихъ въ пользованіи арендаторовъ за прежніе платежи, при чемъ разниа между этими послѣдними и доходомъ, исчисленнымъ съ таковыхъ фольварковъ, при передачѣ ихъ въ маіоратное владѣніе, должна быть выдаваема владѣльцу изъ казны наличными деньгами до конца контрактнаго срока.

Ст. 7. Въ случаѣ неисправности владѣльца въ удовлетвореніи возлагаемыхъ на него казною платежей, равно повинностей и другихъ обязанностей, которыя будутъ опредѣлены особо, пожалованныя имѣнія поступаютъ въ казенное управленіе на все время, пока уплата оныхъ не будетъ вполне произведена.

Ст. 8. Срокъ пожалованія считается съ 20 мая 1866 года, а ввѣдъ во владѣніе жалуемыми имѣніями производится по истеченіи срока аренднаго содержанія.

Ст. 9. При сдачѣ имѣній владѣльцу, финансовое вѣдомство, согласно 1-ой статьѣ настоящаго указа, установитъ границы пожалованныхъ имѣній и лѣсовъ, а также опредѣлитъ лежащія на нихъ обязанности. Составленный на семъ основаніи сдаточной актъ будетъ служить данною или актомъ пожалованія.

Ст. 10. Пожалованныя имѣнія, переходя въ цѣломъ ихъ составѣ отъ одного лица къ другому, по опредѣленному въ статьѣ 23 вышеозначенныхъ указовъ 13 сентября 1838 и 2 августа 1845 г. порядку наслѣдованія, не могутъ быть, ни въ какомъ случаѣ ни обременяемы новыми обязательствами, сверхъ возлагаемыхъ на, оныя при пожалованіи, ни закладываемы, ни продаваемы не только по собственной волѣ владѣльца, но даже по взысканіямъ казен-

нымъ и частнымъ и ни какимъ образомъ отчуждаемы въ другое владѣніе.

Ст. 11. По внесеніи таковой воли Нашей въ ipotечную книгу, право собственности на имя жалуемаго владѣльца, должно быть установлено въ ipotекѣ по исполненіи правила, предписаннаго статью 9 сего указа.

Ст. 12. Издержки по составленію акта, переписанію права собственности и по передачѣ имѣній, уплачиваются владѣльцемъ.

Ст. 13. Согласно съ кореннымъ правиломъ, установленнымъ при пожалованіи маіоратовъ въ царствѣ польскомъ, имѣніи владѣльца маіоратныхъ имѣній Купска и Новогродъ, а равно наслѣднія его не имѣютъ, ни въ какомъ случаѣ, права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могутъ послѣдовать съ теченіемъ времени отъ уменьшенія доходовъ, какъ съ означеннаго маіоратнаго имѣнія, такъ и съ жалуемыхъ симъ указомъ имѣній съ принадлежностями.

Ст. 14. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оставитъ учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе. Правительствующій сенатъ *приказамъ*: исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа предоставить министру финансовъ; о чемъ его, министра, увѣдомитъ указомъ.

Января 22 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Съ подлиннымъ вѣрно:

Подписалъ управляющій отдѣломъ по финансамъ царства польскаго.

Вѣрно:

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ правительственной комисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

Tom LXX.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца, Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату января въ 30 день за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Въ особомъ Монаршемъ участіи къ семейству Свиты Нашей генераль-маіора Людовика Янковскаго, признавъ за благо пожаловать ему недвижимую собственность въ царствѣ польскомъ, Мы постановили и постановляемъ:

Ст. 1. Всемилостивѣе жалуемъ Свиты Нашей генераль-маіору Людовику Янковскому, въ вѣчное и потомственное владѣніе, на правѣ полной собственности, бывшее маіоратное, а нѣмъ поступившее обратно въ казну, имѣніе Броецъ, лодзинскаго уѣзда петроковской губерціи, съ участкомъ лѣса изъ лазновскаго лѣсничества, за уравненіемъ ежегоднаго съ сего имѣнія дохода до тысячи пяти-сотъ рублей, со всѣми правами и угодьями, коими нѣмъ пользуется казна.

Ст. 2. По уравненіи дохода съ жалуемаго имѣнія до указаннаго въ статьѣ 1-й настоящаго указа оклада, финансовое вѣдомство установитъ границы имѣнія, а также опредѣлитъ лежащія на немъ обязанности. Составленный на семъ основаніи актъ будетъ служить данною или актомъ пожалованія. За сямъ, право собственности по ипотекаѣ будетъ переписано на имя пожалованнаго владѣльца.

Ст. 3. На пожалованномъ владѣльцѣ лежитъ обязанность удовлетворять всѣ подати и повинности, какъ вышѣ на жалуемомъ имѣніи лежащія, такъ и тѣ, кои впредь могутъ быть установлены.

Ст. 4. Владѣлецъ, а равно наследники его, не имѣютъ ни въ какомъ случаѣ права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могли бы послѣдовать въ будущемъ отъ уменьшенія дохода.

Ст. 5. Издержки по составленію акта пожалованія, переписанію по ипотекаѣ права собственности и по передачѣ имѣнія, уплачиваются пожалованнымъ владѣльцемъ.

Ст. 6. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оставитъ учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе.“ Правительствующій сенатъ *приказами*: исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа предоставитъ министру финансовъ, о чемъ его, министра, увѣдомитъ указомъ.

Февраля 7 дня 1870 г.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Съ подлиннымъ вѣрно:

Подписалъ управляющій отдѣломъ по финансамъ царства польскаго.

Вѣрно:

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ правительственной комиссіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Приветель канцеларія, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ Правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному Правительствующему сенату февраля въ 13 день, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: "Въ награду заслугъ, оказанныхъ Свѣты Нашей генераль-маіоромъ графомъ Ностицомъ при усмирѣніи послѣдняго польскаго мятежа и согласно ходатайству Нашею намѣстника въ царствѣ польскомъ, Мы постановили и постановляемъ:

Ст. 1. Свѣты Нашей генераль-маіору графу Ностицу Всемилостивѣйше жалуемъ въ вѣчное и потомственное владѣніе, на маіоратномъ правѣ, для присоединенія къ наследственному его, отца, маіорату Баргники, сувалской губерніи, кальварійскаго уѣзда, состоящіе въ непосредственномъ сосѣдствѣ съ онымъ, казенную мызу Подляшники и земли фольварка Ланкелники, оставшіяся въ распоряженіи казны, за назначеніемъ ему, Ностицу, части сего фольварка, на основаніи указа Нашею 18 марта 1867 г., въ пособіе за потери его по маіорату, вслѣдствіе крестьянской реформы,—всего съ годовымъ доходомъ въ шестьсотъ пятнадцать рублей девяносто семь копѣекъ, со всѣми правами и угодьями, коими пользуется казна.

Ст. 2. Владѣлецъ вступаетъ въ права собственности мызы Подляшники и фольварка Ланкелники въ полномъ его составѣ, на основаніи тѣхъ правилъ, которыя подробно опредѣлены въ указѣ Нашемъ 18 марта 1867 г., о пожалованіи части названнаго фольварка.

Ст. 3. Срокъ пожалованія считается съ 28 августа (9 сентября) 1869 г.

Ст. 4. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ неоста-

вить учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе."—Правительствующій сенатъ *приказамъ*: исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа предоставить министру финансовъ, о чемъ его, министра, увѣдомить указомъ.

Февраля 25 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Съ подлиннымъ вѣрно:

Подписалъ управляющій отдѣломъ по финансамъ царства польскаго.

Вѣрно:

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ Правительственной комисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушавъ* рапортъ министра внутреннихъ дѣлъ за № 1543, слѣдующаго содержания: Согласно ходатайству намѣстника въ царствѣ польскомъ объ увеличеніи размѣра ежедневной платы, вносимой кредиторами на содержаніе ихъ должниковъ, находящихся подъ арестомъ въ г. Варшавѣ и по соглашеніи съ министромъ финансовъ и управляющимъ собственною Его Императорскаго Величества канцелярією по дѣламъ царства польскаго, онъ, министръ внутреннихъ дѣлъ входилъ съ представленіемъ въ комитетъ по дѣламъ царства, полагая въ отмѣну постановленія бывшаго совѣта управления царства польскаго отъ 17 (29) декабря 1863 года, установить взиманіе платы съ кредиторовъ, по желанію коихъ несостоятельныя лица будутъ заключаемы въ арестъ частныхъ должниковъ въ г. Варшавѣ, по 40 коп. сер. въ сутки на каждаго несправнаго должника, съ тѣмъ, чтобы 20 коп. употреблялись на прокормленіе арестованнаго и 20 коп. на содержаніе ареста. Комитетъ по дѣламъ царства польскаго полагалъ: представленіе его, министра, утвердить.

Государь Императоръ на журналѣ комитета, 1 февраля 1870 года, соизволилъ написать собственноручно: „Исполнить“. О такомъ Высочайшемъ повелѣніи, сообщенномъ статсъ-секретаремъ Жуковскимъ, выпискою изъ журнала комитета по дѣламъ царства польскаго, онъ, министръ внутреннихъ дѣлъ, доноситъ правительствующему сенату для зависящихъ распоряженій. *Приказамъ*: о такомъ Высочайшемъ повелѣніи, для надлежащаго по оному исполненію, намѣстника въ царствѣ польскомъ увѣдомить указомъ, каковыми увѣдомить министровъ: внутреннихъ дѣлъ и финансовъ и припечатать въ установленномъ порядкѣ.

Марта 5 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

У К А З

ЕГО ЦЕСАРСКИЕJ МОЩИ, САМОВЛАДЦЫ WSZECH ROSSJI,
z rządzącego senatu,

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *stuchal* raportu ministra spraw wewnętrznych za № 1543, następującej osnowy: „Stosownie do przedstawienia Namiestnika w Królestwie Polskiem o powiększeniu wysokości opłaty dziennej, wnoszonej przez wierzycieli na utrzymanie ich dłużników, znajdujących się w areszcie w m. Warszawie, i po porozumieniu się z ministrem finansów, jakoteż z zarządzającym własną JEHO CESARSKIEJ MOŚCI kancelarją do spraw Królestwa Polskiego, minister spraw wewnętrznych przedstawił komitetowi do spraw Królestwa wniosek: aby uchylając postanowienie byłej rady administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 17 (29) grudnia 1863 r., ustanowić pobór opłaty od wierzycieli, na żądanie których osoby niewypłatne, osadzone będą w areszcie za długi prywatne w m. Warszawie, po 40 kop. na dobę za każdego niewypłatnego dłużnika, z tem, ażeby 20 kop. używane były na wyżywienie aresztowanego i 20 kop. na utrzymanie aresztu. Komitet do spraw Królestwa Polskiego uchwalił, że takowe przedstawienie ministra zatwierdzić wypada.

NAJJAŚNIEJSZY PAN na protokule komitetu, w dniu 1 lutego 1870 r. własnoręcznie napisał raczy: „Wykonać“. O takimъ NAJWYŻSZYM rozkazie, oznajmionym przez sekretarza stanu Żukowskiego przez wypis z protokołu komitetu do spraw Królestwa Polskiego, minister spraw wewnętrznych donosi rządzącemu senatowi dla właściwych rozporządzeń. *Polecit*: o takimъ NAJWYŻSZYM rozkazie, dla należytego wykonania onego, zawiadomić przez ukazy: namiestnika w Królestwie Polskiem, oraz ministrów spraw wewnętrznych i finansów, jakoteż ogłosić drukiem podług ustanowionego porządku.

Dnia 5 marca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) Я. Соловьевъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, radca tajny, *Wosiński*.

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński*.

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,
НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующий сенатъ *слушалъ* рапортъ министра финансовъ за № 126, при коемъ представляетъ правительствующему сенату для распубликованія, копию съ Высочайше утвержденаго въ 22-й день января 1870 года журнала комитета по дѣламъ царства польскаго, слѣдующаго содержанія: „Комитетъ по дѣламъ царства польскаго въ засѣданіи 13 января 1870 года, разсматривалъ представленіе министра финансовъ отъ 16 декабря 1869 года за № 340, объ освобожденіи отъ крестьянской подымной подати усадебъ, занятыхъ строеніями, на общественную надобность назначенными. Комитетъ по дѣламъ царства, соглашаясь съ представленіемъ министра финансовъ, полагалъ: въ разрѣшеніе возникшаго вопроса относительно взиманія подымной подати съ крестьянскихъ усадебъ, занятыхъ общественными строеніями, постановить, что крестьянскія усадебныя, не входящія въ составъ участковъ отдѣльныхъ домохозяевъ, если онѣ заняты строеніями, именованными въ ст. 2-й положенія 3 (15) іюня 1858 года о взиманіи подымной подати, должны быть освобождены отъ крестьянской подымной подати. Государь Императоръ на журналѣ комитета, 22 января 1870 года соизволилъ написать собственноручно: „Исполнить“. *Приказали:* о такомъ Высочайшемъ повелѣніи, намѣстника въ царствѣ польскомъ увѣдомить указомъ, каковымъ указомъ увѣдомить министра финансовъ и припечатать въ установленномъ порядкѣ.

Февраля 12 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

У К А З

JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSL,
z rządzącego senatu,
DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *stuchal* raportu ministra finansów za № 126, przy którym przedstawia rządzącemu senatowi, w celu ogłoszenia, kopię NAJWYŻEJ w dniu 22 stycznia 1870 r. zatwierdzonego protokołu komitetu do spraw Królestwa Polskiego, następującej osnowy: „Komitet do spraw Królestwa Polskiego, na posiedzeniu dnia 13 stycznia 1870 r. rozpatrywał przedstawienie ministra finansów z dnia 16 grudnia 1869 r. № 340, względem zwolnienia od podatku podymnego włościańskich osad, zajętych przez zabudowania, przeznaczone na użytek publiczny. Komitet do spraw Królestwa, zgodnie z przedstawieniem ministra finansów, uchwalił, w rozstrzygnięciu zaszłej kwestji co do poboru podatku podymnego z osad włościańskich, zajętych przez zabudowania publiczne, postanowić: że osady włościańskie, niewchodzące do składu osad pojedynczych gospodarzy, jeżeli zajęte są przez zabudowania, wymienione w art. 2 ustawy z dnia 3 (15) czerwca 1858 r. o poborze podatku podymnego, powinny być zwolnione od podatku podymnego włościańskiego. NAJJAŚNIEJSZY PAN, na protokole komitetu, w dniu 22 stycznia 1870 r. własnoręcznie napisać raczył: „Wykonać.“ *Polecil:* O takowym NAJWYŻSZYM rozkazie zawiadomić przez ukazy namiestnika w Królestwie Polskiem i ministra finansów, tudzież ogłosić drukiem według ustanowionego porządku.

Dnia 12 lutego 1870 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) Я. Соловьевъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holwiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

Tom LXX.

15

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По увазу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ*: предложеніе министра юстиціи, статсъ-секретаря графа Палена, отъ 27-го января с. г. за № 1812-мъ, слѣдующаго содержания: Его Императорское Величество, по представленію его, министра юстиціи, и положенію комитета по дѣламъ царства польскаго о порядкѣ производства дѣлъ о почетныхъ титулахъ и дворянскомъ достоинствѣ уроженцевъ губерній: варшавской, калишской, вѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалской и сѣдлецкой, въ 6-й день января Высочайше повелѣтъ соизволилъ:

I. Относительно порядка производства дѣлъ о почетныхъ титулахъ и дворянскомъ достоинствѣ уроженцевъ губерній: варшавской, калишской, вѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалской и сѣдлецкой, постановить слѣдующія правила:

1. Непосредственному вѣдѣнію департамента герольдіи, правительствующаго сената подлежатъ: а) разсмотрѣніе правъ на почетныя достоинства; б) разсмотрѣніе правъ на потомственное дворянство; в) сопричисленіе къ родамъ, утвержденнымъ въ почетныхъ титулахъ и дворянскомъ достоинствѣ; г) наблюденіе за губернскими правленіями по внесенію подлежащихъ фамилій въ родословныя книги; д) возведеніе сыновей оберъ-офицеровъ въ личное дворянство; е) выдача грамотъ, дипломовъ и свидѣтельствъ на почетное и дворянское достоинства и гербовъ отдѣльно отъ дипломовъ или грамотъ; ж) веденіе списковъ лицамъ, признаннымъ въ почетныхъ титулахъ и въ потомственномъ дворянствѣ; з) составленіе гербовника дворянскихъ родовъ и гербовника городовъ; и) выдача копій съ гербовъ и родословныхъ; і) перемѣна фамилій дворянъ; к) передача дворянами фамилій, гербовъ и титуловъ въ порядкѣ, опредѣленномъ приложеніемъ къ 57 ст. IX т. св. зак. о сост. по продол. 1864 г.

2. Уроженцы вышеозначенныхъ губерній, какъ неслужащіе, такъ и состоящіе въ гражданской службѣ, желающіе доказать дворянство или почетный титулъ и получить надлежащіе о томъ документы, или же ходатайствовать о возведеніи сыновей своихъ въ

U K A Z

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI,

z rządzącego senatu,

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Podług ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *stuchal* przedstawienia ministra sprawiedliwości, sekretarza stanu hr. Palena, z dnia 27 stycznia r. b. Nr. 1812, następującej osnowy: „JEGO CESARSKA MOŚĆ, na skutek przedstawienia ministra sprawiedliwości i uchwały komitetu do spraw Królestwa Polskiego o porządku postępowania w sprawach, dotyczących tytułów honorowych i godności szlachectwa osób urodzonych w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałskiej i siedleckiej, w dniu 6 stycznia NAJWYŻEJ rozkazać raczył:

I. Co do postępowania w sprawach o tytułach honorowych i godności szlachectwa osób urodzonych w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałskiej i siedleckiej, postanowić następujące przepisy:

1. Bezpośredniej władzy departamentu heroldji rządzącego senatu ulegają: a) rozpoznanie praw do tytułów honorowych; b) rozpoznanie praw do szlachectwa dziedzicznego; c) zaliczanie do rodów mających zatwierdzone tytuły honorowe i godności szlachectwa; d) dozór nad rządami gubernijalnemi pod względem wnoszenia właściwych nazwisk do ksiąg genealogicznych; e) przyznawanie synom ober-oficerów szlachectwa osobistego; f) udzielanie patentów, dyplomów i świadectw na tytuły honorowe i szlachectwo, oraz herbów oddzielnie od dyplomów lub patentów; g) prowadzenie list osób mających przyznane tytuły honorowe i szlachectwo dziedziczne; h) układanie herbarza rodów szlacheckich i herbarza miast; i) udzielanie kopij herbów i genealogij; k) zmiana nazwiska szlachty; l) przekazywanie przez szlachtę nazwisk, herbów i tytułów w porządku, wskazanym w aneksie do art. 57 t. IX zb. pr. o stan. w dodat. z r. 1864.

2. Osoby urodzone w wyżej wymienionych guberniach, tak nie zostające, jako też zostające w służbie cywilnej, pragnące udowodnić szlachectwo lub tytuł honorowy i uzyskać właściwe na to dowody, albo uzyskać przyznanie ich synom szlachectwa osobistego, po-

личное дворянство, прошения по симъ предметамъ, съ указаніемъ, въ какой изъ тѣхъ губерній они желаютъ быть записанными въ родословную книгу, должны подавать въ мѣстные губернскія правленія, для представленія въ департаментъ герольдіи правительствующаго сената.

3. Губернскія правленія, не входя въ разсмотрѣніе существа этихъ прошеній, представляютъ ихъ въ сенатъ съ своимъ удостовѣреніемъ, что по свѣдѣніямъ, имѣющимся въ правленіяхъ, нѣтъ въ виду препятствій къ удовлетворенію ходатайствъ просителей.

4. Прогшенія должны быть писаны на гербовой бумагѣ рублеваго достоинства и по формѣ, установленной 242—247 ст. и прил. къ 246 ст. св. зак. т. X ч. II. о суд. (изд. 1857 г.) Просители должны представлять при нихъ: а) документы о своемъ происхожденіи и о службѣ, требуемые дѣйствующими по сему предмету въ вышеоименованныхъ 10-ти губерніяхъ постановленіями; б) переводъ на русскій языкъ съ каждаго документа, писаннаго на иномъ языкѣ; в) копію съ каждаго перевода на гербовой бумагѣ 70 коп. достоинства; г) установленную Высочайше утвержденнымъ 12-го іюня 1867 г. мнѣніемъ государственнаго совѣта пошлину съ актовъ, выдаваемыхъ департаментомъ герольдіи (св. зак. т. V уст. о пошл. по прод. 1868 г. ст. 681) и сверхъ того за художественную отдѣлку акта особую плату по таксѣ, утвержденной министерствомъ юстиціи; и д) ковчегъ съ кистями, для храненія при дипломѣ или грамотѣ государственной печати, или деньги на покупку сихъ вещей.

Примѣчаніе. Постановленія о пошлинахъ съ герольдейскихъ актовъ, установленныя Высочайше утвержденными 25 сентября (7 октября) 1863 г. уставомъ и таблицю о гербовомъ сборѣ въ царствѣ польскомъ отмѣняютъ.

5. Лица, состоящія въ военной службѣ, объ утвержденіи въ дворянствѣ и почетныхъ титулахъ или о возведеніи сыновей ихъ въ личное дворянство, обязаны обращаться къ своему начальству, съ представленіемъ документовъ, указанныхъ выше, а оно относится къ герольдмейстеру, которымъ таковыя ходатайства предлагаются на разсмотрѣніе правительствующаго сената.

6. На обязанности губернскихъ правленій въ упомянутыхъ выше губерніяхъ лежитъ веденіе родословныхъ дворянскихъ книгъ; въ книгахъ эти губернскія правленія вносятъ тѣ только фамиліи, объ утвержденіи коихъ въ дворянскомъ достоинствѣ или почетномъ титулѣ они получаютъ указы правительствующаго сената.

7. Губернскія правленія выдаютъ также свидѣтельства на личное дворянство. Дѣла о семъ относятся къ разряду тѣхъ,

дана въ тѣхъ мѣрахъ, з означеніемъ въ которой з тыхъ губерніяхъ прагна быт за писане до книги генеалогичной, мага заносит до рздовъ губернйальныхъ мѣстечовыхъ, для представленія департаментови герольди рздващаго сенату.

3. Рзды губернйальные, не вчодзач въ розпознаніе тресч тыхъ пробъ, представлйаю же сенатови з посвідченіемъ, же подлугъ вѣдомосч, знайдуячыхъ сй въ рздахъ губернйальныхъ, не зачодзи пресчкоча до зачосычъ учыненія жзданіомъ просзачыхъ.

4. Поданія винны быт писане на стемплу цену рубелъ жедеи, подлугъ wzору przepisanego w art. 242—247 i an. do art. 246 zb. pr. t. X cz. II o post. sąd. (wyd. z r. 1857).

Przy podaniach, proszacy mają dołączac: a) dowody swego pochodzenia i służby, wymagane istniejącymi w tej mierze w pomienionych 10 ciu gubernijach postanowieniami; b) przekład na język ruski każdego dowodu pisanego w innym języku; c) kopję każdego przekładu na stemplu 70 kopiejek; d) ustanowioną przez NAJWYŻEJ zatwierdzoną w dniu 12 czerwca 1867 roku uchwałę rady państwa, opłatę od aktów, wydawanych z departamentu heroldji (zb. pr. t V ust. o opłat. w dod. z r. 1868 art. 681), a nadto za artystyczne odrobienie aktu osobną opłatę podlуг taksy, zatwierdzonej przez ministerstwo sprawiedliwosчi; i e) puszкę z kutasami na pieczęć rządową lub pieniądze na zakupienie tych rzeczy.

Uwaga. Postanowienie o opłatach od aktów heraldycznych, ustanowionych przez NAJWYŻEJ zatwierdzone 25 września (7 października) 1863 roku ustawą i taryfę stemplową w Królestwie Polskiem, znosi się.

5. Osoby zostające w służbie wojskowej, względeи затверждения в szlachectwie i tytułach honorowych lub przyznania synom ich osobistego szlachectwa, obowiązane są udawac się do swej zwierzchnosчi, przy złożeniu wyżej wyrażonych dowodów, a та odnie sie się do heroldmajstra, który te żądania przedstawi do decyzji rządu.

6. Do obowязków rздовъ губернйальныхъ въ wyż wyrażonychъ губерніяхъ належы провзденіе книгъ генеалогичныхъ szlachty; do tychъ книгъ рзды губернйальные wписуя tylko te nazwiska, o zatwierdzeniu, kterychъ w godnosчi szlachectwa lub tytułе honorowymъ otrzymają ukazy rздващаго сенату.

7. Рзды губернйальные wдздуа такжъ śwіадectwa szlachectwa osobistego. Sprawy takie належы do liczby tychъ, które ulega-

которыя подлежат разсмотрѣнію и разрѣшенію губернскаго правленія, подъ предѣдательствомъ губернатора и которыя указаны въ статьѣ 34 Высочайше утвержденнаго 19 (31) декабря 1866 г. положенія о губернскомъ и уѣздномъ управленіи въ выше поименованныхъ 10-ти губерніяхъ.

8. При подаваемыхъ въ губернскія правленія просьбахъ о выдачѣ свидѣтельствъ на личное дворянство, никакихъ пошлинъ, кромѣ надлежащаго достоинства гербовой бумаги, не представляется.

9. Жалобы на постановленія губернскаго правленія по дѣламъ о выдачѣ свидѣтельствъ на право личного дворянства, приносятся департаменту герольдіи правительствующаго сената.

10. Въ порядкѣ производства какъ въ правительствующемъ сенатѣ, такъ и въ губернскихъ правленіяхъ, герольдейскія дѣла уроженцевъ вышеозначенныхъ губерній подчиняются общему, установленному для сихъ учреждений порядку. Но основаніемъ къ разсмотрѣнію правъ на почетные титулы и на дворянское достоинство, потомственное и личное, должны служить исключительно законенія, на сей предметъ изданныя для царства польскаго.

11. Прежнія, рѣшенныя уже бывшимъ государственнымъ совѣтомъ царства польскаго дѣла о почетныхъ титулахъ и дворянскомъ достоинствѣ хранятся въ архивѣ старыхъ дѣлъ при учредительномъ комитетѣ и доставляются оттуда въ департаментъ герольдіи правительствующаго сената, по мѣрѣ встрѣчающейся въ нихъ надобности.

II. Для усиленія средствъ канцеляріи департамента герольдіи къ производству дѣлъ по вышеисчисленнымъ 10-ти губерніямъ, предоставить министру юстиціи опредѣлять въ составъ означенной канцеляріи еще одного товарища герольдмейстера, одного секретаря, одного помощника секретаря и двухъ переводчиковъ, съ тѣми служебными правами, кои присвоены таковымъ должностямъ канцелярій правительствующаго сената; на производство же имъ содержанія, равно на наемъ писцовъ и на канцелярскіе матеріалы прибавить къ суммѣ, отпускаемой на содержаніе канцеляріи департамента герольдіи, по шести тысячъ восьмисотъ двадцати пяти рублей восьмидесяти коп. въ годъ, впредь до разрѣшенія въ государственномъ совѣтѣ представленія министра юстиціи о содержаніи сенатскихъ канцелярій вообще.

О таковой Высочайшей волѣ, сообщенной ему, министру юстиціи, членомъ комитета по дѣламъ царства польскаго, управляющимъ дѣлами онаго, статсъ-секретаремъ Жуковскимъ, онъ, министр юстиціи, предлагаетъ правительствующему сенату, къ надле-

жя rozpoznaniu i decyzji rządu gubernijalnego, pod prezydencją gubernatora, a które wskazane są w art. 34 NAJWYŻEJ zatwierdzonej 19 (31) grudnia 1866 r. ustawy o zarządzie gubernijalnym i powiatowym w pomienionych 10-ciu gubernijach.

8. Przy podaniach do rządów gubernijalnych o udzielenie świadectw szlachectwa osobistego, żadne opłaty, prócz stempla właściwej ceny, nie wnoszą się.

9. Skargi na postanowienia rządu gubernijalnego w przedmiocie udzielania świadectw szlachectwa osobistego, podają się do departamentu heroldji rządzącego senatu.

10. Pod względem postępowania, tak w rządzącym senacie, jako też w rządach gubernijalnych, sprawy heraldyczne osób z pomienionych gubernij podlegają ogólnemu porządkowi, dla tych instytucyj ustanowionemu. Lecz za zasadę przy rozpoznawaniu praw do tytułów honorowych, jakoteż szlachectwa dziedzicznego i osobistego, mają służyć wyłącznie przepisy, wydane w tej mierze dla Królestwa Polskiego.

11. Dawniejsze, zdecydowane przez byłą radę stanu Królestwa Polskiego sprawy o tytułach honorowych i godności szlachectwa, mają być zachowywane w archiwum akt dawnych przy Komitecie urządzającym, i ztąd odsyłane będą do departamentu heroldji rządzącego senatu, w miarę zachodzącej potrzeby.

II. Dla zwiększenia środków kancelarji departamentu heroldji do załatwiania spraw z powyższych 10-ci gubernij, upoważnić ministra sprawiedliwości do zamianowania do składu pomienionej kancelarji jeszcze jednego towarzysza heroldmajstra, jednego sekretarza, jednego pomocnika sekretarza i dwóch tłumaczów, z takimi prawami służbowymi, jakie są przywiązane do takich urzędów w kancelarji rządzącego senatu; a na płacę ich, tudzież na najem pisarzy i na potrzeby kancelaryjne dodać do summy, udzielanej na utrzymanie kancelarji departamentu heroldji, po rubli srebrem sześć tysięcy osmset dwadziescia pięć-kopiejek osmdziesiąt rocznic, do czasu rozstrzygnięcia w radzie państwa przedstawienia ministra sprawiedliwości co do uposażenia kancelaryj senackich w ogólności.

O takiej NAJWYŻSZEJ woli, oznajmionej ministrowi sprawiedliwości przez członka komitetu do spraw Królestwa Polskiego, zarządzającego jego interesami, sekretarza stanu Żukowskiego, tenże minister sprawiedliwości donosi rządzącemu senatowi dla należytego wykonania. *Polecił:* O powyżej wyrażonym rozkazie NAJWYŻSZYM, dla wiadomości i należytego, w czym kogo dotyczy wykonania, zawiadomić

жащему исполненію. *Приказами:* О вышеизложенномъ Высочайшемъ повелѣніи, для свѣдѣнія и должнаго, въ чемъ до кого касаться будетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество наместника кавказкаго, наместника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ — указами, а другихъ — чрезъ передачу къ дѣламъ герольдмейстера правительствующаго сената копій съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, генераль-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ, войсковому наказному атаману войска донскаго, градоначальникамъ, ст.-петербургскому и московскому оберъ-полиціймейстерамъ, губернскимъ, областнымъ и войсковымъ правленіямъ, судебнымъ палатамъ: ст.-петербургской, московской, харьковской, одесской и тифлисской, палатамъ гражданскаго и уголовного суда и казеннымъ, прибалтійской палатѣ государственныхъ имуществъ, губернскимъ управленіямъ государственныхъ имуществъ и прочимъ, подвѣдомственнымъ правительствующему сенату, присутственнымъ мѣстамъ и лицамъ; въ свѣтѣишій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить свѣдѣнія, въ департаментъ министерства юстиціи копию съ опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего копіи сенатской типографіи дать извѣстіе.

Февраля 27 дня 1870 г.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число. опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ namiestnika kaukaskiego, namiestnika w Królestwie Polskiem, ministrów i głównie zarządzających oddzielnemi wydziałami, jednych przez ukazy, a drugich przez złożenie do akt heroldmajstra rządzącego senatu kopji decyzji senatu; również posłać ukazy: komitetowi urządzającemu w Królestwie Polskiem, generał-gubernatorom, gubernatorom wojennym, gubernatorom, wojskowemu nakaźnemu atamanowi wojska dońskiego, naczelnikom miast, s.-petersburskiemu i moskiewskiemu ober-policmajstrom, rządomb gubernijalnym, okręgowym i wojskowym, izbom sądowym: s.-petersburskiej, moskiewskiej, charkowskiej, odeskiej i tyfińskiej, izbom cywilnym i kryminalnym, tudzież skarbowym, nadbałtyckiej izbie dóbr, rządowych, gubernijalnym rządomb dóbr rządowych, oraz innym podległym rządzącemu senatowi osobom i władzomb rządowym; najświętszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentomb rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu zakommunikować odpisy, a departamentowi ministerstwa sprawiedliwości kopję decyzji i ogłosić drukiem, według ustanowionego porządku, w którym to celu dać wiadomość kantorowi drukarni senatu.

Dnia 27-go lutego 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящъ
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ канцелярji, *Wl. Holewiński.*

Дзief ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

Tom LXX.

По указу Его Величества,
АЛЕКСАНДРА II-го,
ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНИЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствъ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады не имѣющихъ городского характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго, — учредительный комитетъ, по представленію члена — завѣдывающаго дѣлами комитета, въ дополненіе къ постановленію своему отъ 23 января (4 февраля) 1870 г. объ обращеніи въ посады городовъ петроковской губерніи, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ петроковской губерніи города: Вольборжъ, Роспржу и Белхатовъ, петроковскаго уѣзда; Стриковъ и Гловно, брезинскаго уѣзда; Нове-място, равскаго уѣзда; Александровъ, Константиновъ и Тушинъ, лодзинскаго уѣзда; Видаву и Лютомѣрскъ, ласкаго уѣзда; Пржировъ и Кржепице, ченстоховскаго уѣзда; Модржево, Козеглово и Жарки, бендинскаго уѣзда, — обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія, на основаніи Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 г.

1. по петроковскому уѣзду:

Посадъ Вольборжъ включить въ составъ сельской гмины Богуславице; посады: Роспржу присоединить къ гминѣ того же названія, а Белхатовъ къ гминѣ Белхатовекъ.

2. по брезинскому уѣзду:

Посадъ Стриковъ включить въ гмину Добра, а Гловно присоединить къ гминѣ Братошевице.

3. по равскому уѣзду:

Посадъ Нове-място включить въ гмину Гура.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEKSANDRA II-go,
CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 1 czerwca 1869 r. o przemianowaniu na osady niemających charakteru miejskiego osiadłości w guberniach Królestwa Polskiego, — komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiaującego czynnościami komitetu, w uzupełnieniu postanowienia swego z d. 23 stycznia (4 lutego) 1870 r. o zamianie na osady miast gubernji petrokowskiej, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernji petrokowskiej miasta: Wolborz, Rosprza i Bełchatów, w powiecie petrokowskim; Stryków i Główno, w powiecie bieżyńskim; Nowe-Miasto, w powiecie rawskim; Aleksandrów, Konstantynów i Tuszyń, w powiecie łódzinskim; Widawa i Lutomięsk, w powiecie łaskim; Przyrów i Krzepice, w powiecie częstochowskim; Koziegłowy, Żarki i Modrzejewo, w powiecie bendzinskim, — zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego, na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r.

1. w powiecie petrokowskim:

Osadę Wolborz przyłączyć do składu gminy wiejskiej Bogusławice; osady: Rosprzę przyłączyć do gminy tegoż nazwiska, a Bełchatów do gminy Bełchatówek.

2. w powiecie bieżyńskim:

Osadę Stryków przyłączyć do gminy Dobra, a Główno przyłączyć do gminy Bratoszewice.

3. w powiecie rawskim:

Osadę Nowe-Miasto przyłączyć do gminy Góra.

4. по лодзинскому уезду:

Посадъ Александровъ включить въ гмину Бружница; Константиновъ въ гмину Ржевъ, а посадъ Тушинъ въ гмину Горько.

5. по ласкому уезду:

Посады: Видаву включить въ гмину Домброво—Видавская и Лютомѣрскъ въ гмину Лютомѣрскъ.

6. по ченстоховскому уезду:

Изъ посадовъ: Пржирова и Кржепице, образовать самостоятельныя гмины,—и

7. по бендинскому уезду:

Посадъ Модржево присоединить къ гминѣ Загурже-Олькушке, а посады: Козегловы включить въ гмину Рудникъ-велький и Жарки въ гмину того же названія.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 343 засѣданіи, 20 марта (1 апрѣля) 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

4. w powiecie łodzińskim:

Osadę Aleksandrów przyłączyć do gminy Brużnica; osadę Konstantynów do gminy Rzew, a osadę Tuszyn do gminy Górki.

5. w powiecie łaskim:

Osady: Widawę przyłączyć do składu gminy Dombrowo—Widawska i Lutomiersk do gminy Lutomiersk.

6. w powiecie częstochowskim:

Z osad: Przyrowa i Krzepice utworzyć samoistne gminy,—i

7. w powiecie bendińskim:

Osadę Modrzejewo przyłączyć do gminy Zagurze-Olkuszske, a osady: Koziegłowy przyłączyć do gminy Rudnik-Wielki i Żarki do gminy tegoż nazwiska.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiającemu czynnościami komitetu.

Działo się w Warszawie, na 343 posiedzeniu, dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Князя Финляндскаго,
 и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады невмѣющихся городскаго характера поселеній въ губерніяхъ царства польскаго, — учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго двѣма комптета, постановилъ и постановляетъ:

I. Существующіе въ варшавской губерніи города: Окучевъ и Пясечно, варшавскаго уѣзда; Карчевъ, Лятовичъ, Колбель, Цегловъ и Станиславовъ, ново-минскаго уѣзда; Черскъ, горно-кальварійскаго уѣзда; Гоцнаъ, Могельниця Пржибышевъ и Тарчинъ, гроецкаго уѣзда; Вискитки и Надаржинъ, блонскаго уѣзда; Бѣляву и Болимовъ, ловичскаго уѣзда; Иловъ сохачевскаго уѣзда; Осмолинъ гостынскаго уѣзда; Домбровице и Жихлинъ, кутновскаго уѣзда; Коваль, Любраниецъ Пржедечъ и Любень влоцлавскаго уѣзда; Радѣевъ, Служево и Рационжекъ, радѣевскаго уѣзда, — обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія на основаніи Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 года:

1. по варшавскому уѣзду:

Посадъ Окучевъ включить въ составъ сельской гмины того же наименованія, а въ посадѣ Пясечно образовать отдѣльное гминное управленіе.

2. по новоминскому уѣзду:

Въ посадахъ Лятовичъ и Станиславовъ образовать отдѣльныя гминныя управленія; посадъ Карчевъ включить въ составъ гмины Отвоцкъ, а посадъ Колбель въ гмину Рудно, и посадъ Цегловъ въ гмину Мена.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 1 czerwca 1869 r. o przemianowaniu osiadłości nie mających charakteru miejskiego w gubernijach Królestwa Polskiego na osady, — komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiaującego czynnościami komitetu, postanowił i stanowi:

I. Istniejące w gubernaji warszawskiej miasta: Okuniew i Piaseczno, w powiecie warszawskim; Karczew, Latowicz, Kołbiel, Ceglów i Stanisławów, w powiecie nowo-mińskim; Czersk, w powiecie górno-kalwaryjskim; Goszczyn, Mogielnica, Przybyszew i Tarczyn, w powiecie grójcekim; Wiskitki i Nadarzyn, w powiecie błońskim; Bielawa i Bolimów, w powiecie łowickim; Itów, w powiecie sochaczewskim; Osmolin, w powiecie gostyńskim; Dombrowice i Żychlin, w powiecie kutnowskim; Kowal, Lubraniec, Przedecz i Lubień, w powiecie włocławskim; Radziejew, Służewo i Raciążek, w powiecie radziejewskim, — zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego na zasadach, wskazanych w NAJWYŻSZYM ukazie z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r.:

1. w powiecie warszawskim:

Osadę Okuniew przyłączyć do składu gminy wiejskiej tegoż nazwiska, a w osadzie Piaseczno utworzyć osobny zarząd gminny.

2. w powiecie nowo-mińskim:

W osadach Latowicz, i Stanisławów, utworzyć osobne zarządy gminne; osadę Karczew przyłączyć do składu gminy Otwock; osadę Kołbiel do gminy Rudno, a osadę Ceglów do gminy Mienia.

3. по горно-кальварійскому уѣзду:

Посадъ Черскъ соединить съ гминою Махцинь.

4. по гроецкому уѣзду:

Въ посадѣ Могельницѣ образовать самостоятельную гмину; посадѣ Гощинѣ соединить съ гминою Рыкалы; Пржибышевѣ съ гминою Борове и Тарчинѣ съ гминою Коморники.

5. по блонскому уѣзду:

Въ посадѣ Вискятки образовать самостоятельную гмину, а посадѣ Надаржинѣ соединить съ гминою Млоховѣ.

6. по ловичскому уѣзду:

Посадѣ Бѣливу соединить съ гминою Валевце, а въ Болнмовѣ, по присоединеніи къ нему половины гмины Неборовѣ, образовать отдѣльную гмину.

7. по сохачевскому уѣзду:

Посадѣ Иловѣ включить въ гмину того же названія.

8. по гостыньскому уѣзду:

Посадѣ Осмолинѣ соединить съ гминою Санники.

9. по кутновскому уѣзду:

Посадѣ Домбровице соединить съ гминою Вейско-Домбровецке, а въ посадѣ Жихлинѣ, присоединивъ къ нему часть нынѣшней гмины Жихлинѣ, образовать новую гмину съ тѣмъ же названіемъ; остальную же часть прежней гмины Жихлинѣ переименовать въ гмину Добржелинѣ.

10. по влоцлавскому уѣзду:

Въ посадѣ Ковалѣ образовать самостоятельную гмину; посадѣ Любранецѣ включить въ гмину Пяска; Пржедецъ и Любень въ гмины такихъ же названій.

11. по радѣвскому уѣзду:

Посадѣ Радѣвѣ соединить съ гминою Піотрково; Служево включить въ гмину Служево и Рационжѣвѣ гмину Цихоцинекъ.

3. в powiecie górno-kalwaryjskim:

Osadę Czersk połączyć z gminą Machcin.

4. в powiecie grójeckim:

W osadzie Mogielnica utworzyć samoistną gminę; osadę Goszczyn połączyć z gminą Rykały; Przybyszew z gminą Borowei Tarczyn z gminą Komorniki.

5. в powiecie błońskim:

W osadzie Wiskitki utworzyć samoistną gminę, a osadę Nadarzyn połączyć z gminą Młochów.

6. в powiecie łowickim:

Osadę Bielawa połączyć z gminą Walewice, a w Bolimowie, po przyłączeniu do niej połowy gminy Nieborów, utworzyć oddzielną gminę.

7. в powiecie sochaczewskim:

Osadę Iłów przyłączyć do gminy tegoż nazwiska.

8. в powiecie gostyńskim:

Osadę Osmolin połączyć z gminą Sanniki.

9. в powiecie kutnowskim:

Osadę Dombrowice połączyć z gminą Wiejsko-Dombrowieckie, a w osadzie Żychlin, po przyłączeniu do niej części teraźniejszej gminy Żychlin, utworzyć nową gminę tegoż nazwiska; pozostałą zaś część poprzedniej gminy Żychlin, przemianować na gminę Dobrzeliu.

10. в powiecie włocławskim:

W osadzie Kowalu utworzyć samoistną gminę; osadę Lubraniec przyłączyć do gminy Piaski; Przędecz i Lubień do gminy tychże nazwisk.

11. в powiecie radziejewskim:

Osadę Radziejew przyłączyć do gminy Piotrkowo; Służewo do gminy Służewo i Raciąż do gminy Ciecchocinek.

II. Исполнение настоящего постановления, которое должно быть внесено в дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 343 засѣданіи, 20 марта (1 апрѣля) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ*.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, który w dzienniku praw zamieszczone być ma, wklada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 343 posiedzeniu, dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ*.

Za zgodność:
Директоръ главный, преzyдующу
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*.

Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński*.

Дзiеі оглосzenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

Великаго Князя Финляндскаго,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Согласно съ представлениемъ центральной по крестьянскимъ дѣламъ комисіи, признавая необходимымъ установить, въ развитіи Высочайшихъ указовъ 19 февраля (2 марта) 1864 г., объ устройствѣ крестьянъ и 28 октября (9 ноября) 1866 г. объ упраздненіи вотчинныхъ отношеній въ городахъ, правила о порядкѣ пользованія сервитутами и о порядкѣ разбора жалобъ на нарушеніе и превышеніе правъ на сервитуты и, вслѣдствіе того, утвердивъ составленный центральной комисіею проектъ сихъ правилъ, — учредительный комитетъ постановилъ и постановляетъ:

Правила о порядкѣ пользованія сервитутами, признанными, на основаніи Высочайшихъ указовъ 19 февраля (2 марта) 1864 г. и 28 октября (9 ноября) 1866 г., крестьянамъ и мѣщанамъ въ частныхъ, институтскихъ и казенныхъ имѣніяхъ и о порядкѣ разбора жалобъ на нарушеніе и превышеніе правъ на сии сервитуты, внести, установленнымъ порядкомъ, въ дневникъ законовъ; принятіе же соответственныхъ мѣръ по приведенію сихъ правилъ въ дѣйствіе возложить на члена-завѣдывающаго дѣлами комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 342 засѣданіи, 13 (25) марта 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 г.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Zgodnie z przedstawieniem kommissji centralnej spraw włościaskich, uznając, że w rozwinięciu Najwyższych ukazów z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu włościan i z d. 28 października (9 listopada) 1866 r. o zniesieniu stosunków dominjalnych po miastach, niezbędną jest rzeczą postanowić przepisy o porządku użytkowania ze służebności, tudzież o porządku rozpoznawania zażaleń przeciwko naruszeniu i nadużyciu praw służebności, i wskutek tego zatwierdziwszy ułożony przez kommissję centralną projekt rzeczonych przepisów, komitet urządzający postanowił i stanowi:

Przepisy o porządku użytkowania ze służebności, przyznaných na zasadzie ukazów z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. i z d. 28 października (9 listopada) 1866 r. włościanom i mieszczanom w dobrach prywatnych, instytucyjnych i rządowych, tudzież o porządku rozpoznawania zażaleń przeciwko naruszaniu lub nadużyciu praw do tych służebności, wnieść do dziennika praw podług ustanowionego porządku; przedsięwzięcie zaś odpowiednich środków, w celu wprowadzenia w wykonanie tych przepisów, poruczyć członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu.

Działo się w Warszawie, na 342 posiedzeniu, dnia 13 (25) marca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*
Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

П Р А В И Л А:

а) о порядке пользования сервитутами, признанными, на основании указовъ 19 февраля 1864 и 28 октября 1866 годовъ, крестьянамъ и мѣщанамъ въ частныхъ, институтскихъ и казенныхъ имѣніяхъ; и б) о порядке разбора жалобъ на нарушение или превышеніе правъ на сии сервитуты.

ГЛАВА I.

Порядокъ пользования сервитутами.

1. Для обеспечения крестьянъ и мѣщанъ отъ произвольныхъ стѣсненій со стороны владѣльцевъ имѣній въ пользованіи сервитутами, признанными въ ликвидационныхъ табеляхъ и въ данныхъ; равнымъ образомъ, для огражденія владѣльцевъ имѣній отъ превышенія крестьянами или мѣщанами предоставленныхъ имъ правъ на сервитуты, впредь до замѣны сихъ сервитутовъ по добровольнымъ соглашеніямъ, или обязательно, — устанавливаются слѣдующія правила:

А) О сервитутахъ для отопленія, для поправки строеній и изгородей и для подстилки скоту.

2. Владѣльцы лѣсовъ, на коихъ лежатъ сервитуты, обязаны въ концѣ каждаго года (между 1-мъ октября и 1-мъ декабря) доставлять, въ селеніяхъ и посадахъ — мѣстному войту гмины, а въ городахъ — президентамъ или бургомистрамъ — билеты, для выдачи ихъ по принадлежности, лицамъ, имѣющимъ право на сервитуты, въ такомъ числѣ, какое необходимо имъ для полученія, въ слѣдующемъ съ 1 января году, опредѣленнаго, въ ликвидационныхъ табеляхъ и данныхъ, количества фуръ, вязанокъ или тележекъ топлива, или же деревъ на поправку строеній и изгородей.

Примѣчаніе. Въ казенныхъ и институтскихъ имѣніяхъ, обязанности, возложенныя настоящими правилами на владѣльцевъ, исполняютъ лица, въ завѣдываніи коихъ состоятъ казенные и институтскіе лѣса, обремененные сервитутами (т. е. лѣсничіе или арендаторы фольварковъ, и т. п.). Тѣ же лица пользуются и правами, предоставленными владѣльцамъ сими правилами.

3. Число билетовъ должно соответствовать: на топливо и на подстилку, если то и другое опредѣлено въ ликвидационныхъ

P R Z E P I S Y:

а) о порядку użytkowania ze służebności, przyznanych na zasadzie ukazów z d. 19 lutego 1864 r. i 28 października 1866 r. włościanom i mieszczaom w dobrach prywatnych, instytucyjnych i rządowych; i b) о порядку rozpoznawania zażaleń przeciwko naruszeniu lub nadużyciu praw do tych służebności.

ROZDZIAŁ I-y.

PORZĄDEK UŻYTKOWANIA ZE SŁUŻEBNOŚCI.

1. Dla zabezpieczenia włościan i mieszczan od samowolnych ścięć przez właścicieli dóbr w użytkowaniu ze służebności, przyznanych w tabellach likwidacyjnych lub nadawczych, jak również dla zastąpienia właścicieli dóbr od nadużywania przez włościan lub mieszczan przyznanych im praw do służebności, zanim nastąpi zamiana tych służebności w skutku dobrowolnych porozumień, lub w drodze przymusowej, — ustanawiają się następujące przepisy:

A. O służebnościach wrębu na opał, na prawę budowli i ogrodzeń, tudzież o służebności ściółki.

2. Właściciele lasów, na których ciąży służebności, obowiązani są w końcu każdego roku (pomiędzy 1-m października a 1-m grudnia) dostarczać, we wsiach i osadach — miejscowemu wójtowi gminy, a w miastach — prezydentom lub burmistrzom, билеты, dla doręczenia ich właściwym osobom, mającym prawo do użytkowania ze służebności, w takiej liczbie, jaka jest im niezbędną dla otrzymania, w następującym z dniem 1-m stycznia roku wykazanych w tabellach likwidacyjnych lub nadawczych, ilości: fur, wiązek lub wózków opału, albo też drzewa na naprawę budowli i ogrodzeń.

Uwaga. W dobrach rządowych i instytucyjnych, obowiązani niniejszemi przepisami na właścicieli włożone, spełniają osoby, pod zawiadywaniem których zostają lasy rządowe i instytucyjne, służebnościami obciążone (t. j. leśniczowie albo dzierżawcy folwarków i t. p.). Te również osoby korzystają i z praw, zapewnionych właścicielom mocą niniejszych przepisów.

3. Liczba biletów powinna być odpowiednią: na opał i ściółkę, jeżeli jedno i drugie w tabelli likwidacyjnej lub nadawczej oznaczo-

табеляхъ и данныхъ, фурами—числу фуръ (т. е. на каждую фуру долженъ быть отдѣльный билетъ); если же вязанками или тележками, числу гаевыхъ (т. е. назначенныхъ для входа или въѣзда въ лѣсъ) дней; а на починку строеній и изгородей, числу усадьбъ, пользующихся этимъ сервитутомъ; въ каждомъ изъ билетовъ на послѣдній родъ сервитута означается сполна все то количество материала, которое слѣдуетъ на одну усадьбу въ теченіи цѣлаго года, но при полученіи материала, надсмотрщикъ лѣса, согласно ст. 7-ой сихъ правилъ, каждый разъ отмѣчаетъ въ билетѣ, сколько отпущено въ счетъ годовой пропорціи.

4. Билеты на пользованіе сервитутомъ имѣютъ силу только въ теченіи одного года, на который выданы.

5. Выстѣ съ доставкой билетовъ, владѣлецъ лѣса сообщаетъ въ селеніяхъ и посадахъ—войту, а въ городахъ—президенту или бургомистру: въ какихъ лѣсосѣкахъ, или другихъ мѣстахъ, крестьяне или мѣщане могутъ срубить слѣдующія имъ деревья, собирать суншникъ и стилку и т. д.; какія части лѣса отведены подъ загайники (заказной молодой лѣсъ), куда не слѣдуетъ въѣзжать и входить, и какими дорогами должно въѣзжать въ лѣсъ и выѣзжать изъ онаго; равнымъ образомъ, владѣлецъ можетъ назначить, согласно мѣстному обычаю, гаёвые дни, если они не назначены въ ликвидационной табели или данной, а также надсмотрщиковъ за лѣсомъ, и объ этомъ увѣдомляетъ войта, или президента и бургомистра, по принадлежности.

Если крестьяне или мѣщане найдутъ въ распоряженіяхъ владѣльца по упомянутымъ, или инымъ, предметамъ, какія-либо неудобства или стѣсненіе, то могутъ заявить о томъ мѣстному комиссару по крестьянскимъ дѣламъ, который обязанъ разобрать дѣло и постановить рѣшеніе, порядкомъ, указаннымъ въ 14 ст. настоящихъ правилъ.

Примѣчаніе. Назначенныя для пользованія сервитутами лѣсосѣки, въ случаѣ необходимости въ продажѣ лѣса, могутъ быть замѣняемы на другія, съ разрѣшенія мѣстной комиссіи по крестьянскимъ дѣламъ, порядкомъ опредѣленнымъ въ постановленіи учредительнаго комитета 20 апрѣля 1865 года (ст. 31 экстреннаго журнала).

6. Въ случаѣ недоставленія владѣльцемъ потребнаго числа билетовъ къ 1 декабря; войтъ гмины, президентъ или бургомистръ, выдаетъ таковыя подлежащимъ лицамъ отъ себя на всѣ двѣнадцать мѣсяцевъ предстоящаго года и въ тоже время доводитъ до свѣдѣнія уѣзднаго начальника и комиссара по крестьянскимъ дѣламъ о неисполненіи владѣльцемъ постановленнаго въ 1-й ст. правила.

ne jest w furach—liczbie fur (t. j. na każdą furę powinien być osobay bilet); jeżeli zaś w wiązkach albo wózkach — liczbie dni ugajowych (t. j. oznaczonych do wejścia lub wjazdu do lasu); — a na naprawę budowl i ogrodzeń — liczbie osad, użytkujących z tej służebności; w każdym bilecie na ostatni rodzaj służebności oznacza się całkowita ilość materiału, jaka przypada na jedną osadę w ciągu całego roku, lecz przy odbieraniu materiału, dozorca lasu, stosownie do art. 7-go niniejszych przepisów, odnotuje za każdym razem w bilecie: ile wydano na rachunek rocznej należności.

4. Bilety na użytkowanie ze służebności, służą tylko w przeciągu tego roku, na który są wydane.

5. Obok dostarczenia biletów, właściciel lasu zawiadamia: we wsiach i osadach — wójta, a w miastach — prezydenta lub burmistrza, w których porębach albo innych miejscach włościanie lub mieszczanie mogą wyrąbać przynależne im drzewo, zbierać susz i ściółkę i t. d.; które części lasu przeznaczone są na zagajniki (las młody, zamknięty), gdzie nie należy wjeżdżać i wchodzić, — jakimi drogami należy do lasu wjeżdżać i wyjeżdżać z niego; również właściciel może oznaczyć, odpowiednio do miejscowego zwyczaju, dni ugajowe, jeżeli te nie są oznaczone w tabelli likwidacyjnej lub nadawczej, tudzież wyznaczyć dozorców lasu, i o tem zawiadamia właściwego wójta, prezydenta lub burmistrza.

Jeżeli włościanie albo mieszczanie znajdują w rozporządzeniach dziedzica co do pomienionych lub innych przedmiotów, jakie niedogodności albo ścięsnienia, mogą zameldować o tem miejscowemu kommissarzowi spraw włościańskich, który obowiązany rzecz tę rozpoznać i zdecydować według porządku, ustanowionego w art. 14 niniejszych przepisów.

Uwaga. Poręby, przeznaczone na użytki ze służebności, w razie konieczności sprzedaży lasu, mogą być zamieniane na inne za zezwoleniem miejscowej kommissji spraw włościańskich według porządku, przepisanego postanowieniem komitetu urządzającego z dnia 20-go kwietnia 1865 r. (poz. 31 posiedz. nadzwyczajne).

6. W razie niedostarczenia przez właścicieli odpowiedniej liczby biletów do dnia 1-go grudnia, wójt gminy, prezydent albo burmistrz, wydaje takowe właściwym osobom od siebie na całe dwanaście miesięcy nadchodzącego roku, i jednocześnie donosi naczelnikowi powiatu i kommissarzowi spraw włościańskich o niewykonaniu przez właściciela postanowionego w art. 1 przepisu.

7. Въѣзжая въ лѣсъ, крестьяне, или мѣщане, обязаны предъявлять билеты надсмотрщику; при выѣздѣ же ихъ изъ лѣса надсмотрщикъ или отбираетъ билеты или же дѣлаетъ на нихъ отмѣтки о полученіи сервитутнаго матеріала.

8. Владѣльцу лѣса предоставляется указать тѣ деревья, которыя, по качеству и размѣру своему, могутъ быть срублены въ пользу крестьянъ или мѣщанъ; онъ можетъ также отпускать строительный матеріалъ, надлежащаго же качества и размѣра, уже срубленный, по его распоряженію, въ собственномъ его лѣсу, или приобрѣтенный на сторонѣ; но при этомъ наблюдается, чтобы вывозка изъ мѣста, откуда крестьяне, или мѣщане должны получить приготовленный матеріалъ, не представляла для нихъ болѣе затрудненій или невыгодъ, нежели вывозка изъ того мѣста, которое указано въ ликвидационной табели или данной.

Б) О пастбищномъ сервитутѣ.

9. Крестьяне и мѣщане, имѣющіе право на пастбищный сервитутъ, какъ въ частныхъ и институтскихъ имѣніяхъ, такъ и въ казенныхъ, обязаны выгонять на пастбище только такого рода скотъ, въ такомъ количествѣ, въ то время и на тѣ именно мѣста, какъ это назначено въ ликвидационныхъ табеляхъ или данныхъ.

Равнымъ образомъ, владѣлецъ имѣнія, пользуясь пастбищемъ совместно съ крестьянами, обязанъ сообразоваться съ кормовыми средствами пастбища, дабы и разумнымъ и несоответственнымъ существовавшему обычаю прогономъ на оное дворянскаго, или посторонняго скота, не лишать и не уменьшать способовъ содержанія для скота крестьянъ и мѣщанъ, количество и родъ котораго опредѣлены въ ликвидационныхъ табеляхъ или данныхъ.

10. Правило, изложенное въ 5-ой статьѣ относительно распоряженій владѣльца для охраненія своего имущества, кромѣ выдачи билетовъ на сервитуты, и относительно права жалобы крестьянъ на стѣсненія, примѣняется, въ чемъ слѣдуетъ и къ пользованію пастбищнымъ сервитутомъ.

ГЛАВА II-я.

Порядокъ разбора жалобъ на нарушеніе или превышеніе правъ на сервитуты.

11. Для разбора жалобъ на нарушеніе или превышеніе правъ на сервитуты, устанавливается слѣдующій порядокъ:

12. Сторона, права которой, относительно сервитутовъ, нарушены, немедленно заявивъ о томъ воѣту гмвны, президенту или

7. Wjeżdżając do lasu, właścianie albo mieszcianie, obowiązani są okazywać bilety dozorca; przy wyjeździe zaś z lasu, dozorca albo odbiera bilety albo też czyni na nich adnotacje o odbiorze materiałów.

8. Właściciel lasu ma prawo wskazać te drzewa, które odpowiednio do gatunku i rozmiaru swego, mogą być wyrąbane na korzyść właścian albo mieszcian; może także wydać materiał budowlany właściwego gatunku i rozmiaru, już wyrąbany z jego rozporządzenia, własnym jego lesie, albo gdzieindziej nabyty, lecz przytem pilnować należy, aby wywózka z miejsca, z kąd właścianie albo mieszcianie mają otrzymać przygotowany materiał, nie przedstawiała dla nich większych trudności lub niedogodności, aniżeli wywózka z tego miejsca, które wskazano w tabelli likwidacyjnej lub nadawczej.

Б) О служебности паствишка.

9. Włóścianie i mieszcianie, mający prawo do użytku ze służebności pastwiska, tak w dobrach prywatnych i instytucyjnych, jako i rządowych, obowiązani są wypędzać na pastwisko tylko takiego gatunku bydło, w takiej ilości, w tym czasie i na te mianowicie miejsca, jak to jest oznaczonem w tabellach likwidacyjnych lub nadawczych.

Również właściciel dóbr, użytkując z pastwiska wspólnie z włóścianami, obowiązany jest mieć na względzie ołfitość paszy na pastwisku, ażeby nieumiarkowanem i nieodpowiedniem do istniejącego zwyczajaj napędzaniem na takowe dworskiego albo obcego bydła, nie pozabawiać lub nie uszczuplać środków utrzymania dla bydła włóściańskiego i mieszczańskiego, którego ilość i rodzaj oznaczone są w tabellach likwidacyjnych lub nadawczych.

10. Przepis, zawarty w art. 5 co do rozporządzeń właściciela w celu ochrony jego majątku, oprócz udzielania biletów na służebności i co do służącego włóścianom prawa skarżenia się na ścieśnienia, stosuje się w czem wypada i do użytkowania ze służebności pastwiska.

ROZDZIAŁ II.

PORZĄDEK ROZPOZNAWANIA ZAŻALEŃ PRZECIWKO NARUSZENIU LUB NADUŻYCIU PRAW SŁUŻEBNOŚCI.

11. Do rozpoznawania zażaleń przeciwko naruszeniu lub nadużyciu praw do służebności, ustanawia się następujący porządek:

12. Strona, której prawa pod względem służebności zostały naruszone, niezwłocznie zameldowawszy o tem właściwemu wójtowi

бургомистру, по принадлежности, обращается съ жалобою къ комиссару по крестьянскимъ дѣламъ.

13. По полученіи заявленія, войтъ, президентъ или бургомистръ, немедленно принимаютъ надлежащія, указанныя закономъ, мѣры, какъ-то: розысканіе и секвестръ лѣса, неправильно срубленнаго крестьянами, или мѣщанами, или неправильно задержаннаго владѣльцемъ; приведеніе въ извѣстность числа штукъ скота, выннанаго крестьянами, или мѣщанами, на владѣльческія земли или въ лѣсъ, свыше означеннаго въ ликвидационныхъ табеляхъ или данныхъ, или же владѣльцемъ на общее съ крестьянами, или мѣщанами, пастбище, свыше количества, существовавшаго во время издачія указовъ 19 февраля 1864 и 28 октября 1868 годовъ, къ стѣсненію пользованія сервитутомъ и т. п.

14. Комиссаръ, получивъ жалобу, разбираетъ дѣло порядкомъ, указаннымъ въ приложеніи къ 118 ст. постановленій учредительнаго комитета (п. п. 12—25), и постановляетъ рѣшеніе, которое объявляется сторонамъ. Въ рѣшеніи своемъ комиссаръ обязанъ съ точностью опредѣлить сущность и размѣръ нарушенія права; и, если причиненный вредъ или стѣсненіе исправимы въ натурѣ, безъ ущерба для той или другой стороны (напримѣръ — когда крестьянами или мѣщанами вырублено во владѣльческомъ лѣсу больше деревъ, нежели сѣдовало по табели или данной, или же когда владѣлецъ какимъ-либо способомъ воспрепятствовалъ своевременному полученію всего принадлежащаго крестьянамъ количества деревъ, или фуръ топлива и т. п.), — то комиссаръ назначаетъ способъ и срокъ исправленія; если же, для удовлетворенія обиженной стороны, требуется денежное вознагражденіе, равно, если, при нарушеніи или превышеніи права на сервитуты, совершено было проступокъ или преступленіе, то комиссаръ передаетъ дѣло, для рѣшенія по предмету взысканія денегъ и наказанія, или въ гминный, или въ гражданскій и уголовный суды по принадлежности.

15. Сторона, недовольная рѣшеніемъ комиссара, имѣетъ право обратиться съ апелляціонною жалобою въ губернскую комиссію по крестьянскимъ дѣламъ въ теченіи мѣсяца со дня объявленія рѣшенія. Если заявленіе о намѣреніи обжаловать рѣшеніе послѣдуетъ при слушаніи рѣшенія, то комиссаръ выдаетъ въ томъ удостовѣреніе, въ исполненіе рѣшенія приостанавливается; если же такого заявленія не будетъ, то рѣшеніе приводится въ исполненіе при содѣйствіи сельскаго и гминнаго начальства, или же президента и бургомистра, а въ случаѣ надобности, уѣзднаго начальника.

gminy, prezydentowi lub burmistrzowi, udaje się z zażaleniem do kommissarza spraw włościańskich.

13. Otrzymawszy wiadomość, wójt, prezydent lub burmistrz, niezwłocznie przedsięwzię właściwe środki, przez prawo wskazane, jako to: wysiedzenie i sekwestr drzewa nieprawnie wyrąbanego przez włościan lub mieszczan, albo nieprawnie zatrzymanego przez właściciela; wysiedzenie liczby sztuk bydła, wypędzonego przez włościan lub mieszczan na pola właściciela lub do lasu, wyższej nad oznaczoną w tabellach likwidacyjnych lub nadawczych, albo też przez właściciela na wspólne z włościanami lub mieszczanami pastwisko, wyższej nad ilość istniejącą w czasie wydania ukazów z d. 19 lutego 1864 r. i 28 października 1868 r., dla ścięśnienia użytku ze służebności i. t. p.

14. Kommissarz, otrzymawszy skargę, rozpoznaje sprawę porząkiem, wskazanym w aneksie do poz. 118 post. komitetu urządzającego (p. p. 12—25) i wydaje decyzję, która ogłasza się stronom. W decyzji swej kommissarz obowiązany jest dokładnie oznaczyć sposób i rozciągłość naruszenia prawa; i jeżeli zrzadzona szkoda lub ścięśnienie, mogą być wynagrodzone w naturze bez uszczerbku jednej lub drugiej strony (na przykład, kiedy włościanie lub mieszczanie wyrąbali w lesie właściciela więcej drzew jak należało podług tabelli likwidacyjnej lub nadawczej, albo też jeżeli właściciel jakim bądź sposobem przeszkodził odebraniu w swoim czasie przynależnej włościanom ilości drzewa albo fur opału i t. p.), kommissarz oznaczy sposób i termin wynagrodzenia; jeżeli zaś dla zaspokojenia strony pokrzywdzonej, potrzebnem jest wynagrodzenie pieniężne, jak również, jeżeli przy naruszeniu lub nadużyciu prawa do służebności, popełnione było przestępstwo lub wykroczenie, kommissarz przekaże sprawę do rozstrzygnięcia w przedmiocie odzyskania pieniędzy i ukarania, właściwemu sądowni: gminnemu, cywilnemu lub kryminalnemu.

15. Strona, nie poprzestająca na decyzji kommissarza, ma prawo podać skargę appellacyjną do kommissji gubernijalnej spraw włościańskich w przeciągu miesiąca od daty ogłoszenia decyzji. Jeżeli deklaracja o zamiarze zaskarżenia decyzji złożoną będzie przy ogłoszeniu decyzji, kommissarz wyda na to świadectwo, a wykonanie decyzji zostanie wstrzymanem; jeżeli zaś taka deklaracja złożoną nie została, decyzja wprowadza się w wykonanie za współdziałaniem zwierzchności wiejskiej i gminnej, albo też prezydenta lub burmistrza, a w razie potrzeby i naczelnika powiatu.

16. Комиссія по крестьянскимъ дѣламъ, разсмотрѣвъ аппелляціонную жалобу, или утверждаетъ рѣшеніе комиссара окончательно, или постановляетъ сама новое окончательное рѣшеніе, которое приводитъ въ исполненіе немедленно.

17. Кассационныя жалобы на рѣшеніе губернскихъ комиссій подаются установленнымъ порядкомъ въ высшія учрежденія.

18. Гминный судъ, получивъ отъ комиссара или отъ комиссіи дѣло, склоняетъ стороны къ окончанію онаго мировымъ соглашеніемъ. Если, въ теченіи трехъ дней, соглашеніе не состоится, то гминный судъ опредѣляетъ сумму убытковъ по мѣстнымъ цѣнамъ и постановляетъ рѣшеніе о взысканіи сихъ убытковъ въ пользу потерпѣвшей стороны, когда они не превышаютъ сумму 100 рублей. Равнымъ образомъ, гминный судъ опредѣляетъ мѣру наказанія за проступокъ, если таковой по дѣлу окажется и подлежитъ вѣдѣнію гминнаго суда.

19. Жалобы, въ кассационномъ порядкѣ, на рѣшеніе гминнаго суда подаются чрезъ сей судъ, въ губернскую комиссію по крестьянскимъ дѣламъ въ мѣсячный срокъ.

Примѣчаніе. Состоявшееся рѣшеніе не препятствуетъ сторонамъ окончить дѣло мировымъ соглашеніемъ.

20. Если бы, въ теченіи 30 дней, жалобы на рѣшеніе гминнаго суда не поступило, то рѣшеніе его приводится въ исполненіе; въ противномъ случаѣ, исполненіе рѣшенія приостанавливается, и жалоба, вмѣстѣ съ производствомъ дѣла, немедленно представляется гминнымъ судомъ въ губернскую комиссію по крестьянскимъ дѣламъ.

21. По разсмотрѣніи дѣла, губернская комиссія или оставляетъ рѣшеніе гминнаго суда въ своей силѣ или же отмѣняетъ, и предлагаетъ тому же самому, или иному гминному суду, постановить новое рѣшеніе.

22. Если, по дѣлу, переданному комиссаромъ въ гминный судъ, при оцѣнкѣ убытковъ, окажется, что сумма сихъ убытковъ превышаетъ 100 рублей, или что, при нарушеніи или превышеніи сервитутнаго права, совершенъ былъ такой проступокъ или преступленіе, которые не подлежатъ вѣдѣнію гминнаго суда, то гминный судъ устанавливаетъ рѣшеніе о непринадлежности дѣла его юрисдикціи, и передаетъ дѣло въ гражданскій или уголовный судъ, гдѣ оно получаетъ дальнѣйшій ходъ, согласно общимъ правиламъ судопроизводства.

23. Судебныя мѣста приступаютъ къ разсмотрѣнію и рѣше-

16. Kommissja spraw włościańskich rozpoznawszy skargę apellacyjną, albo zatwierdza decyzję kommissarza ostatecznie, albo postanawia sama nową ostateczną decyzję, którą wprowadza w wykonanie niezwłocznie.

17. Skargi kassacyjne przeciwko decyzjom kommissyj gubernijalnych podają się ustanowionym porządkiem do władz wyższych.

18. Sąd gminny, po otrzymaniu sprawy od kommissarza albo od kommissji, skłania strony do zakończenia sporu przez układ dobrowolny. Jeżeli w przeciągu trzech dni, porozumienie nie nastąpi, sąd gminny oznacza wysokość szkody podług cen miejscowych i wydaje decyzję co do wynagrodzenia tej szkody stronie pokrzywdzonej, jeżeli takowa rs. 100 nie przenosi. Również sąd gminny oznacza rodzaj kary za wykroczenie, jeżeli takowe okaże się ze sprawy i podlega attrybucji sądu gminnego.

19. Skargi w drodze kassacji przeciwko decyzji sądu gminnego, podają się przez tenże sąd do kommissji gubernijalnej spraw włościańskich w terminie miesięcznym.

Uwaga. Wydana decyzja nie przeszkadza stronom zakończyć spór przez dobrowolne porozumienie się.

20. Jeżeli w ciągu dni 30, skarga na decyzję sądu gminnego podaną nie została, to decyzja jego wprowadza się w wykonanie, w przeciwnym zaś razie, wykonanie decyzji wstrzymuje się, a skargę wraz z wyjaśnieniem sprawy, sąd gminny przedstawia niezwłocznie kommissji gubernijalnej spraw włościańskich.

21. Po rozpoznaniu sprawy, kommissja gubernijalna albo pozostawia decyzję sądu gminnego w swej mocy, albo też takową uchyla i poleca temuż samemu lub innemu sądowi gminnemu, ponownie tę sprawę zadecydować.

22. Jeśli w sprawie, przekazanej sądowi gminnemu przez kommissarza, okaże się przy oszacowaniu szkody, że wysokość tej szkody przewyższa rs. 100, albo, że przy naruszeniu albo nadużyciu prawa służebności, popełnione zostało takie przestępstwo lub wykroczenie, które nie podlega attrybucji sądu gminnego, to sąd gminny wydaje wyrok pod względem niewłaściwości do rozpoznania tej sprawy i odstępuje takową sądowi cywilnemu lub kryminalnemu, gdzie śladanym jej będzie bieg dalszy, stosownie do ogólnych przepisów postępowania sądowego.

23. Władze sądowe przystępują do rozpoznania i zawyrokowa-

нію дѣлъ, возникшихъ по поводу нарушения или превышенія сер-
витутныхъ правъ не иначе, какъ по предварительномъ постановленіи
коммисара, согласно 14 ст., или же гминнаго суда, согласно 22
ст. настоящихъ правилъ.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

nia spraw wynikłych z powodu naruszenia lub nadużycia praw słu-
żebności nie inaczej, jak za poprzednią decyzją kommissarza, stosow-
nie do art. 14, albo też sądu gminnego, stosownie do art. 22 przepisów
niniejszych.

НАМѢСТНИКЪ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛКОВОМЪ

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящы
въ комиссии rządowej справедливости, тайны радца, *Wosiński.*

Директоръ канцелярии, *Wł. Holewiński.*

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушавъ* предложение г. герольдмейстера, отъ 21-го января с. г. за № 177, въ коемъ изъяснено, что при указѣ правительствующаго сената, отъ 5-го юля 1868 г. опубликована утвержденная его сиятельствомъ министромъ юстиціи, согласно Высочайше утвержденному 12 юня 1867 г. мѣрнію государственнаго совѣта, такса за художественные труды по изготовленію документовъ, выдаваемыхъ департаментомъ герольдіи правительствующаго сената. Причитяющіяся по этой таксѣ деньги лицами, обращающимися въ департаментъ герольдіи правительствующаго сената съ просьбами о выдачѣ документовъ, вносятся вмѣстѣ съ казенными пошлинами въ мѣстныя казначейства, которыми и должны быть записываемы, согласно, вышеозначенному мѣрнію государственнаго совѣта, въ специальныя средства министерства юстиціи. Нынѣ, по соглашенію съ министромъ финансовъ и государственнымъ контролеромъ, признано болѣе удобнымъ, чтобы лица, желающія ходатайствовать въ департаментѣ герольдіи правительствующаго сената о выдачѣ имъ документовъ на дворянское достоинство, почетные титулы, почетное гражданство, а равно и о выдачѣ родословныхъ и гербовъ, вносили слѣдующія съ нихъ, на основаніи вышевложенной таксы, деньги въ пользу гербоваго отдѣленія или присылали по почтѣ, при особыхъ объявленіяхъ на простой бумагѣ въ Ст.-Петербургъ, въ главное казначейство, для записыванія ихъ въ специальныя средства министерства юстиціи по департаменту герольдіи правительствующаго сената; при прошеніяхъ же въ департаментъ герольдіи правительствующаго сената означенныя лица должны прилагать квитанціи главнаго казначейства въ пріемѣ денегъ или почтовыхъ росписки, если деньги эти посланы по почтѣ. Пошлины же слѣдующія въ казну, должны быть вносимы въ мѣстныя казначейства. О чемъ онъ, г. герольдмейстеръ, вслѣдствіе предписанія его сиятельства министра юстиціи, отъ 16-го января с. г. за № 1066-мъ, предлагаетъ правительствующему сенату съ тѣмъ, не благоугодно ли будетъ сдѣлать распоряженіе о опубликованіи вышепроеписаннаго во всеобщее свѣдѣніе. *Приказали:* О такомомъ

U K A Z

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSYI,
z rządzącego senatu,

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Podług aktu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *sluchał:* przedstawienia pana heroldmajstra z dnia 21-go stycznia r. b. № 177, w którym wyrażono, że przy akcie rządzącego o senatu z dnia 5-o lipca 1868 roku została ogłoszona, zatwierdzona przez ministra sprawiedliwości, zgodnie z NAJWYŻEJ zatwierdzoną dnia 12 czerwca 1867 roku uchwałą rady państwa, taksa robót artystycznych przy przygotowaniu dokumentów, wydawanych przez departament heroldji rządzącego senatu. Przypadające według tej taksy pieniądze, osoby udające się z prośbami do departamentu heroldji rządzącego senatu o wydanie dokumentów, wnoszą wraz z opłatami skarbowemi do miejscowych kass, które obowiązane są zapisywać takowe, stosownie do wymienionej uchwały rady państwa, jako specjalne fundusze ministerstwa sprawiedliwości. Obecnie, po porozumieniu się z ministrem finansów i kontrolerem państwa, uznano za właściwsze, aby osoby pragnące udać się z prośbą do departamentu heroldji rządzącego senatu o wydanie im dyplomów: szlachectwa dziedzicznego, tytułów honorowych, obywatelstwa poczesnego, jakoteż o wydanie rodowodów i herbów, wносиły przypadające według powyższej taksy pieniądze dla wydziału herbów, lub odsyłały je pocztą przy oddzielnych deklaracjach na papierze zwyczajnym do Petersburga, do kassy głównej, dla zapisania ich pod specjalnemi funduszami ministerstwa sprawiedliwości z departamentu heroldji rządzącego senatu; przy podaniach zaś do departamentu heroldji rządzącego senatu, osoby rzeczzone powinny załączać kwity kassy głównej na odbiór pieniędzy, lub też kwity pocztowe, jeżeli pieniądze wysłane zostały pocztą. Opłaty zaś przynależne skarbowi, wnoszone być winny do miejscowych kass. O czem p. heroldmajster, w skutek reskryptu ministra sprawiedliwości z dnia 16-go stycznia r. b. № 1066, przedstawia rządzącemu senatowi, z wnioskiem o wydanie rozporządzenia, aby o tem podanem zostało do powszechnej wiadomości. *Polecik:* O takowem przedstawieniu p. heroldmajstra, dla wiadomości i należytego, w czem kogo dotyczy wykonania, zawiadomić JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ namiestnika kaukazu, namiestnika w królestwie polskiem, ministrów i głównie-zarządzających oddzielnemi wydziałami, jednych — przez ukazy, a drugich — przez złożenie do akt heroldmajstra kopi

предложеніи г. герольдмейстера, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество намѣстника кавказскаго, намѣстника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ — указами, а другихъ — чрезъ передачу къ герольдмейстерскимъ дѣламъ копій съ опредѣленія правительствующаго сената и дать знать указами: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, генераль-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ, войсковому наказному атаману войска донскаго, градоначальникамъ, с.-петербургскому и московскому оберъ-полиціимейстерамъ, судебнымъ палатамъ: с.-петербургской, московской, харьковской, одесской и тифлисской, губернскимъ войсковымъ и областнымъ правлениямъ и прочимъ подвѣдомственнымъ правительствующему сенату присутственнымъ мѣстамъ; въ святѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія, сообщить свѣдѣнія, а въ контору сенатской типографіи, для припечатанія въ установленномъ порядкѣ, дать извѣстіе и передать въ департаментъ министерства юстиціи копію съ сего опредѣленія.

Февраля 27 дня 1870 года.

Подлинное за подлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

postanowienia rządzącego senatu i zawiadomić przez ukazy: komitet urządzający w królestwie polskiem, generał-gubernatorów, gubernatorów wojennych, gubernatorów, wojskowego nakaźnego atamana wojska dońskiego, naczelników miast. petersburskiego i moskiewskiego ober-policmajstrów, izby sądowe: petersburską, moskiewską, charkowską, odeską i tyfliską, gubernijalne wojskowe i obwodowe zarządy i inne podwładne rządzącemu senatowi władze rządowe; do najświętszego zaś rządzącego synodu, do wszystkich departamentów rządzącego senatu i do ogólnego zebrania onych, przesłać zawiadomienia, a kantor drukarni senatu zawiadomić, celem wydrukowania wedle ustanowionego porządku i złożyć w departamencie ministerstwa sprawiedliwości kopję niniejszej uchwały.

Dnia 27-go lutego 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) Я. Соловьевъ.

За zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, Wosiński.

Dyrektor kancelarji, Wl. Holewiński.

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

жанія торговыхъ или промышленныхъ заведеній, и б) для содержанія торговыхъ или промышленныхъ заведеній, по ст. 9 сего положенія изъятыхъ отъ билетнаго сбора. По одному свидѣтельству 2-й гильдіи разрѣшается содержать торговыхъ и промышленныхъ заведеній, въ томъ числѣ и изъятыхъ по ст. 9 отъ билетнаго сбора, такое количество, какое соотвѣтствуетъ десяти билетамъ, а по свидѣтельству на мелочной торговлѣ — четыремъ билетамъ (считая въ этихъ случаяхъ патентъ на выдѣлку или продажу швей или же акцизное свидѣтельство за билетъ).

На семь основаній, по одному свидѣтельству 2-ой гильдіи можно получить не болѣе десяти билетовъ а по свидѣтельству на мелочной торговлѣ — не болѣе четырехъ билетовъ, съ установленною за нихъ платою. Ст. 20. *Примѣчаніе 2-е.* Въ отношеніи евреевъ вѣдѣныя черты, для еврейской общины назначенной, существуютъ особыя узаконенія. Сіе примѣчаніе относится также къ ст. 84 положенія. Ст. 30. *Примѣчаніе 2-е.* Содержатели рабочихъ для производства разнаго рода строительныхъ и земляныхъ работъ, продолжающихся не цѣлый годъ, могутъ получать полугодовыя свидѣтельства и ранѣе 1-го іюля, при открытіи работъ, съ тѣмъ, что дѣйствіе такихъ свидѣтельствъ оканчивается съ истеченіемъ 6 мѣсяцевъ. Ст. 33. По свидѣтельству 2-й гильдіи предоставляется: а) право производить въ томъ убздѣ, на который взято свидѣтельство, розничную торговлю русскими и иностранными товарами изъ лавокъ или магазиновъ, а также содержать фабрики, заводы и ремесленные заведенія, при чемъ число торговыхъ и промышленныхъ заведеній, по свидѣтельству 2-й гильдіи, согласно ст. 16, должно соотвѣтствовать числу билетъ, въ не болѣе десяти, и б) право принимать подряды, поставки и откупа на сумму не свыше 15,000 р. каждый. Ст. 34. *Примѣчаніе 2-е.* Къ заведеніямъ, содержимымъ по свидѣтельствамъ и билетамъ по 2-й гильдіи, причисляются мельницы паровыя; водяныя же и вѣтряныя, а равно приводимыя временно въ дѣйствіе подвижными паровыми двигателями (локомобилями), относятся къ сѣмъ заведеніямъ въ такомъ только случаѣ, если имѣютъ 5 и болѣе поставовъ. Ст. 41. *Примѣчаніе 3-е.* Находящіяся въ чертѣ городскихъ поселеній мельницы водяныя и вѣтряныя, а также приводимыя временно въ дѣйствіе подвижными паровыми двигателями, содержатся по свидѣтельству и билетамъ на мелочной торговлѣ, если имѣютъ 3 или 4 поставы, по свидѣтельствамъ на мелочной торговлѣ (безъ билета), если имѣютъ 2 поставы, и по свидѣтельствамъ сего рода съ половиною пошлиною, если имѣютъ 1 поставъ. Ст. 118. Если въ лавкахъ, магазинахъ, ренсковыхъ погребахъ и другихъ торговыхъ и промышленныхъ заведе-

ныя закладовъ handlowych lub przemysłowych, — i b) dla utrzymania takichъ закладовъ handlowych lub przemysłowych, które podług artykułu 9 ustawy, są wyłączone od opłaty biletowej. Za jednym świadectwem 2-jej gildji pozwala się utrzymywać zakłady handlowe i przemysłowe, a między temi takie, które podług art. 9 ustawy, od opłaty biletowej są wyłączone, w takiej ilości, jaka jest odpowiednią dziesięciu biletom, a za świadectwem na drobny handel — czterem biletom (uważając w tych przypadkach patent na wyrób lub sprzedaż trunków, albo świadectwo akcyjne, za bilet).

Na tej zasadzie, za jednym świadectwem 2-jej gildji otrzymać można nie więcej jak dziesięć biletów a za świadectwem na drobny handel, nie więcej jak cztery bilety, za ustanowioną od nich opłatą. Art. 20. *Uwaga 2.* Co do żydów, po za obrębem dla ludności żydowskiej oznaczonym, istnieją osobne przepisy. Uwaga ta stosuje się również do art. 84 ustawy. Art. 30. *Uwaga 2.* Utrzymujący robotników do wykonywania różnych robót budowlanych lub ziemnych, trwających nie cały rok, utrzymywać mogą świadectwa półroczne i przed 1 lipca, przy otwarciu robót, z zastrzeżeniem, że ważność takichъ świadectw kończy się z upływem 6 miesięcy. Art. 33. Za świadectwem 2-jej gildji, zapewnia się: a) prawo prowadzenia w tym powiecie, na który wzięto świadectwo, handlu częstkowego towarami ruskimi i zagranicznymi, ze sklepów i magazynów, tudzież prawo utrzymywania fabryki, zakładów i warsztatów rzemieślniczych, przy czem liczba zakładów handlowych i przemysłowych za świadectwem 2-jej gildji, podług art. 16, powinna być odpowiednią liczbie biletów nie większej jak dziesięć; i b) prawo podejmowania się entrepryz, dostaw i dzierżaw (odkupów), na sumę nie wyższą nad 15,000 rubli na każdą. Art. 34. *Uwaga 2.* Do zakładów, utrzymywanych za świadectwem i biletami 2-jej gildji, zaliczają się: młyny parowe, zaś wodne i wietrzne, jak również czasowo wprawiane w ruch za pomocą przenośnych motorów parowych (lokomobil), zaliczają się do tych zakładów w takim tylko razie, jeżeli mają 5 lub więcej kamieni. Art. 41. *Uwaga 2.* Znajdujące się w obrębie osiadłości miejskich, młyny wodne i wietrzne, tudzież czasowo wprawiane w ruch za pomocą przenośnych motorów parowych, utrzymywane być mogą za świadectwem i biletami na handel drobny, jeżeli mają 3 lub 4 kamienie; za świadectwem na handel drobny (bez билета), jeżeli mają 2 kamienie, i za świadectwami tegoż rodzaju, z połowiczną opłatą, jeżeli mają jeden kamień. Art. 118. Jeżeli w sklepach, magazynach, handlach win i w innych zakładach handlowych lub przemysłowych, wydane na takowe bilety lub świadectwa (art. 41 i 46), jak również świadectwa dla subjektów handlowych, znajdujących się w tych zakła-

ніяхъ, выданные на нихъ билеты или свидѣтельства (ст. 41 и 46), а также приказчики свидѣтельства находящихся въ заведеніяхъ приказчиковъ, не будутъ прибиты на видномъ мѣстѣ, то содержатель заведенія подвергается за сіе взыскаіію штрафа, въ размѣрѣ одной четвертой части суммы казенной пошлины за невывешенный билетъ или свидѣтельство.

II. Предоставить министру финансовъ означенныя измѣненія и дополненія положенія о пошлинахъ за право торговли и промысловъ привести въ дѣйствіе съ 1-го января 1871 года.

На мнѣніи написано: Его Императорское Величество, воспользовавшееся мнѣніемъ собранія государственнаго совѣта о нѣкоторыхъ измѣненіяхъ въ положеніи о пошлинахъ за право торговли и промысловъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписалъ: предсѣдатель государственнаго совѣта, Константинъ. 23 марта 1870 г. *Приказамъ:* Объявленномъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи государственнаго совѣта, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество намѣстника кавказскаго, намѣстника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ — указами, а другихъ — черезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената копій съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, всѣмъ генералъ-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ и губерньскимъ, войсковымъ и областнымъ правленіямъ; въ свѣтѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить свѣдѣнія, а въ департаментъ министерства юстиціи — копію съ опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего въ кантору сенатской типографіи дать извѣстіе.

Апрѣля 8 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.

dach, nie będą przybite w miejscu widoczném, utrzymujący zakład ulęgnie za to karze pieniężnej, w stosunku jednej czwartej części summy opłaty skarbowej za niewywieszony билетъ lub świadectwo.

II. Poruczyć ministrowi finansów wprowadzenie w wykonanie powyższych zmian i uzupełniń w ustawie o opłatach za prawo prowadzenia handlu i procederów, od dnia 1 stycznia 1871 roku.

Na uchwale napisano: JEHO CESARSKA MOŚĆ, zapadłā na ogólnem zebraniu rady państwa uchwałę o niektórych zmianach w ustawie o opłatach za prawo prowadzenia handlu i procederów, NAJWYŻEJ zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał. Podpisał: prezes rady państwa KONSTANTY. Dnia 23 marca 1870 r. *Polecit:* O powyższej NAJWYŻEJ zatwierdzonej uchwale rady państwa, dla wiadomości i należytego w czem kogo dotyczy, wykonania, zawiadomić JEHO CESARSKA WYOKOŚĆ namiestnika kawkazkiego, namiestnika w królestwie polskiem, ministrów, i głównie zarządzających oddzielnemi wydziałami, jednych przez ukazy, a drugich przez złożenie do akt naczelnego prokuratora I departamentu rządzącego senatu kopij decyzji senatu; również posłać ukazy: do komitetu urządzającego w królestwie polskiem, do wszystkich generał-gubernatorów, gubernatorów wojennych, gubernatorów, zarządów gubernjalnych, wojskowych i okręgowych; najświęszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu, zakomunikować odpisy, a departamentowi ministerstwa sprawiedliwości kopję decyzji, oraz ogłosić drukiem podług ustanowionego porządku, w którym to celu udzielić wiadomość kantorowi drukarni senatu.

Dnia 8 kwietnia 1870 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) Я. Соловьевъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (13) maja 1870 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,

изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату марта въ 28 день за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Указомъ, во 2 (14) день декабря 1837 г. даннымъ, въ Воевъ почивающій родитель Нашъ пожаловалъ полковнику Шатову, сувалкской губерніи, кальварійскаго уѣзда имѣніе Добкишки, съ принадлежащими къ оному фольварками, селеніями и прочими угодьями и оброчными статьями, за уравненіемъ чистаго годоваго дохода до 750 р. Нынѣ принимая во вниманіе, что съ упраздненіемъ крестьянскихъ повинностей, на основаніи Нашего указа 19 февраля (2 марта) 1864 г. объ устройствѣ крестьянъ въ царствѣ польскомъ, доходъ съ пожалованнаго имѣнія не соответствуетъ первоначальному окладу онаго и вслѣдствіе сего, желая оказать пособіе, въ видѣ особой Нашей милости, владѣльцу маіората Добкишки, Мы, по представленію учредительнаго комитета, въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнному, повелѣваемъ:

Ст. 1. Согласно положенію 4 (16) октября 1835 г. объ устройствѣ имѣній, поступающихъ въ частную собственность по Всемилостивѣйшему пожалованію, отвести нынѣшнему владѣльцу означеннаго маіората Сергѣю Шатову, въ вѣчное и потомственное владѣніе, изъ лѣсныхъ участковъ серейскаго лѣсничества, часть лѣса, съ чистымъ ежегоднымъ доходомъ, въ двести шестьдесятъ рублей, со всѣми правами и угодьями, коими нынѣ пользуется казна.

Ст. 2. Вступая въ права полной собственности, владѣлецъ подвергается тѣмъ ограниченіямъ, какія по актамъ, совершеннымъ по установленной закономъ формѣ, будутъ внесены въ новую ипотечную книгу для жалуемаго лѣса.

Ст. 3. Владѣлецъ пожалованнаго лѣса, обязанъ нести всѣ повинности, какъ нынѣ на ономъ лежащія, такъ и тѣ, кои впредь будутъ установлены.

Ст. 4. Все въ жалуемомъ лѣсѣ находящееся и принадлежащее казнѣ, переходитъ въ собственность владѣльца на основаніи 30-й статьи вышеприведеннаго положенія.

Ст. 5. Въ случаѣ неисправности владѣльца въ исполненіи возлагаемыхъ на него казною повинностей и обязанностей, которыя будутъ опредѣлены особо, пожалованный лѣсъ поступаетъ во временное казенное управленіе.

Ст. 6. Срокъ пожалованія считается съ 20 марта (1 іюня) 1866 года.

Ст. 7. При сдачѣ лѣса владѣльцу, финансовое вѣдомство, согласно 1-й статьѣ настоящаго указа, положительно установитъ

границы жалуемаго лѣса, а также опредѣлить лежащія на ономъ обязанности. Составленный на семь основаніи сдаточный актъ, будетъ служить данною или актомъ пожалованія.

Ст. 8. Пожалованный лѣсъ, переходя въ цѣломъ составѣ отъ одного лица къ другому, по опредѣленному въ статьѣ 23 указа 2 (14) декабря 1837 г. порядку наслѣдованія, не можетъ быть, ни въ какомъ случаѣ, ни обременяемъ новыми обязательствами сверхъ возлагаемыхъ на оной при пожалованіи, ни закладываемъ, ни продаваемъ, не только по собственной волѣ владѣльца, но даже по взысканіямъ казеннымъ и частнымъ и никакимъ образомъ отчуждаемъ въ другое владѣніе.

Ст. 9. По внесеніи таковой воли Нашей въ ипотечную книгу, право собственности на имя жалуемаго владѣльца, должно быть установлено въ ипотеку по исполненіи правила, предписаннаго статьєю 7 сего указа.

Ст. 10. Издержки по составленію акта, переписанію права собственности и по передачѣ лѣса уплачиваются владѣльцемъ.

Ст. 11. Согласно съ кореннымъ правиломъ, установленнымъ при пожалованіи маіоратовъ въ царствѣ польскомъ, нынѣшній владѣлецъ маіоратнаго имѣнія Добкишки, а равно наслѣдники его не имѣютъ ни въ какомъ случаѣ права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могутъ послѣдовать съ теченіемъ времени отъ уменьшенія доходовъ, какъ съ означеннаго маіоратнаго имѣнія, такъ и съ жалуемаго симъ указомъ лѣса.

Ст. 12. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оставитъ учинить въ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе. Правительствующій сенатъ *приказали*: исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа предоставить министру финансовъ; о чемъ его, министра, увѣдомить указомъ и припечатать въ установленномъ порядкѣ.

Апрѣля 20 дня 1870

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ правительственной комисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870.

По указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВЕВРОССІЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

Великаго Князя Финляндскаго,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполненіе Высочайшаго повелѣнія, послѣдовавшаго 7-го мая сего года, объ обращеніи города Тарногорода въ посадь, учредительный комитетъ постановилъ и постановляетъ:

1. Городъ Тарногородъ, бѣлгорайскаго уѣзда люблинской губерній, обратитъ въ посадь и образовать въ немъ отдѣльное гминное управленіе на началахъ Высочайшаго указа 19 февраля 1864 г.;

и 2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возложить на члена-завѣдывающаго дѣлами комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 348 засѣданіи, 15 (27) мая 1870 года.

Нахѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Гр. Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 19 (31) мая 1870 года.]

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻSZEGO rozkazu z dnia 7 maja r. b. o przemianowaniu miasta Tarnobroda na osadę,—komitet urządzający postanowił i stanowi:

1. Miasto Tarnogród w powiecie białgorajskim, gubernji lubelskiej, zamienić na osadę i utworzyć w niej samoistny zarząd gminny na zasadach NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego 1864 roku,— i

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, włożyć na członka-zawiadującego czynnościami komitetu.

Działo się w Warszawie, na 348 posiedzeniu, dnia 15 (27) maja 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 19 (31) maja 1870 roku.

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ

№ 242.

Томъ еемдесятый.

DZIENNIK PRAW

№ 242.

Tom siedmdziesiąty.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушамъ*: рапортъ министра внутреннихъ дѣлъ за № 1,057, слѣдующаго содержания: Государь Императоръ, по положенію комитета по дѣламъ царства польскаго, въ 28 день минувшаго марта, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1. Возложенное временно на учредительный комитетъ статьею 11-ю Высочайшаго указа 29 февраля 1868 г. завѣдываніе дѣлами по рекрутской повинности въ губерніяхъ: варшавской, калишской, вѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой, передать, не позже 1 іюля сего года, въ министерство внутреннихъ дѣлъ.

2. При передачѣ означенныхъ дѣлъ въ завѣдываніе министерства внутреннихъ дѣлъ, предоставить губернскимъ правленіямъ упомянутыхъ губерній и магистрату города Варшавы, по принадлежности: а) составленіе общихъ, по каждой губерніи и по городу Варшавѣ, росписаній рекрутскаго контингента, въ размѣрѣ мужскаго населенія, по опредѣляемой Высочайшими манифестами о наборѣ нормѣ; б) непосредственно, на основаніи существующихъ законоположеній и постановленій, распоряженіе: по составленію конскрипціонныхъ списковъ, по производству освидѣтельствованія конскриптовъ, по опредѣленію срока такового освидѣльствованія и по веденію ежегодной отчетности о послѣдствіяхъ освидѣльствованія, и в) непосредственное сношеніе съ губернскими военскими начальниками о назначеніи военныхъ чиновъ для пристража за конскриптами.

3. Съ передачею въ министерство внутреннихъ дѣлъ завѣдыванія дѣлами по рекрутской повинности въ упомянутыхъ выше губерніяхъ, предоставить сему министерству, на общемъ основаніи, распоряженіе кредитами, назначенными по текущей сметѣ учредительнаго комитета на издержки по рекрутскому набору; на будущее же время означенные кредиты заносить въ подлежащія статьи расходной сметы министерства внутреннихъ дѣлъ.

4. Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ, по соглашенію съ подлежащими министерствами, представить предположенія способы установленія окончательнаго порядка завѣдыванія рекрутски-

У К А З

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI,
z rządzącego senatu,

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *stuchal* raportu ministra spraw wewnętrznych za № 1,057, następującej osnowy: **NAJJAŚNIEJSZY PAN**, w skutku uchwały komitetu do spraw Królestwa Polskiego, w dniu 28 marca r. b. **NAJWYŻEJ** rozkazać raczył:

1. Poruczone czasowo na mocy art. 11 **NAJWYŻSZEGO** ukazu z dnia 29 lutego 1868 roku komitetowi urządzającemu zawiadywanie czynnościami zaciągowymi w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej, przekazać od 1 lipca r. b. ministerstwu spraw wewnętrznych.

2. Przy oddaniu pomienionych czynności w zawiadywanie ministerstwa spraw wewnętrznych, poruczyć właściwym rządóm gubernijalnym pomienionych gubernij i magistratowi miasta Warszawy: a) sporządzanie z każdej gubernji i z miasta Warszawy rozkładów kontyngensu wojskowego w stosunku ludności męskiej, podług normy ustanowionej **NAJWYŻSZEMI** manifestami o poborze; b) bezpośrednie, podług istniejących przepisów i postanowień, rozporządzenie: co do układania list spisowych, odbywania superrewizji spisowych, zakreszenia terminu tej superrewizji i układania rocznych sprawozdań o rezultatach superrewizji; i c) bezpośrednie znoszenie się z gubernijalnemi naczelnikami wojskowymi względem delegowania urzędników wojskowych do nadzoru nad spisowemi.

3. Z oddaniem ministerstwu spraw wewnętrznych zawiadywania czynnościami zaciągowymi w pomienionych guberniach, poruczyć temuż ministerstwu rozporządzenie, na ogólnej zasadzie, kredytami wyznaczonemi w bieżącym etacie komitetu urządzającego na koszt poboru wojskowego; na przyszłość zaś, takowe kredyty wnosić do właściwych pozycji etatu wydatków ministerstwa spraw wewnętrznych.

4. Poruczyć ministrowi spraw wewnętrznych przedstawienie, po porozumieniu się z właściwemi ministerstwami, wniosków względem ustanowienia stanowczego sposobu zawiadywania czynnościami zacią-

ми дѣлами по вышеозначеннымъ губерніямъ, примѣнительно къ порядку, установленному въ имперіи, не измѣняя однако самаго способа отправленія сей повинности въ тѣхъ губерніяхъ.

О такомъ Высочайшемъ повелѣніи онъ, министръ внутреннихъ дѣлъ доноситъ правительствующему сенату. *Приказали:* О такомъ Высочайшемъ повелѣніи, для надлежащаго исполненія, намѣстника въ царствѣ польскомъ и министра внутреннихъ дѣлъ увѣдомить указами и припечатать въ установленномъ порядкѣ.

Апрѣля 20 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

gowemi w wyżej wymienionych gubernijach, i z zastosowaniem się do porządku, istniejącego w cesarstwie, nie zmieniając wszakże samego sposobu odbywania tej powinności w pomienionych gubernijach.

O takowym Najwyższym rozkazie, minister spraw wewnętrznych donosi rządzącemu senatowi. *Polecili:* O takowym Najwyższym rozkazie, dla należytego wykonania onego, zawiadomić przez ukazy namiestnika w Królestwie Polskiem i ministra spraw wewnętrznych, oraz ogłosić drukiem podług ustanowionego porządku.

Dnia 20 kwietnia 1870 r.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

По указу Его Величества,
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Кнзя Финляндскаго,
 и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполнение Высочайшаго указа 1 іюня 1869 года объ обращеніи въ посады не имѣющихъ городского характера поселеній, учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, въ дополненіе постановленія своего отъ 24 октября (5 ноября) 1869 года, постановилъ и постановляетъ:

1. Городъ Климонтовъ, сандомірскаго уѣзда, радомской губерніи, обратить въ посады и, для устройства въ немъ гминнаго управленія на точномъ основаніи Высочайшаго указа 1-го іюня 1869 г., присоединитъ къ сельской гминѣ Пенховъ, которою переименовать въ гмину Климонтовъ; и

2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 346 засѣданіи, 21 апрѣля (3 мая) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
 (подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
 сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 г.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻSZEGO rozkazu z dnia 1 czerwca 1869 r. co do zamiany osiadłości charakteru miejskiego niemających na osady, komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiadującego czynnościami komitetu, w uzupełnieniu postanowienia swego z d. 24 października (5 listopada) 1869 r., postanowił i stanowi:

1. Miasto Klimontów, w powiecie sandomirskim, gubernji radomskiej, zamienić na osadę, i dla urządzenia w niej zarządu gminnego w ścisłem zastosowaniu się do NAJWYŻSZEGO aktu z d. 1 czerwca 1869 r., przyłączyć do gminy wiejskiej Penchów, z przemianowaniem takowej na gminę Klimontów; i

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być powinno, porucza się członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu.

Działo się w Warszawie, na 346 posiedzeniu, dnia 21 kwietnia (3 maja) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
 сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
 w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny, radca *Wosiński.*
 Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

По указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

Великаго Кнзя Финляндскаго,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполненіе Высочайше утвержденнаго положенія комитета по дѣламъ царства польскаго, отъ 12 мая 1870 года, о распространеніи на чиновниковъ, служащихъ въ губерніяхъ царства постановленій имперіи о путевыхъ пособіяхъ, учредительный комитетъ постановилъ и постановляетъ:

1. Состоящіи на гражданской службѣ въ губерніяхъ царства польскаго должностныя лица, при служебныхъ командировкахъ и перемѣщеніяхъ съ одного мѣста на другое, получаютъ подъемныя, прогонныя, суточные и квартирныя деньги, въ опредѣленныхъ общими законами о гражданской службѣ въ имперіи случаяхъ и въ установленныхъ сими законами размѣрахъ. При этомъ дополнительно къ прогоннымъ деньгамъ они получаютъ соотвѣтственную сумму на уплату почтосодержателямъ за экипажъ и на покрытие издержекъ по взимаемымъ въ губерніяхъ царства особымъ дорожнымъ сборамъ (за проѣздъ чрезъ мосты, переправы, копытковый, рогатковый и т. п.).

2. Впредь до пересмотра мѣстнаго устава о гражданской службѣ въ царствѣ польскомъ, означенныя пособія выдаются соотвѣтственно классамъ должностей.

3. Особныя правила, установленныя въ царствѣ польскомъ относительно проѣзда врачей и судебныхъ чиновниковъ, командируемыхъ для изслѣдованія случаевъ скоропостижной или насильственной смерти, остаются въ своей силѣ.

4. Съ распространеніемъ на губерніи царства польскаго общихъ дѣйствующихъ въ имперіи постановленій о путевыхъ пособіяхъ, всѣ несогласныя съ оными положенія устава 1859 года о службѣ гражданской въ царствѣ польскомъ (ст. 125—128) и Высочай-

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻEJ zatwierdzonej uchwały komitetu do spraw Królestwa Polskiego z dnia 12 maja 1870 roku, o zastosowaniu do urzędników, zostających w służbie w guberniach Królestwa, przepisów cesarstwa o zasiłkach na kosztą podróży, komitet urządzający postanowił i stanowi:

1. Zostający w służbie cywilnej w guberniach Królestwa Polskiego urzędnicy, przy delegacjach służbowych i przeniesieniach z jednej posady na drugą, otrzymują fundusz na urządzenie się, kosztą podróży, djety i najem kwatery, w oznaczonych ogólnemi prawami o służbie cywilnej w cesarstwie wypadkach i w ustanowionej temiż przepisami wysokości. Przytem dodatkowo do funduszu na kosztą podróży, otrzymują odpowiednią kwotę na opłatę utrzymującym pocztalterje, za powóz i na pokrycie oddzielnych opłat drogowych, w guberniach Królestwa pobieranych (mostowe, przewozowe, kopytkowe, rogatekowe i t. p.).

2. Do czasu przejrzania miejscowej ustawy o służbie cywilnej w Królestwie Polskiem, pomienione zasiłki udzielają się odpowiednio do klasy urzędu.

3. Przepisy oddzielne, ustanowione w Królestwie Polskiem co do przejazdu lekarzy i urzędników sądowych, delegowanych dla wyśledzenia wypadków nagłej lub gwałtownej śmierci, pozostają w swej mocy.

4. Z zastosowaniem do Królestwa Polskiego ogólnych obowiązujących w cesarstwie postanowień o zasiłkach na kosztą podróży, wszelkie niezgodne z takowemi rozporządzenia ustawy o służbie cywilnej w Królestwie Polskiem z r. 1859 (art. 125—128) i NAJWYŻEJ

ше утвержденныхъ 20 іюня 1850 года правилъ о прогонныхъ и точныхъ деньгахъ, отмѣняются.

5. Настоящее постановленіе внести въ дневникъ законовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 350 засѣданіи, 12 (24) іюня 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованіи, 16 (28) августа 1870 года.

w dniu 20 czerwca 1850 r. zatwierdzonych przepisów o djetachikosz-
tach podróży, uchylają się.

5. Niniejsze postanowienie zamieścić w dzienniku praw.

Działo się w Warszawie, na 350 posiedzeniu, dnia 12 (24) czerwca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, презыдуящъ
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosński*

Директоръ канцелларји, *Wl. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 r.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
 Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,
 Великаго Князя Финляндскаго,
 и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполненіе Высочайше утвержденнаго положенія комитета по дѣламъ царства польскаго, отъ 5 мая 1870 г., о выкупѣ безсрочныхъ чиншей и другихъ повинностей, лежащихъ на поземельныхъ имуществѣхъ, не подходящихъ подъ дѣйствіе указовъ 19 февраля (2 марта) 1864 г., объ устройствѣ крестьянъ и Высочайшаго указа 28 октября (9 ноября) 1866 г. объ упраздненіи вотчинныхъ въ городахъ отношеній, учредительный комитетъ постановилъ и постановляетъ:

1. Всякаго рода поземельные участки, фольварки, мызы, усадьбы мельничныя, корчменныя и тому подобныя, принадлежащія на правѣ собственности городамъ, городскимъ кассамъ и разнаго рода учрежденіямъ (инстатутамъ), а также и частнымъ лицамъ, и состоящія въ безсрочно-чиншевомъ владѣніи и пользованіи на основаніи договоровъ безсрочно-чиншевыхъ, эмфитевтическихъ и тому подобныхъ наименованій, могутъ быть приобрѣтаемы безсрочно-чиншевыми арендаторами въ полную собственность посредствомъ выкупа, на основаніи правилъ, ниже изложенныхъ.

2. Безсрочные владѣльцы домовъ, фабрикъ и всякаго рода зданій, построенныхъ, на основаніи договоровъ о вѣчномъ наймѣ, на чужихъ земляхъ, на участкахъ не подходящихъ подъ дѣйствіе Высочайшихъ указовъ 19 февраля (2 марта) 1864 и 28 октября (9 ноября) 1866 г., кому бы земли сіи на правѣ собственности ни принадлежали, имѣютъ право приобрѣсти сіи земли въ собственность посредствомъ выкупа безсрочныхъ чиншей, за ту землю платимыхъ, на основаніи настоящихъ правилъ.

3. Дозволяется заключать безсрочно-чиншевые договоры на будущее время; но безсрочный арендаторъ имѣетъ право выкупить безсрочный чиншъ и приобрѣсти поземельное имущество въ собственность, когда того пожелаетъ.

4. Не запрещается опредѣлять въ безсрочно-чиншевомъ до-

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
 CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,
 WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
 etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻEJ zatwierdzonej uchwały komitetu do spraw Królestwa Polskiego z dnia 5 maja 1870 roku, o spłacie czynszów wieczystych i innych powinności, obciążających posiadłości gruntowe, nie podchodzące pod przepisy ukazów z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku o urządzeniu włościan, i ukazu NAJWYŻSZEGO z dnia 28 października (9 listopada) 1866 roku o zniesieniu stosunków dominijalnych w miastach, komitet urządzający postanowił i stanowi:

1. Wszelkie posiadłości ziemskie, folwarki, kolonije, osady młynarskie, karczemne i t. p., będące własnością miast, kass miejskich i różnych instytucyj, jak również i osób prywatnych, a znajdujące się w wieczysto-czynszowem posiadaniu i użytkowaniu na zasadzie umów wieczysto-czynszowych, emfiteutycznych i tym podobnych nazw, mogą być przez wieczystych dzierżawców nabywane na zupełną własność przez spłatę, podług poniższych przepisów.

2. Wieczystym posiadaczom domów, fabryk i wszelkich zabudowań, wzniesionych na cudzych gruntach za umową wieczysto-dzierżawną, a nie podchodzących pod przepisy NAJWYŻSZYCH ukazów z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku i z dnia 28 października (9 listopada) 1866 r., bez względu na to, czyją są one własnością, służy prawo nabycia tych gruntów na własność przez spłatę czynszów wieczystych z nich uiszczanych, na zasadzie niniejszych przepisów.

3. Dozwala się zawierać umowy wieczyste-czynszowe na przyszłość, lecz dzierżawcy wieczystemu służyć będzie prawo spłacenia czynszu wieczystego i nabycia posiadłości gruntowej na zupełną własność, gdy tego zażąda.

4. Nie wzbrania się określenia w umowie wieczysto-czynszo-

говорѣ условія и срокъ выкупа, но срокъ сей ни въ какомъ случаѣ не можетъ быть болѣе 30 лѣтъ со дня совершенія договора. Всякое противное сему условіе признается не дѣйствительнымъ.

5. За уступаемое право безсрочно-чиншевого пользованія землею, собственникъ ея можетъ получать отъ вѣчнаго арендатора только денежное вознагражденіе, т. е. арендную плату. Установленіе барщины и всякаго рода другихъ натуральныхъ повинностей, какъ отношеній безсрочныхъ, отнынѣ воспрещается.

6. Если условія выкупа опредѣлены въ вѣчно-чиншевомъ договорѣ, то выкупъ производится на точномъ основаніи договора.

7. Если условія выкупа въ вѣчно-чиншевомъ договорѣ установлены не были, то опредѣлять оныя предоставляется добровольному соглашенію сторонъ. Если добровольнаго соглашенія не послѣдуетъ, то выкупъ производится на основаніи правилъ, взложенныхъ въ ст. 9-ой.

8. Правила сіи примѣняются и къ жителямъ городовъ, которымъ на основаніи ст. 11 и 12 Высочайшаго указа 28 октября (9 ноября) 1866 г., объ упраздненіи вотчинныхъ въ городахъ отношеній, предоставлено право выкупить земли, на коихъ лежатъ вѣчно-чиншевыя контрактныя обязательства.

9. Изъ числа повинностей, платимыхъ безсрочными арендаторами собственнику земли подлежатъ выкупу слѣдующія:

а) безсрочные денежные чинши, какъ постоянные, такъ и подлежащіе опредѣленію въ извѣстные сроки;

б) безсрочныя данины, хлѣбный оброкъ, добавочная барщина и подводная въ пользу собственниковъ повинность;

в) работы, отбываемыя за однажды на всегда условленную плату;

г) лаудемія, уплачиваемыя собственнику земли при переходѣ безсрочной аренды отъ одного лица къ другому;

д) единовременные возвышенные чинши, взимаемые по прошествіи извѣстнаго числа лѣтъ, подъ названіемъ „божьяго гроша“.

Примѣчаніе. Кромѣ вышесчисленныхъ повинностей, выкупъ подлежатъ всѣ ограниченія въ пользованіи (право охоты, рыбной ловли и другія), прекращеніе которыхъ, съ переходомъ права собственности къ вѣчному арендатору, причиняетъ ущербъ прежнему собственнику выкупаемаго имущества и которыя могутъ быть перечислены на деньги, согласно ст. 11 сихъ правилъ.

10. Установленіе на будущее время всякаго рода ограни-

wej warunków i terminu spłaty, lecz termin ten nie może być w żadnym razie dłuższym nad 30 lat od daty zawarcia umowy. Wszelki przeciwny temu warunek, uważany będzie za nie ważny.

5. Za ustępowane prawo wieczysto-czynszowej używalności gruntu, właściciel gruntu ma prawo pobierać od dzierżawcy wieczystego jedynie wynagrodzenie pieniężne, t. j. opłatę dzierżawną. Ustanowienie pańszczyzny lub jakich bądź innych powinności w naturze, jako stosunków wieczystych, odtąd zostaje wzbronionem.

6. Jeżeli warunki spłaty określone są w umowie wieczysto-czynszowej, spłata dokonywa się ze ściśłem zastosowaniem się do tejże umowy.

7. Jeżeli warunki spłaty nie zostały określone w umowie wieczysto-czynszowej, określenie takowych pozostawia się dobrowolnemu ułożeniu się stron. Gdy zaś układ dobrowolny do skutku nie przyjdzie, spłata dokonana będzie podług przepisów, zawartych w art. 9.

8. Przepisy te stosują się i do tych mieszkańców miast, którym z mocy art. 11 i 12 NAJWYŻSZEGO UKAZU z dnia 28 października (9 listopada) 1866 roku o zniesieniu stosunków dominijalnych w miastach, służy prawo spłacenia gruntów, obciążonych wieczysto-czynszowymi zobowiązaniami kontraktowymi.

9. Z pomiędzy powinności, uiszczanych właścicielowi gruntu i przez dzierżawców wieczystych, ulegają spłacie następujące:

a) czynsze wieczyste w pieniądzu, tak stałe jako i ulegające oznaczeniu w pewnych terminach;

b) daniны wieczyste, osep, robocizna dodatkowa i udzielanie podwód na korzyść właścicieli;

c) robocizny, odbywane za stałą raz na zawsze umówioną opłatą;

d) laudemia, opłacane właścicielowi gruntu przy przejściu wieczystej dzierżawy od jednego posiadacza do drugiego;

e) jednorazowe podwyższone czynsze, pobierane po upływie dewnej liczby lat, pod tytułem „grosza bożego“.

Uwaga. Oprócz powinności wyżej wymienionych, spłacie podlegają wszelkie ścieśnienia w użytkowaniu (prawo polowania, rybołówstwa i t. p.), ustanie których z przejściem tytułu własności na wieczystego dzierżawcę, czyni uszczerbek poprzedniemu właścicielowi spłacanej posiadłości i które mogą być obliczone na pieniądze, stosownie do art. 11 niniejszych przepisów.

10. Ustanawianie jakiegobądź ograniczeń i ścieśnień w prawie

ченій и стѣсненій права собственности, какъ отношеній безсрочныхъ и выкупу не подлежащихъ. отнынѣ воспрещается.

11. Годовая цѣнность всякаго рода чиншей и сборовъ, подлежащихъ выкупу, исчисляется сперва на деньги, затѣмъ капитализируется чрезъ помноженіе на 20. Полученная такимъ образомъ сумма составитъ количество вознагражденія, причитающагося за выкупные чинши и сборы. Исчисленіе на деньги годичной цѣнности чиншей и сборовъ производится на основаніи правилъ, въ слѣдующихъ статьяхъ изложенныхъ.

12. Денежный чиншъ принимается въ расчетъ вознагражденія въ полномъ размѣрѣ. Если напримѣръ чиншъ составляетъ въ годъ 15 р., то принимается въ счетъ 15 р.

13. Хлѣбный сборъ (осепъ) опредѣляется на деньги по средней цѣнѣ соотвѣтственнаго рода хлѣба, исчисленной за послѣдніе 20 лѣтъ, на основаніи торговыхъ цѣнъ уѣзднаго города, за исключеніемъ двухъ самыхъ дорогихъ и двухъ самыхъ дешевыхъ годовъ.

14. Годовая цѣнность данинъ, барщины, подводной повинности и найма для работъ исчисляется по мѣстной обыкновенной цѣнѣ, засвидѣтельствованной уѣзднымъ начальникомъ.

При оцѣнкѣ стоимости наймовъ для работъ вычитается изъ обыкновенной цѣны производимая за оныя плата. Если напримѣръ опредѣляется вознагражденіе за повинность отработки шести пѣшихъ дней въ годъ, съ уплатою по 10 коп. за день, то въ такомъ случаѣ, когда обыкновенная цѣна въ известной мѣстности составляетъ 30 коп. въ день, годичная стоимость выкупаемаго дня найма для работъ будетъ 20 коп., а шести дней 1 р. 20 к.

15. Для исчисленія годичной стоимости платежей, производимыхъ при переходѣ безсрочной аренды отъ одного лица къ другому, называемыхъ лаудеміями, опредѣляется прежде всего размѣръ лаудеміи, единовременно вносимой. Если лаудемія вносится въ количествѣ, опредѣленномъ соотвѣтственно чиншу, то размѣръ единовременнаго взноса этого платежа опредѣляется въ той же соразмѣрности. Если же лаудемія вносится въ количествѣ соотвѣтствующемъ стоимости недвижимаго имущества, то цѣнность имущества опредѣляется умноженіемъ годичнаго безсрочнаго чинша на четыре, размѣръ же лаудеміальнаго платежа опредѣляется соотвѣтственно таковой стоимости.

Опредѣленный такимъ образомъ единовременный размѣръ лаудеміи раздѣляется на одну изъ приведенныхъ ниже цифръ, соотвѣтствующую числу лѣтъ, по прошествіи коихъ платежъ этотъ

власности, jako stosunków wieczystych i spłacie nie ulegających, jest odtąd wzbronionem.

11. Roczna wartość wszelkich czynszów i powinności, spłacie ulegających, oblicza się najprzód na pieniądze, a następnie kapitalizuje się przez rozmnożenie przez 20. Otrzymana w ten sposób summa, stanowić będzie ilość wynagrodzenia, przypadającego za spłacające się czynsze i powinności. Obliczenie na pieniądze rocznej wartości czynszów i powinności, dokonywa się podług przepisów, zawartych w artykułach poniższych.

12. Czynsz w pieniądzech, do obrachowania wynagrodzenia, przyjmuje się w wysokości całkowitej. Gdy np. czynsz wynosi rocznie rsr. 15, przyjmuje się do rachunku rsr. 15.

13. Osep zamienia się na pieniądze po średniej cenie właściwego rodzaju zboża, obliczonej z przecięcia ostatnich lat 20, podług cen targowych miasta powiatowego, z wyłączeniem dwóch lat najdroższych i dwóch lat najtańszych.

14. Roczna wartość danin, robocizny, podwód i najmu przymusowego, oblicza się po zwykłej cenie miejscowej, poświadczonej przez naczelnika powiatu.

Przy szacowaniu wartości najmu przymusowego, potrąca się z ceny zwykłej, udzielana za takowy opłata. Gdy np. oblicza się wynagrodzenie za powinność odbycia sześciu dni pieszych na rok, za opłatą po kop. 10 za dzień, a zwykła cena w danej miejscowości wynosi kop. 30 za dzień, wartość roczna spłacającego się dnia najmu przymusowego uczyni kop. 20, czyli za dni 6 rsr. 1 kop. 20.

15. Dla ustanowienia rocznej wartości opłat, uiszczanych przy przechodzeniu dzierżawy wieczystej od jednego posiadacza do drugiego, zwanych *laudemium*, oznacza się najprzód wysokość *laudemium* opłacanego jednorazowo. Jeżeli *laudemium* jest uiszczane w ilości oznaczonej w stosunku czynszu, to wysokość jednorazowej pod tym tytułem opłaty, oznacza się podług tegoż stosunku. Gdy zaś *laudemium* jest uiszczanem w stosunku szacunku nieruchomości, szacunek nieruchomości ustanawia się przez rozmnożenie jednorocznego czynszu wieczystego przez cztery, wysokość zaś opłaty *laudemialnej* oznacza się w stosunku do takowego szacunku.

Obliczona w ten sposób jednorazowa wysokość *laudemium*, dzieli się przez jedną z cyfr poniżej wyrażonych, odpowiadającą liczbie lat, po upływie których ta opłata do poboru przypada. Poraz ztąd otrzy-

подлежитъ взносу. Полученная отъ сего сумма составитъ годичный размѣръ платежа.

Если лаудеміа должна была производиться при каждомъ, безъ изъятія, переходѣ безсрочной аренды отъ одного лица къ другому, то принимается, что переходъ сей повторяется чрезъ каждыя 25 лѣтъ, и единовременный размѣръ лаудеміа раздѣляется на 25.

Если отъ взноса лаудеміа освобождены нисходящіе и восходящіе родственники, то единовременный размѣръ лаудеміа раздѣляется на 50.

Если кромѣ нисходящихъ и восходящихъ, отъ взноса лаудеміа освобождены и боковые родственники, то единовременный размѣръ лаудеміа раздѣляется на 75.

Примѣчаніе. Тамъ напримѣръ, если лаудеміа равняется утроенному количеству чинша, а чиншь составляетъ въ годъ 15 р., то единовременный размѣръ платежа будетъ равняться 45 р.

Если платежъ этотъ производится при перемѣнѣ безсрочныхъ арендаторовъ, за исключеніемъ нисходящихъ и восходящихъ родственниковъ, то годичный размѣръ платежа составитъ 90 к.

Если лаудеміа платится при каждомъ переходѣ безсрочной аренды, въ размѣрѣ 5% съ стоимости, то если годичный чиншь составляетъ 15 р., стоимость опредѣляется въ 60 р., а единовременная лаудеміа опредѣляется въ 3 р., каковую сумму раздѣляя на 25, количество годичнаго платежа составитъ 12 к.

16. Исчисленіе годичной стоимости права на взиманіе единовременно большаго чинша по истеченіи извѣстнаго, опредѣленнаго времени, напримѣръ 20, 30, 40 лѣтъ, называемаго „*божьимъ грошемъ*“, производится посредствомъ раздѣленія надбавки чинша на цифру, соответствующую количеству лѣтъ, въ которое производится эта надбавка.

Примѣчаніе. Если напримѣръ чиншь составляетъ 15 р., и положено условіемъ, что каждыя 20 лѣтъ чиншь уплачивается въ двойномъ количествѣ, то размѣръ годичнаго платежа составитъ 75 коп.

17. Право увеличенія или уменьшенія вѣчнаго чинша по истеченіи извѣстнаго, опредѣленнаго времени, по мѣрѣ повышенія или пониженія цѣны на рожь, тогда только имѣетъ вліяніе на исчисленіе годичной стоимости чинша, когда въ контрактѣ положительно опредѣлено количество ржи корцами или другою мѣрою.

Въ этомъ случаѣ годичная стоимость чинша устанавливается посредствомъ перевода на наличныя деньги обозначеннаго въ кон-

many stanowić będzie roczną wysokość opłaty.

Jeżeli laudemium powinno być opłacane przy każdej bez wyjątku zmianie posiadacza dzierżawy wieczystej, przyjmuje się, że zmiana ta następuje co 25 lat i jednorazowa wysokość laudemium dzieli się przez 25.

Jeżeli od opłaty laudemium zwolnieni są krewni zstępni i wstępni, jednorazowa wysokość laudemium dzieli się przez 50.

Jeżeli oprócz zstępnych i wstępnych, zwolnieni są także od opłaty laudemium i krewni z linii bocznej, jednorazowa wysokość laudemium dzieli się przez 75.

Uwaga. Tak np., gdy laudemium równa się czynszowi trzy razy wziętemu, a wynoszącemu rocznie rsr. 15, jednorazowa opłata laudemium wyniesie rsr. 45.

Jeśli opłata takowa niszcza się przy zmianie posiadaczy wieczysto-dzierżawnych, z wyjątkiem krewnych zstępnych i wstępnych, roczna jej wysokość uczyni kop. 90.

Jeżeli laudemium opłacane być winno przy każdej zmianie posiadacza wieczystej dzierżawy, w stosunku 5% od szacunku; to kiedy czynsz roczny wynosi rsr. 15, szacunek uczyni rsr. 60, a jednorazowe laudemium stanowić będzie kwota rsr. 3, z podzielenia której przez 25, na coroczną opłatę wypadnie kop. 12.

16. Obliczenie rocznej wartości prawa pobierania jednorazowo czynszu większego po upływie pewnego oznaczonego czasu, np. 20, 30, 40 lat, pod nazwą „*grosza bożego*“, dokonywa się, dzieląc przewyżkę czynszu przez liczbę odpowiednią liczbie lat, po upływie których podwyżka ta ma miejsce.

Uwaga. Jeżeli np. czynsz wynosi rsr. 15, z warunkiem, że takowy co lat 20 opłacany być winien w ilości podwójnej, wysokość rocznej opłaty uczyni kop 75.

17. Prawo powiększania lub zmniejszania czynszu wieczystego po upływie pewnego oznaczonego czasu, w miarę podwyższenia się lub zniżenia ceny żyta, wtedy tylko ma wpływ na obrachowanie rocznej wartości czynszu, gdy w kontrakcie określoną jest wyraźnie ilość żyta na korce lub na inną miarę.

W tym razie, roczna wartość czynszu ustanawia się przez zamiannę na pieniądze ilości korcy żyta w kontrakcie wymienionej, po śred-

трактъ количества корцевъ ржи, на основаніи среднихъ цѣнъ на этотъ родъ хлѣба, взятыхъ за послѣднія 20 лѣтъ порядкомъ, указаннымъ выше въ ст. 13.

18. Годичная стоимость права на рыбную ловлю и охоту, если безсрочно-чиншевыя земли были обременены этими правами, опредѣляется посредствомъ прибавки къ исчисленному на основаніи ст. 12—17 годичному размѣру чинша и безсрочныхъ сборовъ, $\frac{1}{2}$ % этой суммы за право рыбной ловли и 1 % за право охоты.

19. Выкупъ означенныхъ въ ст. 9 чиншей, сборовъ и всякаго рода ограниченій въ пользованіи, а равно опредѣленіе причитающагося за оныя вознагражденія на основаніи настоящаго постановленія, производится лишь по требованію лицъ, обязанныхъ платить таковыя чинши и сборы.

20. Утвержденіе добровольныхъ соглашеній сторонъ о размѣрѣ вознагражденія за выкупаемые безсрочныя чинши, сборы и другія повинности, а равно и разборъ дѣлъ въ случаяхъ не согласія сторонъ, принадлежатъ общимъ судебнымъ мѣстамъ; но впредь до преобразованія судебного вѣдомства, разсмотрѣніе и разрѣшеніе сего рода дѣлъ предоставляются мѣстнымъ крестьянскимъ учрежденіямъ. На семъ основаніи, прошенія и заявленія о выкупѣ вѣчныхъ чиншей подаются подлежащимъ комиссарамъ и комиссіямъ по крестьянскимъ дѣламъ, которые при разбирательствѣ сихъ дѣлъ дѣйствуютъ на основаніи правилъ, установленныхъ вообще для приведенія въ дѣйствіе Высочайшихъ указовъ 19 февраля (2 марта) 1864 г. и 28 октября (9 ноября) 1866 г. Коммиссары рѣшаютъ дѣла въ первой инстанціи. На сіи рѣшенія могутъ быть подаваемы апелляціонныя жалобы въ подлежащія комиссіи; на окончательныя же рѣшенія комиссій могутъ быть подаваемы кассационныя жалобы въ центральную комиссію по крестьянскимъ дѣламъ.

21. Прошенія и заявленія, подаваемыя заинтересованными лицами и вообще все дѣлопроизводство по приведенію настоящаго постановленія въ дѣйствіе, освобождаются отъ гербоваго сбора.

22. По утвержденіи добровольнаго соглашенія или по опредѣленіи и утвержденіи, на основаніи вышеизложенныхъ правилъ, размѣра вознагражденія за выкупаемые безсрочныя чинши и другіе сборы и повинности, вѣчный арендаторъ или наниматель предъявляетъ въ подлежащую ипотечную канцелярію требованіе о перечисленіи имѣнія въ ипотечномъ указателѣ на его имя и объ исключеніи всѣхъ обязанностей и ограниченій возникшихъ изъ безсрочной аренды, т. е. о составленіи новаго ипотечнаго указателя безъ объявленій и вызововъ, предшествующихъ обыкновенно новому устройству ипотеки.

ней цене збожа tego rodzaju, obrachowanej z 20-u lat ostatnich, porządkiem wskazanym wyżej w art. 13.

18. Roczna wartość prawa rybołówstwa i polowania, gdy grunta wieczysto-czynszowe prawem tym były obciążone, ustanawia się przez dodanie do obrachowanej podług artykułów 12—17 rocznej wysokości czynszu i powinności wieczystych, $\frac{1}{2}$ % od tej summy za prawo rybołówstwa i 1 % za prawo polowania.

19. Spłata wymienionych w art. 9 czynszów, powinności i wszelkich ścieśnień, jako też oznaczenie przypadającego za nie wynagrodzenia, na zasadzie niniejszego postanowienia, dokonywa się jedynie na żądanie osób, obowiązanych uiszczać takowe czynsze i powinności.

20. Zatwierdzanie dobrowolnych między stronami układów o wysokość wynagrodzenia za spłacane czynsze, daniny i inne powinności, jak również rozpoznawanie sprawy, w razie niezgodzenia się stron, należy do sądów zwyczajnych; wszakże do czasu reorganizacji sądownictwa, rozpoznawanie i decydowanie tego rodzaju spraw porucza się miejscowym władzom włościańskim. Na tej zasadzie, podania i deklaracje, dotyczące spłaty czynszów wieczystych, wnoszone być mają do właściwych kommissarzy i kommissyj spraw włościańskich, które przy załatwianiu tych spraw działać będą podług przepisów, ustanowionych w ogóle dla wprowadzenia w wykonanie Najwyższych ukazów z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r. i z dnia 28 października (9 listopada) 1866 r. Kommissarze decydują sprawy w pierwszej instancji. Przeciwko tym decyzjom podawane być mogą skargi appellacyjne do właściwych kommissyj; przeciwko zaś ostatecznym decyzjom kommissyj podawane być mogą skargi kassacyjne do kommissji centralnej spraw włościańskich.

21. Podania i deklaracje, podawane przez osoby interessowane i w ogólności cała korespondencja dotycząca wprowadzenia w wykonanie niniejszego postanowienia, wolne są od opłaty stempla.

22. Po zatwierdzeniu układu dobrowolnego, lub po oznaczeniu i zatwierdzeniu podług powyższych przepisów, wysokości wynagrodzenia za spłacane czynsze i inne powinności, wieczysty dzierżawca wnosi do właściwej kancelarji hipotecznej żądanie o przepisanie w wykazie hipotecznym tytułu własności nieruchomości na jego imię i wykreślenie wszelkich zobowiązań i ścieśnień, jakie wynikały ze stosunku wieczysto-dzierżawnego, t. j. o sporządzenie nowego wykazu hipotecznego, bez ogłoszeń i wezwań, uprzedzających zwykle nowe urządzenie hipoteki.

23. Если выкупная капитальная сумма вовсе или въ части не уплачена бывшему собственнику имѣнія, то причитающаяся ему сумма должна занять первое мѣсто въ IV раздѣлѣ новаго ипотечнаго указателя, или же непосредственно послѣ долга земскому кредитному обществу.

24. Долги, обеспеченные на правѣ безсрочной аренды, помѣщаются равнымъ образомъ въ IV раздѣлѣ новаго ипотечнаго указателя.

25. Кредитнымъ учрежденіямъ предоставляется право уплачивать причитающееся за выкупъ вѣчныхъ члпшей вознагражденіе и обеспечивать свои ссуды ипотечнымъ порядкомъ на выкупленныхъ вѣчными арендаторами имѣніяхъ.

26. Если на имущество, состоящемъ въ вѣчной арендѣ, ипотеки не установлено, то право собственности переходитъ къ вѣчному арендатору со дня уплаты сполна причитающагося собственнику земли вознагражденія.

27. Сроки и условия уплаты вознагражденія за приобретаемое право собственности предоставляются взаимному соглашенію сторонъ, въ случаѣ же, если такового соглашенія не состоится, то уплата выкупной суммы опредѣляется въ слѣдующемъ порядкѣ: $\frac{1}{3}$ всей суммы вносится немедленно по утвержденіи выкупа, а $\frac{2}{3}$ разсрочиваются на полугодичные взносы въ продолженіи шести лѣтъ, съ процентами на весь не уплаченный капиталъ по 5 на 100.

28. Какъ въ селеніяхъ, такъ и въ городахъ, вѣчнымъ арендаторамъ имущество, на кои не было устроено ипотеки, выдаются подлежащими учрежденіями данныя. Сія данныя служатъ актами укрѣпленія права собственности.

29. Договоры о долгосрочныхъ арендахъ недвижимыхъ имуществъ на 99 лѣтъ или до пресѣченія известнаго поколѣнія, заключенные до изданія настоящаго постановленія, остаются въ своей силѣ и дѣйствию сего постановленія не подлежатъ; но на будущее время договоры срочной аренды и найма недвижимыхъ имуществъ могутъ быть заключаемы не болѣе какъ на двадцать четыре года. Противныя сему условія не дѣйствительны.

30. Выкупъ непрерывныхъ рентъ, установленныхъ и впредь устанавливаемыхъ на точномъ основаніи ст. 530-й гражданскаго уложения, т. е. или взаимнѣ покупной цѣны недвижимаго имущества, или какъ условія возмездной или безвозмездной уступки недвижимости, производится на основаніи общихъ законовъ и подлежитъ вѣдомству общихъ судовъ.

31. Всѣ прежніе законы и постановленія, въ чемъ они не согласны съ настоящимъ постановленіемъ, отмѣняются.

23. Jeżeli summa kapitału skupowego w całości lub w części nie została uiszczoną byłemu właścicielowi nieruchomości, przypadająca temuż należność powinna zająć pierwszy numer w dziale IV-ym nowego wykazu hipotecznego, lub też pierwsze miejsce po długu towarzystwu kredytowemu ziemskiemu.

24. Długi, zabezpieczone na prawie dzierżawy wieczystej, zamieszczają się również w dziale IV-m nowego wykazu hipotecznego.

25. Instytucjom kredytowym, służy prawo zapłacenia wynagrodzenia, przypadającego za spłatę czynszów wieczystych i zabezpieczenia swych pożyczek porządkiem hipotecznym na nieruchomościach, spłaconych przez dzierżawców wieczystych.

26. Jeżeli nieruchomość, w wieczystej dzierżawie zostająca nie ma hipoteki, tytuł własności przechodzi na wieczystego dzierżawcę od daty spłacenia całkowicie należnego właścicielowi gruntu wynagrodzenia.

27. Termin i warunki wypłaty wynagrodzenia za spłacane prawo własności, pozostawiają się wzajemnemu porozumieniu się stron, a gdyby porozumienie się to do skutku nie doszło, wypłata summy skupowej oznacza się w następującym porządku: $\frac{1}{3}$ część tej summy uiszczoną być ma zaraz po zatwierdzeniu spłaty, a $\frac{2}{3}$ części odraczają się na raty półroczne na przeciąg lat sześciu, z procentami od całego niespłaconego kapitału po 5 od sta.

28. Tak we wsiach jako i w miastach, wieczystym dzierżawcom nieruchomości, hipoteki nie mających, udzielane będą przez właściwe władze, odpowiednie świadectwa nadawcze. Świadectwa te stanowią tytuły ustalające prawo własności.

29. Umowy o długoletnie dzierżawy nieruchomości, na lat 99 lub do wygaśnięcia danego pokolenia, zawarte przed wydaniem niniejszego postanowienia, pozostają w swej mocy i pod przepisy takowego nie podchodzą; lecz na przyszłość, umowy o czasowe dzierżawy i najem nieruchomości, mogą być zawierane nie na dłużej jak na lat dwadzieścia cztery. Warunki temu przeciwnie, są nieważne.

30. Spłata rent wieczystych, ustanowionych i w przyszłości ustanowionych być mogących, w ścisłym zastosowaniu się do art. 530 kodeksu cywilnego, to jest: albo jako cena za sprzedaną nieruchomość, albo jako warunek ustąpienia pod tytułem obciążliwym lub darmym majątku nieruchomego, dokonywa się podług prawa ogólnego, i należy do attrybucji sądów zwyczajnych.

31. Wszelkie poprzednie prawa i postanowienia, o ile nie są zgodne z postanowieniem niniejszem, uchylają się.

32. Исполнение настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на центральную и мѣстныя комисіи по крестьянскимъ дѣламъ и на судебныя мѣста и лица по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 350 засѣданіи, 12 (24) іюня 1870г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

32. Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczonyć ma w dzienniku praw, wkłada się na kommissję centralną spraw włościańskich i na władze, w czemъ do kogo należy.

Działo się w Warszawie, na 350 posiedzeniu, dnia 12 (24) czerwca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, презыдующы
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński.*

Дзiень ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,

изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату въ 23 мая (4 июня) за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: Указомъ, даннымъ во 2 день августа 1845 г., въ Возѣ печивающей родителъ Нашъ пожаловалъ генераль-лейтенанту, сенатору Писареву, радомской губерніи, мѣховскаго уѣзда, имѣніе Сломнички и Насѣховице, съ принадлежавшими къ оному фольварками, селеніями и прочими угодьями и оброчными статьями, за уравненіемъ чистаго годоваго дохода до 2,250 р. Нынѣ принимая во вниманіе, что съ упраздненіемъ крестьянскихъ повинностей, на основаніи Нашею указа 19 февраля (2 марта) 1864 г. объ устройствѣ крестьянъ въ царствѣ польскомъ, доходъ съ пожалованнаго имѣнія не соответствуетъ первоначальному складу онаго, и вслѣдствіе сего, желая оказать пособіе, въ видѣ особой Нашей милости, нынѣшнему владѣльцу майората Сломнички и Насѣховице, Мы, по представленію министра финансовъ, въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнному, повелѣваемъ:

Ст. 1. Согласно положенію 4 (16) октября 1835 г. объ устройствѣ имѣній, поступающихъ въ частную собственность, по Всемилостивѣйшему пожалованію, отвести нынѣшнему владѣльцу означеннаго майората, полковнику Михаилу Писареву, въ вѣчное и потомственное владѣніе, петроковской губерніи, ченстоховскаго уѣзда, фольваркъ Пабіаннице, а равно часть изъ казеннаго лѣса изъ участка Мѣховицы, сломничскаго подлѣсничества, съ чистымъ ежегоднымъ доходомъ въ четыреста девяносто рублей, со всѣми правами и угодьями, коими нынѣ пользуется казна.

Ст. 2. Вступая въ права полной собственности, владѣлецъ подвергается тѣмъ ограниченіямъ, какія по актамъ, совершеннымъ по установленной закономъ формѣ, будутъ внесены въ новую ipotечную книгу, для жалюемыхъ фольварка и лѣса.

Ст. 3. Владѣлецъ пожалованныхъ фольварка и лѣса обязанъ нести всѣ повинности, какъ нынѣ на жалюемыхъ фольваркѣ и лѣсѣ лежащія, такъ и тѣ, кои впредь будутъ установлены.

Ст. 4. Земля, нынѣ занятая коморниками, копаржами, паробками, или другими сельскими работниками, должна быть предоставлена имъ въ собственность, на основаніи существующихъ постановленій.

Ст. 5. Все въ жалюемыхъ фольваркѣ и лѣсѣ находящееся, какъ то: посѣвы, строенія и прочее, принадлежащее казнѣ, переходитъ въ собственность владѣльца, на основаніи 30 статьи вышеприведеннаго положенія.

Ст. 6. Въ случаѣ неисправности владѣльца, въ исполненіи возлагаемыхъ на него казною платежей, равно повинностей и другихъ обязанностей, которыя будутъ опредѣлены особо, пожалован-

ные фольваркъ и лѣсъ поступаютъ во временное казенное управленіе.

Ст. 7. Срокъ пожалованья считается съ 20 мая (1 июня) 1866 года.

Ст. 8. При сдачѣ владѣльцу жалюемыхъ ему фольварка и лѣса, финансовое вѣдомство, согласно 1 статьѣ настоящаго указа, положительно установить границы оныхъ, а также опредѣлить лежащія на нихъ обязанности. Составленный на семъ основаніи, сдаточный актъ, будетъ служить данною, или актомъ пожалованья.

Ст. 9. Пожалованные фольваркъ и лѣсъ, переходя въ цѣломъ составѣ, отъ одного лица, къ другому, по опредѣленному въ статьѣ 23 указа 2 августа 1845 г. порядку наслѣдованія, не могутъ быть ни въ какомъ случаѣ ни обременены новыми обязательствами, сверхъ возлагаемыхъ на оные при пожалованіи, ни закладываемы, ни продаваемы, не только по собственной волѣ владѣльца, но даже по взысканіямъ казеннымъ и частнымъ, и никакимъ образомъ отчуждаемы въ другое владѣніе.

Ст. 10. По внесеніи таковой воли Нашей въ ipotечную книгу, право собственности на имя жалюемаго владѣльца, должно быть установлено въ ipotекѣ, по исполненіи правила, предписаннаго статью 8 сего указа.

Ст. 11. Издержки по составленію акта, переписанію права собственности и по передачѣ имѣнія, уплачиваются владѣльцемъ.

Ст. 12. Согласно съ кореннымъ правиломъ, установленнымъ при пожалованіи майоратовъ въ царствѣ польскомъ, нынѣшній владѣлецъ майоратнаго имѣнія Сломнички и Насѣховице, а равно наслѣдники его, не имѣютъ ни въ какомъ случаѣ, права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могутъ послѣдовать съ теченіемъ времени отъ уменьшенія доходовъ, какъ съ означеннаго майоратнаго имѣнія, такъ и съ жалюемыхъ симъ указомъ фольварка и лѣса.

Ст. 13. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оставить учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряженіе. Правительствующій сенатъ *приказами*: исполненіе таковаго Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа доставить министру финансовъ; о чемъ, его министра увѣдомить указомъ.

Юня 10 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Вѣрно:

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ правительственной комисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

По указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Въ дополнение къ постановленію отъ 27 февраля 1870 г. объ обращеніи въ посады нѣкоторыхъ городовъ сувалкской губерніи, учредительный комитетъ, на основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г., постановилъ и постановляетъ:

1. Существующіе въ сувалкской губерніи города Сапержишкы и Повѣмонь, маріампольскаго уѣзда, и Сударги, владиславовскаго уѣзда, обратить въ посады, присоединивъ, первый изъ нихъ—къ гминѣ Алексотѣ, второй—къ гминѣ Повѣмонь-Пожайскій и третій—къ гминѣ Кидульской; и

2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 352 засѣданіи, 3 (15) іюля 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Графъ Беръ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 г.

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W uzupełnieniu postanowienia z dnia 27 lutego 1870 roku o zamianie niektórych miast gubernji suwałkskiej na osady, komitet urządzający, na zasadzie Najwyższego ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r. postanowił i stanowi:

1. Istniejące w gubernji suwałkskiej miasta Sapierzyszki i Poniemoń w powiecie marjampolskim, i Sudargi w powiecie wladyslawowskim, zamienić na osady, z przyłączeniem, pierwszej z nich do gminy Aleksota, drugiej do gminy Poniemoń-Pożajskiej, a trzeciej do gminy Kidulskiej; i

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, wkłada się na członka-zawiadującego czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 352 posiedzeniu, dnia 3 (15) lipca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящій
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca *Wosniński.*

Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński.*

Дзень ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИЛИНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа, даннаго правительствующему сенату въ 17 день сентября 1869 г., о распространеніи на губерніи царства польскаго дѣйствія общаго въ имперіи цензурнаго устава и дополнительныхъ къ оному постановленій, учредительный комитетъ, въслѣдствіе представленія главнаго директора правительственной комисіи юстиціи, постановилъ и постановляетъ:

1. Всѣмъ судебнымъ мѣстамъ и лицамъ въ губерніяхъ царства польскаго вѣщается въ обязанность въ производствѣ и рѣшеніи дѣлъ по нарушеніямъ правилъ о печати и литературной собственности, руководствоваться дѣйствующимъ въ сихъ губерніяхъ, въ силу вышеприведеннаго Высочайшаго указа 17 сентября 1869 г., общимъ въ имперіи цензурнымъ уставомъ, помѣщеннымъ въ томъ XIV св. зак. имперіи (изд. 1857 г.), со всѣми послѣдовавшими въ дополненіе онаго постановленіями.

2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на главнаго директора правительственной комисіи юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 353 засѣданіи, 10 (22) іюля 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu do senatu rządzącego, w dniu 17 września 1869 roku wydanego, co do zastosowania w guberniach królestwa polskiego ogólnej obowiązującej w cesarstwie ustawy o cenzurze i postanowień takową uzupełniających, komitet rządzący, w skutek przedstawienia dyrektora głównego komisji rządowej sprawiedliwości, postanowił i starowi:

1. Na wszystkie władze sądowe i na urzędników sądowych w guberniach królestwa polskiego wkłada się obowiązek, aby przy rozpoznawaniu i wyrokowaniu w sprawach dotyczących naruszenia przepisów prassowych i własności literackiej stosowały się do obowiązującej w tych guberniach, na zasadzie wyżej powołanego NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 17 września 1869 r., ogólnej ustawy o cenzurze w cesarstwie, pomieszczonej w tomie XIV zbioru praw cesarstwa (wyd. 1857 r.) i do wszystkich postanowień w uzupełnieniu onej zapadłych.

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, wkłada się na dyrektora głównego komisji rządowej sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, na 353 posiedzeniu, dnia 10 (22) lipca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящій
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Дзief ogłoszenia dnia 16 (28) sierpnia 1870 r.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
Великаго Князя Финляндскаго,
и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствъ Польскомъ Комитетъ.

Въ дополнение къ постановленію своему отъ 12 (24) декабря 1869 г. учредительный комитетъ, на основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г., объ уменьшеніи числа городовъ, постановилъ и постановляетъ:

1. Города Стердынь и Коссовъ, сѣдленкой губерніи, соколовскаго уѣзда, обратитъ въ посады, включивъ въ составъ сельскихъ гминъ того же названія; и

2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, предоставляется члену-завѣдывающему дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 354 засѣданіи, 17 (29) іюля 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Гр. Беръ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSLJ, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W uzupełnieniu postanowienia swego z dnia 12 (24) grudnia 1869 r., komitet urządzający, na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r. o zniesieniu liczby miast, postanowił i stanowi:

1. Miasta Sterdyń i Kossów w gubernji siedleckiej, powiecie sokołowskim, zamienić na osady, włączając do składu gmin tegoż nazwiska; i

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 354 posiedzeniu, dnia 17 (29) lipca 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящъ
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Директоръ канцелярji, *Wl. Holewinski.*

Дзiеи оглосzenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

У К А З Ъ

ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩЕМУ СЕНАТУ.

Озабочиваясь правильнымъ устройствомъ и развитіемъ общественнаго призрѣнія въ губерніяхъ царства польскаго, Мы признали за благо образовать въ сихъ губерніяхъ мѣстныхъ губернскіе и уѣздныя учрежденія для завѣдыванія благотворительными заведеніями, съ подчиненіемъ этихъ учрежденій вѣдѣвію министерства внутреннихъ дѣлъ, на общемъ установленномъ въ имперіи основаніи:

Нынѣ, утвердивъ составленное по указаніямъ Нашимъ и въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнное положеніе объ управленіи благотворительными заведеніями съ слѣдующими къ оному штатомъ и росписаніями должностей, и препровождая оныя въ правительствующій сенатъ, повелѣваемъ:

1. Подчинить благотворительныя заведенія и общества въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockкой, радомской, сувальской и сѣдлецкой, вѣдѣвію министерства внутреннихъ дѣлъ; для ближайшаго же завѣдыванія сими заведеніями и обществами учредить въ поименованныхъ губерніяхъ губернскіе и уѣздныя, а въ городѣ Варшавѣ сверхъ того особый городской совѣтъ общественнаго призрѣнія, на основаніяхъ, въ означенномъ положеніи изложенныхъ.

2. Упомянутыя въ предыдущей статьѣ уѣздныя совѣты общественнаго призрѣнія образовать въ тѣхъ уѣздахъ, въ коихъ существуютъ больницы и другія благотворительныя учрежденія или на учрежденіе таковыхъ заведеній имѣются необходимыя средства; за тѣмъ предоставить взаимному соглашенію министра внутреннихъ дѣлъ съ главнымъ начальникомъ края учрежденіе сихъ совѣтовъ въ остальныхъ уѣздахъ, по мѣрѣ открывающейся необходимости.

3. Благотворительныя заведенія, состоящія въ предѣлахъ сельскихъ гминъ и предназначенныя для призрѣнія гминныхъ жителей, не подчиняя вѣдѣвію совѣтовъ общественнаго призрѣнія, передать въ непосредственное завѣдываніе гминныхъ учрежденій, на основаніи указа Нашего 19-го февраля (2-го марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ и утвержденного сего числа положенія.

4. Главный попечительный совѣтъ благотворительныхъ за-

У К А З

DO RZĄDZĄCEGO SENATU.

Troszcząc się o należyte urządzenie i rozwój dobroczynności publicznej w guberniach królestwa polskiego, uznaliśmy za pożyteczne utworzyć w tych guberniach miejscowe zwierzchności gubernijalne i powiatowe do zawiadywania zakładami dobroczynnymi, z oddaniem tych zwierzchności pod zarząd ministerstwa spraw wewnętrznych, według ogólnej zasady w cesarstwie ustanowionej.

Obecnie, zatwierdziwszy ułożoną podług NASZYCH wskazań i wkomitecie do spraw królestwa polskiego rozpoznaną ustawę o zarządzie zakładów dobroczynnych wraz z należącym do niej etatem i klasyfikacją urzędów, i przesyłając takowe rządzącemu senatowi, rozkazujemy:

1. Zakłady i towarzystwa dobroczynne w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokovskiej, plockiej, radomskiej, suwałkskiej, i siedleckiej, oddać pod zwierzchnictwo ministerstwa spraw wewnętrznych; dla bliższego zaś zawiadywania temi zakładami i towarzystwami, ustanowić w pomienionych guberniach rady gubernijalne i powiatowe dobroczynności publicznej, a nadto w mieście Warszawie oddzielną takąż radę miejską, na zasadach w rzezczonej ustawie wskazanych.

2. Wzmiankowane w poprzednim artykule rady powiatowe dobroczynności publicznej, utworzyć w tych powiatach, w których istnieją szpitale i inne zakłady dobroczynne, lub też są środki do urządzenia takowych zakładów niezbędne; następnie pozostawić wzajemnemu porozumieniu się ministra spraw wewnętrznych, z głównym naczelnikiem kraju, ustanowienie takich rad w pozostałych powiatach, w miarę zachodzącej potrzeby.

3. Zakłady dobroczynne, znajdujące się w obrębie gmin wiejskich i przeznaczone do opiekowania się mieszkańcami gminy, nie oddając pod zarząd rad dobroczynności publicznej, oddać pod bezpośrednie zawiadywanie władz gminnych, na zasadzie aktu NASZEGO z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich i ustawy w dniu dzisiejszym zatwierdzonej.

4. Radę główną opiekuńczą zakładów dobroczynnych i zosta-

веденій и состоящіе въ его вѣдѣніи по управленію сими заведеніями уѣздныя и частныя попечительныя совѣты и приходскіе дозоры, упразднить.

5. Чиновниковъ канцеляріи главнаго попечительнаго совѣта оставить за штатомъ, на общемъ основаніи, съ распространеніемъ на нихъ тѣхъ льготъ, которыя дарованы чиновникамъ, оставляемымъ за штатомъ по случаю упраздненія центральныхъ въ губерніяхъ царства польскаго учрежденій.

6. Временно учрежденную по указу Нашему 20 го іюля 1867 года должность медицинскаго инспектора при намѣстникѣ въ царствѣ, упразднить.

7. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возложить на министра внутреннихъ дѣлъ, намѣстника и учредительный комитетъ въ царствѣ, съ тѣмъ, чтобы преобразование управленія благотворительными заведеніями было окончено къ 1-му октябрю сего 1870 года.

Правительствующій сенатъ не оставитъ учинить надлежащія къ исполненію сего указа Нашего распоряженія.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

»АЛЕКСАНДРЪ.»

Въ Варшавѣ,

19 іюня 1870 года.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

яще под jej zwierzchnictwem co do zarządu tychże zakładów, rady powiatowe i szczególne opiekuńcze i dozory parafijalne, znieść.

5. Urzędników bióra rady głównej opiekuńczej uznać za spadłych z etatu, według ogólnej zasady, przy rozciągnięciu do nich prerogatyw, jakie są zapewnione urzędnikom spadającym z etatu w skutek zwinienia władz centralnych w guberniach królestwa polskiego.

6. Tymczasowie utworzony na mocy ukazu Naszego z dnia 20 lipca 1867 r. urząd inspektora lekarskiego przy namiestniku w królestwie, zwinąć.

7. Wprowadzenie w wykonanie niniejszego ukazu poruczyć ministrowi spraw wewnętrznych, Namiestnikowi i komitetowi urządzającemu w królestwie, z zastrzeżeniem, aby organizacja zarządu zakładów dobroczynnych ukończoną była na dzień 1 października 1870 r.

Rządzący senat nie omieszka wydać dla wykonania niniejszego ukazu Naszego właściwe rozporządzenia.

Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

»АЛЕКСАНДРЪ».

W Warszawie,

dnia 19 czerwca 1870 r.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarii, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Высочайшее утверждение послѣдовало въ Варшавѣ 19 июня 1870 г.

П О Л О Ж Е Н І Е

объ управленіи благотворительными заведеніями въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой.

ГЛАВА I.

Общая положенія.

1. Всѣ благотворительныя заведенія въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой, и принадлежащія имъ имуществу и капиталы, оставаясь подъ высшимъ надзоромъ и попечительствомъ главнаго начальника сѣхъ губерній, состоятъ въ вѣдѣніи министерства внутреннихъ дѣлъ.

2. Ближайшее завѣдываніе благотворительными учрежденіями, за исключеніемъ означенныхъ въ статьѣ 4-ой, а также принадлежащими имъ имуществами, поручается губернскимъ и уѣзднымъ совѣтамъ общественнаго призрѣнія, а въ г. Варшавѣ особому городскому совѣту.

3. Непосредственное управленіе благотворительными заведеніями ввѣряется: по части медицинской и фармацевтической больничному врачу, а если ихъ нѣсколько — старшему; по части же хозяйственно-административной — смотрителю.

4. Всѣ благотворительныя заведенія, въ предѣлахъ сельскихъ гминъ находящіяся, предназначенныя для призрѣнія сиротъ, престарѣлыхъ и вообще жителей гминъ, также какъ и тѣ благотворительныя заведенія, которыя учреждены на счетъ гминныхъ средствъ, состоятъ, на основаніи ст. 11, 16 и 24 Высочайшаго указа 19-го февраля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ, въ завѣдываніи гминныхъ управленій, которыя въ отношеніи управленія сѣхъ заведеній руководствуются статьями 65—70 настоящаго положенія.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Być po sему“.

NAJWYŻSZE zatwierdzenie nastąpiło w Warszawie d. 19 czerwca. 1870 r.

U S T A W A

o zarządzie zakładów dobroczynnych w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokovskiej, plockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej.

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

1. Wszystkie zakłady dobroczynne w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokovskiej, plockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej, jakoteż będące własnością tych zakładów majątki i kapitały, pozostając pod wyższym nadzorem i opieką głównego naczelnika tych gubernij, zostają w zawiadywaniu ministerstwa spraw wewnętrznych.

2. Bliższe zawiadywanie instytucjami dobroczynnymi, z wyjątkiem wymienionych w art. 4-m, oraz majątkami do nich należącymi, porucza się radom gubernijalnym i powiatowym dobroczynności publicznej, a w mieście Warszawie oddzielnej radzie miejskiej.

3. Bezpośredni zarząd zakładami dobroczynnymi porucza się: pod względem lekarskim i farmaceutycznym lekarzowi szpitala, a gdy tych jest kilku — starszemu; pod względem zaś gospodarczo-administracyjnym — nadzorcy.

4. Wszystkie zakłady dobroczynne, znajdujące się w obrębie gmin wiejskich, przeznaczone do opiekowania się sierotami, starymi i w ogólności mieszkańcami gmin, jak również zakłady dobroczynne kosztem gmin urządzone, pozostają stosownie do art. 11, 16, i 24 NAJWYŻSZEJ ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich, w zawiadywaniu zarządów gminnych, które pod względem zarządu temi zakładami stosować się mają do art. 65—70 niniejszej ustawy.

5. Благотворительныя заведенія, состоящія въ непосредственномъ управленіи варшавскаго и люблинскаго благотворительныхъ обществъ, находятся, на общихъ основаніяхъ, въ вѣдѣніи подлежащихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія, которые имѣютъ за ними общее наблюденіе, руководствуясь статьями 31, 36 и 37 пастоящаго положенія. Благотворительныя заведенія, устроенныя и содержимыя исключительно на средства частныхъ лицъ, безъ всякаго пособія отъ казны или городскихъ доходовъ, подлнняются также надзору мѣстныхъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія въ мѣдико-полицейскомъ отношеніи.

6. Попеченіе о бѣдныхъ евангелическаго исповѣданія предоставляется церковнымъ коллегіямъ сего исповѣданія, подъ наблюденіемъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія; а попеченіе о бѣдныхъ еврейхъ и завѣдываніе богадѣльнями, для нихъ устроенными, предоставляется, подъ наблюденіемъ означенныхъ совѣтовъ, синагогальнымъ попечительствамъ.

ГЛАВА II.

Составъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія.

7. Совѣты общественнаго призрѣнія раздѣляются на уѣздныя, губернскіе и варшавскій городской.

Примѣчаніе. Въ губернскихъ городахъ уѣздныя совѣты не учреждаются, а находящіяся въ нихъ и ихъ уѣздахъ благотворительныя заведенія состоятъ въ непосредственномъ завѣдываніи губернскихъ совѣтовъ.

8. Уѣздный совѣтъ, подъ предсѣдательствомъ начальника уѣзда, составляютъ слѣдующія лица:

a) одинъ изъ помощниковъ уѣзднаго начальника, по назначенію губернатора, заступающій мѣсто предсѣдателя въ его отсутствіи;

b) уѣздный врачъ;

в) попечители благотворительныхъ заведеній;

г) члены изъ числа известныхъ своею благотворительностію или спеціальными по больничной части познаніями мѣстныхъ жителей и состоящихъ на службѣ чиновниковъ, избираемые на три года уѣзднымъ совѣтомъ въ числѣ отъ 2-хъ до 4-хъ и утверждаемые губернаторомъ.

Примѣчаніе. Больничные врачи и смотрители благотворительныхъ заведеній приглашаются въ засѣданія уѣзднаго совѣта предсѣдателемъ онаго, въ случаѣ надобности, съ правомъ совѣщательнаго голоса; равно отъ предсѣдателя зави-

5. Заклады добротынне, zostające pod bezpośrednim zarządem warszawskiego i lubelskiego towarzystwa dobroczynności, zawisłe są według zasad ogólnych od właściwych rad dobroczynności publicznej które mieć będą ogólny nad nimi nadzór, stosownie do art. 31, 36 i 37 ustawy niniejszej. Zakłady dobroczynne, urządzone i utrzymywane wyłącznie kosztem osób prywatnych, bez wszelkiego zasiłku ze skarbu lub z dochodów miejskich, podlegają także nadzorowi miejscowych rad dobroczynności publicznej pod względem lekarsko-policyjnym.

6. Opieka nad ubogimi wyznania ewangelickiego, porucza się kolegiom kościelnym tegoż wyznania, pod nadzorem rad dobroczynności publicznej, a opieka nad ubogimi starozakonnymi i zawiadywanie domami schronienia, dla nich urządzonymi, oddaną zostaje dozoram bóżnicznym pod nadzorem rad pomienionych.

ROZDZIAŁ II.

Skład rad dobroczynności publicznej.

7. Rady dobroczynności publicznej dzielą się: na powiatowe gubernijalne i miejską w Warszawie.

Uwaga. W miastach gubernijalnych, rady powiatowe istnieć nie będą, a znajdujące się w nich i w ich powiatach zakłady dobroczynne, pozostawać mają pod bezpośrednim zawiadywaniem rad gubernijalnych.

8. Radę powiatową pod prezydencją naczelnika powiatu, składać mają osoby następujące:

a) jeden z pomocników naczelnika powiatu, wyznaczony przez gubernatora, zastępujący prezesa w razie jego nieobecności;

b) lekarz powiatu;

c) opiekunowie zakładów dobroczynnych;

d) członkowie z pomiędzy znanych ze swej dobroczynności lub specjalnych wiadomości pod względem szpitalnym, mieszkańców miejscowych i urzędników w służbie zostających, wybierani na trzy lata przez radę powiatową w liczbie od 2-eh do 4-eh i zatwierdzani przez gubernatora.

Uwaga. Lekarze szpitali i nadzorcy zakładów dobroczynnych, wzywani będą na posiedzenia rady powiatowej przez prezesa tejże, w razie potrzeby, z głosem doradczym; prezes może również wzywać do udzielenia objaśnień i osoby inne, od któ-

зять приглашать для объясненій и постороннихъ лицъ, отъ которыхъ можно ожидать полезныхъ для дѣла указаній.

9. Губернскіе совѣты общественнаго призрѣнія, подъ предсѣдательствомъ губернатора, составляютъ слѣдующія лица:

- а) вице-губернаторъ, заступающій мѣсто предсѣдателя въ его отсутствіе;
- б) управляющій казенною палатою;
- в) управляющій контрольною палатою, гдѣ таковая имѣется;
- г) начальникъ учебной дирекціи;
- д) одинъ изъ совѣтниковъ губернскаго правленія, по выбору губернатора;
- е) губернской медицинскій инспекторъ;
- ж) предсѣдательствующіе въ уѣздныхъ совѣтахъ общественнаго призрѣнія, начальники уѣздовъ (когда они находятся въ губернскомъ городѣ), съ правомъ лишь совѣщательнаго голоса;
- з) попечители больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній, находящихся въ губернскомъ городѣ;
- и) члены изъ числа извѣстныхъ своею благотворительно-стью или специальными по больничной части познаніями мѣстныхъ жителей и состоящихъ на службѣ чиновниковъ, избираемые губернскими совѣтами на три года въ числѣ отъ 4-хъ до 6-ти и утверждаемые главнымъ начальникомъ края.

Примѣчаніе 1-ое. Больничные врачѣ и смотрители благотворительныхъ заведеній приглашаются въ засѣданія совѣта предсѣдателемъ онаго, въ случаѣ надобности, съ правомъ совѣщательнаго голоса; равно отъ предсѣдателя зависитъ приглашать для объясненій и постороннихъ лицъ, отъ которыхъ можно ожидать полезныхъ для дѣла указаній.

Примѣчаніе 2-ое. Въ люблинскомъ губернскомъ совѣтѣ присутствуетъ также президентъ (а въ случаѣ его отсутствія вице-президентъ) люблинскаго благотворительнаго общества по дѣламъ, касающимся заведеній сего общества.

10. Варшавскій городской совѣтъ общественнаго призрѣнія составляютъ слѣдующія лица:

- а) варшавскій губернаторъ, въ качествѣ предсѣдателя.

Примѣчаніе. Въ случаѣ отсутствія губернатора, предсѣдательство въ совѣтѣ поручается старшему изъ членовъ, по чину, а вице-губернаторъ присутствуетъ въ качествѣ члена.

- б) варшавскій оберъ-полицеймейстеръ;
- в) президентъ города Варшавы;
- г) начальникъ благотворительныхъ заведеній въ Варшавѣ, управляющій дѣлами совѣта;

рыхъ сподзiewać się можна użytecznychъ wskazówek.

9. Rady gubernijalne dobroczynności publicznej, pod prezydencją gubernatora, składają osoby następujące:

- a) vice-gubernator, zastępujący prezesa w razie jego nieobecności;
- b) zarządzający izbą skarbową;
- c) zarządzający izbą kontrolną, gdzie się ta znajduje;
- d) naczelnik dyrekcji naukowej;
- e) jeden z radców rządu gubernijalnego, podług wyboru gubernatora;
- f) inspektor lekarski gubernji;
- g) prezydujący w radach powiatowych dobroczynności publicznej, naczelnicy powiatów (gdy się w mieście gubernijalnym znajdują), lecz tylko z głosem doradczym;
- h) opiekunowie szpitali i innych zakładów dobroczynnych, w mieście gubernijalnym znajdujących się;
- i) członkowie z pomiędzy znanych ze swej dobroczynności lub specjalnych wiadomości pod względem szpitali, mieszkańców miejscowych i urzędników w służbie zostających, wybierani przez rady gubernijalne na trzy lata w liczbie od 4-ch do 6-ciu i zatwierdzani przez głównego naczelnika kraju.

Uwaga 1. Lekarze szpitali i nadzorcy zakładów dobroczynnych wzywani będą na posiedzenia rady przez prezesa tejże, w razie potrzeby, z głosem doradczym; prezes mocen jest również wzywać do udzielenia objaśnień i osoby inne, od których spodziewać się można wskazówek użytecznych.

Uwaga 2. W radzie gubernijalnej lubelskiej uczestniczy także prezes (a w razie jego nieobecności vice-prezes) lubelskiego towarzystwa dobroczynności co do interesów, dotyczących zakładów tegoż towarzystwa.

10. Radę miejską dobroczynności opieki publicznej w Warszawie, składają osoby następujące:

- a) gubernator warszawski, w charakterze prezesa.

Uwaga. W razie nieobecności gubernatora, prezydowanie w radzie porucza się najstarszemu z członków, podług rangi a vice-gubernator zasiada w charakterze członka;

- b) ober-policmajster m. Warszawy;
- c) prezydent miasta Warszawy;
- d) naczelnik zakładów dobroczynnych w Warszawie, zarządzający czynnościami rady;

д) медицинскій инспекторъ больницъ гражданскаго вѣдомства въ г. Варшавѣ;

е) управляющій варшавскою казенною палатою;

ж) управляющій варшавскою контрольною палатою;

з) начальникъ учебной дирекціи;

и) президентъ (а въ случаѣ его отсутствія вице-президентъ) варшавскаго благотворительнаго общества по дѣламъ, касающимся заведеній сего общества;

і) попечители больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній въ Варшавѣ, по дѣламъ ввѣренныхъ имъ заведеній;

к) члены изъ числа извѣстныхъ своею благотворительностію или спеціальными по больничной части познаніямъ мѣстныхъ жителей и состоящихъ на службѣ чиновниковъ, избираемые городскимъ совѣтомъ въ числѣ отъ 4-хъ до 6-ти и утверждаемые главнымъ начальникомъ края.

Примѣчаніе. Больничные врачи, фармацевты и смотрители благотворительныхъ заведеній, находящихся въ Варшавѣ, приглашаютъ въ засѣданія совѣта председателемъ онаго, въ случаѣ надобности, съ правомъ совѣщательнаго голоса; равно отъ председателя зависятъ приглашать для объясненій и постороннихъ лицъ, отъ которыхъ можно ожидать полезныхъ для дѣла указаній.

11. Входящіе въ составъ варшавскаго городского совѣта: начальникъ благотворительныхъ заведеній г. Варшавы и медицинскій инспекторъ больницъ гражданскаго вѣдомства въ г. Варшавѣ, назначаются: первый Высочайшею властію, по представленію министра внутреннихъ дѣлъ, основанному на предварительномъ его соглашеніи съ главнымъ начальникомъ края, а второй министромъ внутреннихъ дѣлъ, по соглашенію съ главнымъ начальникомъ края.

Примѣчаніе. Обязанности сихъ лицъ въ отношеніи къ благотворительнымъ заведеніямъ, изложены въ ст. 32, 33 и 34 сего положенія.

12. Для дѣлопроизводства въ губернскихъ и варшавскомъ городскомъ совѣтахъ общественнаго призрѣнія, учреждаются особыя канцеляріи. Составъ канцелярій и размѣръ содержанія чиновниковъ оныхъ, опредѣляются приложеннымъ къ настоящему положенію штатомъ. Канцелярія варшавскаго городского совѣта подчиняется начальнику благотворительныхъ заведеній г. Варшавы.

13. При уѣздныхъ совѣтахъ общественнаго призрѣнія канцеляріи не полагаются, а дѣла совѣтовъ производятся въ кан-

е) инспекторъ lekarski szpitali cywilnych w Warszawie;

f) zarządzający warszawską izbą skarbową;

g) zarządzający warszawską izbą kontrolną;

h) naczelnik dyrekcji naukowej;

i) prezes (a w razie jego nieobecności vice-prezes) warszawskiego towarzystwa dobroczynności, co do interesów dotyczących zakładów tegoż towarzystwa;

k) opiekunowie szpitali i innych zakładów dobroczynnych w Warszawie, co do interesów powierzonych sobie akłalów;

l) członkowie z pomiędzy znanych ze swej dobroczynności lub specjalnych wiadomości pod względem szpitali, mieszkańców miejscowych i urzędników w służbie zostających, wybierani przez radę miejską w liczbie od 4-ch do 6-ciu i zatwierdzeni przez głównego naczelnika kraju.

Uwaga. Lekarze szpitali, farmaceuci iadzocy zakładów dobroczynnych, znajdujących się w Warszawie, wzywani będą na posiedzenia rady przez prezesa tejże, w razie potrzeby, z głosem doradczym; prezes mocen również wzywać dla udzielenia objaśnień i osoby inne, od których spodziewać się można użytecznych wskazówek.

11. Wchodzący do składu rady miejskiej w Warszawie: naczelnik zakładów dobroczynnych m. Warszawy i inspektor lekarski szpitali cywilnych w Warszawie, mianowani będą: pierwszy przez władzę Najwyższą, na przedstawienie ministra spraw wewnętrznych, oparte na poprzednim porozumieniu się jego z głównym naczelnikiem kraju, a drugi przez ministra spraw wewnętrznych na porozumieniem się z głównym naczelnikiem kraju.

Uwaga. Obowiązki tych osób względem zakładów dobroczynnych, są wyszczególnione w art. 32, 33, 34 ustawy niniejszej.

12. Do załatwiania interesów w radach gubernijalnych i w warszawskiej radzie miejskiej dobroczynności publicznej, urządzone być mają oddzielne bióra. Skład biór i wysokość usażenia urzędników tychże biór, są wykazane w etacie, do ustawy niniejszej dołączonym. Bióro rady miejskiej w Warszawie, podwładne jest naczelnikowi zakładów dobroczynnych w m. Warszawie.

13. Przy radach powiatowych dobroczynności publicznej, bióra nie ustanawiają się, a czynności tych rad załatwiane będą w biórze

целарін уѣзднаго управленія; на pokrytie же канцелярскихъ расходовъ по дѣлопроизводству уѣздныхъ совѣтовъ отпускаются особыя суммы, называемыя на сей предметъ по смѣтамъ подвѣдомственныхъ совѣтамъ благотворительныхъ заведеній.

14. Лица, которыя, на основаніи настоящаго положенія, будутъ избраны въ число членовъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія или попечителей благотворительныхъ заведеній, во время состоянія въ сихъ званіяхъ могутъ быть удостоиваемы производствомъ въ чины и другихъ наравѣ за усердное исполненіе принятыхъ ими на себя обязанностей по одержанію ни отъ казны, ни отъ благотворительныхъ заведеній не получаютъ. За преступленія по должности, лица эти подвергаются одинаковой отвѣтственности съ состоящими на государственной службѣ.

ГЛАВА III.

Предметы вѣдства и предѣлы власти совѣтовъ общественнаго призрѣнія.

15. Къ вѣдству уѣздныхъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія относятся вообще всѣ дѣла по завѣдыванію какъ благотворительными заведеніями, въ уѣздномъ городѣ и въ уѣздѣ находящимися, такъ и принадлежащими сямъ заведеніямъ недвижимыми имуществомъ и капиталами.

16. По завѣдыванію больницами и другими благотворительными учрежденіями къ вѣдству уѣздныхъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія относятся:

a) надзоръ за сохраненіемъ благочинія и благоустройства въ заведеніяхъ и точнымъ исполненіемъ изданныхъ для нихъ правилъ;

b) надзоръ за надлежащимъ помѣщеніемъ и содержаніемъ больныхъ и призрѣаемыхъ;

c) надзоръ за веденіемъ внутренняго въ заведеніяхъ хозяйства; производствомъ торговъ на поставку необходимыхъ для заведеній предметовъ, заключеніе условій съ поставщиками;

d) наблюденіе за исправнымъ поступленіемъ платы съ больныхъ и другихъ доходовъ съ заведеній, изысканіе способовъ къ увеличенію ихъ средствъ и пріемъ пожертвованій;

e) попеченіе о томъ, чтобы больнымъ и призрѣваемымъ, по возможности не было отказываемо въ пріемѣ въ заведенія; принятіе мѣръ къ расширенію существующихъ заведеній или къ открытію новыхъ, временныхъ или постоянныхъ, и изысканіе средствъ въ содержанію ихъ;

f) разсмотрѣніе ежегодныхъ смѣтъ на содержаніе заведе-

заряду powiatowego; на pokrycie zaś wydatków kancelaryjnych w interesach rad powiatowych, wydzielone będą oddzielne fundusze, wyznaczane etatami zakładów dobroczynnych radom podległych.

14. Osoby, które na zasadzie ustawy niniejszej, wybrane zostaną na członków rad dobroczynności publicznej lub na opiekunów zakładów dobroczynnych, w czasie zostawania na tych urządach mogą być przedstawiane do rang lub innych nagród za grzliwe spełnianie przyjętych na siebie obowiązków, lecz płacy ani od karbu ani od zakładów dobroczynnych pobierać nie będą. Za wyroczenia w urzędowaniu, osoby te podlegają odpowiedzialności na równi z zostającymi w służbie rządowej.

ROZDZIAŁ III.

Attrybucje i zakres władzy rad dobroczynności publicznej.

15. Do attrybucji rad powiatowych dobroczynności publicznej należą wszystkie w ogólności interesa, dotyczące zawiadywania tak zakładami dobroczynnymi, w mieście powiatowym i w powiecie istniejącymi, jako też i będącymi własnością tych zakładów, majątkami nieruchomymi i kapitałami.

16. Pod względem zawiadywania szpitalami innymi zakładami dobroczynnymi, do attrybucji rad powiatowych dobroczynności publicznej należy:

a) nadzór nad zachowaniem należytego pod wszelkimi względami porządku w zakładach, oraz nad ściśmym wykonywaniem przepisów dla nich wydanych;

b) nadzór nad należytem pomieszczeniem i utrzymaniem chorych, oraz na przytułek przyjętych;

c) nadzór nad wewnętrznym gospodarstwem w zakładach; odbywanie licytacji na dostawę przedmiotów niezbędnych dla zakładów i zawieranie umów z dostawcami;

d) czuwanie nad należytym wpływem opłat kuracyjnych, oraz innych dochodów z zakładów; obmyślanie środków do pomnożenia ich funduszków i przyjmowanie ofiar;

e) czuwanie, ażeby chorym i schronienia potrzebującym, nie odmawiano w miarę możności przyjęcia do zakładów; przedsięwzięcie środków w celu rozszerzenia istniejących zakładów lub otwarciu nowych, czasowych lub stałych, i obmyślenie środków do ich utrzymania;

f) rozpoznanie corocznych etatów na utrzymanie zakładów i

ній и утверждены ихъ въ предѣлахъ предоставленной уѣзднымъ совѣтамъ власти—и

ж) представление ежегодно отчетовъ: 1. Губернскому совѣту о положеніи общественнаго призрѣнія въ уѣздѣ вообще, вмѣстѣ съ отчетами по каждому заведенію,—и 2. Контрольной палатѣ о поступленіи и расходованіи суммъ, назначенныхъ на содержаніе подвѣдомственныхъ имъ заведеній.

17. По завѣдыванію недвижимымъ имуществомъ и капиталами благотворительныхъ заведеній, къ обязанности уѣздныхъ совѣтовъ принадлежатъ:

а) содержаніе въ порядкѣ описей всеѣмъ недвижимымъ имуществомъ благотворительныхъ заведеній;

б) надзоръ за исправнымъ содержаніемъ сихъ имуществъ и принятіе мѣръ къ своевременному ремонту зданій;

в) составленіе торговыхъ условій и заключеніе контрактовъ на отдачу въ аренду имуществъ и представленіе сихъ контрактовъ на утвержденіе, въ установленномъ порядкѣ;

г) наблюденіе за надлежащимъ исполненіемъ обязательствъ арендаторами имуществъ, принадлежащихъ благотворительнымъ учрежденіямъ; и

д) наблюденіе за своевременнымъ поступленіемъ процентовъ на принадлежаціе благотворительнымъ заведеніямъ капиталы, какъ обращающіеся въ банкѣ, такъ и розданные въ ссуду подъ залогъ недвижимымъ имуществомъ; наблюденіе за погашеніемъ этихъ ссудъ въ установленные сроки и за обращеніемъ возвращаемыхъ суммъ, равно какъ и остатковъ отъ доходовъ, на приращеніе процентами.

18. Уѣзднымъ совѣтамъ предоставляется входить въ соглашенія съ состоящими при больницахъ, сестрами милосердія относительно условій ихъ ухода за больными и участія ихъ въ завѣдываніи больничнымъ хозяйствомъ. Въ заключаемыхъ по сему предмету съ сестрами милосердія контрактахъ, подлежащихъ утвержденію губернскихъ совѣтовъ, должны быть подробно опредѣлены условія ихъ пребыванія при больницахъ, то есть:

а) число сестеръ милосердія, необходимое для ухода за больными;

б) размѣръ содержанія, которое онѣ будутъ получать деньгами или въ натурѣ;

в) обязанности, которыя сестры милосердія принимаютъ на себя относительно ухода за больными,—и

г) обязанности, которыя могутъ быть предоставлены сестрамъ

затвержденіе ихъ въ zakresie władzy radom powiatowym nadanej,—и

г) складаніе sprawozdań rocznych: 1. Radzie gubernijalnej o stanie dobroczynności publicznej w powiecie w ogólności, wraz ze sprawozdaniami co do każdego zakładu,—и 2. Izbie kontrolnej, o wydawie i rozchodzie funduszów, przeznaczonych na utrzymanie zostających pod ich zwierzchnictwem zakładów.

17. Pod względem zawiadywania majątkiem nieruchomości i kapitałami zakładów dobroczynnych, do obowiązków rad powiatowych należy:

a) utrzymanie w porządku spisów wszystkich nieruchomości własności zakładów dobroczynnych;

b) nadzór nad utrzymaniem w należytych stanie tych majątków i przedsięwzięcie środków, w celu reparacji w właściwym czasie zabudowań;

c) sporządzanie warunków licytacyjnych i zawieranie kontraktów o wydzierżawienie majątków, tudzież przedstawianie tych kontraktów do zatwierdzenia w drodze przepisanej;

d) czuwanie nad należytem spełnieniem zobowiązań przez dzierżawców majątności, należących do zakładów dobroczynnych,—и

e) czuwanie nad regularnym wpływem procentów od kapitałów, do zakładów dobroczynnych należących, tak znajdujących się w banku, jako i wypożyczonych na nieruchomości; czuwanie nad umarzeniem tych pożyczek w oznaczonym terminie i nad lokacją procentową zwracanych pożyczek, jak również pozostałości od dochodów.

18. Radom powiatowym wolno jest wchodzić w układy z siostrami miłosierdzia, zostającymi przy szpitalach, co do warunków doglądania przez nich chorych i udziału ich w zawiadywaniu gospodarstwem szpitalnem. W kontraktach o to z siostrami miłosierdzia zawieranych, które przez rady gubernijalne zatwierdzanemi być mają, winny być szczegółowo określone warunki zostawania ich przy szpitalach, to jest:

a) liczba siostr miłosierdzia, niezbędna dla doglądania chorych;

b) wysokość uposażenia, jakie one otrzymywać mają w pieniędżach lub naturze;

c) obowiązki, jakich siostry miłosierdzia się podejmują, pod względem doglądania chorych,—и

d) obowiązki, które siostrami miłosierdzia powierzone być mogą

милосердія по завѣдванію нѣкоторыми предметами больничнаго хозяйства (какъ-то: бѣльемъ, кухнею, владовою и т. п.).

19. Относительно сохраненія порядка въ больницахъ и веденія въ нихъ внутренняго хозяйства: уѣздные совѣты руководствуются правилами нѣпѣ дѣйствующаго Высочайше утвержденнаго 18-го февраля (2-го марта) 1842 года устава о больницахъ и другими изданными на сей предметъ распоряженіями, на сколько таковыя согласны съ настоящимъ положеніемъ и не будутъ пзмѣнены послѣдующими распоряженіями.

20. Уѣздные совѣты, въ кругу предметовъ подлежащихъ ихъ вѣдомству, разрѣшаютъ и утверждаютъ окончательно слѣдующія дѣла:

а) смѣты по содержанию подвѣдомственныхъ совѣтамъ благотворительныхъ заведеній на сумму не свыше 450 руб.;

б) торговыя условія и торги по разнымъ подрядамъ, поставкамъ и проч., цѣнность которыхъ не превышаетъ 300 руб., и контракты по онымъ;

в) смѣты, торговыя условія, контракты и отчетность по управленіямъ больничныхъ зданій и построекъ разныхъ необходимыхъ для благотворительныхъ заведеній предметовъ, если расходы сіи не превышаютъ 150 руб. и производятся на счетъ смѣтныхъ суммъ заведенія;

г) сложеніе со счетовъ причитающейся за леченіе и призрѣніе въ благотворительныхъ заведеніяхъ платы, признанной, въ установленномъ порядкѣ, безнадежною ко взысканію;

д) опредѣленія объ уничтоженіи или продажѣ съ публичныхъ торговъ и объ исключеніи изъ описей принадлежащихъ заведеніямъ предметовъ и вещей, пришедшихъ въ совершенную негодность; — и

е) всякаго рода смѣтные расходы.

21. По всѣмъ прочимъ дѣламъ уѣздные совѣты представляютъ свои заключенія на разрѣшеніе губернскаго совѣта.

22. Къ вѣдомству губернскихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія относится общее наблюденіе за всѣми благотворительными учрежденіями, въ губерніи состоящими; главное завѣдваніе принадлежащими симъ учрежденіямъ недвижимыми имуществами и капиталами, и непосредственное завѣдваніе благотворительными заведеніями, находящимися въ губернскомъ городѣ (за исключеніемъ г. Варшавы) и его уѣздѣ.

23. По общему наблюденію за всѣми благотворительными заведеніями, въ губерніи состоящими, вѣдѣнію губернскихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія подлежатъ слѣдующіе предметы:

а) до завѣдыванія нѣкоторыми предметами хозяйства шпитальнаго, (яко-то: бѣлизною, кухнюю, шпізарнію и т. п.).

19. Подъ взглядомъ utrzymania porządku w szpitalach i wewnętrzного w nichъ gospodarstwa, rady powiatowe stosować się winny do przepisów obecnie obowiązującej ustawy dla szpitali, Najwyższej w dniu 18 lutego (2 marca) 1842 r. zatwierdzonej, oraz do innych rozporządzeń w tym przedmiocie wydanych, o ile takowe zgodne są z ustawą niniejszą i przez następne rozporządzenia zmienione nie będą.

20. Rady powiatowe, w zakresie służących sobie atrybucyj, decydują i zatwierdzają ostatecznie przedmioty następujące:

a) etaty na utrzymanie zakładów dobroczynnych od tychże rad zależnych, do wysokości nie przenoszącej rs. 450;

b) warunki licytacyjne i licytacje na różne entrepryzy, dostawy i t. p., wartość których nie przenosi rs. 300, oraz kontrakty do takich;

c) anszlagi, warunki licytacyjne, kontrakty i rachunki, dotyczące reparacji budowli szpitalnych, oraz uskutecznienia różnych przedmiotów niezbędnych dla zakładów dobroczynnych, jeżeli wydatek nie przenosi rs. 150, i ma być zaspokojonym z funduszów etatem zakładu objętych;

d) umorzenie zaległej opłaty za kurację i przytułek w zakładach dobroczynnych, uznanej w drodze przepisanej za nieodzyskalną;

e) wyrzeczenie co do zniszczenia lub sprzedaży przez licytację publiczną, i wykreślenia z inwentarza przedmiotów i rzeczy do zakładu należących, a do dalszego użytku zupełnie nie zdatnych, — i

f) wszelkie wydatki etatowe.

21. We wszystkich innych czynnościach, rady powiatowe przedstawiają swe wnioski do decyzji rady gubernijalnej.

22. Do atrybucji rad gubernijalnych dobroczynności publicznej, należy ogólne czuwanie nad wszystkimi instytucjami dobroczynnymi, w gubernji istniejącymi; główne zawiadywanie należąciami do tych instytucji majątkami nieruchomymi i kapitałami, tudzież bezpośrednie zawiadywanie zakładami dobroczynnymi, znajdującymi się w mieście gubernijalnym, (z wyjątkiem m. Warszawy) i w powiecie tegoż.

23. Podъ взглядомъ czuwania nad wszystkimi zakładami dobroczynnymi, znajdującymi się w gubernji, do atrybucji rad gubernijalnych dobroczynności publicznej należą przedmioty następujące:

а) общій надзоръ за содержаніемъ заведеній, принятіе соотвѣтственныхъ мѣръ по предметамъ, возложеннымъ на уѣздные совѣты въ ст. 16-ой п. н. а—д, и производство ревизій заведеніямъ;

б) разсмотрѣніе предположеній объ улучшеніи больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній, а также объ измѣненіи существующихъ для нихъ правилъ;

в) составленіе и представленіе министерству внутреннихъ дѣлъ предположеній о размѣрѣ платы за леченіе какъ лицъ гражданскаго вѣдомства, такъ и военныхъ больныхъ;

г) дѣла о принятіи всякаго рода въ пользу благотворительныхъ заведеній завѣщаній и пожертвованій, а равно дѣла по судебнымъ искамъ въ пользу сихъ заведеній;

д) дѣла объ отдалѣ недвижимыхъ имуществъ благотворительныхъ заведеній въ аренду и объ отчужденіи оныхъ посредствомъ продажи;

е) разсмотрѣніе отчетовъ благотворительныхъ заведеній и принятіе, въ случаѣ надобности, соотвѣтственныхъ мѣръ къ устраненію замѣченныхъ несправностей или недостатковъ.

ж) составленіе и представленіе по начальству ежегоднаго отчета о состояніи общественнаго призрѣнія въ губерніи, печатаніе онаго, вмѣстѣ съ отчетами благотворительныхъ заведеній, въ губернскихъ вѣдомостяхъ;

з) составленіе отчетовъ о расходованіи суммъ, состоящихъ въ распоряженіи губернскихъ совѣтовъ, и препровожденіе оныхъ въ контрольную палату, — и

и) представленіе къ наградамъ лицъ, принадлежащихъ къ составу благотворительныхъ заведеній.

24. Окончательному разсмотрѣнію и утвержденію губернскихъ совѣтовъ подлежатъ:

а) годичныя смѣты доходовъ и расходовъ всѣхъ благотворительныхъ заведеній, въ губерніи состоящихъ, если сіи заведенія не получаютъ пособія отъ казны, или получаютъ таковое пособіе въ размѣрѣ менѣе 1,500 руб.;

б) всякаго рода торги на сумму до 10,000 руб.;

в) смѣты и контракты на возведеніе новыхъ и починку старыхъ строеній, принадлежащихъ благотворительнымъ заведеніямъ, а равно на ремонтъ больничныхъ принадлежностей, на сумму свыше 150 руб., если постройка или ремонтъ производится на счетъ смѣтныхъ суммъ заведенія;

г) торговныя условія и контракты на отдачу въ аренду имущества, принадлежащимъ благотворительнымъ заведеніямъ;

д) постановленія относительно отчужденія принадлежащихъ

а) общій надзоръ надъ удержаніемъ закладовъ, предпріятіе стосовныхъ средствъ въ предметахъ порученныхъ радомъ повіатовымъ, według art. 16 ust. a—e, i dokonywanie rewizji zakładów;

б) rozpoznawanie projektów, dotyczących ulepszenia szpitali i innych zakładów dobroczynnych, tudzież zmiany istniejących co do nich przepisów;

в) układanie i przedstawianie ministerstwu spraw wewnętrznych wniosków co do wysokości oplaty za kurację chorych, tak cywilnych jako i wojskowych;

г) interesa, dotyczące przyjęcia wszelkich zapisów i ofiar na korzyść zakładów dobroczynnych, jak również czynności dotyczące processów sądowych na korzyść tychże zakładów;

д) interesa dotyczące wydzierżawienia nieruchomości majątków zakładów dobroczynnych i sprzedaży tychże majątków;

е) rozpoznawanie sprawozdań zakładów dobroczynnych i przedsięwzięcie w razie potrzeby stosownych środków w celu usunięcia dostrzeżonych zbroczeń lub uchybień;

ж) sporządzanie i składanie zwierzchności sprawozdania rocznego o stanie dobroczynności publicznej w gubernji, ogłoszanie onego drukiem wraz ze sprawozdaniami zakładów dobroczynnych w dzienniku gubernijalnym;

з) sporządzanie rachunków z wydatkowania funduszów, zależących od dyspozycji rad gubernijalnych i przesyłanie onych do izby kontrolnej, — i

и) przedstawianie do nagród osób, należących do składu zakładów dobroczynnych.

24. Do ostatecznego rozpoznania i zatwierdzenia rad gubernijalnych należą:

а) etaty roczne dochodów i wydatków wszystkich zakładów dobroczynnych, w gubernji istniejących, jeżeli te zakłady nie otrzymują zasiłku ze skarbu, lub otrzymują takowy w ilości mniejszej od rsr. 1,500;

б) wszelkie licytacje do wysokości rs. 10,000;

в) anszlagi i kontrakty o wzniesienie nowych i reparację starych budowli, należących do zakładów dobroczynnych, jak również o odnowienie przedmiotów szpitalnych, na sumę nie przenoszącą rs. 150, jeżeli budowa lub odnowienie, dokonywa się z funduszów etatem zakładu objętych;

г) warunki licytacji i kontrakty o wydzierżawienie majątności, należących do zakładów dobroczynnych;

д) decyzje względem sprzedaży majątności należących do za-

благотворительнымъ заведеніямъ имуществомъ посредствомъ продажи, если стоимость сихъ имуществъ не превышаетъ 1,000 руб.;

е) контракты, заключенные уѣздными совѣтами съ сестрами милосердія;

ж) распределение между благотворительными заведеніями, въ губерніи состоящими, всякаго рода случайныхъ доходовъ, въ пользу сихъ заведеній поступающихъ изъ разныхъ источниковъ, а именно: отъ судебныхъ штрафовъ, отъ штрафовъ взыскиваемыхъ за нарушение уставовъ о питейномъ сборѣ и друг., отъ сбора съ представлений и лотерей, устроиваемыхъ съ благотворительною цѣлю, и отъ добровольныхъ пожертвованій всякаго рода,—и

з) окончательная ревизія и повѣрка отчетовъ всѣхъ находящихся въ губерніи приходскихъ домовъ призрѣнія (не состоящихъ въ исключительномъ вѣдѣніи гминныхъ управленій).

25. Губернскимъ совѣтамъ общественнаго призрѣнія вѣщается въ обязанность обратить въ продажу менѣе значительныя статьи недвижимыхъ имуществъ, принадлежащихъ благотворительнымъ учрежденіямъ, а равно предоставляется принять постепенныя мѣры къ совершенному отчужденію всѣхъ сихъ имуществъ.

26. Губернскіе совѣты по всѣмъ дѣламъ и вопросамъ, разрѣшеніе которыхъ выходитъ изъ предѣловъ власти сихъ совѣтовъ, равно о всѣхъ мѣрахъ къ лучшему устройству благотворительныхъ заведеній и объ измѣненіяхъ въ порядкѣ внутренняго управленія сими заведеніями, входятъ съ представленіями въ министерство внутреннихъ дѣлъ, указаннымъ ниже порядкомъ.

27. Губернскіе совѣты входятъ съ представленіями объ учрежденіи новыхъ благотворительныхъ заведеній на счетъ пожертвованій, не иначе какъ по удостовѣренію, что таковыя заведенія будутъ имѣть всѣ средства, необходимыя для ихъ содержанія, не считывая на лотереи и другіе случайные доходы; равнымъ образомъ совѣты наблюдаютъ, чтобы заведенія, уже существующія, распространяли кругъ своихъ дѣйствій не иначе, какъ только тогда, когда будутъ имѣть достаточныя для того средства.

28. Губернскимъ совѣтамъ предоставляется входить въ соображенія о томъ, какое число сестеръ милосердія необходимо оставить въ каждой изъ больницъ, гдѣ онѣ нынѣ находится, сообразно нуждамъ и потребностямъ тѣхъ больницъ и соразмѣрно числу находящихся въ нихъ больныхъ. Равнымъ образомъ предоставляется означеннымъ совѣтамъ входить въ соображенія о назначеніи сестеръ милосердія для ухода за больными въ тѣхъ больницахъ, гдѣ

кладовъ добродѣтельныхъ, gdy wartość tych majątności 1,000 rs. nie przerosi;

f) kontrakty, zawarte przez rady powiatowe z siostrami miłosierdzia;

g) podział pomiędzy zakłady dobroczynne, w gubernji znajdujące się, wszelkich dochodów przypadkowych, wpływających na korzyść tych zakładów z różnych źródeł, a mianowicie: z kar sądowych, z kar za przekroczenie przepisów o opłacie od trunków i innych, z opłat od widowisk, z loteryj, w celu dobroczynnym urządanych, i wszelkich ofiar dobrowolnych,—i

h) ostateczna rewizja i sprawdzanie sprawozdań rachunkowych, ze wszystkich znajdujących się w gubernji parafijalnych domów schronienia (nie zostających w bezpośredniem zawiadywaniu zarządów gminnych).

25. Rady gubernijalne dobroczynności publicznej są w obowiązku wystawić na sprzedaż pomniejsze majątki nieruchome, będące własnością zakładów dobroczynnych, jak również pozostawia się im stopniowe przesięgnięcie środków do zupełnego pozbycia się wyprzedazy tych wszystkich majątków.

26. Rady gubernijalne w tych wszystkich czynnościach i kwestjach, rozstrzygnięcie których przechodzi zakres ich władzy, jak również co do wszelkich środków, dążących do lepszego urządzenia zakładów dobroczynnych i co do zmiany sposobu wewnętrznego zarządu tych zakładów, czynić mają przedstawienia do ministerstwa spraw wewnętrznych, w kolei niżej wskazanej.

27. Rady gubernijalne czynią przedstawienia o urządzenie nowych zakładów dobroczynnych kosztem ofiar dobrowolnych, nie pierwiej, jak po przekonaniu się, że zakłady te będą zaopatrzone we wszelkie środki, niezbędne do ich utrzymania, nie licząc na loterie i inne dochody przypadkowe; również rady obowiązane są czuwać, ażeby zakłady już istniejące, wówczas tylko rozszerzały zakres swych działań, gdy posiadać będą dostateczne do tego fundusze.

28. Do rad gubernijalnych należeć będzie rozpoznawanie, jaką liczbę siostr miłosierdzia potrzeba zostawić w każdym ze szpitali, w których się one obecnie znajdują, odpowiednio do potrzeb tych szpitali, w stosunku liczby chorych, znajdujących się w takowych. Do pomienionych rad należy również roztrząsanie względem przeznaczenia siostr miłosierdzia do doglądania chorych w tych szpitalach, które nateraz nie mają siostr miłosierdzia, i przedstawianie swych

нимъ сестры милосердія не состоятъ, и представлять таковыя соображенія на утверженіе министерства внутреннихъ дѣлъ.

29. Губернаторы, какъ главные блюстители порядка въ губерніи и какъ предсѣдатели губернскихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія, обязаны имѣть неуклонный надзоръ за всѣми благотворительными учрежденіями; они должны наблюдать за точнымъ исполненіемъ въ оныхъ распоряженій правительства, въ особеннѣе же за тѣмъ, чтобы учрежденія эти не выходили изъ предѣловъ ихъ назначенія, имѣющаго цѣлю исключительно лишь благотвореніе; осматривать лично всѣ заведенія, тщательно вникать въ ихъ образъ управленія, дѣлая при томъ отъ себя немедленныя на мѣстѣ распоряженія для устраненія замѣченныхъ упущеній и недостатковъ и сообщая объ оныхъ, равно и о всѣхъ сдѣланныхъ распоряженіяхъ, губернскому совѣту.

30. Въ отношеніи благотворительныхъ заведеній, находящихся въ губернскихъ городахъ (за исключеніемъ города Варшавы) и ихъ уѣздахъ, губернскіе совѣты общественнаго призрѣнія завѣдывая непосредственно спми заведеніями, соединяють въ себѣ обязанности и права уѣздныхъ и губернскихъ совѣтовъ.

31. Благотворительныя заведенія, учрежденныя на счетъ суммъ люблинскаго благотворительнаго общества, подлежатъ общему контролю люблинскаго губернскаго совѣта общественнаго призрѣнія, который о состояніи сихъ заведеній, а равно о результатахъ произведенныхъ въ теченіи года осмотровъ ихъ, дѣлаеть свои замѣчанія при разсмотрѣніи годовыхъ отчетовъ этого общества, и таковыя замѣчанія вмѣстѣ съ отчетомъ представляетъ въ министерство внутреннихъ дѣлъ.

32. Общее завѣдываніе благотворительными заведеніями, находящимися въ Варшавѣ, сосредоточивается въ варшавскомъ городскомъ совѣтѣ общественнаго призрѣнія; ближайшее же завѣдываніе этими заведеніями принадлежитъ: по части административно-хозяйственной, начальнику благотворительныхъ заведеній г. Варшавы, а по части медицинско-фармацевтической, медицинскому инспектору больницъ гражданскаго вѣдомства въ г. Варшавѣ.

33. Начальникъ благотворительныхъ заведеній г. Варшавы, управляя дѣлами городского совѣта, завѣдываетъ также всѣми дѣлами означенныхъ заведеній въ предѣлахъ власти, предоставленной уѣзднымъ совѣтамъ, за исключеніемъ дѣлъ: по производству торговъ, утвержденію смѣтъ, торговыхъ условій, контрактовъ и отчетностей, по сложенію со счетовъ платы за леченіе несостоятельныхъ больныхъ и по опредѣленію объ увичтоженіи пли продажѣ съ публичныхъ торговъ и объ исключеніи изъ описей принадлежа-

wniosków do zatwierdzenia ministerstwa spraw wewnętrznych.

29. Gubernatorowie, jako główni stróże porządku w gubernji i jako prezesi rad gubernjalnych dobroczynności publicznej, są obowiązani mieć ciągły nadzór nad wszystkimi instytucjami dobroczynnymi; powinni czuwać nad ściślem wykonywaniem w nich rozporządzeń rządu, a w szczególności nad tem, aby instytucje te nie przekraczały granic swego przeznaczenia, którego wyłącznym celem jest jedynie dobroczynność, zwiedzać osobiście wszystkie zakłady, wglądać troskliwie w sposób ich zarządu, wydając przytem od siebie niezwłocznie na miejscu rozporządzenia, w celu usunięcia dostrzeżonych uchybień i zbroceń, oraz zawiad. mając o takowych, jakoteż i o wszystkich wydanych rozporządzeniach radę gubernjalną.

30. Odnośnie do zakładów dobroczynnych, istniejących w miastach gubernjalnych (wyjąwszy m. Warszawę) i w ich powiatach, rady gubernjalne dobroczynności publicznej zawiadując bezpośrednio temi zakładami, łączą w sobie obowiązki i prawa rad gubernjalnych i powiatowych.

31. Zakłady dobroczynne, urządzone kosztem funduszów lubelskiego towarzystwa dobroczynności, podlegają ogólnej kontroli rady gubernjalnej lubelskiej dobroczynności publicznej, która to rada, przy rozbiórce rocznych sprawozdań tego towarzystwa czyni uwagi nad stanem pomienionych zakładów i nad rezultatami rewizji tychże, w ciągu roku dokonanej, i takowe uwagi wraz ze sprawozdaniem przedstawia ministerstwu spraw wewnętrznych.

32. Ogólne zawiadywanie zakładami dobroczynnymi, istniejącymi w Warszawie, koncentruje się w radzie miejskiej dobroczynności publicznej m. Warszawy; bliższe zaś zawiadywanie temi zakładami należy: pod względem administracyjno-gospodarczym, do naczelnika zakładów dobroczynnych m. Warszawy, a pod względem lekarsko-farmaceutycznym, do inspektora lekarskiego szpitali cywilnych w m. Warszawie.

33. Naczelnik zakładów dobroczynnych m. Warszawy, zarządzając czynnościami rady miejskiej, zawiaduje także interesami pomienionych zakładów w zakresie władzy, służącej radom powiatowym, wyjąwszy interesa dotyczące odbywania licytacji, zatwierdzania etatów, warunków licytacyjnych, kontraktów i rachunków, umorzenia kosztów kuracyjnych za ubogich, tudzież upoważnienia do zniszczenia lub sprzedaży przez licytację publiczną i wykreslenia z inwentarza należących do zakładu efektów, do dalszego użytku niezdatnych;

щихъ заведеніямъ вещей, пришедшихъ въ негодность; по симъ предметамъ онъ входитъ съ представленіями въ городской совѣтъ.

34. Медицинскій инспекторъ больницъ гражданскаго вѣдомства въ г. Варшавѣ, имѣя главный надзоръ за такими заведеніями въ медицинско-фармацевтическомъ отношеніи, производить этимъ заведеніямъ ревизіи и о состояніи оныхъ сообщаетъ городскому совѣту вмѣстѣ съ своими замѣчаніями.

35. Варшавскій городской совѣтъ въ отношеніи подвѣдомственныхъ ему благотворительныхъ заведеній имѣеть одинаковыя съ губернскими совѣтами предметы вѣдомства и предѣлы власти, и сверхъ того, вѣдѣнію его подлежатъ тѣ изъ дѣлъ, разрѣшаемыхъ уѣздными совѣтами, которыя не предоставлены, согласно ст. 33-й сего положенія, разрѣшенію начальника благотворительныхъ заведеній г. Варшавы, и по коимъ онъ входитъ съ представленіями въ городской совѣтъ.

36. Благотворительныя заведенія, учрежденныя на счетъ суммъ варшавскаго благотворительнаго общества, состоя подѣ постояннымъ надзоромъ начальника благотворительныхъ заведеній въ г. Варшавѣ, подлежатъ общему контролю варшавскаго городского совѣта общественнаго призрѣнія.

37. О состояніи заведеній варшавскаго благотворительнаго общества, равно о результатахъ произведенныхъ въ теченіи года осмотровъ сихъ заведеній, городской совѣтъ дѣлаеть свои замѣчанія при разсмотрѣніи годовыхъ отчетовъ сего общества и таковыя замѣчанія, вмѣстѣ съ отчетомъ, представляетъ въ министерство внутреннихъ дѣлъ.

ГЛАВА IV.

Порядокъ дѣйствія совѣтовъ общественнаго призрѣнія.

38. Дѣла поступаютъ на разсмотрѣніе совѣтовъ по предложеніямъ предсѣдательствующихъ въ совѣтахъ или по предписаніямъ начальства, а также по представленіямъ попечителей благотворительныхъ заведеній; въ варшавскій же городской совѣтъ по представленіямъ начальника благотворительныхъ заведеній.

39. Дѣла, вносимыя въ совѣты по представленіямъ попечителей благотворительныхъ заведеній, докладываются ими лично, когда они присутствуютъ въ засѣданіи совѣта; въ случаѣ же отсутствія попечителей, дѣла внесенныя ими на разсмотрѣніе совѣта, равно какъ всѣ прочія дѣла, подлежащія обсужденію совѣтовъ общественнаго призрѣнія, докладываются: въ уѣздныхъ совѣтахъ, членами-дѣлопроизводителями, а въ губернскихъ и въ варшавскомъ городскомъ совѣтахъ, секретарями.

w tych przedmiotach czyni przedstawienia do rady miejskiej.

34. Inspektor lekarski szpitali cywilnych w m. Warszawie, mając główny nadzór nad temi zakładami pod względem lekarsko-farmaceutycznym, odbywa w nich rewizje i o stanie onych komunikuje wiadomość radzie miejskiej wraz z swojemi uwagami.

35. Rada miejska w Warszawie względem zostających pod jej zwierzchnością zakładów dobroczynnych, używa takich samych attribucyj i zakresu władzy jak rady gubernijalne, a nadto zawiadywaniu jej podlegają te z pomiędzy załatwianych przez rady powiatowe interesów, które podług art. 33 ustawy niniejszej, nie mogą być rozstrzygane przez naczelnika zakładów dobroczynnych m. Warszawy i które przedstawiane być mają przez niego radzie miejskiej.

36. Zakłady dobroczne, urządzone kosztem funduszów warszawskiego towarzystwa dobroczynności, zostają pod ciągłym nadzorem naczelnika zakładów dobroczynnych w m. Warszawie, podlegają ogólnej kontroli rady miejskiej dobroczynności publicznej m. Warszawy.

37. O stanie zakładów warszawskiego towarzystwa dobroczynności, jak również o rezultatach dokonanej w ciągu roku rewizji tych zakładów, rada miejska czyni uwagi swe przy rozbiorze rocznych sprawozdań rzeczzonego towarzystwa i uwagi takowe wraz ze sprawozdaniem przedstawia ministerstwu spraw wewnętrznych.

ROZDZIAŁ IV.

Sposób załatwiania interesów rad dobroczynności publicznej.

38. Interesa, przychodzą pod rozpoznanie rad na wniosek prezydujących w radach, albo na skutek poleceń władzy, oraz na przedstawienie opiekunów zakładów dobroczynnych; w radzie zaś miejskiej warszawskiej na przedstawienie naczelnika zakładów dobroczynnych.

39. Interesa wnoszone do rad na przełożenie opiekunów zakładów dobroczynnych, mają być przez nich osobiście przedstawiane, o ile ci na posiedzeniu rady są obecni; w razie zaś nieobecności opiekunów, interesa wniesione przez nich pod rozpoznanie rady, jak również wszystkie inne czynności, kwalifikujące się do rozpoznania rad dobroczynności publicznej, mają być przedstawiane: w radach powiatowych, przez członków-referentów, a w radach gubernijalnych i w radzie miejskiej warszawskiej, przez sekretarzy.

40. Губернскимъ и варшавскому городскому совѣтамъ общественнаго призрѣнія могутъ быть предлагаемы губернаторами для обсуждения, при участіи особо приглашенныхъ лицъ, вопросы о мѣрахъ къ оказанію помощи населенію во время общественныхъ бѣдствій, эпидемическихъ болѣзней, истребленія цѣлыхъ мѣстностей пожарами и наводненіями. При обсужденіи такихъ вопросовъ, губернскіе совѣты могутъ требовать соображеній и заключеній отъ подвѣдомственныхъ имъ уѣздныхъ совѣтовъ.

41. Дѣла въ засѣданіяхъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія рѣшаются большинствомъ голосовъ; при равенствѣ голосовъ, голосъ предсѣдательствующаго даетъ перевѣсъ.

42. По всѣмъ дѣламъ, разсматриваемыхъ въ засѣданіяхъ совѣтовъ, составляются журнальныя постановленія за подписью предсѣдателя и членовъ и за скрѣпкою секретарей, а въ уѣздныхъ совѣтахъ членовъ-дѣлопроизводителей.

43. Журнальныя постановленія совѣтовъ общественнаго призрѣнія составляются отдѣльно для тѣхъ предметовъ, которые разрѣшаются окончательно сими совѣтами, и для тѣхъ, которые подлежатъ утвержденію начальствующаго надъ совѣтомъ учрежденія.

44. Постановленія губернскихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія, по коимъ требуется утвержденіе министерства внутреннихъ дѣлъ, представляются предсѣдательствующими въ совѣтахъ непосредственно въ министерство, за исключеніемъ дѣлъ объ учрежденіи новыхъ благотворительныхъ заведеній и о приглашеніи въ больницы сестеръ милосердія, по каковымъ дѣламъ представленія совѣтомъ вносятся въ министерство чрезъ главнаго начальника края.

45. Совѣты общественнаго призрѣнія по дѣламъ благотворительныхъ заведеній, входятъ въ сношенія со всѣми властями и вѣдомствами посредствомъ отношеній за подписью предсѣдателя и за скрѣпкою секретаря или въ уѣздныхъ совѣтахъ члена-дѣлопроизводителя, а въ варшавскомъ городскомъ совѣтѣ за подписью предсѣдателя совѣта, или начальника благотворительныхъ заведеній, управляющаго дѣлами совѣта, согласно инструкціи, отъ министерства внутреннихъ дѣлъ данной.

46. Каждый совѣтъ имѣетъ казенную печать съ гербомъ подлежащей губерніи и съ надписью вокругъ герба: „такой-то совѣтъ общественнаго призрѣнія“.

47. Торги на поставку разнаго рода припасовъ и другихъ предметовъ производятся по усмотрѣнію губернскихъ совѣтовъ: общіе для всѣхъ заведеній, въ губерніи или въ уѣздѣ находящихся

40. Radom dobroczynności publicznej gubernijalnym i miejskiej w Warszawie, mogą być przez gubernatorów oddawane do rozpoznania, przy udziale osób oddzielnie zawezwanych, kwestje co do środków udzielania pomocy ludności w czasie klęsk powszechnych, chorób epidemicznych, zniszczenia całych miejscowości przez pożary lub wylewy wód. Przy roztrząsaniu takich kwestyj, rady gubernijalne żądać mogą uwag i wniosków od zależących od nich rad powiatowych

41. Interesa na posiedzeniach rad dobroczynności publicznej rozstrzygane są większością głosów; w razie równości głosów, głos prezydującego przeważa.

42. We wszystkich przedmiotach, rozpoznawanych na posiedzeniach rad, sporządzane być winny uchwały protokolarne za podpisem prezesa i członków, tudzież kontrasygnatą sekretarza, a w radach powiatowych członka-referenta.

43. Uchwały protokolarne rad dobroczynności publicznej sporządzane będą oddzielnie co do przedmiotów, które ostatecznie przez te rady są rozstrzygane i oddzielnie co do przedmiotów, które wymagają zatwierdzenia zwierzchności nad radą przełożonej.

44. Uchwały rad gubernijalnych dobroczynności publicznej, wymagające zatwierdzenia ministerstwa spraw wewnętrznych, prezydujący w radach przedstawiają ministerstwu bezpośrednio, wyjąwszy interesa co do urządzenia nowych zakładów dobroczynnych i zawezwania do szpitali sióstr miłosierdzia, w których to interesach przedstawienia wnoszone być winny przez rady do ministerstwa za pośrednictwem głównego naczelnika kraju.

45. Rady dobroczynności publicznej w interesach dotyczących zakładów dobroczynnych, znoszą się ze wszystkimi władzami i zarządami przez odezwy za podpisem prezesa i kontrasygnatą sekretarza lub w radach powiatowych członka-referenta, a w radzie miejskiej warszawskiej za podpisem prezesa rady lub naczelnika zakładów dobroczynnych, zarządzającego czynnościami rady, stosownie do instrukcji, przez ministerstwo spraw wewnętrznych wydanej.

46. Każda rada mieć będzie pieczęć rządową z herbem właściwej gubernji i z napisem na około herbu: „rada N. N. dobroczynności publicznej“.

47. Licytacje na dostawę różnego rodzaju produktów i innych przedmiotów odbywać się mają podług uznania rad gubernijalnych ogólne dla wszystkich zakładów, w gubernji lub w powiecie istnieją

ся, въ присутствіи въ первомъ случаѣ губернскаго совѣта, а во второмъ уѣзднаго совѣта; или отдѣльные для заведеній въ одномъ городѣ, или иномъ мѣстѣ состоящихъ, каковыя торги производятся въ уѣздномъ совѣтѣ. Торги по благотворительнымъ заведеніямъ города Варшавы производятся въ варшавскомъ городскомъ совѣтѣ.

ГЛАВА V.

О непосредственномъ управленіи благотворительными заведеніями.

48. Непосредственное управленіе больницами и другими благотворительными заведеніями, состоящими въ вѣдѣніи совѣтовъ общественнаго призрѣнія, ввѣряется: по части хозяйственно-административной смотрителю, а по части медицинской и фармацевтической больничному врачу, а если ихъ нѣсколько, то старшему изъ нихъ. Въ больницахъ, гдѣ штатное число больныхъ не превышаетъ 25, особаго смотрителя не полагается и все управленіе больницей сосредоточивается въ больничномъ врачѣ.

49. Смотритель больницы или другаго благотворительнаго заведенія имѣеть въ непосредственномъ своемъ завѣдываніи весь принадлежащій заведенію инвентарь, наблюдаетъ за исправнымъ содержаніемъ и своевременнымъ его ремонтомъ и исполненіемъ, за чистотою и порядкомъ какъ въ палатахъ, такъ и прочихъ частяхъ заведенія, за освѣщеніемъ воздуха, топкою печей и вообще за удовлетворительнымъ состояніемъ ввѣреннаго ему заведенія въ отношеніи хозяйства, благоустройства и порядка, и одинъ отвѣчаетъ за всякія въ этомъ отношеніи упущенія.

50. Больничный врачъ, въ лицѣ коего сосредоточивается управленіе медицинскою и фармацевтическою частями въ больницѣ и вса отвѣтственность по этимъ частямъ, имѣеть свою прямую обязанностію пецись о благосостояніи больныхъ и о всемъ, что можетъ служить къ скорѣйшему ихъ излѣченію. На семъ основаніи врачъ, хотя и не вмѣшивается въ хозяйственныя распоряженія по больницѣ, но, замѣтивъ по этой части упущенія или недостатки, вредно дѣйствующіе на состояніе больныхъ, тогда же сообщаетъ о томъ смотрителю для устранения сихъ упущеній и недостатковъ и если бы смотритель не исполнилъ законныхъ его требованій, то доводитъ о томъ до свѣдѣнія подлежащаго совѣта общественнаго призрѣнія, а въ городѣ Варшавѣ, начальника благотворительныхъ заведеній.

51. Опредѣленіе и увольненіе врачей и фармацевтовъ, состоящихъ при благотворительныхъ заведеніяхъ въ уѣздныхъ и гу-

cych, w pierwszym razie przed radą gubernijną, a w drugim przed radą powiatową, albo też oddzielne dla zakładów, w jednym mieście lub innem miejscu istniejących, które to licytacje odbywać się winny w radzie powiatowej. Licytacje dla zakładów dobroczynnych miasta Warszawy odbywać się mają w radzie miejskiej warszawskiej.

ROZDZIAŁ V.

O bezpośrednim zarządzie zakładów dobroczynnych.

48. Bezpośredni zarząd szpitali i innych zakładów dobroczynnych, zostających pod zawiadywaniem rad dobroczynności publicznej, porucza się: pod względem gospodarczo-administracyjnym, nadzorcy, a pod względem lekarskim i farmaceutycznym, lekarzowi szpitala, lub gdy lekarzy jest kilku, najstarszemu z nich. W szpitalach, w których liczba etatowa chorych nie przenosi 25, oddzielny nadzorca ustanowiony nie będzie, i cały zarząd szpitala sprawować ma lekarz szpitalny.

49. Nadzorca szpitala, lub innego zakładu dobroczynnego, zawiaduje bezpośrednio całym inwentarzem własności zakładu, czuwa nad należytem utrzymaniem, regularnem w czasie właściwym odnowieniem i skąpletowaniem, nad czystością i porządkiem, tak w salach, jako i w innych częściach zakładu, nad odświeżaniem powietrza, opalaniem pieców i w ogólności nad dobrym stanem powierzonego sobie zakładu pod względem gospodarstwa i należytego we wszystkim porządku i sam jeden jest odpowiedzialnym za wszelkie w tej mierze uchybienia.

50. Lekarz szpitala, w osobie którego spoczywa zarząd szpitala pod względem lekarskim i farmaceutycznym, tudzież cała zład odpowiedzialność, ma z powołania swego obowiązek troszczyć się o dobro chorych i o to wszystko, co może przyczynić się do prędszego ich uzdrowienia. Dla tego lekarz, jakkolwiek nie mie-sza się do rozporządzeń gospodarczych w szpitalu, lecz dostrzegłszy w tym względzie uchybienia lub niedokładności, na stan chorych szkodliwie oddziaływające, powinien bezzwłocznie zawiadamić o tem nadzorcę, w celu usunięcia tych uchybień lub niedokładności, a wracze, gdyby nadzorca jego słusznych żądań nie spełnił, donieść o tem właściwej radzie dobroczynności publicznej, w mieście zaś Warszawie, naczelnikowi zakładów dobroczynnych.

51. Mianowanie i uwalnianie od obowiązków lekarzy i farmaceutów, zostających przy zakładach dobroczynnych w miastach gu-

бернскихъ городахъ, предоставляется министерству внутреннихъ дѣлъ по представленію губернатора, основанному на ходатайствѣ губернскаго медицинскаго инспектора; а въ городѣ Варшавѣ по предварительномъ соглашеніи губернатора съ начальникомъ благотворительныхъ заведеній и медицинскимъ инспекторомъ больницъ гражданскаго вѣдомства въ городѣ Варшавѣ. Низшая же лекарская и аптекарская прислуга, равно какъ и повивальныя бабки, опредѣляются какъ въ варшавскихъ, такъ и въ другихъ благотворительныхъ заведеніяхъ, по назначенію врача, завѣдывающаго медицинскою и фармацевтическою частію.

52. Смотрители и другія штатныя должностныя лица по части хозяйственно-административной опредѣляются и увольняются губернаторомъ: въ губернскихъ городахъ непосредственно, а въ уѣздахъ по представленію уѣздныхъ совѣтовъ; въ варшавскихъ же благотворительныхъ заведеніяхъ: смотрители назначаются и увольняются губернаторомъ по представленію начальника благотворительныхъ заведеній, а прочія должностныя лица по хозяйственно-административной части непосредственно начальникомъ сихъ заведеній.

53. Недоразумѣнія, могущія возникнуть относительно порядка замѣщенія какихъ либо должностей по благотворительнымъ заведеніямъ, разрѣшаются министромъ внутреннихъ дѣлъ, отъ котораго зависитъ и опредѣленіе размѣра содержанія врачамъ, смотрителямъ и другимъ лицамъ, служащимъ по благотворительнымъ заведеніямъ, на общемъ въ имперіи основаніи.

54. Смотрители благотворительныхъ заведеній, а гдѣ ихъ нѣтъ, завѣдывающіе больницами врачи, входятъ непосредственно отъ себя въ сношенія:

- а) съ духовными властями: объ оказаніи больнымъ религіозной помощи и о бесплатномъ погребеніи умершихъ;
- б) съ административно-полицейскими властями: по справкамъ о лицахъ, поступившихъ въ заведеніе безъ надлежащаго вида; объ увѣдомленіи родныхъ лица, умершаго въ больницѣ; о скоропостижной смерти, приключившейся въ больницѣ или о привозѣ въ больницу лица, уже умершаго;
- в) съ мѣстнымъ судомъ: о случаяхъ, требующихъ производства судебно-медицинскаго изслѣдованія.

55. Для ближайшаго попеченія о благоустройствѣ благотворительныхъ заведеній и для содѣйствія ихъ благосостоянію, уѣздные совѣты, а въ Варшавѣ и другихъ губернскихъ городахъ варшавскій городской и губернскіе совѣты, избираютъ, изъ среды лицъ

бернскихъ и powiatowych залежѣć będzie od ministerstwa spraw wewnętrznych, na przedstawienie gubernatora parte na wniosku inspektora lekarskiego gubernji, a w mieście Warszawie, za poprzedzeniem porozumieniem się gubernatora z naczelnikiem zakładów dobroczynnych i z inspektorem lekarskim szpitali cywilnych w m. Warszawie. Posługę zaś niższą lekarską i aptekarską, jakoteż akuszerki, tak w warszawskich, jak i w innych zakładach dobroczynnych przeznacza lekarz zawiadujący służbą lekarską i farmaceutyczną.

52. Nadzorców i inną służbę etatową gospodarczo-administracyjną mianuje i uwalnia gubernator, w miastach gubernijalnych bezpośrednio, a w powiatach na przedstawienie rad powiatowych; w zakładach zaś dobroczynnych w Warszawie, nadzorców mianuje i uwalnia gubernator na przedstawienie naczelnika zakładów dobroczynnych, a inną służbę gospodarczo-administracyjną sam tenże naczelnik bezpośrednio.

53. Wątpliwości wyniknąć mogące pod względem porządku obsadzania wszelkich posad w zakładach dobroczynnych, rozstrzyga minister spraw wewnętrznych, od którego zależy również oznaczenie wysokości płacy dla lekarzy, nadzorców i innych osób służby przy zakładach dobroczynnych, podług ogólnej zasady w cesarstwie obowiązującej.

54. Nadzorczy zakładów dobroczynnych, lub gdzie tych nie ma, lekarze szpitalami zawiadujący, znoszą się wprost od siebie:

- a) z władzami duchownemi, o udzielenie chorym pomocy religijnej i o bezpłatne pochowanie zmarłych;
- b) z władzami administracyjno-policyjnemi: o wiadomości względem osób przybyłych do zakładu bez właściwego dowodu legitymacyjnego, o zawiadomienie krewnych osoby zmarłej w szpitalu, o nagłej śmierci wydarzonej w szpitalu, lub o przywiezieniu do szpitala, osoby już zmarłej;
- c) z sądem miejscowym: w wypadkach, wymagających wyprawdzenia śledztwa sądowo-lekarskiego.

55. W celu bliższego opiekowania się i współdziałania dla dobra i pomyślnego stanu zakładów dobroczynnych, rady powiatowe, a w Warszawie i innych miastach gubernijalnych, rada miejska warszawska i rady gubernijalne, wybierają z pomiędzy osób, znanych ze swej

извѣстныхъ своею благотворительностію, для каждаго изъ сихъ заведеній особаго попечителя.

56. Попечители наблюдаютъ, чтобы смотрители благотворительныхъ заведеній и прочія служащія при оныхъ лица въ точности исполняли обязанности, на нихъ возложенныя; въ случаяхъ же неисполненія сими лицами ихъ обязанностей или уклоненія отъ оныхъ, попечители представляютъ о томъ совѣтамъ.

ГЛАВА VI.

О суммахъ, обращаемихъ на содержаніе благотворительныхъ заведеній.

57. Суммы, обращаемыя на содержаніе благотворительныхъ заведеній, независимо отъ доходовъ съ принадлежащихъ симъ заведеніямъ имуществъ и капиталовъ, суть:

- a) плата за леченіе и призрѣніе;
- b) пособия отъ казны;
- c) пособия отъ городскихъ или гминныхъ обществъ;
- d) добровольныя приношенія и другіе случайные доходы.

58. Производящіяся нынѣ, на основаніи особыхъ Высочайшихъ повелѣній или постановленій намѣстниковъ и бывшаго совѣта управленія въ царствѣ, разнымъ благотворительнымъ заведеніямъ постоянныя пособия изъ казны, показанныя по смѣтѣ вѣдомства внутреннихъ дѣлъ, имѣютъ производиться и впредь, съ тѣмъ, что таковыя пособия должны быть вносимы въ смѣту, по вѣдомству внутреннихъ дѣлъ той губерніи, гдѣ находится благотворительное заведеніе, коему это пособие присвоено.

59. Пособіе, оказываемое казною на постройки и другія общія потребности больницъ и благотворительныхъ заведеній, за покрытіемъ расходовъ на содержаніе канцеларій совѣтовъ общественнаго призрѣнія, распредѣляется ежегодно министерствомъ внутреннихъ дѣлъ по представленіямъ сихъ совѣтовъ.

60. За отѣною общаго ежегоднаго изъ городскихъ кассъ пособия въ пользу благотворительныхъ заведеній, городамъ а также и сельскимъ гминамъ предоставляется опредѣлять, по мѣрѣ имѣющихся средствъ, ежегодное пособие изъ городскихъ доходовъ или гминныхъ сборовъ въ пользу благотворительныхъ заведеній.

Примѣчаніе. Тѣ города, въ которыхъ находятся больницы должны давать пособіе на ихъ содержаніе въ томъ размѣрѣ, въ какомъ оно отпускалось изъ кассъ этихъ городовъ по настоящее время.

добročынності, jednѣго opiekuna do každychъ z tychъ zakładów.

56. Opiekunowie czuwają, aby nadzorcy zakładów dobroczynnych i inne osoby, służbę tychże zakładów składające, ściśle wykonywały obowiązki na nichъ włożone; w razie zaś niespełniania lub uchylania się od takowych, opiekunowie winni donosić o tem radom.

ROZDZIAŁ VI.

O funduszach, przeznaczonych na utrzymanie zakładów dobroczynnych.

57. Fundusze na utrzymanie zakładów dobroczynnych, niezależnie od dochodów z należących do tych zakładów majątków i kapitałów, są następujące:

- a) opłata za leczenie i przytułek;
- b) zasiłki ze skarbu;
- c) zasiłki od gmin miejskich lub wiejskich;
- d) ofiary dobrowolne i inne dochody przypadkowe.

58. Udzielane obecnie, na mocy oddzielnych rozkazów Najwyższych, postanowień namiestników i byłej rady administracyjnej w królestwie, różnym zakładom dobroczynnym stałe zasiłki ze skarbu, etatem wydziału spraw wewnętrznych objęte, udzielane być mają i na przyszłość, lecz takowe zasiłki zamieszczane być winny w etacie wydziału spraw wewnętrznych tej gubernji, w której znajduje się zakład dobroczynny, pobierający zasiłek.

59. Zasiłek, udzielany przez skarb na budowę i inne ogólne potrzeby szpitali i zakładów dobroczynnych, po pokryciu wydatków na utrzymanie biur rad dobroczynności publicznej, rozdzielany będzie corocznie przez ministerstwo spraw wewnętrznych na przedstawienie rad pomienionych.

60. Po zniesieniu ogólnego corocznego zasiłku z kass miejskich dla zakładów dobroczynnych, do miast i gmin wiejskich należeć będzie wyznaczanie, w miarę posiadanych środków, corocznego zasiłku dla zakładów dobroczynnych z dochodów miejskich lub ze składek gminnych.

Uwaga. Miasta, w których znajdują się szpitale, powinny udzielać zasiłek na ichъ utrzymanie w takiej wysokości, w jakiej takowy z kass tychże miast dotychczas był udzielany.

61. Въ вознагражденіе за пособіе, оказываемое благотворительнымъ заведеніямъ, города или сельскія гмины пользуются правомъ бесплатнаго призрѣнія въ сихъ заведеніяхъ неимѣющихъ жителей въ размѣрѣ суммы, жертвуемой городами или гминами ежегодно на содержаніе больницъ.

62. Къ числу случайныхъ доходовъ благотворительныхъ заведеній относятся:

a) денежные взысканія, опредѣляемыя на основаніи уложенія о наказаніяхъ и по судебнымъ рѣшеніямъ обращающа въ пользу благотворительныхъ заведеній;

b) штрафы, взыскиваемыя за нарушеніе правилъ о выдѣлкѣ и продажѣ питей, о выдѣлкѣ сахару, убоѣ скота и т. п. на основаніи дѣйствующихъ о семъ постановленій;

в) сборъ съ билетовъ на театральныя и другія публичныя представленія въ городѣ Варшавѣ, также доходъ съ устраиваемыхъ съ благотворительною цѣлью концертовъ, спектаклей, лотерей и т. п.

г) остатокъ отъ ежегодной чистой прибыли, получаемой варшавскимъ ломбардомъ, на основаніи изданныхъ для сего правилъ;

д) сборъ въ церквахъ на страстной недѣлѣ.

63. Всѣ суммы, поступающія въ пользу благотворительныхъ заведеній, состоятъ въ вѣдѣніи министерства внутреннихъ дѣлъ и завѣдываются имъ на общемъ основаніи, на коемъ оно завѣдываетъ суммами общественнаго призрѣнія въ губерніяхъ, гдѣ не введены земскія учрежденія.

64. Никакіе новые обязательные сборы въ пользу благотворительныхъ заведеній не могутъ быть допускаемы безъ особаго разрѣшенія; но совѣты общественнаго призрѣнія взыскиваютъ средства для сбора въ пользу благотворительныхъ заведеній добровольныхъ приношеній; для сего они могутъ учреждать кружки во всѣхъ церквахъ и присутственныхъ мѣстахъ, разрѣшать устройство спектаклей и лотерей, съ соблюденіемъ установленныхъ для сихъ послѣднихъ ограниченій, а равно устраивать сборъ приношеній въ церквахъ.

ГЛАВА VII.

О порядкѣ управленія благотворительными заведеніями, состоящими въ вѣдѣніи гминныхъ управленій.

65. Благотворительныя заведенія, предназначаемыя для призрѣнія жителей, приписанныхъ къ сельскимъ гминамъ, а равно

61. W zamian za zasiłek, zakładom dobroczynnym udzielany, miasta i gminy wiejskie mają prawo do bezpłatnej w tych zakładach pomocy dla ubogich mieszkańców, do wysokości summy, ofiarowanej corocznie przez miasta lub gminy na utrzymanie szpitali.

62. Do rzędu przypadkowych dochodów zakładów dobroczynnych należą:

a) kary pieniężne, wymierzone na zasadzie kodeksu kar i przeznaczane wyrokami sądowymi na korzyść zakładów dobroczynnych;

b) kary, wymierzone za przekroczenie przepisów o wyrobie i sprzedaży trunków, o wyrobie cukru, rzezi bydła i t. p., a to stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów;

c) opłata od biletów na teatralne i inne przedstawienia publiczne w m. Warszawie, tudzież dochód z urządzanych w celu dobroczynnym koncertów, widowisk, loterji i t. p.;

d) pozostałość z corocznego dochodu czystego, osiąganego przez lombard w Warszawie, stosownie do wydanych w tym przedmiocie przepisów;

e) kwesta po kościołach w czasie wielkiego tygodnia.

63. Wszystkie fundusze, wpływające na korzyść zakładów dobroczynnych, zostają pod zarządem ministerstwa spraw wewnętrznych, które zawiaduje nimi na tej ogólnej zasadzie, podług jakiej zarządza funduszami dobroczynności publicznej w gubernijach, gdzie instytucje ziemskie zaprowadzone nie zostały.

64. Żadne nowe opłaty obowiązkowe na korzyść zakładów dobroczynnych nie mogą być dopuszczane bez szczególnego upoważnienia; lecz rady dobroczynności publicznej winny obmyślać środki do zbierania na korzyść zakładów dobroczynnych ofiar dobrowolnych; w tym celu mogą urządzać puszkę we wszystkich kościołach i władzach, dozwalać urządzenia widowisk i loterji, przy zachowaniu ograniczeń dla tych ostatnich postanowionych, jak również urządzać zbieranie ofiar w kościołach.

ROZDZIAŁ VII.

O sposobie zarządu zakładami dobroczynnymi, zostającymi w zawiadywaniu zarządów gminnych.

65. Zakłady dobroczynne, przeznaczone do niesienia pomocy mieszkańcom gmin wiejskich, jak również należące do tych zakładów

принадлежащие симъ заведениямъ капиталы и имущества состоятъ (ст. 4 настоящаго положенія) въ вѣдѣніи гминныхъ сходовъ и на- ходятся, на основаніи статьи 24-й Высочайшаго указа 19-го февра- ля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ, подъ не- посредственнымъ наблюденіемъ гминныхъ войтовъ; для ближай- шаго же управленія сими благотворительными заведениями, гмин- ные сходы, на основаніи статьи 11-й означеннаго указа, избираютъ каждые три года особыхъ смотрителей изъ числа мѣстныхъ сель- скихъ жителей тѣмъ порядкомъ, который опредѣленъ въ томъ же указѣ (статьями 65, 70, 72, 73 и другими) для выбора должност- ныхъ лицъ гминнаго и сельскаго управленія.

66. Смыты на содержаніе благотворительныхъ заведеній, подвѣдомственныхъ гминамъ утверждаются гминнымъ сходомъ, которому, въ случаѣ недостатка имѣющихся уже на содержаніе сихъ заведеній средствъ, предоставляется производить, по расклад- кѣ со всѣхъ жителей гмины, особое каждому благотворительному заведенію пособие.

67. Повѣрка дѣйствій и учетъ лицъ, избранныхъ для управ- ленія благотворительными заведениями, предоставляется, на осно- ваніи статьи 16-й Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ, гминнымъ сходамъ.

68. Приговоры гминныхъ сходовъ, относящіеся къ распоря- женію имуществами и капиталами, предназначенными на содер- жаніе благотворительныхъ заведеній, переданными въ вѣдѣніе гминъ отъ приходскихъ попечительствъ (дозоровъ), а равно приго- воры о закрытіи сихъ заведеній, или коренномъ ихъ преобразова- ній, приводятся въ исполненіе не иначе, какъ по утвержденіи оныхъ губернаторомъ по губернскому управленію.

Примчаніе. Если губернаторъ въ теченіи трехъ мѣся- цевъ со дня полученія приговора гминнаго схода не изъ- явитъ на оный несогласія, то таковой приговоръ признается утвержденнымъ и приводится въ исполненіе.

69. Съ поступленіемъ въ вѣдѣніе гминъ капиталовъ и иму- ществъ, предназначенныхъ на учрежденіе приходскихъ богадѣленъ, доселѣ еще по недостатку средствъ неоткрытыхъ, гминнымъ scho- дамъ предоставляется обсудить и принять мѣры для открытія та- ковыхъ благотворительныхъ заведеній, съ представленіемъ приго- вора о семъ губернаторамъ.

70. Писмоводство по дѣламъ касающимся благотворитель-

капіталы и majątkи, zostają (art. 4 ustawy niniejszej) w za wiadywaniu zgromadzeń gminnych, a na mocy art. 24 NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich, bezpośredni nad nimi nadzór należy do wójtów gmin; dla bliższego zaś zarządza- nia temi zakładami, zgromadzenia gminne, stosownie do art. 11 po- mienionego ukazu, wybierać mają co trzy lata oddzielnych nadzorców z pomiędzy miejscowych mieszkańców wiejskich, w tym porządku, jaki wskazany jest wrzeczonym ukazie (art. 65, 70, 72, 73 i inne) do wy- boru urzędników zarządu gminnego i gromadzkiego.

66. Etaty na utrzymanie zakładów dobroczynnych, pod zwierz- chnictwem gmin zostających, zatwierdzone być mają przez zgromadze- nia gminne, które w razie niedostateczności posiadanego już na utrzy- manie tych zakładów funduszu, władne są udzielać ze składek, na wszystkich mieszkańców gminy rozpiścić się winnych; oddzielny zasi- lek dla każdego zakładu dobroczynnego.

67. Rewizja działań i zakwitowania rachunków osób, wybra- nych do zarządzania zakładami dobroczynnymi, należy w myśl art. 16. NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządze- niu gmin wiejskich do zgromadzeń gminnych.

68. Uchwały zgromadzeń gminnych, dotyczące rozporządzenia majątkami i kapitałami, przeznaczonemi na utrzymanie zakładów do- broczynnych, przechodzącemi od dozorów parafijalnych pod zawiady- wanie gmin, jak również uchwały względem zamknięcia tych zakła- dów lub zupełnego ich zreorganizowania, wprowadzone będą w wyko- nanie nie inaczej i nie pierwej, jak po zatwierdzeniu przez gubernatora w rządzie gubernijalnym.

Uwaga. Jeżeli gubernator w przeciągu trzech miesięcy od daty otrzymania uchwały zgromadzenia gminnego nie oznajmi o swem niezgodzeniu się na takową, w takim razie uchwała ta uważaną będzie za zatwierdzoną i wprowadza się w wyko- nanie.

69. Z przejściem pod zawiadywanie gmin kapitałów i mająt- ków, przeznaczonych na urządzenie parafijalnych domów schronienia, dotychczas jeszcze nie otwartych dla braku dostatecznych funduszy, zgromadzenia gminne mocne są obmyśleć i przedsięwziąć środki w celu otwarcia takowych zakładów dobroczynnych, nie omieszkując przedstawić uchwały w tym przedmiocie gubernatorowi.

70. Prowadzenie korespondencji w interesach dotyczących

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Высочайшее утверждение послѣдовало въ Варшавѣ 19 июня 1870 г.

І Ш Т А Т Ъ
совѣтовъ общественаго призрѣнія.

НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ	Число лицъ.	Содержаніе въ годъ				Классъ долж- ности.	Разрядъ пен- сій.
		О д н о м у .			Всѣмъ.		
		Жало- ванья.	Столо- выхъ.	Итого.			
Р у б л и .							
А. Губернскіе совѣты.							
Секретарь-дѣлопро- изводитель.	1	500	250	750	750	VIII	VI
Бухгалтеръ.	1	400	200	600	600	IX	VII
На наемъ чиновни- ковъ для письма и канцелярскіе рас- ходы.	—	—	—	—	250		
Итого.	2	—	—	—	1,600		
Всего на содержаніе канцелярій губер- нскихъ совѣтовъ об- щественнаго при- зрѣнія въ 10-ти гу- берніяхъ	20	—	—	—	16,000		
Б. Варшавскій город- ской совѣтъ.							
Начальникъ благо- творительныхъ заве- деній въ г. Варша- вѣ, управляющій дѣ- лами варшавскаго городскаго совѣта .	1	2,800	1,400	4,200	4,200	IV	II
Медицинскій инспек-							

Na oryginalne własną JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Быть по сему“.

NAJWYŻSZE zatwierdzenie nastąpiło
w Warszawie dnia 19 czerwca 1870 r.

І Е Т А Т
rad dobroczynności publicznej.

WYMIENIENIE URZĘDU,	Liczba osób	Uposażenie roczne				Klasa urzędu	Klasa pensji
		Dla jednego			Dla wszy- stkich.		
		Płacy	Stoło- wych	Razem			
R u b l e .							
A. Rady gubernijalne.							
Sekretarz referent. . .	1	500	250	750	750	VIII	VI
Buchalter.	1	400	200	600	600	IX	VII
Na najem urzędników do pisma i na wydat- ki kancelaryjne. . . .	—	—	—	—	250		
Razem.	2	—	—	—	1,600		
W ogóle na uposaże- nie biur rad guberni- jalnych dobroczynno- ści publicznej w 10-u gubernijach.	20	—	—	—	16,000		
B. Rada miejska w Warszawie.							
Naczelnik zakładów dobroczynnych w m. Warszawie, zarządza- jący czynnościami ra- dy miejskiej.	1	2,800	1,400	4,200	4,200	IV	II
Inspektor lekarski							

НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ.	Число лицъ.	Содержаніе въ годъ.				Классъ долж- ности.	Разрядъ пен- сій.
		О д н о м у.			Всѣмъ.		
		Жало- ванья.	Столо- выхъ.	Итого.			
Р у б л и.							
торъ больницъ граж- данскаго вѣдомства въ г. Варшавѣ . . .	1	2,600	1,400	4,000	4,000	V	III раз. 2 степ.
Секретарь	1	700	300	1,000	1,000	VII	V
Дѣлопроизводители .	2	450	225	675	1,350	IX	VI
Бухгалтеръ	1	450	225	675	675	IX	VI
На наемъ чиновни- ковъ для писма и канцелярскіе рас- ходы	—	—	—	—	475	—	—
Итого	6	—	—	—	11,700	—	—

Примѣчаніе 1-ое. Начальникъ благотворительныхъ заве-
деній въ г. Варшавѣ пользуется квартирою въ натурѣ, а при не-
пемени таковой—квартирными деньгами въ размѣрѣ 850 р. изъ
суммъ г. Варшавы.

Примѣчаніе 2-ое. Расходъ на содержаніе начальника благо-
творительныхъ заведеній, медицинскаго инспектора гражданскихъ
больницъ въ г. Варшавѣ и канцеляріи варшавскаго городского со-
вѣта, относится на счетъ суммъ г. Варшавы и вносится въ городскую
рописку.

Примѣчаніе 3-ее. Расходъ на содержаніе канцелярій губер-
нскихъ совѣтовъ (16,000 р.) относится на счетъ суммъ, отпускае-
мыхъ изъ казны въ пособіе на содержаніе благотворительныхъ за-
веденій.

П. Р О С П И С А Н І Е

должностей въ управленіяхъ благотворительными заве-
деніями.

НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ.	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- дур.	Разрядъ пен- сій.	НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ.	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- дур.	Разрядъ пен- сій.
<i>А. По заведеніямъ въ г. Варшавѣ находящимся.</i>			Экономъ, оиъ же помощникъ смо- трителя	IX	VI
<i>1) По больницѣ младенца Иисуса.</i>			Письмоводитель	IX	VI
Смотритель	VII	V	Бухгалтеръ	IX	VI
			Кассиръ	IX	VI
			Помощникъ пись-		

WYMIENIENIE URZĘDU.	Liczba osób	Uposażenie roczne.				Klasa urzędu.	Klasa pensji
		Dla jednego			Dla wszy- stkich		
		Płacy	Stoło- wych	Razem			
R u b l i.							
szpitali cywilnych w Warszawie	1	2,600	1,400	4,000	4,000	V	III kla. 2 stop.
Sekretarz	1	700	300	1,000	1,000	VII	V
Referenci	2	450	225	675	1,350	IX	VII
Buchalter	1	450	225	675	675	IX	VII
Na najem urzędników do pisma i na wydat- ki kancelaryjne	—	—	—	—	475	—	—
Razem	6	—	—	—	11,700	—	—

Uwaga 1. Naczelnik zakładów dobroczynnych w m. Warsza-
wie pobierać będzie mieszkanie w naturze, a w braku takowego, fun-
dusz na mieszkanie w ilości rs. 850 z funduszów m. Warszawy.

Uwaga 2. Wydatek na uposażenie naczelnika zakładów do-
broczynnych i inspektora lekarskiego szpitali cywilnych w m. Warsza-
wie, tudzież biura rady miejskiej warszawskiej, będzie zaspokajany
z funduszów m. Warszawy, i w tym celu wnoszony na etat miejski.

Uwaga 3. Wydatek na uposażenie biur rad gubernijalnych
(rs. 16,000) reguluje się do funduszów, udzielanych ze skarbu tytu-
łem zasiłku na utrzymanie zakładów dobroczynnych.

П. К Л А С С Ы Ф И К А Ц Ј А
urzędów w zarządach zakładów dobroczynnych.

WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur	Klasa pensji	WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur	Klasa pensji
<i>A. Zakłady, istnie- jące w m. War- szawie.</i>			Ekonom, i zara- zem pomocnik nadzorcy	IX	VI
<i>I. Szpital dzie- ciątka Jezus.</i>			Sekretarz	IX	VI
Nadzorca	VII	V	Buchalter	IX	VI
			Kassjer	IX	VI
			Pomocnik sekre-		

НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ.	Классъ долж-ности и раз-рядъ по мун-диру.	Разрядъ пен-си.	НАИМЕНОВАНИЕ ДОЛЖНОСТЕЙ.	Классъ долж-ности и раз-рядъ по мун-диру.	Разрядъ пен-си.
моводителя	X	VIII	Кассиръ и бух-галтеръ	IX	VI
2) По прочимъ больницамъ.			<i>Б. По заведеніямъ въ другихъ горо-дахъ и уездяхъ.</i>		
Смотритель	VIII	VI	Смотритель онъ же и экономъ	X	VIII
Экономъ	IX	VII			
Письмоводитель	IX	VII			

III. РОСПИСАНІЕ

медицинскихъ и фармацевтическихъ чиновъ при боль-ницахъ.

НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ.	Классъ долж-ности и раз-рядъ по мун-диру.	НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ.	Классъ долж-ности и раз-рядъ по мун-диру.
<i>А. По больницамъ, въ г. Варшавѣ находящимся.</i>		Младшій ординаторъ.	VIII
1) По больницѣ мла-денца Іисуса.		Фармацевтъ, завѣды-вающій аптекою.	VIII
Главный докторъ	V	Помощн къ его	IX
Старшій ординаторъ-помощникъ главнаго доктора	VI	3) По больницѣ Св. Лазаря.	
Старшій ординаторъ	VII	Старшій докторъ	VI
Младшій ординаторъ	VIII	Старшій ординаторъ	VII
Фармацевтъ, завѣды-вающій аптекою	VIII	Младшій ординаторъ	VIII
Помощникъ его	IX	Фармацевтъ, завѣды-вающій аптекою	VIII
2) По еврейской больницѣ.		4) По больницамъ: Св. Духа и Св. Роха.	
Старшій докторъ	VI	Старшій врачъ	VII
Старшій ордина торъ, онъ же помощникъ старшаго доктора	VII	Старшій ординаторъ	VII
		Младшій ординаторъ	VIII
		5) По евангеличес-кой больницѣ.	
		Старшій врачъ	VII

WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur	Klasa pensji	WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur	Klasa pensji
tarza	X	VIII	Kassjer i buchalter.	IX	VII
2. Inne szpitale.			<i>B. Zakłady w in-nych miastach i w powiatach.</i>		
Nadzorca	VIII	VI	Nadzorca i zara-zem ekonom.	X	VIII
Ekonom.	IX	VII			
Sekretarz	IX	VII			

III. KLASYFIKACJA

urzędów lekarskich i farmaceutycznych przy szpitalach.

WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur	WYMIENIENIE URZĘDU.	Klasa urzędu oraz mundur
<i>A. Szpitale, istniejące w m. Warszawie.</i>		Młodszy lekarz ordyn. Farmaceuta, zawiadują- cy apteką	VIII
1) Szpital dzieciątka Jezus.		Pomocnik tegoż.	VIII IX
Doktor naczelny	V	3) Szpital ś. Łazarza.	
Starszy lekarz ordynu- jący, pomocnik doktora naczelnego	VI	Starszy doktor	VI
Star. lekarz ordynujący.	VII	Starszy lekarz ordyn.	VII
Młodszy lekarz ordyn.	VIII	Młodszy lekarz ordyn.	VIII
Farmaceuta zawiadują- cy apteką	VIII	Farmaceuta, zawiadują- cy apteką	VIII
Pomocnik tegoż.	IX	4) Szpitale ś. Ducha i ś. Rocha.	
2) Szpital starozakon-nych.		Starszy lekarz szpitala.	VII
Starszy doktor	VII	Starszy lekarz ordyn.	VII
Starszy lekarz ordynu- jący i zarazem pomoc- nik starszego doktora (lekarza naczelnego).	VII	Młodszy. lekarz ordyn.	VIII
		5) Szpital ewange-licki.	
		Starszy lekarz.	VII

НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- диру.	НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ.	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- диру.
Ординаторъ	VIII	2) По больницамъ на 50 и свыше кроватей.	
Б. По больницамъ въ другихъ городахъ и у- ездахъ.		Врачъ	VII
1) По больницамъ не свыше 50 кроватей.			
Врачъ	VIII		

Примѣчаніе. Пенсія медицинскимъ и фармацевтическимъ чинамъ назначаются по медицинскому положенію, а тѣ изъ сихъ чиновъ, которые участвуютъ въ эмеритальной складкѣ, пользуются эмеритальной пенсіею.

Подписалъ: Предсѣдательствующій въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго, *Князь Павелъ Гагаринъ.*

НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- диру.	НАИМЕНОВАНИЕ ЧИНОВЪ.	Классъ долж- ности и раз- рядъ по мун- диру.
Ординаторъ	VIII	2) По больницамъ на 50 и свыше кроватей.	
Б. По больницамъ въ другихъ городахъ и у- ездахъ.		Врачъ	VII
1) По больницамъ не свыше 50 кроватей.			
Врачъ	VIII		

WYMIENIENIE URZĘDÓW.	Klasa urzędu oraz manduru	WYMIENIENIE URZĘDÓW.	Klasa urzędu oraz manduru
Lekarz ordynujący	VIII	2) Szpitale na 50 i więcej łózek.	
B. Szpitale w innych miastach i powiatach.		Lekarz	VII
1) Szpitale najwyżej na 50 łózek.			
Lekarz	VIII		

Uwaga. Pensje dla urzędników lekarskich i farmaceutycznych, wyznaczone zostają podług ustawy lekarskiej, ci zaś z pomiędzy nich którzy opłacają składkę emerytalną, korzystają z prawa do pensji emerytalnej.

Podpisał: Prezydujący w komitecie do spraw królestwa polskiego, *książe Paweł Gaгарyn.*

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Высочайшее утверждение послѣдовало въ Варшавѣ 19 іюня 1870 г.

П Р А В И Л А

о содержаніи земскихъ дорогъ въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плонской, радомской, сувалкской и сѣдлецкой.

1. Содержимыя на счетъ земскихъ средствъ въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плонской, радомской, сувалкской и сѣдлецкой, сухопутныя сообщенія, раздѣляются на 3 разряда:

а) большіе губернскіе тракты, проходящіе чрезъ вѣсколко губерній и соединяющіеся съ желѣзными дорогами или большими государственными трактами;

б) побочныя, грунтовыя дороги или уѣздныя, пролегающія чрезъ цѣлыя уѣзды и примыкающія къ большимъ трактамъ;

в) проселочныя и полевыя дороги

Согласно сему дѣленію составляется по каждой губерніи дорожная карта, съ обозначеніемъ дорогъ, отнесенныхъ къ двумъ первымъ разрядамъ.

2. Раздѣленіе дорогъ на разряды, а равно перечисленіе въ послѣдствіи дорогъ 1-го и 2-го разряда изъ одного разряда въ другой, утверждается министромъ внутреннихъ дѣлъ; перечисленіе же дорогъ изъ 3-го разряда во 2-й и обратно производится губернскимъ правленіемъ.

3. Для содержанія земскихъ дорогъ 1-го разряда или губернскихъ, какъ шоссейныхъ, такъ и грунтовыхъ, съ находящимися на оныхъ мостами и плотинами, а равно для дальнѣйшей передѣлки губернскихъ грунтовыхъ дорогъ въ шоссейныя, устанавливается, въ замѣнъ натуральной повинности, то есть двухдневнаго весеннаго шарварка, общій по каждой губерніи денежный сборъ подъ названіемъ губернскаго земскаго дорожнаго сбора.

4. Лежащая досель на владѣльцахъ имѣній обязанность со-

Na oryginalne własną JEHO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Быть по сему“.

NAJWYŻSZE zatwierdzenie nastąpiło w Warszawie d. 19 czerwca 1870 r.

P R Z E P I S Y

o utrzymywaniu dróg ziemskich w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej.

1. Utrzymywane siłami miejscowemi w guberniach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej, komunikacje lądowe, dzielą się na 3 rzędy:

a) trakty główne gubernijalne, przechodzące przez kilka gubernij i łączące się z drogami żelaznymi albo też głównymi traktami państwowemi;

b) drogi boczne zwyczajne, czyli powiatowe, ciągnące się przez całe powiaty i dotykające traktów głównych;

c) drogi wiejskie i polne.

Stosownie do tego podziału sporządza się mappa każdej guberniji, z oznaczeniem dróg, zaliczonych do 2-ich pierwszych rzędów.

2. Podział dróg na rzędy, jak niemniej następne przeniesienie dróg dwóch pierwszych rzędów z jednego rzędu do drugiego, zatwierdza minister spraw wewnętrznych; przeniesienie zaś dróg z 3-go rzędu do 2-go i na odwrót, dokonywa się przez rząd gubernijalny.

3. Dla utrzymania dróg ziemskich 1-go rzędu czyli gubernijalnych, tak bitych jako i zwyczajnych, ze znajdującymi się na nich mostami i groblami, jak również dla dalszego przerabiania dróg gubernijalnych gruntowych na drogi bite, ustanawia się w zamian powinności w naturze, t. j. szarwarku dwudniowego wiosennego, ogólną w każdej guberniji opłatę pieniężną pod nazwiskiem: ziemska składka drogowa gubernijalna.

4. Ciążący dotychczas na właścicielach dóbr obowiązek utrzy-

держат своимъ иждивеніемъ на означенныхъ дорогахъ нетарифные мосты и плотины, прекращается.

5. Земскій дорожный сборъ опредѣляется: съ сельскихъ обывателей въ размѣрѣ 15% взимаемыхъ съ нихъ основнаго поземельнаго налога и подымной подати, а съ городскихъ обывателей въ размѣрѣ 15% съ уплачиваемыхъ ими въ казну основной подымной подати и контингенса ливерунковаго.

Примѣчаніе 1-ое. Обыватели города Варшавы, впредь до новаго о томъ постановленія, оставляются безъ обложенія дорожнымъ сборомъ.

Примѣчаніе 2-ое. Въ случаѣ замѣны контингенса ливерунковаго поземельнымъ налогомъ, дорожный сборъ по городамъ будетъ взиматься сообразно подымной подати и поземельному налогу.

6. Дорожный сборъ причисляется въ числу специальныхъ средствъ каждой губерніи и находится въ непосредственномъ заведѣваніи губернскихъ правленій.

Примѣчаніе. Постановленія пункта 3 отдѣленія IV статьи 34-й и пункта 6 статьи 106-й Высочайше утвержденнаго 19-го (31) декабря 1866 г. положенія о губернскомъ и уѣздномъ управленіи, на основаніи которыхъ утвержденіе смѣтъ на сумму до 150 руб. по ремонту земскихъ дорогъ 1-го разряда и по постройкѣ шоссейныхъ трактовъ того же разряда предоставлено уѣздному управленію, а свыше 150 руб. губернскому управленію, остаются въ своей силѣ.

7. Суммы дорожнаго сбора подлежатъ контролю на основаніи общихъ счетныхъ правилъ.

8. Въ концѣ каждаго года губернскаго правленія дѣлаютъ расчетъ, какая именно сумма дорожнаго сбора должна поступить въ теченіи будущаго года съ дворскихъ имѣній, селеній, посадовъ и городовъ, по каждому порознь уѣзду, и таковой расчетъ, сообщаютъ въ подлежащія уѣздныя управленія. Затѣмъ уѣздныя управленія исчисляють, сколько именно причитается дорожнаго сбора съ каждаго изъ находящихся въ уѣздѣ селеній, посадовъ, дворскихъ имѣній и городовъ. Означенный расчетъ уѣздныя управленія сообщаютъ въ мѣстныя казначейства для взиманія, согласно оному, дорожнаго сбора. Сумма сбора, причитающаяся съ каждаго селенія, посада и города, распределяется между жителями оныхъ, на основаніи ст. 5-й, подлежащими гминными управленіями и магистратами.

9. Дорожный сборъ взимается на основаніи правилъ, установленныхъ для окладныхъ налоговъ, и вносятся въ мѣстныя ка-

миванія własnym kosztem na wspomnionych drogach mostów i grobel nie taryfowych, znosi się.

5. Ziemska składka drogowa oznacza się: od obywateli wiejskich w stosunku 15% uiszczanego przez nich głównego podatku gruntowego i podatku podymnego, a od obywateli miejskich, w stosunku 15% płaconego przez nich do skarbu, głównego podatku podymnego i kontyngensu liwerunkowego.

Uwaga 1. Obywatele miasta Warszawy, do czasu nowego w tym względzie postanowienia, zwalniają się od obciążenia składką drogową.

Uwaga 2. W razie zastąpienia kontyngensu liwerunkowego podatkiem gruntowym, składka drogowa w miastach pobierana będzie odpowiednio do podatku podymnego i podatku gruntowego.

6. Składka drogowa zalicza się do liczby specjalnych środków każdej gubernji i zostaje pod bezpośrednim zawiadywaniem rządów gubernijalnych.

Uwaga. Przepisy punktu z działu IV-go art. 34 i punktu 6 art. 106 Najwyższej zatwierdzonej dnia 19 (31) grudnia 1866 r. ustawy o zarządzie gubernijalnym i powiatowym, z mocy których zatwierdzenie anszlagów do summy rs. 150 na naprawę dróg ziemskich 1-go rzędu i na budowę traktów bitych tegoż rzędu, należy do atrybucji zarządu powiatowego, a w summie wyższej nad 150 rubli, do atrybucji rządu gubernijalnego, pozostają w swej mocy.

7. Summy składki drogowej podlegają kontroli na zasadzie ogólnych przepisów o rachunkowości.

8. W końcu każdego roku rządy gubernijalne sporządzają wyrachowania, jaka mianowicie summa składki drogowej powinna wpłynąć w ciągu roku przyszłego z dóbr dworskich, wsi, osad i miast, osobno z każdego powiatu, i takowe wyrachowania komunikują właściwym zarządom powiatowym. Następnie rządy powiatowe obliczają, ile mianowicie przypada składki drogowej na każdą ze znajdujących się w powiecie wieś, osadę, tudzież na każde dobra dworskie i miasto. Wyrachowanie takowe, rządy powiatowe przesyłają do miejscowych kass, dla pobożu podług niego składki drogowej. Summa opłaty, przynależnej z każdej wsi, osady i miasta, rozkłada się pomiędzy ich mieszkańców, stosownie do art. 5-go, przez właściwe urzędy gminne i magistraty.

9. Składka drogowa pobiera się na zasadzie przepisów, ustanowionych dla podatków stałych i wnosi się do miejscowej kassy jedno-

значейства одновременно съ тѣми податями, которыя приняты въ основаніе его раскладки и соразмѣрно ихъ количеству, то есть 15%.

10. Попеченіе объ исправномъ содержаніи земскихъ дорогъ 1-го разряда лежитъ на обязанности уѣздныхъ начальниковъ, подъ наблюденіемъ губернаторовъ.

11. Земскія дороги 2-го разряда или уѣздныя, содержатся на счетъ, такъ называемой, гминной повинности.

12. Раскладка между жителями гмины дорожной повинности по содержанію дорогъ 2-го разряда, какъ натуральной, такъ и денежной, а равно установленіе очереди и порядка отбыванія этой повинности въ натурѣ, предоставляется, въ сообразность статей 16, 24, 26 Высочайшаго указа 19 го февраля 1864 г. объ устройствѣ сельскихъ гминъ, гминнымъ сходамъ, при чемъ гминнымъ сходамъ предоставляется, буде пожелаютъ, замѣнить натуральную повинность денежною.

13. На земляхъ городскихъ содержаніе земскихъ дорогъ 2-го разряда принадлежитъ къ обязанностямъ городскихъ обществъ.

14. Наблюденіе за правильнымъ отбываніемъ сельскими обывателями дорожной гминной повинности въ натурѣ и самый нарядъ таковой повинности возлагаются на гминнаго войта, который обязанъ имѣть для сего особую шнуровую книгу и отмѣчать въ ней его и когда отбылъ свою повинность.

15. Жалобы на распоряженія гминныхъ сходовъ по распредѣленію дорожной гминной повинности разсматриваются и рѣшаются комиссарами по крестьянскимъ дѣламъ въ 1-й и комиссіями по крестьянскимъ дѣламъ во 2-й инстанціи.

16. Если на дорогахъ, причисленныхъ ко 2-му разряду, существуютъ такіе мосты, постройка или исправленіе которыхъ обходится въ теченіе года болѣе 400 руб., то гминамъ, на земляхъ которыхъ находятся подобные мосты, выдается, по опредѣленію подлежащаго губернскаго правленія, денежное пособіе изъ суммъ губернскаго дорожнаго сбора.

Примѣчаніе. Тарифные мосты, существующіе на дорогахъ 1 и 2 разряда, оставляются, впредь до новаго о томъ постановленія, на иждивеніи пользующихся тарифнымъ сборомъ.

17. Надзоръ за исправнымъ содержаніемъ земскихъ дорогъ 2-го разряда возлагается на гминныхъ войтовъ и бургомистровъ, подъ общимъ наблюденіемъ уѣздныхъ начальниковъ.

18. Земскія дороги 3-го разряда, то есть проселочныя и полевныя, содержатся на счетъ сельскихъ обществъ или владѣльцевъ, черезъ земли которыхъ онѣ проходятъ.

цезіею з подatkami, przyjętemi za zasadę do jej rozkładu i odpowiednio do wysokości tych podatków, t. j. po 15%.

10. Staranie o należyte utrzymanie dróg ziemskich 1-go rzędu, jest obowiązkiem naczelników powiatowych pod nadzorem gubernatorów.

11. Drogi ziemskie 2-go rzędu czyli powiatowe, utrzymywane być mają za pomocą tak zwanej powinności gminnej.

12. Rozkład pomiędzy mieszkańców gminy powinności drogowej na utrzymanie dróg 2 go rzędu, tak w naturze jako i w pieniądzach, tudzież ustanowienie kolei i porządku odbywania tej powinności w naturze, pozostawia się w myśl art 16, 24 i 26 NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich, zebrań gminnym; przy czem zebrań gminne mogą, jeżeli zechcą, zamieniać powinności w naturze na pieniądze.

13. Na gruntach miejskich utrzymanie dróg ziemskich 2-go rzędu jest obowiązkiem miasta.

14. Dozór nad regularnem odbywaniem przez obywateli wiejskich gminnej powinności drogowej w naturze i sam nakaz takowej powinności, wkładają się na wójta gminy, który winien prowadzić do tego osobną sznurową księgę i w niej zapisywać kto i kiedy odbył swoją powinność.

15. Skargi na rozporządzenia zebrań gminnych, dotyczące rozkładu powinności drogowej gminnej, rozpoznawane i decydowane być mają przez kommissarzy do spraw włościańskich w 1-iej i przez kommissje spraw włościańskich w 2-iej instancji.

16. Jeżeli na drogach, zaliczonych do drugiego rzędu, istnieją takie mосты, budowa lub naprawa których kosztuje w ciągu roku więcej jak rs. 400, w takim razie gminom na gruntach, w których znajdują się podobne mосты, udziela się podług oznaczenia właściwego rządu gubernijalnego, zasiłek pieniężny z funduszu składki drogowej gubernijalnej.

Uwaga. Mосты taryfowe, istniejące na drogach 1-go i 2-go rzędu, mają być i nadal, aż do czasu nowego o tem postanowienia, utrzymywane kosztem korzystających z dochodu taryfowego.

17. Dozór nad należytem utrzymaniem dróg ziemskich 2-go rzędu, wkłada się na wójtów gmin i burmistrzów pod ogólnym nadzorem naczelników powiatów.

18. Drogi ziemskie 3-go rzędu, t. j. drogi wiejskie i polne, utrzymywane być winny kosztem gromad wiejskich albo właścicieli, przez których grunta przechodzą.

19. Дорожные комитеты, гдѣ таковыя существуютъ, упраздняются, а вмѣсто сего предоставляется уѣзднымъ начальникамъ приглашать въ уѣздныя управления, при распредѣленіи дорогъ на разряды, а также въ случаѣ надобности и для совѣщаній при обсужденіи другихъ дѣлъ, касающихся дорожной повинности, отъ 2-хъ до 3-хъ мѣстныхъ обывателей и столько же гминныхъ войтовъ, извѣстныхъ своею опытностію и знаніемъ мѣстныхъ условій, по предварительномъ представленіи о таковыхъ лицахъ на утвержденіе губернатора.

20. Всѣ изданныя доселѣ относительно шарварковой или дорожной повинности постановленія отмѣняются во всемъ, въ чемъ они не согласны съ настоящими правилами.

21. Настоящія правила вводятся въ дѣйствіе на три года. Министру внутреннихъ дѣлъ предоставляется ко времени истеченія означеннаго срока представить на утвержденіе, въ установленномъ порядкѣ, о тѣхъ измѣненіяхъ въ сихъ правилахъ, какия, по указаніямъ опыта, окажутся нужными.

Подписаль: Предсѣдательствующій въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго, князь *Павелъ Гагаринъ*.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

19. Komitety drogowe, gdzie takowe istnieją, znoszą się, a natomiast dozwala się naczelnikom powiatów wzywać do zarządów powiatowych, przy podziale dróg na rzędy, a w razie potrzeby i do narady nad innemi przedmiotami, dotyczącemi powinności drogowej, od 2-ech do 3-ech miejscowych obywateli i tyluż wójtów gmin, znanych z doświadczenia i znajomości warunków miejscowych, za poprzedniem przedstawieniem tych osób do zatwierdzenia gubernatora.

20. Wszystkie dotychczas wydane postanowienia co do powinności szarwarkowej czyli drogowej, uchylają się w tem wszystkim, w czem nie są zgodne z niniejszemi przepisami.

21. Przepisy niniejsze wprowadzają się w wykonanie na trzy lata. Minister spraw wewnętrznych przed upływem tego terminu przedstawić ma do zatwierdzenia, w ustanowionym porządku, takie zmiany w niniejszych przepisach, jakie podług wskazówek doświadczenia okażą się potrzebnymi.

Podpisał: Prezydujący w komitecie do spraw królestwa polskiego, książę *Paweł Gaгарын*.

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

Tom LXX.

32

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ* рапортъ управляющаго министерствомъ финансовъ, отъ 2 го юля 1870 года за № 7142-мъ, слѣдующаго содержания: Комитетъ по дѣламъ царства польскаго, въ засѣданіи 12-го мая 1870 г. рассмотрѣвъ: 1) постановленіе учредительнаго въ царствѣ польскомъ комитета, изложенное въ журналѣ онаго 16 (28) мая 1869 г. (ст. 2,620) о порядкѣ завѣдыванія дѣлами сберегательныхъ кассъ сего царства, и 2) отзывъ министра финансовъ по сему дѣлу, полагалъ: городскія сберегательныя кассы въ губерніяхъ: варшавской, калишской, вѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой, изъять изъ вѣдѣнія страховаго управления и передать въ вѣдѣніе министерства финансовъ, съ тѣмъ, чтобы дѣла сихъ кассъ, на основаніи дѣйствующихъ донынѣ постановленій, вѣдѣлись подъ надзоромъ и руководствомъ мѣстныхъ казенныхъ палатъ, въ Варшавѣ—городскимъ магистратомъ, а въ прочихъ городахъ наблюдательными совѣтами кассъ. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ въ 30 день мая 1870 г. положеніе комитета по дѣламъ царства польскаго Высочайше соизволилъ утвердить. О такомъ Высочайшемъ повелѣніи онъ управляющій министерствомъ финансовъ, доноситъ правительствующему сенату. *Приказали:* объ изъясненномъ Высочайшемъ повелѣніи, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество намѣстника кавказскаго, намѣстника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ—указами, а другихъ—черезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената копіи съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, губернаторамъ, губернскимъ правленіямъ и казеннымъ палатамъ 10-ти губерній царства польскаго; въ свѣтѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить вѣдѣнія, а въ департаментъ министерства юстиціи—копію съ опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего конторѣ сенатской типографіи дать извѣстіе.

Юля 21 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

У К А З

ЕГО ЦЕСАРСКИЕJ МОЩИ, САМОВЛАДЦЫ ВСЕХЪ РОС СІИ,
з рѣдѣющаго сенату

ДО КОМИТЕТУ УРЪДЪДЪЮЩЕГО ВЪ КРЪЛЕСТВІЕ ПОЛСКИЕМ.

Подлуг указу ЕГО ЦЕСАРСКИЕJ МОЩИ, сенатъ рѣдѣющій *слушалъ:* рапортъ зарѣдѣющаго министерствомъ скарбу з дня 2 липца 1870 р. № 7142, наступѣющей оснѡвы: Комитетъ до справъ крѡлества полскаго, на посиденіи 12 маја 1870 р. розпознавшы: 1) постановленіе комитета урѣдѣющаго въ крѡлествіе полскаем, зарѣдѣ въ его протоколе з дня 16 (28) маја 1869 р. (поз. 2,620) о порѣдкѣ зарѣдѣванія чынностями кассъ осчѣдності тѡгожъ крѡлества, и 2) озеувѣ министра скарбу в тымъ предметѣ, ухвалил: кассы осчѣдності вѣскае в губерніяхъ варшавскѣе, калискѣе, кѣеелѣекѣе лѡмжыискѣе, лубелскѣе петроковскѣе, пlockѣе, радомскѣе, сувалкскѣе и сѣдлѣекѣе, вылѣчь з вѣдѣнія зарѣдѣу обезпѣченъ и прѣненіе под зарѣдѣ министерства скарбу, з темъ, азебы чынностями тыхъ кассъ, на зарѣдѣе прѣписѡвъ до тѣчасъ обѡвѣзующихъ, зостаяцъ под надзоромъ и кѣеурункомъ мѣеисчѡвыхъ избъ скарбуемыхъ, подлѣгалы зарѣдѣваніи: в Варшавѣ магистрату міста, а в иныхъ містахъ рад надзорчыхъ кассъ. НАЈЈАСНѢЈСЗЫ ПАՆ в д. 30 маја 1870 р. ухвалилъ комитета до справъ крѡлества полскаго НАЈВЫЖЕЈ затвердѣи рачыл. О такомъ НАЈВЫЖЫМъ розказѣ, зарѣдѣющаго министерствомъ скарбу доноси рѣдѣющему сенату вѣ: *Полѣил:* о помѣеніонымъ НАЈВЫЖЫМъ розказѣ, дла вѣдомѡеи и належытего, в чемъ кого до тѣеы выконанія, зарѣдѣомѣи ЕГО ЦЕСАРСКА WYSOKOŚĆ намѣстника Кавказу, намѣстника в крѡлествіе полскаем, министрѡвъ и глѡвнѣ зарѣдѣющаго осѡбнѣми выдѣіями, једныхъ прѣез указы, а другѣхъ прѣез злѡженіе до актъ начелнего прокуратора 1-го департамѣнту рѣдѣющаго сенату копіи децыји сенату; рѡвнѣжъ послѣлъ указы: комитетѡу урѣдѣющаему в крѡлествіе полскаем, губернаторѡмъ и рѣдѣомъ губерніалнымъ и избѡмъ скарбуемъ 10-ци губерніи крѡлества полскаго; најсвѣтшѣму зарѣдѣющему синодѡу, всысткѣмъ департамѣнтамъ рѣдѣющаго сенату и огѡлнему ихъ зѣбраніи зарѣдѣомѣи копіи, а департамѣнту министерства справѣдливѡеи копіе децыји, и выдруковѡвѣ вѣдлугъ устанѡвѣеннего порѣдѣку и в тымъ целу удѣеліе вѣдомѡеи канторѡу друкарни сенату.

Дня 21 липца 1870 року.

Орыгиналъ за влѣсчѣеми подпѣсѡми.

За згоднѡе:

Дыректор глѡвны, прѣзѣдѣющы
в коммѣеии рѣдѣоуеи справѣдливѡеи, тајуы радѣа, *Wo siński.*
Дыректор канцѣларји, *Wł. Holewiński.*

Дзѣи оглѡеенія, дня 16 (28) сѣерпня 1870 року.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,

изъ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушавъ* рапортъ управляющаго министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, отъ 20-го іюля 1870 года, за № 2040, слѣдующаго содержания: ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше повелѣть соизволилъ: не позволять русскимъ подданнымъ вступать волонтерами въ службу воюющихъ въ настоящее время державъ, такъ какъ подобное дозволеніе было бы нарушеніемъ припятой Его Величествомъ твердой рѣшимости соблюдать строгій нейтралитетъ при настоящемъ столкновеніи Франціи съ Пруссією. О таковой Высочайшей волѣ, сообщенной управляющимъ министерствомъ иностранныхъ дѣлъ для руководства и для объявленія объ оной во всеобщее свѣдѣніе, онъ, управляющій министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, доносить правительствующему сенату, присовокупляя, что означенное Высочайшее повелѣніе опубликовано въ № 153 правительственнаго вѣстника. *Приказамъ:* объ изъясненномъ Высочайшемъ повелѣніи, для повсемѣстнаго обнародованія, увѣдомить Его Императорское Высочество намѣстника кавказскаго, намѣстника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ—указами, а другихъ—чрезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената копій съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, всѣмъ генералъ-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ и губернскимъ, войсковымъ и областнымъ правленіямъ; въ святѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить вѣдѣнія, а въ департаментъ министерства юстиціи—копію съ опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего конторѣ сенатской типографіи дать извѣстіе.

Іюля 28 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 г.

У К А З

JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,

z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEHO CESARSKIEJ MOŚCI, senat rządzący *слушалъ* raportu zarządzającego ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 20 lipca 1870 roku za № 2040, następującej osnowy: NAJJAŚNIEJSZY PAN NAJWYŻEJ rozkazać raczył niedozwalać poddanym ruskim wstępować na ochotników do służby państw obecnie wojnę prowadzących, gdzie podobne dozwoleńie byłoby naruszeniem przyjętego przez JEHO CESARSKĄ MOŚĆ postanowienia przestrzegania ścisłej neutralności przy teraźniejszym starciu Francji z Prussami. O takowej NAJWYŻSZEJ woli, zakomunikowanej przez zarządzającego ministerstwem spraw zagranicznych, celem stosowania się i podania o tem do powszechnej wiadomości, zarządzający ministerstwem spraw wewnętrznych donosi senatowi rządzącemu, z nadmienieniem, że wzmiankowany NAJWYŻSZY rozkaz ogłoszonym został w gońcu urzędowym w № 153. *Polecił:* o powyższy i NAJWYŻSZYM rozkazie, celem podania go wszędzie do powszechnej wiadomości, uwiadomić JEHO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ namiestnika Kaukazu, namiestnika w królestwie polskim, ministrów i głównie zarządzających osobnemi wydziałami, jednych przez ukazy, a drugich przez złożenie do akt naczelnego prokuratora I-go departamentu rządzącego senatu kopij decyzji senatu; również posłać ukazy: komitetowi urządzającemu w królestwie polskim, wszystkim generał-gubernatorom, gubernatorom wojennym, gubernatorom i gubernijalnym wojskowym i okręgowym zarządom; najświętszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu zakomunikować odpisy, a departamentowi ministerstwa sprawiedliwości kopję decyzji i wydrukować według ustanowionego porządku, i w tym celu udzielić wiadomość kantorowi drukarni senatu.

Dnia 28 lipca 1870 roku.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*.

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński*.

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

ДЕКЛАРАЦІЯ.

Вслѣдствіе желанія правительства Его Величества Императора Россійскаго и правительства Его Величества Императора Французовъ чрезъ распространіе огражденій, истекающихъ изъ постановленій ст. 22 трактата о торговлѣ и мореплаваніи, заключеннаго 2 (14) іюня 1857 г., доставить полную и дѣйствительную охрану мануфактурной промышленности подданныхъ обоихъ государствъ, нижеподписавшіеся, будучи къ сему надлежащимъ порядкомъ уполномочены, условились о нижеслѣдующихъ статьяхъ:

Ст. 1. Выпускъ въ продажу или въ обращеніе произведеній снабженныхъ русскими или французскими фабричными клеймами, поддѣланными въ какой бы то ни было странѣ за границую, будетъ почитаться за обманное дѣйствіе, запрещенное въ предѣлахъ обоихъ государствъ, и виновные въ ономъ будутъ подлежать: въ Россіи наказаніямъ, опредѣленнымъ статьями 173 — 176 и 181 устава о наказаніяхъ налагаемыхъ мировыми судьями, и статьями 1665 — 1669 и 1671 — 1675 уложенія о наказаніяхъ (изданія 1866 года), — а во Франціи наказаніямъ, опредѣленнымъ въ законѣ 23 іюня 1857 г.

Онѣ можетъ служить основаніемъ иску объ убыткахъ въ судебныхныхъ установленіяхъ и по законамъ той страны, въ которой это обманное дѣйствіе обнаружилось; каковой искъ пострадавшее отъ этого дѣйствія лицо будетъ имѣть законное право простираетъ къ лицамъ въ томъ дѣйствіи виновнымъ.

Ст. 2. Подданные одного изъ двухъ договаривающихся государствъ, желающіе оградить себѣ въ другомъ государствѣ, право собственности на свои фабричныя клейма, обязаны будутъ представлять эти клейма исключительно: русскія фабричныя клейма въ Парижѣ, въ канцелярію коммерческаго суда департамента Сены, а французскія въ С.-Петербургѣ, въ департаментъ торговли и мануфактуръ.

Ст. 3. Настоящія статьи, подлежащія немедленному приведенію въ исполненіе, будутъ считаться входящими неразрывно въ составъ трактата 2 (14) іюня 1857 года, и будутъ имѣть равную силу и оставаться въ дѣйствіи на одинаковое время со сказаннымъ трактатомъ.

Въ удостовѣреніе чего, нижеподписавшіеся составили настоящую декларацию и приложили къ оной печати своихъ гербовъ.

Учинено въ двухъ экземплярахъ въ С.-Петербургѣ, 6 (18) мая 1870 года.

(Подписано:) *Горчаковъ.*

(М. П.)

(Подписано:) Генераль *Флери.*

(М. П.)

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

DEKLARACJA

W skutek życzenia rządu NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA Rosyjskiego i rządu Najjaśniejszego Cesarza Francuzów, aby przez rozszerzenie ścieśnień, wypływających z przepisu artykułu 22 go, traktatu o handlu i żegludze, zawartego dnia 2 (14) czerwca 1857 r., zapewnić zupełną i skuteczną opiekę przemysłowi rękodzielniczemu poddanych obydwóch państw, niżej podpisani, będąc ku temu w drodze właściwej upoważnieni, umówili się o artykuły następujące:

Art. 1. Wypuszczenie na sprzedaż lub w obieg wyrobów, opatrzonych ruskimi lub francuzkiemi stemplami fabrycznemi, sfałszowanemi w którym bądź kraju za granicą, uważanem będzie za oszustwo, zabronione w granicach obydwóch państw i winni takowego ulegną: w Rossji, karom, postanowionym w artykułach 173—176 i 181 ustawy o karach, wyrzekanych przez sędziów pokoju i w artykułach 1665 — 1669 i 1671—1675 kodeksu karnego (wydania z r. 1866); zaś we Francji, karom, postanowionym w prawie z dnia 23-go czerwca 1857 r.

Czyn takowy służyć może za podstawę do poszukiwania szkód w sądach i podług praw tego kraju, w którym oszustwo wykryte zostało; osoby zaś poszkodowane, będą w prawie poszukiwanie swe rozciągać do osób winnych rzeczzonego czynu.

Art. 2. Poddani z dwóch umawiających się państw, pragnący zapewnić sobie w innym państwie prawo własności co do swoich stempli fabrycznych, obowiązani są przedstawiać takowe stemple wyłącznie: ruskie stemple fabryczne, w Paryżu, w kancelarji sądu handlowego departamentu Sekwany, a francuzkie w St.-Petersburgu, w departamencie handlu i przemysłu.

Art. 3. Niniejsze artykuły, mające być wprowadzonymi w wykonanie bezzwłocznie, uważane będą, jako wchodzące nieodłącznie do traktatu z dnia 2 (14) czerwca 1857 roku, i będą stanowić z nim jednokową moc obowiązującą, przez czas tegoż traktatu.

W dowód czego, niżej podpisani zredagowali niniejszą deklarację i położyli na niej pieczęcie swoich herbów.

Zdziało w 2-ch egzemplarzach w St.-Petersburgu 6 (18) maja 1870 r.

(Podpisano) *Gorczaków.*

(M. P.)

(Podpisano) Generał *Fleury.*

(M. P.)

Dzień ogłoszenia, dnia 16 (28) sierpnia 1870 roku.

Tom LXX.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

МИНИСТРУ ФИНАНСОВЪ.

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему указу, данному правительствующему сенату июня въ 27 день за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „указомъ, даннымъ въ 14 день марта 1838 г. въ Бозѣ почивающій родитель Нашъ пожаловалъ генералъ-лейтенанту Шабельскому, радомской губерніи и уѣзда, имѣніе Ясенецъ и Бѣлобжеги, съ принадлежавшими къ оному фольварками, селеніями и прочими угодьями и оброчными статьями, за уравненіемъ чистаго годоваго дохода до 2,250 руб. Нынѣ принимая во вниманіе, что съ упраздненіемъ крестьянскихъ повинностей на основаніи Нашего указа 19 февраля (2 марта) 1864 г. объ устройствѣ крестьянъ въ царствѣ польскомъ, доходъ съ пожалованнаго имѣнія не соответствуетъ первоначальному окладу онаго, и въ слѣдствіе сего, желая оказать пособіе, въ видѣ особой Нашей милости, владѣльцу маіората Ясенецъ и Бѣлобжеги, Мы, по представленію министра финансовъ, въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго разсмотрѣнному, повелѣваемъ:

Ст. 1. Согласно положенію 4 (16) октября 1835 г. объ устройствѣ имѣній, поступающихъ въ частную собственность по Всемилостивѣйшему пожалованію, отвести владѣльцу означеннаго маіората, генералу отъ кавалеріи Ивану Шабельскому, въ вѣчное и потомственное владѣніе, радомской губерніи, илжецкаго уѣзда, фольваркъ Кіянка, со всѣми правами и угодьями, коими нынѣ пользуется казна.

Ст. 2. Вступая въ права полной собственности, владѣлецъ подвергается тѣмъ ограниченіямъ, какія по актамъ совершеннымъ по установленной закономъ формѣ будутъ внесены въ новую ипотечную книгу для жалуемаго фольварка.

Ст. 3. Владѣлецъ пожалованнаго фольварка обязанъ нести всѣ подати и повинности, какъ нынѣ на жалуемомъ фольваркѣ лежатъ, такъ и тѣ, кои впредь будутъ установлены.

Ст. 4. Земли, нынѣ занятыя копырками, паробками или другими сельскими работниками, должна быть предоставлена имъ въ собственность тѣ на основаніи существующихъ постановленій.

Ст. 5. Все въ жалуемомъ фольваркѣ находящееся, какъ то: посѣвы, строенія и прочее принадлежащее казнѣ, переходитъ въ собственность, владѣльца на основаніи 30 статьи вышеприведеннаго положенія.

Ст. 6. Въ случаѣ неисправности владѣльца въ исполненіи возлагаемыхъ на него казною платежей, повинностей и другихъ обязанностей, которыя будутъ опредѣлены особо, пожалованный фольваркъ поступаетъ во временное казенное управленіе.

Ст. 7. Срокъ пожалованія считается съ 20 мая (1 июня) 1866 г.

Ст. 8. При сдачѣ владѣльцу жалуемаго ему фольварка, финансовое вѣдомство, согласно 1 статьѣ настоящаго указа, окончательно установитъ границы онаго, а также опредѣлитъ лежащія на немъ обязанности. Составленный на семъ основаніи сдаточный актъ будетъ служить данною или актомъ пожалованія.

Ст. 9. Пожалованный фольваркъ, переходя въ цѣломъ составѣ отъ одного лица къ другому, по опредѣленному въ статьѣ 28 указа 14 марта 1838 г. порядку наследованія, не можетъ быть ни въ какомъ случаѣ ни обременяемъ новыми обязательствами, сверхъ возлагаемыхъ на оный при пожалованіи, ни закладываемъ, ни продаваемъ, не только по собственной волѣ владѣльца, но даже по замысламъ казеннымъ и частнымъ, и никакимъ образомъ отчуждаемъ въ другое владѣніе.

Ст. 10. По внесеніи таковой воли Нашей въ ипотечную книгу, право собственности на имя жалуемаго владѣльца должно быть установлено въ ипотеку, по исполненіи правила, предписаннаго 8 статьею сего указа.

Ст. 11. Издержки по составленію акта, переписанію права собственности и по передачѣ имѣнія, уплачиваются владѣльцемъ.

Ст. 12. Согласно съ кореннымъ правиломъ, установленнымъ при пожалованіи маіоратовъ въ царствѣ польскомъ, нынѣшній владѣлецъ маіоратнаго имѣнія Ясенецъ и Бѣлобжеги, а равно на слѣдники его, не имѣютъ ни въ какомъ случаѣ права домогаться вознагражденія за тѣ убытки, которые могутъ послѣдовать съ теченіемъ времени отъ уменьшенія доходовъ, какъ съ означеннаго маіоратнаго имѣнія, такъ и съ жалуемаго симъ указомъ фольварка.

Ст. 13. Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго указа возлагается на министра финансовъ. Правительствующій сенатъ не оста-

вить учинить къ исполненію сего указа надлежащее распоряже-
ніе, — правительствующій сенатъ *приказал*: Исполненіе такова-
го Его Императорскаго Величества указа предоставить министру
финансовъ; о чемъ его, министра, увѣдомить указомъ.

Юня 15 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Върно:

Главный директоръ, предсѣдательствующій въ правитель-
ственной коммисіи юстиціи, тайный совѣтникъ, *Восинскій*.

Правитель канцеляріи, *Вл. Голевинскій*.

Число опубликованія, 16 (28) августа 1870 года.

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ

№ 243.

Томъ семьдесятый.

DZIENNIK PRAW

№ 243.

Tom siedmdziesiąty.

Высочайше утвержденное положение комитета по дѣламъ царства польскаго, представленное правительствующему сенату управляющимъ министерствомъ внутреннихъ дѣлъ 7-го июля.

Объ устройствѣ хозяйственнаго управленія г. Варшавы и о порядкѣ передачи онаго въ вѣдѣніе министерства внутреннихъ дѣлъ.

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по положенію комитета по дѣламъ царства польскаго, объ устройствѣ хозяйственнаго управленія города Варшавы и о порядкѣ передачи онаго въ вѣдѣніе министерства внутреннихъ дѣлъ, въ 22-й день июня 1870 года, Высочайше повелѣть соизволилъ: впредь до окончательнаго преобразованія варшавскаго городского управленія принять слѣдующія мѣры:

I. Магистратъ г. Варшавы подчинить въ общемъ порядкѣ управленія, министерству внутреннихъ дѣлъ, а въ мѣстномъ, главному начальнику края.

II. Изъ вѣдѣнія магистрата г. Варшавы изъять и передать въ вѣдѣніе подлежащихъ управленій, нижеслѣдующія учрежденія и дѣла:

1) Варшавскую врачебную управу со всѣми медицинскими чинами подчинить непосредственно варшавскому оберъ-полиціймейстеру и всѣ обязанности врачебной полиціи, опредѣленныя уставомъ врачебнымъ (т. XIII св. зак. 1857 г.), сосредоточить въ заведываніи оберъ-полиціймейстера и подвѣдомственныхъ ему чиновъ полиціи.

2) Обязанности по наблюденію за исполненіемъ правилъ строительной полиціи, по уставу строительному (т. XII ч. 1 св. зак. 1857 г.), на общую полицію возложенныя, сосредоточить въ вѣдѣніи варшавскаго оберъ-полиціймейстера и подвѣдомственныхъ ему чиновъ полиціи, съ распространеніемъ по строительной части на г. Варшаву дѣйствія правилъ того же строительнаго устава.

3) Веденіе метрическихъ книгъ о лицахъ нехристіанскихъ исповѣданій возложить въ каждой полицейской части на одного изъ чиновъ общей полиціи, по назначенію оберъ-полиціймейстера.

4) Въ исключительномъ вѣдѣніи варшавскаго оберъ-полиціймейстера и его управленія сосредоточить всѣ дѣла по обнародованію законовъ и постановленій правительства; по объявленію рѣшеній и заключеній судебныхъ и правительственныхъ мѣстъ и лицъ; по принятію присяги на подданство Россіи; по донесеніямъ

Najwyżej zatwierdzona uchwała komitetu do spraw królestwa polskiego, przedstawiona rządzącemu senatowi przez zarządzającego ministerstwem spraw wewnętrznych dnia 7 lipca.

O urządzeniu zarządu gospodarczego miasta Warszawy i o porządku oddania go pod zawiadywanie ministerstwa spraw wewnętrznych.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, z powodu uchwały komitetu do spraw królestwa polskiego, co do urządzenia zarządu gospodarczego miasta Warszawy, i co do porządku oddania go pod władzę ministerstwa spraw wewnętrznych, w dniu 22 czerwca r. b. NAJWYŻEJ rozkazać raczył: do czasu ostatecznej reorganizacji zarządu miejskiego warszawskiego, przedsięwziąć następujące środki:

I. Magistrat m. Warszawy poddać: pod względem ogólnego porządku administracji, pod władzę ministerstwa spraw wewnętrznych, a pod względem miejscowego, głównemu naczelnikowi kraju.

II. Z pod władzy magistratu m. Warszawy wyłączyć i oddać pod zawiadywanie właściwych władz, następujące instytucje i interesa:

1) Urząd lekarski w Warszawie, wraz ze wszystkimi urzędnikami służby zdrowia, oddać pod bezpośrednią władzę oberpolicmajstra warszawskiego, i wszelkie obowiązki policji lekarskiej, określone ustawą lekarską (t. XIII zb. pr. z roku 1857), skoncentrować w zawiadywaniu oberpolicmajstra i podwładnych mu urzędników policyjnych.

2) Obowiązki względem przestrzegania wykonania przepisów policji budowniczej, podług ustawy budowniczej (t. XII cz. I zb. pr. z roku 1857), włożone w ogólności na policję, skoncentrować w zawiadywaniu oberpolicmajstra warszawskiego i podwładnych mu urzędników policyjnych, przy rozciągnięciu do m. Warszawy przepisów tejże ustawy budowniczej.

3) Prowadzenie ksiąg metrycznych, co do osób wyznań niechrześcijańskich, poruczyć w każdym cyrkule jednemu z urzędników policyjnych, podług przeznaczenia oberpolicmajstra.

4) W wyłącznem zawiadywaniu oberpolicmajstra warszawskiego i jego zarządu, skoncentrować wszelkie interesa dotyczące ogłoszenia praw i rozporządzeń rządowych, wyroków i decyzji władz i urzędów sądowych i administracyjnych; odbierania przysięgi na poddaństwo Rossji; doniesień o wypadkach nadzwyczajnych; korespondencji

о чрезвычайныхъ происшествіяхъ; по перепискѣ о прибывшихъ и выбывшихъ лицахъ; по выдачѣ всякаго рода удостовѣреній на документахъ; по справкамъ о состояніи лицъ, по требованію разныхъ властей; по выдачѣ свидѣтельствъ о бѣдности; по дѣламъ о пересылочныхъ суммахъ, денежныхъ сборахъ, пожертвованіяхъ въ пользу церкви, больницъ, погорѣльцевъ; по дѣламъ о нообращеніи фальшивой монеты; по наблюденію за исполненіемъ правилъ объ охотѣ, за неоткрытіемъ въ праздничные и воскресные дни, до опредѣленнаго времени, трактирныхъ заведеній и вообще всѣхъ дѣла и обязанности, относящіяся къ общей полиціи города.

5) Домъ ареста должниковъ въ г. Варшавѣ передать въ вѣдѣніе варшавскаго губернскаго правленія на общемъ основаніи о завѣдываніи тюрьмами.

6) Обязанности, исполняемые чинами состоящей при магистратѣ административной полиціи по дѣламъ о семейныхъ совѣтахъ, возложить на мировыхъ судей въ г. Варшавѣ.

III. Должности состоящихъ при магистратѣ административныхъ приставовъ и дозорцевъ упразднить, съ оставленіемъ тѣхъ изъ занимающихъ сн должности лицъ, кои не получаютъ другого назначенія, за штатомъ на основанія существующихъ законоположеній.

IV. Въмѣнъ упраздняемой административной полиціи при варшавскомъ магистратѣ, учредить слѣдующія службы:

a) городскую торговую службу въ составѣ 2-хъ торговыхъ смотрителей и 8 базарныхъ старостъ, для наблюденія, примѣнительно къ ст. 4,486 общ. губ. учр. (т. II ч. 1 св. зак. 1857 г.) за порядкомъ торговли събѣтными припасами на площадяхъ, рынкахъ, улицахъ и т. п., для объявленія распоряженій по торговой части, а также для огражденія торгующихъ отъ притѣсненій. Съ учрежденіемъ сей службы, варшавскій оберъ-полиціймейстеръ и подвѣдомственные ему чины полиціи не освобождаются отъ возложенныхъ по уставу торговому (т. XI ч. 2 св. зак. 1857 г.) на общую полицію обязанностей по торговой части;

b) городскую хозяйственную службу, въ составѣ 3-хъ комиссаровъ городской казны и 30-ти городскихъ служителей, для исполненія, примѣнительно къ ст. 4,488 общ. губ. учр. (т. II ч. 1 св. зак. 1857 г.) распоряженій магистрата по взысканію податей и другихъ сборовъ, по охраненію городскихъ имуществъ въ цѣлости, по расквартированію войскъ и по прочимъ дѣламъ, въ вѣдомствѣ магистрата состоящимъ.

Примѣчаніе. Вновь учреждаемыя должности торговыхъ смотрителей и комиссаровъ городской казны полагаются по

о przybyłych i ubyłych osobach; poświadczenia wszelkiego rodzaju dowodów; udzielania informacji o stanie osób, na żądanie różnych władz; udzielania atestów ubóstwa; interesów co do funduszków przekazowych, składek pieniężnych, ofiar na rzecz kościołów, szpitali i pogorzalców; niekursowania fałszywej monety; czuwania nad wykonaniem przepisów o polowaniu, nad zamykaniem w dnie świąteczne i niedzielne, do oznaczonego czasu, traktjerni, i w ogólności wszelkie interesa i obowiązki odnoszące się do ogólnej policji miasta.

5) Dom aresztu dłużników w m. Warszawie oddać pod zwadywanie rządu gubernijalnego warszawskiego, na ogólnej zasadzie zwadywania więzieniami.

6) Obowiązki, wykonywane przez urzędników, istniejącej przy magistracie policji administracyjnej w interesach dotyczących rad famijlijnych, włożyć na sędziów pokoju m. Warszawy.

III. Urzędy zostających przy magistracie kommissarzy administracyjnych i dozorców znieść, a tych z pomię dzy zajmujących te posady którzy nie otrzymają innego przeznaczenia, uznać za spadłych z etatu, na zasadzie istniejących postanowień.

IV. W miejsce znoszącej się policji administracyjnej przy magistracie warszawskim, ustanowić:

a) służbę miejską targową, złożoną z 2-ch nadzorców i 8-u dozorców targowych, do pilnowania, stosownie do art. 4,486 ogól. org. gub. (t. II cz. 1 zb. pr. z r. 1857), porządku handlu wiktuałów na rynkach, placach, ulicach i t. p., ogłaszania rozporządzeń, handlu dotyczących i zaślaniania handlujących od ścieśnień. Po ustanowieniu tej służby, warszawski oberpolicmajster i podwładni jego urzędnicy policyjni, nie uwalniają się od włożonych ustawą handlową (t. XI cz. 2 zb. pr. z r. 1857) na ogólną policję obowiązków dotyczących handlu;

b) służbę miejską gos podarczą, złożoną z 3-ch kommissarzy kassy miejskiej i 30 służących miejskich, do wykonywania, stosownie do art. 4,488 ogól. org. gub. (t. II cz. 1. zb. pr. z r. 1857) rozporządzeń magistratu, co do ściągania podatków i innych należności, pilnowania całości własności miejskich, lokowania na kwaterach wojska, i innych czynności, należących do magistratu.

Uwaga. Nowo ustanowione urzędy nadzorców targowych i kommissarzy kassy miejskiej, pod względem klasy i uposażenia za-

классу и по содержанию въ разрядахъ, соответственныхъ должностямъ упраздняемыхъ административныхъ приставовъ, а должности базарныхъ старостъ и городскихъ служителей, должностямъ дозорцевъ.

V. Состоящіе при магистратѣ регуляціонный комитетъ и делегацию для инженерныхъ работъ упразднить, а изъ службы строительной, инженерной и водопроводной образовать при магистратѣ особое для завѣдыванія сооружениями и постройками, производимыми на счетъ городскихъ суммъ, строительное отдѣленіе, управленіе которымъ поручается старшему городскому инженеру, на правахъ совѣтника магистрата. Въ помощь ему назначается старший городской архитекторъ, съ правомъ совѣщательнаго голоса въ общемъ присутствіи магистрата, при разсмотрѣніи дѣлъ, касающихся строительной части.

VI. Разсмотрѣніе общей городской росписи доходовъ и расходовъ г. Варшавы, со включеніемъ въ оную, на основаніи существующихъ правилъ, росписи строительнымъ работамъ, смѣты на содержаніе варшавской полиціи и другихъ частей городского управленія, возложить на особый въ Варшавѣ комитетъ, состоящій подъ предсѣдательствомъ лица, назначеннаго главнымъ начальникомъ края, изъ варшавскаго губернатора, оберъ-полицеймейстера, президента города, управляющихъ варшавскими палатами: казенною и контрольною, членовъ отъ XI округа путей сообщенія и варшавскаго жандармскаго округа и отъ 3 до 4 обывателей города, по назначенію главнаго начальника края. Разсмотрѣнію симъ комитетомъ роспись не позже первой половины августа мѣсяца представлять главному начальнику края, который съ своимъ заключеніемъ препровождаетъ роспись въ министерство внутреннихъ дѣлъ, для утвержденія оной въ установленномъ порядкѣ.

Примѣчаніе. Министру внутреннихъ дѣлъ предоставляетъ, по соглашенію съ главнымъ начальникомъ края, изменять составъ комитета по разсмотрѣнію варшавской городской росписи, если сіе окажется нужнымъ.

VII. Относительно предѣловъ власти магистрата, по завѣдыванію дѣлами городского управленія и хозяйства и порядка производства сихъ дѣлъ, постановить слѣдующія правила:

1) По дѣламъ: объ опредѣленіи, перемѣщеніи и увольненіи чиновъ городского управленія, о наложеніи на нихъ взысканій, о приѣмѣ и выдачѣ залоговъ чиновникамъ сего управленія и о правахъ ихъ на эмеритуру, магистрату предоставляется власть, опредѣленная для губернскихъ правленій въ ст. 35 § 1 пун. *a, g, e*, и въ ст. 131 положенія 19-го декабря 1866 г. о губернскомъ и уѣздномъ управ-

лечаясь до категорій, odpowiednichъ знесеннымъ урядомъ kommissarzy administracyjnych, a posady dozorców targowych i służących miejskich, posadom dozorców.

V. Istniejące przy magistracie: komitet regulacyjny i delegację do robót inżynierskich, znieść, a ze służby budowniczej, inżynierskiej i wodociągowej utworzyć przy magistracie, dla zawiadywania robotami i budowlami, wykonywanemi z funduszków miejskich, osobny wydział budowniczy, którym zarządzać ma starszy inżynier miasta, na prawach radcy magistratu. Do pomocy przeznaczają się mu starszy budowniczy miasta, z głosem doradczym na posiedzeniach magistratu, przy rozpatrywaniu interesów, dotyczących budownictwa.

VI. Rozpatrywanie ogólnego miejskiego etatu dochodów i wydatków m. Warszawy, z włączeniem do takowego, na zasadzie istniejących przepisów, kosztorysu robót budowniczych, etatu na utrzymanie policji warszawskiej i innych części zarządu miejskiego, poruczyć oddzielnemu komitetowi w Warszawie, pod prezydencją osoby wyznaczonej przez głównego naczelnika kraju, złożonemu z gubernatora, warszawskiego oberpolicmajstra, prezydenta miasta, zarządzających warszawskimi izbami: skarbową i kontrolną, członków z XI-go okręgu komunikacji i warszawskiego okręgu żandarmerji, i 3-ch lub 4-ch obywateli miasta, wyznaczonych przez głównego naczelnika kraju. Rozpatrzone w tym komitecie etat, najdalej w pierwszej połowie miesiąca sierpnia ma być przedstawiony głównemu naczelnikowi kraju, który prześle go wraz z swą opinią ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia ustanowionym porządkiem.

Uwaga. Minister spraw wewnętrznych, po zniesieniu się z głównym naczelnikiem kraju, może zmienić skład komitetu do rozpatrywania etatu m. Warszawy, jeżeli to okaże się potrzebnem.

VII. Co do zakresu władzy magistratu w interesach, dotyczących zarządu i gospodarstwa miejskiego, tudzież porządku załatwiania tych interesów, postanowić następujące przepisy:

1) W interesach dotyczących: mianowania, przenoszenia i uwalniania urzędników zarządu miejskiego, pociągania ich do kar, przyjmowania i wydawania kaucyj urzędników tego zarządu, tudzież co do ich prawa do emerytury, magistrat używa władzy nadanej rządowi gubernijalnym w art. 35. § 1 us. *c, d, f.* i w art. 131 ustawy z d. 19 grudnia 1866 r. o zarządzie gubernijalnym i powiatowym w królestwie pol-

леніи въ царствѣ польскомъ, и ст. 1-ой раздѣла II и ст. 1-й раздѣла III дополнительныхъ къ сему положенію правилъ 29-го февраля 1868 года.

2) Магистрату предоставляется право производить расходъ по предметамъ, влекущихъ за собою опредѣленные по городской росписи издержки; при чемъ перечисленіе расходовъ изъ одной статьи въ другую допускается не иначе какъ съ разрѣшенія главнаго начальника края, а изъ одного параграфа въ другой—съ разрѣшенія министра внутреннихъ дѣлъ.

3) На мелочныя и непредвидѣныя надобности назначается по городской росписи ежегодный кредитъ въ 15,000 руб., изъ коихъ въ распоряженіе магистрата отчисляется 5,000 руб. и въ распоряженіе главнаго начальника края 10,000 руб. Засимъ расходы на предметы, не вошедшіе въ утвержденную, городскую роспись и не отнесенные на означенныя суммы, могутъ быть производимы не иначе, какъ съ разрѣшенія министерства внутреннихъ дѣлъ.

4) Окончательному разрѣшенію магистрата предоставляется: а) изъявленіе прокураторіи согласія или несогласія на вчинаніе, отъ имени города, исковъ по спорнымъ дѣламъ онаго съ частными лицами, а также изъявленіе согласія или несогласія на рѣшенія судебныхъ мѣстъ по тѣмъ же дѣламъ; б) избраніе и назначеніе судебного защитника для защиты правъ города по дѣламъ тяжбы, когда искъ противъ города заведенъ отъ имени казны, индигитовъ и частныхъ лицъ.

5) Магистрату предоставляется, по постановленіямъ онаго, слагать со счетовъ: недоимки, взысканія и начеты, признанныя по надлежащемъ удостовѣреніи, въ поступленію безнадежными: а) по окладнымъ сборамъ до 10 руб., а по прочимъ статьямъ городскихъ доходовъ до 50 руб. съ каждаго лица; б) начеты и взысканія по ревизіи счетовъ до 50 руб.; в) недоимки, взысканія и начеты, поступившіе уже въ городской доходъ по другой статьѣ, но не исключенныя и вообще неправильно числящіяся, по неподлежащемъ никакому сомнѣнію удостовѣреніи въ томъ—до 300 руб.; г) неподлежащій никакому сомнѣнію возвратъ изъ городской казны денегъ, неправильно въ оную поступившихъ, до 50 руб.; д) въ случаѣ возникающихъ по дѣламъ объ убыткахъ и потеряхъ по городскому имуществу сомнѣній о томъ, слѣдуютъ ли оныя ко взысканію или принятію на счетъ городской казны—до 90 руб.

6) О сложеніи безнадежныхъ къ поступленію недоимокъ, начетовъ, взысканій и проч. въ размѣрахъ, превышающихъ предѣлы власти, предоставляемой магистрату, сей послѣдній представляеть главному начальнику края, который разрѣшаетъ окончательно

скимъ, и art. 1 roz. II i art. 1 roz. III dodatkowych do tej ustawy przepisów z d. 29 lutego 1868 r.

2) Magistratowi służy prawo czynienia wydatku w przedmiotach pociągających za sobą koszta, w etacie miejskim oznaczone, przy czem przenoszenie wydatków z jednej pozycji do drugiej, dozwala się nieinaczej jak z decyzji głównego naczelnika kraju, a z jednego do drugiego paragrafu, z decyzji ministra spraw wewnętrznych.

3) Na drobne i nieprzewidziane potrzeby wyznacza się w etacie miejskim roczny kredyt 15,000 rs., z których do dyspozycji magistratu odlicza się 5,000 rs., a do dyspozycji głównego naczelnika kraju 10,000 rs. Wydatki na przedmioty nie wniesione do zatwierdzonego etatu miejskiego i niezaregulowane do pomienionych funduszów, mogą być czynione nie inaczej, jak z decyzji ministra spraw wewnętrznych.

4) Ostatecznej decyzji magistratu pozostawia się: а) оświadczenie prokuratorji zgodzenia się lub niezgodzenia się na wytaczanie w imieniu miasta processów z osobami prywatnemi, tudzież оświadczenie zgodzenia się lub niezgodzenia się na wyroki władz sądowych w tychże sprawach; б) обіераніе і назначаніе obrońcy sądowego dla broniеніа прав міста в справах процессовых, wytaczanych przeciwko miastu ze strony skarbu, instytucjów lub osób prywatnych.

5) Magistrat mocen jest umarzać swemi decyzjami zaległości, kary i defekta, które, po należnem przekonaniu się, uznane zostały za niepodobne do odzyskania: а) в доходach stałych до 10 rs., а в иныхъ pozycjach dochodów miejskich до 50 rs. od jednej osoby; б) defekta i kary z rewizji rachunków до 50 rs.; в) zaległości, kary i defekta, które wpłynęły do kassy miejskiej z innej pozycji, ale niewykreślone, i w ogólności niewłaściwie wykazane, po niewątpliwem przekonaniu się o tem—до 300 rs.; г) nieulegający żadnej wątpliwości zwrot z kassy miejskiej pieniędzy niewłaściwie przez nią pobranych — до 50 rs.; е) в razie zachodzących wątpliwości, czy straty lub ubytki własności miejskiej powinny być odzyskane lub przyjęte на rachunek kassy miejskiej—до 90 rs.

6) O umorzenie niepodobnych do odzyskania zaległości, defektów, kar i t. p. w wysokości, przechodzącej nadaną magistratowi władzę, ten ostatni przedstawia głównemu naczelnikowi kraju, który decyduje ostatecznie względem umorzenia tych z pomienionych zaległości,

ложение тѣхъ изъ означенныхъ недоимокъ, начетовъ и взысканій, сумма коихъ не превышаетъ двойнаго количества противъ размѣровъ, указанныхъ выше въ пунктѣ 5; о сложении же недоимокъ, начетовъ и взысканій на высшую сумму, сообщаетъ на усмотрѣніе министра внутреннихъ дѣлъ.

7) Окончательному разрѣшенію магистрата, съ утверженія главнаго начальника края, подлежатъ: а) дѣла о приобрѣтеніи, при исполненіи регуляціонныхъ плановъ, по добровольному съ владѣльцами соглашенію, земельныхъ участковъ, потребныхъ подъ устройство улицъ и городскихъ площадей, когда расходы по сему предмету не превышаютъ, въ совокупности за всѣ приобрѣтенные по исполненію таковаго плана участки, суммы 1,000 р.; б) дѣла о продажѣ съ публичныхъ торговъ ненужныхъ городскихъ имуществъ: недвижимыхъ до 300 руб., а движимыхъ до 600 р.; в) дѣла объ уступкѣ городской собственности, по добровольнымъ сдѣлкамъ, въ пользу казны, институтовъ или состоящихъ подъ покровительствомъ правительства учреждений, а также объ отчужденіи городской собственности безъ торговъ въ пользу частныхъ лицъ, въ случаѣ необходимости обмѣна таковой собственности на частную недвижимость или для окончанія спора миролюбивою сдѣлкою, и дѣла о приобрѣтеніи въ пользу города всякой недвижимой собственности, во всѣхъ сихъ случаяхъ на сумму до 1,000 руб.; г) заключеніе и утверженіе контрактовъ на продажу всякаго рода городскихъ имуществъ на основаніи условій, предварительно подлежащихъ начальствомъ одобреніямъ; д) утверженіе мировыхъ сдѣлокъ, окончательно прекращающихъ возникшіе споры между городомъ и частными лицами, если предметъ спора не превышаетъ 1,000 руб.; е) принятіе безусловныхъ, не налагающихъ на городъ никакихъ обязательствъ дарственныхъ записей и пожертвованій, въ пользу города; ж) распоряженія о размежеваніи на основаніи существующихъ узаконеній городскихъ земель, а также о составленіи плановъ и межевыхъ реестровъ посредствомъ наемныхъ землемеровъ; з) утверженіе устройства городскихъ земель, съ правомъ разрѣшать обмѣнъ городскихъ общественныхъ земель на другія, если стоимость обмѣниваемыхъ участковъ не превышаетъ 1,000 руб.; и) распоряженія о производствѣ заготовленій и городскихъ работъ, при безуспѣшности торговъ, хозяйственнымъ образомъ, на сумму до 1,000 руб.

8) По дѣламъ о торгахъ и подрядахъ магистратъ, согласно Высочайше утвержденному 2-го апрѣля 1869 г. положенію комитета по дѣламъ царства польскаго, окончательно утверждаетъ торги на разныя поставки и подряды, а также на временную не свыше 3-хъ лѣтъ отдачу въ аренду или на откупъ городскихъ иму-

defektów i kar, których summa nie przewyższa podwójnej wysokości norm w punkcie 5-m oznaczonych; o umorzenie zaś zaległości, defektów i kar w wyższej summie, przedstawia do uznania ministra spraw wewnętrznych.

7) Ostatecznej decyzji magistratu, za potwierdzeniem przez głównego naczelnika kraju, ulegają: a) interesa o nabywanie, przy wykonywaniu planów regulacyjnych, za dobrowolną ugodą z właścicielami, gruntów potrzebnych na urządzenie ulic i placów miejskich, gdy koszta na to, wzięte razem za wszystkie grunta, dla wykonania takowego planu nabyte, summy 1,000 rs. nie przenoszą; b) sprzedaże przez publiczną licytację niepotrzebnych majątków miejskich: nieruchomości do 300 rs., a ruchomych do 600 rs.; c) interesa dotyczące ustąpienia własności miejskiej, na mocy dobrowolnych układów, na rzecz skarbu, z instytucji lub zostających pod opieką rządu zakładów, oraz alienacji własności miejskiej bez licytacji na rzecz osób prywatnych, w razie potrzebnej zamiany takiej własności na nieruchomość prywatną, lub dla ukończenia sporu przez układ polubowny, tudzież interesa co do nabycia na rzecz miasta wszelkich nieruchomości, we wszystkich tych rachach za summę do 1,000 rs.; d) zawieranie i zatwierdzanie kontraktów sprzedaży wszelkiego rodzaju własności miejskich podług warunków, przez właściwą władzę poprzednio zatwierdzonych; e) zatwierdzanie układów polubownych, spory pomiędzy miastem a osobami prywatnymi ostatecznie przecinających, gdy przedmiot sporu 1,000 rs. nie przenosi; f) przyjmowanie bezwarunkowych, żadnych obowiązków na miasto niewkładających zapisów i ofiar na rzecz miasta; g) zarządzanie rozgraniczenia podług istniejących przepisów, gruntów miejskich, tudzież sporządzanie planów i rejestrów pomiarowych przez wynajmowanych jeometrów; h) zatwierdzanie regulacji gruntów miejskich, z prawem dozwalania zamiany gruntów miejskich na inne, jeżeli szacunek zamienianych gruntów nie przenosi 1,000 rs.; i) zarządzanie dostaw i robót miejskich, w razie bezskutecznej licytacji, sposobem administracyjnym, na summę do 1,000 rs.

8) Co do licytacji i entrepryz, magistrat, podług Najwyższej zatwierdzonej w d. 2 kwietnia 1869 r. uchwały komitetu do spraw królestwa polskiego, ostatecznie zatwierdza licytację na różne dostawy entrepryzy, tudzież na tymczasowe, najwięcej trzyletnie wydzierżawienie majątków miejskich i dochodów, na summę do 5,000 rs., licząc

шесть и доходов, на сумму до 5,000 руб., считая сумму подряда, поставки или аренды за весь контрактный срок. В случае же, когда оброчная статья отдается в содержание на время свыше 3 хл лѣтъ до 12-ти, или когда оброчная сумма, хотя и не превышает 5,000 руб., но составляет меньше против суммы истекшего срока, равно и объ утверждения торгов на сумму свыше 5,000 р. до 10,000 руб, магистратъ входитъ съ представленіями къ главному начальнику края. Торги же на сумму свыше 10,000 руб. и дѣла по отдамъ городскихъ имуществъ и доходовъ въ аренду или на откупъ на срокъ болѣе 12-ти лѣтъ, а также въ томъ случаѣ, если въ дѣлѣ откроется споръ, протестъ или сомнѣніе—подлежатъ разрѣшенію и утвержденію министерства внутреннихъ дѣлъ.

9) По дѣламъ о заключеніи займовъ, объ установленіи новыхъ сборовъ или о преобразованіи, либо отиѣнъ существующихъ сборовъ, равно и по всѣмъ дѣламъ городского хозяйства, не представленнымъ существующими и нынѣ постановляемыми правилами окончательному разрѣшенію магистрата и главного начальника края, магистратъ входитъ съ представленіями къ главному начальнику края, который съ своимъ заключеніемъ сообщаетъ таковыя представленія на усмотрѣніе министра внутреннихъ дѣлъ.

10) По завѣдыванію частями казеннаго управленія, а равно повинностями: квартирною, подводною и проч., магистратъ руководствуется общими постановленіями и особо изданными уставами и правилами, причемъ по тѣмъ предметамъ, которые, на основаніи дѣйствующихъ постановленій, должны восходить на разсмотрѣніе высшей власти, магистратъ приводитъ въ исполненіе свои постановленія не прежде, какъ по полученіи надлежащаго разрѣшенія.

11) Варшавскій ломбардъ, купеческая и ремесленная управы, еврейское попечительство (еврейскій дозоръ), церковный дозоръ, надзоръ за кладбищами и похоронною службою, остаются въ вѣдѣніи варшавскаго магистрата, на основаніи существующихъ постановленій, съ нижеслѣдующими измѣненіями: а) по завѣдыванію ломбардомъ магистратъ представляетъ, чрезъ главнаго начальника края, на разрѣшеніе министерства внутреннихъ дѣлъ о сложении со счетовъ недоимокъ, которыя не могутъ быть отнесены на ответственность оцѣнщиковъ, объ измѣненіи инструкціи и основныхъ правилъ, и годовую роспись доходамъ и расходамъ, согласно ст. VI; б) по дѣламъ купеческаго общества и ремесленныхъ цеховъ, магистратъ представляетъ на утвержденіе главнаго начальника края списки избирателей купеческаго общества и ремесленныхъ цеховъ, равностаршинъ и товарищей старшинъ купеческихъ и ремесленныхъ управъ; избранныхъ же изъ среды купеческаго общества банда-

summę entrepryzy, dostawy lub dzierżawy za cały okres kontraktowy. W razie wydzierżawienia dochodów na czas dłuższy od lat 3 do 12, lub w razie kiedy wysokość tychże, jakkolwiek nieprzenosząca 5,000 rs., czyni mniej od summy z poprzedniego okresu, jak również o zatwierdzenie licytacji za summę wyższą od 5,000 rs. do 10,000 rs., magistrat przedstawia głównemu naczelnikowi kraju. Licytacje zaś na summę wyższą od 10,000 rs. i interesa względem wydzierżawienia nieruchomości i dochodów miejskich na czas dłuższy od lat 12, oraz w razie gdy zajdzie spór, protest lub wątpliwość — ulegają decyzji i zatwierdzenia ministerstwa spraw wewnętrznych.

9) W interesach o zaciąganie pożyczek, stanowienie nowych opłat albo zmianę lub zniesienie opłat istniejących, jak również i we wszystkich interesach, gospodarstwa miejskiego dotyczących, które z mocy istniejących i niniejszych przepisów nie ulegają ostatecznej decyzji magistratu i głównego naczelnika kraju, magistrat robi przedstawienia do głównego naczelnika kraju, który przedstawienia takowe wraz z swą opinią przesyła do uznania ministra spraw wewnętrznych.

10) Pod względem zawiadywania wydziałami zarządu skarbowego, tudzież powinnościami: kwaterunku, dawania podwód i t. d., magistrat stosuje się do ogólnych postanowień, oraz oddzielnych ustaw i przepisów; przyczem w przedmiotach, które podług obowiązujących postanowień mają być wnoszone do decyzji wyższej władzy, magistrat wprowadza w wykonanie swą decyzję nie wcześniej jak po otrzymaniu właściwego upoważnienia.

11) Lombard warszawski, urzędy kupieckie i rzemieślnicze, dozór bóżniczy żydowski, dozór kościelny, nadzór nad cmentarzami i służbą pogrzebową, pozostają w zawiadywaniu magistratu warszawskiego, na mocy dotychczasowych postanowień, z następującymi zmianami: а) co do zawiadywania lombardem, magistrat przedstawia przez głównego naczelnika kraju, do decyzji ministerstwa spraw wewnętrznych, o umorzenie zaległości, które nie mogą być zaregulowane do odpowiedzialności taksatorów, o zmianie instrukcji i przepisów zasadniczych, i roczny etat dochodów i wydatków, podług art. VI; б) w interesach zgromadzenia kupieckiego i cechów rzemieślniczych, magistrat przedstawia do zatwierdzenia głównego naczelnika kraju, listy wyborców zgromadzenia kupieckiego i cechów rzemieślniczych, tudzież starszych urzędów kupieckich i rzemieślniczych i ich zastępców; wybranych zaś z pośród zgromadzenia kupieckiego kandydatów na urzędy prezesa, towarzysza jego, sędziów i kandydatów do trybunału handlowego i sądu

товъ на должности предсѣдателя, товарища его, судей и кандидатовъ ихъ въ коммерческой трибуналъ и апелляціонный судъ магистратъ представляетъ, впродъ до преобразования судебной части, на утверждение комисіи юстиціи; в) по дѣламъ еврейской общины магистратъ разрѣшаетъ всё вообще дѣла, но съ тѣмъ, чтобы чины еврейскаго почительства (божничнаго дозора) допускались къ отправленію своихъ обязанностей не иначе, какъ съ утверженія главнаго начальника края, и чтобы роспись доходамъ и расходамъ еврейской общины, а также дѣла о дарственныхъ записяхъ и пожертвованіяхъ въ пользу сей общины, по коимъ возлагаются какія либо обязательства, и всё предположенія объ измѣненіи существующихъ или объ установленіи новыхъ тарифовъ и сборовъ, были представляемы, въ установленномъ порядкѣ, на разрѣшеніе министерства внутреннихъ дѣлъ; г) по дѣламъ церковнаго дозора и похоронной службы магистратъ во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ доселѣ входилъ съ представленіями въ высшему начальству, испрашиваетъ разрѣшенія главнаго начальника края.

12) Магистрату предоставляется по дѣламъ его вѣдомства сноситься непосредственно съ губернскими, городскими и уѣздными учрежденіями и должностными лицами всѣхъ губерній государства. Къ главному начальнику края и чрезъ сего послѣдняго въ министерства магистратъ входитъ съ представленіями.

13) Жалобы на распоряженія магистрата, если распоряженія сии утверждены главнымъ начальникомъ края или министерствомъ, приносятся въ правительствующій сенатъ по 1-му департаменту; если же распоряженія магистрата не подлежали утверженію высшей власти, то жалобы на нарушеніе установленныхъ порядка и правилъ приносятся главному начальнику края, а жалоба на нарушеніе правъ, вытекающихъ изъ договоровъ или правъ собственности, какъ-то: по содержанію въ арендѣ городскихъ оброчныхъ статей, по владѣнію недвижимыми имуществами въ чертѣ городскихъ земель и т. п., подлежатъ судебному разбору.

14) Дѣла и вся переписка въ магистратѣ производятся на русскомъ языкѣ.

VIII. Оставивъ варшавскаго оберъ-полицеймейстера и его управленіе по дѣламъ охраненія общественной безопасности и общественного порядка въ зависимости, чрезъ посредство начальника варшавскаго жандармскаго округа, отъ III отдѣленія собственной Его Императорскаго Величества канцеляріи, — по административно-полицейскимъ дѣламъ подчинить означеннаго оберъ-полицеймейстера и его управленіе: въ общемъ порядкѣ управленія, ми-

appellacyjnego, magistrat przedstawia, do czasu reorganizacji sądownictwa, pod zatwierdzenie komisji sprawiedliwości; c) w interesach gminy żydowskiej, magistrat decyduje w ogólności wszelkie interesa, z zastrzeżeniem wszakże, aby członkowie dozoru bóżniezego dopuszczani byli do pełnienia swych obowiązków nieinaczej, jak za potwierdzeniem przez głównego naczelnika kraju, i aby etat dochodów i wydatków gminy żydowskiej, niemniej zapisy i ofiary na rzecz tej gminy, w których wkładają się jakiekolwiek obowiązki, i wszelkie propozycje względem zmiany istniejących lub ustanowienia nowych taryf i opłat, przedstawiane były ustanowionym porządkiem do decyzji ministerstwa spraw wewnętrznych; a) w interesach dotyczących dozoru kościelnego i służby pogrzebowej, magistrat we wszystkich tych razach, w jakich dotąd czynił przedstawienia do wyższej władzy, wyjednuwa decyzję głównego naczelnika kraju.

12) Magistratowi służy prawo znoszenia się w sprawach swego wydziału bezpośrednio z miastami gubernijalcami, władzami powiatowymi, i osobami urzędującymi wszystkich gubernij państwa. Do głównego naczelnika kraju i za jego pośrednictwem do ministerstw, magistrat czyni przedstawienia.

13) Skargi przeciwko rozporządzeniom magistratu, skoro rozporządzenia te zatwierdzone zostały przez głównego naczelnika kraju, lub przez ministerstwo, zanoszone będą do rządzącego senatu 1-go departamentu; jeżeli zaś rozporządzenia magistratu nie ulegały zatwierdzeniu wyższej władzy, w takim razie skargi o naruszenie ustanowionego porządku i przepisów podają się do głównego naczelnika kraju, a skargi o naruszenie praw, wpływających z umów lub praw własności, jako to: dzierżawy realności miejskich, posiadania nieruchomości w obrębie gruntów miejskich i t. p., ulegają rozpoznaniu sądowemu.

14) Interesa i cała korespondencja magistratu prowadzi się w języku ruskim.

VIII. Pozostawiając ober-policmajstra warszawskiego i jego zarząd co do interesów dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego, w zależności, za pośrednictwem naczelnika warszawskiego okręgu żandarmów, od III-go wydziału własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarji, — o do interesów administracyjno-policyjnych poddać pomienionego ober-policmajstra i jego zarząd: pod względem ogólnego porządku zarządu — pod władzę ministerstwa spraw wewnętrznych

истерству внутренних дѣлъ, а въ мѣстномъ главному начальнику края.

IX. Техническо-полицейскій надзоръ по строительной части въ Варшавѣ оставить на основаніяхъ, установленныхъ Высочайшимъ указомъ 20-го іюля 1867 г., съ тѣмъ, что заявленія частныхъ лицъ о всѣхъ постройкахъ и починкахъ въ домахъ, поступающія доселѣ въ магистратъ, должны быть представляемы непосредственно въ варшавское губернское правленіе.

X. Приведеніе въ исполненіе устанавливаемыхъ нынѣ мѣръ возложить на министра внутреннихъ дѣлъ, по соглашенію съ намѣстникомъ въ царствѣ, съ тѣмъ, чтобы распредѣленіе дѣлъ, изъемаемыхъ изъ вѣдѣнія варшавскаго магистрата, между подлежащими учрежденіями, а также образованіе при магистратѣ вновь учреждаемыхъ строительнаго отдѣленія и службъ по торговой и хозяйственной частямъ, были произведены столь благовременно, чтобы самая передача варшавскаго магистрата въ вѣдѣніе министерства внутреннихъ дѣлъ, на вышеизложенныхъ основаніяхъ послѣдовала не позже 1-го октября сего 1870 года.

XI. Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ, по передачѣ въ вѣдѣніе вѣршеннаго ему министерства варшавскаго магистрата, приступить къ обсужденію вопроса объ органическомъ преобразованіи варшавскаго городского управленія, съ подчиненіемъ онаго непосредственно вѣдѣнію варшавскаго губернскаго правленія, и соображенія свои по сему предмету, по надлежаніемъ, съ кѣмъ слѣдуетъ сношенія, внести на разсмотрѣніе въ установленномъ порядкѣ.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года

a pod względem miejscowego porządku:—pod władzę głównego naczelnika kraju.

IX. Dozór techniczno-policyjny pod względem budowniczym w Warszawie, pozostawić na zasadach, ustanowionych w Najwyższym ukazie z d. 20 lipca 1867 roku, z zastrzeżeniem, że deklaracje osób prywatnych co do wszelkiej budowy i reparacji domów, podawane dotychczas do magistratu, mają być przedstawiane bezpośrednio rządowi gubernijalnemu warszawskiemu.

X. Wprowadzenie w wykonanie postanowionych obecnie przepisów, poruczyć ministrowi spraw wewnętrznych, za porozumieniem się z namiestnikiem królestwa, z zastrzeżeniem, aby podział interesów, wyłączonych z pod władzy warszawskiego magistratu, pomiędzy właściwe władze, tudzież uorganizowanie przy magistracie nowych: wydziału budowniczego, służby targowej i służby gospodarczej, dopełnione było tak wcześnie, aby samo oddanie magistratu warszawskiego pod władzę ministerstwa spraw wewnętrznych na powyższych zasadach, mogło nastąpić najdalej do dnia 1-go października 1870 roku.

XI. Pozostawić ministrowi spraw wewnętrznych, po oddaniu magistratu warszawskiego pod władzę powierzonego mu ministerstwa, przystąpienie do zbadania kwestji względem organicznej reorganizacji zarządu miejskiego warszawskiego, z poddaniem go pod bezpośrednią władzę rządu gubernijalnego warszawskiego, i przedstawienie wniosków w tym przedmiocie, po stosownem zniesieniu się z kim należy, do rozpoznania według ustanowionego porządku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

За zgodność:

Директоръ главный, преzyдуяcy
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*
Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński.*

Дзень ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.
Tom LXX.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,
НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ* докладъ канцеляріи департамента герольдіи, слѣдующаго содержанія:

1) Правительствующій сенатъ, рассмотрѣвъ 30 сентября 1869 года, по Высочайшему повелѣнію, возбужденный учредительнымъ въ царствѣ польскомъ комитетомъ вопросъ объ опредѣленіи способовъ и порядка, посредствомъ коихъ конскрипты въ царствѣ польскомъ могли бы доказывать свои права на потомственное дворянство для извѣтій ихъ отъ рекрутства, и сообразивъ таковой вопросъ съ дѣйствующими по царству узаконеніями (дн. зав. т. XIX ст. 13, 16, 29, 32, 42 и 60 полож. 25 іюня (7 іюля) 1836 г. и т. LII ст. 1 Высочайшаго указа 10 (22) марта 1859 г.), нашель: а) что, на основаніи приведенныхъ законовъ, потомственное дворянство жителями царства польскаго пріобрѣтается: пожалованіемъ оного по особой Монаршей милости, военною и гражданскою службою, и пожалованіемъ россійскаго Императорскаго Царскаго ордена; б) что пріобрѣтенное такимъ образомъ потомственное дворянство сообщается отъ перваго пріобрѣтателя всѣмъ дѣтямъ его и потомству ихъ, не исключая и тѣхъ дѣтей, кои рождены прежде; по при пожалованіи дворянства по особой Высочайшей милости, оно сообщается только будущему, со дня пожалованія, потомству, развѣ бы при самомъ пожалованіи оно распространено было на всѣхъ дѣтей и до пожалованія рожденных; в) что доказательствами дворянскаго состоянія, пріобрѣтеннаго послѣ изданія положенія 1836 г. о дворянствѣ въ царствѣ польскомъ, признаются жалованные на дворянство грамоты и дипломы, патенты на военныя чины и формулярные списки военныхъ лицъ, по узаконенной формѣ установленныя, акты объ опредѣленіи къ гражданскимъ должностямъ, формулярные списки, надлежащимъ образомъ засвидѣтельствованныя, Высочайшія грамоты, также грамоты капитула орденовъ на пожалованные ордена, а за немѣнѣемъ таковыхъ грамотъ — свидѣтельство, отъ орденскаго капитула выдаваемое, акты о Высочайшемъ пожалованіи потомственнаго дворянства; г) что лицамъ, пріобрѣтшимъ право дворянскаго состоянія, на основаніи положенія 1836 г., и дѣтямъ

У К А З

JEGO CESARSKIEJ MOŃCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,
z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŃCI, rządzący senat *stuchal* przedstawienia departamentu heroldji, następującej osnowy:

1) Rządzący senat rozpoznawszy dnia 30 września 1869 r. z NAJWYŻSZEGO rozkazu przedstawioną przez komitet urządzający w królestwie polskim kwestję co do oznaczenia sposobu i porządku udowadniania przez spisowych królestwa polskiego praw swoich do szlachectwa dziedzicznego, dla uwolnienia ich od zaciągu wojskowego, i wziąwszy na uwagę istniejące w królestwie przepisy (dz. pr. t. XIX art. 13, 16, 29, 32, 42 i 60 postanow. z d. 25 czerwca (7 lipca) 1836 r. i t. LII art. 1. NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 10 (22) marca 1859 r.) znalazł: a) że stosownie do powołanych praw, mieszkańcy królestwa polskiego nabywają szlachectwa dziedzicznego: przez nadanie takowego za szczególną łaską MONARSZĄ, przez służbę wojskową lub cywilną i przez ozdobienie orderem cesarsko-królewskim; b) że nabyte w ten sposób szlachectwo dziedziczne przechodzi od pierwszego nabywcy na wszystkie jego dzieci i ich potomków, nie wyłączając i dzieci poprzednio zrodzonych; przy nadaniu jednak szlachectwa za szczególną łaską MONARSZĄ, szlachectwo przechodzi jedynie na przyszłe od chwili nadania potomstwo, wyjąwszy, gdyby już przy samem nadaniu rozciągnięte zostało i na wszystkie dzieci przed nadaniem zrodzone; c) że za dowody stanu szlacheckiego, nabytego po wydaniu ustawy z r. 1836 o szlachectwie w królestwie polskim, służą nadania i dyplomy szlachectwa, patenta na stopnie wojskowe i listy stanu służby osób wojskowych, podług ustanowionej prawem sporządzone, nominacje na urzędy cywilne, listy stanu służby z właściwemi poświadczeniami, NAJWYŻSZE dyplomy, tudzież dyplomy kapituły orderów na udzielone ordery, a w razie braku takowych dyplomów, świadectwo przez kapitułę orderów wydane, akty NAJWYŻSZEGO nadania szlachectwa dziedzicznego; d) że osobom, które nabyły praw stanu szlacheckiego na zasadzie ustawy z r. 1836, i dzieciom ich, pozostawioną jest na wieczne czasy wolność wstępowania do publicznej służby rządowej bez żadnego przymusu; i e) że za dowód stanu szlacheckiego mieszkańców królestwa polskiego, władze obowiązane są przyjmować jedynie wyda

ихъ предоставлена на вѣчныя времена свобода вступать въ общую государственную службу безъ всякаго принужденія; и *д*) что въ удостовѣреніе дворянскаго состоянія жителей царства польскаго, правительственныя мѣста обязаны принимать только выдаваемыя имъ о томъ свидѣтельства. Посему, и принимая во вниманіе, что за упраздненіемъ въ 1867 г. государственнаго совѣта царства польскаго, разсматривавшаго, между прочимъ, представляемыя доказательства на дворянство и утверждавшаго по опытамъ въ семь состояній просителей, съ выдачею имъ въ томъ свидѣтельствъ, и за неопредѣленіемъ еще порядка производства и хода герольдейскихъ дѣлъ совѣта, многіе изъ жителей царства польскаго пріобрѣвшихъ до того и послѣ права потомственнаго дворянства, не исходатайствовавши, для удостовѣренія сихъ правъ, свидѣтельствъ, и не могутъ представить таковыя для изъятія дѣтей ихъ отъ рекрутской повинности, — правительствующій сенатъ заключилъ допустить, въ видѣ временной мѣры, принятіе отъ жителей царства польскаго при предстоящемъ рекрутскомъ по царству наборѣ, въ удостовѣреніе пріобрѣтенаго ими, на основаніи положенія 1836 г. и послѣдовавшихъ въ измѣненіе онаго Высочайшихъ повелѣній, потомственнаго дворянства и съ нимъ права на изъятіе отъ рекрутской повинности, вмѣсто установленныхъ на сіе свидѣтельствъ, тѣхъ изъ вышепривисавшихъ доказательствъ принадлежности дворянскаго состоянія, какія симъ положеніемъ установлены, и раборъ таковыхъ документовъ возложить на губернскія въ царствѣ польскомъ правленія и варшавскій магистратъ, согласно правиламъ положенія 19 (31) декабря 1866 г. о губернскомъ и уѣздномъ управленіи въ десяти губерніяхъ привислянскаго края, но съ тѣмъ, чтобы освобожденные, на основаніи сихъ документовъ, отъ рекрутства конскрипты не исключались изъ конскрипціонныхъ списковъ, доколѣ не представятъ узаконенныя свидѣтельства объ утвержденіи ихъ въ потомственномъ дворянствѣ. Вслѣдствіе сего, и имѣя въ виду, что намѣстникъ въ царствѣ польскомъ распорядился уже, какъ оказывалось по имѣвшимся свѣдѣніямъ, открытіемъ съ 13 октября 1869 г. конскрипціонныхъ по уѣздамъ комиссій, отчего приведеніе въ исполненіе предполагаемыхъ временныхъ правилъ представлялось безотлагательнымъ, правительствующій сенатъ указами отъ 4 октября 1869 г. возложилъ на намѣстника въ царствѣ польскомъ и учредительный комитетъ приведеніе въ надлежащее исполненіе и руководство означенныхъ правилъ; о чемъ тогда же увѣдомленъ былъ завѣдывающей собственною Его Императорскаго Величества канцеляріею по дѣламъ царства польскаго, и о такомъ распоряженіи доведено установленнымъ порядкомъ до Высочайшаго свѣдѣнія.

wane im na to świadectwa. Dla tego, oraz z uwagi: że po zwinieciu w 1867 roku rady stanu królestwa polskiego, która pomiędzy innemi rozpoznawała przedstawiane dowody szlachectwa i na mocy ich przyznawała takowe proszącym, wydając im na to świadectwa; że z powodu nieokreślenia jeszcze porządku załatwiania i biegu interesów heraldycznych rady, wielu z mieszkańców królestwa polskiego, którzy nabyli dotychczas i później praw szlachectwa dziedzicznego, nie wyjednali świadectw, prawa te udowadniających, i nie mogą przedstawić takowych dla wyłączenia ich dzieci od powinności zaciągowej, — senat rządzący postanowił dozwolić tymczasowo przyjmowania od mieszkańców królestwa polskiego, przy przyszłym poborze wojskowym w królestwie, dla udowodnienia nabytego przez nich na zasadzie ustawy z 1836 r. i następnych, zmieniających tę ustawę, Najwyższych rozkazów, szlachectwa dziedzicznego, a z niem i prawa do wyłączenia od powinności zaciągowej, zamiast ustanowionych na to świadectw, tych z wyżej przytoczonych dowodów należenia do stanu szlacheckiego, które tą ustawą są ustanowione, i ocenienie takowych dowodów poruczyć rządowi gubernijalnemu w królestwie polskiem i magistratowi warszawskiemu, stosownie do przepisów ustawy z d. 19 (31) grudnia 1866 r. o zarządzie gubernijalnym i powiatowym w 10-ciu guberniach kraju nadwiślańskiego, z tem jednakże, żeby popisowi, na zasadzie tych dowodów od poboru uwalniani, nie byli wyłączani z list spisowych, dopóki nie przedstawia właściwych świadectw o przyznaniu im szlachectwa dziedzicznego. W skutek tego, oraz mając na uwadze, że namiestnik w królestwie polskiem, jak się to z posiadanych wiadomości okazało, zarządził już otwarcie z dniem 13 października 1869 r. komisji konskrypcyjnych w powiatach; że dla tego wprowadzenie w wykonanie projektowanych przepisów czasowych okazywało się niezbędnem, rządzący senat przez ukazy z d. 4 października 1869 roku poruczył namiestnikowi w królestwie polskiem i komitetowi rządzącemu wprowadzenie w należyte wykonanie wzmiankowanych przepisów; o czem wówczas także zawiadomiony był zarządzający własną Jego Cesarzkiej Mości kancelarją do spraw królestwa polskiego, i o takowem rozporządzeniu podano wedle ustanowionego porządku do Najwyższej wiadomości.

2) По состояніи же 6 января 1870 г. Высочайше утвержден-ныхъ новыхъ правилъ о порядкѣ разсмотрѣнія дѣлъ о почетныхъ титулахъ и дворянскомъ достоинствѣ уроженцевъ царства польскаго, правительствующій сенатъ 5 марта 1870 г., въ видахъ предупреденія того, чтобы изложенныя выше временныя правила отъ 4-го октября 1869 г. не послужили къ уклоненію отъ рекрутской повинности такихъ лицъ, доказательства о дворянствѣ коихъ, по разсмотрѣніи въ установленномъ порядкѣ, могли бы быть найдены недостаточными, опредѣляя: для конскриптовъ царства польскаго, освобожденныхъ въ произведенный въ началѣ текущаго 1870 г. наборъ отъ рекрутской повинности, постановить двухгодичный срокъ для представленія ими свидѣтельствъ, удостоверяющихъ принадлежность имъ правъ потомственнаго дворянства, считая таковой срокъ со дня обнародованія Высочайше утвержденного 6 января 1870 г. положенія о порядкѣ производства и ходѣ герольдейскихъ дѣлъ бывшего государственнаго совѣта царства польскаго. Указы о томъ къ исполненію и руководству 12 марта 1870 г. посланы были намѣстнику въ царствѣ польскомъ и учредительному комитету, увѣдомленъ о семъ завѣдывающій собственною Его Императорскаго Величества канцеляріею по дѣламъ царства польскаго, и доведено установленнымъ порядкомъ о такомъ распорядженіи сната до Высочайшаго свѣдѣнія. *Приказамъ:* О распорядженіяхъ по настоящему предмету правительствующаго сената, изложенныхъ въ указахъ онаго отъ 4 октября 1869 г. и 12 марта 1870 г., относительно предоставленія жителямъ царства польскаго, приобрѣвшимъ право потомственнаго дворянства на основаніи положенія 1836 г., временныхъ преимуществъ въ представленіи документовъ, удостоверяющихъ принадлежность имъ сего состоянія, обнародовать чрезъ припечатаніе установленнымъ порядкомъ въ собраніи узаконеній и распоряженій правительства, издаваемомъ при правительствующемъ сенатѣ, и дать звать указами: Его Императорскому Высочеству намѣстнику кавказскому, гг. министрамъ и главноуправляющимъ отдѣльными частями, военнымъ генералъ-губернаторамъ, войсковому наказному атаману войска донскаго, военнымъ губернаторамъ, управляющимъ и гражданскою частію, губернаторамъ, градоначальникамъ, с.-петербургскому и московскому оберъ-полицеймейстерамъ, губернскимъ, областнымъ и войсковымъ правленіямъ, судебнымъ палатамъ: с.-петербургской, московской, харьковской, одесской и тифлисской, палатамъ гражданского и уголовного суда и казеннымъ, прибалтійской палатѣ государственныхъ имуществъ, губернскимъ управленіямъ государственныхъ имуществъ, дворянскимъ депутатскимъ собраніямъ и прочимъ под-

2) Po wydaniu zaś nowych przepisów, dnia 6-go stycznia 1870 r. Najwyżej zatwierdzonych, o porządku rozpoznawania interesów dotyczących tytułów honorowych i godności szlacheckiej urodzonych w królestwie polskim, senat rządzący, dnia 5 marca 1870 roku, dla zapobieżenia, ażeby wspomniane wyżej przepisy czasowe z dnia 4 października 1869 r. nie posłużyły do uchylania się od powinności zaciągowej takich osób, dowody szlachectwa których po przejrzaniu według ustanowionego porządku, mogłyby być uznane za niedostateczne, postanowił: dla spisowych królestwa polskiego, w dopełnionym na początku r. b. 1870 poborze do wojska zwolnionych od powinności zaciągowej, ustanowić dwuletni termin dla przedstawiania przez nich świadectw, udowadniających, że służą im prawa szlachectwa dziedzicznego, licząc termin takowy od daty ogłoszenia Najwyżej zatwierdzonych dnia 6 stycznia 1870 r. przepisów o porządku załatwiania i biegu interesów heraldycznych byłej rady stanu królestwa polskiego. Ukazy o tem do wykonania i stosowania się posłane zostały w d. 12 marca 1870 r. namiestnikowi w królestwie polskim i komitetowi urządzającemu w królestwie; zawiadomiono o tem zarządzającego własną Jego Cesarzkiej Mości kancelarją do spraw królestwa polskiego i o takowym rozporządzeniu senatu podano według ustanowionego porządku do Najwyższej wiadomości. *Polecit:* O rozporządzeniach rządzącego senatu w niniejszym przedmiocie, zawartych w ukazach tegoż z dnia 4 października 1869 r. i 12 marca 1870 r. co do zapewnienia mieszkańcom królestwa polskiego, którzy otrzymali prawo szlachectwa dziedzicznego na zasadzie przepisów 1836 roku, czasowych prerogatyw w przedstawianiu dowodów należenia ich do tego stanu, podać do powszechnej wiadomości przez wydrukowanie według ustanowionego porządku w zbiorze praw i rozporządzeń rządowych, wydawanym przy rządzącym senacie, i zawiadomić przez ukazy: Jego Cesarzką Wykokość namiestnika kaukazkiego, ministrów i głównie zarządzających osobnymi wydziałami, wojennych generał-gubernatorów, wojskowego pochodnego atamana wojska dońskiego, wojennych gubernatorów, zarządzających i częścią, cywilną, gubernatorów, naczelników miast, st. petersburgskiego i moskiewskiego ober-policmajstrów, rządu gubernijalne, okręgowe i wojskowe, izby sądowe: st.-petersburgską, moskiewską, charkowską, odeską i tyliską, izby sądu cywilnego i kryminalnego, tudzież izby skarbowe, nabalticką izbę dóbr państwa, zarządy gubernijalne dóbr państwa, zebrania deputacyj szlacheckich i inne podwładne rządzącemu senatowi urzędy i osoby; najświętszemu rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i gólnemu ich zebraniu zakommunikować odpisy; dla uwiadomienia zaś pp. zarządzających II i IV wydziałami, głównego naczelnika III-go wydziału i zarzą-

вѣдомственнымъ правительствующему сенату присутственнымъ мѣстамъ и должностнымъ лицамъ; въ свѣтѣйшей правительствующей синодѣ, во вѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить вѣдѣнія; для увѣдомленія же гг. управляющихъ II и IV отдѣленіями, главнаго начальника III отдѣленія и управляющихъ собственной Его Императорскаго Величества канцеляріи I отдѣленіемъ и по дѣламъ царства польскаго, министра Императорскаго двора и удѣловъ, министра статсъ-секретаря великаго княжества финляндскаго, государственнаго секретаря, статсъ-секретаря у принятія прошеній, передать къ дѣламъ герольдмейстера правительствующаго сената копій съ сего опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего конторѣ сенатской типографіи дать извѣстіе.

Юля 15 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

dzających wydziałami własnej JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI kancelarji, i wydziałem do spraw królestwa polskiego, ministerstwa dworu cesarskiego dóbr koronnych, ministra sekretarza stanu wielkiego księstwa finlandzkiego, sekretarza państwa i sekretarza stanu przy przyjmowaniu prósb, — złożyć do akt heroldmajstra rządzącego senatu kopije z niniejszego postanowienia i ogłosić drukiem, według ustanowionego porządku, w którym to celu kantorowi drukarni senatu udzielić wiadomość.

Dnia 15 lipca 1870 roku.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящъ
въ комиссји рѣзавей справедливости, тайны радца, *Wosiński.*

Директоръ канцеларји, *Wł. Holewiński.*

Выписка изъ журналовъ комитета министровъ 2-го и 23-го июня 1870 года.

Слушана записка министра внутреннихъ дѣлъ, отъ 9-го апрѣля за № 207 (по центр. статист. комит.), съ представлениемъ проекта новой формы для составленія губернаторскихъ отчетовъ.

Разсмотрѣвъ, во исполнение Высочайше утвержденного Его Императорскимъ Величествомъ 13-го января 1869 г. мнѣнія государственнаго совѣта, измѣненный въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ, согласно указаніямъ комитета министровъ, проектъ формы всеподданнѣйшихъ отчетовъ начальниковъ губерній и областей, комитетъ признавалъ вообщѣ соответствующимъ цѣли и значенію помянутыхъ всеподданнѣйшихъ отчетовъ предположенное нынѣ раздѣленіе ихъ на двѣ существенныя части: а) собственно всеподданнѣйшій отчетъ, заключающій, въ краткой и сжатой формѣ, изложеніе лишь того, что достойно Высочайшаго вниманія, и б) приложение къ всеподданнѣйшему отчету или обзору состоянія губерній или области, въ составъ котораго включены всѣ справочныя статистическія свѣдѣнія и данныя, служащія къ подтвержденію и подкрѣпленію заключающихся въ отчетѣ выводовъ и предположеній и необходимыя для разработки разнаго рода правительственныхъ соображеній и мѣропріятій. При этомъ комитетъ находилъ однако нужнымъ сдѣлать въ составленныхъ министерствомъ программахъ отчета и обзора губерній и областей нѣкоторыя дополненія и перемѣны, исключивъ изъ обзора все, что, составляя предположенія по разнымъ отраслямъ губернской и областной администраціи, должно по свойству предмета входить въ самый отчетъ.

Переходя къ вопросу о срокѣ для представленія всеподданнѣйшихъ отчетовъ, комитетъ хотя и соглашался съ министромъ внутреннихъ дѣлъ, что существующій нынѣ срокъ представленія отчетовъ, не позже 1-го мая недостаточенъ для отдаленныхъ отъ столицы губерній, но вмѣстѣ съ тѣмъ находилъ, что назначеніе новыхъ сроковъ, сходно предположенію генералъ-адъютанта Тимашева, по поперстному разстоянію губернскихъ городовъ отъ столицы а уѣздныхъ отъ губернскихъ, въ виду постояннаго въ настоящее время распространенія сѣти желѣзныхъ путей и сокращенія чрезъ то существующихъ разстояній, подлежало бы частымъ впоследствии измѣненіямъ, и потому признавалъ болѣе удобнымъ опредѣлить для отдаленныхъ отъ столицы губерній и областей общій крайній срокъ представленія отчетовъ не позже 1-го июля.

Вслѣдствіе сего, комитетъ полагалъ:

1) Утвердить измѣненныя, по сдѣланнымъ въ комитетѣ замѣчаніямъ, программы всеподданнѣйшаго отчета и обзора губерній

Wypis z protokółów komitetu ministrów z dnia 2 i 23 czerwca 1870 roku.

Roztrząsano przedstawiony przez ministra spraw wewnętrznych w dniu 9 kwietnia za № 207 (z centralnego komitetu statystycznego) projekt nowego wzoru do układania sprawozdań gubernatorskich.

W wykonaniu NAJWYŻEJ zatwierdzonego w dniu 13 stycznia 1869 r. zdania rady państwa, rozpoznawszy zmieniony w ministerstwie spraw wewnętrznych, podług wskazań komitetu ministrów, projekt wzoru do najpoddanniejszych sprawozdań naczelników gubernij i okręgów, komitet uznał za zupełnie odpowiedni celowi i znaczeniu wspomnianych najpoddanniejszych sprawozdań, projektowany obecnie podział ich na dwie główne części: a) samo najpoddanniejsze sprawozdanie, wskazujące w sposób krótki i treściwy to tylko, co godnem jest NAJWYŻEJ uwagi; i b) aneks do najpoddanniejszego sprawozdania albo wykazu stanu gubernij lub okręgu, obejmujący wszelkie wiadomości i dane statystyczne, stwierdzające i usprawiedliwiające wszelkie wywody i wnioski w sprawozdaniu pomieszczone, oraz stanowiące niezbędny materiał do opracowania różnych kwestyj i rozporządzeń rządowych. Przy tem jednakże komitet uznał za stosowne porobić w ułożonych przez ministerstwo wzorach do sprawozdania i wykazu stanu gubernij i okręgów, niektóre uzupełnienia i zmiany, wyłączwszy z wykazu to wszystko, co jako wnioski, dotyczące różnych gałęzi administracji gubernijalnej i okręgowej, z natury przedmiotu mieścić się winno w samem sprawozdaniu.

Co się tycze terminu do przedstawiania najpoddanniejszych sprawozdań, komitet jakkolwiek podzielił zdanie ministra spraw wewnętrznych, że istniejący obecnie termin do przedstawienia sprawozdań nie później jak 1-go maja, jest niedostatecznym dla gubernij od stolicy odległych, lecz mając na uwadze, że ustanowienie nowych terminów podług wniosku generał-adjutanta Timaszewa, odpowiednio do odległości w wiorstach miast gubernijalnych od stolicy, a powiatowych od gubernijalnych, wobec ciągłego obecnie powiększania się linii dróg żelaznych i skracania przez to istniejących odległości, podlegało by następnie częstym zmianom, uznał za właściwsze oznaczyć dla odległych od stolicy gubernij i okręgów ogólny ostateczny termin do przedstawiania sprawozdań na dzień 1 lipca.

W skutku tego, komitet uchwalił:

1) Zatwierdzić, zmienione podług poczynionych w komitecie uwag, wzory do najpoddanniejszego sprawozdania i wykazu stanu gu-

и областей, разбививъ, согласно заключенію министра внутреннихъ дѣлъ, приложения къ отчету представлять, для большаго удобства, и въ печатномъ видѣ.

2) Оставивъ существующій срокъ представленія всеподданнѣйшихъ отчетовъ, съ приложениями, за каждый истекшій годъ для ближайшихъ отъ столицы губерній и областей къ 1-му мая, продолжить таковой срокъ для губерній и областей отдаленныхъ — по 1 июля слѣдующаго за отчетнымъ года.

3) Доставленіе свѣдѣній, входящихъ во всеподданнѣйшіе отчеты, сдѣлать обязательнымъ какъ для присутственныхъ мѣстъ и начальствующихъ въ губерніяхъ и областяхъ лицъ, такъ и для земскихъ управъ.

4) Что касается инструкціи для составленія вѣдомостей сопровождающихъ всеподданнѣйшіе отчеты, и опредѣленія вообще порядка и сроковъ доставленія нужныхъ губернаторамъ къ отчетамъ свѣдѣній, то предоставить это, на точномъ основаніи Высочайше утвержденного 13-го января 1869 г. мнѣнія государственнаго совѣта, распоряженію самого министра внутреннихъ дѣлъ по соглашенію съ подлежащими министрами.

Вмѣстѣ съ симъ комитетъ повергалъ на Высочайшее благоусмотрѣніе Его Императорскаго Величества проекты измѣненныхъ согласно настоящему положенію комитета, программъ всеподданнѣйшаго отчета и обзора губерній и областей.

На журналѣ комитета послѣдовала собственноручная Его Императорскаго Величества резолюція: „*Исполнить*“, а проекты программъ всеподданнѣйшаго отчета и обзора губерній и областей удостоены разсмотрѣнія и утвержденія Его Величества въ 19-й день юня 1870 года.

Комитетъ, въ засѣданіе 23 юня, опредѣлилъ: сообщить о томъ управляющему министерствомъ внутреннихъ дѣлъ къ исполненію выпискою изъ журнала, препроводивъ къ нему проекты программъ всеподданнѣйшаго отчета и обзора губерній и областей.

Подписалъ: Управляющій дѣлами комитета, статсъ-секретарь, *Корниловъ*.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

берній и округовъ, дозволяя, согласно зъ wnioskiem ministra spraw wewnętrznych, aby przedstawiane aneksa do sprawozdania, dla więk-szej dogodności, były wydrukowane.

2) Utrzymując istniejący termin do przedstawienia najpoddaniejszych sprawozdań z aneksami, za każdy rok ubiegły, dla bliższych stolicy gubernij i okrugów w dniu 1-m maja następnego roku, przedłużyć takowy termin dla gubernij i okrugów odległych, do dnia 1 lipca tegoż następnego roku.

3) Dostarczając wiadomości, zamieszczanych w najpoddaniejszych sprawozdaniach, uczynić obowiązującym tak dla władz rządowych i zwierzchników w guberniach i okrugach, jakoteż dla urzędów ziemskich.

4) Co się tycze instrukcji do układania wykazów, mających związek z najpoddaniejszymi sprawozdaniami, tudzież oznaczenia w ogólności porządku i terminów dostarczania gubernatorom wiadomości, do sprawozdania potrzebnych, wydanie stosownych w tym względzie rozporządzeń, pozostawić w ścisłym zastosowaniu się do NAJWYŻEJ zatwierdzonego w dniu 13 stycznia 1869 r. zdania rady państwa, samemu ministrowi spraw wewnętrznych, za porozumieniem się jego z właściwymi ministrami.

Jednocześnie komitet przedstawił do NAJWYŻSZEGO JEGO CESARSKIEJ MOŚCI uznania projekty zmienionych, stosownie do niniejszej uchwały komitetu, wzorów do najpoddaniejszego sprawozdania i wykazu stanu gubernij i okrugów.

Na protokóle komitetu zapadła NAJWYŻSZA JEGO CESARSKIEJ MOŚCI rezolucja: „*Wykazać*“, a projekty wzorów do najpoddaniejszego sprawozdania i wykazu stanu gubernij i okrugów uzyskały, po przejrzeniu, zatwierdzenie Jego CESARSKIEJ MOŚCI w dniu 19 czerwca 1870 roku.

Komitet, na posiedzeniu dnia 23 czerwca, postanowił: zawiadomić o tem dla wykonania zarządzającego ministerstwem spraw wewnętrznych przez wypis z protokółu, z dołączeniem do niego wzorów do najpoddaniejszego sprawozdania i wykazu stanu gubernij i okrugów.

Podpisał: Zarządzający interesami komitetu, sekretarz stanu, *Kornilow*.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, сенаторъ (подписалъ) *А. Соловьевъ*.

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдующы - в комиссији рѣдowej справедливости, тайны радца, *Wosiński*.

Директоръ канцелларји, *Wł. Holewiński*.

Dzień ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.

На подлинномъ написано: „ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ программы сіи разсматривать и Высочайше утвердить соизволилъ въ 19-й день іюня 1870 года“.

Подписалъ: Управляющій дѣлами комитета министровъ, статсъ-секретарь, *Корниловъ*.

ПРОЕКТЪ

формы или программы для составленія губернаторскихъ отчетовъ.

I. Всеподданнѣйшій отчетъ начальника N. губернии.

Цифра населенія губерніи, полученная по исчисленію такого то года.

1. Обеспеченіе народнаго продовольствія.

Краткія свѣдѣнія объ урожаѣ хлѣбовъ и обеспеченіи народнаго продовольствія въ отчетномъ году. При этомъ, въ случаѣ упадка хлѣбной производительности, должно быть выяснено, произошелъ ли этотъ упадокъ отъ случайныхъ и временныхъ естественныхъ причинъ, или отъ болѣе общихъ экономическихъ, и въ такомъ случаѣ разъяснены эти причины. Также, въ случаѣ если мѣстный урожай не обеспечивалъ народнаго продовольствія, то должны быть изложены въ самыхъ общихъ чертахъ мѣры, принятыя администраціею и земскими учрежденіями къ обеспеченію народнаго продовольствія.

2. Народное хозяйство и экономическая дѣятельность населенія.

Относительно другихъ отраслей народнаго хозяйства, какъ земледѣльческаго, такъ и промысловаго, фабричнаго и мануфактурнаго, должны быть включены самыя общія свѣдѣнія только въ томъ случаѣ, если въ этихъ отрасляхъ хозяйства произошли какія нибудь значительныя измѣненія, а въ особенности упадокъ, при чемъ должны быть выяснены причины такого упадка и тѣ мѣры, которыя, по мнѣнію начальника губерніи, могли бы быть приняты къ поддержанію и развитію различныхъ отраслей народнаго хозяйства.

3. Подати и повинности.

Самыя общія заключенія о поступленіи податей и повинностей, о количествѣ недоимокъ, въ сравненіи съ предшествовавшими годами, причинахъ накопленія этихъ недоимокъ, и о мѣрахъ, могущихъ по мнѣнію начальника губерніи, устранить недоимки.

4. Общественное благоустройство и благочиніе.

Изъ статей, относящихся до общественнаго благоустройства, самое краткое донесеніе о тѣхъ предметахъ, которые, по мнѣнію начальника губерніи, заслуживаютъ особенное вниманіе Его Императорскаго Величества. Такъ напр: проведеніе желѣзныхъ дорогъ или устройство другихъ важнѣйшихъ для губерніи сооруженій, и путей сообщенія и вліяніе устроенныхъ дорогъ на экономическую жизнь и торговлю губерніи; значительное распространеніе пожаровъ отъ поджоговъ или другихъ причинъ, о положеніи тюремъ, соображенія объ устройствѣ ссыльно-ваторжныхъ или ссыльно-поселенцевъ; особенно крупныя народныя бѣдствія и пр.

5. Народное здравіе.

Изъ статей, относящихся до народнаго здравія, должны быть включаемы въ отчетъ только свѣдѣнія о значительнѣйшихъ эпидеміяхъ и эпизоотіяхъ, если таковыя происходили въ отчетномъ году, и о мѣрахъ предпринятыхъ въ ихъ прекращенію, какъ администраціею, такъ и земскими учрежденіями.

6. Народное образованіе.

Очеркъ успѣховъ народнаго образованія въ губерніи, съ указаніемъ на отношеніе къ сему предмету земскихъ учреждений и самаго населенія губерніи.

7. Земскія, городскія и сословныя учрежденія.

Краткій очеркъ дѣятельности земскихъ, городскихъ и сословныхъ учреждений, важнѣйшіе результаты этой дѣятельности по отношенію къ населенію и отношеніе упомянутыхъ учреждений къ администраціи, если начальникъ губерніи считаетъ необходимымъ обратить вниманіе ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА на какіе бы то ни было черты или особенности этихъ отношеній.

8. Административныя и судебныя учрежденія.

Краткій очеркъ дѣятельности административныхъ учреждений: а) непосредственно начальнику губерніи подчиненныхъ, съ у-

казаніемъ ея недостатковъ и объясненіемъ причинъ ихъ обусловливающихъ; б) неподчиненныхъ непосредственно начальнику губерніи, съ объясненіемъ отношеній ея къ интересамъ и экономическому благосостоянію населенія губерніи; в) судебныхъ и мировыхъ учреждений, съ объясненіемъ отношенія къ нимъ населенія, влияніе ихъ на раскрытіе преступленій, народныя нравы и проч., общая характеристика образа дѣйствія населенія въ качествѣ присяжныхъ засѣдателей. Сверхъ того, въ той же статьѣ предоставляется начальнику губерніи дѣлать отзывы о служебномъ характерѣ должностныхъ лицъ, входящихъ въ составъ губернской администраціи.

9. *Общая заключенія и предположенія.*

Отчетливое, точное и правдивое изложеніе главнѣйшихъ нуждъ мѣстнаго населенія и тѣхъ важнѣйшихъ мѣръ (если въ таковыхъ предвидится надобность), которыя, по мнѣнію начальника губерніи, необходимо вытекаютъ изъ положенія губерніи и могли бы служить къ удовлетворенію этихъ нуждъ и къ устраненію существующихъ препятствій, для развитія экономическаго благосостоянія мѣстнаго населенія.

II. приложение ко всеподданнѣйшему отчету.

Обзоръ губерніи за отчетный годъ.

I. естественныя и производительныя силы губерніи и экономическая дѣятельность ея населенія.

а) *Земледѣліе.*

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость № 1).

Въ обзоръ должны быть включены по сей статьѣ свѣдѣнія, служація дополненіемъ и разъясненіемъ того, что вкратцѣ высказано относительно урожая и обезпеченія народнаго продовольствія въ самомъ отчетѣ и сдѣланы выводы относительно урожая хлѣбовъ въ различныхъ частяхъ губерніи и если урожай значительно ниже обыкновенныхъ, то объяснено — какое вліяніе имѣли неблагоприятные урожаи на экономическій бытъ населенія. Въ этой же статьѣ должна быть выяснена относительная степень благосостоянія различныхъ хозяйствъ, какъ-то: помѣщичьихъ, арендаторскихъ, купеческихъ и крестьянскихъ и замѣчается ли успѣхъ или упадокъ въ какомъ изъ этихъ хозяйствъ въ отдѣльности. Всѣ эти разъясненія должны быть основаны только на положительныхъ фактахъ и не заключать въ себѣ ничего гадательнаго. Въ ту же статью должны быть включены нѣкоторые свѣдѣнія о цѣнахъ и заработныхъ пла-

тахъ на земледѣльческій трудъ, а также свѣдѣнія о ходѣ винокуренія, преимущественно по связи его съ земледѣліемъ и взаимнаго вліянія этихъ отраслей хозяйства одной на другую. Наконецъ, въ этой же статьѣ обзора должно быть обращено вниманіе и на другія отрасли земледѣлія, если онѣ имѣютъ большое значеніе въ губерніи, какъ на примѣръ, на производство пеньки, льна, маслосемянныхъ сѣмянъ, табаку, свекловицы, на винодѣліе, садоводство, огородничество и проч., съ указаніемъ на степень урожая — по этимъ отраслямъ земледѣлія и на развитіе или упадокъ ихъ, съ объясненіемъ причинъ таковыхъ измѣненій.

б) *Обезпеченіе народнаго продовольствія.*

Въ случаѣ, если бы, вслѣдствіе неурожая хлѣба, народное продовольствіе оказалось необезпеченнымъ, то въ обзорѣ должны быть изложены въ большей подробности, чѣмъ въ отчетѣ, мѣры, принятія въ различныхъ частяхъ губерніи земскими учреждениями и администраціею, къ обезпеченію народнаго продовольствія, причемъ въ тѣхъ губерніяхъ, въ коихъ, по отдаленности ихъ отъ хлѣбородныхъ губерній, закупка и доставка хлѣба не можетъ быть предоставлена свободному движенію торговли, а должна имѣть характеръ особой казенной операціи, весь результатъ этой операціи долженъ быть изложенъ. Во всякомъ случаѣ, какимъ путемъ ни было бы обезпечено народное продовольствіе губерніи, условія полученія хлѣба на прокормленіе и обмененіе немущимъ населеніемъ должны быть выяснены съ особою тщательностію. Въ эту же статью обзора должны быть включены свѣдѣнія о состояніи хлѣбныхъ магазиновъ губерніи.

в) *Промыслы сельскаго и городскаго населенія.*

Свѣдѣнія о промыслахъ сельскаго и городскаго населенія въ обзоръ вносятся только въ такомъ случаѣ, если тѣ промыслы, которые имѣютъ большое экономическое значеніе для губерніи, значительно усилились или пришли въ упадокъ въ теченіе отчетнаго года или нѣкоторые промыслы возникли вновь. Сюда относятся, на примѣръ: пчеловодство, лѣсной промыселъ, плотничество, ткачество, извозъ, развозъ товаровъ, работы на строящихся дорогахъ, звѣроловство, рыболовство, отхожіе промыслы и проч., а для городскаго населенія въ особенности ремесла. Разумѣется, при этомъ необходимо объяснить причины упадка или усиленія подобныхъ промысловъ и вліяніе на эти перемѣны вновь возникшихъ въ губерніи обстоятельствъ, на примѣръ: проведенія желѣзныхъ дорогъ,

усиленіе пароходства, истребленія лѣсовъ и проч.—Если въ губерніи есть ввородцы, то о состояніи ихъ промысловъ и измѣненіяхъ, въ этомъ состояніи происходящихъ, должно быть упомянуто отдѣльно. Въ случаѣ же, если въ промыслахъ жителей въ теченіе отчетнаго года никакихъ существенныхъ измѣненій не произошло, статья эта въ обзорѣ вовсе не включается.

г) *Промышленность заводская и фабричная.*

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ вѣдомость № 2).

Въ статьѣ этой, въ случаѣ значительнаго усиленія или уменьшенія производства по той или другой изъ главнѣйшихъ отраслей промышленности, должны быть выяснены, по возможности, причины, отъ коихъ зависѣло это усиленіе или уменьшеніе и вліяніе этихъ причинъ на благосостояніе населенія губерніи. Равнымъ образомъ при обзорѣ состоянія главныхъ отраслей промышленности, могутъ быть выяснены тѣ мѣстныя условія, которыя дѣйствовали благоприятно или неблагоприятно на развитіе мѣстной промышленности. Всѣ значительныя фабрики, вновь открывшіяся, а равно и закрывшіяся въ теченіе года, должны быть перечислены. Въ тѣхъ губерніяхъ, въ коихъ существуютъ горные заводы и золотые промыслы, подобнаго же рода свѣдѣнія должны быть сообщены и о дѣйствіи этихъ заводовъ и промысловъ.

д) *Торговля.*

Въ этой статьѣ должно быть исчислено количество взятыхъ въ теченіе отчетнаго года по всей губерніи торговыхъ свѣдѣтельствъ, сравнительно съ предъидущими годами, и въ случаѣ значительнаго различія, выяснены, по возможности, причины его, и указано, въ какихъ именно городахъ и почему торговля особенно увеличилась или уменьшилась.

Цифры, относящіяся до движенія по судоходнымъ и славнымъ рѣкамъ и желѣзнымъ дорогамъ, а въ губерніяхъ, въ коихъ существуютъ порты или пограничныя таможи, цифры приноза и отпуска товаровъ, въ обзорѣ губерніи не включаются, такъ какъ онѣ представляются въ большей потребности въ отчетахъ подлежащихъ вѣдомствъ и притомъ несравненно удобнѣе группируются не по губерніямъ, а по рѣчнымъ бассейнамъ, цѣлымъ линіямъ желѣзныхъ дорогъ, таможеннымъ округамъ и проч., но если въ торговомъ движеніи по рѣкамъ, желѣзнымъ дорогамъ и таможнямъ, произошли значительныя перемѣны, имѣвшія вліяніе на экономическій бытъ жителей губерніи, то родъ и степень этого вліянія должны быть

выяснены въ губернаторскомъ отчетѣ. Равнымъ образомъ, должно быть выяснено и вліяніе проведенія новыхъ желѣзныхъ путей на торговлю губерніи. Особой вѣдомости о ярмаркахъ не прилагается, но обстоятельныя свѣдѣнія о торговыхъ оборотахъ самыхъ значительныхъ ярмарокъ, съ указаніемъ на уменьшеніе или усиленіе сихъ оборотовъ и зависимости этихъ обстоятельствъ отъ мѣстныхъ или общихъ, случайныхъ или постоянныхъ условій должны быть изложены въ обзорѣ. Если какая либо отрасль торговли встрѣчаетъ препятствія къ своему развитію въ какихъ либо мѣстныхъ обстоятельствахъ, то обстоятельства эти должны быть выяснены въ отчетѣ.

е) *Движенія населенія.*

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ вѣдомость № 3).

Свѣдѣнія о движеніи населенія должны быть вносимы въ обзоръ ежегодно, а именно: ежегодно долженъ быть исчисленъ избытокъ рожденій надъ смертными случаями и процентъ приращенія населенія по цѣлой губерніи. Если избытокъ этотъ ощутительно уклоняется отъ обыкновенныхъ пропорцій, или если его вовсе нѣтъ, а также если смертность значительно усилилась, то необходимо объяснить причины этихъ явленій. Въ заключеніе статьи о движеніи населенія должны быть сообщены свѣдѣнія о всѣхъ значительныхъ выселеніяхъ изъ губерній, а также переселеніяхъ въ губернію, съ показаніемъ откуда и куда направилась, или откуда и куда прибыла колонизація, какими причинами она обусловлена, въ какомъ количествѣ и куда именно, въ теченіи отчетнаго года прибыли или выбыли переселенцы и какими матеріальными средствами обладали они.

II. *Подати и повинности.*

а) *Окладные сборы.*

(Приложеніемъ къ сей статьѣ служитъ вѣдомость № 4).

Здѣсь должно быть опредѣлено количество оставшихся на губерніи отъ предъидущаго года недоимокъ, причитающагося на отчетный годъ оклада вновь причисленныхъ: недоимокъ и оклада, исключенія изъ недоимокъ и оклада, и, наконецъ сумма оставшейся на губерніи къ слѣдующему году недоимки. Если недоимка эта превышаетъ 5% всего сбора, то необходимо указать, на какія именно сословія падаютъ главнымъ образомъ недоимки и въ какихъ именно городахъ и уѣздахъ, и войти въ разъясненіе причинъ накопленія недоимокъ на томъ или другомъ сословіи, въ той или другой мѣстности.

б) Государственные и губернскіе земскіе сборы.

Тѣ же свѣдѣнія должны быть сообщены и относительно государственныхъ земскихъ сборовъ, а также губернскихъ и частныхъ сборовъ въ губерніяхъ. Въ губерніяхъ гдѣ есть земскія учрежденія, сумма всѣхъ губернскихъ земскихъ сборовъ, павшихъ на губернію, должна быть псчислена по отчетамъ земскихъ управъ, съ указаніемъ на распредѣленіе этихъ сборовъ, на различные предметы обложенія, на количество недоимокъ по этимъ сборамъ, и на существующіе способы разложенія и взыскапія недоимокъ, и вообще представленъ очеркъ дѣятельности земскихъ учреждений, какъ по взиманію губернскихъ земскихъ сборовъ, такъ и по раскладкѣ государственныхъ земскихъ повинностей.

в) Городскія доходы и расходы.

Относительно городскихъ доходовъ и расходовъ, которые значатся отдѣльно для каждаго города въ прилагаемой къ отчету вѣдомости, въ текстъ отчета должны быть включены только указанія на значительное увеличеніе или уменьшеніе городскихъ доходовъ и расходовъ, съ объясненіемъ причинъ этого увеличенія или уменьшенія. Также въ отчетѣ должны заключаться указанія на количество недоимокъ и успѣшность ихъ взыскапія и очеркъ дѣятельности городскихъ учреждений по взиманію городскихъ доходовъ.

г) Выкупные платежи.

Относительно выкупныхъ платежей должны быть представлены тѣ же свѣдѣнія, какъ и относительно окладныхъ сборовъ и въ случаѣ значительныхъ недоимокъ, особое вниманіе должно быть обращено на то, въ какихъ именно уѣздахъ и мировыхъ участкахъ произошло накопленіе этихъ недоимокъ, вслѣдствіе какихъ причинъ, и какія мѣры принимаются для взыскапія недоимокъ.

д) Оброчные крестьянскіе платежи въ пользу помѣщиковъ.

Сюда долженъ быть включенъ краткій очеркъ о поступленіи оброчныхъ крестьянскихъ платежей помѣщикамъ и, если платежи эти поступаютъ неудовлетворительно въ той или другой части губерніи, то разяснены причины этой неудовлетворительности и мѣры принятыя ко взыскапію недоимокъ.

е) Акцизные сборы.

Въ этой статьѣ долженъ быть сдѣланъ краткій очеркъ дѣя-

тельности акцизнаго управленія съ двухъ точекъ зрѣнія, а именно: 1) относительно поступленія акцизнаго дохода, цифра котораго должна быть сравнена съ цифрою предъидущаго года, отдѣльно по разнымъ акцизамъ, а именно: акциза съ питей, соли, табаку, сахару и т. д.; и, въ случаѣ значительнаго упадка дохода по той или другой отрасли акцизнаго дохода, разяснены причины этого упадка; 2) относительно количества мѣстъ продажи питей, при чемъ должно быть обращено вниманіе на увеличеніе или уменьшеніе числа этихъ мѣстъ и на вліяніе этихъ измѣненій на народную нравственность и на поступленіе питейнаго дохода.

ж) Отправление натуральныхъ повинностей.

Въ этой статьѣ должны быть перечислены тѣ натуральныя повинности, которыя падаютъ на губернію и при этомъ приведены цифры, обуславливающія количество этихъ повинностей, какъ-то: численность войскъ размѣщенныхъ въ губерніи и требующихъ, на примѣръ, квартирнаго довольствія, и т. д. Должно быть обращено вниманіе на степень равномерности или неравномерности распредѣленія натуральныхъ повинностей въ различныхъ мѣстностяхъ губерніи, на вопросъ о переложеніи натуральныхъ повинностей въ денежныя и на отношеніе къ тому вопросу земства и городскихъ сословій. Въ эту же статью должны быть включены свѣдѣнія о ходѣ рекрутскихъ наборовъ въ томъ случаѣ, если таковыя были произведены въ губерніи въ теченіе отчетнаго года, при чемъ должно прилагать вѣдомость о числѣ принятыхъ рекрутовъ, съ распредѣленіемъ ихъ по сословіямъ.

III. ОБЩЕСТВЕННОЕ БЛАГОУСТРОЙСТВО И БЛАГОЧИНІЕ.

а) Казенныя и общественныя зданія.

Въ этой статьѣ должно быть изложено только то, что сдѣлано или предположено въ теченіе года по устройству вновь или перестройкѣ казенныхъ зданій, а также представленъ обзоръ дѣйствій земскихъ учреждений по устройству общественныхъ зданій.

б) Дороги, мосты и перевозки.

Въ этой статьѣ долженъ быть сдѣланъ очеркъ хода работъ по устройству дорогъ, мостовъ, перевозовъ, предпріятому казною или частными компаніями подъ гарантію или безъ гарантіи правительства, а также предположеній и дѣйствій земства по устройству въ предѣлахъ губерніи дорогъ, мостовъ и перевозовъ.

в) *Почты.*

Въ этой статьѣ должны быть изложены происшедшія въ теченіе года существенныя измѣненія въ почтовыхъ трактахъ и станціяхъ, напримѣръ: открытіе вновь или упраздненіе существующихъ трактовъ, почтовыхъ станцій и проч., дѣйствія по сему предмету земскихъ учреждений, равно мѣстъ и лицъ, завѣдующихъ почтовою гоньбою, а также въ случаѣ возникающихъ важныхъ жалобъ на сив дѣйствія, разъяснены причины этихъ жалобъ.

г) *Народная нравственность.*

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ вѣдомость № 5).

Въ этой статьѣ долженъ быть помѣщенъ краткій обзоръ количества совершенныхъ преступленій и соображенія о томъ: не увеличились ли какія преступленія и отъ какихъ причинъ, а также, какія мѣры приняты для пресѣченія преступленій и устраненія ихъ причинъ. Въ этой же статьѣ должны быть помѣщены свѣдѣнія о числѣ пойманныхъ въ губерніи бѣглыхъ и бродягъ, и въ случаѣ, если число это значительно, то о мѣстѣ происхожденія этихъ бродягъ и причинахъ накопленія ихъ въ губерніи. Особое вниманіе также должно быть обращено на случаи дѣланія фальшивыхъ денежныхъ знаковъ или распространенія ихъ въ предѣлахъ губерніи, причемъ, по возможности, должно быть разъяснено откуда и какимъ путемъ входятъ въ губернію фальшивыя бумаги.

д) *Расколъ.*

Въ эту статью должны быть включены свѣдѣнія о расколѣ а именно: свѣдѣнія о замѣчательныхъ случаяхъ присоединенія раскольниковъ къ православію, случаи усиленія раскола и причины этого явленія, характеръ раскола въ губерніи и отношеніе раскольниковъ къ мѣстнымъ властямъ и православному населенію.

е) *Арестанты, тюремные замки, этапъ, рабочіе и смирительные дома, арестантскія роты гражданскаго вѣдомства.*

Въ этой статьѣ должны быть представлены свѣдѣнія о числѣ арестантовъ, мѣстѣ ихъ содержанія, о состояніи тюремныхъ замковъ, рабочихъ и смирительныхъ домовъ и арестантскихъ ротъ гражданскаго вѣдомства, о матеріальномъ и нравственномъ состояніи содержащихся, а также о принятыхъ мѣрахъ къ улучшенію

этой части. Въ тѣхъ губерніяхъ, въ коихъ существуютъ ссыльно-поселенцы, особенное вниманіе должно быть обращено на ихъ экономическій бытъ и отношеніе къ сосѣднему населенію, если этотъ бытъ и отношеніе подверглись измѣненіямъ въ теченіи года, а въ губерніяхъ, въ коихъ находятся ссыльно-каторжные—на устройство ихъ, занятія и нравственность.

ж) *Пожары.*

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ вѣдомость № 6).

Въ этой статьѣ должны быть извлечены изъ прилагаемой къ обзору вѣдомости о пожарахъ, указавъ случаи самыхъ разрушительныхъ, объясненіе причинъ ихъ и мѣры, принятія къ предупрежденію пожаровъ, а также мѣры помощи пострадавшимъ. Въ ту же статью долженъ быть включенъ краткій обзоръ состоянія пожарной части и мѣры, принятыхъ къ ея улучшенію.

з) *Различныя происшествія и народныя бѣдствія.*

Въ этой статьѣ должны быть упомянуты случаи особенно важныхъ событій, имѣвшихъ пагубныя послѣдствія для народной жизни или имущества, какъ то: градобитія, бури, крушенія судовъ, и проч., съ указаніемъ и на распоряженія администраціи, если таковыя были приняты вълѣдствіе сихъ событій.

IV. *Народное здравіе и общественное призваніе.*

а) *Врачи.*

Въ этой статьѣ должны быть помѣщены свѣдѣнія о числѣ врачей, аптекъ и общій обзоръ дѣятельности медицинскихъ чиновниковъ. Особое вниманіе должно быть обращено на дѣйствія и мѣры, предпринятія для развитія оспопрививанія, причемъ должно быть показано общее число дѣтей, коимъ привита предохранительная оспа и отношеніе этого числа къ общему числу родившихся, а также подтвержденные числовыми данными свѣдѣнія, о мѣстныхъ распространеніяхъ сифилиса и указаніе мѣръ, принятыхъ для пресѣченія этой болѣзни. Здѣсь же должны быть изложены и мѣры, принятія земствомъ для обезпеченія народнаго здравія, наймовъ врачей и проч.

б) *Больницы и дома умалишенныхъ.*

Въ этой статьѣ должно быть показано положеніе больницъ, и дѣйствія земскихъ учреждений по отношенію къ больницамъ,

а также положеніе домовъ умалишенныхъ. Наконецъ здѣсь же должно быть упомянуто о числѣ лечебницъ для приходящихъ, и количестваѣ пользованныхъ въ нихъ больныхъ.

в) Эпидеміи и эпизоотіи.

Въ случаѣ появленія и распространенія въ губерніи въ отчетномъ году эпидеміи, въ эту статью должны быть включены: общій обзоръ хода эпидеміи, начиная отъ мѣстъ ея появленія, постепеннаго распространенія, числа ея жертвъ и очеркъ мѣръ, принятыхъ къ прекращенію эпидеміи. Подобныя же свѣдѣнія должны быть представлены и объ эпизоотіяхъ.

г) Насильственные смерти.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость № 7).

Въ этой статьѣ должны заключаться нѣкоторые выводы изъ прилагаемой ведомости о насильственныхъ смертяхъ, причемъ могутъ быть сражены результаты ея съ свѣдѣніями прошедшихъ лѣтъ и, въ случаѣ значительнаго усиленія смертныхъ случаевъ отъ какихъ либо причинъ, указаны и эти причины.

д) Богатѣльни.

Въ этой статьѣ должно быть упомянуто о положеніи богатѣльней и числѣ лицъ призрѣваемыхъ ими, состояніи ихъ и дѣйствіяхъ земскихъ учреждений по отношенію къ богатѣльнямъ.

V. Народное просвѣщеніе.

а) Учебныя заведенія.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость № 8).

Въ этой статьѣ должны заключаться выводы, изъ прилагаемыхъ ведомостей, относительно числа заведеній и учащихся, увеличеніе или уменьшеніе ихъ, и, въ случаѣ значительнаго измѣненія цифръ въ отчетномъ году, о причинахъ этого измѣненія. Тамъ же должны быть выводы объ отношеніи числа учащихся къ общему числу жителей различныхъ сословій.

б) Народное образованіе.

Въ эту статью долженъ быть включенъ общій обзоръ успѣховъ народнаго образованія, отношеніе къ этому вопросу какъ самаго населенія, такъ и духовенства, частныхъ учителей, земскихъ и со-

словныхъ учреждений и вообще обзоръ мѣръ, предпринимаемыхъ различными учрежденіями и лицами къ распространенію народнаго образованія.

в) Ученныя общества, музеи, библіотеки, и проч.

Въ этой статьѣ излагается вкратцѣ все то, что въ теченіе года совершилось замѣчательнаго въ губерніи для доставленія пособій общественному и народному образованію, какъ-то: образованіе музеевъ, библіотекъ, новыхъ ученыхъ обществъ и проч.

VI. Результаты періодическихъ переписей и ежегодно собираемыхъ свѣдѣній.

Если отчетный годъ непосредственно слѣдуетъ за тѣмъ изъ годовъ пятилѣтія, къ началу котораго будутъ сдѣланы устанавливаемая министерствомъ внутреннихъ дѣлъ періодическія переписи, то въ концѣ обзора должны быть изложены главные результаты, пріобрѣтенныя этими переписями, по слѣдующимъ статьямъ:

а) Численный составъ населенія.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служатъ ведомости А. Б. В.).

Свѣдѣнія о численности населенія, съ распределеніемъ его по сословіямъ и религіямъ, сравнительно съ предыдущею переписью, должны быть изложены въ нѣкоторой полнотѣ, причемъ должно быть обращено вниманіе на слѣдующія обстоятельства: 1) Увеличилось ли или уменьшилось населеніе губерніи въ теченіе пятилѣтія и, если измѣненіе въ численности населенія значительно уклоняется отъ обыкновеннаго процента естественнаго приращенія, то вслѣдствіе какихъ причинъ? 2) Не замѣчено ли значительныхъ ненормальныхъ измѣненій въ численности населенія по нѣкоторымъ уѣздамъ губерніи, или въ отношеніи городского населенія къ сельскому и въ такомъ случаѣ вслѣдствіе какихъ причинъ? 3) Измѣненіе численности населеній городовъ не указываетъ ли на быстрое развитіе однихъ и упадокъ другихъ, и отъ чего зависятъ эти явленія? 4) Не произошло ли ощутительныхъ перемѣнъ въ сословномъ составѣ населеній, а именно: не замѣтно ли значительнаго измѣненія въ относительной численности того или другаго сословія; и почему именно, 5) Въ случаѣ, если въ губерніи есть инородцы, то особенное вниманіе должно быть обращено на измѣненія въ ихъ численности, и если численность эта уменьшается, то отъ того ли, что они сливаются съ русскимъ населеніемъ, или отъ того, что условія ихъ быта неблагоприятны для

естественнаго приращенія населенія, и въ чемъ именно заключается неблагоприятность этихъ условій? б) Не произошло ли значительныхъ перемѣнъ въ религіозномъ составѣ населенія, а именно: не измѣнились ли относительныя пропорціи въ численности лицъ, принадлежащихъ къ тому или къ другому вѣроисповѣданію, и не зависѣли ли эти измѣненія отъ значительнаго числа переходовъ изъ одного вѣроисповѣданія въ другое? Въ этомъ отношеніи въ западныхъ губерніяхъ особое вниманіе должно быть обращено на измѣненія въ относительной численности католиковъ и евреевъ, сравнительно съ православными, а въ восточныхъ—на численность магометанъ. Въ тѣ годы, въ которые не было произведено переписи, статья о численномъ составѣ населенія вовсе не включается въ обзоръ.

б) О числѣ зданій.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость лит. Г.)

При изложеніи результатовъ исчисленія по сему предмету должно быть обращено вниманіе на слѣдующія обстоятельства: 1) увеличилось ли или уменьшилось вообще число домовъ въ городахъ, и какія обстоятельства имѣли вліяніе на это измѣненіе, на примѣръ, развитіе самыхъ городовъ, замѣненіе мелкихъ домовъ крупными и проч.; 2) увеличилась ли пропорція каменныхъ домовъ къ деревяннымъ, и вообще улучшились ли въ томъ или другомъ городѣ городскія постройки; 3) увеличилось ли число сельскихъ дворовъ въ уѣздахъ губерніи, и зависѣло ли это измѣненіе отъ приращенія населенія или отъ дѣлежей крестьянскихъ хозяйствъ; 4) увеличивается ли въ губерніи пропорція каменныхъ строеній къ деревяннымъ и вообще замѣтенъ ли значительный успѣхъ въ наружномъ благоустройствѣ селеній и внутреннемъ благоустройствѣ крестьянскихъ домовъ во всей губерніи или въ нѣкоторыхъ частяхъ ея.

в) О хозяйственномъ распредѣленіи земельныхъ угодій.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость Д.)

Свѣдѣнія эти въ формѣ прилагаемой при семъ таблицы собираются черезъ земскія управы разъ въ пятилѣтіе, и затѣмъ на все послѣдующее пятилѣтіе служатъ главнымъ основаніемъ свѣдѣній объ урожаяхъ хлѣбовъ. Въ томъ отчетномъ году, въ коемъ представляются результаты періодическихъ переписей приводятся главные результаты хозяйственнаго распредѣленія земель въ губерніи и, если въ цифрахъ этого распредѣленія произошли сколько нибудь

значительныя измѣненія, на примѣръ увеличеніе или уменьшеніе пахатныхъ земель, то причины сихъ измѣненій должны быть выяснены.

г) О скотоводствѣ.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость Е.)

Въ этой статьѣ должны быть сдѣланы заключенія о главныхъ результатахъ исчисленія скота, и если изъ этого исчисленія оказывается значительное усиленіе или упадокъ въ той или другой отрасли скотоводства, то выяснены, по возможности, причины этихъ явленій.

д) О землевладѣніи.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость Ж.)

Свѣдѣнія эти въ формѣ прилагаемой таблицы собираются черезъ земскія управы разъ въ пятилѣтіе. Въ томъ отчетномъ году, въ которомъ представляются результаты періодическихъ переписей, приводятся и главные результаты распредѣленія земель по владѣнію и, если въ цифрахъ этого распредѣленія произошли какія нибудь значительныя измѣненія, какъ на примѣръ, увѣличеніе въ числѣ и пространствѣ личныхъ землѣвладеній на счетъ общинныхъ и т. п., то причины сихъ измѣненій должны быть подробно выяснены.

е) Объ устройствѣ быта оставныхъ и безсрочно-отпущенныхъ нижнихъ чиновъ.

(Приложеніемъ къ этой статьѣ служитъ ведомость З.)

Свѣдѣнія объ устройствѣ быта оставныхъ и безсрочно отпущенныхъ нижнихъ чиновъ относительно приписки ихъ къ городскимъ и сельскимъ обществамъ, также о надѣлѣ ихъ землею и помѣщеніи въ богадѣльни.

Подписалъ: Министръ внутреннихъ дѣлъ, генераль-адъютантъ, *Тимашевъ.*

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

НАСЕЛЕНИЕ

ПО СОСЛОВІЯМЪ, ПО СТАТИСТИ-

СОСЛОВІЯ	Губернс. г. Ко-строма		Заштат. г. Судиславль	
	м.	п. ж. п.	м.	п. ж. п.
	Дворянъ потомственныхъ			
„ личныхъ				
Духовенства чернаго				
„ блага				
Почетныхъ гражданъ потомственныхъ				
„ личныхъ				
Городскихъ сословій: купцовъ				
„ мѣщанъ				
Сельскихъ сословій: крестьянъ				
„ колонистовъ				
Военныхъ сословій: войска				
„ отставныхъ, безсрочно -отпус- ныхъ и семейства солдатъ				
Иностранныхъ подданныхъ				
Иностранцевъ				
и т. д.				
Итого				

НАСЕЛЕНИЕ

ПО ВѢРОИСПОВѢДАНІЯМЪ, ПО СТАТИ-

ГОРОДА И УѢЗДЫ	Право-славныхъ		Расколь-никовъ.	
	м.	п. ж. п.	м.	п. ж. п.
	Городъ №			
Уездъ				
Итого въ городахъ				
уездахъ				
Всего въ губерніи				

Примѣчаніе. Единовѣрцы показываются въ числѣ православныхъ; у-слѣ православныхъ.

Вѣдомость лит. А.

№..... ГУБЕРНІИ,

ЧЕСКОЙ ПЕРЕПИСИ 1877 года.

Уездъ Костром- ской.	Городъ.			Уездъ.			Городъ.			Уездъ.			и т. д.			Всего въ гу- берніи.		
	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.

Вѣдомость лит. Б.

№..... ГУБЕРНІИ,

СТИЧЕСКОЙ ПЕРЕПИСИ 18 года.

Римско- католик.	Армяно- грегоріа.	Проте- стантовъ.	Евреевъ.	Магоме- танъ.	Язычни- ковъ.	В с е г о		
м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.	м.	п.	ж. п.

ніатовъ въ тѣхъ губерніяхъ, въ коихъ находятся, показывать отдѣльно по-

О ЗЕМЛЕ-
по №..... ГУБЕР-

НАЗВАНІЕ УѢЗДОВЪ.	Количество			
	Казнѣ.	Удѣламъ.	Монастырямъ и церквамъ.	Городскимъ обществамъ.
Итого въ губерніи				

Примѣчаніе 1-е. Въ тѣхъ губерніяхъ, гдѣ находятся земли войсковыя, а не поименованныя въ настоящей формѣ,— для нихъ вводится въ губерніяхъ съ смѣшаннымъ народонаселеніемъ къ лежащей русскимъ, полякамъ, нѣмцамъ, евреямъ, тата-

ОБЪ УСТРОЙСТВѢ ОТСТАВ-
въ №..... ГУБЕР-

ГОРОДА И УѢЗДЫ.	Число проживающихъ въ городахъ и уѣздахъ отставныхъ нижнихъ чиновъ.		Оставшихся въ городахъ и уѣздахъ отставныхъ чиновъ.
	Живущихъ на собственномъ содержаніи.	Помѣщеныхъ въ богадѣльни.	
Всего въ губерніи			

Вѣдомость лит. Ж.

ВЛАДѢНІИ,
ни за 18 годъ.

земли въ десятинахъ принадлежащей:					
Частнымъ компаниямъ, обществамъ и другимъ учрежденіямъ.	Помѣщикамъ.			Крестьянамъ-собственникамъ.	
	Потомственнымъ дворянамъ.	Не дворянскаго происхожденія.	Состоящей въ пользованіи крестьянъ (невыкупленной).	Въ общинномъ владѣніи.	Въ личной собственности.
также принадлежащая какимъ либо особымъ обществамъ и учрежденіямъ, дится въ вѣдомость особая графа. этой вѣдомости можно присоединить показаніе о количествѣ земли, принадлежатъ и т. п.					

Вѣдомость лит. З.

НЫХЪ НИЖНИХЪ ЧИНОВЪ,
ни на 18 годъ.

Сельскихъ.	Приписавшихся къ постороннимъ обществамъ.		Переселившихся на вновь отводимые земельные участки.	Не приписанныхъ и не водворенныхъ.	Изъ общаго числа отставныхъ воспользовались.	
	Городскимъ.	Сельскимъ.			Единолично или совместно от казенъ при водвореніи.	Дополнительнымъ пособіемъ по случаю устройства особыхъ усадебъ и отдаленныхъ хозяйствъ.

О ЧИСЛѢ И РОДѢ
въ №..... ГУБЕРНІИ
(съ приложеніемъ о ко-

РОДЪ ПРЕСТУПЛЕНІЙ.	Число преступленій.	ВЪ ТОМЪ									
		Число осужденныхъ.		Дворянъ покровительныхъ.		Дворянъ личныхъ.		Почетныхъ гражданъ и купцовъ.		Мещанъ.	
		М.	Ж.	М.	Ж.	М.	Ж.	М.	Ж.	М.	Ж.
Всего въ губерніи											
О количествѣ арестантовъ: о числѣ оставшихся отъ прошедшаго го-											

О ПОЖА-
въ № ГУБЕРНІИ
(съ приложеніемъ объ у-

ГОРОДА И УѢЗДЫ.	Въ зимніе мѣсяцы.			Въ весенніе мѣсяцы.		
	Число пожаровъ.	Число погорѣвшихъ дворовъ.	Сумма убытковъ.	Число пожаровъ.	Число погорѣвшихъ дворовъ.	Сумма убытковъ.
Итого въ городахъ						
уѣздахъ.						
Всего въ губерніи.						
Объ устройствѣ пожарной части въ городахъ: число пожарной ко- нія пожарной по каждому городу отдѣльно.						

ПРЕСТУПЛЕНІЙ,
за 18 годъ.
личествѣ арестантовъ).

числа.			Возрастъ преступниковъ.															
			Ниже 17		17—20		21—30		31—40		41—50		51—60		Свыше 60			
Крестъ-янтъ.	Военнаго сословія.	Другихъ сословія.	М.		Ж.		М.		Ж.		М.		Ж.		М.		Ж.	
			да, поступившихъ, выбывшихъ и оставшихся къ 1 января слѣдующаго года.															

РАХЪ,
за 18 годъ.
стройствѣ пожарной части).

Въ лѣтніе мѣсяцы.			Въ осенніе мѣсяцы.			Всего въ году.			Причина пожаровъ.				
Число пожаровъ.	Число погорѣвшихъ дворовъ.	Сумма убытковъ.	Число пожаровъ.	Число погорѣвшихъ дворовъ.	Сумма убытковъ.	Число пожаровъ.	Число погорѣвшихъ дворовъ.	Сумма убытковъ.	Отъ молніи.	Отъ другаго устройства печей и трубъ.	Отъ неосторожности.	Отъ поджога.	Отъ другихъ причинъ.
манды, количество лошадей, пожарныхъ инструментовъ и сумма содержа-													

У К А З Ъ

ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩЕМУ СЕНАТУ.

Въ видахъ споспѣшествованія развитію горнаго производства въ губерніяхъ царства польскаго, Мы, возложили на министра финансовъ составленіе новыхъ правилъ для облегченія частной горной промышленности.

Утвердивъ нынѣ составленное на указанныхъ Нами началахъ и разсмотрѣнное въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго положеніе о развѣдахъ и отводахъ для горной добычи минеральныхъ ископаемыхъ въ означенныхъ губерніяхъ и препроводя оное въ правительствующій сенатъ, повелѣваемъ:

1) Ввести сіе положеніе нынѣ же въ дѣйствіе, возложивъ все по сему предмету распоряженія на министра финансовъ.

2) Для надзора за частною горною промышленностію въ упомянутыхъ губерніяхъ назначить двухъ окружныхъ горныхъ инженеровъ съ непосредственнымъ подчиненіемъ ихъ горному департаменту министерства финансовъ и съ производствомъ имъ содержанія въ размѣрѣ, установленномъ для таковыхъ же должностей въ другихъ частяхъ Имперіи, предоставивъ министру финансовъ опредѣлить кругъ дѣйствія каждаго изъ сихъ инженеровъ.

Правительствующій сенатъ не оставитъ учинить надлежащее по сему указу распоряженіе.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

»АЛЕКСАНДРЪ.«

Въ Веймарѣ,
16 (28) іюня 1870 года.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 г.

U K A Z

DO RZĄDZĄCEGO SENATU.

W celu podniesienia rozwoju górnictwa w guberniach królestwa polskiego, poruczyliśmy ministrowi finansów ułożenie nowych przepisów dla ułatwienia przemysłu górniczego prywatnego.

Zatwierdziwszy obecnie ułożoną na wskazanych przez Nas zasadach i rozpatrzoną w Komitecie do spraw królestwa polskiego ustawę o poszukiwaniach górniczych i wydzielaniu przestrzeni do górniczego wydobywania ciał kopalnych w pomienionych guberniach, i przesyłając taką rządzącemu senatowi, rozkazujemy:

1) Ustawę tę wprowadzić niezwłocznie w wykonanie, wkładając wszystkie w tym przedmiocie rozporządzenia na ministra finansów.

2) Do nadzoru nad prywatnem przemysłem górniczem w pomienionych guberniach, wyznaczyć dwóch okręgowych inżynierów górniczych, z poddaniem ich pod bezpośrednią władzę departamentu górniczego ministerstwa finansów i z udzieleniem im uposażenia w wysokości ustanowionej dla takich urzędów w innych częściach cesarstwa, pozostawiając ministrowi finansów oznaczenie zakresu działań każdego z tych inżynierów.

Senat rządzący nie omieszkaj wydać należytego co do niniejszego aktu rozporządzenia.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

„АЛЕКСАНДРЪ“

W Wejmarze,
dnia 16 (28) czerwca 1870 r.

Членъ временно-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, (подписаль) Трубиновъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, Wostński.

Dyrektor kancelarji, Wł. Holewinski.

Data ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.

На подлинномъ собственной Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Высочайшее утверждение послѣдовало въ Веймарѣ, 16 (28) іюня 1870 г.

П О Л О Ж Е Н І Е

о развѣдкахъ и отводахъ для горной добычи минеральныхъ ископаемыхъ въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувальской и сѣдлецкой.

ГЛАВА I.

О развѣдкахъ.

1. Развѣдки минеральныхъ ископаемыхъ какъ въ земляхъ казенныхъ и принадлежащихъ разнымъ учреждениямъ (институтскихъ), такъ и въ земляхъ частныхъ владѣльцевъ (въ томъ числѣ маіоратныхъ) могутъ быть производимы или собственниками земли или посторонними лицами.

2. На земляхъ институтскихъ и частныхъ собственники земли и лица, получившія ихъ согласіе, могутъ производить развѣдки всякихъ минеральныхъ ископаемыхъ; посторонніе же лица, безъ согласія собственника могутъ производить развѣдку только каменнаго угля, галмея и свинцовой руды.

3. Изъ общаго правила, въ статьѣ 2-й изложеннаго, устанавливается слѣдующее временное изъятіе: владѣльцамъ рудниковъ въ копей, въ коихъ добыча минеральныхъ ископаемыхъ производилась во время изданія указовъ 19-го февраля 1864 года (объ устройствѣ крестьянъ) и 28 октября 1866 года (объ упраздненіи вотчинныхъ отношеній въ городахъ), а равно тѣхъ рудниковъ и копей, въ коихъ работы по добыванію минеральныхъ ископаемыхъ прекращены не болѣе какъ за три года до изданія означенныхъ указовъ, предоставляется, вѣрѣ до окончательнаго отвода правительствомъ площадей для разработки мѣсторожденій, но отнюдь не далѣе двухъ лѣтъ со времени обнаруженія настоящаго положенія, исключительное право производить развѣдки, въ предѣлахъ всего имѣнія, рудникъ или копей заключающаго, какіе были показаны по шотекѣ, или по

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Быть по сему“.

Najwyższe zatwierdzenie nastąpiło w Wejmarze, dnia 16 (28) czerwca 1870 r.

U S T A W A

o poszukiwaniach górniczych i wydzielaniu przestrzeni do górniczego wydobywania ciał kopalnych w guberniach: warszawskiej, kaliszkiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrkowskiej, płockiej, radomskiej, suwałskiej i siedleckiej.

ROZDZIAŁ I.

O poszukiwaniach górniczych.

1. Poszukiwania ciał kopalnych, tak na gruntach rządowych i należących do różnych instytutów, jako i na gruntach właścicieli prywatnych (a między temi i majorackich), mogą być dokonywane albo przez właścicieli gruntów albo przez osoby postronne.

2. Na gruntach instytutowych i prywatnych właściciele gruntu i osoby przez nich upoważnione, mogą dokonywać poszukiwania wszelkich ciał kopalnych; osoby zaś postronne, bez zezwolenia właściciela mogą dokonywać poszukiwanie jedynie węgla kamiennego, galmanu i rudy ołowianej.

3. Od ogólnego przepisu, w art. 2-m zawartego, ustanawia się następujący wyjątek czasowy: właścicielom min i kopalni, w których wydobywanie ciał kopalnych dokonywane było w czasie wydania ukazów z d. 19 lutego 1864 r. (o urządzeniu włościan) i z d. 28 października 1866 r. (o zniesieniu stosunków dominjalnych w miastach), jak również min i kopalni, w których roboty kopalniane przerwane zostały nie dawniej jak na trzy lata przed wydaniem pomienionych ukazów, pozostawia się, do czasu ostatecznego wyznaczenia przez rząd przestrzeni do wyróbki pokładów, lecz nie dłużej jak przez dwa lata od czasu ogłoszenia niniejszej ustawy, wyłączne prawo robienia poszukiwań w granicach całego majątku, obejmującego minę lub kopalnię, które były oznaczone w hipotece lub w innym akcie prawnym, wykazującym przestrzeń majątku: co do majątków ziemskich do

другому законному акту, опредѣляющему пространство имѣнія: по земскимъ имѣніямъ къ 19-му февраля 1864 года, а по городскимъ имѣніямъ къ 28 октября 1866 года.

4. На пространствахъ, находящихся подъ строениями и дворами, на земляхъ огороженныхъ подъ садъ и огородъ, а также на разстояніи 25 сажень отъ строеній, всѣ вообще развѣдки допускаются не иначе, какъ съ согласія собственника земли.

5. Для развѣдокъ въ земляхъ частныхъ, предпринимаемыхъ собственниками земли, или, съ ихъ согласія, посторонними лицами, не требуется особаго разрѣшенія правительства. На производство развѣдокъ каменнаго угля, галмеев и сѣнцевой руды на чужой землѣ безъ согласія собственника земли, должно быть испрашено разрѣшеніе правительства. Въ земляхъ казенныхъ и институтскихъ развѣдки производятся во всякомъ случаѣ не иначе какъ по распоряженію или съ разрѣшенія правительства.

6. Просьбы о выдачѣ, въ указанныхъ въ статьѣ 5-й случаяхъ, разрѣшеній для производства развѣдокъ подаются, чрезъ мѣстнаго окружнаго горнаго инженера, министру финансовъ и если просьба будетъ имъ признана подлежащею удовлетворенію, то разрѣшеніе выдается горнымъ департаментомъ съ утвержденія того же министра.

7. Требуемая статьєю 5-ю разрѣшенія на производство развѣдокъ, могутъ быть выдаваемы лишь на опредѣленномъ пространствѣ, съ точнымъ указаніемъ ихъ границъ и тѣхъ ископаемыхъ, на развѣдку коихъ разрѣшеніе выдано. Ближайшее опредѣленіе пространства, на которомъ, въ каждомъ частномъ случаѣ, можетъ быть дозволена развѣдка, предоставляется министру финансовъ, съ тѣмъ однако, что размѣръ одной площади для развѣдки, не можетъ быть болѣе двухъ квадратныхъ верстъ.

8. Выданныя на основаніи статьи 6-й разрѣшенія на развѣдки, имѣютъ дѣйствіе въ теченіи двухъ лѣтъ со дня ихъ выдачи. Если получившій такое свидѣтельство, въ теченіи шести мѣсяцевъ со дня выдачи оного къ производству развѣдки не приступитъ или приступивъ къ оной, приостановитъ работы въ теченіи свыше шести мѣсяцевъ, то теряетъ право на развѣдки по данному разрѣшенію.

Примѣчаніе. Дѣйствіе разрѣшеній на производство развѣдокъ, выданныхъ владѣльцамъ рудниковъ и копей на основаніи статьи 3-й настоящаго положенія, прекращается во всякомъ случаѣ по истеченіи двухъ лѣтъ со времени обнародованія сего положенія.

дня 19 Іютего 1864 г., а со до маіаткѡвъ мѣіскіхъ до дня 28 паі-
дзііініка 1866 року.

4. Na przestrzeniach, znajdujących się pod zabudowaniami i dziedzicami, na gruntach odgrodzonych pod sady i ogrody, tudzież w odległości 25 sażeni od zabudowań, wszelkie w ogólności poszukiwania górnicze mogą mieć miejsce nie inaczej jak za zezwoleniem właścicieli gruntu.

5. Do poszukiwań górniczych na gruntach prywatnych, przez samych właścicieli gruntu, lub za ich zezwoleniem, przez osoby postronne przedsiębranych niepotrzeba oddzielnego pozwolenia rządu. Do robienia poszukiwań węgla kamiennego, galmanu i rudy ołowianej na cudzym gruncie bez zezwolenia właściciela gruntu, powinno być wyjednanie pozwolenie od rządu. Na gruntach rządowych i instytucyjnych, poszukiwania dokonywane być mogą w każdym razie nie inaczej jak z rozporządzenia lub za pozwoleniem rządu.

6. Prośby o udzielenie, w przypadkach określonych w art. 5, pozwoleń na przedsiębranie poszukiwań, podawane być mają przez pośrednictwo miejscowego inżyniera górniczego okręgowego, do ministra finansów, i jeżeli on uzna, że prośba zasługuje na uwzględnienie, pozwolenie udzielonem będzie przez departament górniczy po zatwierdzeniu przez tegoż ministra.

7. Wymagane podług art. 5-go pozwolenia na robienie poszukiwań, udzielane być mogą jedynie na przestrzenie oznaczone, ze ściśłem wskazaniem ich granic, oraz tych ciał kopalnych, na poszukiwanie których pozwolenie wydanem zostało. Bliższe oznaczenie przestrzeni, na której w każdym pojedynczym przypadku poszukiwanie może być dozwołonem, pozostawia się ministrowi finansów, z tem wszakże zastrzeżeniem, że rozległość jednej powierzchni do poszukiwań górniczych, nie może być większą nad dwie wiorsty kwadratowe.

8. Udzielone na zasadzie art. 6-go pozwolenia do poszukiwań, ważne są na przeciąg dwóch lat od daty ich udzielenia. Jeżeli otrzymujący takie świadectwo, w ciągu sześciu miesięcy od daty wydania onego, do robienia poszukiwań nie przystąpi, albo rozpoczynawszy takowe, roboty zawiesi przez czas dłuższy jak sześć miesięcy, w takim razie utracą prawo do poszukiwań z danego pozwolenia.

Uwaga. Pozwolenia na robienie poszukiwań, udzielone właścicielom min i kopalni na zasadzie art. 3-go ustawy niniejszej, utracają moc swoją w każdym razie po upływie dwóch lat od czasu ogłoszenia tej ustawy.

9. Получившіи разрѣшеніе на производство развѣдокъ обязанъ вознаградить собственника земли, по добровольному съ нимъ соглашенію, за убытки, какіе послѣдуютъ для собственника земли отъ производства развѣдокъ въ отвѣденной площади развѣдочнаго поля. Кромѣ того въ случаѣ, если развѣдки останутся безъ послѣдствій, производившій оныя обязанъ привести испорченное отъ развѣдокъ пространство въ такое состояніе, въ какомъ оно находилось до начатія имъ работъ, или вознаградить собственника земли за убытки, какіе произойдутъ отъ неприведенія развѣданнаго пространства въ прежнее состояніе. Въ обезпеченіе означенныхъ вознагражденій приступающей къ развѣдкѣ обязанъ, по требованію землевладѣльца, внести, до начатія работъ, особый залогъ. Размѣръ такового залога опредѣляется по добровольному соглашенію сторонъ.

10. Въ случаѣ несогласія сторонъ относительно количества упомянутыхъ въ статьѣ 9-й вознагражденій и залога, таковыя опредѣляются, по истребованіи мнѣнія экспертовъ, въ административномъ порядкѣ, для участковъ принадлежащихъ крестьянамъ — комиссіями по крестьянскимъ дѣламъ, а для участковъ, принадлежащихъ прочимъ владѣльцамъ — губернскими правленіями, при участіи въ обоихъ случаяхъ депутата отъ горнаго вѣдомства. Опредѣленныя такимъ образомъ суммы приступающей къ развѣдкѣ вносятся въ пользу собственника земли въ ближайшее правительственное кредитное установленіе и, по исполненіи сего, имѣетъ право начать развѣдку. Недовольствующимся опредѣленнымъ такимъ образомъ вознагражденіемъ предоставляется приносить жалобы: на рѣшенія крестьянскихъ комиссій — въ высшія по крестьянскимъ дѣламъ учрежденія, а на рѣшенія губернскихъ правленій — въ правительствующій сенатъ по 1-му департаменту, которые и рѣшаютъ дѣло окончательно.

11. Лица, производившія развѣдки по даннымъ разрѣшеніямъ, обязаны, подъ опасеніемъ лишенія права на полученіе отвода, немедленно по окончаніи развѣдочныхъ работъ, заявить о результатахъ сихъ работъ мѣстному окружному горному инженеру, губернскому правленію и горному департаменту, и просить объ отводѣ рудничной площади.

ГЛАВА II.

Объ отводѣ площадей для добычи минеральныхъ ископаемыхъ.

12. Добыча минеральныхъ ископаемыхъ, производимая горными работами въ видѣ промышленнаго предпріятія, допускается

9. Otrzymujący pozwolenie na robienie poszukiwań górniczych obowiązany jest wynagrodzić właściciela gruntu, podług dobrowolnego z nim układu, za straty, jakie wynikną dla tegoż właściciela w skutek robienia poszukiwań na wyznaczonej w tym celu przestrzeni. Oprócz tego, w razie gdyby poszukiwania okazały się bezskutecznymi, robiący poszukiwania obowiązany przywrócić uszkodzoną w skutek poszukiwań przestrzeń do takiego stanu, w jakim ona znajdowała się do czasu rozpoczęcia przezeń robót, albo wynagrodzić właściciela gruntu za straty, jakie wynikną w skutek nieprzywrócenia uszkodzonej poszukiwaniami przestrzeni do poprzedniego stanu. Na zabezpieczenie pomienionych wynagrodzeń, przystępujący do poszukiwań obowiązany na żądanie właściciela gruntu wnieść przed rozpoczęciem robót, osobną kaucję. Wysokość tej kaucji oznacza się podług dobrowolnego ułożenia się stron.

10. W razie nie zgodzenia się stron na wysokość wspomnianych w art. 9 m wynagrodzeń i kaucji, takowe oznaczone być winny, po zaciągnięciu zdania biegłych, w porządku administracyjnym, co do gruntów należących do włościan, przez komisjsje spraw włościańskich, a co do gruntów należących do innych posiadaczy, przez rządy gubernijalne, przy uczestniczeniu w obydwóch razach delegowanego ze strony władzy górniczej. Oznaczone w ten sposób summy, przedsięwzięte poszukiwanie wnosi na rzecz właściciela gruntu do najbliższej rządowej instytucji kredytowej, i po spełnieniu tego, ma prawo poszukiwanie rozpocząć. Nie poprzestający na oznaczonym w ten sposób wynagrodzeniu, mogą podawać skargi: na decyzje komisjsji włościańskich — do wyższych władz do spraw włościańskich, a na decyzje rządów gubernijalnych — do rządzącego senatu 1-go departamentu, które to władze sprawę ostatecznie rozstrzygną.

11. Osoby robiące poszukiwania na mocy danych pozwoleń, są obowiązane, pod rygorem utraty prawa do uzyskania wyznaczyć się mającej im przestrzeni, donieść zaraz po ukończeniu poszukiwań o rezultacie tych robót miejscowemu okręgowemu inżynierowi górniczemu, rządowi gubernijalnemu, oraz departamentowi górniczemu i prosić o wydzielenie przestrzeni do kopalni.

ROZDZIAŁ II.

O wydzieleniu przestrzeni do wydobywania ciał kopalnych.

12. Wydobywanie ciał kopalnych, dokonywane za pomocą robót górniczych jako przedsiębierstwo przemysłowe, dozwala się jedy-

не иначе какъ въ границахъ площадей, отводимыхъ для сей цѣли по распоряженію правительства.

Примѣчаніе. Простое добываніе ископаемыхъ мѣстными владѣльцами земли отвода не требуетъ.

13. Горнопромышленникъ, желающій получить отводъ площади для добычи минеральныхъ ископаемыхъ, подаетъ о семъ, чрезъ окружнаго горнаго инженера, прошеніе министру финансовъ. Въ прошеніи должно быть обозначено, для добычи какого минеральнаго ископаемаго испрашивается отводъ площади и заключается ли просимый отводъ на собственной землѣ просителя или на землѣ чужой; въ послѣднемъ случаѣ, состоялось ли добровольное соглашеніе съ землевладѣльцемъ на отводъ площади для разработки ископаемаго, или такого соглашенія не состоялось. Если на отводъ площади въ чужой землѣ состоялось добровольное соглашеніе съ владѣльцемъ, то прилагается договоръ съ нимъ заключенный. Если же отводъ площади испрашивается на чужой землѣ безъ согласія собственника, то прилагается отзывъ собственника земли о причинахъ несогласія его на отводъ и удостовѣреніе мѣстнаго горнаго начальства о томъ, что просимый отводъ дѣйствительно необходимъ для добычи означеннаго въ просьбѣ минеральнаго ископаемаго.

14. Когда просимый отводъ проектируется на собственной горнопромышленника землѣ, или на землѣ чужой, по добровольному соглашенію съ собственникомъ оной, то отводъ площади (ст. 12) производится для всѣхъ вообще минеральныхъ ископаемыхъ беспрепятственно, по распоряженію горнаго департамента, съ соблюденіемъ лишь относительно крестьянъ-собственниковъ правилъ, установленныхъ въ статьѣ 30-й, пунктъ 4-мъ, сего положенія.

15. Отводъ площади безъ согласія собственника земли допускается только для добычи каменнаго угля, галмен и свинцовой руды.

16. Изъ общаго правила (ст. 15) допускается изъятіе въ отношеніи владѣльцевъ рудниковъ и копей, въ коихъ добыча минеральныхъ ископаемыхъ производилась во время изданія указовъ 19-го февраля 1864 года (объ устройствѣ быта крестьянъ) и 28 октября 1866 года (объ упраздненіи вотчинныхъ отношеній въ городахъ), а равно тѣхъ рудниковъ и копей, въ коихъ работы по добыванію минеральныхъ ископаемыхъ прекращены не болѣе какъ за три года до изданія означенныхъ указовъ. Владѣльцамъ таковыхъ рудниковъ и копей предоставляется, въ теченіи двухъ лѣтъ со времени обнародованія настоящаго положенія, право на полученіе,

не въ границахъ пространства, выделенной на ten cel z rozporządzenia rządu.

Uwaga. Do zwykłego wydobywania ciał kopalnych przez miejscowych właścicieli gruntu, wydzielenie przestrzeni nie jest wymaganem.

13. Przemysłowiec górniczy, żądający wydzielenia mu przestrzeni do wydobywania ciał kopalnych, wnosi o to podanie do ministra finansów przez pośrednictwo okręgowego inżyniera górniczego. W podaniu tem powinno być wymienione: dla wydobywania jakiego ciała kopalnego żądanem jest wydzielenie przestrzeni i czy żądana przestrzeń znajduje się na własnym gruncie proszącego czy też na gruncie cudzym; a w tym ostatnim razie, czy właściciel gruntu zgadza się dobrowolnie na wydzielenie przestrzeni kopalnianej, czy też, że do zgody nie przyszło. Jeżeli wydzielenie przestrzeni na cudzym gruncie nastąpić ma za zgodą właściciela, dołączoną być winna umowa z nim zawarta. Jeżeli zaś wydzielenie przestrzeni żądanem jest na cudzym gruncie bez zgodzenia się na to właściciela, dołączoną być winna odezwa tegoż o powodach niezgodzenia się na wydzielenie, oraz świadectwo miejscowej władzy górniczej na to, że żądane wydzielenie przestrzeni jest istotnie niezbędnem dla wydobywania ciała kopalnego, w podaniu wymienionego.

14. Jeżeli żądane wydzielenie jest proponowane na własnym gruncie przemysłowca górniczego, lub też na gruncie cudzym, lecz za dobrowolną zgodą jego właściciela, wydzielenie przestrzeni (art. 12) dokonywa się dla wszystkich w ogólności ciał kopalnych bez przeszkody, z rozporządzenia departamentu górniczego, z zachowaniem jedynie względem włościan — właścicieli przepisów, zawartych w art. 30 punkcie 4 ustawy niniejszej.

15. Wydzielenie przestrzeni bez zgodzenia się na to właściciela gruntu, dozwala się jedynie dla wydobywania węgla kamiennego, galmanu i rudy ołowianej.

16. Z ogólnego przepisu (art. 15) dopuszcza się wyjątek względem właścicieli mia i kopalni, w których wydobywanie ciał kopalnych było dokonywane w czasie wydania ukazów z dnia 19 lutego 1864 r. (o urządzeniu bytu włościan), i z dnia 28 października 1866 r. (o zniesieniu stosunków dominijalnych w miastach), jak również tych min i kopalni, w których roboty kopalniane przerwane zostały nie dawniej jak na trzy lata przed wydaniem pomienionych ukazów. Właścicielom takowych min i kopalni pozostawia się na przeciąg dwóch lat od daty ogłoszenia niniejszej ustawy, prawo do uzyskania wydzielenia przestrzeni w celu wydobywania tych wszystkich ciał ko-

для добычи всѣхъ тѣхъ минеральныхъ ископаемыхъ, которыя добывались ими прежде, отводныхъ площадей въ размѣрѣ, опредѣленномъ статьею 20-ю и въ предѣлахъ всего имѣнія, рудникъ или копъ заключающаго, какіе были показаны по ипотекаѣ или по другому законному акту, опредѣляющему пространство имѣнія: по земскимъ имѣніямъ—къ 19 февраля 1864 года, а по городскимъ имѣніямъ—къ 28 октября 1866 года.

17. Отводъ площадей на основаніи предъидущихъ 15 и 16 статей, безъ согласія собственниковъ земли, производится не иначе какъ съ особаго каждый разъ Высочайшаго разрѣшенія. Предварительно испрошенія такового разрѣшенія министр финансовъ входитъ въ ближайшее разсмотрѣніе всѣхъ обстоятельствъ, при коихъ испрашивается отводъ, и если признаетъ просьбу о томъ подлежащую удовлетворенію, то испрашиваетъ на сіе Высочайшее разрѣшеніе въ порядкѣ, установленномъ для отчужденія частныхъ недвижимыхъ имуществъ на государственную или общественную пользу (св. зак. гр. 1857 г. т. X ч. 1 ст. 575—593).

18. По воспоминаніи указа на отчужденіе частнаго недвижимаго имущества подъ отводъ площади для разработки минеральныхъ ископаемыхъ (ст. 15—17), министр финансовъ дѣлаетъ, чрезъ мѣстнаго губернатора, распоряженіе о производствѣ оцѣнки отчуждаемаго частнаго имущества на основаніяхъ, ниже въ статьяхъ 28, 29, 30 и 31-й изложенныхъ. Оцѣнка сія производится въ присутствіи собственника отчуждаемаго имущества или его повѣреннаго, и ежели при производствѣ оной состоится добровольное соглашеніе, то отводъ площади производится по распоряженію горнаго департамента. Если же добровольнаго соглашенія при производствѣ оцѣнки не послѣдуетъ, то о произведенной оцѣнкѣ причитающагося собственнику земли, вознагражденія за отходящій подъ отводъ площади участокъ земли представляется чрезъ губернатора министру финансовъ, который вноситъ дѣло на Высочайшее усмотрѣніе порядкомъ, установленнымъ для дѣлъ о вознагражденія за имущества, отчуждаемыя на государственную или общественную пользу.

Примѣчаніе. При оцѣнкѣ земель принадлежащихъ крестьянамъ и другимъ поселянамъ на основаніи указовъ 19-го февраля 1864 года и 28 октября 1866 года участвуетъ мѣстный комиссаръ по крестьянскимъ дѣламъ.

19. Въ предѣлахъ одного имѣнія, въ нѣдрахъ коего залегаютъ минеральное ископаемое, можетъ быть отводимо нѣсколько площадей.

20. Высшій размѣръ площади, отводимой собственнику зем-

пальных, кѣре были wydobywane przez nich poprzednio, w rozległości art. 20 wskazanej i w granicach całego majątku, obejmującego mine lub kopalnię, oznaczonych w hipotece lub w innym akcie prawnym, wykazującym przestrzeń majątku: w dobrach ziemskich—do dnia 19 lutego 1864 roku a w dobrach miejskich—do dnia 28 października 1866 roku.

17. Wydzielenie przestrzeni na zasadzie poprzedzających art. 15 i 16, bez zgody się na to właściciela gruntu, dokonywa się nie inaczej jak za oddzielnem na każdy raz NAJWYŻSZEM zezwoleniem. Przed wyjednaniem takowego zezwolenia minister finansów wchodzi w bliższy rozbiór wszelkich okoliczności, towarzyszących żądaniu wydzielenia, i uznawszy prośbę o to za zasługującą na uwzględnienie, wyjednywa na to NAJWYŻSZE zezwolenie podług porządku, przepisanego dla wywłaszczenia nieruchomości prywatnych na użytek państwowy lub publiczny (zbiór praw cyw. 1857 r. t. X cz. 1 art. 575 do 593).

18. Po zapadnięciu ukazu o wywłaszczeniu nieruchomości prywatnej pod wydzielić się mającą przestrzeń do wydobywania ciał kopalnych (art. 15—17), minister finansów zarządza przez pośrednictwo właściwego gubernatora, dokonanie oszacowania ulegającej wywłaszczeniu nieruchomości prywatnej, podług zasad, poniżej w art. 28, 29, 30 i 31 wskazanych. Oszacowanie to dokonywa się w obecności właściciela nieruchomości lub jego pełnomocnika, i jeżeli przy dokonywaniu jej nastąpi dobrowolna ugoda, wydzielenie przestrzeni dokonywa się z rozporządzenia departamentu górniczego. Jeżeli zaś przy dokonywaniu oszacowania do zgody dobrowolnej nie przyjdzie, w takim razie o dokonaniem oszacowaniu przypadającego właścicielowi gruntu wynagrodzenia, za grunta pod przestrzeń wydzieloną odchodzące, gubernator uczyni przedstawienie do ministra finansów, który przedstawi ten przedmiot do NAJWYŻSZEGO uznania porządkiem, przepisany dla interesów, dotyczących wynagrodzenia za nieruchomości, ulegające wywłaszczeniu na użytek państwowy lub publiczny.

Uwaga. Przy oszacowaniu gruntów, należących do włościan i innych mieszkańców na zasadzie ukazu z dnia 19 lutego 1864 r. i z dnia 28 października 1866 r. uczestniczy miejscowy kommissarz do spraw włościańskich.

19. W granicach jednego majątku, we wnętrzu którego znajdują się ciała kopalne, może być wydzielonych kilka przestrzeni.

20. Największa rozległość przestrzeni, wydzielanej dla właści-

ли или постороннему лицу, съ согласія собственника, въ предѣлахъ принадлежащей ему земли, опредѣляется, безразлично, для всѣхъ минеральныхъ ископаемыхъ въ 500,000 квадратныхъ сажень.

Высшій размѣръ площадей, отводимыхъ для разработки минеральныхъ ископаемыхъ безъ согласія собственника, опредѣляется слѣдующій: для добычи каменнаго угля, галмея или свинцовой руды въ 500,000 квадратныхъ сажень, а для прочихъ минеральныхъ ископаемыхъ по площадямъ, отводимымъ на основаніи статьи 16-й сего положенія, въ 70,000 квадратныхъ сажень.

Министру финансовъ предоставляется опредѣлять наименьшій размѣръ отводныхъ площадей, соотвѣтственно мѣстнымъ условіямъ и родамъ минеральныхъ ископаемыхъ.

21. Отводная площадь должна имѣть возможно правильное очертаніе и прямолинейныя границы, приемъ ширина отвода должна быть не менѣе одной осью части его длины.

22. Отводныя площади могутъ быть даваемы на имя какъ отдѣльныхъ лицъ, такъ и товариществъ или компаній.

23. На отводъ каждой площади выдается особый актъ горнымъ департаментомъ. Въ актѣ этомъ должны быть обозначены: пространство и границы отвода, на добычу какихъ именно минеральныхъ ископаемыхъ данъ отводъ, условія, на коихъ отводъ данъ, и обязательства по оному въ отношеніи собственника поверхности земли.

Актъ объ отводѣ образуетъ изъ отводной площади новую, отдѣльную отъ поверхности земли, недвижимую собственность.

Актъ объ отводѣ вносится, одновременно съ установленіемъ права собственности, въ ипотечную книгу вмѣнія, коему принадлежала до того отводимая площадь и заявляется въ новой, собственно для сей отводной площади, ипотека.

24. Получившій отводъ имѣетъ право добывать только то минеральное ископаемое, которое указано въ актѣ объ отводѣ. При этомъ однако получившему отводъ на добычу галмея предоставляется исключительное право, по исходатайствованіи на то особаго разрѣшенія министра финансовъ, добывать свинецъ, серебро и другія минеральныя ископаемыя, могущія встрѣтиться въ отведенной площади, въ одномъ и томъ же мѣсторожденіи, на разработку коего данъ отводъ.

25. Получившій отводъ площади для добычи каменнаго угля, галмея, а также свинцовыхъ рудъ, какъ въ собственной, такъ и чужой землѣ, а равно получившій отводъ для добычи другихъ минеральныхъ ископаемыхъ въ чужой землѣ на основаніи статьи 16-й сего положенія, обязанъ въ теченіи одного года со дня произведен-

циела gruntu lub dla osoby postronnej, za zgodą właściciela, na gruncie do niego należącym, oznacza się dla wszystkich bez różnicy ciał kopalnych na 500,000 sażeni kwadratowych.

Największa rozległość przestrzeni, wydzielanych do wydobywania ciał kopalnych bez zgody właściciela, oznacza się jak następuje: dla wydobywania węgla kamiennego, galmanu lub rudy ołowianej, na 500,000 sażeni kwadratowych, a dla innych ciał kopalnych, na przestrzeniach, wydzielanych na zasadzie art. 16 ustawy niniejszej, na 70,000 sażeni kwadratowych.

Ministrowi finansów pozostawia się oznaczanie najmniejszej rozległości wydzielanych przestrzeni, odpowiednio do warunków miejscowych i rodzaju ciał kopalnych.

21. Przestrzeń wydzielana powinna mieć figurę o ile można foremną, a jej granice winny być w prostych liniach, przyczem szerokość jej nie powinna być mniejszą od jednej ósmej części jej długości.

22. Przestrzenie wydzielane być mogą tak na imię pojedynczych osób, jakoteż towarzystw i spółek.

23. Na każde wydzielenie przestrzeni udzielany będzie przez departament górniczy oddzielny akt. W akcie tym winny być wykazane: rozległość i granice przestrzeni, dla dobywania jakich mianowicie ciał kopalnych przestrzeń wydzieloną została, warunki tego wydzielenia i obowiązki względem właściciela powierzchni.

Akt wydzielenia tworzy z przestrzeni kopalnianej nową, oddzielną od powierzchni gruntu, własność nieruchomą.

Akt wydzielenia wnosi się jednocześnie z ustanowieniem prawa własności, do księgi hipotecznej dóbr, do których należała dotychczas wydzielająca się przestrzeń i objawia w nowej księdze hipotecznej, wyłącznie dla tej wydzielonej przestrzeni służyć mającej.

24. Otrzymujący wydzieloną przestrzeń ma prawo wydobywać to jedynie ciało kopalne, które w akcie wydzielenia jest wymienione. Przy tem jednakże otrzymującemu przestrzeń do wydobywania galmanu zapewnia się wyłączne prawo, za wyjednanem na to oddzielnego upoważnienia od ministra finansów, do wydobywania ołowiu, srebra i innych ciał kopalnych, mogących być napotkanemi na wydzielonej przestrzeni, w jednym i tym samym pokładzie, dla wyrobienia którego wydzielenie nastąpiło.

25. Otrzymujący przestrzeń wydzieloną dla dobywania węgla kamiennego, galmanu, tudzież rud ołowianych, tak na własnym jak i na cudzym gruncie, jak również otrzymujący przestrzeń dla wydobywania innych ciał kopalnych na cudzym gruncie, stosownie do art. 16-go niniejszej ustawy, jest obowiązany przystąpić w przeciągu je-

наго отвода приступить къ устройству рудника или копи и, по теченіи сего года, добывать ежегодно не менѣе 30-ти кубическихъ сажень полезнаго ископаемаго или окружающей пустой породы.

26. Если получившій отводъ для добычи каменнаго угля или галмеев, а также свинцовыхъ рудъ, какъ въ собственной, такъ и чужой землѣ, а равно другихъ минеральныхъ ископаемыхъ въ чужой землѣ на основаніи статьи 16-й сего положенія, не приступитъ въ опредѣленный статьей 25-ю срокъ къ устройству рудника или копи для добычи минеральнаго ископаемаго, на который данъ отводъ, или если приостановитъ въ немъ работы въ теченіи шести мѣсяцевъ безъ донесенія о томъ горному управленію и объясненія причинъ, оправдывающихъ такое приостановленіе, то горное управленіе обращается къ нему съ требованіемъ о началіи, либо возобновленіи работъ въ трехъ-мѣсячный срокъ. Если упомянутое требованіе не будетъ исполнено, то получившій отводъ теряетъ на него право и самый отводъ можетъ быть, по требованію собственниковъ земли или ипотечныхъ кредиторовъ, проданъ въ установленномъ порядкѣ съ публичныхъ торговъ.

ГЛАВА III.

О правахъ и взаимныхъ обязанностяхъ собственниковъ земли и владельцевъ отводовъ.

27. Собственникъ земли обязанъ уступить получающему отводъ, въ опредѣленныхъ отводомъ предѣлахъ, пространство на поверхности земли, необходимое для устройства и разработки отвода, а именно: для всякаго рода строеній и сооружений, для поверхностныхъ разработокъ, на отвалы, на площади для выгрузки и складки добываемыхъ минеральныхъ ископаемыхъ, для устройства дорогъ обыкновенныхъ и желѣзныхъ, каналовъ, водосточныхъ трубъ, а также для машинъ и разнаго рода горныхъ снарядовъ.

Если по сему предмету не состоится добровольнаго соглашенія сторонъ, то размѣръ и расположеніе отходящей подъ отводъ поверхности земли опредѣляются по назначенію горнаго начальства.

28. Получающій отводъ на чужой землѣ обязанъ вознаграждать собственника земли какъ за отходящую для устройства и разработки отвода поверхность земли, такъ и за недра отведенной площади. Вознагражденіе сіе опредѣляется по добровольному соглашенію получающаго отводъ съ собственникомъ земли. Вознагражденіе можетъ состоять въ единовременной или ежегодной платѣ. По землямъ, записаннымъ въ ипотечныя книги, добровольное

дного року od даты dokonanego wydzielenia przestrzeni, do urzadzania miny lub kopalni, i po uplywie tego roku wydobywac corocznie przy najmniej 30 sazeni kubicznych uzytecznego ciata kopalnego, lub przyleglego jalowego produktu.

26. Jeżeli otrzymujący przestrzeń wydzieloną dla wydobywania węgla kamiennego lub galmanu, tudzież rud ołowianych, tak na własnym jako i na cudzym gruncie, jak również i innych ciał kopalnych na calzya gruncie stosownie do art. 16-go niniejszej ustawy, nie przystąpi w terminie art. 25-go oznaczonym, do urzadzania miny lub kopalni dla wydobywania ciata kopalnego, dla którego przestrzeń wydzieloną została, albo jeżeli dopuści przerwy w robotach przez sześć miesięcy bez doniesienia o tem zarządowi górniczemu i wyjaśnienia przyczyn usprawiedliwiających takową przerwę, w takim razie zarząd górniczy wezwie go o rozpoczęcie lub o wznowienie robót w ciągu trzech miesięcy. Jeżeli żądanie to spełnionem nie zostanie, posiadacz wydzielonej przestrzeni utraci prawo do niej i przestrzeń ta, na żądanie właściciela gruntu lub wierzycieli hipotecznych, może być sprzedaną ustanowionym porządkiem przez publiczną licytację.

ROZDZIAŁ III.

O prawach i wzajemnych obowiązkach właścicieli gruntu i posiadaczy przestrzeni wydzielonych.

27. Właściciel gruntu jest obowiązany odstąpić otrzymującemu wydzieloną przestrzeń, w granicach wydzieleniem oznaczonych, przestrzeń na powierzchni gruntu, niezbędną do urzadzania i wyrabiania wydzielonej przestrzeni, a mianowicie: pod wszelkie budowle, roboty na powierzchni, hałdy, place do wyładowania i składania wydobywanych ciał kopalnych, na urządzenie dróg zwyczajnych i żelaznych, kanałów, rur wodę odprowadzających, jakoteż maszyn i różnych przyrządów górniczych.

Jeżeli strony dobrowolnie o to się nie ułożą, rozległość i położenie powierzchni przechodzącej pod przestrzeń wydzieloną, oznaczone będą z rozporządzenia zwierzchności górniczej.

28. Otrzymujący wydzieloną przestrzeń na cudzym gruncie obowiązany wynagrodzić właściciela gruntu tak za zajmowaną dla jej urzadzania i wyrabiania powierzchnię, jako i za wnętrze wydzielonej przestrzeni. Wynagrodzenie to, oznacza się za dobrowolnem porozumieniem się otrzymującego wydzieloną przestrzeń z właścicielem gruntu. Wynagrodzenie ustanowione być może w jednorazowej lub corocznej opłacie. O grunta, księgą hipoteczną objęte, dobro-

соглашение о вознаграждении может послѣдовать не иначе, какъ съ вѣдома ипотечныхъ кредиторовъ.

29. Если о вознаграждении собственника земли за поступающую въ пользованіе владѣльца отводной площади поверхность не послѣдуетъ между сторонами добровольнаго соглашения, то такое вознаграждение опредѣляется въ административномъ порядкѣ, по истребованіи мнѣнія экспертовъ: для участковъ, принадлежащихъ крестьянамъ — комиссіями по крестьянскимъ дѣламъ, а для участковъ, принадлежащихъ прочимъ владѣльцамъ — губернскими правленіями, при участіи въ обоихъ случаяхъ депутата отъ горнаго вѣдомства.

30. При опредѣленіи вознаграждения за поверхность земли соблюдаются слѣдующія правила:

1) За участки поверхности земли, отходящіе подъ устройство и разработку отвода временно, на срокъ не болѣе трехъ лѣтъ, и если, по истеченіи этого времени, они могутъ быть возвращены собственнику въ томъ состояніи, въ какомъ они находились до занятія, вознаграждение опредѣляется въ двойномъ количествѣ противъ теряемаго собственникомъ ежегоднаго чистаго дохода отъ тѣхъ участковъ, и владѣлецъ отвода обязанъ уплачивать собственнику земли такое вознаграждение ежегодно во все время занятія участковъ; самые же участки должны быть возвращены собственнику въ опредѣленный срокъ, съ приведеніемъ ихъ, владѣльцемъ отвода или на его счетъ, въ прежнее состояніе. При возвращеніи участковъ собственнику, всѣ возведенныя на нихъ владѣльцемъ отводной площади постройки должны быть симъ послѣднимъ снесены; въ противномъ случаѣ они переходятъ безвозмездно въ собственность землевладѣльца.

2) За участки поверхности земли, отходящіе подъ устройство и разработку отводовъ на время свыше 3 лѣтъ, вознаграждение опредѣляется также въ двойномъ количествѣ теряемаго собственникомъ земли ежегоднаго чистаго дохода, согласно п. 1-му; но при этомъ, равно какъ и въ томъ случаѣ, когда участокъ, занимаемый на срокъ менѣе 3 лѣтъ, не можетъ быть возвращенъ въ прежнее видѣ, собственнику земли предоставляется требовать отъ владѣльца отвода, чтобы онъ приобрѣлъ участокъ въ собственность по цѣнѣ, равняющейся капитальной стоимости, какую отходящій участокъ имѣлъ до занятія подъ надобности отвода, и при такомъ отчужденіи поверхности земли, прежній собственникъ оной сохраняетъ право на опредѣленное въ ст. 31 вознаграждение за нѣдра отчужденнаго участка. Но если владѣлецъ отвода, отъ кое-

воля уклад о вознаграждение може наступіть иначе, какъ за вѣдзъ вierzycieli hipotecnych.

29. Jeżeli o wynagrodzenie właściciela gruntu za powierzchnię przechodzącą w używalność posiadacza wydzielonej przestrzeni, strony dobrowolnie się nie ułożą, wynagrodzenie takowe oznaczonym będzie w drodze administracyjnej, po zaciągnięciu zdania biegłych, co do gruntów należących do właścicieli, przez komisje spraw właścicielskich, a co do gruntów należących do innych właścicieli, przez rządy gubernijalne, przy uczestnictwie w obydwóch razach delegowanego ze strony wydziału górniczego

30. Przy oznaczeniu wynagrodzenia za powierzchnię gruntu, zachowanemi być winny następujące przepisy:

1) Za powierzchnię gruntu, jeżeli takowy zajmuje się pod urządzenie i wyrobkę wydzielonej w celu górniczym przestrzeni, czasowo, nie na dłużej jak na lat trzy, i jeżeli po upływie tego czasu może być zwrócony właścicielowi w takim samym stanie, w jakim znajdował się przed zajęciem, wynagrodzenie oznacza się w podwójnej ilości utracanego przez właściciela corocznego dochodu czystego z tegoż gruntu i posiadacz przestrzeni wydzielonej, obowiązany opłacać takowe wynagrodzenie właścicielowi gruntu, corocznie, przez cały czas zajmowania gruntu; sam zaś grunt powinien być zwrócony właścicielowi w oznaczonym terminie i z przywróceniem go przez posiadacza lub jego kosztem do stanu poprzedniego. Przy zwrocie gruntu właścicielowi, wszystkie budowle wystawione na nim przez posiadacza przestrzeni wydzielonej, powinny być przez tegoż zniszczone, w razie przeciwnym, budowle te przechodzą bez wynagrodzenia na własność właściciela gruntu.

2) Za powierzchnię gruntu, zajmowanego pod urządzenie i wyrobkę wydzielonej przestrzeni, na czas dłuższy jak trzy lata, wynagrodzenie oznacza się także w podwójnej ilości corocznego dochodu czystego, utracanego przez właściciela, stosownie do p. 1-go; przytem jednak, jak również i w takim razie, gdyby grunt na krócej jak trzy lata zajęty, nie mógł być zwrócony w swym stanie poprzednim, właścicielowi gruntu służyć będzie prawo domagania się, aby posiadacz przestrzeni wydzielonej, nabył ten grunt, na własność za cenę, wyrównywającą jego wartości szacunkowej, jaką miał przed zajęciem pod wydzieloną w celu górniczym przestrzeń, i przy takim ustąpieniu powierzchni gruntu, poprzedni jego właściciel mieć będzie prawo do oznaczonego w art. 31 wynagrodzenia za wnętrze gruntu ustąpionego. Lecz jeżeli posiadacz przestrzeni wydzielonej, od którego za-

го требуется приобретение участка за капитальную его стоимость, предпочтеть вместе с поверхностью земли приобрести и ее недра, то сие ему предоставляется с обязанностью уплаты, вместо одинаковой, двойной капитальной стоимости.

3) Если под надобности отвода представляется необходимым занять участок земли, на коем находится жилища и другие строения, то вознаграждение назначается особо за землю и за строения. Вознаграждение за строения определяется в размере капитальной их стоимости.

4) В случае занятия под надобности отвода земли, принадлежащей крестьянину или иному поселянину-собственнику, на основании указов 19 февраля 1864 года и 28 октября 1866 года, получающий отвод обязан, по требованию собственника, приобрести весь его участок по цене, равняющейся капитальной стоимости, какую участок имел до занятия, и сверх того надѣлать собственнику другим равным по пространству и качеству земельным участком в расстоянии не далее 15 верст от прежнего участка; но если крестьянин или поселянин-собственник изъявит согласие на надѣление его земельным участком в расстоянии далее 15 верст, то сие предоставляется обоюдному соглашению владельца отводной площади с собственником отчуждаемого участка. При таком отчуждении земли, прежний собственник оной сохраняет права на вознаграждение за недра по ст. 31; но владельцу отвода предоставляется, если пожелает, приобрести вместе с поверхностью земли и недра ее, уплатив крестьянину или поселянину-собственнику двойную капитальную стоимость его прежнего участка и находящихся на нем строений.

Определение капитальной стоимости, отходящей под отвод поверхности земли, принадлежащей собственнику на основании вышеупомянутых указов 1864 и 1866 годов, в случае, ежели не последует между сторонами добровольного соглашения, производится порядком, указанным в 29 ст. сего положения. При оценке участков земли по правилам сей статьи, не должно принимать в расчет увеличенной ценности, какую мог приобрести участок только вследствие горной разработки.

31. Если на вознаграждение собственника земли за пользование недрами ее не последует добровольного между сторонами соглашения, то оно определяется в следующем виде:

1) По каменному углю и галмю в размере 1%, а по прочим ископаемым в размере 1/2% со всего количества добываемого ежегодно из рудника или поверхностной разработки минерального ископаемого.

данем jest nabycie gruntu za cenę szacunkową, zechce nabyć wraz z powierzchnią i wnętrze gruntu, w takim razie może mu to być dozwolonem pod warunkiem zapłacenia podwójnej, zamiast pojedynczej jego szacunkowej wartości.

3) Jeżeli dla wydzielonej w celu górniczym przestrzeni będzie niezbędnem zajęcie gruntu, na którym znajdują się budowle mieszkalne lub inne, wynagrodzenie oznacza się oddzielnie za grunt, a oddzielnie za budowle. Wynagrodzenie za budowle oznacza się w wysokości ich wartości szacunkowej.

4) W razie zajęcia na przestrzeń górniczą gruntu, należącego do właścianina lub do innego właściciela, z mocy ukazu z d. 19 lutego 1864 r. i z d. 28 października 1866 r., posiadacz przestrzeni górniczej, jest obowiązany, gdy właściciel tego żądać będzie, nabyć cały jego grunt za cenę, wyrównyującą jego wartości szacunkowej, jaką grunt miał przed zajęciem, a nadto uposażyć właściciela innym gruntem równej rozległości i dobroci, w odległości nie większej nad 15 wiorst od gruntu zajętego; lecz jeśli właścianin lub inny właściciel osadnik zgodzi się na objęcie gruntu w miejscowości odleglejszej jak 15 wiorst, w takim razie może to nastąpić za wzajemnem porozumieniem się posiadacza przestrzeni górniczej z właścicielem zajmującego się gruntu. Przy takim ustąpieniu gruntu, poprzedni jego właściciel; zachowuje swe prawa do wynagrodzenia za wnętrze według art. 31, lecz posiadaczowi przestrzeni, w celu górniczym wydzielonej, dozwala się, gdy tego żądać będzie, nabyć wraz z powierzchnią gruntu i jego wnętrze, przez zapłacenie właścianinowi lub innemu właścicielowi osadnikowi podwójnej wartości szacunkowej jego poprzedniego gruntu i znajdujących się na nim budowli.

Oznaczenie wartości szacunkowej powierzchni gruntu, zajmującego się pod przestrzeń górniczą, a należącego do właściciela z mocy wyżej powołanych ukazów z r. 1864 i 1866, w razie gdy strony dobrowolnie się nie ułożą, dokonywa się podług art. 29 ustawy niniejszej. Przy szacowaniu gruntów podług przepisów tego artykułu, nie należy brać do rachunku zwiększonej wartości, jakiej grunt mógł nabyć jedynie z powodu przedsiębiorstwa górniczego.

31. Jeżeli o wynagrodzenie właściciela gruntu za korzystanie z jego wnętrza, strony dobrowolnie się nie ułożą, wynagrodzenie to oznacza się w sposób następujący:

1) Za węgiel kamienny i galman, w stosunku 1%, a za inne ciała kopalne, w stosunku 1/2% od całej ilości ciała kopalnego, wydobywanego co rok z miny lub przez roboty odkrywkowe.

2) Въ случаѣ отвода площади въ принадлежащихъ нѣсколькимъ собственникамъ земляхъ, вознагражденіе сіе раздѣляется между ними въ соразмѣрности опредѣленнаго въ актѣ объ отводѣ пространства земли, принадлежащаго каждому изъ нихъ.

3) Вознагражденіе это можетъ быть выдаваемо натурою или деньгами по выбору собственника земли, и сіе опредѣляется въ самомъ актѣ объ отводѣ.

Примѣчаніе. Въ актѣ объ отводѣ площади на добычу каменнаго угля, должно быть положительно выражено процентное отношеніе крупнаго, средняго и мелкаго угля.

32. Если землевладелецъ пожелаетъ возвести на поверхности отведенной для разработки площади какое либо строеніе, то долженъ сообщить о семъ владельцу отвода, который въ теченіи 3-хъ мѣсяцевъ имѣетъ право требовать отчужденія въ его пользу предназначеннаго подъ постройку пространства земли. Если землевладелецъ возведетъ постройку безъ такового предварительнаго сообщенія, то онъ теряетъ право на вознагражденіе за оную, буде постройка сія впоследствии подвергнется сломкѣ или отчужденію по ходу горныхъ работъ или для пользы оныхъ.

ГЛАВА IV.

О правахъ и взаимныхъ обязанностяхъ владельцевъ смежныхъ отводовъ.

33. Владелецъ отвода не въ правѣ отказывать въ дозволеніи смежнымъ отводамъ пользоваться его каналами, шахтами, штольнями, штреками и машинами, служащими для спуска воды, пока они находятся въ дѣйствиіи, если таковое пользованіе необходимо для существованія рудняковъ и если не будетъ препятствовать работамъ въ принадлежащемъ ему рудникѣ и не будетъ соединено съ опасностію для онаго. Такое пользованіе можетъ быть допускаемо какъ за особое со стороны пользующагося лица вознагражденіе, такъ и безъ онаго. Условія по сему предмету опредѣляются по добровольному соглашенію сторонъ; если же такового соглашенія не состоится, какъ на счетъ необходимости пользованія, такъ и о вознагражденіи, то какъ самый видъ пользованія, такъ и размѣръ вознагражденія опредѣляются по выслушаніи мнѣнія экспертовъ, въ административномъ порядкѣ, мѣстнымъ окружнымъ горнымъ инженеромъ.

Недовольные такимъ опредѣленіемъ относительно размѣра вознагражденія могутъ обратиться въ обыкновенныи судебныи мѣста, но тѣмъ не менѣе по уплатѣ опредѣленнаго въ административномъ порядкѣ вознагражденія или по представленіи соответствен-

2) W razie wydzielenia przestrzeni na gruntach, należących do kilku właścicieli, wynagrodzenie to rozdziela się pomiędzy nich proporcjonalnie do wyszczególnionej w akcie wydzielenia rozległości ich gruntów.

3) Wynagrodzenie to może być udzielone w naturze lub w pieniądzech, podług wyboru właściciela gruntu, i to w samym akcie wydzielenia winno być określone.

Uwaga. W akcie wydzielenia przestrzeni, dla wydobywania węgla kamiennego, powinien być ściśle oznaczonym stosunek procentowy węgla grubego, średniego i drobnego.

32. Jeżeli właściciel gruntu zechce wznieść jakąbądź budowlę na przestrzeni, w celu górniczym wydzielonej, powinien zawiadomić o tem posiadacza onej, który w ciągu 3-ch miesięcy ma prawo domagać się ustąpienia na jego korzyść przeznaczzonego pod budowlę gruntu. Jeżeli właściciel gruntu wystawi budowlę bez takiego uprzedniego zawiadomienia, utraci prawo do wynagrodzenia za nią, gdyby ona uległa następnie zniesieniu lub wywłaszczeniu, odpowiednio do biegu robót górniczych lub dla ich dobra.

ROZDZIAŁ IV.

O prawach i wzajemnych obowiązkach posiadaczy ościennych przestrzeni górniczych.

33. Posiadacz przestrzeni górniczej nie ma prawa wzbraniać posiadaczom ościennych przestrzeni górniczych użytkowania z jego kanałów, szyb, sztolni, chodników i maszyn, służących do odpływu wody, dopóki one są w ruchu, jeżeli takie użytkowanie jest niezbędnem dla istnienia kopalń, jeżeli nie będzie przeszkodą w robotach w kopalni do niego należącej i jeżeli nie będzie jej zagrażać niebezpieczeństwem. Takie użytkowanie może być dozwolone tak za oddzielne ze strony użytkownika wynagrodzenie, jak i bez wynagrodzenia. Warunki tego użytkowania oznaczają się podług dobrowolnego porozumienia się stron; lecz gdyby takie porozumienie się, ani co do koniecznego użytkowania, ani co do wynagrodzenia, do skutku nie przyszło, w takim razie, tak sam sposób użytkowania, jako i wysokość wynagrodzenia, oznaczone będą, po zasięgnięciu opinii biegłych, w drodze administracyjnej, przez miejscowego inżyniera górniczego.

Не попрзестаячы на такімъ означеніи wysokości wynagrodzenia udać się mogą do sądów zwyczajnych, nie mniej jednak po zapłaценіи oznaczonego w drodze administracyjnej wynagrodzenia lub po złożeniu odpowiedniej summy do depozytu w najbliższej rządowej in-

ной суммы для хранения в ближайшее правительственное кредитное учреждение, владелец смежного рудника в правѣ, не ожидая судебного рѣшенія, безотлагательно приступить къ пользованію упомянутыми каналами, подземными устройствами и машинами.

34. Владелец рудника вправѣ, за соответственное вознаграждение, определенное по правиламъ, изложеннымъ въ ст. 33, производить какъ на земляхъ, такъ и въ рудникахъ другихъ владельцев, вспомогательныя подземныя устройства для спуска воды, проведенія въ рудникѣ воздуха, или для болѣе выгодной разработки оного, въ такомъ случаѣ, если эти подземныя устройства не будутъ причинять затрудненій или подвергать опасности подземныя устройства и добычу минеральныхъ ископаемыхъ того чужаго рудника, въ предѣлахъ коего онѣ предположены.

Владельцамъ нѣсколькихъ рудниковъ предоставляется войти между собою въ соглашеніе относительно возведенія общихъ вспомогательныхъ подземныхъ устройствъ.

Вспомогательныя подземныя устройства составляютъ принадлежность тѣхъ рудниковъ, для которыхъ они возведены.

35. Если рудопрмышленникъ признаетъ необходимымъ освободить отъ воды разрабатываемый имъ участокъ, и для сего потребуются провести водоотливную штольню, то онъ можетъ вести ее безпрепятственно и не стѣсняясь разстояніемъ и внѣ предѣловъ отводной площади, на всемъ пространствѣ отъ ея устья до разрабатываемого поля. Если при этомъ въ предѣлахъ отвода другаго владельца рудника встрѣятся ископаемыя, на производство добычи которыхъ тотъ владелецъ имѣетъ право, то добытое при проведѣ штольни количество ископаемаго должно быть выдано сему послѣднему безвозмездно. Во всякомъ случаѣ горнопрмышленникъ, проводящій водоотливную штольню въ предѣлахъ чужаго отвода, не долженъ препятствовать производящимся тамъ работамъ и обязанъ вознаградить всѣ причиненныя убытки.

Подписаль: Предсѣдательствующій въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго, князь Павелъ Гагаринъ.

стytucji kredytowej, właściciel ościennej kopalni ma prawo, nie czekając wyroku sądowego, niezwłocznie przystąpić do użytkowania z rzeczonych kanałów, budow podziemnych i maszyn.

34. Właściciel kopalni ma prawo, za odpowiedniemi wynagrodzeniem, oznaczonem według przepisów, w art. 33 zawartych, dokonywać, tak na gruntach, jako i w kopalniach innych właścicieli, pomocnicze podziemne budowy dla odpływu wody, wprowadzenia powietrza do kopalni lub dla korzystniejszej jej wyrobki, w takim razie, jeżeli te podziemne budowy nie będą utrudniać lub zagrażać niebezpieczeństwem budowy podziemnej i wydobywania ciał kopalnych w tej cudzej kopalni, w granicach której takowe są zamierzone.

Właściciele kilku kopalni mają prawo porozumieć się między sobą co do przedsięwzięcia wspólnych pomocniczych budow podziemnych.

Pomocnicze podziemne budowy należą do tych kopalni, dla których zostały wzniesione.

35. Jeżeli przemysłowiec górniczy uzna za niezbędne odprowadzić wodę z wyrabianej przez niego przestrzeni, i w tym celu okaże się potrzebnem przeprowadzenie sztolni odpływowej, może takową przeprowadzić bez przeszkody i nie ograniczając się odległością, nawet po za granice wydzielonej przestrzeni, na całej rozciągłości od jej wjścia aż do wyrabianego pola. Jeżeli przytem w granicach przestrzeni innego właściciela kopalni natrafione będą ciała kopalne, do wydobywania których właściciel ten ma prawo, to wydobyta przy prowadzeniu sztolni ilość ciała kopalnego powinna być oddaną temuż właścicielowi bez wynagrodzenia. W każdym razie przemysłowiec górniczy, prowadzący sztolnię odpływową w granicach cudzej przestrzeni, nie powinien przeszkadzać dokonywanym tam robotom i obowiązany jest wynagrodzić wszelkie wyrządzone szkody.

Podpisał: Prezydujący w komitecie do spraw królestwa polskiego, książę Paweł Gagoryn.

Членъ-временно завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, (подписаль) Трубниковъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, Wosiński.
Dyrektor kancelarji, Wł. Holewiński.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ*: во 1-хъ, рапортъ управляющаго министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, отъ 8-го августа 1870 года за № 7799, слѣдующаго содержания: Комитетъ по дѣламъ царства польскаго, рассмотрѣвъ доставленный намѣстникомъ въ царствѣ проектъ правилъ для пресѣченія чумы на рогатомъ скотѣ въ губерніяхъ царства и о порядкѣ управленія дѣлами по этой части и замѣчанія по оной министровъ внутреннихъ дѣлъ и государственныхъ имуществъ и управляющаго собственно Его Императорскаго Величества канцелярією по дѣламъ царства, положили: 1) Помянутый проектъ утвердить, предоставивъ министру внутреннихъ дѣлъ обнародовать эти правила въ видѣ постановленія, съ Высочайшаго соизволенія издаваемаго. 2) Для производства дѣлъ по прекращенію чумы въ хозяйственномъ отношеніи, учредить въ административныхъ отдѣленіяхъ каждаго изъ 10 губернскихъ правленій въ губерніяхъ царства польскаго должность младшаго помощника дѣлопроизводителя, съ служебными правами и окладами содержанія, какіе присвоены таковымъ должностямъ Высочайше утвержденными 19 (31) декабря 1866 г. штатами означенныхъ губернскихъ правленій. Потребный на сей предметъ расходъ въ количествѣ 3100 р., полагая окладъ содержанія означеннаго чиновника, въ варшавскомъ губернскомъ правленіи по 400 р., а въ прочихъ 9 губернскихъ правленіяхъ по 300 р. въ годъ, отнести на счетъ общаго сбора съ владѣльцевъ скота и вносить въ подлежащія подраздѣленія смѣты вѣдомства внутреннихъ дѣлъ. 3) Изъ означеннаго же сбора назначить: а) 13140 р. на содержаніе при врачебныхъ отдѣленіяхъ губернскихъ правленій 10-ти губернскихъ и 17-ти окружныхъ ветеринаровъ, полагая таковое содержаніе: губернскимъ ветеринарамъ по 600 р., а окружнымъ по 420 р. въ годъ, и б) 1920 р. на канцелярскіе и экстраординарные расходы по дѣламъ о прекращеніи чумы въ упомянутыхъ губернскихъ правленіяхъ, съ распределеніемъ этой суммы слѣдующимъ образомъ: для варшавскаго, люблинскаго и сѣдлецкаго губернскихъ правленій по 25 р., плоцкаго, радомскаго и

У К А З

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSJI,

z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Na mocy ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat mając sobie przedstawiony: 1, raport zarządzającego ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 8 sierpnia 1870 roku № 7799, następującej osnovy: Komitet do spraw królestwa polskiego, rozpoznawszy złożony przez namiestnika w królestwie projekt przepisów o uśmierzeniu księgosuszu bydła rogatego w gubernijach królestwa i o sposobie zarządu interesami w tym przedmiocie, tudzież uwagi nad nim ministrów spraw wewnętrznych i dóbr państwa, oraz zarządzającego własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI kancelarją do spraw królestwa polskiego, uchwalił: 1) Pomieniony projekt zatwierdzić i ministrowi spraw wewnętrznych poruczyć ogłoszenie tychże przepisów w formie postanowienia, z NAJWYŻSZEGO zezwolenia wydawanego. 2) Do załatwiania interesów, dotyczących uśmierzenia księgosuszu, pod względem administracyjnym, utworzyć w wydziałach administracyjnych kaźdego z 10-ciu rządów gubernijalnych w gubernijach królestwa polskiego urząd młodszego pomocnika referenta, z temi prawami służbowemi i uposażeniem, jakie takimże urządowi nadane zostały NAJWYŻEJ w dniu 19 (31) grudnia 1866 r. zatwierdzonemi etatami pomienionych rządów gubernijalnych. Potrzebny na to fundusz w ilości rs. 3,100, licząc na etatowe uposażenie wspomnianego urzędnika, w rządzie gubernijalnym warszawskim po rsr. 400, a w innych 9 rządach gubernijalnych po rsr. 300 rocznie, odnieść na rachunek ogólnego funduszu ze składek od właścicieli bydła i wnosić pod właściwe działy etatu wydziału spraw wewnętrznych. 3) Z tejże składki przeznaczyć: a) rsr. 13,140 na uposażenie 10 weterynarzy gubernijalnych, przy wydziałach lekarskich rządów gubernijalnych, i 17 weterynarzy okręgowych, licząc na uposażenie: weterynarzy gubernijalnych po rsr. 600, a okręgowych po rsr. 420 rocznie, i b) rsr. 1,920 na wydatki kancelaryjne i ekstraordynaryjne do czynności uśmierzenia księgosuszu, dla pomienionych rządów gubernijalnych, rozdziałając fundusz ten w sposób następujący: dla rządów gubernijalnych: warszawskiego, lubelskiego i siedleckiego po rsr. 250, płockiego, radomskiego i suwałskiego po rsr. 200, łomżyńskiego rsr. 150, kaliskiego, kieleckiego i petrokowskiego po rsr. 140 dla

сувалкского по 200 р., лэмжинского 150 р., калишского, кѣлецкаго и петроковскаго по 140 р. каждому. 4) Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ, по собраніи необходимыхъ свѣдѣній и по надлежащемъ съ кѣмъ слѣдуетъ сношеніи, представить предположенія о вознагражденіи и за пригоняемый въ губерніи царства степной скотъ, въ случаѣ убіенія его для пресѣченія чумы. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, на журналѣ комитета, 20 іюля 1870 года соизволилъ написать собственноручно „Исполнить“, представленныя же при журналѣ правила для пресѣченія чумы на рогатомъ скотѣ въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, лэмжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой и о порядкѣ управления дѣлами по этой части, удостоены въ тотъ же день Высочайшаго разсмотрѣнія. Означенныя правила оны, управляющій министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, представляетъ въ правительствующій сенатъ, для зависящаго распоряженія къ опубликованію во всеобщее свѣдѣніе;—и во 2-хъ, самыя правила. *Приказали:* означенныхъ правилъ, напечатать потребное число экземпляровъ, разослать таковыя, для свѣдѣнія и должнаго, въ чемъ до кого касаться можетъ, исполненія, Его Императорскому Высочеству намѣстнику кавказскому, намѣстнику въ царствѣ польскомъ, министрамъ и главноуправляющимъ отдѣльными частями, однимъ—при указахъ, а другимъ—черезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената при копіяхъ съ опредѣленія сената; равнымъ образомъ послать, при указахъ: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, губернаторамъ и губернскимъ правленіямъ губерній: варшавской, калишской, кѣлецкой, лэмжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой; въ свѣдѣніи же правительствующій синодъ, во все департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить при свѣдѣніяхъ, въ департаментъ министерства юстиціи—при копіяхъ съ опредѣленія, а для припечатанія въ установленномъ порядкѣ, конторѣ сенатской типографіи передать при извѣстїи.

Августа 21 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

каждого. 4) Pozostawić ministrowi spraw wewnętrznych, po zebraniu niezbędnych wiadomości i po stosownem porozumieniu się, z kim wypada, przedstawienie wniosków co do wynagrodzenia także za bydło stepowe, do królestwa polskiego przypędzane, w razie wybicia go dla zapobieżenia szerzeniu się księgosuszu. NAJJAŚNIEJSZY PAN na protokóle komitetu, dnia 20 lipca 1870 roku, własnoręcznie napisać raczył: „Wykonać“ a przedstawione przy protokóle przepisy o uśmierzeniu księgosuszu bydła rogatego, w guberniach: warszawskiej, kaliskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej, tudzież o sposobie zarządu interesami w tym przedmiocie, tegoż dnia NAJWYŻEJ rozpatrzone zostały. Przepisy takowe zarządzający ministerstwem spraw wewnętrznych przedstawia rządzącemu senatowi, w celu wydania odpowiednich zarządzeń co do podania ich do wiadomości powszechnej;—i 2, same przepisy. *Polecik:* przepisy pomienione, po ich wydrukowaniu w potrzebnej liczbie egzemplarzy, rozesać dla wiadomości i należytego, w czem kogo dotyczeć może, wykonania, JEHO CESARSKIEJ Wysokości namiestnikowi kaukazkiemu, namiestnikowi w królestwie polkiem, ministrom i głównie zarządzającym oddzielnemi wydziałami, jednym przy ukazach, a innym przez złożenie do akt naczelnego prokuratora 1-go departamentu rządzącego senatu przy kopjach decyzji senatu; również posłać przy ukazach: komitetowi urządzającemu w królestwie polkiem, gubernatorom i rządóm gubernijalnym, gubernij: warszawskiej, kaliskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej, i siedleckiej; najświętszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu zakommunikować przy odpisach, departamentowi ministerstwa sprawiedliwości, przy kopji decyzji, a dla wydrukowania podług ustanowionego porządku, przesłać kantorowi drukarni senatu przy zawiadomieniu.

Dnia 21 sierpnia 1870 roku.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w kommissji rządowej sprawiedliwości, radca tajny, *Wosiński*.
Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński*.

Dzień ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.

П Р А В И Л А

для пресѣченія чумы на рогатомъ скотѣ въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, площой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой и о порядкѣ управления дѣлами по этой части.

I. О предохранительныхъ мѣрахъ отъ чумы и вознагражденіи за причиненныя ею убытки.

1. Въ видахъ пресѣченія чумы на рогатомъ скотѣ въ вышепоименованныхъ губерніяхъ, всякій зачумленный или подозрѣваемый въ зачумленія скотъ подлежитъ немедленному убіенію.

2. Хозяева убитаго съ этою цѣлю скота имѣютъ право получить за оный вознагражденіе въ дѣйствительной его стоимости, но ни въ какомъ случаѣ не свыше цѣнъ нормальныхъ, опредѣляемыхъ на каждыя 5 лѣтъ въ одинаковомъ для всѣхъ вышепоименованныхъ губерній размѣрѣ.

Примѣчаніе. На текущее пятилѣтіе считаются обязательными нижеслѣдующія нормальныя цѣны:

за быка и вода	40 р.
за корову	30 —
за яловый скотъ	20 —
за теленка	4 —

3. За всякій павшій отъ чумы скотъ не выдается никакого вознагражденія.

Примѣчаніе. Равнымъ образомъ не выдается, впредь до изданія о томъ новаго узаконенія, вознагражденія за степной скотъ, не отбывшій 21-но дневнаго карантинна при впускѣ онаго въ предѣлы губерній царства польскаго, хотя бы онъ и былъ убитъ для пресѣченія чумы.

4. На вознагражденіе владѣльцевъ за убитый для пресѣченія заразы скотъ и на другіе расходы по прекращенію сей заразы, а также на управленіе сею частью, взимается съ владѣльцевъ скота ежегодный сборъ, принимая въ основаніе къ опредѣленію размѣра сего сбора расходъ, исчисленный по средней сложности за истекшіе 3 года, предшествовавшіе послѣднему, съ добавкою 10 процентовъ на резервный капиталъ.

P R Z E P I S Y

o uśmierzaniu księgosuszu bydła rogatego w gubernijach: warszawskiej, kaliskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrkowskiej, plockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej o sposobie zarządu interesami w tym przedmiocie.

I. O środkach ochronnych przeciwko księgosuszowi i o wynagrodzeniu strat przezeń zrzadzonych.

1. W celu zapobieżenia szerzeniu się księgosuszu u bydła rogatego w gubernijach wyżej wymienionych, każde bydło, zarazą tą dotknięte, lub o zarazę podejrzone, ulega niezwłocznemu zabiciu.

2. Właściciele wybitego w tym celu bydła mają prawo do otrzymania za takowe wynagrodzenia podług jego rzeczywistej wartości, lecz w żadnym razie nie wyższej nad ceny normalne, oznaczane co lat pięć, w jednakowej dla wszystkich powyżej wymienionych gubernij wysokości.

Uwaga. Na bieżące pięciolecie obowiązują następujące ceny normalne:

za buhaja lub wołu	rs. 40,
za krowę	— 30,
za jałowiznę	— 20,
za cielę	— 4.

3. Za wszelkie bydło upadłe wskutek zarazy nie udziela się żadnego wynagrodzenia.

Uwaga. Nie zapewnia się również wynagrodzenia, aż do czasu wydania nowego w tej mierze prawa, za bydło stepowe, które nie odbyło 21-dniowej kwarantanny przy wejściu w granice gubernij królestwa polskiego, chociażby nawet było wybitem dla zapobieżenia szerzeniu się księgosuszu.

4. Na wynagrodzenie właścicieli za bydło wybite dla zapobieżenia szerzeniu się zarazy, i na inne wydatki w celu jej uśmierzenia, tudzież na kosztą administracji tą częścią służby, pobiera się od właścicieli bydła coroczna składka, przyjmując za zasadę do oznaczenia wysokości tejże składki wydatek, obliczony z średniego przecięcia za ubiegłe trzy lata, poprzedzające rok ostateczny, z doliczeniem 10% procentu na kapitał rezerwowy.

Примѣчаніе. Такъ какъ расходы по прекращенію чумы донинѣ производились заимообразно изъ капиталовъ страховыхъ отъ огня учреждений, вслѣдствіе чего подлежитъ возврату сѣмъ капиталамъ сумма около 300,000 р., то впредь до совершеннаго погашенія сего займа съ процентомъ по 3%, взимается ежегодно по 15 к. съ головы скота, и изъ сего сбора всякіе, за удовлетвореніемъ текущихъ расходовъ, остатки обращаются въ страховой капиталъ.

5. Суммы, остающіяся за удовлетвореніемъ всѣхъ расходовъ, обращаются въ резервный капиталъ, который назначается для покрытія превышенія въ расходахъ противъ постояннаго текущего сбора, а въ случаѣ недостаточности и сѣхъ источниковъ на удовлетвореніе всѣхъ расходовъ текущего года, взимается въ томъ году съ владѣльцевъ скота дополнительный, но мѣрѣ надобности, сборъ.

6. Резервный капиталъ не долженъ превышать суммы 300,000 р. и когда достигнетъ сего размѣра, то излишки въ доходахъ одного года обращаются на пониженіе сбора слѣдующаго года, преимущественно между губерніями, наименѣ страдающими отъ чумы рогатаго скота. Резервный капиталъ состоитъ въ распоряженіи министерства внутреннихъ дѣлъ и всѣ обращаемыя въ сей капиталъ суммы вносятся для приращенія процентами въ одно изъ государственныхъ кредитныхъ учреждений.

7. Какъ постоянный, такъ и дополнительный сборы, опредѣляются въ одинаковомъ для всѣхъ 10-ти губерній размѣрѣ. Постоянный сборъ взимается въ мартѣ, а дополнительный въ ноябрѣ по описямъ скоту, произведеннымъ въ январѣ мѣсяцѣ того же года.

Примѣчаніе. Описи скоту, раскладка сбора на владѣльцевъ и взиманіе денегъ производится порядкомъ, установленнымъ инструкціею, данною министерствомъ внутреннихъ дѣлъ.

8. Суммы, образуемыя отъ сбора съ владѣльцевъ скота на расходы по прекращенію чумы, вносятся въ смѣту специальныхъ средствъ министерства внутреннихъ дѣлъ, и въ отношеніи счетоводства и отчетности подчиняются общимъ правиламъ, установленнымъ на сей предметъ для состоящихъ въ распоряженіи правительственныхъ учреждений специальныхъ средствъ.

II. О завѣдываніи дѣлами по прекращенію чумы.

9. Высшее и общее наблюденіе по дѣламъ прекращенія чумы на рогатомъ скотѣ, сосредоточивается въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ.

Увага. Ponieważ wydatki na uśmierzenie księgosuszu ponoszone były dotychczas sposobem zaliczenia z funduszów instytucji ubezpieczeń od ognia, w skutek czego przypada tymże funduszom do zwrotu około 300,000 rsr., przeto do czasu zupełnego umorzenia tej pożyczki z procentem po 3%, pobieraniem będzie po 15 kop. od sztuki bydła i wszelkie remanenty z tej opłaty, po zaspokojeniu wydatków bieżących pozostałe, włączają się do funduszów ubezpieczeń.

5. Fundusze pozostające po zaspokojeniu wszystkich wydatków, przeznaczają się na kapitał rezerwowy, który służy na pokrycie przewyżki w wydatkach nad dochody ze składki stałej bieżącej, a w razie gdyby i te źródła nie wystarczały na zaspokojenie wszystkich wydatków roku bieżącego, pobieraną będzie w tymże roku od właścicieli bydła, w miarę potrzeby, składka dodatkowa.

6. Kapitał rezerwowy nie powinien przewyższać summy 300,000 rsr., a skoro dojdzie do tej wysokości, wówczas przewyżka w dochodach roku jednego, użyta być ma na obniżenie składki w roku następnym, szczególnie w guberniach najmniej księgosuszem dotkniętych. Kapitałem rezerwowym rozporządza ministerstwo spraw wewnętrznych i wszelkie fundusze na kapitał ten obracane, winny być lokowane na procent w jednej z instytucji kredytowych państwa.

7. Składki, tak stała jak i dodatkowa, oznaczane będą w jednokowej dla wszystkich 10-u gubernij wysokości. Składka stała pobiera się w marcu, a dodatkowa w listopadzie, podług spisu bydła, dopełnionego w miesiącu styczniu tegoż roku.

Uwaga. Spis bydła, rozkład składki na właścicieli i pobór takowej dokonywają się w sposób, przepisany instrukcją, wydaną przez ministerstwo spraw wewnętrznych.

8. Fundusze, tworzące się ze składek, opłacanych przez właścicieli bydła na wydatki uśmierzenia księgosuszu, wnoszą się do etatu funduszów specjalnych ministerstwa spraw wewnętrznych, a pod względem kontroli i rachunkowości, podlegają ogólnym przepisom o funduszach specjalnych, pod dyspozycją władz rządowych zostających.

II. O zarządzie interesami dotyczącymi uśmierzenia księgosuszu.

9. Wyższy i ogólny kierunek interesami dotyczącymi uśmierzenia księgosuszu, koncentruje się w ministerstwie spraw wewnętrznych.

10. Мѣстное завѣдываніе сими дѣлами въ предѣлахъ каждой губерніи вѣряется:

а) въ полицейско-ветеринарномъ отношеніи — губернскимъ правленіямъ по врачебному отдѣленію, на основаніи нынѣ дѣйствующихъ правилъ, — и

б) въ хозяйственномъ отношеніи — губернскимъ и уѣзднымъ управленіямъ по административному отдѣленію, на изложенныхъ въ статьяхъ 15-й и 16-й основаніяхъ, при чемъ завѣдываніе дѣлами по прекращенію чумы въ г. Варшавѣ подчиняется вѣдѣнію варшавскаго губернскаго правленія на общемъ основаніи.

11. Исполнительныя на мѣстахъ дѣйствія по принятію полицейско-ветеринарныхъ мѣръ къ пресѣченію появившейся чумы на рогатомъ скотѣ, по опредѣленію вознагражденій какъ за убитый для пресѣченія заразы скотъ, такъ и за другіе возникшіе при этомъ расходы, а также по росписанію на владѣльцевъ скота, назначеннаго ко взиманію сбора за оный, возлагаются на особыя въ каждомъ уѣздѣ чумныя комитеты и участковыя отдѣленія сихъ комитетовъ.

12. Въ означенныхъ предвѣдущей статьею дѣйствіяхъ, чумныя комитеты и отдѣленія руководствуются уставомъ ветеринарной полиціи, а равно дѣйствующими по сему предмету постановленіями и изданными въ развитіе и дополненіе оныхъ инструкціями и распоряженіями, насколько таковыя настоящими правилами не измѣняются.

13. Въ дѣйствіяхъ участковыхъ отдѣленій чумныхъ комитетовъ, по опредѣленію вознагражденій за убитый для пресѣченія заразы скотъ и за другіе расходы, принимаютъ участіе въ сельскихъ гминахъ, въ качествѣ экспертовъ, съ правомъ рѣшительнаго голоса, трое изъ мѣстныхъ крестьянъ, а именно: гминный войтъ, лавникъ и солтысъ, или два лавника и солтысъ, если войтъ не принадлежитъ къ крестьянскому сословію. Лица сии, а равно и другіе мѣстные жители, состоящіе членами участковыхъ отдѣленій чумныхъ комитетовъ, имѣютъ, буде они того пожелаютъ, право на суточное вознагражденіе по 37½ к. въ сутки за все время ихъ занятій, каковое вознагражденіе выдается имъ изъ общаго съ владѣльцевъ скота сбора.

14. Обязанности по дѣламъ прекращенія чумы въ хозяйственномъ отношеніи, распредѣляются между уѣздными и губернскими управленіями и министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, на нижеслѣдующихъ основаніяхъ.

15. Уѣздное управленіе по означеннымъ дѣламъ исполняетъ нижеслѣдующія обязанности:

10. Miejscowy zarząd temiż interesami w obrębie każdej gubernji porucza się:

a) pod względem policyjno-weterynaryjnym — rządowi gubernijalnemu w ich wydziałach lekarskich, na zasadzie przepisów obecnie obowiązujących, i

b) pod względem administracyjnym — zarządowi gubernijalnemu i powiatowemu w wydziałach administracyjnych na zasadach, wskazanych w art. 15 i 16; przy czem zarząd interesami dotyczącymi uśmierzenia księgosuszu w m. Warszawie, należy do atrybucji rządu gubernijalnego warszawskiego na ogólnej zasadzie.

11. Czynności wykonawcze, dotyczące przedsiębrania na miejscu środków policyjno-weterynaryjnych, w celu zapobieżenia szerzeniu się księgosuszu, wybuchłego między bydłem rogatym, oznaczenia wynagrodzenia, tak za bydło wybite dla przytłumienia zarazy, jak za inne wynikię przytem wydatki, tudzież czynności dotyczące rozkładu na właścicieli bydła, przeznaczonej do poboru składki za takowe, wkładają się na oddzielne w każdym powiecie komitety księgosuszowe i delegacje oddziałowe tychże komitetów.

12. W czynnościach, wskazanych poprzedzającym artykułem, komitety księgosuszowe i delegacje stosować się mają do ustawy policyi weterynaryjnej, jak również do obowiązujących w tym przedmiocie postanowień i wydanych w ich rozwinięciu i uzupełnieniu instrukcyj i rozporządzeń, o ile takowe niniejszemi przepisami nie są zmienione.

13. W czynnościach delegacyj oddziałowych komitetów księgosuszowych, pod względem przyznawania wynagrodzeń za bydło wybite w celu uśmierzenia zarazy, i za inne wydatki, w gminach wiejskich, uczestniczą w charakterze biegłych, z prawem głosu stanowczego, trzech włościanie miejscowi, a mianowicie: wójt gminy, ławnik i sołtys, albo dwóch ławników i sołtys, jeżeli wójt nie należy do stanu włościańskiego. Osoby te, jak również i inni mieszkańcy miejscowi, będący członkami delegacyj oddziałowych komitetów księgosuszowych, mają prawo, jeżeli tego żądać będą, do pobierania po 37½ kop. dziennie, za cały czas trwania ich czynności, które to wynagrodzenie wydawane im będzie z ogólnego funduszu opłat, od właścicieli bydła pobieranych.

14. Obowiązki dotyczące zarządu interesami uśmierzenia księgosuszu pod względem administracyjnym, dzielą się pomiędzy zarządy powiatowe i gubernijalne, oraz ministerstwo spraw wewnętrznych, podług zasad następujących:

15. Zarząd powiatowy, w interesach pomienionych, spełni obowiązki następujące:

а) имѣетъ непосредственный и ближайшій надзоръ за дѣйствіями участковыхъ отдѣленій чумнаго комитета въ уѣздѣ;

б) руководствуетъ дѣйствіями чумнаго комитета въ общемъ его собраніи для обсужденія и рѣшенія предложенныхъ ему вопросовъ;

в) наблюдаетъ, чтобы составъ чумнаго комитета былъ всегда въ надлежащемъ комплектѣ и на мѣсто выбывающихъ членовъ представляеть кандидатовъ на утвержденіе губернскаго правленія;

г) рассматриваетъ и повѣряетъ съ документами представленныя участковыми отдѣленіями чумныхъ комитетовъ расчеты опредѣленныхъ ими вознагражденій за убитый для пресѣченія заразы скотъ и за другіе возникшіе при этомъ расходы и разрѣшаетъ уплату таковыхъ вознагражденій въ тѣхъ случаяхъ, когда они не превышаютъ 300 р. одному лицу, а въ остальныхъ случаяхъ представляеть все дѣло съ своимъ заключеніемъ на разсмотрѣніе губернскаго правленія;

д) разрѣшаетъ выдачу прогонныхъ и суточныхъ денегъ лицамъ уѣзднаго управления и членамъ чумныхъ комитетовъ, командированнымъ по дѣламъ прекращенія чумы;

е) распоряжается о составленіи описей скоту, подлежащему обложенію сборомъ на расходы по прекращенію чумы, производитъ по таковой описи и на основаніи опредѣленнаго законнымъ порядкомъ размѣра сего сбора раскладку онаго на владѣльцевъ скота и дѣлаеть распоряженіе о взиманіи такового сбора съ плательщиковъ;

ж) наблюдаетъ за своевременнымъ и бездомочнымъ поступленіемъ въ окружное казначейство означеннаго въ предъидущемъ пунктѣ сбора и за отсылкою въ губернское казначейство остающихся свободными за расходомъ суммъ;

з) въ случаѣ недостатка въ окружномъ казначействѣ денегъ отъ сбора за скотъ на удовлетвореніе всѣхъ предстоющихъ расходовъ по прекращенію чумы въ уѣздѣ, входитъ о томъ заблаговременно съ представленіемъ въ губернское правленіе, которое въ подтвержденіе средствъ такового уѣзда отпускаетъ деньги изъ состоящихъ въ его распоряженіи общихъ по губерніи суммъ отъ сбора на расходы по прекращенію чумы;

и) представляеть губернскому правленію о сложеніи не подлежащихъ взысканію платежей по случаю неправильнаго ихъ росписанія;

і) ведетъ контроль скота и причиненныхъ въ немъ опустошеній отъ чумы, а также бухгалтерскій счетъ объ оборотѣ суммъ по сбору за скотъ въ уѣздѣ и на основаніи таковыхъ контроли и

а) ма bezpośredni i najbliższy nadzór nad czynnościami delegacji oddziałowych komitetu księgosusznego w powiecie;

б) kieruje czynnościami komitetu księgosusznego na ogólnem jego zebraniu do rozpoznania i zdecydowania podanych mu kwestyj;

в) przestrzega, ażeby skład komitetu księgosusznego był zawsze w należytem komplecie i na miejsce członków ubywających przedstawia kandydatów do zatwierdzenia rządu gubernijalnego;

г) rozpoznaje i sprawdza z dowodami, przedstawiane przez delegacje oddziałowe komitetu księgosusznego likwidacje przyznanych przez nie wynagrodzeń za bydło wybite dla przecięcia zarazy i za inne wyniki przy tem wydatki, oraz zarządza wypłatą tychże wynagrodzeń, gdy takowe nie przewyższają rs. 300 dla jednej osoby, a w innych razach przedstawia cały przedmiot wraz ze swoją opinią do decyzji rządu gubernijalnego;

д) zarządza wypłatą diet i kosztów podróży, osobom zarządu powiatowego i członkom komitetu księgosusznego, delegowanym w interesach uśmierzenia księgosuszu;

е) zarządza sporządzenie spisu bydła, podlegającego opłacie składki na wydatki dotyczące uśmierzenia księgosuszu, podług tegoż opisu i stosownie do wysokości tejże składki, na zasadzie przepisów ustanowionej, dokonywa rozkład takowej na właścicieli bydła i zarządza pobór onej od kogo należy;

ж) pilnuje regularnego i bez dopuszczenia zaległości wpływu od kassy okręgowej składek, w ustępie poprzednim wzmiankowanych, oraz przelewu do kassy gubernijalnej gotowizny, pozostającej po zaspokojeniu wydatków;

з) w razie braku w kassie okręgowej gotowizny ze składek od bydła na zaspokojenie wszystkich spodziewanych wydatków na uśmierzenie księgosuszu w powiecie, czyli w czasie właściwym przedstawienie w tym przedmiocie do rządu gubernijalnego, który w celu zasilenia funduszów tegoż powiatu assygnuje gotowiznę z pozostającego w jego dyspozycji ogólnego funduszu gubernji ze składek na wydatki uśmierzenia księgosuszu;

и) przedstawia rządowi gubernijalnemu do umorzenia należności nie kwalifikujące się do poboru z powodu niewłaściwego ich rozpisanія;

і) prowadzi kontrolę bydła i strat w niem przez księgosusz zrządzonych, tudzież rachunek buchalteryjny obrotu funduszu ze składek od bydła w powiecie i na zasadzie takowych kontroli i rachun-

счетовъ представляеть губернскому правленію каждую треть года общую перечневую вѣдомость, а по истеченіи года, подробный годовой отчетъ о положеніи и ходѣ дѣла по прекращенію чумы и о состояніи суммъ сего учрежденія въ уѣздѣ;

к) назначаетъ предварительное изслѣдованіе о всякихъ злоупотребленіяхъ, безпорядкахъ и проч. по дѣламъ превращенія чумы въ уѣздѣ и слѣдственное дѣло представляеть съ своимъ заключеніемъ на разрѣшеніе губернскаго правленія.

16. Губернское правленіе имѣеть общее наблюденіе за ходомъ дѣлъ по прекращенію чумы въ губерніи и независимо отъ лежащихъ на немъ по симъ дѣламъ обязанностей въ полицейско-ветеринарномъ отношеніи, завѣдываетъ хозяйственною по онимъ частію на нижеслѣдующихъ основаніяхъ:

а) разсматриваетъ и повѣряетъ съ документами расчеты опредѣленныхъ участковыми отдѣленіями чумныхъ комитетовъ вознагражденій за убитый для пресѣченія заразы скотъ и за другіе возникшіе при этомъ расходы и разрѣшаетъ уплату таковыхъ вознагражденій на сумму свыше 300 руб. одному лицу;

б) разрѣшаетъ выдачу прогонныхъ и суточныхъ денегъ лицамъ, не получающимъ разѣздныхъ денегъ, когда они командированы по дѣламъ прекращенія чумы губернскимъ правленіемъ;

в) наблюдаетъ за своевременнымъ и бездонмочнымъ поступленіемъ въ казначейства, назначеннаго ко взиманію въ губерніи сбора за скотъ, за цѣлостію образуемыхъ отъ сего сбора суммъ и за отсылкою изъ губернскаго казначейства въ одно изъ государственныхъ кредитныхъ учреждений денегъ, остающихся свободными за удовлетвореніемъ текущихъ расходовъ въ губерніи;

г) въ случаѣ надобности обратить на расходы въ дополненіе въ текущему сбору помѣщенный въ кредитномъ учрежденіи капиталъ, требуетъ изъ него наличныя деньги, или даетъ на оныя приказы, не выходя однакожь изъ предѣловъ опредѣленнаго по смѣтѣ для губерніи кредита на расходы текущаго года;

д) когда предвидится въ губерніи расходъ, превышающій опредѣленный по смѣтѣ кредитъ, входитъ заблаговременно съ представленіемъ въ министерство внутреннихъ дѣлъ объ открытіи изъ общаго резервнаго капитала добавочнаго кредита;

е) слагаетъ неправильно наложенные платежи на сумму до 300 р. для одного плательщика и возвращаетъ не надлежаще взысканные до сего послѣдняго размѣра платежи, а на высшія суммы входитъ съ представленіемъ въ министерство внутреннихъ дѣлъ;

кѡвъ представляетъ рѣзаву губернйалнему ко чзтеры мйесяце огѡлы збйорowy wykaz, a по upлыwіе roku, szczegѡlowe roczne sprawozdanie o stanie i biegu interesѡw dotyczacych usmierzenia księgosuszu, tudziez o stanie funduszw tej instytucji w powiecie;

l) zarządza przedwstepne śledztwa o wszelkich nadużyciach, zboczeniach i t. p. pod wzgłędem usmierzenia księgosuszu w powiecie i akta śledcze wraz ze swoją opinią przedstawia do decyzji rządu gubernijalnego.

16. Rząd gubernijalny ma ogólny nadzór nad biegiem interesѡw dotyczacych usmierzenia księgosuszu w gubernji, i niezależnie od ciążacych go co do tych interesѡw obowiazkw pod wzgłędem policyjno-weterynaryjnym, zawiaduje nimi pod wzgłędem administracyjnym na następujących zasadach:

a) rozpoznaje i sprawdza z dowodami likwidacje wynagrodzeń, przyznanych przez delegacje oddziałowe komitetów księgosuszowych za; bydło wybite dla przecięcia zarazy i za inne wynikię przytem wydatki i zarządza wypłatą takowych wynagrodzeń na summy wyższe od rs. 300 dla jednej osoby;

b) zarządza wypłatą djet i kosztów podrѡzy osobom, nie pobierającym funduszu na przejazdy, gdy te w interesie usmierzenia księgosuszu delegowane są przez rząd gubernijalny;

c) pilnuje regularnego i bez dopuszczenia zaległosci wpływu składek od bydła, przeznaczonych do poboru w gubernji i przestrzega całosci powstajacych z tejez składki funduszw, oraz przelewu z kassy gubernijalnej do jednej z instytucji kredytowych państwa gotowizny, p ozostajęcej po zaspokojeniu biezących wydatkw w gubernji;

d) w razie potrzeby użycia na wydatki, w uzupełnieniu wpływów biezących, kapitału w instytucji kredytowej lokowanego, podnosi z niej gotowiznę lub wydaje na takową przekazy, nie przekraczając jednakże kredytu, oznaczonego etatem dla gubernji na wydatki roku biezącego;

e) gdy przewidywanym jest w gubernji wydatek, przenoszący kredyt etatem oznaczony, czyni w własciwym czasie przedstawienie do ministerstwa spraw wewnętrzných o otworzenie kredytu dodatkowego z ogólnego kapitału rezerwowego;

f) umarza niewłasciwie przekazane do poboru należności do wysokości rs. 300 dla jednego kontrybuenta i zwraca należności niewłasciwie pobrane do tejez wysokości, a o wyższe summy czyni przedstawienie do ministerstwa spraw wewnętrzných;

ж) ведетъ контроль скота и причиненныхъ въ немъ чумою опустошеній, а также бухгалтерскій счетъ объ оборотѣ суммъ по сбору за скоть въ губерніи, и на основаніи таковыхъ контроля и счетовъ, а также полученныхъ отъ уѣздныхъ управленій срочныхъ вѣдомостей, представляетъ отчеты по всей губерніи министерству внутреннихъ дѣлъ, чрезъ каждую треть года, въ видѣ перечневой вѣдомости, а по истеченіи года подробный годовой отчетъ о положеніи и ходѣ дѣла по прекращенію чумы и о состояніи суммъ сего учрежденія въ губерніи;

з) представляетъ своевременно каждый годъ министерству внутреннихъ дѣлъ нужныя свѣдѣнія для опредѣленія размѣра подлежащаго взиманію сбора съ владѣльцевъ скота, и составленія смѣты доходовъ и расходовъ по сей части; каждая же 5-ть лѣтъ доставляетъ министерству матеріалы для опредѣленія нормальныхъ цѣнъ къ вознагражденію владѣльцевъ за убитый для пресѣченія чумы скоть;

и) на мѣсто выбывающихъ членовъ чумныхъ комитетовъ по уѣздамъ назначаетъ новыхъ;

й) наблюдаетъ за недопущеніемъ злоупотребленій и подлоговъ, въ случаѣ же обнаруженія таковыхъ подвергаетъ виновныхъ административному или судебному взысканію, на законномъ основаніи.

17. По управленію дѣлами прекращенія чумы, къ обязанностямъ министерства внутреннихъ дѣлъ принадлежатъ:

а) изданіе подробныхъ разъясненій и инструкцій въ развитіе утвержденныхъ правилъ;

б) утвержденіе ежегоднаго размѣра сбора съ владѣльцевъ скота;

в) установленіе на каждыя 5-ть лѣтъ нормальныхъ цѣнъ для вознагражденія владѣльцевъ за убитый для прекращенія чумы скоть;

г) опредѣленіе условій относительно вклада суммъ, поступающихъ отъ сбора за скоть въ одно изъ государственныхъ кредитныхъ учреждений, для приращенія процентами;

д) составленіе ежегодной смѣты доходовъ и расходовъ отдѣльно по каждой губерніи;

е) открытіе необходимыхъ для губерній кредитовъ и пополненіе превышеній въ расходахъ противъ смѣтнаго опредѣленія по одной губерніи сбереженіями по другой, или изъ резервнаго капитала.

Примѣчаніе. Впредь до внесенія въ смѣту соответственныхъ кредитовъ на расходы по прекращенію чумы и на

г) prowadzi kontrolę bydła i szkód zrzadzonych w niem przez księgosusza, oraz rachunek buchalteryjny obrotu funduszu ze składek od bydła w gubernji, i na zasadzie takowych kontroli i rachunków, tudzież wykazów perjodycznych, otrzymanych od zarządów powiatowych, składa ministerstwu spraw wewnętrznych sprawozdanie z całej gubernji co cztery miesiące, w formie wykazu zbiorowego, a po upływie roku, szczegółowe sprawozdanie roczne o stanie i biegu interesów dotyczących uśmierzenia księgosusza, jako też o stanie funduszu tej instytucji w gubernji;

h) przedstawia corocznie w właściwym czasie do ministerstwa spraw wewnętrznych wiadomości, potrzebne do ustanowienia wysokości składki, przypadającej do poboru od właścicieli bydła, i utworzenia etatu dochodów i wydatków tej części służby, a co lat pięć dostarcza ministerstwu materiały, dla ustanowienia cen normalnych do wynagrodzeń właścicieli za bydło wybite w celu zapobieżenia szerzeniu się księgosusza;

i) w miejsce ubywających członków komitetów w powiatach przeznacza nowych;

k) czuwa nad niedopuszczeniem nadużyć i oszustw, a w razie wykrycia takowych, pociągu winnych do odpowiedzialności administracyjnej lub sądowej, podług prawa.

17. Pod względem zarządu interesami dotyczącymi uśmierzenia księgosusza, do obowiązków ministerstwa spraw wewnętrznych należy:

a) wydawanie szczegółowych wyjaśnień i instrukcyj w rozwinięciu zatwierdzonych przepisów;

b) zatwierdzenie wysokości corocznej składki od właścicieli bydła;

c) ustanowienie na każde pięciolecie cen normalnych do wynagrodzenia właścicieli za bydło wybite w celu uśmierzenia księgosusza;

d) oznaczenie warunków co do lokacji na procent, w jednej z instytucyj kredytowych państwa funduszu, pochodzących ze składek od bydła;

e) układanie rocznego etatu przychodów i wydatków, oddzielnie na każdą gubernję;

f) otwieranie kredytów niezbędnych dla gubernij i pokrywanie przewyżki wydatków nad oznaczenie etatowe w jednej gubernji, z oszczędności osiągniętych w innej gubernji, albo też z kapitału rezerwowego.

Uwaga. Do czasu wprowadzenia do etatu odpowiednich kredytów na wydatki uśmierzenia księgosusza i na administra-

управление сею частью, определяется на 1871 годъ, изъ текущаго сбора за скоть, кредитъ слѣдующаго размѣра: для губерній сѣдлецкой и люблянской по 45,000 руб., варшавской 35,000 р., плоцкой 15,000 р., радомской 10,000 р., сувалкской 8,000 р. калышской и ломжинской по 6,000 р., кѣлецкой и петроковской по 5,000 р., а всего для 10-ти губерній 180,000 руб.;

ж) сложеніе начстовъ и неправильно наложенныхъ платежей, сообразно статьямъ 392 и 393 общаго счетнаго устава (т. VIII св. зак. изд. 1857 г.), а также возвратъ не надлежаще взысканныхъ платежей на всякую сумму 300 р. для одного кредитора сумму;

з) веденіе общаго контроля объ оборотѣ суммъ на основаніи получаемыхъ отъ губернскихъ правленій и кредитныхъ учреждений вѣдомостей и составленіе общаго баланса о положеніи капиталовъ собранныхъ съ цѣлію прекращенія чумы;

и) введеніе всякихъ указанныхъ опытомъ измѣненій и улучшеній въ настоящей системѣ прекращенія чумы рогатаго скота и порядкѣ завѣдыванія сею частью.

18. Владѣльцы скота, независимо отъ обязанности подчиняться распоряженіямъ начальства въ отношеніи предохранительныхъ мѣръ отъ чумы, могутъ, по желанію, страховать свой скоть отъ падежей и другихъ случайныхъ бѣдствій въ частныхъ страховыхъ обществахъ.

Подписаль: Предсѣдательствующій въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго, *Князь Павелъ Гагаринъ*.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

цѣю тѣ частью службы, предназнача се на рок 1871 з бѣжацей складки од быдла, кредит наступающей wysokości: для губерній, сидleckiej и lubelskiej по rs. 45,000, warszawskiej rs. 35,000, płockiej rs. 15,000, radomskiej rs. 10,000, suwałkskiej rs. 8,000, kaliskiej и łomżyńskiej по, rs. 6,000, kieleckiej и petrokowskiej по rs. 5,000, czyli razem dla 10-ciu gubernij rs. 180,000.

g) umarzenie niedoborów i należności niewłaściwie rozpisanych, stosownie do art. 392 i 393 ogólnej ustawy o rachunkowości (t. VIII zbioru praw wyd. 1857 r.), jako też zwrot należności niewłaściwie pobranych, na summy wyższe od rs. 300 dla jednego wierzyciela;

h) prowadzenie ogólnej kontroli obrotu funduszków na zarządzie wykazów, otrzymanych od rządów gubernijalnych i instytucyj kredytowych, tudzież układanie ogólnego bilansu o stanie funduszków, zebranych na usmierzenie księgosuszu;

i) wprowadzanie wszelkich na doświadczeniu opartych zmian i ulepszeń, w dotychczasowym sposobie usmierzenia księgosuszu, i porządku zarządu tą częścią.

18. Właściciele bydła, niezależnie od obowiązku stosowania się do rozporządzeń władz, pod względem przedsiębrania środków ochronnych przeciwko księgosuszowi, mogą podług życzenia, ubezpieczać bydła swoje od pomoru i innych klęsk losowych w prywatnych towarzystwach ubezpieczeń.

Podpisał: Prezydujący w Komitecie do spraw królestwa polskiego, *książe Paweł Gagaryn*.

Дзѣнь оглосzenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.

Tom LXX.

47

По указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссийскаго, Царя Польскаго,

Великаго Князя Финляндскаго,

и проч., — и проч., — и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 года о переименованіи въ посады неимѣющихъ городского характера поселеній, учредительный комитетъ, въ дополненіе къ постановленію своему отъ 30 января 1870 года, объ обращеніи въ посады городовъ лужинской губерніи, постановилъ и постановляетъ:

I. Города: Райгородъ, щучинскаго, Снядово, лужинскаго и Чижевъ, островскаго уѣздовъ, обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія на основаніи Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 г.:

- 1) изъ посада Райграда образовать самостоятельную гмину;
- 2) посады Снядово присоединить къ гминѣ Снядовской;
- 3) посады Чижевъ къ гминѣ Дмохи-Глинны.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 358 засѣданіи, 28 августа (9 сентября) 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 1 czerwca 1869 r. o przemianowaniu na osady niemających charakteru miejskiego osiadłości, komitet urządzający, w uzupełnieniu postanowienia swego z dnia 30 stycznia 1870 r. o zamianie na osady miast gubernji łomżyńskiej, postanowił i stanowi:

I. Miasta: Rajgrad, w powiecie szczuczyńskim. Śniadowo, w powiecie łomżyńskim i Czyżew, w powiecie ostrowskim, zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 r.:

- 1) z osady Rajgrad utworzyć samoistną gminę;
- 2) osadę Śniadowo przyłączyć do gminy Śniadowskiej;
- 3) osadę Czyżew do gminy Dmochy-Glinki.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 358 posiedzeniu, dnia 28 sierpnia (9 września) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директор главный, преzyдуяcy
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директор канцелярji, *Wł. Holewiński.*

Дзень ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku.

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

На основаніи Высочайшаго указа 1 іюня 1869 г. о переименованіи въ посады неимѣющихъ городского характера поселеній, учредительный комитетъ, въ дополненіе къ постановленію своему, отъ 20 марта 1870 г., объ обращеніи въ посады городовъ варшавской губерніи, постановилъ и постановляетъ:

I. Города: Ядовъ, радиминскаго уѣзда, Сѣнницу, новоминскаго, Гродискъ, блонскаго, Сobotу, ловичскаго, Кернозя, гостыньскаго, Кросневице, кутновскаго, Ходечъ, влоцлавскаго, Осенцины и Піотрково, радѣвскаго уѣзда, обратить въ посады, съ принятіемъ слѣдующихъ мѣръ относительно устройства въ нихъ гминнаго управленія на основаніи Высочайшаго указа 19 февраля (2 марта) 1864 года:

1) посады: Ядовъ, Сѣнницу, Кернозя и Осенцины включить въ составъ сельскихъ гминъ того же наименованія, а посадъ Сobotу — въ составъ Бѣлявской гмины;

2) посадъ Гродискъ присоединить къ гминѣ Вулька-Гродиска, переименовавъ оную въ Гродискую; Ходечъ — къ гминѣ Каменка, переименовавъ оную въ Ходечскую, а посадъ Піотрково — къ гминѣ Вымысловъ, назвавъ сію гмину Гродовскою;

3) посадъ Кросневице включить въ составъ гмины Врочины, переименовавъ оную въ гмину Кросневицкую; при чемъ для округленія гмины Кросневицкой и Блонской, присоединить къ первой отъ послѣдней селенія Моровце, Кржевиѣ и Высока-Великая.

II. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 358 засѣданіи, 28 августа (9 сентября) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписаль) *Гр. Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

Na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 1 czerwca 1869 r. o przemianowaniu na osady niemających charakteru miejskiego osiadłości, komitet urządzający w uzupełnieniu postanowienia swego, z d. 20 marca 1870 r. o zamianie na osady miast gubernji warszawskiej, postanowił i stanowi:

I. Miasta: Jadów, w powiecie radymińskim, Siennicę w powiecie nowomińskim, Grodysk w powiecie błońskim, Sobotę, w powiecie łowickim, Kiernozię, w powiecie gostyńskim, Krośniewice, w powiecie kутновским, Chodecz, w powiecie włocławskim, Osienciny i Piotrkowo w powiecie radziejowskim, — zamienić na osady, z zastosowaniem następujących środków co do urządzenia w nich zarządu gminnego na zasadzie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 19 lutego (2 marca) 1864 roku:

1) osady: Jadów, Siennicę, Kiernozia i Osienciny, przyłączyć do składu gmin wiejskich tegoż nazwiska, a osadę Sobotę do składu gminy Bielawskiej;

2) osadę Grodysk przyłączyć do gminy Wulka-Grodyska, z przemianowaniem takowej na Grodysk; Chodecz do gminy Kamienka, z przemianowaniem takowej na gminę Chodecz, a osadę Piotrkowo, do gminy Wymysłów, z nazwaniem tejże gminy Grodowska;

3) osadę Krośniewice przyłączyć do składu gminy Wroczyzny, z przemianowaniem takowej na gminę Krośniewicką; przyczem dla zaokrąglenia gminy Krośniewickiej i Błońskiej, przyłączyć do pierwszej ze składu tej ostatniej wsie Morowie, Krzewie i Wysoka-Wielka.

II. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiadującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 358 posiedzeniu, dnia 28 sierpnia (9 września) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*
Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 roku

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
изъ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ, *слухамъ*: во 1-хъ, рапортъ управляющаго министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, отъ 31-го іюля 1870 года, за № 7345, слѣдующаго содержания: По разсмотрѣніи составленнаго учредительнымъ комитетомъ проекта положенія о взаимномъ губернскомъ страхованіи отъ огня въ губерніяхъ царства польскаго и отзывовъ по оному министромъ финансовъ, государственныхъ имуществъ и внутреннихъ дѣлъ, комитетъ по дѣламъ царства польскаго положилъ: I. Проектъ положенія представить на Высочайшее утверждение Его Императорскаго Величества. II. Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ: а) по соглашенію съ министромъ финансовъ и намѣстникомъ въ царствѣ, представить, въ установленномъ порядкѣ, предположенія объ окончательномъ опредѣленіи личнаго состава и расходовъ по содержанию учрежденій, завѣдывающихъ страховою частію въ губерніяхъ царства; б) при составленіи проекта объ окончательномъ преобразованіи городского управленія въ Варшавѣ, составить предположенія и объ учрежденіи при семъ управленіи взаимнаго отъ огня страхованія находящихся въ Варшавѣ строеній, и в) ко времени истеченія пятилѣтняго срока, устанавлиемаго для дѣйствія вводимаго настоящимъ положеніемъ тарифа страховыхъ премій, представить соображенія о степени возможности окончательной децентрализаціи страховаго дѣла по губерніямъ царства польскаго. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, на журналѣ комитета, 20-го іюля 1870 г., соизволилъ написать собственноручно „Исполнить“, представленный же при журналѣ проектъ положенія о взаимномъ губернскомъ страхованіи строеній отъ огня въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockой, радомской, сувальской и сѣдлецкой удостоенъ въ тотъ же день Высочайшаго утверждения. Означенное положеніе оны, управляющій министерствомъ внутреннихъ дѣлъ, представляетъ въ правительствующій сенатъ для зависящаго распоряженія къ опубликованію во всеобщее свѣдѣніе; и во 2-хъ, самое положеніе. *Приказамъ*: означеннаго положенія, напечатать потребное число экземпляровъ, разослать таковыя, для

U K A Z

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,
z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

W imieniu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat, mając sobie przedstawiony: 1-o, raport zarządzającego ministerstwem spraw wewnętrznych z d. 31 lipca 1870 r. za Nr 7345. następującej osnowy: Po rozpoznaniu przygotowanego w komitecie urządzającym projektu ustawy o wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu od ognia w gubernijach królestwa polskiego i odez w tym przedmiocie ministrów skarbu, dóbr państwa i spraw wewnętrznych, komitet do spraw królestwa polskiego uchwalił: I. Projekt ustawy przedstawić do NAJWYŻSZEGO JEGO CESARSKIEJ MOŚCI zatwierdzenia. II. Pozostawić ministrowi spraw wewnętrznych: a) po zniesieniu się z ministrem skarbu i namiestnikiem w królestwie przedstawić porządkiem przepisany wnioski co do ostatecznego oznaczenia składu osób i wydatków na koszta administracji instytucyj, zarządzających częścią ubezpieczeń w gubernijach królestwa; b) przy wygotowaniu projektu co do ostatecznej reorganizacji zarządu miejskiego w Warszawie, podać wnioski i co do urzędzenia przy tymże zarządzie wzajemnego ubezpieczenia od ognia budowli w Warszawie znajdujących się, i c) z upływem pięcioletniego okresu, na jaki obowiązującą jest przepisana niniejszą ustawą taryfa składek od ubezpieczenia, podać wnioski co do możliwości ostatecznej decentralizacji czynności ubezpieczeń w gubernijach królestwa polskiego. NAJJAŚNIEJSZY PAN, na protokóle posiedzeń komitetu, w d. 20 lipca 1870 r. raczył własnoręcznie napisać „Wykonać“; dołączony zaś do protokołu projekt ustawy o wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu budowli od ognia w gubernijach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokovskiej, plockiej, radomskiej, suwałskiej, i siedleckiej, został w tymże dniu NAJWYŻEJ zatwierdzony. Powyższą uchwałę zarządzający ministerstwem spraw wewnętrznych przedstawia rządzącemu seratowi dla wydania odpowiednich zarządzeń co do podania do wiadomości powszechnej; i 2-do, samą ustawę. *Polecit*: pomienioną ustawę po wydrukowaniu jej w potrzebnej liczbie egzemplarzy, rozesłać dla wiadomości i należytego, w czem kogo dotyczyć może wykonania, JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI namiestnikowi kaukazkiemu, namiestnikowi w królestwie polskiem, ministrom i naczelnie zarządzającym oddzielnemi częściami, jednym przy ukazach,

свѣдѣнія и должнаго, въ чемъ до кого касаться можетъ, исполненія, Его Императорскому Высочеству намѣстнику кавказскому, намѣстнику въ царствѣ польскомъ, министрамъ и главноуправляющимъ отдѣльными частями, однимъ—при указахъ, а другимъ—черезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената при копіяхъ съ опредѣленія сената; равнымъ образомъ послать при указахъ: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, губернаторамъ и губернскимъ правленіямъ губерній: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, плоцкой, радомской, сувалкской и сѣдлецкой; въ свѣтѣйшій же правительствующій синодъ, во все департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщать при свѣдѣніяхъ, въ департаментъ министерства юстиціи—при копіи съ опредѣленія, а для припечатанія въ установленномъ порядкѣ, конторѣ сенатской типографіи передать при извѣстіи.

Августа 18 дня 1870 года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 1 (13) октября 1870 года.

innym —przez odesłanie do akt naczelnego prokuratora I-go departamentu rządzącego senatu z kopiją postanowienia senatu; również przesłać przy ukazach: komitetowi urządzającemu w królestwie polskim, gubernatorom i rządóm gubernijalným gubernij: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokowskiej, płockiej, radomskiej, suwałkskiej i siedleckiej; najświetszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnem ich zebraniu zakommunikować w odpisach, departamentowi ministerstwo sprawiedliwości przy kopji z postanowienia a dla wydrukowania według ustanowionego porządku, przesłać przy odezwie kantorowi drukarni senatu.

Dnia 18 sierpnia 1870 r.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący

w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*.

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński*.

Dzień ogłoszenia, dnia 1 (13) października 1870 r.

Tom LXX.

48.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Въ Ропшѣ, 20 іюля 1870 г.

П О Л О Ж Е Н І Е

о взаимномъ губернскомъ страхованіи строеній отъ огня въ губерніяхъ: варшавской, калишской, кѣлецкой, ломжинской, люблинской, петроковской, пlockой, радомской, сувальской и сѣдлецкой.

ГЛАВА I.

Общія положенія.

1. Взамѣнъ существовавшаго донинѣ въ означенныхъ 10-ти губерніяхъ страхованія строеній отъ огня, устанавливается взаимное губернское страхованіе на нижеслѣдующихъ основаніяхъ.

Примѣчаніе. Городъ Варшава въ отношеніи страхованія недвижимостей, впредь до окончательнаго о семъ постановленія, составляетъ отдѣльный округъ и страхованіе частныхъ и общественныхъ строеній въ семъ городѣ, а равно управление страховыми дѣлами оставляются на основаніяхъ, опредѣленныхъ въ уставѣ 1844 года о страхованіи строеній отъ огня и состоявшихся въ развитіе онаго постановленіяхъ, съ тѣмъ, что магистратъ, завѣдывая дѣлами страхованія, въ случаяхъ, превышающихъ его власть или требующихъ какихъ либо разъясненій или разрѣшеній, входитъ съ представленіями въ министерство внутреннихъ дѣлъ. Присемъ казенныя зданія и другія въ г. Варшавѣ сооруженія, устроенныя на счетъ средствъ государственныхъ, изъемяются нынѣ же изъ страхованія.

2. Взаимному губернскому страхованію строеній отъ огня, по правиламъ настоящаго положенія, подлежатъ обязательно всѣ частныя и общественныя строенія, оцѣненныя не свыше 5,000 рублей.

3. Владѣльцы строеній, оцѣненныхъ на сумму свыше 5,000 рублей, обязаны страховать оныя во взаимномъ губернскомъ стра-

Naoryginale własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Быть по сему“.

W Ropszy, d. 20 lipca 1870 r.

U S T A W A

о взаимномъ губерниалномъ ubezpieczaniu budowli od pożarów w gubernijach: warszawskiej, kaliszskiej, kieleckiej, łomżyńskiej, lubelskiej, petrokovskiej, plockiej, radomskiej, suwalskiej i siedleckiej.

ROZDZIAŁ I.

ZASADY OGÓLNE.

1. W miejsce istniejącego dotychczas w pomienionych 10-ciu gubernijach ubezpieczenia budowli od pożarów, ustanawia się wzajemne gubernijalne ubezpieczenie na następujących zasadach:

Uwaga. Miasto Warszawa pod względem ubezpieczenia nieruchomości, do czasu ostatecznego wyrzeczenia w tej mierze, stanowi oddzielny okręg, a ubezpieczenie budowli prywatnych i instytucyjnych w tem mieście, jak również zarząd interesami ubezpieczeń pozostaje nadal na zasadach, przepisanych ustawą z r. 1844 o ubezpieczeniu budowli od pożarów i postanowieniami, w rozwinięciu jej wydanemi, przy czem magistrat zawiadując interesami ubezpieczeń, w przypadkach atrybucje jego przechodzących, lub wymagających wyjaśnienia albo decyzji, czyni przedstawienia do ministerstwa spraw wewnętrznych. Gmachy rządowe i inne budowle w Warszawie, kosztem skarbu państwa wzniesione, wyłączają się odtąd z pod ubezpieczenia.

2. Wzajemne gubernijalne ubezpieczenie budowli od pożaru, podług przepisów niniejszej ustawy, jest obowiązkiem dla wszystkich zabudowań prywatnych i instytucyjnych, oszacowanych nie wyżej nad rs. 5,000.

3. Właściciele zabudowań, oszacowanych na sumę wyższą od rs. 5,000, obowiązani są ubezpieczać takowe we wzajemnem gubernijal-

хованія на сумму 5,000 0 рублей, а на остальную сумму могут отдавать сія строенія на страхъ въ одно изъ частныхъ русскихъ страховыхъ обществъ. Но при этомъ владѣльцамъ строеній, оцѣненныхъ отъ 5,000 до 10,000 рублей, предоставляется, буде пожелаютъ, страховать ихъ вполнѣ во взаимномъ губернскомъ страхованіи, на основаніи статьи 6.

4. Казенная зданія и другія сооружеія, устроенныя на счетъ средствъ государственныхъ, не подлежатъ страхованію.

5. Постройки, возведенныя на казенныхъ земляхъ, отдаваемыхъ въ аренду, должны быть обязательно застрахованы содержащими ихъ лицами въ полной стоимости: оцѣненные до 10,000 р. включительно во взаимномъ губернскомъ страхованіи, а свыше этой суммы—въ одномъ изъ частныхъ русскихъ страховыхъ обществъ.

6. Означенныя въ статьяхъ 2 и 3 строенія прививаются во взаимное губернское страхованіе по особой оцѣнкѣ въ полной и не ниже $\frac{3}{4}$ ихъ стоимости.

7. Строенія, застрахованныя ниже дѣйствительной ихъ стоимости, дозволяется отдавать на дополнительный страхъ въ частныя страховыя общества, но съ тѣмъ чтобы общая страховая сумма не превышала исчисленной по оцѣнкѣ стоимости строеній.

Примѣчаніе. Въ случаѣ, если частное страховое общество признаетъ возможнымъ принять застрахованное въ губернскомъ взаимномъ страхованіи строеніе къ дополнительному застрахованію по оцѣнкѣ высшей противъ произведенной по правиламъ настоящаго положенія, то возвышеніе оцѣнки допускается не иначе, какъ по соглашенію съ правительственнымъ страховымъ учрежденіемъ.

8. Взаимное губернское страхованіе обезпечиваетъ владѣльцу застрахованныхъ строеній вознагражденіе вслѣдствіе убытковъ, какъ причиненныхъ пожаромъ, такъ и послѣдовавшихъ при его тушеніи, а равно убытковъ, причиненныхъ громовыми ударами, хотя бы вслѣдствіе ихъ не произошло пожара. Но убытки, причиненные пожаромъ, произшедшимъ отъ военныхъ дѣйствій, вознагражденію изъ суммъ взаимнаго губернскаго страхованія не подлежатъ. Вознагражденіе не производится также въ томъ случаѣ, когда пожаръ произошелъ отъ умысла страхователя, доказаннаго въ установленномъ порядкѣ.

9. На вознагражденіе пожарныхъ убытковъ, содержаніе управленія и другіе расходы по завѣдыванію дѣлами взаимнаго страхованія, а также на составленіе запаснаго капитала, съ страхователей строеній взимается постоянная премія, установленная тари-

номъ обезпеченію на суммѣ rs. 5,000, а на pozostałą суммѣ подавать je mogą do ubezpieczenia w jednym z russkich prywatnych towarzystw ubezpieczeń. Wszakże właściciele zabudowań, oszacowanych na summę od 5,000 do 10,000 rubli, mogą, według swego życzenia, ubezpieczać je całkowicie we wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu, według zasady art. 6 wskazanej.

4. Gmachы rządowe i inne budowle, kosztem skarbu państwa wzniesione, nie podlegają ubezpieczeniu.

5. Budowle, wzniesione na gruntach rządowych, w dzierżawę wypuszczanych, powinny być obowiązkowo ubezpieczone przez dzierżawców w całkowitej ich wartości: gdy są oszacowane na summę do rs. 10,000 włącznie—we wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu, a wyżej nad tę summę w jednym z russkich prywatnych towarzystw ubezpieczeń.

6. Budowle w art. 2 i 3 wymienione przyjmują się do wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, podług oddzielnego oszacowania, w całkowitej i nie niżej od $\frac{3}{4}$ ich wartości.

7. Budowle ubezpieczone niżej od rzeczywistej ich wartości, dozwala się ubezpieczać dodatkowo w towarzystwach prywatnych ubezpieczeń, tak jednak, aby ogólna summa ubezpieczenia nie przewyższała szacunkowej wartości zabudowań.

Uwaga. W razie, jeżeli towarzystwo prywatne ubezpieczeń uzna za możebne budowle ubezpieczoną we wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu, przyjąć dodatkowo do ubezpieczenia w szacunku wyższym nad ustanowiony podług zasad niniejszej ustawy, to podwyższenie szacunku dozwala się nie inaczej jak za porozumieniem się z instytucją rządową ubezpieczeń.

8. Wzajemne gubernijalne ubezpieczenie zapewnia właścicielowi ubezpieczonych zabudowań wynagrodzenie wszelkich strat, tak zrzędzonych przez pożar, jako i wynikłych przy jego gaszeniu, niemniej strat spowodowanych uderzeniem piorunu, chociażby przytem pożar nie nastąpił. Straty wszakże zrzędzone przez pożar, wynikłe w skutek działań wojennych, niepodlegają wynagrodzeniu z funduszów wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia. Nie wynagradzają się również straty w tym przypadku, gdy pożar zrzędzony został rozmyślnie przez ubezpieczonego i to mu prawnie udowodnionem było.

9. Na wynagrodzenie strat pogorzелowych, kosztów administracji i inne wydatki zarządu interesami wzajemnego ubezpieczenia, udzieł na utworzenie kapitału rezerwowego pobiera się od ubezpieczonych składka, taryfą ustanowioną, a w razie potrzeby i dodatkowa,

фомъ, и въ случаѣ надобности дополнительная, опредѣляемая каждый разъ по мѣрѣ потребности.

10. Независимо отъ вышеозначенныхъ расходовъ, изъ суммъ сего сбора, по усмотрѣнію подлежащихъ учреждений, производится вознагражденіе: а) за доставленіе на мѣсто пожара заливныхъ трубъ въ размѣрѣ отъ 5 до 15 рублей, смотря по тому, откуда и въ какой срокъ была доставлена труба и на сколько она способствовала скорѣйшему прекращенію пожара; б) за поврежденіе трубъ произшедшее при тушеніи огня, по оцѣнкѣ сего поврежденія; в) за особенное отличіе при тушеніи пожаровъ, въ размѣрѣ 20 руб. одному лицу, и г) за поимку или открытіе поджигателей, въ размѣрѣ отъ 75 до 150 рублей.

Примѣчаніе. Обнаруженіе поджигателей, при производствѣ слѣдствій административнымъ или судебнымъ порядкомъ, относится къ прямымъ обязанностямъ слѣдователей, и потому снмъ послѣднимъ права на означенное въ предъидущей статьѣ вознагражденіе не предоставляется.

11. Вниманіе и расходованіе суммъ взаимнаго страхованія строеній отъ огня, а также счетоводство и отчетность по онымъ въ казначейскихъ распорядительныхъ и контрольныхъ учрежденіяхъ подчиняется общимъ правиламъ, установленнымъ на сіи предметы для состоящихъ въ распоряженіи правительственныхъ учреждений специальныхъ средствъ.

12. Общее наблюденіе по дѣламъ губернскаго страхованія сосредоточивается въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ по хозяйственному департаменту.

13. Мѣстное завѣдываніе взаимнымъ страхованіемъ въ предѣлахъ каждой губерніи ввѣряется губернскимъ и уѣзднымъ управленіямъ, при содѣйствіи мѣстныхъ городскихъ и гминныхъ управленій.

14. Въ каждой губерніи изъ среды страхователей избираются въ порядкѣ, установленномъ ст. 75 п. р на три года страховые совѣтники, въ числѣ отъ 4-хъ до 6-ти на каждый уѣздъ, который соотвѣтственно своему пространству и населенности, раздѣляется между ними на участки, полагая по два совѣтника на участокъ.

15. Страховые совѣтники участвуютъ по очереди съ правомъ голоса въ коллегіальныхъ засѣданіяхъ уѣздныхъ управленій по страховымъ дѣламъ; приглашаются, по усмотрѣнію губернаторовъ, для присутствія въ губернскихъ управленіяхъ съ правомъ совѣщательнаго голоса по страховымъ же дѣламъ своего уѣзда и исполняютъ возложенныя на нихъ какъ губернскими, такъ и уѣздными управленіями порученія по дѣламъ того же рода.

въ wysokości за каждымъ разомъ въ мѣру потребности означенной.

10. Независимо отъ выдатковъ powyżej wzmiankowanych, z funduszu składkowego, udzielają się podług uznania właściwych władz, wynagrodzenia: а) за доставленіе сикавекъ на мѣсце погорзели, въ ілоści od 5 до 15 rubli, w miarę tego, z kąd i w jakim czasie sika wka dostarczoną została i o ile takowa przyczyniła się do pędszego ugaszenia pożaru; б) за uszkodzenie sika wek, wynikłe przy gaszeniu ognia, podług oszacowania tegoż uszkodzenia; в) за szczególne odznaczenie się przy gaszeniu pożarów, w ілоści rubli 20 dla jednej osoby; и d) за ujęcie lub wykrycie podpalaczy, w ілоści od 75 do 150 rubli.

Uwaga. Wykrycie podpalaczy przy prowadzeniu śledztw administracyjnych lub sądowych, należy z urzędu do obowiązku urzędników śledztwo prowadzących, i dla tego ci ostatni nie mają prawa do wynagrodzenia, artykułem poprzednim ustanowionego.

11. Pobór i wydatkowanie funduszków wzajemnego ubezpieczenia budowli od pożarów, tudzież prowadzenie rachunków i kontrolli tychże funduszków przez władze kassowe, dysponujące i kontrolujące, podlega ogólnym w tej mierze przepisom, ustanowionym co do funduszków specjalnych, zostających w rozporządzeniu władz rządowych.

12. Ogólny kierunek interesami ubezpieczenia gubernijalnego koncentruje się w ministerstwie spraw wewnętrznych, w departamencie administracyjnym.

13. Miejscowy zarząd wzajemnem ubezpieczeniem w każdej gubernji, porucza się zarządom gubernijalnym i powiatowym, przy współdziałaniu miejscowych zarządów miejskich i gminnych.

14. W każdej gubernji z grona ubezpieczonych wybierają się w porządku, art. 75 p. s przepisany radcy ubezpieczeń na lat trzy, w liczbie od 4 do 6 na każdy powiat, który odpowiednio do swojej rozległości i ludności, dzieli się pomiędzy nich na okręgi, licząc po 2-ch radców na okręg.

15. Radcy ubezpieczeń, uczestniczą kolejno z prawem głosu na posiedzeniach kolegjalnych zarządów powiatowych w interesach ubezpieczeń; wzywani są podług uznania gubernatorów do zasiadania w rządach gubernijalnych z głosem doradczym w interesach ubezpieczeń swego powiatu, i wykonywają poruczone im przez zarządy, tak gubernijalne, jako i powiatowe zlecenia w interesach tegoż rodzaju.

16. Страховые совѣтники пользуются правами и преимуществами общественной службы по назначенію отъ правительства и въ продолженіе занятія сихъ должностей считаются въ VIII-мъ классѣ. Они отправляютъ свои обязанности безвозмездно, по имъ отпускаются изъ суммъ страхового сбора прогонимыя и суточные деньги на общемъ основаніи въ тѣхъ случаяхъ, когда они отправляются для участія въ засѣданіяхъ губернскихъ и уѣздныхъ управленій или командированы по дѣламъ службы внѣ предѣловъ своего участка.

17. Производство дѣлъ по взаимному страхованію строеній отъ огня освобождается отъ употребленія гербовой бумаги. Но изъятіе это не распространяется на лицъ, приобрѣвшихъ страховое вознагражденіе по передаточнымъ актамъ, равно и на самихъ страхователей при подачѣ жалобъ въ высшую инстанцію на рѣшеніе низшей.

ГЛАВА II.

Основные правила для страхованія строеній отъ огня.

1. Порядокъ страхованія.

18. О всякомъ вновь возведенномъ частномъ и общественномъ строеніи, немедленно и не долѣе 3-хъ мѣсяцевъ со дня окончанія постройки, должно быть заявлено мѣстному уѣздному управленію для застрахованія. За неисполненіе сего въ означенный срокъ, владѣльцы таковыхъ строеній подвергаются взысканію въ пользу суммъ взаимнаго губернскаго страхованія; за все время просрочки, двойной преміи съ суммы, въ какой вновь возведенное строеніе должно быть принято на страхъ.

19. Въ означенной предъидущей статьѣю трехмѣсячный срокъ должно быть также предъявлено къ перестрахованію всякое застрахованное строеніе, въ коемъ сдѣланы измѣненія, или увеличившія степень опасности отъ огня, или уменьшившія стоимость его по крайней мѣрѣ на 20% противъ суммы обезпеченной взаимнымъ губернскимъ страхованіемъ, а также и частнымъ обществомъ, если тоже строеніе застраховано и въ семь послѣднемъ. За несоблюденіе сего правила страхователи подвергаются взысканію: въ первомъ случаѣ, въ двойномъ количествѣ той прибавки, которая слѣдовала бы отъ увеличенной опасности отъ огня, считая со времени истеченія 3-хъ мѣсячнаго срока; во второмъ же случаѣ, двухгодовой преміи, опредѣленной первоначальнымъ застрахованіемъ въ мѣстномъ учрежденіи взаимнаго страхованія.

16. Radcy ubezpieczeń korzystają z praw i prerogatyw służby obywatelskiej z nominacji rządu i przez czas pozostawania na tych urzędach zaliczają się do klasy VIII-ej urzędów. Obowiązki swoje spełniają bezpłatnie, lecz pobierają z funduszków ubezpieczeń djety i koszta podróży podług ogólnych zasad, w tym razie, gdy przybywają, na posiedzenia zarządów gubernijalnych i powiatowych, lub gdy są delegowani w interesach służbowych po za obręb swojego okręgu.

17. Czynności, dotyczące wzajemnego ubezpieczenia budowli od pożarów, wolne są od użycia papieru stemplowego. Zwolnienie to wszakże nie rozciąga się do nabywców przez cessje wynagrodzeń assekuracyjnych, jak również i do samych ubezpieczonych, przy podawaniu przez nich skarg do wyższej instancji na decyzję władzy niższej.

ROZDZIAŁ II.

PRZEPISY ZASADNICZE O UBEZPIECZENIU BUDOWLI OD POŻARÓW.

1. O sposobie ubezpieczenia.

18. Wszelka nowo wystawiona budowla prywatna lub iasty-tutowa, powinna być niezwłocznie, a najdalej w ciągu 3-ch miesięcy po jej wykończeniu, podaną miejscowemu zarządowi powiatowemu do ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego w terminie pomienionym, właściciele budowli pociągnięci będą do opłaty na rzecz funduszków wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, za cały czas opóźnienia, podwójnej składki od summy, na jaką nowo wzniesiona budowla powinna być przyjęta do ubezpieczenia.

19. W oznaczonym poprzednim artykułem terminie trzechmiesięcznym, powinna być także podaną na nowo do ubezpieczenia każda budowla ubezpieczona, w której dopełnione zostały zmiany, zwiększające stopień niebezpieczeństwa od ognia albo też zmniejszające jej wartość przynajmniej o 20%, od summy, na jaką była przyjęta do wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, oraz w towarzystwie prywatnem, jeżeli budowla i w tem ostatniem jest ubezpieczoną. Za niezachowanie tego przepisu, ubezpieczeni ulegną karze pieniężnej, wyrównywującej: w pierwszym przypadku - dwa razy wziętej podwyżce składki, przypadającej w stosunku zwiększonego stopnia niebezpieczeństwa od ognia, licząc od czasu upływu trzechmiesięcznego terminu; w drugim przypadku - składce dwuletniej, ustanowionej od pierwotnego ubezpieczenia w miejscowej instytucji wzajemnego ubezpieczenia.

20. Владѣлецъ, застраховавшій дополнительно свои строенія на основаніи статьи 7-й сего положенія, въ частномъ страховомъ обществѣ, обязанъ, немедленно по заключеніи страхованія и не далѣе какъ въ двухнедѣльный срокъ, увѣдомить о томъ мѣстное увѣдное управленіе, съ представленіемъ выданнаго обществомъ страхово-ваго полиса.

21. При первоначальномъ страхованіи строеній составляет-ся на счетъ страхователя, по формамъ установленнымъ особою ин-струкціею: оцѣнка, планъ или чертежъ (сдѣланный отъ руки) и о-пись каждому представляемому къ страхованію строенію и кромѣ того общая вѣдомость всѣмъ строеніямъ, составляющимъ одну об-щую недвижимость.

22. При всякомъ дополнительномъ страхованіи, или же частномъ измѣненіи прежде утвержденаго застрахованія, кромѣ оцѣнки, плана или чертежа и описи, должна быть представляема также общая страховая вѣдомость съ показаніемъ въ ней, какъ вновь возведенныхъ или измѣнившихся, такъ и остающихся безъ измѣненія строеній, составляющихъ одну недвижимость.

Примѣчаніе. Общую недвижимость, подлежащую обя-зательно взаимному губернскому страхованію до опредѣлен-наго снмъ положеніемъ размѣра, считается:

1) въ городахъ и посадахъ: жилой домъ со всѣми хозяй-ственными надворными при немъ постройками и вообще всякаго ро-да отдѣльные зданія, кои вмѣстѣ съ принадлежащими къ нимъ по-стройками, составляющими одну собственность, обозначены однимъ ипотечнымъ или полицейскимъ номеромъ;

2) въ селеніяхъ: а) всѣ строенія, составляющія одну кре-стьянскую, колонистскую и т. п. усадьбу; б) господскій домъ со всѣ-ми хозяйственными или такъ называемыми фольварочными строе-ніями въ одномъ селеніи или фольваркѣ; в) всякаго рода фабрич-ныя, заводскія и вообще промышленныя зданія, вмѣстѣ съ прина-длежащими къ нимъ жилыми домами, какъ-то: винокурни, пивовар-ни, мельницы, кузницы, разныя фабрики и заводы, заѣзжіе дома и т. п.; г) всякаго рода отдѣльныя отъ частныхъ общественныя зданія въ селеніи.

23. Страховая оцѣнка строеній производится по дѣйстви-тельной ихъ стоимости, сообразно существующимъ мѣстнымъ цѣ-намъ на строительные матеріалы и на работу; при чемъ каждое строеніе, каждый корпусъ дома или флигеля оцѣниваются особо. Выгодное мѣстоположеніе строенія при оцѣнкѣ въ расчетъ не при-нимается.

20. Właściciel zabezpieczywszy budowle swoje dodatkowo na zasadzie art. 7-go niniejszej ustawy, w towarzystwie prywatnem u-bezpieczeń, obowiązany jest, niezwłocznie i niepóźniej jak w dwa ty-godnie po zawarciu ubezpieczenia, zawiadomić o tem miejscowy zarząd powiatowy, przy złożeniu otrzymanego od tegoż towarzystwa świadectwa ubezpieczenia (polisy).

21. Przy podaniu do ubezpieczenia budowli, sporządzone być winny kosztem ubezpieczonego, podług wzorów oddzielną instrukcją przepisanych: oszacowanie, plan czyli rysunek (odręczny) i opis każ-dej podawanej do ubezpieczenia budowli, oraz wykaz ogólny wszyst-kich budowli, stanowiących całą possessję.

22. Przy każdym ubezpieczeniu dodatkowem lub szczegóło-wej zmianie ubezpieczenia poprzednio zatwierdzonego, oprócz osza-cowania, planu czyli rysunku i opisu budowli, powinien być złożony także ogólny wykaz ubezpieczenia, z wyszczególnieniem w nim, tak nowo wzniesionej lub przeistoczonych, jako i pozostałych bez zmiany budowli, stanowiących całą possessję.

Uwaga. Za całą possessję, podlegającą obowiązkowo wzajem-nemu gubernijalnemu ubezpieczeniu, do oznaczonej niniejszą ustawą wysokości, uważa się:

1) w miastach i osadach: dom mieszkalny ze wszystkimi za-budowaniami gospodarskimi i w ogóle wszelkiego rodzaju budowle oddzielne, które razem z należącemi do nich budynkami, stanowiącemi jedną własność, oznaczone są jednym numerem hipotecznym albo policyjnym;

2) we wsiach: a) wszystkie budowle, stanowiące jedną osadę włościańską, kolonię i t. p.; b) dwór ze wszystkimi budynkami go-spodarskimi, czyli tak zwanemi folwarcznemi, w jednej wsi lub fol-warku; c) wszelkiego rodzaju fabryki, zakłady i w ogólności zabudo-wania przemysłowe, wraz z należącemi do nich domami mieszkalnemi, jako to: gorzelnie, browary, młyny, kuźnie, różne fabryki i zakłady, domy zajezdne i t. p.; d) wszelkiego rodzaju budowle instytucyjne oddzielne od budowli prywatnych po wsiach.

23. Oszacowanie budowli do ubezpieczenia dopełnia się po-dług rzeczywistej ich wartości, odpowiednio do miejscowej ceny ma-terjałów budowlanych i robotnika, przyczem każda budowla, każdy korpus domu, albo oficyna szacowane są oddzielnie. Korzystne po-łożenie budowli nie może być mianem na względzie przy oszacowaniu.

Примѣчаніе. Всякаго рода машины, ремесленные станки и т. п. снаряды находящіеся въ страхуемомъ зданіи, только въ такомъ случаѣ принимаются къ страхованію и вносятся въ страховую оцѣнку, когда они, по дѣйствующимъ гражданскимъ законамъ, считаются недвижимостію.

24. Каждое строеніе, стоимостью до 1,000 рублей включительно, принимается во взаимное губернское страхованіе по общей, а болѣе цѣнныя строенія по подробной оцѣнкѣ.

25. При составленіи общей оцѣнки принимаются въ расчетъ лишь главныя составныя части зданія, какъ то: крыша съ стропилами и подрѣшетниками, стѣны съ дверями и окнами, потолокъ съ балками и полъ. Въ подробной же оцѣнкѣ, стоимость каждой части зданія опредѣляется по правиламъ строительнаго искусства.

26. Общая страховая оцѣнка можетъ быть произведена самымъ владельцемъ строенія или мѣстнымъ президентомъ или бургомистромъ города, либо гминнымъ войтомъ съ тремя добросовѣстными, или наконецъ техникомъ; подробная же страховая оцѣнка должна быть производима исключительно техниками, состоящими на службѣ, или частными, практикующими съ разрѣшенія начальства.

Примѣчаніе. Размѣръ вознагражденія техниковъ и другихъ лицъ за составленіе страховой оцѣнки, опредѣляется особою инструкціею, утверждаемою министерствомъ внутреннихъ дѣлъ. Таковое вознагражденіе относится на счетъ страхователя.

27. Въ тѣхъ случаяхъ, когда общая страховая оцѣнка составляется самымъ владельцемъ недвижимости, оцѣнка эта должна быть засвидѣтельствована мѣстнымъ городскимъ или гминнымъ управленіемъ, какъ въ отношеніи стоимости недвижимости, такъ и въ отношеніи соответствія описи составнымъ частямъ строенія; при составленіи же вышеуказаннымъ порядкомъ подробныхъ оцѣнокъ, мѣстное городское или гминное управленіе свидѣтельствуесть правильность показанныхъ въ описяхъ цѣнъ на строительные матеріалы и наемъ рабочихъ.

28. Если бы оказалось, что въ страховой оцѣнкѣ стоимость строенія умышленно показана выше дѣйствительной или строеніе неадекватно отнесено къ низшему классу, или къ меньшей степени опасности отъ огня, то виновные въ этомъ, то есть страхователь и лица, составлявшія и скрѣпившія оцѣнку, предаются суду. Если же въ оцѣнку вкрались какія либо неправильности, не мо-

Увага. Wszelkiego rodzaju maszyny, warsztaty rzemieślnicze i t. p. przyrządy znajdujące się w podawanej do ubezpieczenia budowli, w takim tylko razie przyjmują się do ubezpieczenia i wchodzi do oszacowania, jeżeli podług obowiązującego prawa cywilnego, uważane są za nieruchomości.

24. Każda budowla, wartości do rubli 1,000 włącznie, przyjmuje się do wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia podług ogólnego oszacowania, budowle zaś wyższej wartości, przyjmują się podług szczegółowego oszacowania.

25. Przy ogólnym oszacowaniu, obliczają się jedynie główne części składowe budowli, jako to: dach z więzaniem i połączeniem ścian z drzwiami i oknami, pułap z belkami i podłoga. W szczegółowym zaś oszacowaniu, wartość każdej części budowli oblicza się podług zasad sztuki budowniczey.

26. Ogólne oszacowanie do ubezpieczenia może być sporządzone przez samego właściciela budowli albo przez miejscowego prezydenta, lub burmistrza miasta, bądź też przez wójta gminy, z przybraniem trzech biegłych, albo wreszcie przez technika; szczegółowe zaś oszacowanie powinno być sporządzane wyłącznie przez techników, zostających w służbie rządowej lub wolno praktykujących z upoważnienia rządu.

Uwaga. Wysokość wynagrodzenia dla techników i innych osób za sporządzenie oszacowań do ubezpieczenia, oznacza oddzielna instrukcja, zatwierdzona przez ministerstwo spraw wewnętrznych. Wynagrodzenie to ponosi ubezpieczony.

27. Jeżeli oszacowanie ogólne do ubezpieczenia sporządza sam właściciel nieruchomości, to takowe powinno być poświadczone przez miejscowy zarząd miejski albo gminny, tak pod względem wartości budowli, jako i co do tego, czy opis budowli odpowiada składowym jej częściom; przy sporządzeniu zaś szczegółowych oszacowań w sposób powyżej wskazany, miejscowy zarząd miejski lub gminny, poświadcza tylko rzetelność podanych w opisie cen materiałów budowlanych i najmu robotników.

28. Gdyby się okazało, że w oszacowaniu do ubezpieczenia podaną została rozmyślnie wyższa wartość budowli nad rzeczywistą, albo też że budowlę niewłaściwie zakwalifikowano do klasy niższej lub do niższego stopnia niebezpieczeństwa od ognia, w takim razie winni, t. j. ubezpieczony, oraz osoby sporządzające i poświadczające oszacowanie, pociągają się do sądowej odpowiedzialności. Jeżeliby

гуція вміть послѣдствіємъ ущербъ для страхового учрежденія уменьшеніемъ преміи или увеличеніемъ размѣра страхового вознагражденія, то такія неправильности оставляются безъ послѣдствій, при чемъ однако виновныя въ нихъ должностныя лица могутъ, по усмотрѣнію начальства, быть подвергнуты административному взысканію. Однако означенныя ошибки ни въ какомъ случаѣ не могутъ служить въ пользу страхователя ни при раскладкѣ страховой преміи, ни при выдачѣ страхового вознагражденія въ случаѣ пожара въ строеніи застрахованномъ по неправильной оцѣнкѣ.

29. Объявленіе о страхованіи вмѣстѣ съ означенными въ статьяхъ 21 и 22-й документами представляется страхователемъ въ трехъ экземплярахъ въ подлежащее уѣздное управленіе, коимъ и выдается немедленно и не позже какъ въ теченіи 24-хъ часовъ шнуровая квитанція въ приватив сихъ документовъ. Но выдача шнуровыхъ квитанцій приостанавливается, если представленныя документа окажутся неполными или неправильно составленными; въ сихъ случаяхъ документа возвращаются предъявителю въ вышеозначенный срокъ, съ объясненіемъ о причинѣ непріянія ихъ.

30. Страхуваніе починається съ 12-ти часовъ утра слѣдующаго дня послѣ выдачи шнуровой квитанціи.

2. Классификація строеній.

31. Принимаемыя на страхъ строенія въ отношеніи риска, какой они представляютъ для страхового учрежденія по своему назначенію, раздѣляются на четыре разряда:

I-й разрядъ. Обыкновенныя жилыя сельскіе дома и хозяйственныя при нихъ постройки, принадлежащія сельскимъ обществамъ и частнымъ лицамъ, входящимъ въ составъ сихъ же обществъ и расположенныя отдѣльно (колоніально).

II-й разрядъ. Такія же какъ и въ первомъ разрядѣ, общественныя и частныя сельскія строенія, расположенныя не колоніально.

III-й разрядъ. Всѣ прочіе обыкновенныя жилыя дома и хозяйственныя при нихъ постройки въ городахъ, посадахъ и селеніяхъ.

IV-й разрядъ. Всякаго рода фабричныя, заводскія и вообще промышленныя строенія въ городахъ, посадахъ и селеніяхъ.

32. По отношенію строительныхъ матеріаловъ, всякаго рода зданія раздѣляются на три класса:

I-й классъ. Зданія желѣзныя, каменныя или кирпичныя,

заś de oszacowania wcisnęła się jaka niedokładność, niepociągająca za sobą szkody dla instytucji ubezpieczeń przez zmniejszenie składki lub przez powiększenie wysokości wynagrodzenia, to niedokładność podobna pozostawia się bez dochodzenia, lecz winni dopuszczenia niedokładności urzędnicy, mogą być, w miarę uznania władzy, pociągnięci do kary administracyjnej. Wszelako z pomyłek rzeczonych, ubezpieczony w żadnym razie nie może korzystać, ani przy opłacie składki ogniowej, ani też przy pozyskaniu wynagrodzenia w razie porzeleni budowli ubezpieczonej podług niedokładnego oszacowania.

29. Deklaracja przystąpienia do ubezpieczenia wraz z dowodami, wart. 21 i 22 wymienionemi, złożoną być powinna przez ubezpieczonego w trzech egzemplarzach właściwemu zarządowi powiatowemu, który niezwłocznie a najdalej w ciągu 24 godzin wydaje kwit sznurowy na odbiór tych dowodów. Wydanie wszakże kwitów sznurowych wstrzymuje się, jeżeli złożone dowody okażą się niekompletnymi lub nieformalnie sporządzonymi; w takim razie dowody zwracane będą składającemu takowe w terminie wyżej oznaczonym, z objaśnieniem powodów nie przyjęcia.

30. Ubezpieczenie rozpoczyna się od godziny 12-ej w południe następnego dnia po wydaniu kwitu sznurowego.

2. Klassyfikacja budowli.

31. Przyjmowane do ubezpieczenia budowle ze względu na ryzyko, jakie przedstawiają dla instytucji ubezpieczenia z powodu swego przeznaczenia, dzielą się na 4 oddziały:

Oddział I. Domy zwyczajne mieszkalne wiejskie, łącznie z zabudowaniami gospodarskimi, należące do gromad wiejskich i osób prywatnych, wchodzących w skład tychże gromad i położone osobno (kolonijalnie).

Oddział II. Takież same jak w oddziale pierwszym budowle gromadzkie i prywatne wiejskie, położone nie kolonijalnie.

Oddział III. Wszystkie inne domy zwyczajne mieszkalne i gospodarskie przy nich zabudowania w miastach, osadach i wsiach.

Oddział IV. Wszelkiego rodzaju fabryki, zakłady i w ogólności zabudowania przemysłowe w miastach, osadach i wsiach.

32. Budowlę wszelkiego rodzaju, ze względu na materiały do budowy ich użyte, dzielą się na trzy klasy:

Klasa I. Budowle z żelaza, kamienia lub cegły, pokryte ma-

ся веществъ, а равно всѣ фабрики и заводы, дѣйствующіе съ помощью паровыхъ машинъ.

35. Одно строеніе, соединяющееся посредствомъ отверстія или общей деревянной стѣны съ другимъ строеніемъ, принадлежащимъ къ высшему классу или къ высшей степени опасности отъ огня, зачисляется въ тотъ же высшій классъ и степень опасности.

36. Строенія разныхъ классовъ и разной степени опасности отъ огня, хотя и прилегающія одно къ другому, но раздѣленные между собою брандмауромъ, безъ всякихъ въ ономъ отверстій, а равно части одного зданія, такимъ же образомъ раздѣленны, принимаются на страхъ за отдѣльныя строенія по соответственному для каждаго изъ нихъ классу и степени опасности отъ огня.

37. Строеніе, возведенное подъ одною крышею и состоящее изъ частей разнаго назначенія, не раздѣленныхъ между собою брандмауромъ, принимается на страхъ по одной общей для всѣхъ частей оцѣнкѣ, съ причисленіемъ къ той высшей степени опасности отъ огня, къ какой принадлежитъ одна изъ составныхъ частей сего строенія.

38. Обыкновенные жилые дома и хозяйственныя при нихъ постройки, отнесенныя къ первымъ тремъ разрядамъ, если бы помѣщались въ нихъ склады: смолы, дегтя, терпентана, растительнаго масла, нефти, спирта и т. п. веществъ въ количествѣ не менѣе 10-ти ведеръ, а также и торговые и фабричные склады: сѣры, селитры, угли, торфа, хлопчатой бумаги, льна, пеньки, свѣчей, сала и другихъ тому подобныхъ легковоспламеняющихся предметовъ, причисляются къ IV разряду и къ 3-й степени опасности отъ огня.

3. Страховая премія.

39. Страховая премія взимаются ежегодно въ соразмѣрности принятой на страхъ суммы и сообразно установленнымъ предъидущими статьями (31—38) разрядамъ, классамъ и степенямъ опасности отъ огня по нижеслѣдующему тарифу:

а) Съ строеній первыхъ трехъ разрядовъ:

Р А З Р Я Д Ы.	К л а с с ы.		
	I.	II.	III.
I	0,10%	0,25%	0,40%
II	0,15%	0,35%	0,60%
III	0,25%	0,60%	1%

всѣхъ фабрики и заводы, дѣйствующія за помощью машинъ паровыхъ.

35. Jedna budowla, łącząca się za pomocą otworu albo wspólnej ściany drewnianej z inną budowlą, należącą do wyższej klasy, albo do wyższego stopnia niebezpieczeństwa od ognia, zalicza się do tejże wyższej klasy i stopnia niebezpieczeństwa.

36. Budowle różnych klas i różnego stopnia niebezpieczeństwa od ognia, chociażby stykające się z sobą, lecz rozdzielone brandmurem bez żadnych w nim otworów, jak również części jednej budowli w tenże sposób rozdzielone, przyjmują się do ubezpieczenia jako budowle oddzielne, odpowiednio do ich klasy i stopnia niebezpieczeństwa.

37. Budowla, wzniesiona pod jednym dachem i składająca się z części różnego przeznaczenia, nie rozdzielonych pomiędzy sobą brandmurem, przyjmuje się do ubezpieczenia podług jednego ogólnego dla wszystkich części szacunku, z zaliczeniem jej do najwyższego stopnia niebezpieczeństwa od ognia, do jakiego należy jedna ze składowych części tejże budowli.

38. Domy zwyczajne mieszkalne i zabudowania gospodarskie przy nich, należące do pierwszych trzech oddziałów, jeżeliby w nich pomieszczone były склады: smoly, dziegiu, terpentyny, oleju, nafty, spirytusu i t. p. przedmiotów, w ilości nie mniej jak 10 wiader, tudzież склады handlowe i fabryczne: siarki, saletry, węgla, torfu, bawełny, lnu, konopi, świec, łożu i innych tym podobnych łatwo zapalnych przedmiotów, zaliczają się do oddziału IV-go i do 3-go stopnia niebezpieczeństwa od ognia.

3. Składka od ubezpieczenia.

39. Składka pobierana będzie corocznie w stosunku summy do ubezpieczenia przyjętej i stosownie do oznaczonych artykułami 31—38 oddziałów, klas i stopni niebezpieczeństwa od ognia, podług następującej taryfy:

a) OD ZABUDOWAŃ PIERWSZYCH TRZECH ODDZIAŁÓW

O D D Z I A Ł Y.	K l a s s y.		
	I.	II.	III.
I	0,10%	0,25%	0,40%
II	0,15%	0,35%	0,60%
III	0,25%	0,60%	1%

б) СЪ СТРОЕНИЙ ЧЕТВЕРТАГО РАЗРЯДА:

К Л А С С Ы.	Степени опасности отъ огня.		
	I.	II.	III.
I	0,30%	0,45%	0,60%
II	0,75%	1,10%	1,50%
III	1,20%	1,80%	2,50%

40. Определенный статьею 39 тарифъ считается обязательнымъ по конецъ 1875 года. По истеченіи этого срока и чрезъ каждая за тѣмъ десять лѣтъ производится пересмотръ означеннаго тарифа и устанавливается новый тарифъ на основаніи оказавшихся въ каждой губерніи за истекшее время результатовъ въ доходахъ и расходахъ по каждому разряду, классу и степени опасности отъ огня строеній.

41. Если бы вслѣдствіе чрезвычайныхъ пожаровъ расходы по страхованію не покрывались текущимъ доходомъ отъ взимаемой по тарифу постоянной премии, то на пополненіе сихъ расходовъ устанавливается министерствомъ внутреннихъ дѣлъ дополнительный сборъ. При семъ министерству внутреннихъ дѣлъ предоставляется, вмѣстѣ съ установленіемъ означеннаго сбора, разрѣшать и заимообразный отпускъ суммы изъ запаснаго капитала для немедленнаго вознагражденія домовладѣльцевъ, съ пополненіемъ этого отпуска изъ дополнительнаго сбора.

42. Дополнительный сборъ опредѣляется: а) отдѣльно по каждой губерніи, и б) по всѣмъ 10-ти губерніямъ.

43. Отдѣльный по губерніи дополнительный сборъ назначается по представленію губернскаго управленія, въ томъ случаѣ, когда на пополненіе пожарныхъ убытковъ постоянный сборъ окажется недостаточнымъ; но сей дополнительный сборъ ни въ какомъ случаѣ не долженъ превышать 25% съ опредѣленнаго тарифомъ постоянного сбора. Если же дополнительный сборъ въ означенномъ размѣрѣ окажется недостаточнымъ на покрытіе всѣхъ пожарныхъ убытковъ, то недостающее количество покрывается изъ запаснаго капитала.

44. Общинъ по всѣмъ 10-ти губерніямъ дополнительный сборъ назначается, по распоряженію министерства внутреннихъ дѣлъ, тогда, когда половина запаснаго капитала израсходуется на выдачу согласно предыдущей статьѣ. Размѣръ сего общаго до-

б) OD ZABUDOWAŃ ODDZIAŁU CZWARTEGO.

K L A S S Y.	Stopień niebezpieczeństwa od ognia.		
	I.	II.	III.
I	0,30%	0,45%	0,60%
II	0,75%	1,10%	1,50%
III	1,20%	1,80%	2,50%

40. Ustanowiona art. 39-m taryfa, obowiązywać będzie do końca 1875 r. Po upływie tego czasu i następnie co każde lat 10 będzie dopełnianą rewizja pomienionej taryfy i ustanowioną nową taryfą na zasadzie osiągniętych za czas upłyniony w każdej gubernji rezultatów z dochodów i wydatków w każdym oddziale, klasie i stopniu niebezpieczeństwa budowli od ognia.

41. Jeżeliby w skutek nadzwyczajnych pożarów wydatki na ubezpieczenie przewyższały dochód bieżący z pobieranych według taryfy składek stałych, to na pokrycie tychże wydatków ustanowioną będzie przez ministerstwo spraw wewnętrznych składka dodatkowa. Obok tego, ministerstwo spraw wewnętrznych ustanawiając składkę dodatkową, upoważnić może także użycie sposobem zaliczenia z kapitału rezerwowego, potrzebnej summy na niezwłoczne wynagrodzenie uszkodzowanych właścicieli budowli, z warunkiem pokrycia takowego zaliczenia z dochodu, osiągniętego ze składki dodatkowej.

42. Składka dodatkowa ustanawia się: а) oddzielnie w każdej gubernji, i b) na wszystkie 10 gubernij.

43. Składka dodatkowa oddzielna w gubernji ustanawia się na przedstawienie rządu gubernijalnego w takim razie, gdy składka stała okaże się nie wystarczającą na pokrycie strat pogorzeliowych, w żadnym jednak razie, taż składka dodatkowa nie powinna w ciągu jednego roku przewyższać 25% składki stałej, taryfą oznaczonej. Jeżeli zaś składka dodatkowa w tej wysokości okaże się jeszcze niedostateczną na zaspokojenie wszystkich strat pogorzeliowych, wówczas brakująca ilość pokrytą zostanie z kapitału rezerwowego.

44. Ogólną na wszystkie 10 gubernij składkę dodatkową назначает ministerstwo spraw wewnętrznych wówczas, gdy połowa kapitału rezerwowego użyta zostanie na wydatki, stosownie do artykułu poprzedzającego. Stopa ogólna składki dodatkowej nie powinna prze-

полнительного сбора не должен превышать в один год 25% сь определенной тарифомъ постоянной преміи; взиманіе этого сбора можетъ продолжаться в теченіи нѣсколькихъ лѣтъ сряду, впрелд до пополненія нормальнаго размѣра запаснаго капитала.

45. Страховныя преміи взимаются по особымъ раскладкамъ на страхователей, полностью за весь годъ, въ слѣдующіе сроки: постоянныя въ апрѣлѣ, а дополнительныя въ октябрѣ мѣсяцѣ. По истеченіи свѣх сроковъ, т. е. съ 1-го мая и 1-го ноября, невнесенныя въ подлежащее казначейство преміи взыскиваются порядкомъ, установленнымъ правиломъ о взысканіи казенныхъ недоимокъ.

46. Какъ при первоначальномъ страхованіи вновь возведеннаго строенія, такъ и при дополнительномъ страхованіи, по случаю возвышенія стоимости или увеличенія опасности строенія уже застрахованнаго, страхователь обязанъ, не смотря на время года, въ которое совершается то или другое застрахованіе, внести причитающійся страховой платежъ полностью за весь тотъ годъ, въ которомъ онъ подалъ заявленіе. Но если застрахованіе понижается или уменьшается степенью опасности зданія, то страховой платежъ уменьшается только на слѣдующій годъ.

47. Равнымъ образомъ строенія, совершенно истребленныя пожаромъ или уничтоженныя вслѣдствіе сломки и подлежащія восстановленію по статьѣ 70, освобождаются отъ дальнѣйшаго взноса страховыхъ премій только на слѣдующій годъ послѣ уничтоженія ихъ. Частное же поврежденіе строеній можетъ имѣть вліяніе на измѣненіе размѣра преміи только на слѣдующій годъ послѣ перестрахованія строенія согласно ст. 19-й сего положенія.

4. Запасный капиталъ.

48. Суммы взаимнаго губернскаго страхованія, остающіяся по истеченіи каждаго года за покрытіемъ всѣхъ упадающихъ на нихъ расходовъ обращаются въ запасный для 10-ти губерній капиталъ, состоящій въ распоряженія министерства внутреннихъ дѣлъ.

Примѣчаніе. На основаніи Высочайше утвержденного 25-го сентября 1869 года положенія комитета по дѣламъ царства польскаго объ взятіи необязательныхъ страхованій въ царствѣ изъ завѣдыванія правительства, въ запасный капиталъ взаимнаго губернскаго страхованія строеній отъ огня, поступаютъ также всѣ могущіе оказаться остатки изъ суммъ необязательныхъ страхованій по окончательномъ изъятіи оныхъ изъ завѣдыванія правительства и удовлетворенія всѣхъ обязательствъ его по сего рода страхованіямъ.

выѣшать в одномъ году 25% означенной тарифа складки стаей; побѣт складки трава можа ла килка з рѣду, аз до дождиа капала резервового до нормальной высокости онего.

45. Складка побierana бѣдзие од ubezpieczonych podług oddzielnych rozpisów, od razu za cały rok, w następujących terminach: stała w miesiącu kwietniu, a dodatkowa w październiku. Po upływie tych terminów, t. j. od 1 maja i 1 listopada, nie wniesione do właściwych kass składki, ściągane będą porządkiem, ustanowionym przepisami o egzekucji zaległości skarbowych.

46. Tak przy pierwotnem ubezpieczeniu nowo wystawionej budowli, jako też i przy dodatkowem ubezpieczeniu, z powodu podwyższenia wartości albo zwiększenia się stopnia niebezpieczeństwa od ognia już ubezpieczonej budowli, ubezpieczony, bez względu na czas, w jakim w ciągu roku przystępuje do ubezpieczenia, obowiązany jest uiścić należną od niego składkę za cały ten rok, w którym подаł deklarację. Jeżeli zaś następuje obniżenie ubezpieczenia w skutek zmniejszenia się wartości lub stopnia niebezpieczeństwa budowli, to składka zmniejsza się dopiero na rok następny.

47. Podobnież budowle, zupełnie przez pożar zniszczone albo ubyłе w skutek rozebrania i mające być odbudowanemi w myśl art. 70, wolne są od dalszej opłaty składki dopiero na rok następujący po ich ubyciu. Uszkodzenie zaś budowli częściowe, może mieć wpływ na zmianę wysokości składki dopiero na rok następny po przeszacowaniu budowli, stosownie do art. 19 niniejszej ustawy.

4. Kapitał rezerwowy.

48. Fundusze wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, pozostałe z upływem kaźdego roku, po zaspokojeniu wszystkich obciążających je wydatków, obracane są na utworzenie kapitału rezerwowego dla 10-u gubernij, którym rozporządza ministerstwo spraw wewnętrznych.

Uwaga. Na mocy NAJWYŻEJ zatwierdzonej w d. 25 września 1869 roku uchwały komitetu do spraw królestwa polskiego o wyłączeniu ubezpieczeń nieobowiązkowych w królestwie z pod administracji rządu, na rezerwowy kapitał wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia budowli od ognia, przekazane także zostaną wszelkie rezerwy z funduszy ubezpieczeń nieobowiązkowych, pozostałe po ostatecznem wyłączeniu takowych z pod administracji rządu i po zaspokojeniu wszystkich jego zobowiązań co do tychże ubezpieczeń.

49. Нормальный размер запасного капитала взаимного губернского страхования определяется в сумму, равной годовому в 10-ти губерниях расходу по сему страхованию по средней его сложности за последние 5-ть летъ.

Примечаніе. До вступенія первого пятилѣтія, нормальный размеръ запаснаго капитала определяется въ 1,000,000 рублей.

50. Запасный капиталъ служитъ для выдачи пособій въ тѣхъ чрезвычайныхъ случаяхъ, когда въ какой либо губерніи текущіе расходы не покрывались бы доходами какъ отъ постоянного страхового сбора, такъ и отъ губернскаго дополнительнаго сбора, назначеннаго согласно статьи 43.

51. Ассигнованныя изъ запаснаго капитала пособія не возвращаются вовсе, если сумма сихъ пособій по всему краю не превышаетъ половины установленнаго статьею 49-ю нормальнаго размера запаснаго капитала; если же пособія отпущены въ большемъ размѣрѣ, то подлежатъ возвращенію въ запасный капиталъ посредствомъ общаго дополнительнаго сбора (ст. 44).

52. Если пожарные убытки въ городѣ Варшавѣ составятъ въ одинъ годъ сверхъ 150% нормальной преміи, то, въ видѣ дополнительной składки, взимается только 50%, а остальная сумма выдается заимообразно, на изложенныхъ въ предыдущей статьѣ основаніяхъ, изъ запаснаго капитала. Впрочемъ эти пособія въ Варшавѣ изъ запаснаго капитала прекращаются, когда въ общей ихъ сложности они дойдутъ до $\frac{1}{3}$ того количества запаснаго капитала, которое образуется изъ остатковъ отъ необязательныхъ страхованій.

5. Обязанности страхователей въ случаѣ пожара, и мнѣ производителей изслѣдованіе.

53. Въ случаѣ очевидной опасности отъ огня, страхователь обязанъ съ своей стороны употребить все возможное стараніе къ спасенію своего имущества, во время же пожара и по окончаніи онаго заботиться о цѣлости и сохраненіи спасенныхъ частей зданія и матеріаловъ, оставляя ихъ нетронутыми на мѣстѣ до составленія описи и оцѣнки по распоряженію начальства.

54. О происшедшемъ пожарѣ въ застрахованныхъ строеніяхъ владѣлецъ или уполномоченный его обязанъ немедленно и не позже 24 часовъ заявить письменно или словесно мѣстному городскому или гминному начальству и оказать должное содѣйствіе къ приведенію въ извѣстность причины пожара и размѣра причиненнаго имъ убытка.

49. Normalna wysokość kapitału rezerwowego wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia ustania się na sumę, wyrównującą rocznemu wydatkowi w 10-u gubernijach na ubezpieczenia tego rodzaju, wziętemu z średniego przecięcia ostatnich lat 5-u.

Uwaga. Na pierwsze lat pięć normalna wysokość kapitału rezerwowego oznacza się na 1,000,000 rubli.

50. Kapitał rezerwowy służy na zasiłki w tych nadzwyczajnych przypadkach, gdy w którejkolwiek guberniji dochody ze składek tak stałej, jak i dodatkowej gubernijalnej, rozpisanej na zasadzie art 43-go, nie pokrywają wydatków bieżących.

51. Zasiłki, z kapitału rezerwowego wydzielone, nie ulegają wcale zwrotowi, jeżeli summa tychże zasiłków w całym kraju nie przewyższa połowy normalnej wysokości kapitału rezerwowego, art. 49 oznaczonej; jeżeli zaś zasiłki udzielone zostały w większej summie, to powinny być zwrócone do kapitału rezerwowego z ogólnej składki dodatkowej (art. 44).

52. Jeżeli straty pogorzelowo w mieście Warszawie uczynią w jednym roku więcej jak 150% nad składkę normalną, to tytułem składki dodatkowej pobieranem będzie tylko 50%, reszta zaś pokryta zostanie sposobem zaliczenia z kapitału rezerwowego, podług zasad, artykułem poprzednim wskazanych. Wszelako zasiłki takowe dla m. Warszawy z kapitału rezerwowego ustają wówczas, gdy w ogóle uczynią $\frac{1}{3}$ część kapitału rezerwowego, utworzonego z pozostałości funduszków ubezpieczeń nieobowiązkowych.

5. O obowiązkach ubezpieczonych w razie pogorzeli i osób śledztwo prowadzących.

53. W razie widocznego niebezpieczeństwa ognia, ubezpieczony obowiązany jest dołożyć wszelkiego z swej strony starania dla ocalenia swego mienia, w czasie zaś pożaru i po ugaszeniu takowego postarać się o zachowanie w całości uratowanych części budowli i materiałów, pozostawiając je na miejscu nie naruszonymi, aż do czasu sporządzenia opisu i oszacowania z rozporządzenia władzy.

54. O wydarzonej pogorzeli w ubezpieczonych budowliach, właściciel lub jego pełnomocnik obowiązany jest niezwłocznie, a najdalej w ciągu 24-ch godzin donieść piśmiennie albo ustnie miejscowej władzy miejskiej lub wiejskiej i udzielić wszelkich ułatwień do wykrycia przyczyny pożaru i ustanowienia wysokości zrządzonej przezeń szkody.

55. О пожарѣ, причинившемъ убытокъ въ застрахованныхъ строенияхъ, производится на мѣстѣ, по распоряженію подлежащаго учрежденія, завѣдывающаго дѣлами взаимнаго страхования, формальное изслѣдованіе для обнаруженія причины пожара и исчисленія понесенныхъ отъ него убытковъ. Такое изслѣдованіе должно быть назначено немедленно и не позже 15 дней со времени пожара.

Примѣчаніе. Расчетъ пожарнымъ убыткамъ составляется по формѣ, установленной министерствомъ внутреннихъ дѣлъ.

56. Если въ теченіи мѣсяца со дня пожара не будетъ произведено о немъ изслѣдованія, то владѣлецъ сгорѣвшаго строенія обязанъ заявить объ этомъ письменно губернскому правленію по почтѣ или лично, въ какомъ случаѣ въ полученіи заявленія дается росписка. Не исполнившій сего, по истеченіи перваго мѣсяца отъ пожара подвергается денежному штрафу посредствомъ вычета изъ страховаго вознагражденія по 5% за каждый мѣсяць замедленія; по истеченіи же 6-ти мѣсяцевъ лишается, согласно статьѣ 65, права на полученіе вознагражденія.

57. Если бы страхователь, до освидѣтельствованія и оцѣнки спасенныхъ частей строенія и матеріаловъ, скрываетъ, уничтожилъ или продалъ что либо изъ спасеннаго, или же уменьшивъ до пожара какимъ либо образомъ стоимость строенія, утаивъ это при производствѣ оцѣнки пожарнаго убытка, то въ сихъ случаяхъ, изъ причитающагося ему страховаго вознагражденія удерживается, въ видѣ пени, сумма, равняющаяся въ четверо увеличенной стоимости утаенныхъ предметовъ, или той части строенія, устраненіемъ коей до пожара, уменьшена стоимость зданія.

Примѣчаніе. Упомянутая въ настоящей статьѣ цена налагается на страхователя судебнымъ порядкомъ.

58. Составленный на мѣстѣ расчетъ пожарному убытку, страхователь или уполномоченный его долженъ подписать въ доказательство своего согласія на исчисленную въ немъ сумму. Въ случаѣ же несогласія, производимымъ изслѣдованіе составляется о причинахъ спора, противъ оцѣнки убытковъ, протоколъ, къ коему прилагаются и документы, если таковые представлены страхователемъ въ подтвержденіе его претензій. Причемъ производящій изслѣдованіе обязанъ тотчасъ же на мѣстѣ собрать и всѣ надлежащія свѣдѣнія и данныя къ разъясненію заявленной претензій.

6. Вознагражденіе за пожарные убытки.

59. Въ основаніе къ опредѣленію вознагражденія за причиненные пожаромъ убытки принимается утвержденная страховая о-

55. O pogorzeli, zrzadzajacej szkode w budowlach ubezpieczonych, wlasciwa wladza, zawiadujaca interesami wzajemnego ubezpieczenia, zarzadza formalne sledztwo w celu wykrycia przyczyny pozaru i ustanowienia wysokosci poniesionych w skutek tego strat. Sledztwo takowe zarzadzone byc powinno niezwlocznie i nie pozniej jak w dni pietnascie po wydarzonej pogorzeli.

Uwaga. Likwidacja strat pogorzelowych sporzadza sie podlug wzoru, przepisanego przez ministerstwo spraw wewnetrznych.

56. Jezeli w ciagu miesiaca od daty pozaru niebedzie wyprowadzonym sledztwo, wlasciciel pogorzalej budowli obowiazany jest doniesc o tem rzadowi gubernijalnemu przez poczte albo osobiście, i w tym razie, na dowod otrzymania doniesienia, wydaje sie pokwitowanie. Nie dopełniający tego, po uplywie pierwszego miesiaca od pogorzeli ulegnie karze pienieznej przez potrącenie mu z wynagrodzenia po 5% za każdy miesiac opoznienia; po uplywie zaś 6-u miesiacy utraca, stosownie do art. 65-go, prawo do wynagrodzenia.

57. Jezeliby ubezpieczony przed sprawdzeniem i oszacowaniem uratowanych czesci budowli i materialow, ukryl, zniszczyl albo sprzedal cokolwiek badz z przedmiotow uratowanych, albo tez, gdyby zmniejszywszy przed pozarem w jakibadz sposob wartosc budowli, zatail to przy sprawdzeniu oszacowania straty pogorzelowej, w takich razach, z przypadajacego mu wynagrodzenia potraca sie, tytulem kary, summa wyrównywajaca cztery razy wzietej wartosci przedmiotow zatajonych lub tej czesci budowli, przez usuniecie ktorej przed pogorzela, wartosc budowli zmniejszona zostala.

Uwaga. Wzmiankowana w artykule niniejszym kara wymierza sie na ubezpieczonego w drodze sadowej.

58. Sporzadzona na miejscu likwidacje szkod pogorzelowych, ubezpieczony lub jego pełnomocnik obowiazany jest podpisac na dowod zgodzenia sie na wylikwidowana summe. W razie niezgodzenia sie, prowadzacy sledztwo spisuje protokol, objaśniający powod zakwestjonowania oszacowania szkody, do ktorego dołączone byc powinny dowody, jezeliby takowe przedstawione zostaly przez ubezpieczonego na poparcie jego pretensji. Prowadzacy sledztwo obowiazany jest zarazem zebrać niezwlocznie na miejscu wszelkie wiadomosci i dane, potrzebne do wyjaśnienia wniesionej pretensji.

6. O wynagrodzeniu strat pogorzelowych.

59. Za zasade do ustanowienia wynagrodzenia strat przez pozar zrzadzonych sluzby zatwierdzony szacunek do ubezpieczenia bu-

цѣнна строенія и оцѣнка спасенныхъ отъ пожара частей зданія и матеріаловъ. Все спасенное, погорѣвшій обязанъ принять на свой счетъ по оцѣнѣ.

60. Если бы пожаръ возникъ прежде повѣрки и окончательнаго утвержденія представленной для застрахованія оцѣнки строенія, въ такомъ случаѣ, въ основаніе къ опредѣленію вознагражденія принимается опредѣленная вслѣдованіемъ о пожарѣ дѣйствительная стоимость какъ истребленнаго или поврежденнаго пожаромъ строенія, такъ и всего спасеннаго отъ огня.

61. Сомнѣнія относительно цѣнности спасенныхъ частей зданія и матеріаловъ, могущія представиться вслѣдствіе замедленія въ разслѣдованіи пожарнаго убытка, разрѣшаются въ пользу потерпѣвшаго убытокъ, если при этомъ нѣтъ основаній подозрѣвать злоупотребленій, указанныхъ въ статьѣ 57 й.

62. Если застрахованное строеніе сгорѣть вполне, то владѣлецъ онаго, по надлежащемъ въ томъ удостовѣреніи, вознаграждается выдачею сполна всей суммы, въ которой было застраховано сгорѣвшее строеніе.

63. За несовершенно истребленныя и разломанныя во время пожара строенія опредѣляется въ вознагражденіе изъ суммы, въ которой застраховано строеніе, часть, соответствующая размѣру убытковъ, по отношенію ихъ къ стоимости всего строенія, а именно: если убытокъ равняется половинѣ стоимости строенія, то выдается половина суммы, въ какой оно принято на страхъ, если равняется трети, то выдается одна треть и т. д.

64. За пожарные убытки, происшедшіе прежде перестрахованія строеній, вслѣдствіе уменьшившейся стоимости ихъ отъ перестройки или перестройки, вознагражденіе опредѣляется по надлежащемъ разслѣдованіи дѣйствительной стоимости строенія во время пожара, въ соразмѣрности той суммы, въ которой строеніе подлежало перестрахованію. При чемъ, если бы пожаръ возникъ во время производившихся работъ по перестройкѣ, то сгорѣвшіе строительные матеріалы въ видѣ движимости, не принимаются въ расчетъ причитающагося вознагражденія.

65. Страхователь лишается права на страховое вознагражденіе въ слѣдующихъ случаяхъ: 1) если о дополнительномъ застрахованіи строенія въ частномъ страховомъ обществѣ не заявилъ, согласно статьѣ 20-й сего положенія, подлежащему учрежденію, завѣдывающему дѣлами взаимнаго страхованія; 2) если пожаръ возникъ по влѣдствію распоряженія подлежащаго же учрежденія о сломкѣ строенія, хотя бы оно еще и не было исключено

дowli, oraz oszacowanie uratowanychъ części budowli i матеріаловъ. Wszystko to, co uratowanemъ zostało, pogorzelecъ jestъ obowiązany przyjąć na swój rachunekъ podługъ oszacowania.

60. Jeżeliby pożarъ wynikł przedъ sprawdzeniemъ i ostatecznymъ zatwierdzeniemъ przedъ tawionego do ubezpieczenia oszacowania budowli, w takimъ razie, za zasadę do ustanowienia wynagrodzenia, służy ustanowiona przezъ śledztwo o pogorzele, rzeczywista wartość, takъ zniszczonej lub uszkodzonej przezъ pożarъ budowli, jakъ i tego wszystkiego co od ognia uratowanemъ zostało.

61. Wątpliwości co do wartości uratowanychъ części budowli i матеріаловъ, mogące wyniknąć w skutekъ zwłoki w dochodzeniu stratъ przezъ pożarъ zrzadzonych, rozstrzygają się na korzyśćъ poszkodowanego, jeżeli przy temъ niema powodu do podejrzeń w nadużyciu, w art. 57 wymienionem.

62. Jeżeli budowla ubezpieczona, całkowicie się spali, właścicielъ takowej, po należytemъ przekonaniu się o tem, otrzymuje wynagrodzenie w całkowitej summie, na jaką pogorzała budowla była ubezpieczoną.

63. Za uszkodzone w części i rozebrane w czasie pożaru budowle przyznana zostanie tytułemъ wynagrodzenia częśćъ summy, na jaką budowla była ubezpieczona, w stosunku straty do wartości budowli, a mianowicie: jeżeli strata wyrównywa połowie wartości budowli, to przyznana będzie połowa summy, na jaką budowla do ubezpieczenia przyjęta została; jeżeli wyrównywa jednej trzeciej części, to przyznana będzie trzecia częśćъ i t. d.

64. Za straty pogorzelowе, wynikłe przedъ dopełnieniemъ zmiany ubezpieczenia budowli, z powodu zmniejszenia się ichъ wartości w skutekъ przerobienia albo przebudowania, wynagrodzenie ustanawia się po należytemъ sprawdzeniu przezъ śledztwo rzeczywistej wartości budowli w czasie pożaru, w stosunku tej summy, w jakiej budowla kwalifikowała się do ubezpieczenia. Jeżeliby przytemъ pożarъ wynikł w trakcie dokonywanychъ robótъ około przebudowania, то pogorzałe матеріалы budowlane w stanie ruchomym, nie będą zaliczone do wynagrodzenia.

65. Ubezpieczony utracи prawo do wynagrodzenia w następującychъ przypadkachъ: 1) jeżeli o dodatkowymъ ubezpieczeniu budowli w towarzystwie prywatnemъ ubezpieczeńъ nie doniósł, stosownie do art. 20-go niniejszej ustawy, właściwej władzy zarządzającej interesami wzajemnego ubezpieczenia; 2) jeżeli pożarъ wynikł po zarządzeniu przezъ właściwą władzę rozebrania budowli, chociażby takowa z ubezpieczenia jeszcze wykreślona nie była; i 3) jeżeli właścicielъ budowli

изъ страхования, — и 3) если владѣлецъ строенія не заявитъ, согласно статьѣ 56-й сего положенія, въ теченіи шести мѣсяцевъ о случившемся пожарѣ.

66. Выдача страхового вознагражденія приостанавливается и все дѣло обращается въ подлежащій судъ:

а) когда есть основательный поводъ предполагать, что причиною пожара была умыселъ самаго страхователя или лица непосредственно заинтересованнаго въ полученіи вознагражденія; и

б) когда по произведенному слѣдствію, лица сѣя обвиняются: или въ произведеніи съ злымъ умысломъ неправильной страховой оцѣнки, или въ представленіи къ вознагражденію, вмѣсто сгорѣвшаго, другаго высшей стоимости строенія, или наконецъ вообще въ обманѣ, подлогѣ, или въ какомъ либо зловредномъ дѣйствіи въ ущербъ страховому учрежденію. Въ сихъ случаяхъ, если умыселъ будетъ доказанъ окончательнымъ судебнымъ приговоромъ, виновный, независимо отъ наказанія по закону, лишается также права на полученіе страхового вознагражденія за сгорѣвшее строеніе.

67. Если бы послѣ выдачи вознагражденія открылся одинъ изъ указанныхъ статьею 66-й случаевъ, то съ страхователя, по признаніи судомъ его виновности, сверхъ наказанія по закону, взыскивается полученное имъ вознагражденіе съ процентами по 4% въ годъ за все время со дня выдачи до воспослѣдованія окончательнаго рѣшенія суда.

68. Суммы, слѣдующія въ вознагражденіе за пожарные убытки въ строеніяхъ, выдаются по желанію страхователя или полностью въ одинъ разъ, или же по частямъ, по мѣрѣ отстройки сгорѣвшаго зданія, за вычетомъ во всякомъ случаѣ всѣхъ платежей, подлежащихъ взысканію съ тѣхъ же строеній въ пользу капиталовъ взаимнаго страхования.

69. Страховое вознагражденіе выдается полностью въ одинъ разъ безъ обязательства отстройки сгорѣвшаго зданія, если страхователь представитъ удостовѣреніе, что сгорѣвшее строеніе не было обременено ипотечными долгами или же согласіе ипотечныхъ кредиторовъ на выдачу ему полного вознагражденія.

Примѣчаніе 1-ое. Въ доказательство того, была ли устроена или не устроена ипотека на сгорѣвшія недвижимости, требуется свидѣтельство подлежащаго ипотечнаго учрежденія.

Примѣчаніе 2-ое. Впредь до устройства ипотекъ на недвижимыя имущества, принадлежащія лицамъ, входящимъ (согласно ст. 97 Высочайшаго указа 19-го февраля (2 марта) 1864 г. объ устройствѣ сельскихъ гминъ) въ составъ сель

не donesie, stosownie do art. 56-go niniejszej ustawy, w ciągu sześciu miesięcy o wydarzonej pogorzeli.

66. Wypłata wynagrodzenia wstrzymana będzie i cała sprawa oddana zostanie do dochodzenia właściwemu sądowi:

a) gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pożar rozmyślnie zrzadzony został przez samego ubezpieczonego, albo przez osobę bezpośrednio interesowaną o pozyskanie wynagrodzenia, — i

b) gdy według wyprowadzonego śledztwa, osoby te są obwinione: albo o sporządzenie w złym zamiarze nierzetelnego oszacowania do ubezpieczenia, albo o przedstawienie do wynagrodzenia zamiast spalonej, innej budowli wyższej wartości, albo nakoniec w ogólności o oszustwo, fałsz lub jaki bądź czyn nieprawy na szkodę instytucji ubezpieczeń. W tych razach, jeżeli czyn rozmyślny, uznanym zostanie ostatecznym wyrokiem sądowym, winny, niezależnie od ukarania podług prawa, utraci także prawo do wynagrodzenia za pogorzałą budowlę.

67. Jeżeliby po wypłacie wynagrodzenia wykrytym został jeden z przypadków, w art. 66 wymienionych, w takim razie od ubezpieczonego, po uznaniu przez sąd jego winy, oprócz ukarania podług prawa, ściągniętem zostanie otrzymane przezeń wynagrodzenie z procentem 4% rocznie, za cały czas od dnia wypłaty do zapadnięcia ostatecznego wyroku sądowego.

68. Wynagrodzenia, przyznane za straty pogorzelowe budowli, wypłacane będą na żądanie ubezpieczonego, albo w całości na raz jeden, albo też częściowo, w miarę postępu odbudowy pogorzałej budowli, za potrąceniem w każdym razie wszelkich należności, przypadających do odzyskania za też budowle na rzecz funduszków wzajemnego ubezpieczenia.

69. Wynagrodzenie wypłaca się w całości na raz jeden bez obowiązku odbudowy pogorzałej budowli, jeżeli ubezpieczony złoży dowód na to, że budowla pogorzała nie była obciążoną długami hipotecznymi, albo też, że wierzyciele hipoteczni zezwalają na wypłatę mu całkowitego wynagrodzenia.

Uwaga 1. Na dowód tego, czy hipoteka nieruchomości pogorzałych, była założoną lub nie, wymagalnem jest świadectwo właściwej zwierzchności hipotecznej.

Uwaga 2. Do czasu zaprowadzenia hipotek majątków nieruchomości, należących do osób, które (stosownie do art. 97 NALWYŻSZEGO ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. o urządzeniu gmin wiejskich) wchodzi do składu gromad wiejskich, w miej-

скихъ обществъ, вмѣсто означенныхъ въ 1-мъ примѣчаніи свидѣтельствъ ипотечнаго учрежденія, требуются такія же свидѣтельства мѣстнаго гминнаго управленія.

Примѣчаніе 3-е. Согласіе со стороны ипотечныхъ кредиторовъ на выдачу страховаго вознагражденія владѣльцу сгорѣвшаго строенія, представленное въ видѣ частной ихъ подписки, за подлежащею скрѣпою мѣстнаго начальства, принимается равнѣе съ нотаріальнымъ актомъ.

Примѣчаніе 4-ое. При выдачѣ страховаго вознагражденія за сгорѣвшее строеніе, удерживатся слѣдовавшая по сему строенію часть дополнительнаго страховаго сбора за все время, на которое сборъ сей установленъ.

70. Если владѣлецъ недвижимости, обремененной ипотечными долгами, не представитъ требуемаго предвѣдущею статьею согласія ипотечныхъ кредиторовъ, то обязанъ возобновить сгорѣвшее строеніе и затѣмъ слѣдующее ему изъ страховыхъ суммъ вознагражденіе выдается тремя равными частями, а именно: а) первая треть ассигнуется одновременно съ присужденіемъ вознагражденія; б) вторая треть по представленіи надлежащаго удостовѣренія отъ мѣстнаго городского или гминнаго начальства или же уполномоченнаго къ сему начальствомъ техника, въ томъ, что первая часть вознагражденія употреблена на отстройку, и в) остальная часть вознагражденія, по представленіи свидѣтельства о томъ, что сгорѣвшее зданіе возобновлено на сумму не менѣе присужденнаго за пожарный убытокъ вознагражденія.

Примѣчаніе. По долгамъ страхователей, не обеспеченнымъ ипотечнымъ порядкомъ на сгорѣвшей недвижимости, никакія заявленія со стороны кредиторовъ не останавливаютъ выдачи страховаго вознагражденія.

71. Присужденное на основаніи сего положенія вознагражденіе за пожарные убытки въ строеніяхъ выдается владѣльцу, на имя коего застраховано строеніе или уполномоченному его и вообще лицу, доказавшему, законнымъ порядкомъ, свои права на полученіе означеннаго вознагражденія.

7. Отстройка сгорѣвшихъ зданій.

72. Владѣлецъ сгорѣвшаго зданія, обязанный, согласно статьѣ 70-й настоящаго положенія, возобновить строеніе, долженъ произвести новую постройку въ чертѣ той ипотечной собственности, въ которой находилось сгорѣвшее строеніе, хотя бы и не на томъ самомъ мѣстѣ.

sce wzmiankowanych w uwadze 1-ej świadectw zwierzchności hipotecznej, wymagalne są także świadectwa miejscowego zarządu gminnego.

Uwaga. 3. Zezwolenie wierzycieli hipotecznych na wypłatę wynagrodzenia właścicielowi zgorzałej budowli, sporządzone w formie deklaracji prywatnej, należyce ulegalizowanej przez władzę miejscową, jest tak ważnem, jakby zdziałaniem było przez akt notarialny.

Uwaga. 4. Przy wypłacie wynagrodzenia za pogorzałą budowlę, potrąca się przypadająca z tej budowli część składki dodatkowej za cały czas, za który takowa ustanowioną została.

70. Jeżeli właściciel nieruchomości obciążonej długami hipotecznymi, nie złoży wymaganego poprzednim artykułem zezwolenia wierzycieli hipotecznych, w takim razie obowiązany jest odbudować pogorzałą budowlę, i w skutek tego, wypłata należnego mu z fundusów ubezpieczeń wynagrodzenia nastąpi w trzech równych częściach, a mianowicie: а) pierwsza jedna trzecia część wydaje się jednocześnie z przyznaniem wynagrodzenia; б) druga jedna trzecia część po przedstawieniu właściwego świadectwa miejscowej władzy miejskiej lub gminnej, albo też upoważnionego do tego przez władzę technika, że pierwsza część wynagrodzenia użyta została na odbudowę, i с) pozostała część wynagrodzenia, po przedstawieniu świadectwa, że pogorzała budowla odbudowana została w wartości nie mniejszej od przyznanego za pogorzel wynagrodzenia.

Uwaga. Żadne reklamacje ze strony wierzycieli co do długów nie zabezpieczonych hipotecznie na pogorzałej nieruchomości, niewstrzymują wypłaty przyznanego ubezpieczonemu wynagrodzenia.

71. Przyznane na zasadzie ustawy niniejszej wynagrodzenie za straty pogorzelowo w budowlach, wypłaca się właścicielowi, na imię którego budowla była ubezpieczoną, albo jego pełnomocnikowi i w ogólności osobie, która udowodni w porządku przepisany, prawa swoje do odbioru rzeczowego wynagrodzenia.

7. O odbudowie pogorzalych budowli.

72. Właściciel pogorzałej budowli, obowiązany, stosownie do art. 70 niniejszej ustawy, odbudować taką; powinien to dokonać w obrębie tej samej własności hipotecznej, w której znajdowała się pogorzała budowla, chociażby i nie na tem samem miejscu.

73. Желающий вместо сгорѣвшихъ строеній возвести новыя въ другой мѣстности, въ предѣлахъ той же самой или другой губернии, обязанъ испросить на сіе разрѣшеніе губернскаго правленія той губернии, въ предѣлахъ которой находилось сгорѣвшее строеніе, и въ подкрѣпленіе своего ходатайства представить: 1) согласіе на сіе со стороны ипотечныхъ кредиторовъ, а если ихъ нѣтъ, или если не было заведено ипотеки, то надлежащее о томъ удостовѣреніе со стороны учреждений, означенныхъ въ примѣчаніяхъ 1 и 2 къ статьѣ 69-й сего положенія, и 2) свидѣтельство мѣстнаго городского или гминнаго управленія въ томъ, что къ возведенію новаго зданія въ другой мѣстности, препятствій не встрѣчается.

Примѣчаніе. Правило сіе распространяется и на лицъ приобрѣвшихъ, по законному акту, страховое вознагражденіе, когда оно должно быть употреблено на возведеніе новой постройки.

ГЛАВА III.

Обязанности учреждений, завѣдывающихъ дѣлами страхованія.

1. Обязанности гминныхъ и городскихъ управленій.

74. Мѣстное гминное и городское управленіе по дѣламъ губернскаго взаимнаго страхованія исполняетъ нижеслѣдующія обязанности:

a) наблюдаетъ за своевременнымъ, согласно статьямъ 18 и 19-й сего положенія, представленіемъ владельцами къ застрахованію вновь возведенныхъ, или къ перестрахованію строеній уже застрахованныхъ, и о не исполнившихъ сего въ опредѣленный означенными статьями срокъ доводитъ до свѣдѣнія уѣзднаго управленія;

b) свидѣтельствуетъ, согласно статьѣ 27-й, страховыя оцѣнки: общія какъ въ отношеніи стоимости строенія, такъ и въ отношеніи достовѣрности описи составнымъ его частямъ; подробныя, въ отношеніи правильности показанныхъ въ оныхъ цѣнъ на строительные матеріалы и на наемъ рабочихъ;

в) хранить въ надлежащемъ порядкѣ утвержденныя подлежащимъ учрежденіемъ страховыя оцѣнки, описи и вѣдомости строеній;

г) представлять къ исключенію изъ застрахованія строенія, уничтоженныя и назначенныя по распоряженію начальства къ сломкѣ;

д) производить освидѣтельствованіе пожарнаго убитка въ застрахованномъ строеніи и дознаніе о причинѣ пожара, которое

73. Pragnący w miejsce pogorzałych budowli wznieść nowe w innym miejscu, w obrębie tej samej lub innej gubernji, powinien pozyskać zezwolenie na to rządu gubernijalnego tej gubernji, w obrębie której pogorzała budowla istniała i w poparciu swego żądania złożyć: 1) zezwolenie na to ze strony wierzycieli hipotecznych, a jeżeli tych niema lub jeżeli hipoteka zaprowadzoną nie była, to należyte poświadczanie tego przez władze, w uwagach 1-ej i 2-ej do art. 69 niniejszej ustawy wymienione; i 2) świadectwo miejscowego zarządu miejskiego lub gminnego, że przeciwko wzniesieniu nowej budowli w innej miejscowości, żadne nie zachodzą przeszkody.

Uwaga. Przepis niniejszy rozciąga się i do tych osób, które z mocy aktu urzędowego nabyły wynagrodzenie, jeżeli takowe ma być użyte na wzniesienie nowej budowli.

ROZDZIAŁ III.

OBOWIĄZKI WŁADZ ZARZĄDZAJĄCYCH INTERESAMI UBEZPIECZENIA.

1. Obowiązki zarządów gminnych i miejskich.

74. Miejscowy zarząd gminny i miejski w interesach dotyczących wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, spełnia następujące obowiązki:

a) przestrzega, aby właściciele w czasie właściwym, stosownie do art. 18 i 19 niniejszej ustawy, podawali do ubezpieczenia budowle nowo wzniesione, albo do zmiany istniejącego ubezpieczenia i o tych którzy nie dopełnili tego w terminie powołanemi artykułami oznaczonym, donosi zarządowi powiatowemu;

b) poświadcza, stosownie do art. 27, szacunki do ubezpieczenia: ogółowe pod względem tak wartości budowli, jako i dokładności opisu składowych jej części; szczegółowe pod względem rzetelności podanych w nich cen materiałów budowlanych i najmu robotnika;

c) utrzymuje w należyтым порядку zatwierdzone przez właściwą władzę szacunki, opisy i wykazy ubezpieczenia budowli;

d) przedstawia do wykreślenia z ubezpieczenia budowle ubyte i przeznaczone z rozporządzenia władzy do rozebrania;

e) dopełnia sprawdzenia strat pogorzalowych w budowli ubezpieczonej i zbadanie przyczyny pożaru, i przedstawia takowe nie-

и представляет немедленно, и не позже какъ въ теченіи сутокъ со времени получения извѣщенія о пожарѣ, мѣстному уѣздному управленію, со слѣдующими свѣдѣніями: 1) подь какимъ номеромъ и буквою и на чье имя внесено въ страховую вѣдомость истребленное или поврежденное огнемъ строеніе; 2) было ли оно застраховано въ частномъ и какомъ именно страховомъ обществѣ и на какую сумму; 3) какіе приблизительно причинены пожаромъ убытковъ; 4) что именно, въ какомъ видѣ и на какую приблизительно сумму спасено отъ пожара, и 5) отъ какой причины произошелъ пожаръ;

е) устраиваетъ надзоръ за цѣлостію и сохраненіемъ спасенныхъ отъ пожара частей зданія и матеріаловъ впредь до составления описи и оцѣнки онымъ при производствѣ формальнаго изслѣдованія о пожарѣ;

ж) выдаетъ требуемыя примѣчаніемъ 2-мъ къ статьѣ 69-й и статьѣ 73-ю свидетельства о неустановленіи ипотеки и безпрепятственности къ возведенію строеній въ другихъ мѣстахъ;

з) вообще исполняетъ всѣ возлагаемыя на него порученія по дѣламъ взаимнаго страхования строеній отъ огня.

2. Обязанности уѣздныхъ управленій.

75. Уѣздное управленіе завѣдываетъ страховою частію въ уѣздѣ на нижеслѣдующихъ основаніяхъ:

а) по истеченіи опредѣленнаго статьями 18 и 19 срока для застрахованія вновь возведенныхъ или перестрахованія строеній застрахованныхъ, распоряжается составленіемъ на счетъ владѣльца документовъ о застрахованіи или перестрахованіи таковыхъ строеній, сообразно правиламъ настоящаго положенія и подвергаетъ владѣльцевъ опредѣленному означенными статьями взысканію за неobservеніе сихъ правилъ;

б) принимаетъ объявленія и документы о застрахованіи или перестрахованіи находящихся въ уѣздѣ строеній и, согласно статьѣ 29-й сего положенія, выдаетъ въ теченіи 24-хъ часовъ шнуровыя квитанціи въ принятіи таковыхъ документовъ, или же возвращаетъ ихъ предъявителю съ объясненіемъ о причинахъ непринятія;

в) разсматриваетъ и утверждаетъ застрахованіе строеній, принимаемыхъ на страхъ по общей оцѣнкѣ, т. е. такихъ, стоимость коихъ не превышаетъ 1,000 р.; документы же о страхованіи болѣе цѣнныхъ строеній по подробной оцѣнкѣ, представляетъ съ своимъ заключеніемъ на разсмотрѣніе и утвержденіе губернскаго правленія;

звѣлочно, а najdalej w ciągu jednej doby, licząc od chwili otrzymania wiadomości o pogorzeniu miejscowemu zarządowi powiatowemu, wraz z następującymi wiadomościami: 1) pod jakim № i literą i na czyje imię zamieszczona jest w wykazie ubezpieczenia budowla zniszczona lub uszkodzona przez ogień; 2) czy budowla ta była ubezpieczoną w prywatnem towarzystwie ubezpieczeń i w którym mianowicie i na jaką sumę; 3) jakie w przybliżeniu szkody zrządzone zostały przez pożar; 4) co mianowicie, w jakim stanie i w jakiej w przybliżeniu wartości uratowano od pożaru, i 5) z jakiej przyczyny wynikł pożar;

f) ustanawia nadzór nad zachowaniem całości uratowanych od ognia części budowli i materiałów, aż do czasu sporządzenia opisu i oszacowania takowych przez wyprowadzenie formalnego śledztwa o pogorzeniu;

g) wydaje zastrzeżone uwagą 2-ą do art. 69 i artykułem 73 świadectwa o nieuregulowaniu hipotek i nieistnieniu przeszkód do wzniesienia budowli w innej miejscowości;

h) w ogólności spełnia wszelkie dawane mu zlecenia w interesach wzajemnego ubezpieczenia budowli od ognia.

2. Обязанности зарządów powiatowych.

75. Zarząd powiatowy zawiaduje interesami ubezpieczeń w powiecie na następujących zasadach:

а) по upływie oznaczonego artykułami 18 i 19 terminu do ubezpieczenia nowo wzniesionych albo do zmiany już istniejącego ubezpieczenia budowli, zarządza na koszt właściciela sporządzenie dowodów do nowego lub zmiany już istniejącego ubezpieczenia takowych budowli, stosownie do przepisów niniejszej ustawy i wymierza na właściciela ustanowioną pomienionemi artykułami karę, w razie uchybienia tymże przepisom;

б) przyjmuje deklaracje i dowody przystąpienia do ubezpieczenia lub zmiany już istniejącego ubezpieczenia budowli w powiecie położonych i stosownie do art. 29 niniejszej ustawy, wydaje w ciągu 24-ch godzin kwity sznurowe na odbiór takowych dowodów, albo też zwraca je przedstawiającemu z wyjaśnieniem powodów nieprzyjęcia;

в) rozpoznaje i zatwierdza ubezpieczenie budowli, przyjętych do ubezpieczenia podług oszacowania ogólnego, t. j. takich, których wartość nie przewyższa rubli 1,000; dowody zaś dotyczące ubezpieczenia budowli wyższej wartości podług oszacowania szczegółowego, przedstawia ze swoją opinią do rozpoznania i zatwierdzenia rządu gubernijałnego;

г) исключаетъ изъ застрахованія въ губернскомъ страховомъ учрежденіи строенія стоимостію до 1,000 р. включительно, подлежащія изъятію изъ онаго сообразно статьѣ 47-й сего положенія;

д) на основаніи утвержденнаго размѣра какъ востоянной, такъ и дополнительной преміи, производитъ раскладку оной на всѣхъ страхователей въ своемъ уѣздѣ и за 15-ть дней до наступленія опредѣленныхъ статьею 45-ю сроковъ для взиманія онаго, препровождаетъ окладные реестры сего сбора въ подлежащее казначейство;

е) наблюдаетъ за своевременнымъ и бездомочнымъ поступленіемъ въ окружное казначейство страхового сбора, руководствуясь въ семъ отношеніи правилами о взиманіи и взысканіи казенныхъ податей и недоимокъ, а также наблюдаетъ за отсылкою въ губернское казначейство остающихся свободными за расходомъ суммъ;

ж) представляетъ губернскому правленію о сложеніи неблагонадежныхъ къ поступленію недоимокъ и начетовъ и ненадлежаще росписанныхъ платежей, а также о возвратѣ ненадлежаще взысканныхъ со страхователей денегъ;

з) въ случаѣ недостатка въ окружномъ казначействѣ наличныхъ страховыхъ суммъ на удовлетвореніе предстоящихъ расходовъ по страхованію въ уѣздѣ, входятъ заблаговременно съ представленіемъ въ губернское правленіе о подкрѣпленіи средствъ отпускомъ необходимой суммы изъ состоящихъ въ распоряженіи губернскаго правленія суммъ взаимнаго страхованія;

и) назначаетъ слѣдствія о пожарныхъ убыткахъ въ строеніяхъ, состоящихъ во взаимномъ губернскомъ страхованіи.

Примѣчаніе. Производство слѣдствія и составленіе расчета пожарнымъ убыткамъ, въ случаяхъ, когда сгорѣвшее строеніе застраховано по общей оцѣнкѣ на сумму до 1,000 р. включительно, можетъ быть, по усмотрѣнію уѣзднаго управленія, поручаемо мѣстному гминному или городскому управленію; въ прочихъ же случаяхъ командируются для сего по особому назначенію чиновники.

л) рассматриваетъ слѣдствія и расчеты о пожарныхъ убыткахъ, присуждаетъ слѣдующія за оныя по правиламъ сего положенія, вознагражденія и разрѣшаетъ уплату таковыхъ въ тѣхъ случаяхъ, когда вознагражденіе не превышаетъ 500 р. для одного страхователя, а въ остальныхъ случаяхъ представляетъ все дѣло, съ своимъ заключеніемъ, на разсмотрѣніе губернскаго правленія;

д) выкрѣсла зъ ubezpieczenia w gubernijalnej instytucji ubezpieczeń budowlę wartości do 1,000 rubli włącznie, kwalifikujące się do wykręślenia z onego na zasadzie art. 47 niniejszej ustawy;

e) na podstawie zatwierdzonej stopy składki tak stałej, jak i dodatkowej, rozpisuje taką na wszystkich ubezpieczonych w swoim powiecie i na dni 15 przed nadejściem, oznaczonych art. 45 terminów do jej poboru, przesyła właściwej kassie rejestra biercze tejże składki;

f) pilnuje regularnego i bez dopuszczenia zaległości wpływu składki od ubezpieczenia do kassy okręgowej, stosując się w tym względzie do przepisów o poborze i egzekucji podatków i zaległości skarbowych, oraz czuwa iżby fundusze pozostające po zaspokojeniu wydatków odsyłane były do kassy gubernijalnej;

g) czyni przedstawienia do rządu gubernijalnego o umorzenie zaległości i niedoborów niemogących być odzyskanymi, tudzież niewłaściwie rozpisanych opłat, jak również o zwrot składek niewłaściwie od ubezpieczonych pobranych;

h) w razie braku w kassie okręgowej gotowizny z funduszków ubezpieczeń na zaspokojenie bieżących wydatków na potrzeby ubezpieczenia w powiecie, czyni wczesniej przedstawienie do rządu gubernijalnego o wyasygnowanie niezbędnej summy z zostających w dyspozycji rządu gubernijalnego funduszków wzajemnego ubezpieczenia;

i) zarządza śledztwo strat pogorzeliowych budowli ubezpieczonych we wzajemnem gubernijalnym ubezpieczeniu.

Uwaga. Wyprowadzenie śledztwa i sporządzenie likwidacji strat z pogorzeli, w tych przypadkach, gdy zgorzała budowla jest ubezpieczona podług oszacowania ogółowego do wysokości rubli 1,000 włącznie, może być, według uznania zarządu powiatowego, poruczone miejscowemu zarządowi gminnemu albo miejskiemu; w innych zaś przypadkach powinni być wydelegowani w tym celu oddzielni urzędnicy.

k) rozpoznaje śledztwa i likwidacje strat pogorzeliowych, przyznaje przypadające za takowe z mocy przepisów niniejszej ustawy wynagrodzenia i zarządza wypłaty onych w tych przypadkach, gdy wynagrodzenie nie przewyższa rubli 500 dla jednego ubezpieczonego; w innych zaś przypadkach przedstawia cały przedmiot, wraz z wnioskami swojemi, do rozpoznania rządu gubernijalnego;

к) въ указанныхъ статьяхъ 65-ю случаямъ несоблюдения формальностей со стороны страхователей, отказываетъ въ выдачѣ страхового вознагражденія, а въ опредѣленныхъ статьями 28, 66 и 67-й и вообще во всякихъ случаяхъ злоупотребленій и подлоговъ въ ущербъ страховыхъ суммъ, назначаетъ предварительное изслѣдованіе и все дѣло представляетъ, съ своимъ заключеніемъ, на разсмотрѣніе и рѣшеніе губернскаго правленія;

л) разрѣшаетъ выдачу вознагражденій, согласно статьѣ 10 положенія, за доставленіе на мѣсто пожара заливныхъ трубъ, за поврежденіе оныхъ и за особенное отличіе при тушеніи пожаровъ и о каждомъ случаѣ разрѣшенія таковыхъ вознагражденій доносить губернскому правленію;

м) разрѣшаетъ выдачу прогонныхъ и суточныхъ денегъ чиновникамъ, командированнымъ самимъ уѣзднымъ управленіемъ по страховымъ дѣламъ, если имъ не положено по штату развѣдныхъ денегъ, а равно страховымъ совѣтникамъ въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ они, согласно статьѣ 13-й положенія, имѣютъ право на полученіе означенныхъ денегъ;

н) о случившемся въ уѣздѣ пожарѣ и о выданномъ за оный вознагражденіи, равно и о всякомъ вновь утвержденномъ застрахованіи доносить губернскому правленію, съ препровожденіемъ въ одномъ экземплярѣ документовъ, относящихся къ утвержденному застрахованію; другой экземпляръ сихъ документовъ препровождаетъ для храненія въ мѣстное гминное или городское управленіе, а третій экземпляръ оставляетъ при своихъ дѣлахъ;

о) ведетъ списки всѣмъ строениямъ, какъ состоящимъ во взаимномъ губернскомъ страхованіи, такъ и застрахованнымъ въ частныхъ страховыхъ обществахъ, равно какъ и послѣдовавшимъ въ застрахованіи измѣненіямъ и пожарнымъ убыткамъ, а также бухгалтерскій счетъ доходамъ и расходамъ по страхованію въ уѣздѣ, внося въ счетъ расходовъ выдачи страховыхъ вознагражденій, опредѣленныхъ какъ самимъ уѣзднымъ управленіемъ, такъ и губернскимъ правленіемъ;

п) на основаніи означенныхъ счетовъ представляетъ губернскому правленію, чрезъ каждую третью года, общую перечневую вѣдомость, а по истеченіи года — подробный годовой отчетъ о положеніи и развитіи страхованія и о состояніи страховыхъ суммъ въ уѣздѣ;

р) изъ среды владѣльцевъ застрахованныхъ строеній въ уѣздѣ избираетъ кандидатовъ на должности страховыхъ совѣтниковъ и представляетъ ихъ на утвержденіе губернскаго правленія,

л) w przewidzianych art. 65 przypadkach niezachowania formalności ze strony ubezpieczonych, odmawia wypłaty wynagrodzenia; w przypadkach zaś artykułami 28, 66 i 67 wskazanych i w ogólności we wszelkich przypadkach nadużycia lub podstępu na szkodę funduszków ubezpieczenia, zarządza pierwiastkowe śledztwo i cały przedmiot wraz z opinią swoją przedstawia do rozpoznania i decyzji rządu gubernijalnego;

m) zarządza wypłatę wynagrodzeń, stosownie do art. 10 ustawy, za dostawę na miejsce pożaru sikawek, za uszkodzenie tychże, i za szczególne odznaczenie się przy gaszeniu ognia i o każdym przyznaniu takowych wynagrodzeń donosi rządowi gubernijalnemu;

n) zarządza wypłatę diet i kosztów podróży urzędnikom delegowanym przez zarząd powiatowy w interesach ubezpieczeń, jeżeli ci nie pobierają etatowego funduszu na objazdy, tudzież radcom ubezpieczeń, w razie służącego im, stosownie do art. 16-go ustawy, prawa do rzeczonych kosztów podróży i diet;

o) o wydarzonej w powiecie pogorzeli i o wypłacie za taką wynagrodzenia, jak niemniej o każdym nowo zatwierdzonym ubezpieczeniu donosi rządowi gubernijalnemu, przy załączeniu w jednym egzemplarzu dowodów, zatwierzonego ubezpieczenia; drugi egzemplarz tychże dowodów przesyła do zachowania miejscowemu zarządowi gminnemu lub miejskiemu, a trzeci pozostawia w swych aktach;

p) prowadzi kontrolę wszystkich budowli, zabezpieczonych tak we wzajemnem gubernijalnem ubezpieczeniu, jako i w товариствach prywatnych ubezpieczeń, niemniej zaszych w ubezpieczeniu zmian i strat pogorzelowych, tudzież rachunek buchalteryjny dochodów i wydatków na potrzeby ubezpieczenia w powiecie, wprowadzając do rachunku wydatków, wypłaty wynagrodzeń, przyznanych tak przez zarząd powiatowy, jako i przez rząd gubernijalny;

r) układa na podstawie pomienionych rachunków i przedstawia rządowi gubernijalnemu co cztery miesiące ogólny wykaz zbiorowy, a po upływie roku, szczegółowe roczne sprawozdanie o stanie i rozwoju ubezpieczeń, tudzież o stanie funduszków ubezpieczenia w powiecie;

s) wybiera z pomiędzy właścicieli budowli ubezpieczonych w powiecie, kandydatów na urzędy radców ubezpieczeń i przedstawia ich do zatwierdzenia rządu gubernijalnego; rozdziela pomiędzy nich

раздѣляетъ между ними уѣздъ на участки, сообразно статьѣ 14-й, и опредѣляетъ очередь для участія въ засѣданіяхъ уѣзднаго управленія;

с) вообще завѣдываетъ дѣлопроизводствомъ и перепискою по страховой части въ уѣздѣ, собираетъ свѣдѣнія и разрѣшаетъ по онымъ дѣла въ предѣлахъ предоставленной ему настоящимъ положеніемъ власти или же представляетъ на разрѣшеніе губернскаго правленія.

76. Дѣла, означенныя въ пунктахъ в, г, д, ж, з, і, к, л и м статьи 75-й, разрѣшаются въ присутствіи уѣзднаго управленія при участіи страховыхъ совѣтчиковъ; остальные же дѣла личною властію уѣзднаго начальника или помощникомъ его по административно-хозяйственнымъ дѣламъ, на основаніи общихъ правилъ о порядкѣ дѣлопроизводства въ уѣздныхъ управленіяхъ.

77. Жалобы на рѣшенія уѣздныхъ управленій подаются въ губернскія правленія, въ теченіе мѣсячнаго срока.

3. Обязанности губернскихъ правленій.

78. Губернское правленіе имѣетъ общее наблюденіе за ходомъ дѣлъ по взаимному страхованію въ губерніи и завѣдываетъ сею частію на нижеслѣдующихъ основаніяхъ:

а) оно разсматриваетъ и утверждаетъ застрахованія строеній, подлежащихъ взаимному губернскому страхованію по подробной оцѣнкѣ, т. е. на всякую сумму свыше 1,000 р. сумму;

б) разрѣшаетъ дѣла объ исключеніи, согласно статьѣ 47-й, изъ взаимнаго страхованія строеній также всякой цѣнности свыше 1,000 р.;

в) распоряжается о составленіи уѣздными управленіями раскладки на страхователей устанавливаемого министерствомъ внутреннихъ дѣлъ дополнительнаго сбора и о взиманіи онаго казначействами, въ назначенный срокъ;

г) наблюдаетъ за своевременнымъ и бездомочнымъ поступленіемъ въ казначейства всѣхъ страховыхъ сборовъ въ губерніи, за цѣлостію образующихся отъ сихъ сборовъ суммъ, и за отсылкою изъ губернскаго казначейства въ подлежащее государственное кредитное учрежденіе остатковъ, слѣдующихъ къ обращенію, согласно статьямъ 48 и 51, въ запасный капиталъ; о чемъ и доноситъ министерству внутреннихъ дѣлъ, одновременно съ отсылкою денегъ въ кредитное учрежденіе;

д) слагаетъ недоимки и начеты къ поступленію неблагонадежныя, по подлежащему удостовѣренію въ семь, на сумму до 50 р., а также неправильно наложенные платежи, на сумму до 300 р.,

powiat na okręgi, odpowiednio do art. 14 i wyznacza kolej do uczestniczenia na posiedzeniach zarządu powiatowego;

т) в общности заведываетъ делопроизводствомъ и перепискою по предметамъ относящимся къ страхованію въ повітѣ, собираетъ свѣдѣнія, и на основаніи таковыхъ выдаетъ рѣшенія въ предѣлахъ предоставленной ему законодательствомъ власти, или же представляетъ предметъ къ рѣшенію правленія губернскаго.

76. Предметы wymienione w ustępach c, d, e, g, h, k, l, m i n, art. 75, decydowane będą na posiedzeniach zarządu powiatowego przy współudziale radców ubezpieczeń; inne zaś decyduje z mocy służącej mu atrybucji naczelnik powiatu lub jego pomocnik do czynności administracyjno-ekonomicznych, na zasadzie ogólnych przepisów o porządku załatwiania czynności w zarządach powiatowych.

77. Skargi na decyzje zarządów powiatowych podają się do zarządu gubernijalnego w ciągu jednego miesiąca.

3. obowiązki rządów gubernijalnych.

78. Rząd gubernijalny ma ogólny nadzór nad biegiem czynności wzajemnego ubezpieczenia w gubernji i zarządza niemi na następujących zasadach:

a) rozpoznaje i zatwierdza ubezpieczenia budowli, należących do wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia podług szczegółowego oszacowania, t. j. na wszelką sumę, rubli 1,000 przenoszącą;

b) decyduje przedmioty co do wykreślenia ze wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia, stosownie do art. 47, również wszelkich budowli, których wartość przenosi rubli 1,000;

c) zarządza sporządzenie przez zarządy powiatowe rozkładu pomiędzy ubezpieczonych, ustanawianej przez ministerstwo spraw wewnętrznych składki dodatkowej, i dopełnienie poboru onej przez kassy, w terminie oznaczonym;

d) pilnuje regularnego i bez dopuszczenia zaległości wpływu do kass wszelkich opłat od ubezpieczenia w gubernji, przestrzega całości powstających z tych opłat funduszów i czuwa nad odsyłaniem z kassy gubernijalnej do właściwej instytucji kredytowej państwa rezerwowy, i o tem, jednocześnie z przesyłką pieniędzy do instytucji kredytowej, donosi ministerstwu spraw wewnętrznych;

e) umarza zaległości i niedobory nie mogące być odzyskanemi po należytem przekonaniu się o tem, do wysokości rubli 50, tudzież niewłaściwie rozpisane opłaty, do wysokości rubli 300 włącznie na

включительно для одного страхователя, и возвращает ненадлежаще взысканные на сумму же до 300 р. платежи, когда заявление о том со стороны страхователя поступило до истечения годичного срока со дня выдачи казначейской квитанции в уплату денег; о возвращении же сумм свыше 300 р., входит с представлением в министерство внутренних дел;

е) когда для удовлетворения страхователей в губернии предвидится расход, превышающий весь доход текущего года, как от постоянной премии, определенной тарифом, так и от назначенного губернского дополнительного сбора, губернское правление входит заблаговременно с представлением в министерство внутренних дел об открытии ему, на основании статьи 50-й, необходимого кредита из сумм общего запасного капитала;

ж) для производства следствий и составления расчета о бо-
льших значительных пожарных убытках в губернии, командирует техников или других, по своему усмотрению, чиновников;

з) рассматривает следствия и расчеты о пожарных убытках, присуждает следующим за ними, по правилам сего положения, вознаграждения в тех случаях, когда вознаграждения эти превышают 500 р. для одного страхователя, и распоряжается ассигнованием сих вознаграждений из подлежащих казначейству, или из государственного кредитного учреждения, когда вознаграждение отпускается, за недостатком губернских средств, из сумм запасного капитала;

и) постановляет в указанных статьею 65 случаях об отказе в выдаче страхового вознаграждения, не обращая дела в суд;

к) наблюдает за недопущением злоупотреблений и подлогов в ущерб страховых сумм и, в случае обнаружения таковых, подвергает виновных, смотря по важности вины, административному или судебному взысканию; в указанных статьею 66 случаях приостанавливает решение относительно выдачи страхового вознаграждения до воспоследования окончательного судебного приговора, а в случае обнаружения злоупотреблений и подлогов, уже после выдачи вознаграждения, принимает, согласно статье 67, меры к пополнению понесенных страховым учреждением убытков;

л) разрешает, сообразно статье 73, постройку, вместо сгоревших, новых строений в других местах в пределах той же или другой губернии; в сем последнем случае входит в предварительное сношение с подлежащим губернским прав-

я) одного ubezpieченного, и зрва поbrane niewłaściwie opłaty również do wysokości rubli 300, gdy żądanie zwrotu ze strony ubezpieczonego nastąpiło przed upływem roku od daty wydania kwitu kassowego na uiszczoną opłatę; co zaś do zwrotu summ wyższych nad rubli 300, czyni przedstawienie do ministerstwa spraw wewnętrznych;

f) gdyby na zaspokojenie ubezpieczonych w gubernji przewidywany był wydatek, przewyższający całkowity dochód roku bieżącego, tak ze składki stałej, oznaczonej taryfą, jako i ze składki dodatkowej w gubernji rozpisanej, wówczas rząd gubernijalny czyni zawczasu przedstawienie do ministerstwa spraw wewnętrznych o otwarciu mu, stosownie do art. 50, potrzebnego kredytu z ogólnego kapitału rezerwowego;

g) dla wyprowadzenia śledztwa i sporządzenia likwidacji znaczniejszych strat pogorzewowych w gubernji, deleguje techników lub innych, według swego uznania, urzędników;

h) rozpoznaje śledztwa i likwidacje strat pogorzewowych, przyznaje należne za takowe, według przepisów niniejszej ustawy, wynagrodzenia w tych przypadkach, gdy wynagrodzenia te przewyższają rs. 500 dla jednego ubezpieczonego i assygnuje takowe z właściwych kass, albo z instytucji kredytowej państwa, jeżeli wynagrodzenie, w braku funduszków gubernijalnych, wypłaconem być ma z kapitału rezerwowego;

i) stanowi w przypadkach w art. 65 wskazanych o odmówieniu wypłaty wynagrodzenia, bez oddawania sprawy na drogę sądową;

k) czuwa nad niedopuszczeniem nadużyć i podstępów na szkodę funduszków ubezpieczeń; w razie zaś wykrycia takowych, pociąga winnych, w miarę ważności przewinienia, do odpowiedzialności administracyjnej lub sądowej; w przypadkach art. 66 przewidzianych, wstrzymuje decyzje co do wypłaty wynagrodzenia do czasu zapadnięcia ostatecznego wyroku sądowego, a w razie wykrycia nadużyć i podstępów, już po wypłacie wynagrodzenia, przedsięwzię, stosownie do art. 67, środki w celu odzyskania strat, poniesionych przez instytucję ubezpieczeń;

l) upoważnia, stosownie do art. 73, wzniesienie, w miejsce porożonych, nowych budowli w innej miejscowości, w granicach tej samej lub innej gubernji; w tym ostatnim przypadku za poprzedniem zniesieniem się z właściwym rządem gubernijalnym, dla przekonania

лением для удостоверения в том, действительно ли страхователь поврежден произвести в иной губернии постройку здания взамен сгоревшаго;

л) рассматривает и разрешает окончательно жалобы заинтересованных лиц на решения уездных управлений по делам, предоставленным им в ведение настоящим положением;

м) разрешает выдачу прогонных и суточных денег страховым советникам и чиновникам, не получающим разведенных денег, когда они командированы самим губернским правлением и когда страховые советники приглашаются, на основании статьи 15, в заседание того же правления;

н) сообщает подлежащему уездному управлению о всяком вновь или дополнительно утвержденном застраховании и о выданном страховом вознаграждении и препровождает ему в двух экземплярах документы, относящиеся к утвержденному застрахованию, из которых один остается при делах уездного управления, а другой передается местному городскому или гминному управлению для хранения;

о) командировать, смотря по надобности и по крайней мере один раз в год, своих чиновников для ревизии и проверки действий уездных управлений по страховой части;

п) ведет список всех строений, как состоящих во взаимном губернском страховании, так и застрахованных в частных страховых обществах, равно как и последовавшим в них застрахованиям изменениям и пожарным убыткам, а также общий по губернии бухгалтерский счет доходов и расходов по сему страхованию, разрешаемых как самим губернским правлением, так и высшими властями;

р) на основании означенных счетов, а также получаемых от уездных управлений срочных ведомостей, представляет отчет по всей губернии министерству внутренних дел: чрез каждую треть года в виде перечневой ведомости, а по истечении года, подробный годовой отчет, как о положении и ходе страхования так и о состоянии страховых сумм в губернии;

с) представляет своевременно министерству внутренних дел нужные сведения: а) каждый год, для определения суммы доходов и расходов по страхованию недвижимых имуществ, и б) чрез каждые десять лет, для определения, согласно статье 39-й, тарифа постоянной страховой премии.

Примечание. Сведения для определения тарифа и размера запасного капитала, губернского правления на первый

сего о том, czy ubezpieczony zamierza rzeczywiście wznieść w innej gubernji budowlę w miejsce pogorzałej;

м) rozpoznaje i decyduje ostatecznie zażalenia osób interesowanych na decyzje zarządów powiatowych, w przedmiotach do ich decyzji niniejszą ustawą pozostawionych;

н) upoważnia wypłatę diet i kosztów podróży radcom ubezpieczeń i urzędnikom, nie pobierającym funduszu na objazdy, gdy będą delegowani przez sam rząd gubernijalny i gdy radcy ubezpieczeń wezwani są, stosownie do art. 15, na posiedzenie rządu gubernijalnego;

о) zawiadamia właściwy zarząd powiatowy o każdym nowo lub dodatkowo zatwierdzonym ubezpieczeniu i o wypłacie wynagrodzenia, i przesyła mu w 2-ch egzemplarzach dowody zatwierdzonego ubezpieczenia, z których jeden pozostaje w aktach biura powiatu, a drugi odsyła się miejscowemu zarządowi miejskiemu albo gminnemu, do zachowania;

п) deleguje, w miarę potrzeby i przynajmniej raz do roku, swych urzędników do rewizji i sprawdzenia czynności zarządów powiatowych w przedmiotach ubezpieczeń;

р) prowadzi kontrolę wszystkich budowli, ubezpieczonych tak we wzajemnem ubezpieczeniu gubernijalnym, jako i w towarzystwach prywatnych ubezpieczeń, jak również zaszytych w tychże ubezpieczeniach zmian i strat pogorzewowych, tudzież ogólny z całej gubernji rachunek buchalteryjny dochodów i wydatków, dotyczących ubezpieczeń, zarządzanych tak przez sam rząd gubernijalny, jako i przez władze wyższe;

с) na zasadzie pomienionych rachunków i otrzymywanych od zarządów powiatowych wykazów terminowych, przedstawia ministerstwu spraw wewnętrznych sprawozdania z całej gubernji, po upływie każdych 4-ch miesięcy w formie wykazu ogólnego, a po upływie roku, sprawozdanie roczne szczegółowe, tak o stanie i biegu ubezpieczeń, jako i o stanie funduszy ubezpieczenia w gubernji;

д) przedstawia w swoim czasie ministerstwu spraw wewnętrznych potrzebne wiadomości: а) corocznie dla ułożenia etatu przychodów i wydatków na ubezpieczenie nieruchomości, i б) co lat 10 dla oznaczenia, stosownie do art. 39, taryfy składki stałej od ubezpieczeń,

Uwaga. Wiadomości dla ustanowienia taryfy i oznaczenia wysokości kapitału rezerwowego, rządu gubernijalne na pierwszy

разъ доставляютъ министерству внутреннихъ дѣлъ въ концѣ 1875 года.

м) на мѣсто выбывающихъ страховыхъ совѣтниковъ назначаетъ новыхъ изъ представленныхъ уѣзднымъ правленіемъ кандидатовъ;

у) разрѣшаетъ архитекторамъ и другимъ техникамъ несостоящимъ на государственной службѣ, заниматься оцѣнкою строеній для страхованія ихъ отъ огня;

ф) разрѣшаетъ употребленіе сбереженій отъ штатныхъ суммъ на пособія чинамъ страхового управленія въ губерніи;

х) въ случаяхъ сомнѣній, могущихъ возникнуть при исполненіи настоящаго положенія, входятъ съ представленіями въ министерство внутреннихъ дѣлъ и исполняютъ всѣ возлагаемыя на него высшими властями порученія по дѣламъ взаимнаго страхованія.

79. Дѣла, означенныя въ пунктахъ а, б, в, д, ж, з, и, і, к, л, м, с, ф и х 78-й статьи, разрѣшаются присутствіемъ губернскаго правленія съ приглашеніемъ въ засѣданія онаго, по усмотрѣнію губернатора и страховыхъ совѣтниковъ, согласно статьѣ 15-й положенія; всѣ же прочія страховыя дѣла разрѣшаются властію губернатора или вице-губернатора, на основаніи общихъ правилъ о порядкѣ дѣлопроизводства въ губернскихъ правленіяхъ.

80. Жалобы на рѣшенія губернскаго правленія могутъ быть приносимы въ порядкѣ и на основаніяхъ, указанныхъ въ статьяхъ 48 и 49-й Высочайше утвержденнаго 19-го (31-го) декабря 1866 г. положенія о губернскомъ и уѣздномъ управленіи, въ трехмѣсячный срокъ.

81. По управленію дѣлами взаимнаго страхованія строеній отъ огня, къ вѣдомству министерства внутреннихъ дѣлъ принадлежать

а) изданіе подробныхъ разъясненій и инструкцій въ развитіе утвержденныхъ правилъ;

б) соглашеніе съ подлежащимъ государственнымъ кредитнымъ учрежденіемъ относительно условій вклада суммъ взаимнаго страхованія;

в) установленіе на каждыя 10 лѣтъ тарифа страховой преміи и опредѣленіе на пятилѣтній (ст. 49) періодъ нормальнаго размѣра запаснаго капитала;

г) составленіе и утвержденіе ежегодной смѣты доходовъ и расходовъ по страхованію недвижимыхъ имуществъ;

д) открытіе изъ запаснаго капитала, согласно статьѣ 50-й положенія, необходимыхъ кредитовъ на пособія нуждающимся губерніямъ, въ случаяхъ указанныхъ статьею 43;

разъ доставятъ министерству справъ внутреннихъ въ концѣ року 1875.

у) в мѣстѣ выходящихъ з урѣдowania радѣовъ обезпеченъ прѣзнача новыхъ з помѣду прѣдставionychъ прѣз зарѣд powiatowy кандидатѣв;

у) доzwala budowniczymъ i innymъ technikomъ, nie bѣdącymъ w słuźbie rѣdowej, zajmowaѣ siѣ szacowanіemъ budowli do обезпеченia od ognia;

у) upewnia uźycie oszczędnѣci z funduszѣв etatowychъ na wsparcia dla urędnikѣв zarѣdu обезпеченia w gubernji;

у) w razie wѣtpliwѣci, mogęcychъ nęstęczyѣ siѣ przy wykonaniu niniejszej ustawy, czyni prѣdstawienie do ministerstwa справъ wewnętrznychъ i spełnia wszelkie poruczone mu prѣz wladze wyźsze zlecenia w interesachъ wzajemnego обезпеченia.

79. Przedmioty wymienione w punktachъ a, b, c, f, g, h, i, k, l, m, n, t, x i y art. 78, decydowane będę kollegialnie prѣz rѣd gubernijalny, z przyzwaniemъ, w myślъ art. 15 ustawy, na posiedzenia tegoź, stosownie do uznania gubernatora radѣв обезпеченъ; wszystkie zaś inne przedmioty dotyczęce обезпеченъ, decyduje gubernatorъ albo vice gubernatorъ, na zasadzie ogѣlnychъ przepisѣв о porędku załatwiania czynnoścй w rѣdachъ gubernijalnychъ.

80. Zażalenia na decyzje rѣdu gubernijalnego mogą byѣ podawane w porędku i na zasadachъ, wskazanychъ artykułami 48 i 49 Najwyźej w d 19 (31) grudnia 1866 r. zatwierdzonej ustawy о zarędzie gubernijalnymъ i powiatowymъ, w cięgu trzechъ miesięcy.

81. Do ministerstwa справъ wewnętrznychъ pod względemъ zarędu interesami wzajemnego обезпеченia budowli od ognia, naleźy:

а) wydawanie szczegѣlowychъ objaśnienъ i instrukcyj w rozwinięciu zatwierdzonychъ przepisѣв;

б) porozumienie siѣ z własciwę instytucję kredytową państwa co do warunkѣв lokacji funduszѣв wzajemnego обезпеченia;

в) ustanawianie na kaźde lat 10 taryfy składek od обезпеченia i oznaczanie na okresъ pięcioletni (art. 49) normalnej wysokoścй kapitału rezerwowego;

г) układowanie i zatwierdzanie corocznie etatu dochodѣв i wydatkѣв co do обезпеченia nieruchomoścй;

д) otwieranie z kapitału rezerwowego, stosownie do art. 50 ustawy, niezbędnycъ kredytѣв na zasiłki dla gubernij potrzebujęcychъ tego, w przypadkachъ wskazanychъ art. 43;

е) распоряженія о пополненіи запаснаго капитала посредствомъ общихъ дополнительныхъ сборовъ, въ случаѣ опредѣленномъ статьею 51 положенія;

же) сложеніе недоимокъ и начетовъ, а также неправильно наложенныхъ платежей, сообразно статьямъ 392-й и 393-й общаго счетнаго устава (т. VIII св. зак. изд. 1857 г.), но коимъ: а) недоимки и начеты къ поступленію неблагонадежны, но подлежащемъ удовлетворенію въ семь, слагаются: хозяйственнымъ департаментомъ министерства внутреннихъ дѣлъ на сумму отъ 50 до 300 р., общимъ его присутствіемъ до 1,000 р., министромъ, по заключенію его совѣта, до 10,000 р. для одного страхователя; б) неправильно наложенные платежи слагаются и вѣдлежаще взысканныя деньги возвращаются хозяйственнымъ департаментомъ министерства внутреннихъ дѣлъ отъ 300 до 1,000 р., общимъ его присутствіемъ до 5,000 р., министромъ, по заключенію его совѣта, на всякую сумму.

Примѣчаніе. Возвратъ ненадлежаще взысканныхъ платежей допускается въ томъ случаѣ, когда заявленіе о томъ со стороны заинтересованнаго лица поступило до истеченія годичнаго срока, считая со дня выдачи казначейской выданціи въ уплатѣ денегъ.

з) разсмотрѣніе и разрѣшеніе жалобъ, приносимыхъ въ опредѣленный въ статьѣ 80 срокъ на постановленія губернскихъ правленій и распоряженія и рѣшенія губернаторовъ и вице-губернаторовъ;

и) разрѣшеніе, по представленіямъ губернскихъ правленій, всякихъ встрѣченныхъ ими недоразумѣній при исполненіи настоящаго положенія;

і) веденіе общаго счета по взаимному страхованію на основаніи получаемыхъ отъ губернскихъ правленій срочныхъ вѣдомостей и годовыхъ отчетовъ и составленіе общаго баланса о положеніи сего страхованія въ краѣ и принадлежащаго ему капитала;

к) командированіе, смотря по надобности, чиновниковъ для ревизіи дѣйствій губернскихъ учрежденій взаимнаго страхованія строеній отъ огня;

л) составленіе, по указаніямъ опыта, предположеній объ измѣненіи и улучшеніи въ системѣ взаимнаго губернскаго страхованія строеній отъ огня и о порядкѣ управленія сею частію и представленіе своихъ предположеній на утвержденіе въ законодательномъ порядкѣ.

ф) zarządzanie uzupełnienia kapitału rezerwowego przez rozpisanie ogólnych składek dodatkowych w przypadku, przewidzianym art. 51 ustawy;

g) umarzenie zaległości i niedoborów, tudzież należności niewłaściwie rozpisanych, odpowiednio do art. 392 i 393 ogólnej ustawy rachunkowej (t. VIII zb. praw wyd. 1857 r.), podług których: а) zaległości i niedobory niemożliwe do odzyskania, po należytem przekonaniu się o tem, umarzają się: przez departament administracyjny ministerstwa spraw wewnętrznych na sumę od 50 do 300 rubli, z decyzji ogólnego jego zebrania do 1,000 rubli, przez ministra, na wniosek rady jego do 10,000 rubli dla jednego ubezpieczonego; б) niewłaściwie rozpisane należności umarzają się, a niewłaściwie ściągnięte opłaty zwracają się z decyzji: departamentu administracyjnego ministerstwa spraw wewnętrznych od 300 do 1,000 rubli, z decyzji ogólnego zebrania jego do 5,000 rubli, a przez ministra, na wniosek rady tegoż na wszelką sumę.

Uwaga. Zwrot niewłaściwie pobranych opłat może mieć miejsce wówczas, gdy reklamacja o to ze strony osoby interesowanej nastąpiła przed upływem roku od daty wydania kwitu kassowego na wniesioną opłatę.

h) rozpoznawanie i decydowanie zażaleń, zanoszonych w ustanowionym art. 80 terminie na decyzje rządów gubernijalnych, tudzież na rozporządzenia i decyzje gubernatorów i wice-gubernatorów;

i) decydowanie, na przedstawienie rządów gubernijalnych, wszelkich napotkanych przez nich wątpliwości przy wykonaniu niniejszej ustawy;

k) prowadzenie ogólnego rachunku z wzajemnego ubezpieczenia na podstawie otrzymanych od rządów gubernijalnych wykazów perjodycznych i sprawozdań rocznych, tudzież układanie ogólnego bilansu o stanie instytucji ubezpieczeń w kraju i jej funduszów;

l) delegowanie, w miarę potrzeby, urzędników do rewizji czynności gubernijalnych instytucyj wzajemnego ubezpieczenia budowli od ognia;

m) projektowanie, opartych na doświadczeniu, zmian i ulepszeń w systemie wzajemnego gubernijalnego ubezpieczenia budowli od ognia, tudzież i w zarządzie tą częścią służby i przedstawianie wniosków swoich w tym względzie do zatwierdzenia na drodze prawodawczej.

ГЛАВА IV.

Временныя дополнительные правила.

82. Губернскія правленія, немедленно по обнародованіи настоящаго положенія, обязаны распорядиться, чтобы существующія нынѣ страховыя вѣдомости о всѣхъ подлежащихъ обязательному страхованію строеній, были исправлены сообразно сему положенію такъ, чтобы постоянная премія, подлежащая взиманію въ апрѣлѣ 1872 (ст. 45), могла быть назначена по опредѣленному статьею 39 тарифу со всѣхъ застрахованныхъ въ губернскомъ учрежденіи строеній. Исправленіе страховыхъ вѣдомостей должно быть произведено уѣзднымъ управленіемъ, при содѣйствіи мѣстныхъ городскихъ и городскихъ управленій и самихъ владѣльцевъ строеній.

83. Составленіе новыхъ взаимныхъ и иныхъ страховыхъ вѣдомостей лежитъ на обязанности самихъ владѣльцевъ въ тѣхъ случаяхъ, когда въ застрахованномъ строеніи произошли такія перемѣны въ отношеніи стоимости его или класса и степени опасности отъ огня, вслѣдствіе коихъ оно должно быть перестраховано, согласно статье 19-й сего положенія.

84. Всѣ заявленія о приѣмѣ строеній на страхъ, поступившія въ подлежащія учрежденія до обнародованія настоящаго положенія, но еще окончательно не разрѣшенныя, подлежатъ разсмотрѣнію и разрѣшенію по правиламъ сего положенія.

85. Впредь до исправленія страховыхъ вѣдомостей сообразно правиламъ настоящаго положенія, страховой сборъ подлежитъ взиманію по раскладкамъ, составляемымъ особо на строенія, застрахованныя по правиламъ сего положенія, и особо на строенія, застрахованныя по правиламъ устава 1844 г., въ размѣрѣ и срокахъ, установленныхъ тѣми и другими правилами.

86. На удовлетвореніе всѣхъ по конецъ 1871 года расходовъ по застрахованіямъ, основаннымъ на уставѣ 1844 г., долженъ быть назначенъ ко взиманію въ апрѣлѣ 1872 года дополнительный за 1871 годъ по мѣрѣ надобности страховой сборъ, каковой сборъ взимается по правиламъ дѣйствовавшихъ доселѣ постановленій. Платежу сему подлежатъ всѣ остающіеся въ теченіи 1871 г. въ губернскомъ взаимномъ страхованіи строеній, застрахованныя по правиламъ вышеозначеннаго устава 1844 года, хотя бы даже онѣ были изъ сего страхованія на 1872 г.

87. Всѣ неоконченныя дѣла о пожарахъ, возникшихъ до обнародованія настоящаго положенія, а равно дѣла о случившихся послѣ сего пожарахъ въ строеніяхъ, застрахованныхъ по правиламъ устава 1844 г., разсматриваются и разрѣшаются на основаніи

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY PRZECHODNIE.

82. Rządy gubernijalne niezwłocznie po ogłoszeniu niniejszej ustawy, obowiązane są zarządzić sprostowanie, według zasad niniejszej ustawy, dotychczasowych wykazów ubezpieczeń wszystkich budowli, obowiązkowemu ubezpieczeniu ulegających, tak, aby składka stała, przypadająca do poboru w kwietniu 1872 r. (art. 45) mogła być rozpisana na podstawie ustanowionej art. 39 taryfy ze wszystkich budowli ubezpieczonych w instytucji gubernijalnej. Sprostowanie to dopełnionem być winno przez zarząd powiatowy przy współdziałaniu miejscowych zarządów gminnych i miejskich, oraz samych właścicieli budowli.

83. Sporządzenie nowych wykazów ubezpieczenia w miejsce dotychczasowych, należy do samych właścicieli w tych przypadkach, gdy w ubezpieczonej budowlu nastąpiły takie zmiany co do jej wartości albo klasy i stopnia niebezpieczeństwa od ognia, w skutku których takowa powinna być na nowo podana do ubezpieczenia, stosownie do art 19 tejże ustawy.

84. Wszelkie deklaracje na przyjęcie budowli do ubezpieczenia, podane do właściwych władz przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, lecz jeszcze ostatecznie nie zdecydowane, ulegają rozpoznaniu i zdecydowaniu podług przepisów niniejszej ustawy.

85. Aż do czasu sprostowania wykazów ubezpieczenia, stosownie do przepisów niniejszej ustawy, składka pobierana będzie podług rozkładów, sporządzonych oddzielnie na budowle ubezpieczone na zasadzie przepisów niniejszej ustawy, a oddzielnie na budowle, ubezpieczone podług przepisów ustawy z r. 1844, w wysokości i terminach, ustanowionych jednemi i drugimi przepisami.

86. Dla zaspokojenia wszystkich po koniec 1871 roku wydatków, wynikających z ubezpieczeń, przyjętych na mocy ustawy z r. 1844, rozpisana ma być do poboru w kwietniu 1872 roku dodatkowa, w miarę potrzeby składka na rok 1871, pobrać się mająca podług przepisów dotąd obowiązujących. Opłacie tej podlegają wszystkie pozostałe w ciągu 1871 roku w gubernijalnem wzajemnem ubezpieczeniu budowle, ubezpieczone podług zasad wyżej wzmiankowanej ustawy z roku 1844, chociażby nawet ubyły z tegoż ubezpieczenia na rok 1872.

87. Wszystkie niezakończony przedmioty co do pogorzeli, wynikłych przed ogłoszeniem ustawy niniejszej, jak niemniej przedmioty co do pożarów po tym czasie wynikłych w budowlach, ubezpieczonych na mocy przepisów ustawy z roku 1844, rozpoznawane i decydowane

того же устава, но вознаграждение за убытки какъ вновь присужденное, такъ и присужденное по прежнимъ рѣшеніямъ въ отпуску по частямъ, по мѣрѣ отстройки сгорѣвшихъ зданій, подлежитъ выдачѣ на основаніи правилъ, указанныхъ въ статьяхъ 69 и 70 сего положенія.

88. Для заявленія требованій о выдачѣ полностью въ одинъ разъ, согласно статьѣ 69-й, вознагражденій, присужденныхъ до обнародованія настоящаго положенія, если на требованія эти не пропущены сроки, опредѣленные въ дѣйствовавшихъ доселѣ постановленіяхъ, назначается крайній срокъ двухлѣтній, считая со дня обнародованія сего положенія. По истеченіи сего послѣдняго срока, всѣ требованія о выдачѣ означенныхъ вознагражденій будутъ оставлены безъ удовлетворенія.

89. Губернскія правленія и варшавскій магистратъ, одновременно съ доставленіемъ нужныхъ свѣдѣній для опредѣленія, согласно статьѣ 86, размѣра дополнительнаго за 1871 годъ страхового сбора, именно въ январѣ 1872 года, обязаны представить министерству внутреннихъ дѣлъ свѣдѣнія объ окончательныхъ результатахъ въ положеніи суммъ взаимнаго страхования строеній отъ огня для распредѣленія могущихъ оказаться по онимъ остатковъ между запаснымъ капиталомъ и специальными средствами варшавской городской кассы, въ коимъ должна быть причислена часть сихъ остатковъ пропорціонально той суммѣ, въ какой будутъ встрахованы на 1872 годъ строенія въ г. Варшавѣ.

Подписаль: Предсѣдательствующій въ комитетѣ по дѣламъ царства польскаго, князь *Павелъ Гагаринъ*.

бѣдѣ на zasadzie tejże ustawy; wynagrodzenia jednak strat tak nowo przyznane, jak i z poprzednich przyznań wskazane do wypłaty częściowej, w miarę odbudowy pogorzałych budowli, wypłacane będą podług zasad, artykułami 69 i 70 niniejszej ustawy przepisanych.

88. Do zgłoszenia się o wypłatę w całości na raz jeden, stosownie do art. 69, wynagrodzeń, przyznanych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, jeżeli co do żądań takowych nie nastąpiła prekluzja w skutek upływu terminów, obowiązującymi dotąd przepisami ustanowionych, oznacza się termin ostateczny dwuletni, licząc od daty ogłoszenia tejże ustawy. Po upływie tego ostatniego terminu, wszelkie żądania wypłaty pomienionych wynagrodzeń pozostawiane będą bez skutku.

89. Rządy gubernijalne i magistrat warszawski, jednocześnie z dostarczeniem potrzebnych wiadomości do ustanowienia, stosownie do art. 86, wysokości składki dodatkowej za rok 1871, mianowicie w styczniu 1872 roku, obowiązane są przedstawić ministerstwu spraw wewnętrznych ostateczne rezultaty co do stanu funduszów wzajemnego ubezpieczenia budowli od ognia, dla rozdziału mogących okazać się oszczędności pomiędzy kapitał rezerwowy i fundusze specjalne warszawskiej kassy miejskiej, do której przelana być winna część tychże oszczędności, proporcjonalnie do summy, na jaką budowle będą ubezpieczone w m. Warszawie na rok 1872.

Podpisał: Prezydujący w komitecie do spraw królestwa polskiego, *książe Paweł Gaгарын*.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, сенаторъ (подписаль) *Я. Соловьевъ*.

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдуящй
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*.

Директоръ канцеларји, *Wł. Holewiński*.

Дзень ogłoszenia, 1 (13) października 1870 roku.

Высочайше утвержденное положение комитета по дѣламъ царства польскаго, объявленное правительствующему сенату министромъ внутреннихъ дѣлъ 19 октября 1870 г.

О порядкѣ исполненія рекрутской повинности въ губерніяхъ царства польскаго политическими выходцами и преступниками, возвратившимися изъ самовольныхъ отлучекъ и изъ ссылки.

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, согласно положенію комитета по дѣламъ царства польскаго по вопросу о порядкѣ исполненія рекрутской повинности въ губерніяхъ царства политическими выходцами и преступниками, возвратившимися изъ самовольныхъ отлучекъ и изъ ссылки, 31-го іюля сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ постановить слѣдующія правила:

1) Конскрипты, высланные изъ мѣста жительства административнымъ порядкомъ или по суду за политическія преступленія и возвратившіеся вновь на родину, въ случаѣ, если за нихъ, во время отсутствія, не былъ взимаемъ рекрутскій жеребій, и если они вышли изъ того возраста, въ которомъ призываются прочіе конскрипты ихъ округовъ, но не достигли еще 30-ти лѣтъ, призываются къ метанію жеребья въ первый, по возвращеніи на родину, наборъ, одинъ разъ за всѣ тѣ прежніе наборы, коимъ они подлежали по возрасту во время отсутствія; въ случаѣ же, если такіе конскрипты не вышли еще изъ возраста, опредѣленнаго для призыва конскриптовъ по ихъ округу, то они призываются къ метанію жеребья и въ слѣдующіе наборы (если вынутый за время отсутствія жеребій освобождалъ отъ поступленія въ службу) наравнѣ съ прочими конскриптами своихъ округовъ.

Примѣчаніе. Изъ числа сихъ конскриптовъ къ метанію жеребья не призываются тѣ, которые во время наборовъ, бывшихъ въ ихъ отсутствіе, пользовались правомъ на изыятіе отъ рекрутства.

2) Политическіе выходцы, возвратившіеся на родину съ дозволенія правительства и не пользовавшіеся правомъ на изыятіе отъ рекрутства, но за которыхъ во время отсутствія не былъ взимаемъ рекрутскій жеребій, призываются къ метанію жеребья, въ слѣдующіе, по возвращеніи ихъ, наборы и впродъ до выхода изъ общаго 30-ти лѣтняго конскрипціоннаго возраста, столько разъ (если ими будутъ взимаемы каждый разъ нумера, освобождающіе

Найвыше затвердзона uchwała komitetu do spraw królestwa polskiego, oznajmiona rządzącemu senatowi przez ministra spraw wewnętrznych d. 19 października 1870 roku

O porządku spełniania powinności rekruckiej w guberniach królestwa polskiego przez politycznych wychodźców i przestępców, którzy powrócili z samowolnego wydalenia się i z zesłania.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, zgodnie z uchwałą komitetu do spraw królestwa polskiego, w kwestji o porządku spełniania powinności rekruckiej w guberniach królestwa przez politycznych wychodźców i przestępców, którzy powrócili z samowolnego wydalenia się i z zesłania, w dniu 31-m lipca r. b. NAJWYŻEJ rozkazać raczył ustanowić następujące przepisy:

1) Popisowi, którzy byli wysłani z miejsca zamieszkania w drodze administracyjnej lub sądowej i którzy powrócili znowu do miejsca urodzenia, wrazie, jeżeli za nich podczas nieobecności, nie był wyciągany los rekrucki i jeżeli wyszli z wieku, w którym powołują się inni spisowi z ich okręgów, ale jeszcze nie doszli do wieku lat 30, powołują się do losowania przy pierwszym po ich powrocie do miejsca urodzenia, poborze, jeden raz za te wszystkie poprzednie pobory, jakim podlegali według swego wieku w czasie nieobecności; w razie zaś jeżeli tacy popisowi nie wyszli jeszcze z wieku, oznaczonego do powoływania popisowych w ich okręgu, to powołują się do losowania i przy następujących poborach (jeżeli wyciągnięty za czas nieobecności los uwalniał ich od wstąpienia do służby), na równi z innymi popisowymi ich okręgu.

Uwaga. Z liczby tych popisowych nie powołują się do losowania ci, którzy podczas poborów, odbytych w czasie ich nieobecności, posiadali prawo wyłączenia od wojska.

2) Przestępcy polityczni, którzy powrócili do miejsca urodzenia za zezwoleniem rządu, a nie posiadali prawa wyłączenia od wojska, ale za których w czasie nieobecności nie był wyciągany los rekrucki, powołują się do losowania przy następujących po ich powrocie poborach, aż do wyjścia z ogólnego 30 letniego wieku popisowego, tyle razy (jeżeli za każdym razem będą wyciągali numera niające ich od wstąpienia do służby wojskowej), ile lat wed

отъ поступления въ рекруты), сколько лѣтъ они по возрасту подлежали призыву во время отсутствія.

3) Возвратившіеся на родину съ разрѣшенія правительства политическіе выходцы, за которыхъ былъ въ свое время вынѣмаемъ въ ихъ округѣ жеребій, подвергаются исполненію рекрутской повинности по вынудому за нихъ жеребью.

4) Конскрипты, бѣжавшіе за границу, съ цѣлю уклоненія отъ рекрутства или по неизвѣстнымъ причинамъ, подлежатъ, по возвращенія на родину, отдачѣ въ военную службу въ зачетъ набора или подвергаются судебному взысканію по закону, въ случаѣ признанной ихъ неспособности къ службѣ или достиженія возраста свыше 31-го года.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 года.

podlegali powołaniu do losowania podczas ich nieobecności.

3) Polityczni wychodźcy, którzy powrócili do miejsca urodzenia za upoważnieniem rządu, a za których w swoim czasie był wyciągany los w ich okręgu, podlegają spełnianiu powinności rekruckiej według wyciągniętego za nich losu.

4) Popisowi, którzy uciekli za granicę w celu uchronienia się od służby wojskowej lub dla niewiadomych przyczyn, po powrocie do miejsca urodzenia ulegają oddaniu do służby wojskowej na rachunek poboru albo karze sądowej według prawa, w razie uznanej ich niezdolności do służby, lub dojścia do wieku wyżej nad lat 31.

Oryginał за właściwemi подписами.

Za zgodność.

Директор главный, преыдующы

w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosinski.*

Директор канцелларји, *Wł. Holowiński.*

Дзиецъ ogłoszenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 r.

По указу Его Величества
А Л Е К С А Н Д Р А II-го,
ИМПЕРАТОРА И САМОДВРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Въ разрѣшеніе возникшаго при приведеніи въ дѣйствіе Высочайшаго указа 1-го іюня 1869 года, вопроса о предметахъ вѣдомства гминнаго и сельскаго сходоу, въ посадахъ образовавшихся изъ себя отдѣльныя гмины, учредительный комитетъ, во исполненіе Высочайше утвержденныхъ 7 іюля и 25 сентября 1870 года положеній комитета по дѣламъ царства польскаго, постановилъ и постановляетъ:

1. Въ тѣхъ посадахъ, которые составляютъ отдѣльныя гмины, къ предметамъ вѣдомства гминнаго схода относятся: а) выборъ гминнаго войта, лавниковъ, писаря и другихъ должностныхъ лицъ, коихъ назначеніе по указу 19 февраля 1864 года предоставлено гминѣ, и б) повѣрка дѣйствій и учетъ должностныхъ лицъ, гминою избираемыхъ; всѣ же другіе предметы, исчисленные въ ст. 16-й упомянутого указа и въ статьяхъ 5, 7 и 8 указа 1-го іюня 1869 г., предоставляются вѣдѣнію сельскаго схода.

2. Первое мѣсто на сельскомъ сходѣ въ посадѣ, составляющемъ отдѣльную гмину, принадлежитъ гминному войту.

3. Еврейскимъ обществамъ, какъ въ посадахъ составляющихъ отдѣльныя гмины, такъ и въ посадахъ, вошедшихъ въ составъ другихъ гминъ, предоставляется право собираться, съ разрѣшенія гминнаго войта на частныя сходы для обсужденія предметовъ, касающихся распоряженія исключительно еврейскому населенію принадлежащими имуществами, каковы: еврейскіе молитвенные дома, кладбища и т. п.

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A II-go,
CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.,

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W rozstrzygnięciu kwestji, przy w prowadzeniu w wykonanie NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r. wynikłej, co do attrybucji zebrań gminnych i gromadzkich w osadach, z których utworzone zostały oddzielne gminy, komitet urządzający, w wykonaniu NAJWYŻEJ zatwierdzonych w d. 7 lipca i 25 września 1870 r. ustaw komitetu do spraw królestwa polskiego, postanowił i stanowi:

1. W osadach, stanowiących oddzielne gminy, do attrybucji zebrania gminnego należy: a) wybór wójta gminy, ławników, pisarza i innych osób urzędujących, mianowanie których, stosownie do ukazu z d. 19 lutego 1864 r., należy do gminy, i b) sprawdzanie czynności i rachunków osób urzędujących, wybieranych przez gminę; wszystkie zaś inne przedmioty, wymienione w art. 16 wspomnianego ukazu i w artykułach 5, 7 i 8 ukazu z d. 1 czerwca 1869 r., należą do attrybucji zebrania gromadzkiego.

2. Pierwsze miejsce na zebraniu gromadzkim w osadzie, stanowiącej oddzielną gminę, należy do wójta gminy.

3. Ludności żydowskiej, tak w osadach stanowiących oddzielne gminy, jako i w tych osadach, które weszły do składu i innych gmin—pozostawia się prawo zgromadzania się, za decyzją wójta gminy, na zebrania oddzielne dla rozpoznania przedmiotów, dotyczących rozporządzenia majątkami należącymi wyłącznie do ludności żydowskiej, jako to: żydowskie domy modlitwy, cmentarze i tym podobne.

4. Приведеніе въ дѣйствиіе настоящаго постановленія, которе должно бытъ внесено въ дневникъ законовъ, возлагается на члена-завѣдывающаго дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 361 засѣданіи, 9 (21) октября 1870 г.

Намѣстникъ въ царствѣ, генералъ-фельдмаршалъ,
(подписалъ) *Гр. Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 года.

4. Wprowadzenie w wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi zawiadującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 361 posiedzeniu, dnia 9 (21) października 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписалъ) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, презыдующы
в комиссји rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ канцелларји, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 roku.

LXX. Tom

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,

и проч., и проч., и проч.,

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Во исполнение Высочайшаго указа 1-го июня 1869 года объ обращеніи въ посады городовъ, не имѣющихъ характера городскихъ поселеній, учредительный комитетъ, по представленію члена-завѣдывающаго дѣлами комитета, въ дополненіе къ постановленію, состоявшемуся 30 января (11 февраля) с. г. о переименованіи въ посады городовъ ломжинской губерніи, постановилъ и постановляетъ:

1. Городъ Стависки, кольненскаго уѣзда, ломжинской губерніи, обратить въ посадь, присоединивъ его къ сельской гминѣ Стависки, по отдѣленіи отъ сей послѣдней къ сосѣдней гминѣ Кубра, деревень: Сивки, Гнатово, Росохате, Курково, Лысе и Багенице; и

2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ дневникъ законовъ, предоставляется члену-завѣдывающему дѣлами учредительнаго комитета.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 364 засѣданіи, 30 октября (12 ноября) 1870 года.

Намѣстникъ въ царствѣ, генераль фельдмаршалъ,
(подписаль) *Графъ Бергъ.*

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 года.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSJI, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.

Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.

W wykonaniu NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 1 czerwca 1869 r. o zamianie na osady miast, charakteru miejskiego niemających, komitet urządzający, na przedstawienie członka-zawiaującego czynnościami komitetu, w uzupełnieniu postanowienia z d. 30 stycznia (11 lutego) r. b. o przemianowaniu na osady miast w gubernji łomżyńskiej, postanowił i stanowi:

1. Miasto Stawiski w powiecie kolneńskim, gubernji łomżyńskiej, zamienić na osadę, z przyłączeniem takowej do gminy Stawiski, po odłączeniu od tej ostatniej do sąsiedniej gminy Kubra, wsi: Siwki, Gnatowo, Rosochate, Kurkowo, Łyse i Bagienice, — i

2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, porucza się członkowi-zawiaującemu czynnościami komitetu urządzającego.

Działo się w Warszawie, na 364 posiedzeniu, dnia 30 października (12 listopada) 1870 roku.

Членъ-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета,
сенаторъ, (подписаль) *Я. Соловьевъ.*

Za zgodność:

Директоръ главный, прѣзидующы
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Директоръ kancelarji, *Wt. Holewiński.*

Дзень оглошення, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
пъзъ правительствующаго сената,

НАМѢСТНИКУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ* рапортъ министра внутреннихъ дѣлъ, за № 11,159, слѣдующаго содержания: ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по положенію комитета по дѣламъ царства польскаго, объ устройствѣ въ ономъ общины сестеръ милосердія, въ 31 день іюля текущаго года. Высочайше повелѣть соизволилъ:

I. Относительно устройства общинъ сестеръ милосердія въ губерніяхъ царства польскаго, постановить слѣдующія правила:

1. Общины сестеръ милосердія, состоящія какъ въ Варшавѣ такъ и въ другихъ мѣстностяхъ губерній царства польскаго, подчиняются, въ отношеніи ихъ духовнаго управленія, вѣдѣнію мѣстныхъ епархіальныхъ властей, которымъ, на общемъ основаніи, принадлежитъ наблюденіе за исполненіемъ сестрами милосердія духовныхъ ихъ обязанностей.

2. Сестры милосердія, въ вышеозначенныхъ губерніяхъ, подчиняются непосредственно настоятельницамъ дома сестеръ милосердія, состоящаго при институтѣ Св. Казимира, избираемой изъ среды сихъ сестеръ мѣстною епархіальною властію и утверждаемой главнымъ начальникомъ края.

3. Общины сестеръ милосердія въ отношеніи вѣшняго управленія состоятъ въ вѣдѣніи подлежащихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія, коимъ принадлежитъ наблюденіе за исполненіемъ ими ихъ обязанностей по части благотворительности.

4. Въ общину сестеръ милосердія принимаются лица, достигшія 21 года, съ разрѣшенія на то подлежащаго губернатора, который даетъ сіе разрѣшеніе по предварительномъ удостовѣреніи, что лицо желающее поступить въ общину, не связано брачными узами и не обвиняется ни въ какихъ преступныхъ дѣйствіяхъ, и по полученіи заключенія варшавскаго совѣта общественнаго призрѣнія въ томъ, что къ приему новаго члена въ общину не встрѣчается препятствій (ст. 40 и 41 Высочайше утвержденныхъ 22 ноября 1864 г. правилъ о римско-католическихъ монастыряхъ).

У К А З

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,
z rządzającego senatu,

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

W Imieniu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat mając sobie przedstawionym raport ministra spraw wewnętrznych za № 11,159, następującej osnowy: NAJJAŚNIEJSZY PAN, na skutek uchwały komitetu do spraw królestwa polskiego, o urządzeniu w królestwie polskim zgromadzenia siostr miłosierdzia, w dniu 31 lipca r. b. NAJWYŻEJ rozkazać raczył:

I. Co do urządzenia zgromadzeń siostr miłosierdzia w gubernijach królestwa polskiego, postanowić następujące przepisy:

1. Zgromadzenia siostr miłosierdzia, istniejące tak w Warszawie jak innych miejscach gubernij królestwa polskiego, pod względem ich zarządu religijnego, podlegają miejscowym władzom djecezyjalnym do których, na ogólnej zasadzie, należy nadzór nad wykonywaniem, przez siostry miłosierdzia swych obowiązków religijnych.

2. Siostry miłosierdzia w gubernijach wyżej wzmiankowanych, podlegać będą bezpośrednio przełożonej domu siostr miłosierdzia, istniejącego przy instytucie Ś-go Kazimierza, wybieranej z pomiędzy tychże siostr przez miejscową władzę djecezyjalną i zatwierdzonej przez głównego naczelnika kraju.

3. Zgromadzenia siostr miłosierdzia co do zewnętrznego zarządu zostają pod zawiadywaniem właściwych rad opiekuńczych dobroczynności publicznej, do których należy nadzór nad wykonywaniem przez nie obowiązków pod względem dobroczynnym.

4. Do zgromadzenia siostr miłosierdzia przyjmują się osoby mające wieku lat 21, za zezwoleniem właściwego gubernatora, który udziela takowe zezwolenie po poprzednim przekonaniu się, że osoba pragnąca wstąpić do zgromadzenia, nie jest połączoną związkami małżeńskimi i nie jest obwinioną o żaden czyn występny, oraz po otrzymaniu opinii warszawskiej rady opiekuńczej dobroczynności publicznej, że do przyjęcia nowego członka do zgromadzenia nie zachodzą przeszkody (art. 40 i 41 NAJWYŻEJ zatwierdzonych w dniu 22 listopada 1864 r. przepisów o klasztorach rzymsko-katolickich).

5. Лицо, получившее разрешение гражданской власти на вступление в общину сестер милосердия, принимается для испытания в дом сестер милосердия в Варшаву при институте Св. Казимира и кроме того в два или три самых многочисленных общины в других местах; но может произнести требуемые по уставу обеты не прежде как по достижении 24 летнего возраста.

6. Перемещение сестер милосердия из одной общины в другую производится не иначе, как по предварительному сношению подлежащих советов общественного призрения о немывии в тому препятствий.

7. Сестры милосердия, состоящи при больницах и других благотворительных заведениях, исполняя все возложенны на них по уставу обязанности относительно призрения больных должны вполне сообразоваться с установленным для больниц порядком и в точности исполнять как условия контрактов, заключенных ими с советами общественного призрения, так и все требования и распоряжения больничного начальства и врачей; причем за нарушение больничных правил и существующих законов, сестры милосердия, подлежат, на общем для всех основании, административной или судебной ответственности.

8. Советы общественного призрения в отношении сестер милосердия, состоящих при благотворительных заведениях, руководствуются подлежащими статьями положения, об управлении сими заведениями, Высочайше утвержденного 19 июня 1870 г.

9. Сестры милосердия, по старости или вследствие болезни не могущи продолжать службу в благотворительных заведениях, буде не пожелают выйти из сего звания, помещаются на жительство в общину при институте Св. Казимира в Варшаву, с определением им содержания из сумм сего института, а равно из специальных фондов, назначенных по завещаниям частных лиц на содержание престарелых сестер милосердия.

10. Состоящие в завывании сестер милосердия сиротские приюты: в Варшаву (институт Св. Казимира), а также при больницах в Ловиче, Сандомир, Кельцах, Люблине, Бяле и Плоцке, передаются в управление подлежащих советов общественного призрения и избранных ими для сего попечителей, при чем сестры милосердия не уstraняются от призрения детей, с представлением им заниматься обучением призываемых детей римско-католического исповедания до 7-ми летнего возраста. По достижении же сего возраста дети должны посещать общия училища. Наблюдение за сим поручается местным советам общественного призрения и дирекциям училищ.

5. Особа, которая получила позволение власти гражданской на вступление до згромаждения сестер милосердия, принимает ся на пробу до дому сестер милосердия в Варшаву при институте С-го Казимира и oprócz tego до двух или трех наименее згромаждений в иных местах, lecz śluby wymagane ustawą wykonać może nie wcześniej jak po dojściu do 24 lat wieku.

6. Przeniesienie sióstr miłosierdzia z jednego zгромаждения до другого, może mieć miejsce nie pierwей jak po poprzedniem porozumieniu się właściwych rad opiekuńczych dobroczynności publicznej, że przeciwko temu przeszkody nie zachodzą.

7. Siostry miłosierdzia, zostające przy szpitalach i innych zakładach dobroczynnych, przy wykonywaniu wszystkich włożonych na nie ustawą obowiązków co do dozorowania chorych, powinny ściśle stosować się до przepisаного dla szpitali porządku i należyćie spełniać tak warunki kontraktów, przez nie zawartych z radami opiekuńczymi, jako też wszystkie żądania i rozporządzenia zwierzchności szpitala i lekarzy; за нарушение zaś przepisów szpitalnych i praw istniejących, siostry miłosierdzia podlegają на ogólnej dla wszystkich zasadzie, odpowiedzialności administracyjnej albo sądowej.

8. Rady opiekuńcze dobroczynności publicznej w tem co dotyczy siostr miłosierdzia, zostających przy zakładach dobroczynnych, stosują się до właściwych artykułów ustawy о zarządzie temi zakładami, Najwyżej zatwierdzonej в dniu 19 czerwca 1870 r.

9. Siostry miłosierdzia z powodu starości lub choroby, nie mogące pełnić dłużej służby в zakładach dobroczynnych, jeżeli nie zechcą wystąpić ze swego stanu, umieszczone będą на mieszkanie в згромаждении при институте С-го Казимира в Варшаву, з wyznaczeniem dla nich uposażenia з funduszów tegoż instytutu, jak również з funduszów specjalnych, przeznaczonych з zapisu osób prywatnych на utrzymanie siostr miłosierdzia podeszłego wieku.

10. Pozostające pod zarządem siostr miłosierdzia ochrony в Варшаву (instytut С-го Казимира), jak również przy szpitalach в Łowiczu, Sandomierzu, Kielcach, Lublinie, Biale i Płocku, przechodzą pod zarząd właściwych rad opiekuńczych dobroczynności publicznej i wybranych przez nie в tym celu opiekunów; obok czego siostry miłosierdzia nie usuwają się od nadzoru dzieci, з pozostawieniem im przytem możności zajmowania się uczeniem dzieci religji rzymsko-katolickiej до 7 lat wieku. Po dojściu zaś до tego wieku dzieci powinny uczęszczać до szkół publicznych. Dozór над tem поручає się miejscowym radom opiekuńczym dobroczynności publicznej i dyrekcjom naukowym.

11. Учрежденное при институтѣ Святаго Казимира въ Варшавѣ училище для приходящихъ дѣвушекъ римско-католическаго исповѣданія, а равно и другія подобныя училища, если гдѣ таковыя окажутся состоящими въ завѣдываніи сестеръ милосердія, состоятъ въ вѣдѣніи учебнаго вѣдомства.

12. Имущества и капиталы, предназначенныя на содержаніе сестеръ милосердія и доселѣ остающіеся въ ихъ непосредственномъ завѣдываніи, должны поступить въ вѣдѣніе подлежащихъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія, которые взаимно доходы съ ихъ имуществъ, назначаютъ сестрамъ милосердія содержаніе натурою и деньгами на одежду сообразно условіямъ, существующимъ на сей предметъ въ другихъ больницахъ, въ которыхъ сестры милосердія содержатся на счетъ больничныхъ суммъ.

13. Больницы и благотворительныя заведенія, учрежденныя частными лицами и состоящія въ непосредственномъ управленіи сестеръ милосердія, управляются тѣмъ порядкомъ, который опредѣленъ для управленія частныхъ больницъ, т. е. чрезъ самихъ учредителей или избранныхъ ими попечителей, подъ общимъ наблюденіемъ совѣтовъ общественнаго призрѣнія.

14. Имущества и капиталы, предназначенныя на содержаніе сестеръ милосердія въ больницахъ, учрежденныхъ частными лицами, изъемяются изъ непосредственнаго завѣдыванія сестеръ милосердія и состоятъ въ управленіи учредителей, ихъ наследниковъ или же установленныхъ ими попечителей.

II. Предоставить мѣстному въ краѣ начальству наблюсти о точномъ исполненіи сестрами милосердія въ царствѣ правила, воспрещающаго всякія сношенія съ заграничными духовными властями и учрежденіями. О такомомъ Высочайшемъ повелѣніи, сообщенномъ министерству внутреннихъ дѣлъ выпискою изъ журнала комитета по дѣламъ царства польскаго, онъ, министръ внутреннихъ дѣлъ, доноситъ правительствующему сенату. *Приказамъ:* о такомомъ Высочайшемъ повелѣніи, для надлежащаго исполненія, намѣстника въ царствѣ польскомъ увѣдомить указомъ, каковымъ увѣдомить министра внутреннихъ дѣлъ и припечатать въ установленномъ порядкѣ.

Ноября 4 дня 1870 года.

Подлинное за надлежющимъ подписомъ.

Число опубликованія, 17 января (1 февраля 1871) года.

11. Urządzona przy instytucie Ś-go Kazimierza w Warszawie szkoła dla dziewcząt przychodnich religji rzymsko-katolickiej, jak również i inne podobne szkoły, o ileby gdzie zostawały pod zawiadywaniem sióstr miłosierdzia, pozostawać mają w zawiadywaniu władzy naukowej.

12. Majątki i kapitały, przeznaczone na utrzymanie sióstr miłosierdzia i pozostające dotychczas w bezpośrednim ich zawiadywaniu powinny przejść pod zawiadywanie właściwych rad opiekuńczych dobroczynności publicznej, które w zamian dochodów z ich majątków, wyznaczać będą siostrom miłosierdzia uposażenie w naturze i piędze na ubranie, odpowiednio do warunków pod tym względem istniejących w innych szpitalach, w których siostry miłosierdzia są utrzymywane z funduszków szpitala.

13. Szpital i zakłady dobroczynne, urządzone przez osoby prywatne i zostające pod bezpośrednim zarządem sióstr miłosierdzia, zarządzane być mają podług porządku, przepisanego dla zarządu szpitalami prywatnymi, t. j. przez samych fundatorów albo wybranych przez nich opiekunów, pod ogólnym nadzorem rad opiekuńczych dobroczynności publicznej.

14. Majątki i kapitały, przeznaczone na utrzymanie sióstr miłosierdzia w szpitalach urządzonych przez osoby prywatne, wyjmują się z bezpośredniego zawiadywania sióstr miłosierdzia i pozostają pod zarządkiem fundatorów, ich sukcesorów albo też opiekunów przez nich ustanowionych.

II. Pozostawić miejscowej zwierzchności w kraju dopilnowanie ścisłego wykonania przez siostry miłosierdzia w królestwie przepisu, wzbraniającego wszelkich stosunków z zagranicznymi władzami duchownymi i instytucjami. O takowym Najwyższym rozkazie, zakomunikowanym ministerstwu spraw wewnętrznych przez wypis z protokołu komitetu do spraw królestwa polskiego, minister spraw wewnętrznych donosi rządzącemu senatowi. *Polecit:* o takowym Najwyższym rozkazie, dla należytego wykonania, zawiadomić namiestnika w królestwie polskim przez ukaz, również zawiadomić ministra spraw wewnętrznych i ogłosić drukiem podług przyjętego porządku.

Dnia 4 listopada 1870 r.

Oryginał za właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 roku.
Tom LXX.

Божею Милостию

М Ы, А Л Е К С А Н Д Р Ъ ІІ-ой,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

Великій Князь Финляндскій,

и прочая, и прочая, и прочая.

На основаніи манифестовъ Нашихъ, для обыкновеннаго пополненія арміи и флота, производились съ 1866 года ежегодные рекрутскіе наборы, по четыре рекрута съ тысячи душъ.

Нынѣ, признавъ необходимымъ преобразовать устройство резервныхъ и запасныхъ войскъ, Мы 4-го сего ноября, повелѣли военному министру составить и представить установленнымъ порядкомъ на Наше утверженіе надлежащія о семъ предположенія, при чемъ войти въ соображеніе о болѣе равномерномъ распредѣленіи воинской повинности и возможномъ сокращеніи сроковъ обязательной военной службы.

Принимая во вниманіе, что въ виду этихъ предположеній надлежитъ озаботиться заблаговременно образованіемъ на будущіе годы достаточнаго запаса отпускныхъ нижнихъ чиновъ, и что, съ другой стороны, сокращеніе служебныхъ сроковъ, столь желательное въ видахъ облегченія несущихъ воинскую повинность, возможно лишь подѣ условіемъ ежегоднаго пополненія арміи болѣе значительнымъ, чѣмъ до нынѣ, числомъ людей, — повелѣваемъ:

Для обыкновеннаго пополненія арміи и флота Нашихъ, произвести въ будущемъ 1871 году рекрутскій наборъ съ обѣихъ половъ имперіи и съ губерній царства польскаго, полагая по шести человекъ съ каждой тысячи душъ, на основаніи особаго распорядительнаго указа, вмѣстѣ съ симъ правительствующему сенату даннаго.

Независимо отъ набора въ означенномъ числѣ душъ, взять въ счетъ числящейся недоимки, по одной половинѣ рекрута съ каждой тысячи душъ въ губерніяхъ: кievской, волынской, подольской, валенской, гродненской, ковенской, минской, могилевской и витебской, освобожденныхъ отъ поставки рекрутъ при наборѣ съ 1-го ноября по 1-е декабря 1863 года; съ мѣщанъ города Сердобска, саратовской губерніи, освобожденныхъ отъ поставки рекрутъ при наборѣ съ 15-го января по 15-е февраля 1867 года, и съ крестьянъ ставропольскаго уѣзда ставропольской губерніи, освобожденныхъ отъ поставки рекрутъ при наборѣ съ 15-го января по 15-е февраля 1865 года.

Z Bożej Łaski,

М Ы, А Л Е X A N D E R ІІ-gi,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSJI, KRÓL POLSKI,

WIELKI KSIĄŻĘ FINLANDZKI,

etc., etc., etc.,

Na zasadzie manifestów NASZYCH, dla zwykłego skompletowania armji i floty, dokonywane były coroczne od roku 1866 pobory do wojska, po czterech rekrutów z tysiąca dusz.

Obecnie, uznając za niezbędne przekształcić organizację wojsk rezerwowych i zapasowych, w dniu 4 listopada r. b., rozkazaliśmy ministrowi wojny sporządzić i przedstawić podług ustanowionego porządku do NASZEGO zatwierdzenia, odpowiedni w tym celu projekt oraz wziąć pod rozwagę przedmiot co do odpowiedniejszego rozkładu powinności wojskowej i możliwego skrócenia terminów obowiązkowej służby wojskowej.

Zważywszy, że ze względu na ten projekt należy wcześniej postarać się o zapewnienie na następne lata dostatecznego zapasu urlopowanych niższych stopni, i że z drugiej strony, skrócenie terminów służby, tyle upragnione dla ulżenia spełniającym powinność wojskową, możliwym jest tylko pod warunkiem corocznego zasilania armji znaczniejszą liczbą ludzi, aniżeli dotychczas, rozkazujemy:

Dla zwykłego skompletowania armji i floty NASZEJ, odbyć w roku przyszłym 1871, pobór do wojska w obydwóch strefach cesarstwa i w gubernijach królestwa polskiego, licząc po sześciu ludzi z każdego tysiąca dusz, na zasadzie oddzielnego ukazu, jednocześnie do rządzącego senatu wydanego.

Niezależnie od poboru we wskazanym stosunku, pobrać na rachunek zaległości, po pół człowieka z każdego tysiąca dusz w gubernijach: kijowskiej, wołyńskiej, podolskiej, wileńskiej, grodzieńskiej, kowieńskiej, mińskiej, mohilewskiej i witebskiej, zwolnionych od dostawy rekrutów przy poborze od dnia 1 listopada do dnia 1 grudnia 1863 r.; z mieszczan miasta Serdoboska gubernji saratowskiej, zwolnionych od dostawy rekrutów przy poborze od 15 stycznia do 15 lutego 1867 r., i z włościan powiatu stawropolskiego gubernji stawropolskiej, zwolnionych od dostawy rekrutów przy poborze od 15 stycznia do 15 lutego 1865 r.

Съ губерній царства польскаго, гдѣ въ 1869 году отмѣненъ былъ наборъ, который слѣдовало произвести въ одинаковомъ размѣрѣ съ наборомъ, произведеннымъ въ томъ году съ 15-го января по 15 февраля въ обѣихъ полосахъ имперіи Нашей, взять въ счетъ этой недомки по одной половинѣ рекрута съ каждой тысячи душъ. Сверхъ того, при предстоящемъ-же въ 1871 году наборѣ, въ счетъ числящейся за означенными губерніями недомки за прежнее до 1865 года время, взять, по примѣру послѣднихъ пяти лѣтъ, еще по полтора рекрута съ каждой тысячи душъ, причемъ, для облегченія жителей, поставку рекрутъ, въ счетъ сей послѣдней недомки, дозволить замѣнить опредѣленнымъ денежнымъ взносомъ.

Кореловъ, населяющихъ кемскій уѣздъ архангельской губерніи и повѣнецкій уѣздъ, губерніи олонецкой, а также крестьянъ всѣхъ наименованій холмскаго уѣзда псковской губерніи, освободить отъ исполненія рекрутской повинности, согласно повелѣніямъ Нашимъ отъ 19-го апрѣля 1868 и 2-го октября, 21-го ноября и 5-го декабря 1869-го годовъ.

Наборъ начать повсемѣстно съ 1-го февраля и окончить къ 1-му марта 1871 года.

При производствѣ означеннаго набора, въ тѣхъ губерніяхъ и областяхъ имперіи, въ коихъ дѣйствуетъ рекрутскій уставъ, принимать въ руководство постановленія сего устава, съ дополненіями и измѣненіями, указанными въ манифестѣ Нашемъ 25-го октября 1868 года, и съ соблюденіемъ нижеслѣдующаго:

1. Освободивъ податныя общества отъ опредѣленныхъ въ ст. 204 устава рекрутскаго издержекъ на обмундированіе, провіантъ и жалованье рекрутамъ, отнести эти издержки, въ наборъ 1871 г., на счетъ остатковъ отъ государственнаго земскаго сбора.

2. Отмѣнить установленный въ 22 ст. манифеста Нашего 25-го октября 1868 года низшій размѣръ наградныхъ денегъ рекрутамъ, предоставивъ какъ назначеніе этихъ денегъ, такъ и опредѣленіе ихъ размѣра, собственному усмотрѣнію обществъ.

3. Не назначать и не представлять въ рекруты людей, которые не исполнятся къ 1-му января 1871 года двадцати одного года отъ роду, исключая когда идетъ въ службу охотою братъ за брата или родственникъ за члена одной съ нимъ ревизской семьи. Въ этомъ случаѣ исполнять правило, постановленное въ 14 статьѣ манифеста 25 октября 1868 года.

4. Число рекрутъ, причитающихся съ участковъ бывшихъ государственныхъ крестьянъ, распределить между ними не по чи-

W gubernijach królestwa polskiego, gdzie w r. 1869 zaniechano poboru, który należało dokonać, w takim samym stosunku co i pobór, dopełniony w tymże roku od 15 stycznia do 15 lutego w obu strefach Naszego cesarstwa, pobrać na rachunek tej zaległości po pół rekruca z każdego tysiąca dusz. Nadto, przy mającym się odbyć w r. 1871 poborze, na rachunek liczącej się na wzmiankowanych gubernijach królestwa zaległości za czas poprzedni do 1865 r., pobrać podobnie jak w ostatnich pięciu latach, jeszcze po półtora rekruca z każdego tysiąca dusz, przyczem, dla ulżenia mieszkańcom, dozwolić zastąpienia dostawy rekrutów na rachunek tej ostatniej zaległości przez ustanowioną opłatę pieniężną.

Korełów zaludniających powiat kemski w gubernji archangielskiej i powiat powieniecki w gubernji ołonieckiej, oraz włościan wszelkich nazw powiatu chołmskiego, gubernji pskowskiej, zwolnić od spełniania powinności zaciągowej, stosownie do rozkazów NASZYCH z d. 19 kwietnia 1868 r. i 2 października, 21 listopada i 5 grudnia 1869 roku.

Pobór we wszystkich miejscowościach rozpocząć z dniem 1 lutego i ukończyć do 1 marca 1871 r.

Przy dokonywaniu rzonego poboru w tych gubernijach i prowincjach cesarstwa, gdzie obowiązuje ustawa rekrutcka, stosować się do przepisów tejże ustawy, z dopełnieniami i zmianami, wskazanem w manifestie NASZYM z d. 25 października 1868 r., tudzież z zachowaniem przepisów następujących:

1. Zwolniwszy gminy opodatkowane od ustanowionych art. 204 ustawy rekrutckiej wydatków na umundurowanie, prowiant, i żołd rekrutów, wydatki te odnieść przy poborze w r. 1871, na rachunek remanentów z państwowego podatku ziemskiego.

2. Uchylić ustanowioną art. 22 manifestu NASZEGO z d. 25 października 1868 r. najniższą normę wynagrodzeń pieniężnych dla rekrutów, pozostawiając tak przyznanie tych wynagrodzeń, jako też i oznaczenie ich wysokości, własnemu uznaniu gmin.

3. Nie przeznaczать i nie przedstawiać na rekrutów ludzi, którzy nie ukończyli do 1 stycznia 1871 r. dwudziestu jeden lat wieku, wyjąwszy, gdy do służby wstępuje jako ochotnik brat za brata, albo krewny za członka tej samej rodziny. W tym wypadku wykonany być winien przepis, postanowiony w art. 14 manifestu z d. 25 października 1868 r.

4. Rozkład liczby rekrutów, z okręgów byłych włościan rządowych, dokonać pomiędzy nich nie podług liczby dusz spisami obje-

слу ревизскихъ душъ, а по числу подлежащихъ призыву молодыхъ людей опредѣленнаго возраста, слѣдующимъ порядкомъ:

а) Для опредѣленія сколько въ каждой губерніи должно взять рекрутъ съ означенныхъ участковъ, общее число рекрутъ, какое будетъ слѣдовать со всѣхъ участковъ бывшихъ государственныхъ крестьянъ въ имперіи, съ присоединеніемъ рекрутскихъ долговыхъ долей, оставшихся отъ минушаго набора, раздѣлить на общее во всѣхъ помянутыхъ участкахъ число подлежащихъ призыву по всѣмъ тремъ разрядамъ молодыхъ людей, которымъ исполнится 21 годъ отъ роду къ 1-му января 1870 года, и полученное частное помножить на общее число всѣхъ этихъ людей въ каждой губерніи.

б) Для опредѣленія сколько въ число назначенныхъ по предвѣдущему пункту, на губернію рекрутъ, долженъ поставить каждый участокъ, общее число этихъ рекрутъ, назначенное на губернію, раздѣлить на общее въ губерніи число помянутыхъ въ предвѣдущемъ пунктѣ подлежащихъ призыву людей, а полученное частное помножить на общее число этихъ людей въ каждомъ участкѣ.

в) Въ тѣхъ случаяхъ, когда отъ множенія частнаго полученнаго по правилу, постановленному въ пунктѣ б, на число людей, подлежащихъ призыву въ каждомъ участкѣ, получатся цѣлыя цифры съ долями, доли эти отсѣкать; недостающее же число рекрутъ распределять, по одному, между тѣми участками, на которые пали наибольшія доли. Если при этомъ одинъ, два или болѣе рекрутъ упадутъ на одинъ, на два или болѣе участковъ, на которыхъ остались равныя доли, то недостающихъ рекрутъ назначать, по одному, съ тѣхъ участковъ, въ которыхъ болѣе людей, подлежащихъ призыву, а при равенствѣ въ этомъ отношеніи, съ тѣхъ, на которые укажетъ жеребій.

г) Распределеніе рекрутъ между губерніями произвестъ министерству внутреннихъ дѣлъ, а между участками каждой губерніи — мѣстнымъ казеннымъ палатамъ, подъ руководствомъ губернаторовъ и подъ ихъ наблюденіемъ.

5. Примѣняясь къ указанному въ статьѣ 4 й порядку, распредѣлить и число рекрутъ, слѣдующихъ съ участковъ многобрачныхъ семействъ мѣщанъ (уст. рекр., ст. 811), по числу молодыхъ людей, подлежащихъ призыву.

6. Освободить отъ рекрутской повинности лицъ, состоящихъ въ должности учителя начальнаго народнаго училища, если лица эти предварительно выдержали испытаніе на упомянутое званіе въ установленномъ порядкѣ (мѣст. государ. сов. 22-го апрѣля

тѣх, але подług liczby kwalifikujących się do powołania młodych ludzi oznaczonego wieku, w następującym porządku:

а) Dla oznaczenia, ilu w każdej gubernji ma być wziętych rekrutów z pomienionych okręgów, należy ogólną liczbę rekrutów, jaka wypadać będzie ze wszystkich okręgów byłych włościan rządowych w cesarstwie, z doliczeniem ułomkowych części liczby rekrutów od przeszłego poboru pozostałych, podzielić przez ogólną we wszystkich wzmiankowanych okręgach liczbę młodych ludzi kwalifikujących się do powołania ze wszystkich trzech kategorii, którzy do 1 stycznia 1870 r. ukończyli 21 lat wieku, i otrzymany ztąd iloraz pomnożyć przez ogólną liczbę wszystkich tych ludzi w każdej gubernji.

б) Dla oznaczenia ile na rachunek ilości rekrutów, podług poprzedzającego punktu, na gubernję oznaczonej, powinien dostarczyć każdy okrąg, należy ogólną liczbę tych rekrutów, przeznaczonych na gubernję, podzielić przez ogólną liczbę ludzi, kwalifikujących się do powołania, w poprzedzającym punkcie wspomnianych i otrzymany ztąd iloraz pomnożyć przez ogólną liczbę wszystkich tych ludzi w każdym okręgu.

в) W tych wypadkach, kiedy z rozmnożenia ilorazu, otrzymanego podług prawidła, wskazanego w punkcie б, przez liczbę ludzi kwalifikujących się do powołania w każdym okręgu, wypadną całkowite liczby z ułomkami, ułamki te odcinać i brakującą ilość rekrutów rozłożyć po jednemu, pomiędzy te okręgi, na które wypadły największe ułamki. Jeżeli przytem jeden, dwóch lub więcej rekrutów wypadnie na jeden, na dwa albo na więcej okręgów, na które przypadły równe ułamki, to brakujących rekrutów przeznaczać, по однимъ z tych okręgów, w których jest więcej ludzi kwalifikujących się do powołania, a w razie równej ich liczby, z tych, które los wskaże.

г) Rozkład rekrutów pomiędzy gubernije dopełni ministerstwo spraw wewnętrznych, a pomiędzy okręgi każdej gubernji, miejscowe izby skarbowe, pod kierunkiem i nadzorem gubernatorów.

5. Z zastosowaniem się do wskazanego w art. 4 porządku, dokonany również być winien rozkład liczby rekrutów, przypadających z okręgów rodzin mieszczan (ust. rekr. art. 811), podług liczby młodych ludzi, kwalifikujących się do powołania.

6. Zwolnić od powinności zaciągowej osoby mające stopień nauczyciela szkoły początkowej, jeżeli osoby te złożyły poprzednio egzamen na ten stopień podług ustanowionego porządku (zdanie rady państwa z d. 22 kwietnia 1868 r.), albo też jeżeli ukończyły kurs nauk

1868 года), или же съ успѣхомъ окончили курсъ наукъ въ учебныхъ заведеніяхъ, дающихъ право на званіе учителя начального народнаго училища.

7. Изъ лицъ, означенныхъ въ пунктахъ: 1 и 3 статьи 27 манифеста 25-го октября 1868 года, не освобождать отъ рекрутства тѣхъ, у которыхъ есть братъ-работникъ, хотябы сей послѣдній жилъ отдѣльно и даже принадлежалъ къ другому обществу, если только такой братъ-работникъ не поступилъ въ военную службу, не находится въ безвѣстномъ отсутствіи и не сосланъ по приговору суда.

8. Изъятіе отъ жеребья, предоставленное по 907 статьѣ устава рекрутскаго, за неимѣніемъ брата, послѣдующему по возрасту родственнику или иному односельянину, состоящему по семейному списку подъ тѣмъ же номеромъ, ограничить случаемъ, когда этотъ родственникъ или односельянинъ принадлежитъ къ той части семейства, изъ которой поступилъ рекрутъ, дающій право на изъятіе.

9. Отмѣнить установленныя въ 10 и 14 пунктахъ 1030 статьи устава рекрутскаго, для губерній: курляндской, лифляндской и эстляндской, изъятія отъ призыва къ рекрутству почтарей, печниковъ, плотниковъ, тельжиниковъ и кузнецовъ.

10. На основаніи положенія 18 іюня 1868 года о замѣнѣ въ имперіи обязательной военной службы денежнымъ выкупомъ и частнымъ наймомъ охотниковъ въ рекруты, размѣръ денежнаго взноса для лицъ, желающихъ освободиться отъ военной службы, опредѣлить въ пятьсотъ семьдесятъ рублей.

При производствѣ набора въ губерніяхъ царства польскаго, руководствоваться утвержденнымъ Нами 3 (15) марта 1859 года положеніемъ о рекрутской повинности, манифестомъ Нашимъ 26 іюня (8 іюля) 1868 года, съ приложенными къ нему правилами, а равно манифестомъ 2-го ноября 1869 года, съ слѣдующими измѣненіями и дополненіями:

1. Призывъ къ жеребью начать съ конскриптовъ, кои къ 20-му декабря 1870 года (1-му января 1871 года) исполнится двадцать одинъ годъ отъ роду.

2. Изъ конскриптовъ втораго разряда призвать къ исполненію рекрутской повинности столько возрастовъ, сколько будетъ необходимо по правиламъ, постановленнымъ въ 13-й и 14-й статьяхъ манифеста 26-го іюня (8-го іюля) 1868 года.

3. Взысканіе съ членовъ рекрутскихъ присутствій, за приемъ въ рекруты неспособныхъ къ военной службѣ людей, опредѣлять порядкомъ, указаннымъ въ 781—791 статьяхъ дѣйствующаго въ имперіи рекрутскаго устава.

въ зачетахъ науковыхъ, надającychъ право до stopnia наuczyciela szkoły początkowej.

7. Z osób wymienionych w punktach 1 i 3-m art. 23 manifestu z dnia 25 października 1868 r. niewalnialić od powinności zaciągowej tych, którzy mają brata robotnika, chociażby ten ostatni mieszkał osobno, a nawet należał do innej gminy, jeżeli tylko taki brat robotnik nie wstąpił do wojennej służby, nie jest niewiadomy z pobytu i nie jest zesłany za wyrokiem sądu.

8. Wyłączenie od losowania, dozwolone art. 907 ustawy rekrutskiej, w braku brata, następnemu podług wieku krewnemu albo należącemu do tej samej rodziny, mieszczącemu się w spisie ludności pod tym samym numerem organizacji ograniczyć do wypadku, kiedy ten krewny należy do tej części rodziny, z której wstąpił rekrut, dający prawo do wyłączenia.

9. Znieść ustanowione w punktach 10 i 14 art. 1020 ustawy rekrutskiej, dla gubernij: kurlandzkiej, liflandzkiej i estlandzkiej, wyłączenia od powołania do powinności zaciągowej, pocztylionów, zdunów, cieśli, kołodziej i kowali.

10. Na zasadzie ustawy z dnia 18 czerwca 1868 r. o zamianie w cesarstwie obowiązkowej służby wojskowej przez wykup pieniędzy i najem ochotników na rekrutów, wysokość opłaty pieniężnej dla osób pragnących uwolnić się od służby wojskowej, oznaczyć na rsr. pięćset siedmdziesiąt.

Przy odbywaniu poboru w gubernijach królestwa polskiego stosować się do ustawy o powinności zaciągowej przez Nas w dniu 3 (15) marca 1859 r. zatwierdzonej, manifestu Naszego z dnia 26 czerwca (8 lipca) 1863 r. i dołączonych do niego przepisów, jak również manifestu z d. 2 października 1870 r., z następującymi zmianami i dopełnieniami:

1. Powołanie do losowania rozpocząć od spisowych, którzy do dnia 20 grudnia 1870 r. (1 stycznia 1871 r.) ukończą dwadzieścia jeden lat wieku.

2. Z spisowych 2-jej kategorii powołać do spełnienia powinności zaciągowej ludzi takiego wieku, jak to będzie niezbędnem podług przepisów, ustanowionych w art. 13 i 14 manifestu z d. 26 czerwca (8 lipca) 1868 roku.

3. Kary na członków urzędów rekrutskich, za przyjęcie do zaciągu ludzi niezdatnych do służby wojskowej, wymierzać podług przepisów art. 781—791 ustawy rekrutskiej w cesarstwie obowiązującej.

4. Для подачи жалобъ на неправильную отдачу въ рекруты опредѣлить шестимѣсячный, со дня окончанія набора, срокъ.

5. Распредѣленіе между рекрутскими присутствіями тѣхъ увольнительныхъ за денежнымъ замѣномъ свидѣтельствъ, которыя останутся неразобранными, а также наблюденіе за отчетностію по увольнительнымъ и выкупнымъ свидѣтельствамъ и за исполненіемъ правилъ о порядкѣ пополненія числящейся за губерніями рекрутской недоимки, возложить на министерство внутреннихъ дѣлъ, въ которое, по окончаніи набора, представлять всѣ неразобранныя увольнительныя свидѣтельства.

6. Кромѣ указанныхъ въ приложеніи къ манифесту Нашему 26 іюня (8 іюля) 1868 года и въ манифестѣ 2 ноября 1869 года лицъ, временно отъ рекрутской повинности освобожденныхъ, не привлекать къ оной:

a) во время состоянія въ учебныхъ заведеніяхъ:

обучающихся въ высшихъ специальныхъ учебныхъ заведеніяхъ имперіи;

b) доколѣ будутъ исполнять обязанности своего званія:

учителей начальныхъ училищъ въ царствѣ.

7. Отмѣнить изъятіе отъ рекрутской повинности по 8, 13, 14, 19, 20 и 22 ѣ статьямъ правилъ, приложенныхъ къ манифесту Нашему 26 іюня (8 іюля) 1868 года, которое предоставлено было нижеслѣдующимъ лицамъ:

a) евреямъ, принявшимъ христіанскую вѣру;

b) штатнымъ почтарямъ;

в) лицамъ, поступившимъ на казенныя и частныя горныя заводы, и сыновьямъ ихъ;

г) несостоящимъ въ государственной службѣ инженерамъ, архитекторамъ, землебрамъ, ваятелямъ, живописцамъ и механикамъ;

д) артистамъ варшавскихъ театровъ.

Данъ въ С.-Петербургѣ, декабря 1-го дня въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ семьдесятое; царствованія же Нашего въ шестнадцатое.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

»АЛЕКСАНДРЪ.«

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 года.

4. Do podawania skarg na nieprawne oddanie do zaciągu oznaczyć termin sześciomiesięczny, od daty ukończenia poboru.

5. Rozdział pomiędzy urzędy rekrutskie świadectw uwalniających za wykupem pieniężnym, które pozostaną nierozbrane, tudzież nadzór nad kontrolą świadectw uwalniających i wykupnych, oraz nad wykonaniem przepisów o porządku pokrycia liczącej się na guberniach zaległości rekrutskiej, poruczyć ministerstwu spraw wewnętrznych, któremu, po ukończeniu poboru przedstawione być mają wszystkie nierozbrane świadectwa uwalniające.

6. Oprócz osób, wskazanych w aneksie do manifestu Naszego z d. 26 czerwca (8 lipca) 1868 r. i w manifestie z d. 2 listopada 1869 r., od powinności zaciągowej czasowo zwolnionych, nie pociągać do takowej:

a) w czasie zostawania w zakładach naukowych:

kształcących się w wyższych specjalnych zakładach naukowych cesarstwa;

b) dopóki spełniać będą obowiązki swego powołania:

nauczycieli szkół elementarnych w królestwie.

7. Uchylić wyłączenie od powinności zaciągowej, które podług art. 8, 13, 14, 19, 20 i 22 przepisów, dołączonych do manifestu Naszego z d. 26 czerwca (8 lipca) 1868 r. służyło osobom następującym

a) żydom, którzy przyjęli religiję chrześcijańską;

b) pocztylonom etatowym;

c) osobom, które wstąpiły do zakładów górniczych rządowych lub prywatnych, i ich synom;

d) niepozostającym w służbie rządowej, inżynierom, budowniczym, jeometrom, rzeźbiarzom, malarzom i mechanikom;

e) artystom teatrów warszawskich.

Dan w S.-Petersburgu, dnia 1 grudnia roku od narodzenia Chrystusa tysiąc ośmset siedmdziesiątego; panowania zaś Naszego szesnastego.

Na oryginalnie własną JEHO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„АЛЕКСАНДРЪ“.

Членъ временно завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, (подписалъ) Трубииковъ.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący

w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, Wosiński.

Dyrektor kancelarji, Wł. Holewiński.

Dzień ogłoszenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 roku.

У К А З Ъ

ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩЕМУ СЕНАТУ.

Манифестомъ, сего числа издаваемымъ, предназначивъ провозвестить рекрутскій наборъ съ обѣихъ половъ имперіи и съ губерній царства польскаго, повелѣваемъ:

Наборъ сей начать повсемѣстно съ 1-го февраля будущаго 1871 года и окончить оный къ 1-му марта того же года.

Распоряженія по военной части предоставилъ Мы военному министру, а услѣшное производство и окончаніе сего набора въ положенный срокъ возлагаемъ на попеченіе правительствующаго сената.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

„АЛЕКСАНДРЪ“.

Въ С.-Петербургѣ,
1-го декабря 1870 года.

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 г.

У К А З

DO RZĄDZĄCEGO SENATU.

Manifestem w dniu dzisiejszym wydanym, postanowiwszy odbycie poboru do wojska w obydwóch strefach cesarstwa i w guberniach królestwa polskiego, rozkazujemy:

Pobór ten we wszystkich miejscowościach rozpocząć z dniem 1 lutego roku przyszłego 1871 i ukończyć takowy do dnia 1 marca tegoż roku.

Wydanie stosownych rozporządzeń pod względem wojskowym, poleciliśmy ministrowi wojny, zaś uskutecznienie i ukończenie tego poboru w terminie oznaczonym, poruczamy rządzącemu senatowi.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

„АЛЕКСАНДРЪ“.

W S.-Petersburgu,
d. 1 grudnia 1870 roku.

Членъ временно-завѣдывающій дѣлами учредительнаго комитета, (подписаль) *Трубиновъ*.

Za zgodność:

Директоръ главный, преzyдующы
w kommissji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński*
Директоръ канцелярji, *Wł. Holewiński*.

Дзiеи оглосzenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 roku.

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссийскаго,
въ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушалъ*: представленіе министра финансовъ, отъ 26-го ноября 1870 г., за № 13,148, при коемъ представляетъ въ правительствующій сенатъ для зависящаго распоряженія засвидѣтельствоваанный списокъ съ Высочайше утвержденнаго въ 23 день ноября сего года, министромъ государственнаго совѣта, слѣдующаго содержания: „Государственный совѣтъ, въ соединенныхъ департаментахъ законовъ и государственной экономіи и въ общемъ собраніи разсмотрѣвъ представленіе министра финансовъ о воспрещеніи частнымъ лицамъ и обществамъ выпускать денежные знаки, согласно въ существѣ съ заключеніемъ его, министра, министромъ положилъ: I. Въ дополненіе подлежащихъ статей свода законовъ постановить: 1) Частнымъ лицамъ и обществамъ воспрещается выпускать въ обращеніе безъименные денежные знаки въ видѣ марокъ, квитанцій, ярлыковъ и всякихъ другихъ знаковъ или обязательствъ на предъявителя, содержащихъ въ себѣ обѣщаніе опредѣленной суммы деньгами, припасами, или другими предметами. Изъ сего исключаются чеки, вкладные банковые билеты и всякія обязательства, выпускаемые обществами, товариществами и тому подобными учрежденіями, на точномъ основаніи ихъ уставовъ. 2) виновный въ выпускѣ въ обращеніе денежныхъ знаковъ, независимо отъ обязанности немедленнаго по предъявленіи обмѣна оныхъ на наличныя деньги и вознагражденіи за причиненныя симъ выпускомъ убытки, подвергается тюремному заключенію: въ первый разъ на время отъ двухъ до четырехъ мѣсяцевъ, а во второй и послѣдующіе разы — отъ четырехъ до восьми мѣсяцевъ. 3) Если денежные знаки выпущены товариществомъ, или обществомъ, то личной отвѣтственности подвергаются управляющіе дѣлами того товарищества или общества, а имущественная отвѣтственность падаетъ на цѣлый составъ послѣдняго, съ соблюденіемъ при этомъ правила, изложеннаго въ ст. 2181 законовъ гражданскихъ. 4) Лица, до изданія сего закона выпустившія денежные знаки, обязаны, по мѣрѣ предъявленія, обмѣнивать оныя на деньги и вслѣдъ затѣмъ немедленно уничтожать, ни въ какомъ случаѣ не выпуская обмѣненныхъ знаковъ вновь въ обращеніе, подѣ опасеніемъ отвѣтственности, опредѣленной въ п. 2 настоящихъ правилъ. На окончатель-

У К А З

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,
z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *sluchal*: przedstawienia ministra finansów z dnia 26 listopada 1870 roku za № 13,148, przy którym przedstawia senatowi rządzącemu, dla wydania stosownych rozporządzeń, poświadczoną kopiję Najwyższ zatwierdzonej w d. 23 listopada r. b. uchwały rady państwa, następującej osnowy: Rada państwa w połączonych departamentach prawnym i ekonomji państwa, oraz na ogólnem zebraniu rozpoznawszy przedstawienie ministra finansów o wzbronieniu osobom prywatnym i towarzystwom wypuszczania w obieg znaków pieniężnych, zgodnie z opinią ministra uchwaliła: I. W uzupełnieniu właściwych artykułów zbioru praw postanowić: 1) Osobom prywatnym i towarzystwom, zabrania się wypuszczać w obieg bezimienne znaki pieniężne w kształcie marek, kwitów, rewersów i wszelkich innych znaków lub zobowiązań na okaziciela, mieszczących w sobie zapewnienie oznaczonej summy w pieniądzech lub w naturze jakimibądź przedmiotami. Z tego wyłączają się czeki, wkładowe bilety bankowe i wszelkie zobowiązania, wypuszczane przez towarzystwa, spółki i tym podobne instytucje — w ścisłem zastosowaniu się do swych ustaw. 2) Winny puszczania w obieg znaków pieniężnych, niezależnie od obowiązku natychmiastowego po ich okazaniu wymiany na gotowe pieniądze i wynagrodzenia za straty wskutek tego wypuszczenia wynikłe, podlega zamknięciu w więzieniu: za pierwszym razem na czas od dwóch do czterech miesięcy, a za drugim razem i następnie, od czterech do ośmiu miesięcy. 3) Jeżeli znaki pieniężne wypuszczone zostały przez spółkę lub przez towarzystwo, to odpowiedzialności osobistej podlegają zarządzający interesami tej spółki lub towarzystwa, a odpowiedzialność majątkowa spada na cały skład tego ostatniego, z zachowaniem przy tem przepisu, wskazanego w art. 2181 praw cywilnych. 4) Osoby, które przed wydaniem tego prawa wypuściły znaki pieniężne, są obowiązane wymieniać je w miarę okazania, na pieniądze, a następnie bezzwłocznie niszczyć, w żadnym razie niepuszczając na nowo w obieg wymienionych znaków, pod rygorem odpowiedzialności, oznaczonej w p. 2 niniejszych przepisów. Do ostatecznego zaś wycofania z obiegu znaków pieniężnych, wypuszczonych w obieg przed wydaniem niniejszego prawa, minister finansów oznacza terminy, oddzielnie na każdy przypadek. II. Minister spraw we-

ное же изъятие изъ обращенія выпущенныхъ до изданія настоящаго закона денежныхъ знаковъ, опредѣляются министромъ финансовъ сроки, для каждаго случая отдѣльно. П. Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ поручить особому вниманію губернаторовъ наблюденіе за недопущеніемъ обращенія поменованныхъ въ п. 1 настоящаго узаконенія денежныхъ знаковъ, какъ вновь выпускаемыхъ частными лицами и обществами, такъ и выпущенныхъ доселѣ послѣ истеченія для нихъ послѣднихъ назначенныхъ, согласно п. 4 на изъятие ихъ изъ обращенія сроковъ. На мнѣніи написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ общемъ собраніи государственнаго совѣта, о воспрещеніи частнымъ лицамъ и обществамъ выпускать денежные знаки, Высочайше утвердить соизволивъ и повелѣвъ исполнить. Подписалъ: председатель государственнаго совѣта „КОНСТАНТИНЪ.“ 23 ноября 1870 г. *Приказамъ:* Объ изъясненномъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи государственнаго совѣта, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество наместника кавказскаго, наместника въ царствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ — указами, а другихъ — чрезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената копій съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, всѣмъ генералъ-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ, губерnskимъ, войсковымъ и областнымъ првленіямъ и казеннымъ палатамъ; въ святѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщать свѣдѣнія, а въ департаментъ министерства юстиціи — копію съ опредѣленія и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего конторѣ сенатской типографіи дать извѣстіе.

Декабря 8 дня 1870 г.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

Число опубликованія, 17 января (1 февраля) 1871 года.

wnętrznych mocen jest poruczyć szczególnej troskliwości gubernatorów czuwanie nad niedopuszczaniem obiegu wzmiankowanych w p. 1 niniejszego prawa znaków pieniężnych, tak nowo wypuszczanych przez osoby prywatne i towarzystwa, jako i dotychczas wypuszczonych po upływie terminów do wycofania ich z obiegu, stosownie do punktu 4 oznaczonych. Na uchwałę napisano: JEHO CESARSKA MOŚĆ zapadła na ogólnem zebraniu rady państwa uchwałę o wzbronieniu osobom prywatnym i towarzystwom wypuszczać znaki pieniężne, NAJWYŻEJ zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał. Podpisał: prezes rady państwa „KONSTANTY.“ 23 listopada 1870 roku. *Polecit:* O pomienionej NAJWYŻEJ zatwierdzonej uchwałę rady państwa, dla wiadomości i należytego w czem kogo dotyczy wykonania, zawiadomć JEHO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ namiestnika kaukazkiego, namiestnika w królestwie polskiem, ministrów i głównie zarządzających osobnemi wydziałami — jednych przez ukazy, a drugich przez odstąpienie do akt naczelnego prokuratora I-go departamentu rządzącego senatu kopji z decyzji senatu; również posłać ukazy: do komitetu urządzającego w królestwie polskiem, wszystkim generał-gubernatorom, wojennym gubernatorom, gubernatorom, zarządóm gubernijalnym, wojskowym i okręgowym, izbom skarbowym; najświętszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu zakommunikować wypisy, a departamentowi ministerstwa sprawiedliwości, kopję decyzji, a dla ogłoszenia drukiem: podług ustanowionego porządku, zawiadomić kantor drukarni senatu.

D. 8 grudnia 1870 roku.

Oryginał z właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący

w kommissji rządowej sprawiedliwości, *Wosinski.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

Dzień ogłoszenia, d. 17 stycznia (1 lutego) 1871 r.

LXX.

59

У К А З Ъ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Есѣросійскаго,
изъ правительствующаго сената,

УЧРЕДИТЕЛЬНОМУ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ КОМИТЕТУ.

По указу Его Императорскаго Величества, правительствующій сенатъ *слушамъ*: предложеніе министра юстиціи, отъ 21-го ноября 1870 года за № 20256-мъ, при коемъ предлагаетъ правительствующему сенату, доставленное военнымъ министромъ при отношеніи отъ 10-го ноября сего года, за № 3025, Высочайшее повелѣніе объ исполненіи послѣдовавшаго въ общемъ собраніи государственнаго совѣта мѣншія, слѣдующаго содержанія: Государственный совѣтъ въ департаментѣ законовъ и въ общемъ собраніи, рассмотрѣвъ представленіе военнаго министра о взысканіяхъ за истребленіе или поврежденіе тригонометрическихъ знаковъ и ихъ принадлежностей, согласно въ существѣ съ заключеніемъ военнаго совѣта, мѣншіемъ положилъ: 1) Ст. 32-ю устава о наказаніяхъ, налагаемыхъ мировыми судьями, дополнить слѣдующимъ правиломъ: „Тѣмъ же взысканіямъ подлежатъ виновные въ истребленіи или поврежденіи устроенныхъ для производства государственной съемки тригонометрическихъ знаковъ или ихъ принадлежностей“. 2) Ст. 619-ю законовъ межевыхъ (т. X ч. III) дополнить слѣдующимъ примѣчаніемъ: „Правило сей статьи распространяется и на случаи поврежденія тригонометрическихъ знаковъ (уст. о нак., налаг. мир. суд., ст. 32 доп.), съ тѣмъ, что губернскія начальства обязаны, по полученіи свидѣній о поврежденіяхъ сего рода, немедленно извѣщать о томъ военное министерство.“ На мѣншіи написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мѣншіе въ общемъ собраніи государственнаго совѣта о взысканіяхъ за истребленіе или поврежденіе тригонометрическихъ знаковъ и ихъ принадлежностей, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписалъ: предсѣдатель государственнаго совѣта „**КОНСТАНТИНЪ**.“ 26 октября 1870 г. *Приказали*: Объ изъясненномъ Высочайше утвержденномъ мѣншіи государственнаго совѣта, для свидѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненіи, уведомить Его Императорское Высочество намѣстника кавказскаго, намѣстника въ цар-

U K A Z

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI,
z rządzącego senatu,

DO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Podług ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, rządzący senat *stuchal*: przedstawienia ministra sprawiedliwości z d. 21 listopada 1870 roku za N. 20.256, przy którym komunikuje rządzącemu senatowi nadesłany przy odezwie ministra wojny z d. 10 listopada r. b. za N. 3.025 NAJWYŻSZY rozkaz co do wykonania uchwały, na ogólnem zebraniu rady państwa zapadłej, treści następującej: Rada państwa w departamencie prawnym i na ogólnem zebraniu, roztrząsnąwszy przedstawienie ministra wojny o pociąganiu do odpowiedzialności za zniszczenie albo uszkodzenie znaków trygonometrycznych i części do nich należących, zgodnie z opinią rady wojennej uchwaliła: 1) Artykuł 32 ustawy o karach, wymierzanych przez sędziów pokoju, uzupełnić przepisem następującym: „Tejże karze podlegają winni zniszczenia albo uszkodzenia urządzonych celem dokonania pomiaru państwa znaków trygonometrycznych albo części do nich należących.“ 2) Art. 619 praw o pomiarach (t. X część III) uzupełnić następującą uwagą: „Przepis tego artykułu stosuje się i do wypadków uszkodzenia znaków trygonometrycznych (ust. o karach wymierzanych przez sęd. pokoju, art. 32 dopeł.), z tem, że władze gubernijalne otrzymawszy wiadomość o uszkodzeniach tego rodzaju są obowiązane niezwłocznie zawiadamiać o tem ministerstwo wojny.“ Na uchwale napisano: JEGO CESARSKA MOŚĆ, zapadła na ogólnem zebraniu rady państwa uchwałę o karach za zniszczenie albo uszkodzenie, znaków trygonometrycznych i części do nich należących, NAJWYŻEJ zatwierdził raczył i wykonać rozkazał. Podpisał: prezes rady państwa „**KONSTANTY**“, d. 26 października 1870 r. *Polecil*: o pomienionej NAJWYŻEJ zatwierdzonej uchwale rady państwa, dla wiadomości i należytego, w czem kogo dotyczy wykonania, zawiadomić JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ namiestnika kaukaskiego, namiestnika w królestwie polskiem, ministrów i głównie zarządzających osobnemi wydziałami; jednych przez ukazy, a drugich przez odstąpienie do akt naczelnego prokuratora I-go departamentu rządzącego senatu, kopji z decyzji senatu

ствѣ польскомъ, министровъ и главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ—указами, а другихъ—чрезъ передачу къ дѣламъ оберъ-прокурора 1-го департамента правительствующаго сената копій съ опредѣленія сената; равно послать указы: учредительному въ царствѣ польскомъ комитету, всѣмъ генералъ-губернаторамъ, военнымъ губернаторамъ, губернаторамъ, губерпскимъ, войсковымъ и областнымъ правленіямъ и казеннымъ палатамъ; въ святѣйшій же правительствующій синодъ, во всѣ департаменты правительствующаго сената и общія оныхъ собранія сообщить вѣдѣнія, а въ департаментъ министерства юстиціи—копію съ опредѣленія, и припечатать въ установленномъ порядкѣ, для чего конторѣ сенатской типографіи дать извѣстіе.

Декабри 2 дня 1870 г.

Подлинное за надлежащимъ подписомъ.

również posłać ukazy, do komitetu urządzającego w królestwie polskiem, wszystkim generał-gubernatorom, wojennym gubernatorom, gubernatorom, zarządom gubernijalnym wojskowym i okręgowym i izbom skarbowym; najświętszemu zaś rządzącemu synodowi, wszystkim departamentom rządzącego senatu i ogólnemu ich zebraniu zakomunikować wypisy, a departamentowi ministerstwa sprawiedliwości kopiję decyzji, a dla ogłoszenia drukiem podług ustanowionego porządku, zawiadomić kantor drukarni senatu.

Dnia 2 grudnia 1870 roku.

Oryginał z właściwemi podpisami.

Za zgodność:

Dyrektor główny, prezydujący
w komisji rządowej sprawiedliwości, tajny radca, *Wosiński.*

Dyrektor kancelarji, *Wł. Holewiński.*

120665

Dzień ogłoszenia, dnia 17 stycznia (1 lutego) 1871 r.

Число опубликованіи 17 января (1 февраля) 1871 года

СПИСОКЪ ВЫСОЧАЙШИМЪ УКАЗАМЪ

И ПОСТАНОВЛЕНІЯМЪ УЧРЕДИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА,

закрывающимся въ 70-мъ томъ дневника законовъ.

I. ВЫСОЧАЙШІЕ УКАЗЫ.

	<i>Страница.</i>
1. Высочайше утвержденный уставъ варшавскаго городского кредитнаго общества	4.
отъ 31 декабря 1869 года.	
2. Высочайший указъ о пожалованіи <i>Четыркину</i> , фольварка Баргловъ-дворный	100.
отъ 6 января 1870 г.	
3. Высочайший указъ о пожалованіи князю <i>Шаховскому 1-му</i> , имѣнія Вильчо-руде и Вятровецъ	103.
отъ 6 января 1870 г.	
4. Высочайший указъ о пожалованіи генераль-маіору <i>Янковскому</i> , имѣнія Броецъ	106.
отъ 30 января 1870 г.	
5. Высочайший указъ о пожалованіи гр. <i>Ностицу</i> , фольварка Лавкелишки	108.
отъ 13 февраля 1870 г.	
6. Высочайший указъ объ увеличеніи размѣра ежегодной платы на содержаніе должниковъ находящихся подъ арестомъ въ Варшавѣ	110.
отъ 5 марта 1870 г.	
7. Высочайший указъ объ освобожденіи отъ подымной подати крестьянскихъ усадьбъ, занятыхъ общественными строеніями	112.
отъ 12 февраля 1870 г.	
8. Высочайший указъ о порядкѣ производства дѣлъ о почетныхъ титулахъ	114.
отъ 27 февраля 1870 г.	
9. Высочайший указъ о платахъ за документы, выдаваемые департаментомъ герольдіи	146.
отъ 27 февраля 1870 г.	

Spis ukazów Najwyższych

I POSTANOWIEŃ KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO,

zawartych w tomie 70 dziennika praw.

I. UKAZY NAJWYŻSZE.

Stronnica.

1. Najwyżej zatwierdzona ustawa warszawskiego towarzystwa kredytowego miejskiego	5.
z dnia 31 grudnia 1869 roku.	
2. Wysocajniy ukazъ о пожалованіи <i>Четыркину</i> фольварка Баргловъ-дворный	100.
отъ 6 января 1870 года.	
3. Высочайший указъ о пожалованіи князю <i>Шаховскому 1-му</i> , имѣнія Вильчо-руде и Вятровецъ	103.
отъ 6 января 1870 г.	
4. Высочайший указъ о пожалованіи генераль-маіору <i>Янковскому</i> , имѣнія Броецъ	106.
отъ 30 января 1870 г.	
5. Высочайший указъ о пожалованіи гр. <i>Ностицу</i> , фольварка Ланкелишки	108.
отъ 13 февраля 1870 г.	
6. Ukaz Najwyższy o zwiększeniu opłaty na utrzymanie dłużników zostających w areszcie w Warszawie	111.
z dnia 5 marca 1870 g.	
7. Ukaz Najwyższy o uwolnieniu od podatku podymnego włościанского osad, zajętych przez zabudowania, przeznaczone na użytek publiczny	113.
z dnia 12 lutego 1870 r.	
8. Ukaz Najwyższy o porządku postępowania w sprawach, dotyczących tytułów honorowych i godności szlachectwa	115.
z dnia 27 lutego 1870 r.	
9. Ukaz Najwyższy o opłatach za dokumenty wydawane przez departament heroldji	147.
z dnia 27 lutego 1870 r.	

10. Высочайше утвержденное мнѣніе государственнаго совѣта объ измѣненіяхъ въ положеніи о пошлинахъ за право торговли и промысловъ 150.
отъ 23 марта 1870 г.
11. Высочайшій указъ о пожалованіи Сергѣю *Шатову*, части лѣснаго участка 156.
отъ 28 марта 1870 г.
12. Высочайшій указъ о передачѣ дѣль по рекрутской повинности въ губерніяхъ царства польскаго въ министерство внутреннихъ дѣлъ 162.
отъ 28 марта 1870 г.
13. Высочайшій указъ о пожалованіи полковнику *Писареву*, части фольварка Пабіянице 186.
отъ 23 мая (4 іюля) 1870 г.
14. Высочайшій указъ утверждающій положеніе объ управленіи благотворительными заведеніями въ губерніяхъ царства польскаго 198.
отъ 19 іюня 1870 г.
15. Высочайше утвержденныя правила о содержаніи земскихъ дорогъ 242.
отъ 19 іюня 1870 г.
16. Высочайше утвержденное мнѣніе комитета по дѣламъ царства польскаго о порядкѣ завѣдыванія дѣлами сберегательныхъ кассъ 250.
отъ 30 мая 1870 г.
17. Высочайшій указъ о запрещеніи русскимъ подданнымъ вступать волонтерами въ службу воюющихъ державъ: Франціи и Пруссіи 252.
отъ 28 іюля 1870 г.
18. Декларація къ трактату о торговлѣ и мореплаваніи, заключенному между Россією и Францією 256.
отъ 6 (18) мая 1870 г.
19. Высочайшій указъ о пожалованіи генералу отъ кавалеріи *Шабельскому*, фольварка Кіянка 253.
отъ 27 іюня 1870 г.
20. Высочайше утвержденное положеніе комитета по дѣламъ царства польскаго объ устройствѣ хозяйственнаго управленія г. Варшавы 262.
отъ 7 іюля 1870 г.

10. Najwyżej zatwierdzone zdanie rady państwa o zmianach w ustawie o opłatach za prawo prowadzenia handlu i procederów 151.
z dnia 23 marca 1870 r.
11. Высочайшій указъ о пожалованіи Сергѣю *Шатову*, части лѣснаго участка 156.
отъ 28 марта 1870 г.
12. Ukaz Najwyższy o oddaniu czynności co do zaciągu wojskowego w gubernijach królestwa polskiego, pod zarząd ministerstwa spraw wewnętrznych 163.
z dnia 28 marca 1870 r.
13. Высочайшій указъ о пожалованіи полковнику *Писареву*, части фольварка Пабіянице 186.
отъ 23 мая (4 іюня) 1870 г.
14. Ukaz Najwyższy zatwierdzający ustawę o zarządzie zakładów dobroczynnych w gubernijach królestwa polskiego . . . 199.
z dnia 19 czerwca 1870 r.
15. Najwyżej zatwierdzone przepisy o utrzymywaniu dróg ziemskich 243.
z dnia 19 czerwca 1870 r.
16. Najwyżej zatwierdzona uchwała komitetu do spraw królestwa polskiego o porządku zawiadywania czynnościami kass oszczędności 51.
z dnia 30 maja 1870 r.
17. Ukaz Najwyższy zabraniający wstępowania poddanym ruskim na ochotników do służby państw wojnę prowadzących: Francji i Pruss 253.
z dnia 28 lipca 1870 r.
18. Deklaracja do traktatu o handlu i żegludze, zawartego między Rossją a Francją 257.
z dnia 6 (18) maja 1870 r.
19. Высочайшій указъ о пожалованіи генералу отъ кавалеріи *Шабельскому*, фольварка Кіянка 259.
отъ 27 іюня 1870 г.
20. Najwyżej zatwierdzona uchwała komitetu do spraw królestwa polskiego o urządzeniu zarządu gospodarczego m. Warszawy 263.
z dnia 7 lipca 1870 roku.

21. Указъ правительствующаго сената о порядкѣ доказыва-
нія конскриптами права на потомственное дворянство . 278.
отъ 15 іюля 1870 г.
22. Высочайше утвержденный журналъ комитета министровъ о губернскихъ отчетахъ 286.
отъ 19 іюня 1870 г.
23. Высочайшій указъ утверждающій положеніе о развѣд-
кахъ и отводахъ для горной добычи минеральныхъ не-
копаемыхъ 326.
отъ 16 (28) іюня 1870 г.
24. Указъ правительствующаго сената утверждающій прави-
ла для пресѣченія чумы на рогатомъ скотѣ 348.
отъ 21 августа 1870 г.
25. Высочайше утвержденное положеніе о взаимномъ губер-
нскомъ страхованіи строеній отъ огня 374.
отъ 20 іюля 1870 г.
26. Высочайше утвержденное положеніе комитета по дѣламъ
царства польскаго о порядкѣ исполненія рекрутской по-
винности политическими выходцами 452.
отъ 31 іюля 1870 г.
27. Высочайшій указъ объ устройствѣ общинъ сестеръ ми-
лосердія 462.
отъ 31 іюля 1870 г.
28. Высочайшій указъ о рекрутскомъ наборѣ въ 1871 году. 468.
отъ 1 декабря 1870 г.
29. Указъ правительствующаго сената, о воспрещеніи част-
нымъ лицамъ и обществамъ выпускать денежные знаки 480.
отъ 8 декабря 1870 г.
30. Указъ правительствующаго сената о взмѣскахъ за
истребленіе или поврежденіе тригонометрическихъ зна-
ковъ 484.
отъ 2 декабря 1870 г.

II. ПОСТАНОВЛЕНІЯ УЧРЕДИТЕЛЬНАГО КОМИТЕТА.

1. Постановленіе о назначеніи срока для реализаціи ку-
поновъ отъ бывшихъ 5% облигацій казначейства цар-
ства 62.
отъ 30 декабря (11 января) 1869/70 г.

21. Ukaz rządzącego senatu o porządku udowodnienia przez
spisowych praw do szlachectwa dziedzicznego 279.
z dnia 15 lipca 1870 roku.
22. Najwyżej zatwierdzony protokół komitetu ministrów o
sprawozdaniach gubernatorów 287.
z dnia 19 lipca 1870 roku.
23. Ukaz Najwyższy zatwierdzający ustawę o poszukiwaniach
górnicznych i wydzielaniu przestrzeni do górniczego wydo-
bywania ciał kopalnych 327.
z dnia 16 (28) czerwca 1870.
24. Ukaz rządzącego senatu, zatwierdzający przepisy o uśmie-
rzeniu księgosuszu bydła rogatego 349
z dnia 21 sierpnia 1870 r.
25. Najwyżej zatwierdzona ustawa o wzajemnem guberni-
jalnem ubezpieczeniu budowli od pożarów 375.
z d. 20 lipca 1870 r.
26. Najwyżej zatwierdzona uchwała komitetu do spraw króle-
stwa polskiego, o porządku spełniania powinności rekru-
ckiej przez politycznych wychodźców 453.
z dnia 31 lipca 1870 r.
27. Ukaz Najwyższy o urządzeniu zgromadzenia sióstr mi-
łosierdzia 463
z dnia 31 lipca 1870 r.
28. Ukaz Najwyższy o poborze do wojska w r. 1871 469.
z dnia 1 grudnia 1870 r.
29. Ukaz rządzącego senatu o wzbronieniu osobom prywatnym
i towarzystwom wypuszczania w obieg znaków pieniężnych 481.
z dnia 8 grudnia 1870 r.
30. Ukaz rządzącego senatu, o karach za zniszczenie lub
uszkodzenie znaków trygonometrycznych 485.
z dnia 2 grudnia 1870 r.

II. POSTANOWIENIA KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO.

1. Postanowienie o terminie do wymiany kuponów od byłych
5% obligacyj skarbu królestwa. 63
z dnia 30 grudnia (11 stycznia) 1869/70 r.

2. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ калужской губернии 66.
отъ 30 декабря (11 января) 1869/70 г.
3. Постановление о закрытiи ликвидационной комисси . . . 72.
отъ 9 (21) января 1870 г.
4. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ петроковской губернии 76.
отъ 23 января (4 февраля) 1870 г.
5. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ лужинской губернии 80.
отъ 30 января (11 февраля) 1870 г.
6. Постановление о допущении евреевъ къ избранiю на общественныя должности въ посадахъ 84.
отъ 6 (18) февраля 1870 г.
7. Постановление о пониженiи ценза для участiя въ гминномъ сходѣ и для выборовъ въ гминныя должности . . . 88.
отъ 6 (18) февраля 1870 г.
8. Постановление о печатяхъ въ гминныхъ управленiяхъ съ губернскими гербами 90.
отъ 14 (26) февраля 1870 г.
9. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ сувалкской губернии 92.
отъ 27 февраля (11 марта) 1870 г.
10. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ люблинской губернии 96.
отъ 6 (18) марта 1870 г.
11. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ петроковской губернии 122.
отъ 20 марта (1 апрѣля) 1870 г.
12. Постановление о переименовании въ посады нѣкоторыхъ городовъ варшавской губернии 126.
отъ 20 марта (1 апрѣля) 1870 г.
13. Постановление утверждающее правила о порядкѣ пользования крестьянскими сервитутами и разбора жалобъ на нарушенiе правъ сихъ сервитутовъ 132.
отъ 13 (25) марта 1870 г.
14. Постановление о переименовании въ посады г. Тарнограда 158.
отъ 15 (27) мая 1870 г.

2. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji kaliskiej 67.
z dnia 30 grudnia (11 stycznia) 1869/70 r.
3. Postanowienie o zniesieniu komisji likwidacyjnej 73.
z dnia 9 (21) stycznia 1870 r.
4. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji petrokowskiej 77.
z dnia 23 stycznia (4 lutego) 1870 r.
5. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji komzynskiej 81.
z dnia 30 stycznia (11 lutego) 1870 r.
6. Postanowienie o dopuszczaniu żydów do wyborów na urzędy gminne w osadach 85.
z dnia 6 (18) lutego 1870 r.
7. Postanowienie o obniżeniu cenzus do uczestniczenia w zebraniu gminnem i do wyborów na urzędy gminne 89.
z dnia 6 (18) lutego 1870 r.
8. Postanowienie o pieczęciach w zarządach gminnych z herbami gubernij 91.
z dnia 14 (26) lutego 1870 r.
9. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji suwałkskiej 93.
z dnia 27 lutego (11 marca) 1870 r.
10. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji lubelskiej 97.
z dnia 6 (18) marca 1870 r.
11. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji petrokowskiej 123.
z dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 r.
12. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych miast w gubernji warszawskiej 127.
z dnia 20 marca (1 kwietnia) 1870 r.
13. Postanowienie zatwierdzające przepisy o użytkowaniu ze służebności włościańskich i o rozpoznawaniu skarg przeciwko naruszeniu praw co do tychże służebności . . . 133.
z dnia 13 (25) marca 1870 r.
14. Postanowienie o przemianowaniu miasta Tarnobrodu na osadę 159.
z dnia 15 (27) maja 1870 r.

15. Постановление о переименовании въ посадь города Кли-
монта 166.
отъ 21 апрѣля (3 мая) 1870 г.
16. Постановление о путевыхъ пособіяхъ 168.
отъ 12 (24) іюня 1870 г.
17. Постановление о выкупѣ безсрочныхъ чиншей въ част-
ныхъ имѣніяхъ. 172.
отъ 12 (24) іюня 1870 г.
18. Постановление о переименованіи въ посады нѣкоторыхъ
городовъ сувальской губерніи. 188.
отъ 3 (15) іюля 1870 г.
19. Постановление о распространеніи на губерніи царства
польскаго дѣйствія цензурнаго устава имперіи 190.
отъ 10 (22) іюля 1870 г.
20. Постановление о переименованіи въ посады 2-хъ горо-
довъ сѣдлецкой губерніи 192.
отъ 17 (29) іюля 1870 г.
21. Постановление о переименованіи въ посады нѣкоторыхъ
городовъ ломжинской губерніи 366.
отъ 28 августа (9 сентября) 1870 г.
22. Постановление о переименованіи въ посады нѣкоторыхъ
городовъ варшавской губерніи 368.
отъ 28 августа (9 сентября) 1870 г.
23. Постановление о гминныхъ и сельскихъ сходахъ въ по-
садахъ образованныхъ изъ себя отдѣльныя гмины. 456.
отъ 9 (21) октября 1870 г.
24. Постановление о переименованіи въ посадь города Ста-
виска 460.
отъ 30 октября (12 ноября) 1870 г.

КОНЕЦЪ.

15. Postanowienie o przemianowaniu miasta Klimontowa na
osadę 167.
z dnia 21 kwietnia (3 maja) 1870 r.
16. Postanowienie o kosztach podróży 169.
z dnia 12 (24) czerwca 1870 r.
17. Postanowienie o spłacie czynszów w dobrach prywatnych 173.
z dnia 12 (24) czerwca 1870 r.
18. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych
miast w gubernji suwałskiej 189.
z dnia 3 (15) lipca 1870 r.
19. Postanowienie o zastosowaniu do gubernij królestwa pol-
skiego ustawy o cenzurze w cesarstwie obowiązującej 191
z dnia 10 (22) lipca 1870 r.
20. Postanowienie o przemianowaniu 2-ch miast w gubernji
siedleckiej na osady 193
z dnia 17 (29) lipca 1870 r.
21. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych
miast w gubernji łomżyńskiej 367
z dnia 28 sierpnia (9 września) 1870 r.
22. Postanowienie o przemianowaniu na osady niektórych
miast w gubernji warszawskiej 369
z dnia 28 sierpnia (9 września) 1870 r.
23. Postanowienie o zebraniach gminnych i gromadzkich
w osadach, z których utworzone zostały oddzielne gminy 457.
z dnia 9 (21) października 1870 r.
24. Postanowienie o przemianowaniu na osadę m. Stawiski 461.
z dnia 30 października (12 listopada) 1870 r.

KONIEC.

Ke

171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

